ئىبراھىم ئالىپ تېكىن ئەسەرلىرى (1)

مۇھەببەت تەلقىنلىرى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئىبراھىم ئالىپ تېكىن ئەسەرلىرى (1)

مۇھەببەت تەلقىنلىرى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

مۇقاۋىسى لايىھىلىگۈچى: ئەكبەر سالىھ

مەن شۇنداق ئويلايمەن ، مۇكەممەل ئادەم بولۇش كېرەك. ئىنسانىي پەزىلەت جەھەتتە مۇكەممەل ئادەم بولۇش ئالەمدىكى شەيئىلەر مۇكەممەللىكىنىڭ يۇقىرى پەللىسىدۇر. ئۇنداق ئادەملەرنىڭ ۋىجدانى بالاغەت تاپقان ، غۇرۇرى يېتىلگەن بولىدۇ. ئۇلار زامانىنىڭ مەسئۇلى بولۇپ ئازغانلارغا يورۇقلۇق بېرىدۇ. ئوخلاۋاتقانلارنى ئويغىتىدۇ. موھتاجلارنىڭ ھاجىتىنى راۋا قىلىدۇ. دەردمەنلەرنىڭ دەردىگە يېتىدۇ. ناتۇۋانلارنىڭ سۈنغان كۆڭلىنى ئالىدۇ. بالىلارنىڭ ئىستىقبالىغا كۆڭۈل بۆلىدۇ. سورۇنلاردا كىشىلەرگە ھەقنى تەۋسىيە قىلىدۇ.

ISBN 7-228-09343-7
(民文)总定价(三册):60.00元

ISBN 7-228-09343-7
9 787228 093434 >

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

مۇندەرىجە

دۇنيا 1
يۈكسەك ئىنسان 2
پاكلىق 4
بۇ يەر 6
سۆيۈش 7
خارلاش 8
ھېسداشلىق 10
بالىلار 11
ھايات 13
بىر كۈنلۈك ئىش 14
ئانا تىلىم 16
تاللاش 19
بۈگۈنگە مۇھەببەت 21
توختام سۆ 24
دۇنياغا مەنسۇپ ئادەملەر 26
ئادەمنىڭ نوپۇزى 27
توغرا يولدىن ئېزىش 28
قەيسەرلىك 29
نېمە ئۈچۈن 30
ئانىسىنى ئەسلەش 31
بۇركۇت قانىتى 32
سوغۇق نۇر 34
ئۇنتۇلغان دېڭىز 35

گۈل توزانلىرى 36
سېنىك تىلىك 38
بىز نەگە كېتىۋاتىمىز 42
مۇزىكا تومۇرى 44
نوروز گۈلى 46
سېغىنىش 48
سارىك 49
ئورمان 50
بېشىڭدىكى ئوت 52
گۈزەللىك ناخشىسى 54
شۇبرغان 56
ھەسەل ھەرىسى 57
شېرىنلىك 59
تۇمارىم 60
ئەللەي ناخشىسى 62
مەن 64
تاش قەسىدىسى 66
تىرىلىش 70
يىغلىتىش 71
تۇنجى شېئىر 73
كەچكى شەپەق 74
يولۇچى 75
ياق 76
مەن كىم 77
ئادىشىش 79
يالغۇزلۇق 81
دېڭىز تامچىسى 83
سەگەكلىك 84

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاپلىرىنى بىر يەردىن تاپقىلى بولىدىغان ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ بىرىنچى تورلىسى
كتاب تورىكتى

چۈش ۋە تاشپاقا 85
تەقدىم 86
قونالغۇ 87
ۋاقىت 88
دوقمۇش 89
نەپەس 91
گۈلچى 93
سۆيگۈ ئىزلىرى 94
بەخت تىلەش 96
دادا، قاچان قايتىپ كېلىسىز 98
باغۋەن 103
تاللاش 105
ئىشەنچ 106
كۆرۈشۈش 107
ياشلىق جىلۋىسى 108
ھۈۋقۇش سايرىغان كېچە 109
شەيتان 111
چىراغ نۇرى 112
مايسا 113
ئىبادەت 114
ئۇۋا 116
قاراش 118
شائىر 119
قېيىق 120
چاقىرىق 122
قۇش 123
بالىلار ئەركىن ئۇچسۇن 124
تۇرمۇش 126

تەشنالىق 127
ئەڭ گۈزەل ئاۋاز 128
تىنچلىق 130
ئالتۇن چەمبىرەك 132
چىراغ 133
ئەگەر مەن 134
دانىشمەن 136
كۈتۈش 137
سەۋر 138
سۆيگۈ چېچەكلىرى 139
قارا كۆزلەر 158
مېنىڭ بىر كۈنۈم 159
مېنى سۆيۈپ قويساڭلارچۇ 161
پەرزەنت سۆيگۈسى 162
ئاي 164
ھايات سۈنئىلىرى 166
خارلاش 175
پەيت 176
يىراق 178
بۇ يەردە 179
لەنىتى 181
سېنىڭ تۇغۇلغان كۈنۈڭ 183
بەخت دەرىخى 186
سۆيگۈ مەكتۇپلىرى 187
بەخت 195
مۇزىكا 196
دادا، ئانامنى ئاسراڭ 197
ئوقۇتقۇچى ۋە مەن 201

تارىم دەرياسى 205
نۇزۇگۇم 206
تاشۇاي 207
سىيت نوچى 209
ئىنساپ 211
ھالاكەتتىن قۇتۇلۇش 213
بالىسى ۋە دادىسى 215
ئوت 217
كەپتەر ۋە كەپتەرۋاز 218
قۇش باققۇچى 219
ئۆلۈم ناخشىسى 220
ئاسارەتتىن قۇتۇلۇش 221
نېمىشقا 222
خالاستان 224
مىراس 233
خازان ئۆمۈر 235
پاسىق 236
دېھقان يىگىت 237
خۇراپاتلىق 238
ئاقسۇ قىسسىسى 240
دادام 244
ئاق ئەتىرگۈل 246
بىر تۇپ سۆگەت دەرىخى 248
بوۋام ئېيتقان ناخشا 250
قاپاق تېرەك 251
ئورمان 253
يىلتىز 254
يېشىل نۇر 256

چاقماق ناخشىسى 258
بوران ناخشىسى 258
ئانا قەسىدىسى 259
قار 261
گۈل ۋە شۇمبۇيا 262
ساختا تەبەسسۇم 263
قەترىلەر 264
مېنىڭ ئانام — ئاشۇ قەلبى نۇر 274
قەبرى دەرەخ 277
شېرىن خىيال 278
ئېھە، يىراقتىكى مەيسىن سابا 279
جىمجىت تۇننىڭ سالقىن شامىلى 280
بۇلۇت 281
تەسىرات دېگىزىدىن ئۇنچىلەر 282
نۇر گۈلدەستىسى 287
مەن شۇ 289
ئوچۇق چىراي 295
پەرق ئېتىش 297
ناتونۇش 299
چېچەك 300
كۆرۈپ تۇرۇش 301
سەۋدا 302
تەگىرى 304
قۇرت 305
چۈمۈلە 306
مەسخىرە 308
ھەيكەلتىراش ۋە شەيتان 309
تەقدىر 311

www.uyghurkitap.com

قەلەندەر 312
مۇراجىئەت 314
قىز ۋە دېڭىز 315
كېچە 316
مېنىڭ دىلدارىم 318
كۈتۈش 320
شاھىنشاھ 323
پاشا 327
بوۋاق 327
گۆھەر 328
گۈل 329
چەكسىز ئىنسانپەرۋەرلىك 330
چايان دېگەن 332
ئەلۋىدا، يىگىرمە سەككىز ياش 333
مەن يوق 336
سەن يوق 341
شوتا 345
رەسىم 347
شائىر 348
باھار قۇشى 350
قاناتلىق ئادەم 365
بالىلار دۇنياسى 377
سۆيگىنىم سەن قەيەردە 393
ھايات شۇ قەدەر گۈزەل 395
ئىنسانىيەت 396
مەيۇسلەنمىگىن 397
باھار كېلىدۇ 398
سۆزلەش 399

كېسەللىك 401
يول سوراش 402
ئىككى خىل ئادەم 404
بۇيۇك پەلسەپە 405
سېنىڭدە بىر گۈزەل روھ بار 406
بىر بالىنىڭ ئىلتىجاسى 408
ھەقىقىي دوست 409
دادام ۋە بىز 410
ئادەمنىڭ باھار پەسلى 411
ئەگەر سەن ئۆز تۇرمۇشۇڭدىن مەمنۇن بولساڭ 412
قاراڭغۇ پەيت 413
ئازغۇنلۇق 414
مۇقەددەس سەپەر 415
ئۆكۈنۈش 416
سۈكۈت مەرسىيىسى 417
مۇكەممەل ئادەم بولۇش كېرەك 419

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

دۇنيا

بىر دانىشمەن يەنە بىر دانىشمەندىن سورىدى:

— ئەي، ئىنسانلارنىڭ چىرىغى، ئېيتقىنا، «دۇنيا» دېگەن نېمە؟

دانىشمەن جاۋاب قايتۇرغۇچە، زېمىندىن شۇنداق سادا كەلدى:

— دۇنيا دېگەن بىر كۆكسىدىن خۇشاللىق ـ شادلىق، يەنە بىر كۆكسىدىن ئازاب ـ ئوقۇبەت تېمىپ تۇرغان ئانا؛ بىر تېمى قوپۇرۇلۇپ، يەنە بىر تېمى تېخى پۈتمىگەن بىنا؛ بىر بۇلدۇقلىسا سۆيگۈ ـ ۋاپا، ساداقەت، يەنە بىر بۇلدۇقلىسا قەھرى ـ غەزەپ، باغرى تاشلىق ئېتىلىپ چىقىدىغان توختىماس بۇلاق؛ بىر شېخىدا ھەق ـ ئادالەت، چىنلىق، يەنە بىر شېخىدا ساختىلىق، رەزىللىك مەي باغلىغان مېۋىلىك دەرەخ؛ بىر ئۈدارى مۇڭ ـ ھەسرەت، خاپىلىق، بىر ئۈدارى يېقىملىق كۈلكە بىلەن يۇغۇرۇلغان لەززان مۇزىكا!

كۆكتىن شۇنداق سۆزلەر زاھىر بولدى:

دۇنيانى قانداق تونۇش پەقەت سىزنىڭ قەلبىڭىزنىڭ قانداقلىقى، ئەقىل ـ پاراسىتىڭىزنىڭ قانچىلىكلىكىگە باغلىقتۇر.

يۈكسەك ئىنسان

ئايىغى چىقماس كۆل سۈيىنىڭ سېسىغىنى سېسىغان. ئۇ جىمجىت هايات. ئەنە شۇنداق هاياتلا سېسىشقا لايىق، هېچكىم ئۇنىڭغا كۆز يېشى قىلىپ ئولتۇرمايدۇ.

روهى مەجرۇھ، ئېتىقادى پۈرلاشقان كىشى دۇنيادىكى بىردىنبىر يارىماس كىشىدۇر. ئۇنداقلارنىڭ روهىي مېيىپلىقى تەقدىرنىڭ مەڭگۈ كاجلىقىنى قوزغايدۇ. تەقدىر هەدىگەندىلا ئۇلارنى تەستەكلەپ، دۆشكەلەپ تۇرىدۇ. بۇنداق تەستەكمۇ كار قىلمىسا، ئۇ گويا تىنىق كۆلدەك بارا ـ بارا سېسىپ تۇگەيدۇ، هەتتا ئالەمدە ئۇنىڭ ئىزناسىمۇ قالمايدۇ.

مەن باتۇر كىشىلەرنى هۆرمەتلەيمەن، سۆيىمەن، ئۇلارغا دوستلۇق مەكتۇپى يوللايمەن، چۈنكى ئۇلاردا قەيسەر ئىرادە، شىجائەت هايات مەنزىللىرىدە نۇر بولۇپ يانىدىغان ئۈمىد بار. ئۇلارنىڭ قولىدىن هەرقاچان ياخشىلىق تۆكۈلۈپ تۇرىدۇ؛ ئاجىزلار ئۇنىڭ سايىسىدە پاناهلىنالايدۇ، ئادالەت شەمشىرى ئۇلارنىڭ يېنىدا پارقىراپ، كىشىگە خاتىرجەملىك بەخش ئېتىدۇ. ئۇلار يۈكسەك ئىنسانلاردۇر.

روهى مەجرۇهلار نېمە قىلالىسۇن؟ ئۇلار دەريادا ئېقىپ كېتىۋاتقان سەبىي بالىنى قۇتۇلدۇرۇشقا جۇرئەت قىلالامدۇ؟ دۇشمەنگە شىددەتلىك ئوت ئاچالامدۇ؟ هاقارەتلەنگەن قەلبىنىڭ جاراهىتىگە مەلهەم سۈرتەلەمدۇ؟ ئۇنىڭدا مېهىر ـ مۇهەببەت كۆيىنى ئاڭلىيالايدىغان سەزگۈر قۇلاق، ئاياغ ئاستىدا چەيلەنگەن نازۇك گۈلنى كۆرەلەيدىغان ئۆتكۈر كۆز بارمۇ؟

روھى مەجرۇھلار ياراسلىقتىن قۇتۇلالمىسا، ئۇ تارىخ ئىچىدىكى كۆڭۈلسىز بىر تىنىق خالاس؛ يۈكسەك ئىنسان ھەمىشە تەييار، ئۇ گويا جەڭگە ئاتاپ توقۇپ قويۇلغان تۈلپارغا ئوخشايدۇ.

پاكلىق

بارلىق روھىي بايلىقلار ئىچىدە ئەڭ ئىپتىخارلىقى پاكلىقتۇر. جىسمى ۋە روھى پاكلىق ئارقىلىقلا بەختكە ئېرىشكىلى بولىدۇ.

پاكلىق — ئىنسانىيەت ھايات يولىنىڭ نۇرلۇق كومپاسى. ئۇ ئارقىلىق بىز يىراقتىكى ئىزنالىرىمىزنى ئىزدەپ تاپالايمىز.

پاكلىق — روھنىڭ يىلتىزى، پاك بولمىغان دەرەخنىڭ مېۋىلىرى قۇرۇتلاپ كەتكەندەك، پاك بولمىغان روھتا بىلىمنىڭ چېچىكى مېۋە بەرمەيدۇ.

پاكلىق — بىزنى يارانقۇچىغا يېقىن قىلىدۇ، ئەۋلىيالار بىلەن ئۇچراشتۇرىدۇ، پەرشتىلەرنىڭ ناخشىسىنى تىڭشاتقۇزىدۇ. ئىنسان خىسلىتىنىڭ يارقىن سىماسى، گۈزەل ھاياتنىڭ بەخت غۇنچىسى، ھاياتنىڭ قىممىتى پاكلىق ئىچىدە بولىدۇ.

پاكلىق — بىزنى قىزىلگۈل، ئىپار ئارىلاشتۇرۇلغان ئەڭ گۈزەل ھاۋالاردىن نەپەسلەندۇرىدۇ.

پاكلىق — يارانقۇچىنىڭ ئەڭ ئۇلۇغ ناخشىسى. ئۇ پاك بولغۇچىغا ئەڭ سەمىمىي ۋە ئەڭ يېقىن.

پاكلىق — بەخت، پاكلىق — تەخت، پاكلىق — مۇھەببەت، پاكلىق — مېھنەت.

بىز بۇ ھاياتلىق مۇساپىسىزدە قۇياش نۇرى، تاغ سۇلىرى، يېتىملەر كۆز يېشى، باھار، بۇلۇت، ياز چېچەكلىرى. . . قاتارلىق نۇرغۇن پاك نەرسىلەر بىلەن ئۇچرىشىپ تۇرىمىز. بىز ئۇ نەرسىلەرگە تەلپۈنمىز ھەم ئىنتىلىمىز. چۈنكى ئىنسانلار پاكلىقنى سۆيىدۇ.

پاكلىق بار يەردە بەرىكەت بولىدۇ. پاكلىق بار يەردە نۇسرەت بولىدۇ.

پاكلىق — سۇ، ئۇ مەينەتنى تازىلايدۇ؛ پاكلىق — ئوت، ئۇ زۇلمەتنى كۆيدۈرىدۇ.

ئەي، بىلىپ - بىلمەي پاكلىقنى ئاياغ ئاستى قىلىۋاتقانلار، شۇنى ئېسىڭلاردا چىڭ تۇتۇڭلاركى، بىزنى شەرەپ سەھنىسىگە ئېلىپ چىقىدىغىنى پەقەت پاكلىق، خالاس.

بۇ يەر . . .

مەن بۇ يەرگە ھەۋەس قىلىمەن، تەلپۈنىمەن. ئۇ يەردىكى كىشىلەر ھەققىدە دائىم خىيال قىلىمەن.

بۇ يەردە، بىزگە چىرايلىرى تونۇش، ۋۇجۇدىدىن مۇھەببەت يانغان، كۆچ ـ قۇۋۋىتى ئۇرغۇپ تۇرغان كىشىلەر ياشايدۇ.

بۇ يەردە، پۈتكۈل ئىنسانىيەتنىڭ ھاياتىنى ئۆزىنىڭ ھاياتىدەك ھىمايە قىلغۇچى يۈكسەك كىشىلەر ياشايدۇ.

بۇ يەردە، سەرگەردان بالىلارنىڭ غەمگۇزارى، نامراتلارنىڭ بۇزرۇكۋارى، يېتىم ـ يېسىرلارنىڭ باشپاناھلىرى ياشايدۇ.

بۇ يەردە، ئۆزلىرىنىڭ بارلىق بەخت ـ سائادىتىنى باشقىلارنىڭ بەختى ئۈچۈن پىدا قىلغان گىگانت كىشىلەر ياشايدۇ.

بۇ يەردە، غۇرۇر سەگەكلىشىدۇ، ۋىجدان ئويغىنىدۇ، ئارزۇ ـ ئىستەكلەر چېچەكلەپ ئارمىنىغا يېتىدۇ.

بۇ يەردە، ئېتىقادسىز كىشىلەر ئېتىقادىنى، مۇھەببەتسىز يۈرەكلەر مۇھەببەتنى تاپىدۇ.

بۇ يەردە، ئەڭ ئېسىل ئادەملەر تۇغۇلىدۇ.

بۇ يەر — ئاقباش تاغلارنى چوڭ قىلغان، قۇم بارخانلىرىنى چېچەكلەتكەن، بوستانلارنى گۈللەتكەن ئانا يۇرت.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

سۆيۈش

سۆيمەن سېنى ئەي يېشىل كائىنات، زېمىنغا ئانا مېھرىدەك تۆكۈلگەن ئاپتاپ؛

سۆيمەن سېنى شېرىن كېچىدىكى يۇلتۇزسىز ئاسمان، شەپەقلەردەك جۇلالىق كۇمۇشرەڭ داۋان؛

سۆيمەن سېنى سەبىي تىلىدا ناخشا ئېيتقان كىچىك ئېقىن، تاغلارنىڭ كۆكسىنى چەككەن تەتۇر چېقىن؛

سۆيمەن سېنى پىشقان قىزىلگۇل، گۈلەخلەردەك ناخشا ئېيتقان سۇنۇق كۆڭۈل؛

سۆيمەن سېنى، ئەي، مېنى تۇغقان ئۇلۇغ دەريخىم، ئانا ماكان!

خارلاش

سەن ئۆزۈڭگە ئىشەنمەيسەن. سەن ھاياتلىققا قەدەم قويغىلى شۇنچە ئۇزاق يىللار بولغان بولسىمۇ، تېخى ئۆزۈڭ ھەققىدە بىرەر قېتىم ئەستايىدىل ئويلانغىنىڭ يوق. باسقان ھەربىر قەدىمىڭدە ئۆزۈڭنىڭ مەۋجۇتلۇقۇڭغا گۇمان بىلەن قارايسەن. سەن روھىڭنى ھەر كۈنى دېگۈدەك ئاختۇرىسەن، لېكىن بىردەمنىڭ ئىچىدىلا زېرىكىپ كېتىسەن. سەن «قەلبىمدە ئۇمىد - ئارزۇ يوق» دەپ قارايسەن، شۇڭا ئىزدەنمەيسەن، ئاقىلانە تەپەككۇر قىلمايسەن.

بوستانلارغا قاراپ سەن ئۆزۈڭنى «قۇرۇغان دەرەخ» دېدىڭ؛ دەريا ساھىلىدا ئولتۇرغىنىڭدا ئۆزۈڭنى «سۇسىز دەريا» دېدىڭ؛

ئۆز ھىدى بىلەن ھاۋانى خۇشبۇي قىلغان سەرخىل گۈللەرنى كۆرگىنىڭدە «مەن سولاشقان گۈل» دېدىڭ؛

ئەگرى - بۈگرى يولىلارنى ئارقاڭغا قالدۇرۇپ، بىپايان دەشت - باياۋاندا سەپەر قىلغىنىڭدا: «ئەي، گىياھ ئۇنمەس چۆل، يۈرىكىگە ئوت كەتكەن قاقاسلىق، مېنىڭ ۋۇجۇدىمۇ سەن بىلەن ئوخشاش» دېدىڭ.

ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئاسمانغا ئۇنسىز تىكىلىسەن. چەكسىز قىزغىنلىققا تولغان ئانا - بالا كەپتەرلەر باش ئۇستىڭدىن ئەگىپ ئۆتكەندە، ئۆز - ئۆزۈڭگە: «مېنىڭ قانىتىم يۇلۇپ تاشلانغان» دەپ شۇبرلايسەن...

سەن ئۆزۈڭگە ئىشەنمەيسەن، سەن بۈگۈنگە قەدەر ئۆزۈڭگە ئىشىنىپ باقمىدىڭ.

كۆڭلۈڭدىكى سىرىڭنى يوشۇرما، ئۆز ئۆزۈڭنى خارلىما... بىلەمسەن، ھاياتلىق پەقەت ئۈمىد ۋە ئىشەنچ بىلەلا ئەھمىيەتلىكتۇر.

ھېسداشلىق

مەن يىقىلىپ كەتتىم. سەن ئارقاڭغا قاراپلا: «ۋاي جېنىم قوزام» دېگىنىڭچە مېنى دەس تۇرغۇزۇپ قويدۇڭ. ئەگەر مەن سېنىڭ بالاڭ بولماي، ئىگە ـ چاقسىز بىر قەلەندەر بالا بولۇپ ئازراق سەدىقە ئۇچۇن ساڭا قول ئۇزاتسام، سەن ماڭا قاراپ قويامتىڭمۇ؟ ئەگەر مەن سېنىڭ بالاڭ بولماي، باشقا بىر كىشىنىڭ بالىسى بولۇپ يىقىلىپ كەتكەن بولسام، سەن مېنى ئورنۇمدىن تۇرغۇزۇپ قويامتىڭمۇ، ئانا؟

باشقىلار مېنى ئۇروپ يۇز ـ كۆزۈمنى قانغا مىلىگەندە، يېنىڭغا يىغلاپ كىرسەم سەن ماڭا ھېسداشلىق قىلىپ، مېنى ئۇرغانلارغا غەزەپلەندىڭ، تاش ئېتىپ ئۇلارنى قوغلىدىڭ. ئەگەر مەن سېنىڭ بالاڭ بولماي قالسام، شۇ چاغدا سەن «خوپ بوپتۇ، سەن ئاشۇنداق تاياقلا لايىق» دەرمىدىڭ؟ ئەپسۇس، مەن سېنىڭ بالاڭ.

ئانا، مەن لاچىن سوققان ئانا كەپتەرنىڭ يېتىم قالغان بالىلىرىنى كۆرگەنىدىم. ئۇلارنىڭ بېشىغا ئۆلۈم يېقىنلاشقاندا، باشقا بىر ئانا كەپتەر ئۇلارنى ئۇچۇرما قىلدى. ئۇ ئۆز ئەقىدىسىدىن مەمنۇن بولدى. كەپتەر بالىلىرىمۇ ئانا كەپتەرگە ئۆز سۆيگۈسىنى بەردى.

ئانا، ئەگەر مەن بىر ئانا بولۇپ قالسام، چوقۇم ئاشۇ ئانا كەپتەردەك بولغان بولاتتىم.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بالىلار

ئادەم گۆشى يېمەيدىغانلار بارمۇ؟ بالىلارنى قۇتۇلدۇرۇڭلار.
— لۇ شۈن

بالىلار — بىزنىڭ بالىلىرىمىز، بىزنىڭ يۈرەك پارىلىرىمىز، بىزنىڭ بۇگۈنىمىز ۋە ئەتىمىز، بىزنىڭ بەختىمىز ۋە كەلگۈسىمىز.

بىر دانىشمەن بۇ شەھەرگە تۇنجى رەت قەدەم بېسىپ، بالىلار ئارىسىغا باردى. بالىلار ئۇنى ئورۇۋالدى. ئۇ، بالىلارنىڭ بېشىنى سىلاپ تۇرۇپ مۇنداق دېدى: «بالىلارنى سۆيۈش — ۋەتەننى سۆيۈش، ئۇلارنى ئاسراش مۇھىتنى ئاسراش، ئۇلارنى قوغداش زېمىننى قوغداش دېمەكتۇر.

ئەي كىشىلەر، پېشانىسىگە ھەرخىل قىسمەتلەر پۈتۈلگەن بۇ بالىلار ھەققىدە، بالىلارنىڭ بەختى، ئىستىقبالى ھەققىدە پاراڭ قىلىڭلار. ئۇلارنى توغرا يولغا باشلاڭلار، ئۇلارغا ھالال مېھنەت بىلەن ياشاشنى ئۆگىتىپ شەپقەت يەتكۈزۈش — ئۇلار ئۈچۈن بەخت ۋە ئىقبالدۇر. ئۇلارنىڭ قەلبى گويا باھاردىكى يۇمران مايىسىغا ئوخشايدۇ. سىلەرنىڭ مېھرىڭلار ئاشۇ يۇمران مايىسىغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدىغان يىلتىزدۇر.

ئەي ئۇلۇغ كىشىلەر، قەلبىڭلارنىڭ ئەڭ چوڭقۇر يېرىدىن يىلىنجاپ تۇرغان ئارمىنىڭلار ئاشۇ بالىلار ئەمەسمۇ؟ كېچىلىرى يۇلتۇزلارنىڭ ئارىسىدىن ئىزدىگىنىڭلار ئاشۇ بالىلار ئەمەسمۇ؟ ئۇلار سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا. ئۇلار ناخشا ئېيتقاندا قۇلاق سېلىپ ئاڭلاڭلار. ئۇلارنىڭ ناخشىسى سىلەرنى چوڭقۇر ئويغا سالىدۇ، ئۇلارنىڭ ناخشىسى سىلەرنى ئويغىتىدۇ. ئۇلار پېشىڭلارغا

ئېسىلغاندا سىلكىپ تاشلىماڭلار. ئۇلارنىڭ مەسۇمە چىرايىغا قاراپ بېقىڭلار، ئەتراپىڭلاردىكى ھەرقانداق نەرسە ئاشۇ بالىلارنىڭ مېھرىدىن ئۇلۇغ ۋە مۇقەددەس ئەمەس. . . »

دانىشمەن گېپىنى تۈگىتىپ، گۈگۈم چۈشكەندە بۇ شەھەردىن كەتتى. كىشىلەر ئۇنى يەنە كۆرۈشنى ئارزۇ قىلدى.

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

ھايات

دوستۇم، ھاياتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلەمسەن؟

ھايات — دەل سەن بىلىپ تۇرۇپ قەدىرلىمىگەن ۋاقىت؛ بىلىپ تۇرۇپ سۆيمىگەن ئۆزۈڭ؛ چەكسىز سۆيۈشكە تەشنا مۇھەببىتىڭ، شۇنداقلا سېنىڭ ھازىرىڭ؛ پۈرسەت، خىرىسقا تولغان بۇگۈنۈڭ ھەم ئۆز تەدبىرىڭگە باغلىق بولغان كەلگۈسىڭمۇ ئوخشاشلا ھايات. ھاياتنىڭ سېنى قانچىلىك ئەزىزلىشى سېنىڭ ئۆزۈنى قانچىلىك سۆيۈشۈڭگە باغلىق!

سەن ھاياتلىقىنىڭ ئىنئامىغا مۇيەسسەر بولۇشنى ئىزدەمسەن؟ ئۇنداقتا، ھاياتلىققا كۆڭۈلدىكىدەك تۆھپە قوش! ئۇ سېنى ھەربىر تىنىقىدا باخاشلاپ، سۆيۈپ تۇرىدۇ.

بىر كۈنلۈك ئىش

بىر كۈنلۈك ئىشىمنى باشلىماقچى بولدۇم.

شەرق ئۇپۇقىدىن قۇياش تېخى كۆتۈرۈلمىدى. ئايغىمنىڭ تۇنۇشى سەھەرنىڭ جىمجىتلىقىنى بۇزدى. دەرەخ شاخلىرى ئارىسىدىكى قۇش ئۇۋلىرىمۇ روھلۇق ۋە خۇشخۇي هالدا مىدىرلىدى. قۇش ئۇۋىسىدىكى بەختلىك، تىنىق كۆزلەردىن نۇر تۆكۈلدى. ئۇلار دەرەخ شاخلىرىدا ئۆزلىرىنىڭ مەستانە كۈيلىرىنى ياڭرىتىشقا باشلىدى. هەممە ئويغاندى، قۇشلار نەلەرگىدۇر ئۇچۇشۇپ كۆزدىن غايىپ بولۇشتى.

بىر كۈنلۈك ئىشىمنى ئىشەنچ ۋە ئۈمىدكە تولغان هالدا باشلىۋەتتىم. مەقسىتى ۋە بۇيۇك ئارزۇسىنى يوقاتقانلارنىڭ ئىشىكىنى چېكىپ قويۇپ قايتىپ كەلدىم؛ تار ئەقىدە، ئەرزىمەس خىياللار قوينىغا ئەسىر بولۇپ كەتكەنلەرنى ئويغاتتىم؛ ئەقىدە - ئىخلاس يوللىرىدىن ئاداشقان كىشىلەر ئارىسىدىمۇ بولدۇم؛ كۆڭۈلچەك ۋە ئاق كۆڭۈل ئەزىلەرنىڭ سارايلىرىدا بەزمە قىلىۋاتقان بىچارە ئالدامچىلارغا لەنەتتىن ئوق ياغدۇرۇپ، قىلمىشى هەققىدە ئاگاهلاندۇردۇم؛ پاك يۈرەكلەرنى يېنىش - يېنىشلاپ سىلاپ، تومۇرلىرىغا ئىسسىق، جۇشقۇن قان تەقدىم قىلدىم. مەن ئەتە مغا قاراپ شۇنداق خىتاب قىلدىم: «ئەقىللىق ، چىۋەر، ىز، تىرىشقاق كىشىلەر ئۈچۈن ئالەم چەكسىز سەيلىگاھ، ن هۇرۇن، نادانلارنىڭ نەزىرىدىكىدەك زۇلمەت ئەمەس، يۈكسەك غايە ئىنسان قەلبىنى نۇرلاندۇرۇپ ان ئۆز بەختىنى ئۆزى كۆڭۈلدىكىدەك

لايىھىلىۋالالايدۇ!»

بىر كۈنۈم چاقماقتەك ئۆتۈپ كەتتى. قىسقىچە چارچاش، ھارغىنلىق ھېس قىلمىدىم. قانلىرىم ئۇرغۇپ، لەۋلىرىم تەبەسسۇمغا ئاداش بولۇۋاتاتتى. جاننى ھۇزۇرغا ئېرىشتۇرىدىغان ئۆيۈم نەدە قالدىكىنە؟

ھېلىقى قۇشلار بىر ـ بىرلەپ ئۇچۇپ كېلىشتى. بىپايان زېمىندىن ئۆز قامىتىنى تاپقان يېشىل دەرەخلەر قۇشلارنى باغاشلاپ سۆيدى، قوينىغا چىللىدى... مەن چەكسىز سۆيۈنۈش ئىچىدە ئۇلۇغ پاناھگاھقا ھۆرمەت بىلدۈردۈم؛ قولۇم دۇپۇلدەپ سوقۇپ تۇرغان يۈرىكىم ئۇستىدە ئىدى.

ئانا تىلىم

مەن تۇغۇلدۇم، دادام مېنى «ئۇيغۇر يىگىت» دەپ ئاتىدى. مەن دادامنىڭ مۇقەددەس يېرىدە، ئانامنىڭ مېھرىبان قۇچىقىدا بۇ ھاياتنىڭ قاينام ـ تاشقىنلىق بازىرىغا ئاپىرىدە بولدۇم. مەن بۇ بازاردا مىليون خەلقنىڭ مۇھەببەتلىك قەلبىگە سىڭىپ كەتتىم، ئۇلار مېنى قاينىق گۈزەل سۆيگۈسى بىلەن پەپىلەپ، بۈيۈك غۇرۇرى بىلەن قاتارغا قوشتى. مەن چوڭ بولۇۋاتىمەن. شۇنداق، ھايات ۋە ماماتلىق ئىچىدە ئۆسۈۋاتىمەن. ئۇلار ماڭا: «ئوغلۇم، ئالدىڭغا قارا، كۆزۈڭنى ئاچ» دەپ گەپ قىلغاندا، مەن مۇگدەك باسقان روھىمغا سوغۇق سۇ چاچىمەن، روھىم مېنى مەڭگۈ ئەركىنلىكنىڭ يېشىل باغچىسىغا باشلاپ بارىدۇ.

كېتىۋاتىمەن. يولدا ئۇچرىغان بۇ كىشىلەر مېنى چۈشىنىدۇ، بىز ئۆزئارا سۆزلىشەلەيمىز، مەن ئۇلارنى چۈشىنىمەن، گەرچە ئۇيىمىز باشقا ـ باشقا بولسىمۇ بىز كۆرۈشەلەيمىز. بىزنىڭ سۆزلەشتۇرگەن، بىزنى كۆرۈشتۇرگەن پەقەت بىزنىڭ ئانا تىلىمىز!

مەن قۇمساڭغۇ تۈپراقنىڭ چىملىق ساھىلىدا «چىم ـ چىم» ئويناۋاتقان سەبىي بالىلارنى ھەر قېتىم ئۇچراتقىنىمدا چەكسىز سۆيۈنۈپ كېتىمەن. مەن ئۇلار بىلەن ئۇزاقتىن ئۇزاق سۆزلىشىمەن. ئۇلار بوۋىلىرىدىن ئاڭلىغان ئەپسانىۋى ھېكايەتلەرنى سۆزلەپ بېرىدۇ. ئۇلارنى ئاشۇنداق گۈزەل تىلدا سۆزلەتكەن — مېنىڭ ئانا تىلىم.

جەڭگاھتا يۈز ـ كۆزى قانغا مىلەنگەن سەركەردە قۇچىقىمدا جان ئۈزدى. ئۇنىڭ تىنىقىنىڭ ئەڭ ئاخىرقى يىپى ئۈزۈلگىچە سۆزلىگەن سۆزى پەقەت مېنىڭ تىلىم. ئۇ مېنىڭ تىلىمدا مەن بىلەن يورۇق كۈندۈزدىمۇ ئوتلۇق سۆزلىشەلەيدۇ، زۇلمەت كېچىدىمۇ سۆزلىشەلەيدۇ.

ئانا تىلىم — ئانامنىڭ تىلى، ئانا تىلىم — ۋەتەننىڭ تىلى، تۈپراقنىڭ تىلى؛ ئانا تىلىم — دەريا، دېڭىز ـ ئوكيانلىرىنىڭ تىلى؛ ئانا تىلىم — گۈل ـ گىياھ، دەل ـ دەرەخلىرىنىڭ تىلى؛ ئانا تىلىم — كۆك ئاسمىنىنىڭ تىلى، ھەممە ھەممىنىڭ تىلى... مەن سۆيگەن ۋەتەن، مەن سۆيگەن قىز، مەن سۆيگەن ھەممە بىر ـ بىرىمىزگە ئۆز تىلىمىزدا مۇھەببەت بېرىمىز، بىر ـ بىرىمىزنى ئۆز تىلىمىز بىلەن سۆيىمىز، بىزنىڭ ئارمانلىرىمىز ئانا تىلىمىزدا بايراق چىقىرىدۇ؛ ئانا تىلىمىز بىزنى يۇكسەكلىككە، ئۇلۇغلۇققا ئېلىپ چىقىدۇ.

كېتىۋاتىمەن. پۈت ـ قولۇمنىڭ مادارى ئانا تىلىمدىن كەلگەن. تار، ئەگرى ـ توقاي يوللار مەن ئۈچۈن ھېچ گەپ ئەمەس، مېنىڭ باسقان ھەربىر قەدىمىمدە ئانا تىلىم بار. ئۇ مەن ئۈچۈن ئىرادە، ئۇ ماڭا قانات! مەن نەدە ياشاي ئۇ مېنىڭ يۈرىكىمدە...

بوۋاقلىقىم، يۇمران بالىلىق چاغلىرىم، جۇشقۇن ياشلىقىم، باتۇر قىرانلىقىم، ساغلام قېرىلىقىم... بۇ زەنجىرسىمان ھايات يوللىرىدا ئۇ ماڭا ھەمراھ، ئۇ ماڭا باشپاناھ.

مەن ئانا تىلىمنىڭ كارامىتىگە ئاپىرىن ئېيتماي تۇرالمايمەن، مەن پەقەت بالىلىق چاغلىرىمدىن باشلاپ ئىگىلىگەن ئانا تىل بىلەنلا ئادەم قەلبىنىڭ ئەڭ چوڭقۇر يەرلىرىدىكى مىللىي غۇرۇر بۇلىقىنى ئاچالايمەن، ئېسىل پەزىلەتلەرگە مەدھىيە ئوقۇيالايمەن. ئانا تىلىم ئارقىلىق بوۋام ئاپىراسىياپتىن تارتىپ ناۋائىگىچە، شۇنداقلا

بۇگۈننىڭ مەشئىلىنى كۆتۈرگۈچى مەردانە ئەزىمەتلەرنىڭ جەڭگىۋار ناخشىلىرىنى داۋام ئېيتىمەن.

ئەي، جاھان سەھنىلىرىدە قۇياشتەك نۇر ـ زىيا تارقىتىۋاتقان ئانا تىلىم، سېنىڭ ئۆمرۈڭ ئۇزاق بولسۇن، سەن بىزنىڭ ئەبەدىي قۇرۇماس يېشىل دەرىخىمىز!

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uygurkitap.com ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

تاللاش

ئىنسانلار ئوخشاشلا بىر يەردىن كېلىشىدۇ، يەنە ئوخشاشلا بىر يەرگە كېتىشىدۇ. بىراق، ئۇلارنىڭ ياشاش ئادەتلىرى، تاللىغان يوللىرى، ئارزۇ ـ غايىلىرى پەرقلىق بولىدۇ.

مەن مىليونېرلارنى بىلمەن. ئۇلار ھەشەمەتلىك قەسىر، كۆركەم داچىلاردا ئۆز ھاياتىنى باھار گۈللىرىدەك ئۆتكۈزۈشىدۇ؛ كەمبەغەللەرچۇ؟ ئۇلارنىڭمۇ ئاددىي كۆلبىسى بار. مورا بېشىدىكى جىنچىراغمۇ ئۆي ئىچىنى نۇرغا پۈركەپ، ئۇلارنىڭ سۆيگۈ ـ مۇھەببىتىگە تەڭكەش بولىدۇ؛

تاغ چوققىسىنى ماكان ئەتكەن گىگانت قارىغاي ئاشۇ بۇيۇك قورامتاشلارنى يېرىپ چىقىپ ئۆز ئۇلۇغلۇقىنى تاپقان؛

قىيا تاشلار يېنىدىكى سۈتلۈك ئوتلارمۇ ئۆز ئارزۇسى ئىچىدە ياشايدۇ. لېكىن، قارىغاي بىلەن سۈتلۈك ئوت ئوتتۇرىسىدىكى پەرق ناھايىتى چوڭ...

يەنە بىر نەزەر سېلىپ باقايلى:

تۆمۈرچى ئۆز سەندىلىدىن چىققان جاراڭلىق ئاۋازغا ھېرىس؛ مۇزىكانت ئۆز كۈيىنى قۇشلارنىڭ ناۋاسىدىن ئۈستۈن قويىدۇ؛ گۈدەك بالىلارنىڭ كۆك ئاسماندا لەگلەك پەرۋاز قىلىدۇرغان چاغدىكى خۇشاللىقىنى ئۇلارنىڭ قەلب ئاسمىنىدىن ئىزدىسەك تاپالايمىز... ئۇلار چەكسىز مۇھەببەت ـ سۆيۈنۈش بىلەن ئاشۇلارنى ئۆزى ئۈچۈن تاللىۋېلىشقان.

دۇنيا، ھاياتلىق ئەنە شۇنداق كۆپ خىل تاللاشلار بىلەن تولغان. ئىنسان ئۆزىنى ئۆزى يارىتىدۇ. ئىنسان ھەربىر قەدىمىدە

يېڭىدىن يېڭى تاللاشلارغا دۇچ كېلىپ تۇرىدۇ. بۇ خىل تاللاش ئۇلارنىڭ ماھىيىتى ئىچىدە بولىدۇ: بەزىلەر ھالاللىقنى ، قان ـ تەر تۆكۈشنى مۇقەددەس بىلىدۇ؛ بەزىلەر ئۇن ـ تىنسىز ياشاش، ئەپلەپ ـ سەپلەپ كۈن ئۆتكۈزۈشنى خالايدۇ؛ يەنە بەزىلەر ساختىپەزلىكنى ياشاش نىشانى قىلىپ، رەسۋاچىلىق يولى بىلەن ئۆزىنى كۆز ـ كۆز قىلىشقا ئۇرۇنۇپ كۆرىدۇ. . .

كىشىلىك ھاياتتا ئىنسان چاسا يول دوقمۇشىدا قايسى يولغا مېڭىشنى ئۆزى تاللاپ بەلگىلەيدۇ، بۇ ئۇنىڭ مۇقەددەس ھوقۇقى، دەخلىسىز ئەركى. شۇنداق ئىكەن، تاللاشتا يۈكسەك ئەقىل، قورقۇمسىز يۈرەكنى ئىشقا سېلىشى شەرت؛ تاللاش ئىنسانىي مەڭگۈلۈك ھاياتلىق يولىغا باشلىيالىشى كېرەك. قانداقلا بولسا بولسۇن، ھاياتلىق قۇشى ئۇلۇغ تاللاش ئارقىلىقلا ئۆز ۋىسالىنى تاپىدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىدىن
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بۇگۈنگە مۇھەببەت

دوستۇم، سەن مەرمەر تەختىكىدە ئولتۇرۇپ بۇگۈن ئۇچۇن توختىماي سۆزلىدىڭ. ئەتراپىڭدىكى كىشىلەر سېنىڭ بۇگۈن ئۇچۇن توڭلىغان گۈزەل كۈيلىرىڭنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاش ئۈياقتا تۇرسۇن، سېنى «سارايڭ» دەپ تىللىدى.

ئۆكۈنمە دوستۇم، «ئۇلار ئۇچۇن سۆزلەپ بېھۇدە ئاۋارە بوپتىمەن» دەپ ئويلاپ قالما. ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇلۇغۋار ئىشقا، يۈكسەكلىككە چاقىرىۋاتقان كىشىنى هامان بىر كۈنى تونۇپ يېتىدۇ. ئۇلار نى ـ نى ناخشىلارنى ئېيتىپ بىغەم قەسىرلەرنىڭ هىم، ئېتىك ئىشكىلىرىنى چەككەن «جېسەكچى» نى هامان تونۇپ يېتىدۇ. دانىشمەن دادام: «قاراڭغۇدا شام تۇتۇپ بىزنى باشلاپ ماڭغانلار — بىزنىڭ باشپاناهىمىز، جەڭگاهلاردا زۇلپىقار كۆتۈرۈپ يول ئاچقانلار — بىزنىڭ سەردارىمىز، بىزنى سۈت ئۇيقۇدىن ئويغاتقانلار بىزنىڭ نىجاتكارىمىز» دېگەنىدى.

دوستۇم، بىر كۈنلەردە ئەقلى كامىل كىشىلەر سېنىڭ گۆھىرى ئېقىپ كەتكەن كۆزلىرىڭگە تۇتىيا سۈرتىدۇ. سېنىڭ ئەل غېمىدە مۇكچەيگەن ۋۇجۇڭ قامىتىڭگە مۇھەببەت هەم سۆيگۈدىن تىكىلگەن يىپەك تونلارنى ياپىدۇ. بىر ئۆمۈر سەگەك ياشىغان ئاجايىپ روهىڭغا مەدهىيە ناخشىسى ياڭراتماي قويمايدۇ.

شۇنداق، ئالتۇن هامان ئۆزىنىڭ قىممىتىنى يوقىتىپ قويمايدۇ. ئۇ قارىغۇلار تەرىپىدىن تاشلىۋېتىلگەن تەقدىردىمۇ، بەربىر ئۆز قىممىتى بىلەن ئۇلۇغ بولۇۋېرىدۇ.

دوستۇم، سەن گويا كىيىك باغرىدىكى ئىپار، دېڭىز

ئاستىدىكى قىممەتلىك بايلىق، مەڭگۈ ھۆرمەتلىك ئادەم.

مەن ئۆيمۇ ئۆي ئىشىك چېكىپ، مەھەللىمۇ مەھەللە قاتراپ يۈرۈپ ساڭا ئەگەشتىم. مۇشەققەتلىك كۈنلەر گەرچە مېنى ئالدىمدا توسۇپ تۇرسىمۇ، مەن كۆلۈمسىرەپ قويۇپ ئۆز يولۇمنى داۋام ئېتىۋاتىمەن. مەن بۇ دۇنيادىكى قۇتلۇق كۈنلەرنىڭ «بۇگۈن» نىڭ ئىچىدە ئىكەنلىكىنى بىلىمەن.

شۇنداق، بىز ئىزدىگەن ھەم ئىـــزدەۋاتقان ھەممە نەرسە بۇگۈننىڭ ئىچىدە. چۈنكى بۇ دۇنيانـــى چۈشەنگۈچـــلەر ھەم سۆيگۈچىلەر ئۆزلىرىنى بۇگۈننىڭ ئىچىدە تاپىدۇ. ئۇلار بۇگۈننىڭ ئىچىدىن يېڭى ئائىلە، يېڭى كەنت، يېڭى شەھەر ۋە يېڭى قىياپەتكە ئېرىشىدۇ.

بىزنىڭ ئارزۇيىمىز، بىزنىڭ بىيگە سورۇنمىز — بۇگۈن. بۇگۈننىڭ ئۆزى پۇرسەت، رىقابەت، خىرىس ۋە كۈرەش، بۇگۈننىڭ ئۆزى غەلىبە. بىزنىڭ ئېرىشمەكچى بولغىنىمىز: يېڭى بىر دۇنيا. بىز بۇ ئارزۇيىمىزنى بۇگۈننىڭ ئالقىنىدىن ئىزدەيمىز. بۇگۈن — بىزگە ھەممىنى بېرەلەيدۇ، بىپايان دۇنيا بۇگۈننىڭ ئىچىدە پارلاق جامالىنى كۆرسىتىدۇ. بىز چۈشكەن قولۇاق بۇگۈننىڭ ئىچىدە قىرغاقتا چىقىدۇ.

دوستۇم، مەن چەكسىز ئۈمىد ۋە يۈكسەك ئىپتىخار بىلەن، ئۆلمەس روھ ۋە تەۋرەنمەس ئىرادە بىلەن بۇگۈننى سۆيىمەن. مەن ھاياتلىق ۋە ماماتلىق ئۈچۈن بۇگۈننى ھەسسىلەپ سۆيىمەن.

نۇرغۇن كىشىلەر ئۆزلىرى ئارزۇ قىـــلغان ۋە تەلمۈرگەن نەرسىلەرگە ئېرىشتى. ئۇلارغا بۇ بەخت ـ ئامەتنى بەرگىنى پەقەت بۇگۈن. بۇگۈن ھەقىقەتەن ئەتىۋارلىق. چۈنكى ھەممە «بۇگۈن» نىڭ ئىچىدە قۇدرەت تاپىدۇ.

بۇگۈن — تاڭ شەپىقىگە ئوخشايدۇ، ئۇنىڭ گۈزەللىكىدىن ھۇزۇر ئالمىسىاڭ بىرەمنىڭ ئىچىدە غـايـــپ بـولـــدۇ؛ بۇگۈن خۇشاللىق بىلەن تۇيـراقنى يېـرىـــپ چـىـقـقـان، ئـۆز ھۆسن ـ

جامالى بىلەن سېنى مەھلىيا ئەتكەن يېشىل گىياھ، پورەك — پورەك، غۇچچىدە ئېچىلغان پۇراقلىق ئاق ئەتىرگۈل؛ بۇگۈن — دۇنياغا يېڭىلا ئاپىرىدە بولغان بوۋاق، ئۇ سېنىڭ پەپىلەپ كۆيۈنۈشىڭنى كۈتىدۇ.

بۇگۈن — مۇھەببەتلىك قەلب بىلەن مەڭگۈ سۆيۈشكە ئەرزىيدىغان قىز. ئۇ سېنىڭ سۆيگۈڭگە موھتاج. بۇگۈننىڭ ئېلىپ كېلىدىغىنى: بىز تالاي قېتىم ئارزۇ قىلىپ كۈتكەن ئاق بۇلۇتلۇق كۆك ئاسمان، تولۇن ئاي، پارلاق يۇلتۇز.

دوستۇم، سەن ئاشۇ پايانسىز دۇنيانىڭ كىچىك قولۇنقىدا ئولتۇرۇپ ئاۋازىمنى قويۇۋېتىپ توۋلىغان لەرزان ناخشا سادالىرىمنى بەلكىم بىر خىل غېرىبلىق ئىچىدە ئاڭلىدىڭ، قەلبىڭدىكى ئازاب ئىزتىراپلىرىڭنى كۆزلىرىڭ ئاشكارىلاپ تۇرۇپتۇ، ئۆكۈنمە، يىغلىما... بەخت ئۇچۇن، ھاياتنى تاكامۇللاشتۇرۇش ئۇچۇن ئىزدەنگۈچى ۋە تىرىشقۇچىلار مەڭگۈ يىغلىمايدۇ!

قۇياش پېتىۋاتىدۇ. بىراق، «بۇگۈن» مەڭگۈ تاغ ئارقىسىغا پاتمايدۇ...

«بۇگۈن» بىزنىڭ سۆيۈشمىزگە، قۇچاقلىشىمىزغا موھتاج!

توختام سۆ

يېشىل مەخمەلدىن لىباس كىيگەن ساھىل. شاۋقۇنلۇق دەريا چوقان سېلىپ ئاقماقتا. ئۇنىڭ مۇڭلۇق سادالىرى، ئېزگۈ ناخشىلىرى، چاقىرىقلىرى قەلبىمنى ئۆزىگە ئەسىر قىلدى. مەن ئۇنىڭ ئىچىگە شۇڭغۇپ كىردىم. مەن ئەزەلدىن سۆيۈپ كېلىۋاتقان ھاياتىم بىر مىسلىسىز گۈزەللىكنى سۆيۈپ قالدى.

دەريا دولقۇنلىماقتا، سادالانماقتا، چوقان كۆتۈرمەكتە.

قەلبىم دولقۇنلىماقتا، سادالانماقتا، ئىسيان كۆتۈرمەكتە.

ئۇلار بىر ـ بىرىگە يېقىنلاشتى، قول ئېلىشىپ گېرەلەشتى. . .

دەريا ئاقماقتا، ئۇ ئۆز دۇنياسىنى ئۆز قولىدا مەھكەم تۇتۇپ قىرغاقلاردىن ھالقىپ ئېراق جايلارغا ئېقىپ بارالايدۇ. كۆزلىگەن نىشانى ئۈچۈن تىنىمسىز ھەرىكەت قىلىدۇ، ئازرۇلىرى ئۈچۈن ئۆخلىمايدۇ. ئەنە ئاشۇ دولقۇنلۇق دەريا كۇرەشچان ھاياتنىڭ ئۆزى. كۇرەشچان ھاياتتا جەڭگىۋارلىق بار، غالىبلىق ۋە جاسارەت بار.

كۇرەشچان ھاياتتا جان ۋە قان بار، ساداقەت ۋە ئادىللىق بار مۇھەببەت ۋە ھەقىقەت بار.

كۇرەشچان ھاياتتا تىرىكلىك بار، ئىجتىھات، ئەقىدە، مېھنەت ۋە ئەمگەك بار.

دولقۇنلۇق دەريا — كۇرەشچان ھايات، كۇرەشچان ھايات دولقۇنلۇق دەريا.

كۆزۈم يېشىل ساھىلنىڭ بىر يېنىدىكى لەش ۋە پاقا گۇللىرىنى قۇچاقلاپ ياتقان توختام سۇغا چۈشتى. ئۇ بەدبوي ۋە

سېسىق ئىدى. ئۇنىڭ باغرىدا سۇ قۇرتلىرى بىلەن پاقا قۇمۇچاقلىرى ياشىماقتا ئىدى.

كۆڭلۈم غەش بولدى. ئۇ يەردە گۈزەل بىر ھايات يوق ئىدى، مۇھەببەت ئۆلگەن، تىرىكلىك يوقالغانىدى.

دەريا بويىدىكى كىچىك چىغىر يول. مەن قەدەملىرىمنى ئۇ يەرگە ئالدىم. مەن بۇ يولدا دولقۇنلۇق دەريا بىلەن توختام سۈنى كۆردۈم.

دۇنياغا مەنسۇپ ئادەملەر

مېنىڭ يۈرتۇمدا مەشھۇر كىشىلەر بار، مېنىڭ يۈرتۇم دانىشمەنلەرنىڭ ئاپىرىدە گاھى...

مەن بۇرۇن بالىلىق قەلبىم بىلەن شۇنداق ساددا سۆزلەردىن پەخىرلىنىپ يۈرەتتىم، ئەمدى ئويلىسام خىجىللىق ھېس قىلماقتىمەن.

ئەقىل ماڭا شۇنداق دەيدى: مۇھەببەت پۈتكۈل دۇنيا ۋە ئىنسانىيەتكە مەنسۇپ بولغىنىدەك، ئالىملار، مۇتەپپەككۇرلارمۇ دۇنيا ۋە ئىنسانىيەتكە مەنسۇپ. مۇھەببەت ھەممىلا ئادەمگە بەخت ئاتا قىلغاندەك ۋە ھاۋا ھەممىلا ئادەمگە ھاياتلىق بەخش ئەتكىنىدەك، ئاشۇ مەشھۇر كىشىلەرمۇ دۇنياغا ۋە ئىنسانىيەتكە نۇر بېرىدۇ.

مېنىڭ يۈرتۇمدا مەشھۇر كىشىلەر بار، مەن ئۇلارنىڭ دۇنياغا مەشھۇر ئادەملەر ئىكەنلىكىنى ئاخىر تونۇپ يەتتىم.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئادەمنىڭ نوپۇزى

ئادەم تۇپراقتىن ئاپىرىدە بولۇپ يەنە تۇپراققا ئايلىنىپ كېتىدۇ.

ئەمما، بۇ تۇپراق ئوخشاش توپىدىن ياسالغان، بۇ مەخلۇقاتلارنىڭ يارالمىشى بەش بارماققا ئوخشاپ كېتىدۇ. غايەت زور نوپۇزغا ئىگە ئادەملەر بىلەن ئاددىي ئىنسانلار بىز كۆرسىتىپ ئۆتكەن بەش بارماقنىڭ ئۆزىدىن باشقا نەرسە ئەمەس.

نوپۇزلۇق كىشىلەرنىڭ ئوبرازىنى جەڭ مەيدانلىرى، مەرىپەت سورۇنلىرى، قاينام ـ تاشقىنلىق ئەمگەك جەڭگاھلىرى يارىتىدۇ. تەن ۋە روھ تەربىيىسى جاپا ۋە مۇشەققەت ئىچىدە ئېلىپ بېرىلىدۇ.

ئاددىي كىشىلەرنىڭ نوپۇزىمۇ بار، لېكىن بۇ نوپۇزنى ئۇلۇغ ئادەملەرنىڭ نوپۇزى بىلەن سېلىشتۇرغىلى بولمايدۇ.

توغرا يولدىن ئېزىش

توغرا يول ھەقىقەت يولى. ئەمما بۇ يولداپۇتۇن ژۇجۇدى بىلەن ماڭىدىغانلار تولىمۇ ئاز. بۇ يولدا ئۆزىنى بېغىشلايدىغانلارنى بارماق بىلەنلا ساناپ بولىمىز.

شۇنى بىلىشىڭ كېرەككى، ھەقىقەت يولىدىن ئېزىش زالالەت چۆللىرىدە سەرسان، سەرگەندان بولۇشتۇر، ئادالەت ۋە مۇھەببەتتىن چەتتە قېلىشتۇر.

سەن توغرا يولنى تاللا، توغرا ئىشنى قىل، توغرا سۆزنى سۆزلە، شۇنداق قىلىشىڭ ئۆزى ھەقىقەت يولىدا مېڭىشتۇر.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

قەيسەرلىك

قەيسەرلىك بۈيۈكلۈكتۇر.

مەن دۇنيادىكى بارلىق قەيسەر ئادەملەرنىڭ ئىش - ئىزلىرى ئىچىدە ياشايمەن. ۋۇجۇد ئېتىزىمغا ئۇنۇپ چىققان بۈيۈك روھ مېنىڭ ھاياتىمنى چاقناپ تۇرغان يۇلتۇزلار ئىچىگە ئېلىپ كىرىدۇ.

مەن ئۆزۈمنى قەيسەر ئادەم دەپ سانايمەن. مېنىڭ قەيسەرلىكىم روھىمدا، ھەرىكەت ۋە ئەمەلىيىتىمدە. مېنىڭ قەيسەرلىكىم بولغاچقا مەن قەپەز سىرتىدا ياشايمەن، تار يوللاردا ئەركىن يۈرىمەن.

مەن قەيسەرلىكىم بىلەن دۇنيانىڭ ئامراق ئادىمىي، ھەقىقەتنىڭ ئەڭ يېقىن دوستى، مۇستەقىل كۆزقاراشتىكى يېگانە شەخسلەرنىڭ مەسلەكدىشى، كۆرەشچان، ئىجتىمات ساھىبلىرىنىڭ سەبدىشى.

نېمە ئۈچۈن

سەن نېمە ئۈچۈن ياشايسەن؟

بۇ مېنىڭ ئۆز - ئۆزۈمگە قويغان سوئالىم، بۇ سوئال رەڭدار شەپەق كەبى كۆز ئالدىمدا جىلۋە قىلىپ تۇرىدۇ، مەندىن ھەقىقىي بىر جاۋاب كۈتىدۇ، ئەمما مەن بۇ سوئالغا جاۋاب بېرىشكە ئاجىزلىق قىلىمەن.

سەن نېمە ئۈچۈن ياشايسەن؟

مېنىڭ ۋۇجۇدۇم ئاخىر جاۋاب تاپتى. مېنىڭ ياشاشتىكى مەقسىتىم ھەقىقەتنىــــى ئۈستۈنلۈككە ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈندۇر، خالاس.

قەلبىمنى ئۆمۈچۈك تورلىرىدەك چىــرماپ تۇرغان تۈگۈن يېشىلدى.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

ئانىسىنى ئەسلەش

قارا تۇمان ئەتراپقا پۈتۈنلەي يېيىلغاندا، مەن كۆزۈمنى ئاچتىم. كۆز ئالدىمدا غەلىتە، قاراڭغۇلۇق پەيدا بولدى. مەن ئەتراپىمنى يورۇتۇش ئۈچۈن سەرەڭگە ئىزدىدىم. دادام سەرەڭگىنى نەگە قويۇپ قويغاندۇ؟ مەن خېلى ئۇزۇنغىچە ئۇنى ئىزدىدىم. بىر دۆۋە ئەخلەتلەر ئارىسىدا تال ـ تال سەرەڭگىلەر قۇم دانچىلىرىدەك چېچىلىپ تۇراتتى. مەن ئۇنى بىر ـ بىرلەپ يىغدىم. مەن بىر تال سەرەڭگىنى يېقىشىمغا ئۇنى بىر ئالۋاستىسى قۇيۇن كېلىپ ئۆچۈرۈۋەتتى . يەنە بىر تالنى ياقتىم، ئۇنى ئۆچۈرۈپ تاشلىدى. يەنە بىرنى ياقتىم، ئۇمۇ ئۆچۈپ قالدى. ئەتراپ تېخىمۇ قاراڭغۇلۇق قوينىغا كىرىپ كەتمەكتە ئىدى. يورۇقلۇق بىراقلا بەكمۇ يىراقلاپ كەتكەن بۇ مىنۇتتا، مەن ئەسەبىيلەشتىم، سارىڭ بولدۇم، كېيىنچە يۇڭاش، ئەزمە كېسەلنى يۇقتۇرۇۋالدىم. مەن شۇ خىل سەۋدايىلىقتا يەنە ھېلىقى ئەخلەت دۆۋىسىگە باردىم. ئۇ يەردىن سەرەڭگە تېلىنى تېپىپ ياندۇرماي ئاغزىمغا سېلىپلا يۇتۇۋەتتىم. ئۇ ئىچىمنى قىزىتتى، بەلكىم ئىچىمگە ئوت تۇتاشقاندۇ. مەن بىرئاز خۇشال بولدۇم، مېنىڭ بۇ خۇشاللىقىم تەشنالىق ئىچىدە كۈتۈۋاتقان ئازرۇ ـ ئىستەكلىرىم ئىدى.

مەن كېتىۋاتىمەن، كۆمۈردەك قاپقاراڭغۇ كېچىدە سەپەرگە ئاتلاندىم، ئانام ئۆيۈمدە قالدى، ئۇ دۇنيانىڭ قاپ ئوتتۇرىسىدىكى ئاشۇ غېرىب كۇلبەمدە ماڭا بەخت، نىجاتلىق تىلەيدۇ. ئۇ مېنىڭ قەلبىمدە مەڭگۈ يوقىلىپ كەتمەيدىغان «تاش مۇنار» . مەن ھەر قەدىمىمدە ئۇنى سېغىنىمەن، مېنىڭ بارلىق ناخشىلىرىم ئۇنىڭ شەرىپىگە تىزىلغان دەستە ـ دەستە قىزىل گۈل.

بۇركۇت قانىتى

بۇركۇتنىڭ قانىتىنى تۇتۇپ باقمىدىم، بىراق بۇركۇن قانىتىنىڭ قانداقلىقىنى ھېس قىلالايمەن.

بالا چاغلىرىمدا چاپقا[1] ئېشەك باققىلى باراتتىم. ئۇ يەردە سېرىق قۇچقاچلار ناھايىتى كۆپ ئىدى. قىسماق ياساپ قۇش تۇتۇش ئادىتىنى ئۆگەنگەن دوستلىرىم ھەش - پەش دېگۈچە بىر نەچچە قۇچقاچ تۇتۇپ كەلدى. مەن ئۇلارنىڭ قانىتىنى بوغۇپ چاپقا قويۇپ بەردىم، ئۇلار ئۇچالمىدى. بىز يەنە باشقا ھەر تۈرلۈك قۇشلارنىمۇ تۇتۇپ قانىتىنى بوغۇپ قويۇپ بەردۇق، بىراق ئۇ قۇشلارمۇ ئۇچالمىدى. بىز ئۇ بىچارە قۇشلارنىڭ يەردە تىپىرلاپ، مۇڭلۇق كۆزلىرى بىلەن بىزدىن شەپقەت تىلەۋاتقان بىچارە ھالىتىدىن ھۇزۇرلاندۇق. قۇشلار ئاخىر جان تالىشىپ ئۆلۈپ قالدى.

بىز يەنە قۇش تۇتماقچى بولدۇق، بىز مال باقىدىغان تاغدا بۇركۇت بار ئىدى، ئۇ تىك قىيا ئۇستىگە ئۇۋا سالاتتى، بىز بۇركۇت ئۇۋىسى يېنىغا تۈزاق ياسىدۇق. ھەر خىل ھىيلە - نەيرەڭلەرنى ئىشلەتتۇق، بىراق بۇركۇت بىزنىڭ دامىمىزغا چۈشمىدى.

ئوۋچىلار بىز تۇرغان يەردىن ئۆتكەندە شۇنداق دېدى: «سىلەر بىچارە، يۇۋاش قۇشلارنىڭ قانىتىنى بوغقىنىڭلار بىلەن بۇركۇتنىڭ قانىتىنى بوغالمايسىلەر».

بالاغەتكە يەتكەن چاغلىرىمدا ھەمىنى ھېس قىلدىم: ئاجىزلار

---

① ئاتۇشتا تاغ باغرىنى چاپ دەپ ئاتايدۇ.

ھامان مەھكۇملۇقنىڭ قارا ئارغامچىسىغا مەھكەم باغلىنىپ ئەرزىمەس ھاياتى بىلەن خوشلىشىدىكەن. قەيسەرلەر ئۆز ئېتىقادى ۋە ئىرادىسى ئىچىدە ھېچ نەرسىگە بويسۇنماي، ئېگىلمەي، ئۆزىنىڭ كۆلكە سادالىرى ئىچىدە پەرۋاز قىلىدىكەن.

سوغۇق نۇر

بۇگۈنكى مېھمان - شەپقەت، ئەرزىمەس ساخاۋەتلەر ماڭا سايىدەك ئەگەشتى. مەن گەرچە ئۆزۈمنى يوشۇرغان بولسامۇ مېنى پەستىكى ئاشۇ قاراڭغۇ كەپەمدىن تېپىۋالدى. مەن بۇنداق مېنى سەسكەندۇرىدىغان ھاۋادىن جاق تويدۇم. مەن غېرىب ھەم مىسكىن «روھىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ» ئۆيدىن چىقىپ كەتتىم.

ئاھ! ئۇلۇغ، سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، مەن سىلەرنى چىن قەلبىمدىن سۆيىمەن. بىراق، سىلەرنىڭ ساخاۋىتىڭلارنى، ماڭا بەرمەكچى بولغان بىر بۇردا نېنىڭلارنى ئەسلا قوبۇل قىلالمايمەن، چۈنكى سىلەرنىڭ شەپقىتىڭلار مېنى ئۆلۈمگە، ھالاكەتكە ئېلىپ بارىدۇ.

قۇملار كۆچكەن، تاغلار يۆتكەلگەن، زېمىن يېرىلىپ پۈتكۈل ئالەم سۇ ئىچىدە قالغان قىيامەتلىك كۈنلەردىمۇ شەپقىتىڭلارنى قوبۇل قىلالمايمەن. مەندىكى ئۇلۇغۋار ئىرادە، ۋۇجۇدۇمدىكى جەڭگىۋارلىق مېنىڭ شەپقەتچىم.

مېنىڭ سەسكىنىدىغىنىم، باشقىلارنىڭ ساياسىدا سايىداش، باشقىلارنىڭ يالىقىنى يالاش، ئېپلاسلارچە تەمە قىلىش، بىچارىلەرچە يېلىنىش، پۇرسەت تېپىپ تىلەپ يېيىش.

ئاھ! سوغۇق نۇر، مەن سېنى سۆيىمەن!

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئۇنتۇلغان دېڭىز

سەن ئۆز دېڭىزىڭنى ئۇنتۇپ قالدىڭ. سەن قولۇڭنىڭ ئۇستىدە نىشانسىز ئالغا ئىلگىرىلەپ كېتىۋاتىسەن. قولۇڭدىكى، سەنمۇ نەگە سەپەر قىلغىنىڭنى بىلمەيسىلەر.

سوغۇق تۈمان پەيدا بولدى. قارا بوران چىقىپ قولۇڭنىڭ ئۆرۈۋەتتى. سېنى دېڭىز دولقۇنلىرى قىرغاققا ئاپىرىپ تاشلىدى. سەن ساھىلدا بىر خادا تاشنىڭ دالدىسىدا چۈشەن قورۇپ ئولتۇردۇڭ.

دېڭىز بىر خىل مۇھەببەت بىلەن سەن تەرەپكە داۋالغۇيدۇ، سەن تەرەپكە ئىنتىلىدۇ.

سەن شۇنچە بىغەم ھالدا چۈشەن قورۇۋاتىسەن. سەن ھېلىلار بېشىڭدىن كەچكەن كۈلپەتلىرىڭنى ئۇنتۇپ كەتكەندەك قىلىسەن.

سەن ئاخىر ھەممىنى ئۇنتۇپ قالدىڭ. سەن ئۆز دېڭىزىڭنىڭ ئۇستىدە باشقا قولۇڭلارنىڭ ئۇزۇپ يۈرگىنىنى كۆرمىدىڭ.

قۇياش قىزىدى. قىرغاققا ئوت تۇتاشتى. سەن ئوت ئىچىدە قالدىڭ، بىراق كۆيمىدىڭ. چۈنكى سەن پۈتۈنلەي «تاش» قا ئايلىنىپ بولغان ئىدىڭ.

ئەھ! ئۇنتۇلغان دېڭىز، سەن مەڭگۈ شور پېشانە ئەمەس!

گۈل توزانلىرى

بىر كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ گۈزەل تېنىم قۇرۇپ، جىسمىم سوۋۇپ بىر دۆۋە توپراققا ئايلىنىدۇ. مەن شۇ چاغدا سىلەر بىلەن مەڭگۈ خوشلاشقان بولىمەن. شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ قۇمدەك توزۇپ كېتىۋاتقان توزانلىرىمنى ئالقىنىڭلارغا ئېلىپ ئۆيۈڭلاردىكى گۈل تەشتىكى ئىچىگە سېلىپ قويۇڭلار. مەن تەشتەكتە تۇرۇپ ئۆتكەن كۈنلەرنىڭ كالېندار ۋاراقچىلىرىنى ساناپ، مۇھەببەتلىك ھاياتنى ياد ئېتەي.

ئەگەر مېنى قارا بوران ئۆز ئالقانلىرىغا ئېلىپ يىراقلاردىكى نىجاسەت دۆۋىلىرىگە تاشلاپ قويسا، مەن ئەبەدىلئەبەد ئاشۇ مەينەتچىلىك، شۇملۇق چىقىپ تۇرىدىغان يەردە بۇرۇقتۇرما بولۇپ ئۆتىمەن، بۇ نەقەدەر ئازابلىق ۋە قورقۇنچلۇق ئىش - ھە! ئەگەر مېنى بىر نامرات دېھقان توپراققا ئارىلاشتۇرۇپ، يوقسۇللۇق پۇراپ تۇرىدىغان قەسىرنىڭ تاملىرىغا كاكىل قىلىپ سۈۋىۋەتسە، بۇ نېمە دېگەن قورقۇنچلۇق ئىش بولىدۇ - ھە! ئۇ چاغدا مەن ئاشۇ غۇربەتچىلىك يېغىپ تۇرغان كۈلبىدە دېھقاننىڭ ئارەسىدە، بىچارە بالىلىرىنىڭ ئاھ - زارىنى ئاڭلاپ روھىم قورۇنۇپ، نومۇس كۈچىدىن ئۆلگەن بولاتتىم. ئەگەر مەن بايلار ۋە ئاقسۆڭەكلەر قەسىرىنىڭ ئۈل تېمىغا قويۇلسامچۇ، ئۇ چاغدا يالغانچىلىق، ئىنساپسىزلىق ئەۋجى ئالغان، پاسكىنىچىلىق قاينىپ تۇرغان، مېھنەت - مۇھەببەت يوقالغان ئاشۇ ھەشەمەتلىك سارايلاردا تۇرغانلىقىمدىن ئۆزۈمنى چەكسىز نومۇس ھېس قىلاتتىم. سىلەر مېنى ئېلىپ كېتىڭلار، مەن سىلەر بىلەن سۇبھىدە ئۇيۇقىنىڭ

پەيزىنى سۈرەي، سىلەرگە ئەگىشىپ پەرىشتىلەرنىڭ تىلىدا ناخشا ئېيتاي.

مەن سىلەرنىڭ ئەڭ يېقىن دوستۇڭلار. ماڭا مېھىر بېرىڭلار، مەن ئاستا ـ ئاستا تىرىلىمەن. تېنىمدىن ھايات چېغىمدىكىدەك ئېسىل ئىپار ھىدى كېلىپ، سىلەرنى جەننەت ئارىلىغا باشلاپ بارىمەن! مېنىڭ ھىدىم سىلەرگە مەڭگۈ گۈزەللىك بېغىشلايدۇ.

مەن سىلەر بىلەن كېتەي، ھاياتىمدىكى گۈزەللىكىم سىلەرگە ئەڭ گۈزەل لىرىكا بەرگەن، ھېلىھەم يۈمران توزانلىرىم شادلىقىڭلارغا جۆر بولالايدۇ.

مېنى ئالغاچ كېتىڭلار، مېنى ھەرگىزمۇ باغلاپ قويماڭلار. بۇلبۇلنىڭ ئاۋازى كېلىدىغان ۋاقىت بولۇپ قالدى، بولمىسا مېنىڭ يۈرىكىم پارە ـ پارە بولۇپ كەتمەسۇن يەنە.

سېنىڭ تىلىڭ...

1

سەن جەڭدە ئاپىرىدە بولدۇڭ. ئاناڭ سېنى ئوت ئىچىدە بۇ دۇنياغا سوۋغا قىلدى. سەن قارا تۇتەك چىرماپ كەتكەن، بۇلغانغان ھاۋالاردىن نەپەس ئېلىپ جەڭگاھتا چوڭ بولدۇڭ. سەن ئۇ يەردە قان كېچىپ جەڭ قىلىۋاتقان تالاي قەھرىمان ئاتىلارنى، تالاي سۆيۈملۈك ئانىلارنى، تالاي قىز ـ ئوغۇللارنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆردۈڭ... ئۆلۈم، ئاچلىق، ئۇسسۇزلۇق ئىچىدىكى بۇ قانلىق كۆرەش سېنىڭ تىلىڭنى چىقاردى. شۇڭا، ئاشۇ پاجىئەلەرنى ۋە دەھشەتلىك تراگېدىيىلەرنى سېنىڭ تىلىڭ سۆزلىسۇن.

2

سېنىڭ كۆزۈڭ رېئاللىق ئۇستىگە تاشلانمىسۇن. سېنىڭ كۆزۈڭ ھەرگىز نەرسىلەرنىڭ سىرتىنلا كۆرۈشكە ئادەتلىنىپ قالمىسۇن. سىرتقى كۆرۈنۈش ھەرگىز ئۇنىڭ ماھىيەت ئاراللىرىدىكى ھەقىقەتنى دەپ بېرەلمەيدۇ. سېنىڭ تىلىڭ ئاشۇ قورام تاشنىڭ يۈرىكىنى سۆزلىيەلمىسۇن، ئۇ ئۆز باغرىدا ئاجايىپ ئېسىل بايلىقلارنى يوشۇرۇپ يېتىپتۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

3

سەن يۈكسەك كىشىلەرنىڭ ئارقىسىدىن ماڭ، ئۇلارنىڭ ھەربىر باسقان قەدىمىدىن ھەقىقەت توپىسى توزۇپ تۇرىدۇ. سەن ئاشۇ ھەقىقەت ئىچىدە ۋۇجۇدۇڭنى تاۋلايسەن، روھىڭنى پاكلايسەن، بۈيۈك ئېتىقاد ۋە ئىشەنچكە مۇيەسسەر بولىسەن.

سەن يۈكسەك كىشىلەرگە ئەگەش، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يۈرتۇزالىق، گۈزەللىك، مەنمەنچىلىك، ھاكاۋۇرلۇق، باشقىلارنى كەمسىتىش، دۇنيا پەرەسلىك، بىچارىلىك، قارا كۆڭۈللۈك يوق، ئۇلار ئەڭ سەمىمىي ئادەملەر. سەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ يىراقتا نەزەر سال، شۇ چاغدىلا ھەقىقىي جەمئىيەت، دۆلەت ۋە مىللەت سېنىڭ كۆز ئالدىڭدا نامايان بولىدۇ، سېنىڭ كۆزۈڭ قەلب خانەڭگە پىچىرلاپ، سېنى روھلاندۇرىدۇ. سەن ئاشۇ يۈكسەك كىشىلەر ئارىسىغا بار، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلا، سېنىڭ تىلىڭ ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى سۆزلىسۇن.

4

سەن شەرقتىكى بىر ئاراللا دۇنياغا كۆز ئاچقىنىڭدا، كۆزۈڭگە تۇنجى رەت كۆرۈنگىنى قۇملۇق ۋە قەدىمىي قەبرىلەر ئىدى. قەبرىلەر ساڭا تاشقا ئايلانغان ئادەم باشلىرىنى بەردى. قۇملۇقلار بولسا ساۋۇت، تۆمۈر قىلىچ ، نەيزە قاتارلىق قوراللارنى ۋە يەنە ياقۇت ـ كەھرىۋا، زۇمرەت ۋە ئالماسلارنى بەردى. سەن ئاشۇ بايلىقلار بىلەن ئۆزۈڭنىڭ يالڭاچ يېرىڭنى ياپتىڭ.

سەن قۇملۇق ئۈستىدىكى ئادەم، قۇملار ساڭا پەيغەمبەرلەر ھەققىدىكى ئەپسانىلەرنى، قەھرىمانلار ھەققىدىكى چۆچەكلەرنى، ئەۋلىيالار ھەققىدىكى ھېكايىلەرنى سۆزلەپ بېرىدۇ. سەن ئۇ تارىخلارنى قەلبىڭگە پۈتۈپ قوي. قۇملۇقنىڭ تىلى سېنىڭ تىلىڭ،

قەبرىلەرنىڭ تىلى سېنىڭ تىلىڭ. تۇنۇگۈنكى مومىيالار سۆزلىگەننى سەن ئۇلارنىڭ تىلىدا مەردانە سۆزلىسەڭ، ھەقىقەتنى سۆزلىگەن بولىسەن.

5

سەن ھاياتىڭنىڭ كۆپرەك ۋاقتىنى تىقما ـ تىقما شەھەرلەردە ئۆتكۈزۈۋەتتىڭ، سەھرالاردا كىملەرنىڭ ياشاۋاتقانلىقىنى بىلمەيسەن. كەچ كۈزنىڭ ئاخىرلىرىدا ئۇ يەرگە بېرىپ كۆرۈپ كەل.

يۇر مەن سېنى دەريا بويىغا باشلاپ باراي. ئۇ يەردىكى بېلىقچىلار بىزنىڭ ئەڭ يېقىن دوستلىرىمىز ھەم يولدىشىمىز. ئۇلارنىڭ يۇرتىكى مۇھەببەت بىلەن تولغان. ئۇلارنىڭ يۇرتىكى سۇمرۇغ قانىتىدەك بۇيۇك ھەم چەكسىز، ئۇلارنىڭ مۇھەببىتى تەبىئەتتەك گۈزەل ۋە سۇبھىدەك سۈزۈك، ئۇ مۇھەببەت سېنى قۇش قانىتىدەك كۆكتە پەرۋاز قىلدۇرىدۇ.

ئۇلار ساڭا ھېچقانداق كۈچ ۋە ھېچقانداق مەبۇد ئاتا قىلمىغان سۆيگۈنى، ۋۇجۇدنى ۋە ئاق كۆڭۈللۈكنى بېرىدۇ. دەريالاردىن ھاياتلىق ئىزدەۋاتقان بۇ كىشىلەردىن نېمىنى سورىساڭ، ئۇلار شۇنى ساڭا ئايمايلا بېرىدۇ. ئۇلار غېرىب يۇرتىكىنىڭ ئەڭ تىرەن جايلىرىدا ئۇخلاۋاتقان سۆزلىرىنى، ئاشۇ تىنىمسىز ئېقىۋاتقان دەريانىڭ قاتلىمىدىكى ئارمانلىرىنى دەپ بېرىدۇ. سېنىڭ تىلىڭ ئاشۇ ئارمانلارنى سۆزلىسۇن.

6

بۇ ھاياتلىق ئالىمىگە نەزەر كۆزۈڭنى تىك. ئەتراپىڭدا كۆزى تۇرۇپ كۆرەلمەيدىغانلار، پۈتى ساق تۇرۇپ ماڭالمايدىغانلار، تىلى

بىجىرىم تۇرۇپ سۆزلىيەلمەيدىغانلار، قولىدىن ساق تۇرۇپ ئىشلەتمەيدىغانلار ياشاۋاتىدۇ. ئۇلار نېمە دېگەن بېچارە — ھە!

ئەي ئانا يەرنىڭ تىلى، چوققىلارنىڭ مېھرى، ئۇۋىلارنىڭ تىنىقى، سىلەر ئەڭ بۈيۈك سۆزلىگۈچىسىلەر.

بىز نەگە كېتىۋاتىمىز

بىز قەيەرگە كېتىۋاتقاندىمىز؟ ئەي سادىر مىنگەن ئارغىماق، بىزنى قەيەرگە ئېلىپ كېتىۋاتىسەن؟ تۆمۈر تۇياقلىرىڭدىن كۆتۈرۈلگەن چاڭ ـ توزانلار ئاسمانغا تاراپ كەتتى. توزانلار ئىچىدە قالغان پەسىل قۇشلىرى ئاللاقاياقلارغىدۇر ئۇچۇپ كۆزدىن غايىپ بولدى. سەن سەھرا يوللىرىدىن ئۆتكىنىڭدە يېشىل ھايات باغرىدىكى سەھرا ئانىلىرىنىڭ دەردلىك كۆيلىرى تەبىئەتنىڭ گۈزەل ئېتەكلىرىگە گويا ھاۋادەك تاراپ كەتتى.

ئەي چىنتۆمۈر بوۋامنىڭ سەردار تۇلپارى، بىز قەيەرگە كېتىۋاتقاندىمىز، سەن بىزنى ئۆز روھىڭغا باغلاپ قويۇپ قەيەرگە ئېلىپ ماڭدىڭ؟ ئۇچقاندەك چېپىشلىرىڭدىن قارىغاندا، جەننەتنىڭ ئىشىكىگە ئاز قالغان ئوخشىمامدۇق؟ يۈگۈر تۇلپىرىم، قاناتلىرىڭنى كەڭ يېيىپ ئۇچ.

سەن قۇم دېڭىزىغا ئاياغ باستىڭ، دۆڭە ـ دۆڭە قۇم بارخانلىرىنىڭ يۈمشاق باغرىدا ئالغا ئىلگىرىلەۋاتىسەن. بارخانلار باغرىدا ئۇۋا ياسىغان كەسلەنچۈكلەر دۈپۈرلىگەن دەھشىتىڭدىن قورقۇپ، ئۇۋىلىرىنى تاشلاپ قېچىشتى. قۇرۇپ ھالىدىن كەتكەن قېرى توغراق شاخلىرى ئۈستىدىكى ياۋا قۇشلار ساڭا قاراپ جىملا تۇردى.

سېنىڭ تۇياق ئىزلىرىڭ بۆرە ئىزلىرىنى كۆمۈپ تاشلىدى، قۇشلارنىڭ ئىزىنى كۆككە سورىدى. كۆز ئالدىمىزدا دەريا زاھىر بولدى. ئانا تۇپراقنىڭ بۇ كۆك تومۇرىدىن چاڭقىغان يۈرىكىڭنى قاندۇرىدۇڭ ـ دە، ھېچنېمىگە پەرۋا قىلماي، يەنە يولۇڭنى داۋام

ئەتتىك. . .

بىز نەگە كېتىۋاتقاندىمىز؟ ئەي ئوغۇزخاننىڭ قاشقىر ئېتى، بىز قەدىمىي ئەسىرنىڭ نامراتلار مەھەللىسىدىن كېسىپ ئۆتتۇق. سەن ئۇ يەردىكى بالىلارنىڭ بىچارە تۇرمۇشىغا قاراپ قەدىمكىنى ئاستىلاتتىڭ. بىرنېمە دېمەكچى بولدۇڭمۇ، گەپ قىلالماي يولۇڭنى داۋاملاشتۇردۇڭ. ئەي باغرى سۇنۇق ئارغىماق، ئۇ بالىلارغا بېرىدىغان سوۋغىتىڭ يوقمۇ؟. . .

بىز بەئەينى ئۇرۇشتا بۇلاڭ ـ تالاڭغا ئۇچراپ ۋەيران بولۇپ كەتكەن شەھەرلەرگە ئوخشاپ كېتىدىغان بۇ ئىپتىدائىي، ۋەيرانە خارابىلىقتىن چىقىپ كەتتۇق.

بىز نەگە كېتىۋاتىمىز، ئەي مېنىڭ سۆيۈملۈك تۇلپارىم، بىز زادى نەگە كېتىۋاتقاندىمىز!؟

مۇزىكا تومۇرى

دېرىزەڭدىن كىرگەن مەيىن شامال نېپىز شايى يېپىنچاڭنى قايرىۋەتتى. سېنىڭ قارەڭ پاك، باھار سۆيگەن سەرۋە قامىتىڭ تار، ئەمما چىرايلىق ۋۇجۇدۇڭدا ئىللىق تەبەسسۇم قىلدى. ئۆيۈڭدىكى بارلىق مال ـ بىساتىڭ سېنىڭ بۇنداق كېلىشكەن يالىڭاچ ھالىتىڭنى زىنھار كۆرۈپ باقمىغاندەك ئۆز كۆزلىرىگە ئىشەنمەيلا تۇرۇپ قېلىشتى.

سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، غىدىقلىڭ بىلەن تولغان كۆكسىڭنى يوشۇردۇڭ. دەرەخ يوپۇرماقلىرىنىڭ تېنىدا تىكىلگەن رەختلەر بىلەن چىرايلىق بەدىنىڭنى ياپتىڭ. دېرىزە سىرتىدىكى دەرەخ شاخلىرىغا قونۇپ، ساڭا سىنچىلاپ قاراۋاتقان قارلار سېنىڭ چاقىرىۋاتىدۇ.

سەن دېرىزە يېنىغا كېلىپ، ئۇلارغا سالام بەردىڭ. ئۇلار سەندىن ئامانلىق سورىدى. ئەنە شۇ چاغدا قاياقتىندۇر ئۇچۇپ كەلگەن قۇشلار قارلارنى يەرگە غۇلىتىۋەتتى. سەن قارلارغا قاراپ كۇلۇپ قويدۇڭ، پەقەت كۇلۇپلا قويدۇڭ.

قۇشلار دېرىزەڭنىڭ رامىكىلىرىغا قونۇپ، ئۆيۈڭگە كىرىشكە تەمشىلىپ كىرەلمىدى. سەن ئۇلارنىڭ كىرىشىگە ، سېنىڭ جىمجىتلىقىڭغا ئارىلىشىپ ئارامىڭنى بۇزۇشقا يول قويمايتتىڭ. چۈنكى سەن قۇشلارنى ئانچە ياقتۇرۇپ كەتمەيتتىڭ.

ئۆي جىمجىت ئىدى. سەن مۇشۇ جىمجىتلىق ئىچىدە بەختكە، گۈزەل تۇرمۇشقا نائىل ئىدىڭ.

سەن تالادىكى قارلارنىڭ يېقىملىق ناخشىسىنى ئاڭلاۋاتىسەن.

قۇرۇپ قاقشال بولۇپ قالغان ئوت ـ چۆپلەر ئۈستىدىكى يۇمران قار دانچىلىرى بىر خىل مۇزىكا ئىچىدە ئاجىز قۇياش نۇرىنى دەرەخ شاخلىرى ئارىسىدىن ئىزدىمەكتە.

بالىلار دالىلارغا چاپلىرىنى ئېلىپ چىقتى. ئۇلار بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى چانا سۈرۈشۈپ چۇقۇرۇشۇپ ئوينىماقتا ئىدى.

سەن يەنە دېرىزەڭ يېنىغا كەلدىڭ. سەن ئەركىن دۇنيانىڭ ئۇماق بالىلىرىغا قاراپ سۆيۈندۈڭ بولغاي، كىرپىكىڭدە تۇرۇپ قالغان ياشلىرىڭنى قولۇڭنىڭ ئالقىنى بىلەن سۈرتىۋەتتىڭ. سەن بۇ يەردە ئۇزاق تۇرىدۇڭ.

بالىلار تەبىئەتنىڭ مېھرىگە چىلانغان گۈللەردەك شۇنچە شاد ـ خۇرام ئوينىماقتا ئىدى.

سەن بالىلارغا قاراپ: «سىلەرنىڭ ھەر بىرىڭلار بىردىن مۇزىكا» دەپ ئۇنسىز شۇڭىلىدىڭ.

بالىلار، زېمىن، دەل ـ دەرەخ ۋە قۇشلارنىڭ تومۇرلىرىدىن بىر خىل مۇزىكا كېلەتتى. ئۇ مۇزىكا ئۇلارنىڭ يۈرىكىگە چىڭ باغلانغانىدى.

سەن دەرەخ شاخلىرىدىن غۇلاپ چۈشۈپ كەتكەن ھېلىقى قارلارنى يەنە ئەسلەپ قالدىڭ.

نورۇز گۈلى

يېزىدىكى داچىمىزنىڭ كەينىدىكى ئېكىنزارلىق ھەممە كىشى قىزىقىدىغان، مەنزىرىسى كۆركەم، قۇشلارنىڭ ناۋاسى ئەۋج ئۇرۇپ تۇرىدىغان گۈزەل يەر ئىدى. ھەر يىلى باھار يېتىپ كېلىشى بىلەن بىر ئائىلە كىشىلىرى بۇ جەننەت ئېتىكىگە جەم بولاتتۇق. نورۇزنىڭ تۇنجى ھەپتىسى قىلىدىغان ئىشىمىز نورۇز گۈلى تىكىش ئىدى. دادام نورۇز گۈلىنى ئىنتايىن سۆيەتتى، ئۇنىڭدىن ھۇزۇر ئېلىشنى مۇزىكا ھەتتا مۇھەببەتلىك ھاياتنىڭ ھۇزۇرىدىنمۇ چوڭ بىلەتتى. بىز دادامنىڭ رايى ئۈچۈن نورۇز گۈلىنى ياخشى پەرۋىش قىلىپ تاكى ئۇ ئېچىلغۇچە شۇنىڭ كويىدا بولاتتۇق.

بۇ يىلمۇ بىز باھاردا يەنە شۇ داچىمىزغا بېرىپ، نورۇز گۈلى تىكتۇق ۋە ئۇنى ئايىنىتتۇق، نورۇز گۈلى پورەكلەپ ئېچىلىدىغان چاغدا دادامنىڭ ئاستا خاراكتېرلىك يۈرەك كېسىلى قوزغىلىپ شەھەردىكى دوختۇرخانىغا ئېلىپ باردۇق. بىراق، دادامنىڭ ھايات دەرىخى بۇ كېسەللەر دۇنياسىدا غۇلاپ چۈشتى. ئۇ تىنىقىنىڭ ئاخىرىغىچە: «نورۇز گۈلى، نورۇز گۈلى...» دەپ، نورۇز گۈلىگە بولغان چەكسىز مۇھەببىتىنى بىر مىنۇتمۇ ئۇنتۇپ قالمىدى.

بىز دادامنى نورۇز گۈللىرى ھۆپپىدە ئېچىلغان، دېھقانىنىڭ كۆڭلىدەك ئاشۇ ساپ ۋە پاكىز يېزىمىزغا، ئاشۇ نورۇز گۈللۈك بېغىمىزغا دەپنە قىلدۇق. دادام ئۇ يەردە مەڭگۈلۈك ئارام ئالغاندى. نورۇز گۈللىرىنىڭ يىلتىزى دادامنىڭ يۈرىكىدە، دادامنىڭ يۈرىكى نورۇز گۈلىنىڭ باغرىدا ئەمدى تاپتى.

بىز بۇ يەرگە يەنە نوروز گۈلى تىكمىسەكمۇ، باھارنىڭ يېتىپ كېلىشى بىلەنلا نوروز گۈللىرى تەبىئەتنىڭ خاسىيىتىدە ئۆزى ئۇنۇپ، ئۆزى ئېچىلىدىغان بولدى. بىز گۈللەرنى سەيلە قىلغىنىمىزدا دادامنىڭ قەبرە تېشى ئۈستىدە توختىماي ۋېچىرلاۋاتقان قۇشلارنىڭ: «بۇ گۈللەرنى سىلەرنىڭ دادىڭلار تېرىپ ئەھلىيا قىلدى» دېگەن سۆزلىرىنى ئاڭلايمىز. ئەنە شۇ چاغدا بىز دادامنىڭ ئۆلۈپ كەتمىگەنلىكىنى چوڭقۇر ھېس قىلىمىز.

قۇشلار دادامغا ناخشا ئېيتىپ بېرەتتى، نوروز گۈللىرى لەرزان ئۈسسۈلغا چۈشەتتى.

سېغىنىش

يالغۇز ئۆي، تەنها ئورۇندۇق، مەن ۋە شام، ھەممىمىز كۆيۈۋاتىمىز.

ئىشىك چېكىلدى. مەن ئىشىك تۈۋىگە يۈگۈرۈپ باردىم. ئىشكىنى چەككەن يامغۇر تامچىلىرى ئىدى. مەن قايتىپ ئورۇندۇقۇمدا يەنە ئىشككە قاراپ ئولتۇردۇم. خېلى ئۇزاقتىن كېيىن ئىشىك يەنە چېكىلدى. مەن ئىشكىنى ئاچتىم. ئوتۇنچىلار ئۆيۈمنىڭ ئالدىدىكى چىغىر يول بىلەن يىراقلارغا ماڭغانىدى. ئىشكىمنى چەككىنى ئۇلارنىڭ ناخشىسى ئىدى.

زارىقىپ كەتتىم. سۇكۇتكە چۆمگەن ئاددىي ئۆيۈمنىڭ ھەممىلا يېرى زارىقىپ كەتكەنىدى.

تاڭ سۈزۈلەي دەپ قالغاندا بىزگە ھارغىنلىق يەتتى. مەن ئورۇندۇقۇمدا ئۇخلاپ قالدىم.

شام كۆيۈپ ئۆي ئىچىنى بەتبۇي پۇراق قاپلىدى. مەن مەينەت ھاۋادىن نەپەسلىنىپ ئۇيقۇغا ئەسىر بولدۇم. كۈننىڭ نۇرى قېلىن ئەينەكلەردىن بۆسۈپ ئۆتۈپ مېنىڭ پېشانەمنى سىلىغان چاغدا مەن كۆزۈمنى ئاچتىم. ئۆي جىمجىت ۋە مېھىرسىز، ئىشىكمۇ ئۆز ئورنىدىن مىدىرلىمىغانىدى.

ئىشكىنى ئاچتىم. بۇسۇغا تۈۋىگە تاشلاپ قويۇلغان مېۋە شۆپۈكلىرىنى قولۇمغا ئالدىم، ئۇلارمۇ ماڭا ھېچنەرسە بېرەلمىدى.

مەن بوسۇغا يېنىدا خېلى ئۇزاق تۇرغان بولساممۇ پوچتالىيۇن كەلمىدى.

كۈتۈۋاتىمەن، چەكسىز سېغىنىش ئىچىدە دىلدارىمنى

كۈتۈۋاتىمەن.

يول بويىدىكى دەرەخ شېخىغا قونۇپ سايراۋاتقان قۇشلاردىن: «سىلەر نەدىن ئۇچۇپ كەلدىڭلار» دەپ سورىدىم. ئۇلار ئۇزاق سايرىغاندىن كېيىن، گەپ قىلماي ئۇچۇپ كەتتى.

سارائ

ئۇنى ئېگىز سېپىل تام دۇنيادىن ئايرىپ تۇرغانىدى. ئۇ ئاشۇ تامنىڭ ئىچىدە ياشايدۇ. ئۇ ئۆز ـ ئۆزىگە پىچىرلاپ گەپ قىلىدۇ، كۆكتىكى يۇلتۇزلار بىلەن مۇڭلۇق سۆزلىشىدۇ، مۇقەددەس تىلەكلىرىنى ئىزھار ئەيلەيدۇ. ئۇ دۇنيادىكى پاكلىق ھەققىدە، ئۆز قەلبىنىڭ پاكلىقى ھەققىدە سۆزلەيدۇ. يۇلتۇزلار تارقاپ قۇياش كۆلگەندە، ئۇ مۇزدەك سوغۇق تۆمۈر رېشاتكىلارنىى مەھكەم قۇچاقلاپ، يىراقتا قالغان تاغ ـ دالا، دەريا ـ ئېقىنلارنى توۋلايدۇ. ئۇنىڭ غەزەپلىك ئاۋازى ئېگىز، قېلىن تاملاردىن ھالقىپ ئۆتۈپ، كائىناتنىڭ يۈرەك پارىسىنى تىترىتىدۇ. ئۇنى باشقىلار «سارائ» دەپ ئاتايدۇ. ئۇ راستىنلا «سارائ» بولۇپ قالغانىدى.

ئورمان

بىز ئورمانلىققا باردۇق. ئورمانلىق بىزنى قۇشلارنىڭ يېقىملىق ناخشىلىرى بىلەن قارشى ئالدى، قىزلارنىڭ چېھرىدەك ئىللىق تەبەسسۇمى بىلەن كۆتۈۋالدى. بىز ئۇ يەردە ئارام تاپتۇق.

سەن دەرەخ ئارقىسىغا ئۆتۈۋالدىڭ. دەرەخ سېنى بىر مېھرىبان ئانىدەك ئۆز سايىسىغا ئالغانىدى.

سەن قەيەردە؟ سەن قۇشلارنىڭ ئاۋازىغا جۆر بولۇپ ناخشا ئېيتىشقا باشلىدىڭ. مەن سېنىڭ تاغ سۈلىرىدەك لىرىكىلىق ناخشاڭنىلا ئاڭلىيالمدىم، بىراق سېنىڭ قەيەرگە كەتكەنلىكىڭنى بىلمەيمەن.

مەن ئورنۇمدىن تۇرغاندا گۈگۈم يېقىنلاپ كېلىۋاتاتتى، لېكىن قۇشلارنىڭ ناخشىسى بىلەن سېنىڭ كۈيلىرىڭ تېخى سەھەردىلا قۇلاق تۈۋىمدە ياڭرىغانىدى . مەن سەن مۆكۈنگەن دەرەخنىڭ ئارقىسىغا ئۆتتۈم. ئۇ يەردە سېنىڭ كۆلەڭگەڭمۇ يوق ئىدى. پايانسىز كەتكەن بۇ ئىپتىدائىي ئورمانلىق مېنى ئۆزىنىڭ ئىسسىق باغرىغا ئالغانىدى.

مەن كېتىۋاتىمەن. سېنىڭ ناخشا ئاۋازىڭغا ئەگىشىپ كېتىۋاتىمەن. سەن مېنى قەيەرگىمۇ باشلاپ بارارسەن؟ مەن گۈل بەرگىلىرىنى چاڭ ـ توزان ئورىغان، ياپراقلىرىنىڭ كۆز يېشى قۇرۇغان ئاشۇ چىغىر يولدا كېتىۋاتىمەن.

قاراڭغۇ چۈشتى، سېنىڭ ناخشاڭمۇ توختاپ قالدى. سەن بىر قۇرۇپ قالغان دەرەخنىڭ شېخىدا نۇر بولۇپ كۆرۈندۈڭ. مەن سېنى ئاۋايلاپ ئۇزۇۋالدىم. سەن يېگانە بىر مېۋىگە ئايلىنىپ

كەتكەنىدىك. دەرەخ يوپۇرماقلىرىدىكى شەبنەم تامچىسى قۇياشقا ئوخشاش پارلاپ نۇر چېچىشنى ئارزۇ قىلغاندەك، سەنمۇ ئۆزۈڭنى مېنىڭ يېنىشىمنى ئارزۇ قىلدىڭ. مەن قىلچە ئىككىلەنمىدىم، سېنى چىشلەپ قويدۇم، سەن شۇ چاغدا ئۆز ئارامىڭغا چۈشتۈڭ.

بىز ئورمانلىقتا ئېزىپ قالدۇق، سەن: «ئارقىمىزغا يانايلى، كەلگەن يولىمىز بىلەن قايتىپ كېتەيلى» دېدىڭ. سەن قارا ئۆغۈلۈق ئىچىدە خۇددى گۈل بەرگىدەك تىترەپ كەتتىڭ. مەن سېنى باغرىمغا باستىم. ئۇ چاغ يېرىم كېچە ئىدى، ئاسماندا يۇلتۇزلارمۇ كۆرۈنمەيتتى. مەن سېنىڭ چاچلىرىڭنى سىلاپ تۇرۇپ: «ياق پەرىشتەم ئارقىمىزغا يانمايلى، ئالدىمىزدىكى مۇشۇ ئۇپۇقتا، قارا ئۆغۈلۈقتا تۈتۈشۈپ كەتكەن ئورمانلىقتىن يول تاپايلى، بىز چوقۇم تاڭغا ئۇلىشىمىز» دېدىم. ئۇ ئۇمىدسىزلىك ئىچىدە ماڭا ئەگەشتى. بىز چىغىر يول بىلەن ئالدىمىزغا قاراپ ماڭدۇق. كېچىنىڭ ۋەھىمىسىنى پەرۋايىمىزغا ئالماي، مەردانىلەرچە ئالدىمىزغا قاراپ ماڭدۇق. ھېرىپ ھالىمىزدىن كەتتۇق، شۇنداقتىمۇ ئىرادىمىزدىن بوشاپ قالمىدۇق.

كېچىمۇ ئۆتۈپ كەتتى، چۈشمۇ ئۆتۈپ كەتتى. تاڭ سەھەردە بىز ئورمانلىقتىن چىقتۇق. قۇشلار ئۆز ئۇۋىلىرىدىن چىققاندا بىز بۇ يەردىن خېلىلا ئۇزاپ كەتكەنىدۇق.

بېشىڭدىكى ئوت

ھەممىمىزنىڭ بېشىدا ئوت كۆيۈپ تۇرىدۇ. بۇ ئوت بىزنى ئارامسىزلىق ۋە ئارامسىزلىق ئىچىدە ھايات كەچۈرگۈزۈۋاتىدۇ. ئەگەر ئۇ ئوت بولمىغاندىچۇ، تۇرمۇش دېگەن نېمە؟ ھايات قانداق ئەرسە؟ بىز ئۇنىڭغا مۇكەممەل بىر جاۋاب بېرەلمەي قالاتتۇق.

كەچ كۈزنىڭ ئاخىرقى كۈنلىرىنىڭ بىر كېچىسى ئۆيۈمنىڭ ئىشىكى چېكىلدى. مەن سىرتقا چىقىپ قارىسام ماڭا ناتونۇش ئۇچ كىشى بوسۇغا تۈۋىدە قاراپ تۇراتتى. ئۇلارنىڭ بىرى: «ئەپەندىم، بىزنى بىر كېچە پاناھىڭىزغا ئېلىپ، ئۆيىڭىزنىڭ ئىسسىق باغرىدىن ئورۇن ئاتا قىلغان بولسىڭىز» دېدى. مەن بۇ ناتونۇش، يوچۇن كىشىلەرنى گۇمانلىق ھېس قىلغان بولساممۇ، ئۇلارنىڭ نىمكەش كىيىم ـ كېچەكى، سولغۇن چىرايى ۋە غەمكىن تۇرقىغا قاراپ، ئۆيۈمنىڭ ئىشىكىنى چوڭ ئاچتىم. ئوچاقتىكى ئوت ئۇلارنىڭ مۇزلاپ كەتكەن يۈرىكىنى ئىللىتتى، ئاندىن ھۇجرام ئۇلارنىڭ قەلبىگە باھار ئاتا قىلدى. مەن ئۇلارنىڭ نېمە ئادەملەر ئىكەنلىكىنى سورىمىدىم، ئۇلارمۇ ئۆزلىرىنى چۈشەندۈرمىدى، شۇنداقتىمۇ مەن ئۇلارنىڭ بېشىدىكى ئوتنى كۆرۈپ ھەممىنى چۈشەندىم.

تۇن يېرىم بولغاندا، ئۇلارنىڭ بىرسى ئۇيقۇغا كەتتى. ئۇنىڭ بېشىدىكى ئوت ھەدەپ ئۇلغىيىۋاتاتتى. مەن ئۇلارنى ئوچاق بېشىدا يالغۇز تاشلاپ قويۇپ خاس ھۇجرامغا چىقىپ كېتىپ، تاڭ سۈزۈلگۈچە كىرپىك قاقماي ئولتۇردۇم. خوراز چىللىغان چاغدا ئۇلارنىڭ يېنىغا چىقتىم. ئۇلارنىڭ سايىسىمۇ يوق ئىدى. ئوچاق

بېشىغا قويۇپ قويغان قەغەزدىكى پوچۇركىنى ئوقۇدۇم. ئۇنىڭدا: «بىز زېمىننى ئايلىنىپ يۈرگەن پەرىشتىلەر، تۇرمۇشتىكى ئوڭۇشسىزلىقلارنى يېڭەي دېسىڭىز ۋەدىڭىزدە تۇرۇڭ، يالغان گەپ قىلماڭ، خەقنى ئالدىماڭ، مۇھەببەت ۋە سۆيگۈگە ھۆرمەت قىلىڭ، ئاسىيلىق قىلماڭ، دوستىڭىزنى ساتماڭ، ئاتا ـ ئانىڭىزنى گۆرۈگە قويماڭ» دېيىلىپتۇ. خىياللىرىم قېيىققا ئايلاندى. مەن ئېگىز ـ پەس بۇ ھايات يولىدا بىر ئۆرلەپ، بىر چۆكۈپ كېتىپ بارىمەن. بېشىمدىكى ئوت مېنى ھاياتنى قەدىرلەشكە ئۈندەۋاتىدۇ، مېنى مۇھەببەتكە چاقىرىۋاتىدۇ.

گۈزەللىك ناخشىسى

مەن — مەبۇد. مەن مىليونلىغان ئاشىق ـ مەشۇقلار ئىتتائەت قىلمىدىغان، بويسۇنمىدىغان مەبۇد. خۇدا مېنى ھاۋا ئانىنىڭ گۈزەل سىياقىدا ئاپىرىدە قىلغان.

مەن — خۇدانىڭ ناخشىسى. خۇدا جىمجىت قەسىردە مېنى ناخشا قىلىپ ئېيتىدۇ. پەرىشتىلەر ناخشىنىڭ توزاندىلىرىنى ئىنسانلار ئاڭسىغا ئېلىپ كېلىپ، قار دۆۋىلىرىنىڭ ئۈستىگە، گۈل بەرگىلىرىگە، قىزلارنىڭ لەۋىگە، بۇلۇتلارنىڭ چېھرىگە، دەريا ئېقىنلىرىغا، زۇمرەت ساھىللارغا، ھەقىقەتنى سۆيگۈچى، ئادالەتنى ياقلىغۇچى، ھۆرلۈك ئۈچۈن بەغىشلىغۇچى ئىنسانلارنىڭ قەلب دۇنياسىغا چېچىۋەتتى.

مەن — لىرىك كۈي. سۆيگۈ يۈرەكلەر ئاتاشتەك قەلب قەسىرىدىن مېنى ياڭرىتىدۇ، مەن توزان بولۇپ ئادەملەرنىڭ قۇلاقلىرىغا قونىمەن.

مەن — تەبىئەتنىڭ غەزىلى. تەبىئەت مېنى توۋلىغاندا زېمىن تىترەيدۇ، تاغلار يېرىلىپ، دەريا ـ دېڭىز چايقىلىدۇ. مەن ھاۋانىڭ يۈرىكىدە ئېقىپ يۈرۈپ يېشىل ياپراقلارنىڭ بەرگىگە قونىمەن، گۈللەرنىڭ لەۋىنى سۆيىمەن، مەشۇقلارنىڭ كۆزىنىڭ جىلۋە قىلىمەن، مېنى ئۇلار ئۆز ئىلكىدە ئاسرايدۇ.

مەن — زىلەيخان مەپتۇن قىلغان يۈسۈپنىڭ جامالى. مەن شېرىننى ئېزىقتۇرغان پەرھاتنىڭ رۇخسارى. مەن دۇنيادىكى ئاشىق ـ مەشۇقلار ئوتتۇرىسىدىكى كۆرۈنمەس پەردە، ئۇلار مېنىڭ شۇ پەردەمنى قۇچاقلىشىدۇ.

مەن — ھەقىقەتنىڭ قەلب بۇلىقىدىن ئېتىلىپ چىققان سۆز. ھەقىقەتچىلەر مېنى قورقماي سۆزلەيدۇ، چۈنكى مەن ھەقىقەتچىنىڭ ئېتىزىدا تېخىمۇ چىرايلىق، تېخىمۇ كۆركەم بولۇپ ئېچىلىمەن.

مەن — بىپايان دالا. ئاشىق ـ مەشۇقلار مېنىڭ ئىسسىق قوينۇمدا مۇھەببەت پەيزىنى سۈرىدۇ.

مەن — باھارنىڭ تىنىقى. مەن باھارنىڭ يۈرىكىدىن ئۇخچۇپ چىققاندا، زېمىن بەخت ئىچىگە كىرىدۇ، ھەممە يەر يېشىللىق دۇنياسىغا چۆمىدۇ. مەن قۇشلارنىڭ تىلسىز ئېيتقان سۆزى، قۇشلار مېنى ئەرىشتە پەرۋاز قىلىۋاتقاندا، دەرەخ شاخلىرىغا قونغاندا، ئېتىز بويلىرىدا يۈرگەندە سۆزلەيدۇ.

مەن — كەچكى شەپەق. مەن بۇلۇتلارنىڭ ئېتىكىنىسى، ياپراقلارنىڭ ئۈستىنى، زۇمرەت زېمىننى ئوت رەڭگىدە سۆيىمەن. بۇ سۆيۈش مۇھەببەتلىك سۆيۈشتۇر، بۇ سۆيۈش ئەڭ يۈكسەك سۆيۈشتۇر.

مەن — قۇللارنى قۇتۇلدۇرغۇچى ، نامراتلارغا روھ ئاتا قىلغۇچى.

شىۋىرغان

شىۋىرغان، سەن قىشنىڭ ناخشىسى، قىش سېنى ئۆزىنىڭ ئىسسىق يۇرىكىدىن ئاپىرىدە قىلغان. سېنىڭ ئاۋازىڭ مۇز قاتلاملىرى تەكتىدىكى بېلىقنىڭ چۈشلىرىنى، قورام تاشلار باغرىدىكى يۇمران قۇرتلارنىڭ تاتلىق ئۇيقۇسىنى بۇزۇۋېتىدۇ. سەن ئۇشقىرىتىپ زېمىننىڭ كۆكسىدىن ئۇچۇپ ئۆتۈپ دېڭىزغا بېرىپ توختايسەن، دېڭىز ساڭا ئىسسىق مېھرىنى بېرىدۇ، سەن ئۇ يەردە يېڭى ھاياتلىققا ئېرىشىسەن.

مەن سېنىڭ سوغۇق ئەپتىڭنى كۆرىمەن. سەن كېچە قاراڭغۇلۇقىدا چەكسىز تۈزلەڭلىككە تاپ بېسىپ كېتىۋاتىسەن.

مەن سېنىڭ ئارقاڭدىن ئۇن - تىنسىزلا قاراپ قالدىم. ناۋادا سېنىڭ قەدىمىڭ توختىسا ئىدى، سەن بىلەن ئۇزاق - ئۇزاق سۆزلەشكەن بولاتتىم.

سەن قىشنىڭ غەزىپى. دۇنيادا غەزەپ بولمىسا مۇھەببەت بولمايدۇ.

بۇگۈن تاڭ سەھەردە سەن يەنە بۇ يەردىن ئۆتتۈڭ، ئۆزىنىڭ شوخ ناۋالىرى بىلەن سېنى ئۇزىتىپ قويغان جىلغا ئاپپاق ئېچىلغان قارا گۈللىرىنىڭ جۇلاسى ئىچىدە ئەڭ سۆيۈملۈك ئانىدەك سېنىڭ ئارقاڭدىن قاراپ قالدى.

سەن ئۇزاپ كېتىۋاتىسەن، مەن سېنى ئاجىز ناخشام بىلەن چاقىردىم. سەن ئارقاڭغا قاراپ قويۇپ يەنە كېتىپ قالدىڭ.

مەن سېنى كۈتىۋاتىمەن. يۇرىكىمنى قولۇمغا ئېلىپ سېنىڭ كېلىشىڭنى كۈتۈۋاتىمەن، سېنىڭ مېنى يىراقلارغا ئېلىپ كېتىشىڭنى كۈتۈۋاتىمەن.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىدىن
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

ھەسەل ھەرىسى

ھەسەل ھەرىسىدىن ئىبارەت بۇ كىچىككىنە جانۋارنىڭ ھاياتلىق ئالىمىدە ئاجايىپ خىزمەتلەرنى ئۆتەۋاتقانلىقى ھەممىگە ئايان.

بوۋاي تاڭ سەھەردە كۆنەكلەرنىڭ ئىشىكىنى ئېچىپ قويۇپ، قۇرۇپ قالغان قىچا شاخلىرىنى يىغىشتۇرۇشقا باشلىدى. ھەرىلەر بوۋاينىڭ ئەتراپىنى ئەگىپ ئۆتۈپ، قىچىزارلىقنىڭ بىپايان قوينىغا سىڭىپ كەتتى. ئۇلارنىڭ يېقىملىق ئاۋازى قۇلاققا بىر خىل لىرىك ناخشا بېغىشلىغاندەك ئەتراپنى گۈزەللىككە پۈركىگەنىدى.

بوۋاي بۇ بۈيۈك ھاياتلىققا پات ـ پاتلا قاراپ قويۇپ، ئۆز ئىشى بىلەن مەشغۇل ئىدى. ھەرىلەر گۈللەرگە كۆڭۈل ئىزھارلايتتى، گۈللەر ئۇلارغا ئەڭ شېرىن مۇھەببەتتىن لەززەت بېرەتتى.

ئاجايىپ قىسمەتلەرگە باي بۇ تۈرمۇش بوۋاينىڭ ھايات سەھنىسىگە گۈزەل كۆرۈنۈشلەرنى ئاتا قىلدى. ئۇ دائىم ئۆز ـ ئۆزىگە: «بىر مىنۇت بولسىمۇ ئەجىر قىلىپ، بۈيۈك ئىشلار ئۈچۈن ياشاش كېرەك» دەيتتى.

كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشىگە ئەگىشىپ، بوۋاينىڭ ھاياتى ئاخىرقى چەككە يېتىپ قالدى. ئۇ گۈلزارلىققا ئاستا مېڭىپ چىقتى. ھەرىلەر ئەركىن دۇنيادا ئىنسانلار ئۈچۈن بەخت يارىتىۋاتاتتى. ئۇ ھەرىلەرنىڭ ھەرىكەتچان قەلبىگە ئۇزاق قارىدى ـ دە، شۇ يەردە مەڭگۈ كۆز يۇمدى. بىر ئۆمۈر ئۆزلىرىگە شەپقەت ھەمشىرىسى بولغان بۇ ئۇلۇغ ئادەمنى ئۇلار شۇ قىچىزارلىقنىڭ يېنىغا دەپنە قىلدى.

ھەربىر: «سەن بىزنىڭ يۇرتىمىزنى ئېلىپ كەتتىڭ» دەپ ئىنتايىن قايغۇردى. ئۇلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ياشىمايدۇ ھەم ئۆزلىرى ئۈچۈن ئۆلمەيدۇ. ئۇلارنىڭ ھەربىر باسقان قەدىمىدە ھەقىقەت ۋە مۇھەببەت بار، ئۇنىڭ ھەربىر تىنىقىدا بەخت ۋە ئەمگەك بار، ئۇلار جاپالىق مېھنەت ئىچىدە ئۆز مۇنارلىرىنى تىكلەيدۇ. مەن ھەسەل ھەرىسىنى مەدھىيىلەيمەن.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uygurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى تورىسى

شېرىنلىك

مەن ئۇ يەرنى تۇنجى قېتىم كۆرگەن چاغدا، ئۇ خىلۋەتتىكى بىر تاقىر ساي ئىدى. خېلى يىللاردىن كېيىن بۇ جىلغا پاكار ئۆسكەن قومۇشلۇققا ئايلىنىپتۇ. ئېگىز تۆپىلىككە تۇتاشقان بۇ زۇمرەت يەر مېنىڭ ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان سۆيۈملۈك يېرىم. مېنىڭ ھايات، مۇھەببەت ھەققىدىكى ئەڭ مۇڭلۇق كۆيلىرىم ئاشۇ جىلغا بىلەن باھار قاپلىغان ئېگىز تۆپىلىكنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى پايانسىز گۈزەل دالىدا ئېيتىلىدۇ. دەل شۇ چاغدا جىلغىدىنمۇ يېقىملىق بىر ناخشا ئېيتىلىپ مېنىڭ قەلب تومۇرلىرىمدىن ئېقىپ ئۆتۈپ، يۈرەك ياپرىقىمنى تىترىتىدۇ، مەن نارگىس يوپۇرماقلىرىدەك ھوشسىزلىنىپ قالىمەن. ئۇ كۈي دالىدا ساماۋى چۈشلەرنىڭ نازۇك پەردىلىرىدىن بۆسۈپ ئۆتۈپ جەننەت ئىشىكىنى قاقىدۇ. مەن ئۆزۈمنى جەننەتتىكى تىكەنسىز گۈلنىڭ بەرگىسى ئۈستىدە كۆرىمەن، بەختىنىڭ لەززىتى شۇ چاغنىڭ ئۆزىدە ئۆز شېرىنلىكىنى ئاتا قىلىدۇ، مەن شۇ چاغدا ھاياتنىڭ قىممىتىنى ھېس قىلىمەن.

تۆپىلىك، دالا، قومۇشلۇق، جىلغا، بىر ئۆمۈر ھاياتىمنىڭ شېرىنلىكىنى سىلەرگە باغلايمەن. ئۇ يەردە يىل بويى باھار ئۆكسۈپ قالمايدۇ. ئۇ يەر جىمجىتلىق ئىچىدە ھاياتقا نۇر بېرىدۇ.

مەن ئۇ يەرگە تۇنجى قېتىم بارغاندا ئاپپاق بىر پارچە يەر ئىدى. مانا ئەمدى شالاڭ ئۆسكەن قومۇشلار ئۇ يەرگە ئۆزگىچە ھۆسن مۇجەسسەملەپتۇ.

مەن ئۇ يەردە ھەقىقىي شېرىنلىككە ئېرىشىمەن. مەن شۇ شېرىنلىك ئىچىدە ئاشۇ تۆپىلىك، دالا ۋە جىلغامنى ئەسلەيمەن.

تۇماريىم

سېنى ماڭا كىمنىڭ ھەدىيە قىلغانلىقى ئېسىمدە يوق. بەزىلەر سېنى خۇدانىڭ كۆز يېشى دېسە، بەزىلەر پەرىشتە ـ مالائىكلارنىڭ يېگانە گۈلى دېيىشىدۇ، يەنە بەزىلەر سېنى سۇبھى ئېلىپ كەلگەن شەپەق نۇرى، ئاسماننىڭ كۆكسىدىكى گرىمسەن شولا دېيىشىدۇ.

مەن ئۇنداق دېمەيمەن پەرىشتەم. سەن ئۇلار ئېيتقاندەك گۈل، يامغۇر تامچىسى، كۆز يېشى، تاڭ شەپقى، گىرىمسەن شولا ئەمەس، سەن كېچىسى پەيدا بولۇپ كۈندۈزى يوقاپ كېتىدىغان يۇلتۇزمۇ ئەمەس.

مەن خىلۋەت ئۆيۈمدە سېنى باغرىمغا چىڭ بېسىپ تۇرۇپ، مۇنداق دەيمەن:

«سەن بىر تۇمار. سېنى ئاتا ـ ئاناڭ ماڭا ھەدىيە قىلغان ئەڭ ئېسىل ئابىدە. مەن سېنى بوينۇمغا ئېسىپ، يۈرىكىمنىڭ ئۈستىدە ساقلايمەن. سېنىڭ تېنىڭ مېنىڭ روھىمنى قۇچاقلاپ سۆيۈپ تۇرىدۇ. سېنىڭ روھىڭ مۇھەببىتىمنىڭ نازۇك ياپراقلىرىنى لەرزان تىترىتىپ ياشايدۇ. سەن ئەبەدىلئەبەد مېنىڭ مۇھەببىتىمنىڭ ھىمايىسى ئىچىدە ئۆز بەختىڭنى تاپسەن.»

پەرىشتەم، دادام مېھرىبان ئانامنىڭ قويۇق چاچلىرىنى سىلاپ تۇرۇپ: «مېنىڭ تۇمارىم» دېگەن چاغلاردا، مەن خېلى چوڭلا يىگىت ئىدىم. ئانام ماڭا قەغەزدىن پۇتۇكچە پۈتۈپ قارا رەخت بىلەن ئوراپ بوينۇمغا ئېسىپ قويغان. مەن ئۇنى كېيىن ساڭا، پەقەتلا ساڭا — يېنىمدىكى «تۇمارىمغا» ئېسىپ قويدۇم.

شۇنداق، يىللار ئۆتىۋاتىدۇ. سەن بالىلارنىڭ ئانىسى بولۇپ قالدىڭ. مەن سېنى ئوخشاشلا: «مېنىڭ تۇمارىم» دەيمەن. سەن مېنىڭ تۇمارىم، جېنىم.

ئەللەي ناخشىسى

قوزام، سەن خۇدانىڭ ماڭا بەرگەن ئىلتىپاتى، تەڭرىنىڭ ئۆز پىنھانىدا بۇيۇك قەلب زۇننارىدىن ئوخچۇپ چىققان ئالتۇن غۇنچە. مەن سېنى كۆكسۈمگە قىسىپ، ئېچىلدۇرۇش ھالىتىدە تۇرۇۋاتىمەن. سەن ھامان بىر كۈنى ۋىسال قۇچىسەن.

سەن زىنھار مالالىق كۆرمىدىڭ. سېنىڭ تېنىڭ ياپراقلار بەرگىسىگە چۈشكەن تاڭ شەبنەمىدەك يالتىراپ، جۇلالىق ياشىدىڭ. قۇياش نۇرى سېنى ئالماس ئۈزۈكىنىڭ كۆزىدەك نۇرلۇق قىلدى. تاغ سۈلىرى سېنى باھار گۈللىرىنىڭ بەرگىدەك پاك قىلدى. ئىزغىرىن ساھا ئۈستۈڭگە توزانلارنى يولاتماي، سېنى ئەينەك قۇتا ئىچىدە ساقلىغان ئېسىل بۇيۇمدەك پەپىلىدى. سەن بەخت ئىچىدە چوڭ بولۇۋاتىسەن.

سەن زىنھار مالالىق كۆرمىدىڭ قوزام، تەبىئەت سېنى ئۆز بۆشۈكىدە ئەللەيلىتىۋاتىدۇ. سەن ئۇچقە ئىچىدىكى غەمسىز مېغىز، سەھەردە ياغقان تۇنجى قار، سۈبھىدىكى لىرىك كۈي، ئورمانلىقتىكى ناۋالىق مۇزىكا... سەن ئاشۇنداق شادلىق ئىچىدە بالىلىق چاغلىرىڭ بىلەن ئاستا ـ ئاستا خوشلىشىۋاتىسەن.

سەن زىنھار مالالىق كۆرمىدىڭ جېنىم. بۇلۇتلارنىڭ سايىسىدا ئۆڭۈڭ قارىداپ كەتمىدى، دەريا جەڭگىۋار ناخشىسى بىلەن ھاياتنى چۈشەندۈردى، دەشت ـ قۇملۇق تۇرمۇشنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى دەپ بەردى، سەن يېڭى بىر يولغا قەدەم قويىسەن.

سەن زىنھار مالالىق كۆرمىدىڭ بالام، چوڭ بولۇپ قالدىڭ، سېنى نۇرغۇن مالالىقلار بوسۇغا تۇۋىدە ساقلاپ تۇرىدۇ، بۇنىڭ

ئۇچۇن قورقۇپ كەتمە.

سەن خۇشال ھەم ئۇزاق ياشاي دېسەڭ سۆكۈتنى ئۆزۈڭگە ھەمراھ قىل. سۆكۈت قىلىش سېنى دار ئالدىغا سۆرەپ بارمايدۇ. ئۇ سېنى ئاددىي بۆشۈكتە ئەللەيلىتىدۇ، سەن ئاشۇ ناخشا ئىچىدە ئۇخلاپ قال، ئۇخلاش ئۆلۈم ئەمەس.

مەن

مەن ئۆزۈمنى تونۇيمەن، بىراق چۈشەنمەيمەن. بۇ دۇنياغا ئاپىرىدە بولغىنىمغا خېلى يىللار بولغان بولسىمۇ، تېخى ئۆزۈمنى چۈشىنىپ باققىنىم يوق.

مەن ياشاش ئۈچۈن خۇدانىڭ ھاۋاسىدىن نەپەس ئېلىپ، تۈپرىقىدىن ئۇزۇق ئىزدەپ كەلدىم. ئەقىدەمگە مۇناسىپ تىرىك تۇرۇۋاتىمەن.

مەن بارا ـ بارا ئادەملەرگە ئارىلاشماس بولدۇم . چۈنكى مەن ئادەملەرنى ھەقىقىي چۈشىنىپ يەتكەنىدىم. ئەپسۇس، مەن ئادەملەر دۇنياسىدىن يىراقلاشقانسېرى ئۇلارنىڭ مېھنىتىگە ئۇستۇمدىن قىلىشۇاتقان غەيۋەت ـ شىكايەتلىرىدىن خالىي بولالمىدىم. مەن بۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزۈمنى ئەڭ بەختسىز ھېس قىلدىم. باشقىلارنىڭ قىزىقىشىنى قوزغىيالايدىغانلىقىمدىن ھاياتىمنى بەخت ئىچىدە ئۆتكۈزۈۋاتقاندەك تۇيغۇغا كەلدىم.

مەن ئاخىر ئۆزۈم ھەققىدە تەپەككۇر قىلىشقا باشلىدىم. مەن: قەدىمىي ئىرادىدىن بۇگۈنگە ئېقىپ كەلگەن يەلكەنسىز كېمە؛ تالاي ئەسىرلەردىن بېرى قاغجىراپ قۇرۇپ كەتكەن سۇسىز دەريا؛ قاراكۆڭۈل نەپسى بالالارنىڭ ئېيىلاس قولىدا بۇلانغان غەزىنە؛ بوران ـ چاپقۇن، قار ـ يامغۇرنىڭ مۇدىھىش زولمىتى ئىچىدە تەۋرەنمەي گېگانت تۇرغان تاش قەلئە؛ قۇشلار ئۇۋا سالمىغان قاقشال دەرەخ؛ قەدىمىي زامانلاردىن تۆگە ـ كارۋانلارنىڭ ئىزى قالغان نامرات، تەلەيسىز چۆل؛ توغراقلىرىنىڭ تومۇرى ئۇزۇلگەن، كۆزلىرىنىڭ يېشى قالمىغان چەكسىز باياۋان؛ قۇشلار

بىمالال پەر قاقالماي يۈرگەن بىپايان ئاسمان؛ يۇلتۇزلىرى ئۆچكەن سامان يولى. . .

تەپەككۇرۇم ئۆزۈمگە پىكىر قىلىشقا تېخى تولۇق يەتمىدى، يەتمىگەن بولسىمۇ ئۆزۈمنى ئازراق چۈشىنىپ قالدىم.

نامراتلىق، يوقسۇزلۇقنىڭ توزانلىرى توزۇپ تۇرىدىغان ئاددىي ئۆيۈمدە، مەن يەنە يالغۇزلۇق ئىچىدە خىيال قىلىمەن، مېنىڭ خىياللىرىم يۇرىكىم ھەققىدە سۆزلەيدۇ. مېنىڭ خىياللىرىم قان ھىدى پۇراپ تۇرىدىغان، ئۆمۈچۈكلەر تاملىرىغا گۈل چەككەن ئاشۇ كەپەم ھەققىدە پىچىرلايدۇ.

مەن ئۆزۈمنى تونۇيمەن، بىراق چۈشەنمەيمەن. مەن ياشاۋاتقان يەر بەلكىم مېنى چۈشەندۇرۈپ قويار.

تاش قەسىدىسى

باھارنىڭ يامغۇرلۇق كېچىسى. مەن ھەيكەلتاراش دوستۇمنىڭ قەلئەسىگە بېرىپ، ئۇنىڭ ئىشىكىنى چەكتىم. ئۇنىڭ ئۇچۇن ئەڭ سۆيۈملۈك ئايال — دوستۇمنىڭ مەڭگۈلۈك ھەمراھى مېنى ئۇنىڭ قېشىغا باشلاپ كىردى. ئۇ يېگانە ھالدا نەپىس ئويۇلغان كۆركەم بىر سەنئەت بۇيۇمىغا تىكىلگىنىچە ئۇزاق خىياللار قوينىغا ئەسىر بولۇپ كەتكەنىدى. ئۇنىڭ كۆز نۇرى بۇيۇمنىڭ سىرتقى دۇنياسىدىن بىراقلا ھالقىپ ئۆتۈپ، ئۇنىڭ روھىي ئالىمىگە يەتكەنىدى. ئۇ: «بۇ نېمىدېگەن ئېسىل، نېمىدېگەن بۇيۇك ـ ھە!» دەپ ئاستا شۇڭىرلىغاندا، مەن ئۇنىڭ قۇلاق تۇۋىدىلا: «بۇ قالتىس سەنئەت ئىكەن، قالتىس تارىخ ئىكەن» دېدىم. ئۇ مېنى كۆرۈپ ئورنىدىن تۇردى. بىز سەمىمىي قۇچاقلاشتۇق. بىز ھەر قېتىم كۆرۈشكەندە ئەنە ئاشۇنداق يېڭى بىر ئادەت كۇچى بىلەن قەلبىمىزنى ئىزھار قىلاتتۇق. بۇ بىزدىكى بىر ئۆلمەس مۇھەببەتنىڭ تۇرتكىسى بولسا كېرەك، تۇرمۇشىمىزغا سېىڭىپ كەتكەنىدى.

مەن ئۇنىڭ بۇ مۇقەددەس مۇزېيىدا ئۇنىڭ قان ـ تەر ۋۇجۇدىدىن ئاپىرىدە بولغان سەرخىل تاشتىن تىكلەنگەن ئاجايىپ ئۇلۇغ، ئاجايىپ جانلىق سەنئەت بۇيۇملىرىنى تاماشا قىلدىم. دوستۇمغا بولغان ھۆرمىتىم قەلبىم گۈلزارلىقىدا پورەك ئاچتى. ناخشام ئۇنىڭ سەنئەت تالانتىنى يىراقلارغا ئېلىپ كەتتى.

يامغۇر توختىماي ياغماقتا ئىدى، ئۇ يەر ئاستىدىن قېزىۋېلىنغان، باش قىسمى خېلىلا قارىداپ كەتكەن، قونچاق

چوڭلۇقىدىكى بىر پارچە ھەيكەلنى تۇتقىنىچە سۆز باشلىدى:

— بىلەمسەن، نۇرغۇن كىشىلەر بۇنى بىر پارچە ئاددىي ھەيكەل، جانسىز نەرسە، ھېچنەرسىگە ئەرزىمەيدۇ دەيىشىدۇ. نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنى قولىغا ئېلىپمۇ قويمايدۇ، ھەتتا بۇنى ئازگال ۋە ئەخلەت دۆۋىسىگە تاشلىۋېتىدۇ. ئەمما، ئۇ ئۇلارنىڭ دېگىنىدەك ئۇنداق ئاددىي، ئەرزىمەس نەرسە بولماستىن، بەلكى جانلىق پاكىت ۋە مۇكەممەل تارىخ. بۇ ئارقىلىق بىر مىللەتنىڭ مەدەنىيەت تارىخىنى بىلىۋالالايمىز. بۇ ئارقىلىق ئەجدادلار ئىزىنى قېزىپ چىقالايمىز. ئۇ بىزگە بۇيۇك نەرسىلەرنى سۆزلەپ بېرىدۇ. ئۇ قەدىمىي ۋەتەننىڭ كۆز ياشلىق ۋە قانلىق ناخشىسىنى توختىماي ئېيتىپ بېرىدۇ.

ئۇ جىمجىت قالدى. ئۇنىڭ تومۇرلىرىدىكى قان كۆزىدىن تامچىلاشقا باشلىدى. ئۇ ئاپئاق قول ياغلىقى بىلەن كۆز قېنىنى سۈرتتى. ياغلىققا قاندىن گۈل چېكىلگەنىدى.

يامغۇر توختىماي ياغماقتا ئىدى، گۈزەل ھەم پاك تامچىلار دېرىزە ئەينەكلىرىنى چېكىپ ـ چېكىپ يەنە غايىپ بولدى.

ئۇ سۆزىنى داۋاملاشتۇردى:

— بىز كۆز ئالدىمىزدىكى نۇرغۇن بايلىقلىرىمىزغا سەل قارايمىز. بايلىق ئىكەنلىكىنى بىلىپ تۇرۇپمۇ ئەتىۋارلىمايمىز ۋە سۆيمەيمىز. ئۇ بىراقلا غايىپ بولغاندا كەينىدىن يىغلايمىز، ئۆلگەندە ياسىن ئوقۇيمىز. بۇ بىمەنىلىك، بۇنداق ئادەتىمىز بىزنىڭ ئەنئەنىمىزگە ئايلىنىپ كەتتى. بۇ بىز ئۇچۇن بىر مەڭگۈلۈك تراگېدىيە. بۇنداق تراگېدىيە بىزنىڭ كۆركەم ھەم چىرايلىق سەھنىمىزدە كۆندە ئوينىلىۋاتىدۇ.

ئۇ قولىدىكى ھەيكەلنى ئەسلىدىكى ئورنىغا قويۇپ قويۇپ دېرىزە يېنىغا كەلدى. ئۇ دېرىزىنى ئېچىپ قويۇپ يامغۇرنىڭ ئۆي ئىچىگە كىرىشىنى توسمىدى. ھېلىمۇ دېرىزە چەككەن يامغۇر تامچىلىرى بۇ سەنئەت سارىيىغا كىرىشكە باشلىدى. ئۇ دېرىزە

يېنىدا خېلى ئۇزاق تۇردى. ئۆي ئىچىدە بىردەملىك سۈكۈت باشلاندى.

تۇن يېرىمىدىن ئاشتى. كوچا قاراڭغۇ ئىدى. يامغۇر توختىماي ياغاتتى.

ئۇ تېخى بۇگۈنلا باشقا بىرسىدىن سېتىۋالغان، قىزىل لاتىغا ئوراپ قويۇلغان بىر تاشنى ماڭا كۆرسەتتى.

— بۇ بىر تاش. ئۇنى بۇگۈن بىر دېھقاندىن سېتىۋالدىم. دېھقان بۇنى ماڭا ئۆز ئىختىيارى بىلەن سېتىپ بەردى. مەن ئۇنىڭغا نۇرغۇن پۇل بەردىم. ئۇ مەندىن رازى بولۇپ ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. بىلەمسەن دوستۇم، بۇ تاشنى مەدھىيىلەشكە ئەرزىيدۇ. ئۇنىڭ يۈزىدە نۇرغۇن قىزىل ـ كۆك تومۇرلار بار. ئۇلار بىر ـ بىرسىگە ئۇلانغان بولۇپ، بىر ـ بىرىنىڭ قولىنى تۇتقان ئادەملەردەك كۆرۈنىدۇ. يەنمۇ سىنچىلاپ قارىسام، ئۇ سىزىقلار بىزگە قەدىمىي يېزىق بولۇپ كۆرۈنىدۇ. بۇ يېزىقلار بىزگە ئادەم ئاتا بىلەن ھاۋا ئانىنىڭ قەبرىسىنى ئىزدەشتە بىر بۇيۇك مايماق، — دېدى.

ئۇ ماڭا مەنىلىك قاراپ قويدى. قولىدىكى تاش يالت ـ يۇلت قىلغان چاقماق نۇرىدا چاقناپ كەتتى. ئۇ ئۇنى لاتىغا يۆگەپ قويۇپ، مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئولتۇردى. مەن ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ جىمىپلا كەتكەنىدىم. ئۇ سۇۋۇپ مۇزلاپ كەتكەن قەھۋەنى بىر ئوتلاپ سۆزىنى داۋام ئەتتى.

— ئەجداتلىرىمىز تاشنى ئۇلۇغ بىلگەن. تاش ھەقىقەتەنمۇ ئۇلۇغ نەرسە. يېڭى ئىرا دەۋرىدە بىز تاشتىن قورال ـ ياراغ ياساپ ياۋايى ھايۋانلار ئۈستىدىن غالىب كەلدۇق. باشلانغۇچ دەۋرلەرگە قەدەم قويغان چاغلاردا قوۋملارغا بۆلۈندۇق. ئارىمىزدا يەر ـ زېمىن تالىشىش كۆرىشى باشلاندى. بىز رەقىبلەرگە ئايلاندۇق. ئەنە شۇ چاغدا بىزگە يول ئاچقۇچى پەقەت تاشتىن ياسىغان قورالىمىز بولدى.

— ئىنسانىيەت بارا ـ بارا ئەقلىنى تاپتى. ئادەم رەسىملىرى،

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىڭ يېڭى ئادرېسى

ھايۋان رەسىملىرى ، دەل ـ دەرەخ ، گۈل ـ گىياھلارنىڭ يارقىن سىماسى تاشنىڭ يوپۇرمىقىغا چېكىلدى. ئۇلار ئاخىر تاشتىن ئۆي سالدى.

— مەن تاشنى، پەقەت تاشنى سۆيىمەن. يەرلەرنىڭ تومۇرى بولغان تاغلارمۇ تاش، دېڭىز ئاستى جانلىقلار دۇنياسىغا ماكان بولۇۋاتقان ئاشۇ يەرمۇ تاش. دۇنيانىڭ خاقانى تاش ئۇستىدە تۇغۇلغان، تاش ئىچىدە ياشىغان ، ئۇ ھايات كەچۈرگەن قەلئە ھەرگىزمۇ ئالتۇن ياكى مىس ئەمەس، پەقەت تاش.

— بىز تاش ئارقىلىق تارىخ مەدەنىيىتى ۋە مىللەت ئىدېئولوگىيىسىنى تىكلىيەلەيمىز. تۈپراق بىلەن قەغەزگە يازغان خەت ئۇزاق ئۆمۈر كۆرەلمەيدۇ.

ئۇ دېرىزە يېنىغا قاراپ ماڭدى. يامغۇر توختىغانىدى. ئۇ دېرىزە تەكچىسىدىكى گۈل تەشتىكىنى كۆتۈرۈپ تۇرۇپ:

— بۇ تەشتەكمۇ تاش، ئۇ ئۆز باغرىدا قىزىلگۈلنى پەيدا قىلىپ ئۆستۈرۈۋاتىدۇ. ئۇ ئۆز باغرىدا ئۆسۈملۈك پەرزەنتىنى پەيدا قىلىۋاتىدۇ، — دېدى ـ دە، يەنە سۆزىنى داۋاملاشتۇردى:

— ئولتۇرۇۋاتقان بۇ بىنامۇ تاش، بىزنى توختىماي تەكشۈرۈۋاتقان قىلىشقا، توختىماي پىكىر قىلىشقا ئۈندىگەن ئاشۇ سەنئەت بۇيۇملىرىنىڭ ھەممىسى تاش. شۇنىڭ ئۈچۈن مەن تاشنى مەدھىيىلەيمەن. ئۇنىڭ باغرىدا بەخت ۋە يورۇقلۇق بار.

دوستۇم خېلى ئۇزاققىچە جىم تۇردى، ئاندىن ئېغىر ـ بېسىقلىق بىلەن:

— كۆپ گەپ قىلىپ كەتتىم. تاش ئۆزى جىم تۇرغىنى بىلەن ئۇنىڭ يۈرىكى توختىماي سۆزلەيدۇ، — دېدى.

مەن سۇبھى تۇغۇلۇپ تاڭ كۈلەي دەپ قالغان چاغدا سەنئەتكار دوستۇمنىڭ ئۆيىدىن چىقتىم. ھەر قەدەمدە، يوللاردا، دەرەخ يوپۇرماقلىرىدا ئۇنىڭ سىماسىنى ئۇچراتتىم.

تىرىلىش

مەن سەھەرنىڭ يۇلتۇزى ئۆچكەن چاغدا دەرەختىن چۈشتۈم. چۈنكى مەن پىشىپ يېتىلگەنىدىم.

قۇياش بۇلۇتلارنىڭ ئۈستىدىن ئەگىپ ئۆتۈپ نۇرلىرىنى چېچىشقا باشلىدى. ھەممە يەر قۇياش نۇرىدا بىر خىل تاتلىق سېزىمگە چۆمدى.

قۇشلار دەرەخنىڭ باغرىدىكى ئۇۋۇلىرىدىن ئۇچۇپ چىقىپ، ئاشلىق ئامبارلىرىنىڭ ئېگىز ئۆگزىلىرىنى ئايلىنىپ ئۆتتى.

مەن ئۆز دەرىخىمنىڭ يېنىدا قۇياش نۇرىدىن ھۇزۇرلۇنۇپ ئولتۇردۇم. ھايات ئۆز يولىدا ئۇن ـ تىنسىز ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ. يوقلىپ كەتكەن تۆگە كارۋانلىرى يەنە پەيدا بولۇپ قالدى. قەدىمىي شەھەرلەرگە تۇتاشقان يىپەك يولى تىرىلدى.

مەن كۆزۈمنى ئۇۋۇلاپ ئەتراپىمغا قارىدىم. قۇم ئاستىدا قالغان مىكىتۆيلەرنىڭ ناخشىسىنى ئاڭلاپ باشقىچە بولۇپ قالدىم. بۇرۇنقى جەمئىيەت كونا قەبرىلەردىن قېزىۋېلىندى. ئىپتىدائىي يېزىقلار مۇنار بولۇپ تىكلەندى.

مەن دەرىخىمنىڭ شاخلىرىدىن تۆكۈلگەن تارام ـ تارام ياشلارنى زېمىننىڭ ئېرىقلىرىغا باشلاپ قويدۇم. ئېقىنلار ئۇنى يىراقلارغا ئېقىتىپ كەتتى.

كەچ كىردى. قۇشلار ئۇۋۇسىغا قايتتى. مەن دەرىخىمنىڭ يېنىدا يالغۇز قالدىم.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uygurkitap.com

يىغلىتىش

دۇنيامۇ چۆللۈككە يېقىنلاپ كەلدى. تىنىقلىرى توختىغان قەدىمىي شەھەر خارابىلىرى سۈكۈت ئىچىدە ئۆز ئۆتمۈشىنى سۆزلەيدۇ. مەنمۇ ئۆزۈم ھەققىدە سۆزلەيمەن.

مەن قېيىقىدىن ئايرىلغان سالچى، كەتمىنىدىن ئايرىلغان دېھقان، قورالىدىن ئايرىلغان جەڭچى. مېنى ئۇلارنىڭ ھەممىسى كۆرگەن، مەن ئۇلار بىلەن قول ئېلىشىپ كۆرۈشكەن، مېنىڭ قەلبىم ئۇلارنىڭ يۈرەك ناخشىسىنى ئاڭلىغان، مېنى ئۇلارنىڭ روھى يۇم - يۇم يىغلىتىۋاتىدۇ.

مەن سۈيىمى سۈزۈلۈپ گۈگۈم چۈشكىچە زىنھار بەخت كۆرمىدىم. كىشىلەرنىڭ گۈل سېۋىتىدە يۇكۈنۈپ ئولتۇرغان بەخت، گۈللەرنىڭ بەرگىدە چاقنىغان ئامەتلەر مېنى ئۆكسۈتۈپ يىغلىتىۋاتىدۇ.

بېلىقچىلارغا شەپقەتسىزلىك قىلىۋاتقان دولقۇنلارنىڭ ئىچىدە ئۈزۈپ كېتىۋاتىمەن. قىرغاقتىكى بېلىقچىلارنىڭ يالىڭاچ يۈرگەن بالىلىرى ماڭا ئەگەشتى. مەن ئۇلارنىڭ كۈز ياپرىقىدەك سېرىق چىرايىغا ئۈزاق قارىدىم. ئۇلارنىڭ يۈرىكىمۇ سارغىيىپ كەتكەنىدى. ئۇلارنىڭ ئۇنسىز ياش تۆكۈشلىرىدىن مەنمۇ ئۆكسۈپ يىغلۇۋەتتىم.

مېنى ھەممە يىغلىتىۋاتىدۇ. يوقسۇزلۇق، كېسەللىك، نادانلىق... ئاچچىق يىغلىتىۋاتىدۇ.

مېنى ھەممە يىغلىتىۋاتىدۇ، يەر، تاغ، دېڭىز - ئوكيان، دەل - دەرەخ، جانۋار...

مېنى ھەممە يىغلىتىۋاتىدۇ، قىز ـ شەيتانلار، تۇرمۇش، ھايات. . .

مەن يىغا ئىچىدە قالدىم. دۇنيا تېخىمۇ چۆلدەرەپ قالدى.

ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

تۇنجى شېئىر

ئۇ گۈزەل ھاياتنىڭ يېشىل ساھىلىدا تۇنجى قېتىم تۇغۇلدى. باھارنىڭ تىنىقىدىن تۆكۈلگەن زۇمرەت گىياھ ئۇنى ئۆز بەرگىلىرىدىكى شېئىر بىلەن ئوغۇزلاندۇردى. ئۇ چوڭ بولۇشقا باشلىدى. ئۇ چوڭ بولدى. ئۇنى باشقىلار نېمە دەپ ئاتاشنى بىلمىدى. ئۇ ئەۋلىيا ياكى پوپ ئەمەس ئىدى، شائىرلىق ئۇنۋانىمۇ ئۇنىڭغا نېسىپ بولمىدى. ئۇ خۇدانى تونۇمايتتى، ئەر ـ ئاياللارنىمۇ ئېنىق ئايرىيالمايتتى، ئۇ ئۆزىمۇ ھەر ئىككى جىنىسقا تەۋە ئەمەس ئىدى. ئۇ ئۆزىنىڭ تۇغۇلغانلىقىدىن چەكسىز بەختىت ھېس قىلاتتى. ئۇ ئۆزىدىن پەخىرلىنەتتى. دۇنيادا ھېچقانداق كىشىگە ئۆزىنى تەڭ قىلمايتتى. ئۇ تۇپراقنى كەچلىك تامىقى، دەرەخ يوپۇرماقلىرىنى ئەتىگەنلىك تامىقى قىلاتتى.

كۈنلەر، ئايلار ئۆتۈپ كەتتى. ئۇ قېرىپ ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالدى. نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنى يوقلاپ كەلگەن بولسىمۇ، ئۇلارنى قوبۇل قىلمىدى. ئۇ ئاشۇ ياتقىنىچە خېلى يىللار ياتتى. ئۇنى يوقلايدىغان كىشىلەر بارغانسېرى كۆپەيىشكە باشلىدى، بىراق ئۇ تېخىچە بىرەر ئادەمنى قوبۇل قىلمىدى. ئۇنىڭ نامى تېخىمۇ چىقىشقا باشلىغان كۈنلەرنىڭ بىرىدە، ئادەمگە ئوخشاپراق كېتىدىغان، دەرەخ يوپۇرماقلىرىدىن يېپىنچا ئارتقان بىر ئايال ئۇنىڭ ئۆيىگە ئۆسۈپلا كىردى. ئۇ بۇ ئايالنىڭ ياۋايى تۇرقىغا قاراپ، گەپ ـ سۆز قىلماستىنلا تۇرۇپ قالدى. ئۇ ھاياتىدا بىرىنچى قېتىم تۇنجى شېئىرنى كۆرگەندى.

كەچكى شەپەق

ئۇ قۇياشنىڭ باغرىدىن ئۇچۇپ چىقتى. ئۇ ئېقىنلار ئۈستىدىن ئەگىپ ئۆتتى، بۇلۇتلار ئارىسىدا پەرۋاز قىلدى. دەرەخ شاخلىرى ئۇنى ئۆز ياپراقلىرىغا يېقىنلاشتۇردى.

ئۇنىڭ نۇرلىرى بارغانسېرى كېڭىيىپ زېمىننىڭ ھەممىلا يېرىگە تەكشى يېيىلدى. ئۇ ھەشەمەتلىك قەسىرلەرنى ئايلىنىپ ئۆتتى، ئېسىل داچىلارنىڭ تۇڭرۇكىنى سۆيدى. مەرمەر تاشلىق سارايلارنى تاماشا قىلدى.

گۈگۈم يېقىنلاپ كەلمەكتە. ئۇنىڭ ئاخىرقى نۇرلىرى قۇشلارنىڭ قانىتى ئاستىغا يوشۇرۇندى. ئۇنىڭ ھېچىيەردە ئىزى قالمىدى. گۈگۈم ئۇنى ئۆز باغرى ئىچىگە ئېلىپ كىرىپ كەتتى. ئۇ بىردەمدىلا خىيالدەك غايىپ بولدى.

يىراقتا سەپەر قىلغان تۆگە كارۋانلىرى چىغىر يول باغرىدا شەپەقنى قايتا ئۇچرىتالمىدى، ئۇلارنىڭ مۇڭلۇق ھەم قايغۇلۇق ناخشىسى ئۇنى چاقىرىپ كېلەلمىدى. قەدىمدىن بۇگۈنگىچە سوزۇلغان يوللار كارۋانلارنى تولىمۇ يىراقلارغا ئېلىپ كەتتى.

مۇز تاغ چوققىلىرىدىكى ئەركەك شامالىلارنىڭ مەست سۆيگۈسى شەپەق كۆلگەن جىرالارنىڭ ئەتراپلىرىنى ئەگىپ يەنە يىراقلارغا ئۇچۇپ كەتتى.

شەپەق تېخى ئويغانمىدى. پويىزنىڭ ئەنسىز ھەم يېقىمسىز ھۇۋلاشلىرى ياۋا غازلارنى ئۇركۈتمۈەتتى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uygurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

يولۇچى

سەن يىراقتا سەپەر ئەتتىڭ. ئاناڭ مۇقەددەس تەكرىدىن ساقا ئاق يول تىلىدى. زۇمرەت زېمىن سېنى ئۆز باغرىدىكى جەننەت يولى بىلەن يىراقتا ئېلىپ كېتىۋاتىدۇ، مېھرىبان قۇچىقىدا ھېمات ئېتىۋاتىدۇ. يۇلتۇزلۇق ئاسمان سېنىڭ بۇيۇك خەلقىڭ، ئۇ سېنىڭ ئۈستۈڭگە نۇرلار چېچىۋاتىدۇ. سەن چەكسىز خىيالىار قوينىغا ئەسىر بولۇپ، تالاي پىكىرلەرنىڭ سەرخىل دۇردانىلىرىنى ھەمراھ قىلىدىڭ. پىكىرلەر ساقا يېقىن ئەگىشىپ كېتىۋاتقان سەپەردىشىڭدەك سېنىڭ كۆزلىرىڭگە ئۈمىد ئېلىپ كېلىۋاتىدۇ، ئۇ خۇددى سېنىڭ جۇراقدەك ساقا سۆيۈملۈك بولۇپ كۆرۈندى.

سەن يىراقتا سەپەر ئەتتىڭ. خۇدانىڭ تىنىقىدىن كەلگەن مەيىن شامالىار يۈمشاق قوللىرى بىلەن يۈزۈڭنى سىلاپ ئۆتۈپ كەتتى. دەريالار ئۈستىدە يۈرگەن كۆكۈش ماناىلار بېشىڭنىڭ ئۈستىدىن ئەگىپ ئۆتۈپ يەنە ئۆز يېرىگە كەتتى. ئەتراپىڭدا ئەگىپ يۈرگەن يۈمشاق بۇلۇتلار يوللىرىڭغا يۈمشاق تېنىدىن ھېكەندىز سېلىپ، ئەتراپىڭدا پەرۋانىدەك ئەگىپ يۈرىدۇ. سەن ئاسمانغا قارىدىڭ. يۇلتۇزلار بوينۇڭغا گېرە، سالدى، قەلبىدىن تۆكۈلگەن ئوت ۋۇجۇدۇڭغا سۆيگۈ تاراتتى.

بىلەمسەن يولۇچى، سەن يىراقتا سەپەر ئەتتىڭ، يۈرىكىڭنىڭ ئەمىن تېپىپ قالىدىغان پەيتى يېقىنلاپ قالدى.

ياق...

يېرىم نەرسىلەر بىھاجەت ماڭا.

ئانىسىدىن ئايرىلغان بالا قۇشتەك تەلمۇرۇشلىرىمگە قارا. قاچاڭدا يېرىم توشقۇزۇلغان سۆيگۈ شەربىتى تۇرۇپتۇ. سەن ئۇنى مېنىڭ كۆڭلۈمگە تەڭلىدىڭ، بىراق كۆڭلۈم يېرىم نەرسىنى قوبۇل قىلمىدى. سەن ئۇنى لىقلاپ بەرمىدىڭ. سەن ئۇ قاچىنى مەڭگۈ لىقلاپ بېرەلمىدىڭ.

مەن پىنھان ھۇجرامنىڭ چىغ ژاسىلىرىنى ساناپ تاڭنى كۈتۈۋالىمەن. قۇياش شەرق ئاسمىنىدا زەر تۆكىدۇ. ئۇ نۇرلىرىنى ھەرگىزمۇ يېرىم تۆكمەيدۇ.

مەن سۆيگىنىمگە قول ئۈزاتسام، ئۇ ماڭا بىر قولىنى ئۈزاتتى، مەن بۇنى يەنە قوبۇل قىلمىدىم.

مەن پەيغەمبەر كۈجە كۆيدۈرگەن ئەۋلىيالار تېغىغا چىقىپ خۇداغا يىغلىدىم:

«ئاھ خۇدا، ماڭا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتلىرىڭنى يېرىم قىلماسلىقىڭنى سورايمەن. ماڭا ئەۋەتكەن بەخت، تۇغمەس مال-دۇنيا، يەر - زېمىن، دېڭىز - ئوكيان، مۇھەببەت ھەم نەپرىتىڭمۇ پۈتۈن بولسۇن. ماڭا بەرگەن ئۆلۈمنىمۇ پۈتۈن قىلغىن، يېرىم نەرسىلەر ئازابلىق ھەم مەنىسىز بولىدۇ. يېرىم نەرسىلەر كۆپ سۆزلەيدۇ. يېرىم نەرسىلەر ئۈزۈن ياشىيالمايدۇ. يېرىم نەرسىلەر مەنزىلگە يېتەلمەيدۇ.»

ئەي بۇيۇك تەڭرىم، مېنى دۇنياغا پۈتۈن قىلىپ ياراتقىن. ياق، يېرىم نەرسىلەر بىھاجەت ماڭا.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uygurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مەن كىم؟

مەن كىم؟ ئۆز ـ ئۆزۈمگە سوئال قويدۇم، خىيال ئاراللىرىدا تەمتىرەپ يۈرۈپمۇ جاۋابىنى تاپالمىدىم. مەن كىم؟

مەن مۇقەددەس ئىلاھنىڭ ئالماس خىشلىق قەسىر تېمىنىڭ تۈۋىدە پەرىشتىلەرگە ئۆچراپ قالدىم. ئۇلار مېنى خۇدانىڭ يېنىغا باشلاپ كىردى. مەن بۇ ئۇلۇغ ئىلاھتىن ئۆزۈمنى سورىدىم، ئۇ جاۋاب بەرمىدى.

مەن جەننەتكە كىردىم. ئۇ يەردىكى تىكەنسىز گۈللەردىن ئۆزۈمنى سورىدىم. ئۇلار مېنىڭ كىملىكىمنى دەپ بەرمىدى.

مەن تەبىئەت باغرىدىكى مەڭگۈ سىر بولۇپ كېلىۋاتقان تىلسىملىق تاشلاردىن ئۆزۈمنى سورىدىم، ئۇلارمۇ مېنىڭ كىملىكىمنى دەپ بەرمىدى.

مەن يۇلتۇزلارنىڭ ئۆڭكۈرلىرىدىن، نۇرلارنىڭ ماناخلىرىدىن، كائىناتنىڭ سىماسىدىن ئۆزۈمنى ئىزدىدىم، مەن يوق. مەن مىسىر فىرئەۋنى قەدىمىي قەبرىلىرىدىن، پادىشاھ مومىيالىرىدىن، سىرلىق ئېھرامالاردىن، ئىدىقۇت خارابىلىرىدىن، كۈسەن مىكئۆيلىرىدىن ئۆزۈمنى ئىزدىدىم، ئۇلارمۇ ماڭا جاۋاب بەرمىدى. مەن قۇياشنىڭ روھىغا ئۇچۇپ باردىم، قاراڭغۇ تۇننىڭ مەشۇقلىرى بىلەن ئۇزاق سۆزلەشتىم، ئۇلارمۇ مېنىڭ كىم ئىكەنلىكىمنى دەپ بېرەلمىدى.

مەن چوققىلار بىلەن سۆزلەشتىم، تاغلارغا ناخشا ئېيتىپ بەردىم، ئۇلارمۇ مېنى بىلمىدى.

مەن زاھىدلارنىڭ، روھانىيلارنىڭ يېنىغا باردىم، ئۇلارمۇ

مېنى تونۇمىدى.

مەن بەختلىكلەر، ئاقسۆڭەك ئېسىلزادىلەر، مۇلۇكدارلار، بانكىرلار، ھاراقكەشلەر، پائىشىلەر، ئوغرى ـ قاتىللار، يېتىم ـ يېسىرلارنىڭمۇ يېنىغا باردىم، ئۇلارمۇ مېنى تونۇمىدى.

مەن مېھرابلىرى ئۆمۈچۈك توري بىلەن زىننەتلەنگەن خارابە مەسچىتلەرگە، پەشتاقلىرى مەرمەر تاشتىن بېزەلگەن ھەشەمەتلىك چېركاۋلارغا باردىم، ئۇلار مېنىڭ زادى قانداق نەرسە ئىكەنلىكىمنى دەپ بېرەلمىدى.

مەن يەنە نۇرغۇن يەرلەرگە باردىم. قۇشلار بىلەن سۆزلەشتىم، كۆپكۆك دېڭىز ساھىلىدا ئۆزاق كېچىلەرنى ئۆتكۈزدۈم. ۋاقىت ئۆتۈۋەردى، خىيال كېمەم نېچۈنكى سەپەردىن ھالسىرىمىدى. مەن ئۆزۈمگە: «سەن قەيەردىن بولمىسۇن ئۆزۈڭنى ئۆزۈڭ تېپىشىڭ كېرەك» دېدىم.

مەن كىم؟

مەن ئۆزۈمنى ئىزدەۋاتىمەن. . .

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئادەشش

1

— كاپىتان، دېڭىز سائىتىنى ئېلىۋال، ئادەشىپ قالىسەن.
— ياق گېنېرال، مەن ئۆزۈم دېڭىز سائىتى.

ئۇ سەپەرگە چىققاندا دېڭىز سۈيى تىنچ ئۇخلاۋاتاتتى، ئۇزاق ئۆتمەي شىمالنىڭ سوغۇق شامالىرى ئۇنىڭ شېرىن چۈشىنى بۇزىۋەتتى. دېڭىز قاباھەتلىك چۈشتىن سىلكىنىپ ئويغانغاندەك ئەسەبىيلىك ئىچىدە چۆقان كۆتۈردى. بوران ئۇنىڭ گۈزەل ئارالىرىنى پۈتۈنلەي ئۆز ئىلكىگە ئېلىپ بولدى.

پاراخوت قارا تۇمان ئىچىدە ئىز ـ دېرەكسىز غايىپ بولدى. كاپىتاننىڭ كۆزلىرى قارائۇغۇلۇشىپ ھېچنېمىنى كۆرمىدى. ئۇ كېمىنىڭ نەدە كېتىۋاتقانلىقىنى پەرق ئېتەلمىدى. ئۇ ئەنە شۇ چاغدا ئۆزىنىڭ ئاداشقانلىقىنى ئويلىدى.

2

ئەي يىراقتا سەپەر ئەتكەن تۆگە كارۋانلىرى، تۆگەئىلارنىڭ بوينىغا كولدۇرمىلارنى ئېسىپ قويۇئىلار. سىلەرنىڭ قاراباسقان چاغدا ئۇ ئۆز ئاۋازى بىلەن يىراقتىن شاپائەت چاقىرىدۇ، سىلەر ئاداشقان يولۇئىلاردىن قۇتۇلۇپ قالىسىلەر.

3

بىزنى ئازابقا قويىدىغىنى تۇرمۇشتىكى ئادىشىش. بىز تۇرمۇشقا سەل قارىساق، ئۇنى كۆز قارچۇقىمىزنى ئاسرىغاندەك ئاسرىمىساق، ئۇ بىزگە پۇشايمان ۋە ھالاكەت ئېلىپ كېلىدۇ.

4

ئۆزىنى سۆيگەن كىشى باشقىلارنىمۇ سۆيەلەيدۇ. بىز ياشلىق چاغلىرىمىزدا مۇھەببەت قولۇنقىغا ئولتۇرۇپ، سۆيگۈ ناخشىسىنى ئېيتىمىز. ئاشۇ ناخشا ئىچىدە بەختىمىزنى تاپمىز. لېكىن، بىر قىسىملىرىمىز ئۇنى قەدىرلىمەيمىز. بۇ مۇھەببەتتىكى ئەڭ چوڭ ئادىشىشتۇر.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

يالغۇزلۇق

يالغۇزلۇق ئۆزىنى ئىزدەشنىڭ ياخشى پۇرسىتى. يالغۇزلۇق ئىچىدە دۇنيانى، ھاياتنى، سۆيگۈنى ۋە ئۆزىنى چۈشىنىپ يەتكىلى بولىدۇ.

قانىتى يارىلانغان بۇركۇت بالىسى پايانسىز كۆك ئاسماندا توختىماي قانات قېقىپ، ھالسىراپ ماغدۇرى قالمىدى. ئۇ ئۇۋۇسىنىڭ يېنىدىكى تاشقا قونۇپ، قان تەپچۈاتقان قانىتىنى يېنىش - يېنىشلاپ سۆيدى. ئۇ بىر جۈپ يوغان كۆزلىرىنى يىراقلارغا تىكىپ بىر نېمىلەرنى ئىزدەيتتى. ئۇنىڭ كۆزىگە ھېچنېمە كۆرۈنمەيتتى، قەلبى ئۇنسىز يىغلاۋاتاتتى. ئۇ ئانىسىنى ئەسلەپ قالدى، ئۇ ئانىسىنىڭ ئېچىنىشلىق ئۆلۈمىنى ئويلاپ بەدەنلىرى گۈل يوپۇرمىقىدەك تىترەپ كەتتى. ئاخىر ئۇ ياتسىراپ قالغان كىچىككىنە ئۇۋۇسىغا قايتىپ كىردى. ئۇۋا ئۇنىڭ ئۇچۇن تار ۋە قاراڭغۇ كۆرۈندى. ئۇ بۇگۈنلا ئۆزىنىڭ ھەقىقي يالغۇزلۇقىنى ھېس قىلدى.

تالادا بوران چىقىشقا باشلىدى، بوراننىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ئۇنىڭ تېنى شۇركىنىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئاشۇ يۇمران قانىتى بوراننىڭ غەزەپلىك چۇقانلىرى ئىچىدە يارىلانغانىدى. ئۇ لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان ئوتنىڭ يېنىغا بېرىپ، يارىلانغان ۋۇجۇدىنى ئوتقا تۇتتى. ئىسسىق مۇھەببەت ۋە شېرىن ئۇيقۇ ئۇنىڭ يېنىغا يېقىنلاپ كەلدى. ئۇنى ئۇيقۇ سۆيدى. ئۇ چۈشىدە ئانىسىنىڭ جۇشقۇن روھىنى ۋە يېڭىلمەس ئىرادىسىنى كۆرۈپ چۆچۈپ كەتتى.

— ئانا . . . ئانا . . .

ئۇ ئانىسىنى توۋلاپ تالاغا چىقتى، بىراق بوراننىڭ دەھشىتى ئۇنى ئارقىغا چېكىندۈردى. ئۇ ئۇۋۇسىغا قايتىپ كىرىپ ئۆز - ئۆزىگە پىچىرلىدى: «مەن مەردانە ياشىشىم، غالىب قانات قېقىشىم كېرەك. يالغۇزلۇق مېنى تاۋلىدى. ئۇچۇرما قىلدى. مەن يالغۇزلۇق ئىچىدە ياشاشنىڭ يوللىرىنى تاپتىم. ئېتىقاد ۋە روھىمنى تاۋلىدىم.» ئۇ شۇ گەپلەرنى دېدى - دە، دەھشەتلىك قاناتلىرىنى كېرىپ، نەرە تارتىپ چۇقان كۆتۈرۈۋاتقان بوراننىڭ ھالاكەت قوينىغا كىرىپ كەتتى. ئۇ بۇلۇتلارنىڭ ئارا - ئارىلىرىدىن ئۆتۈپ، ئاسمانىنىڭ قەھرىدە پەرۋاز قىلدى. ئۇ ئۆزىدىن مىننەتدار بولغاندەك: «ئەسلى مەن مۇشۇنداق قىلىشىم كېرەك ئىدى» دېدى.

ئۇ ئۇچۇۋاتىدۇ. ئۇ چوڭقۇر سۆيگۈ مۇھەببەت بىلەن ئۇچۇۋاتىدۇ. ئۇ غالىب ئىرادە بىلەن ئۇچۇۋاتىدۇ. ئۇ غۇرۇر ۋە ۋىجدان بىلەن ئۇچۇۋاتىدۇ. ئۇ ئېتىقاد ۋە ئىمان بىلەن ئۇچۇۋاتىدۇ. ئانىسى ھايات چېغىدا تېخى ئۇچۇرما بولمىغان بالىسىغا ئەنە شۇنداق قىلىش توغرۇلۇق دېگەن.

بوران توختىدى. بۇركۇت بالىسى ئۇۋۇسىنىڭ يېنىدىكى قىيا تاش ئۈستىگە قوندى. ئۇ ئۆز ئۇۋۇسى يېنىدىكى سەرخىل گۈللەرنىڭ ۋەيرانە قىياپىتىگە قاراپ، ئىچىگە ئاستا تىنىپ قويدى. ئۇ يالغۇزلۇق ئىچىدە نۇرغۇن ھەقىقەتلەرنى چۈشەنگەنىدى. بوراننىڭ غەزەپلىك چۇقانلىرى ۋە چەيلەنگەن گۈللەر تالاي - تالاي قىسمەتلەرنى سۆزلەپ بەرگەنىدى.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

دېڭىز تامچىسى

دېڭىز تامچىسى ساھىلدىكى قۇلۇله قېپىنىڭ ئۈستىگە ئۇچۇپ كېلىپ قوندى. ئۇ قۇياش نۇرىدا جۇلالىنىشقا باشلىدى. دېڭىز تامچىسى قۇلۇله قېپىغا ماختىنىپ مۇنداق دېدى:

— ئەي قۇلۇله قېپى، مېنىڭ گۈزەللىكىمنى كۆردۈڭمۇ؟ چېھرىمدىن تۆكۈلۈۋاتقان نۇر بۇ بەترەڭ ساھىلنى يورۇتۇۋاتىدۇ. مەن نېمىدېگەن بۈيۈك ـ ھە!

ئۇ شۇ گەپلەرنى دېيىشكە ئاران ئۈلگۈردى ـ دە، قۇياش نۇرى ئۇنى بۇلۇتلار باغرىغا ئېلىپ كەتتى. قۇلۇله قېپى بۇ تەكەببۇر تامچىنىڭ غەلىتە خاراكتېرىگە قاراپ: «سەن ھەرقانچە بۈيۈك بولساڭمۇ، ئۇسسىغان كۆڭۈللەرگە مەلھەم بۇلالمايسەن» دېدى.

سەگەكلىك

سەن شەرىن ئۇيقۇغا كېتىۋاتسەن. سېنى ئۇيقۇنىڭ مېھرىبان قۇچىقى ئۆز باغرىغا چاقىرىۋاتىدۇ. سېنى ئۇيقۇنىڭ ئالتۇن بۆشۈكى ئىللىق ئەللەيلەۋاتىدۇ. كىرپىكلىرىڭگە قونۇۋالغان ئاخىرقى تەبەسسۇمۇ ئۆچەي دەپ قالدى. لەۋلىرىڭدىكى شادلىق جىلۋىسى تۇگىمدى.

مەن ساڭا سۇ چاچتىم. سەن ئەندىكسىپ كەتتىڭ. كۆزلىرىڭ بىردىنلا دېرىزىدەك ئېچىلىپ كەتتى. مەن قوللىرىڭنى تۇتۇپ ئۆزۈمگە تارتتىم. لەۋلىرىم قۇلاق تۇۋىڭدە شىۋىرلىدى.

سەگەك بول جېنىم، سەگەكلىك سېنى بەختكە نائىل قىلىدۇ.

سەگەكلىك ئۇ ئۇخلاۋاتقانلارنى سىلكىپ ئويغىتىدۇ.

سەگەكلىك چىراغقا ئوخشايدۇ. ئۇ كىشىلەرنى ئۆز ئەتراپىغا يىغالايدۇ. سەگەكلىك ئۇ ھەممىنى ئۆزىگە بويسۇندۇرالايدۇ.

سەگەكلىك ئەڭ مۇقەددەستۇر. ئۇ كىشىلەرنى بۇيۇكلۇككە ئېلىپ بارىدۇ. شانۇ شەۋكەت قەسىرىدىن شاھ ھۇجرىسى بېرىدۇ.

سەگەكلىك پەرىشتە كەبى ساپ نۇر، ئۇ ساڭا مۇھەببەتلىك باققىنىدا، سەن مۇڭلۇق سۆيگۈ ناخشىسى ئېچىدە شادلىنىسەن.

سەگەك بول پەرىشتەم. بىز سەگەكلىك ئېچىدە يولىمىزنى داۋام ئېتەيلى. ئىرادىمىز بىزنى چوقۇم ئۆز ئارمانلىرىمىزغا يەتكۈزىدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uygurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

چۈش ۋە تاشپاقا

چۈش تاشپاقىدىن سوراپتۇ:

— ئەي ئېزىلەڭگۇ دوستۇم، مەن قانداق قىلسام پۈتكۈل ئالەمگە يىلتىز تارتالايمەن.

— ئەي چېچەن ئەۋلىيا، سوئالىڭغا جاۋاب ناھايىتى ئاددىي، ئالەمگە يىلتىز تارتىش ئۈچۈن ئەسلىدىكى ۋۇجۇدۇڭدا يوق نومۇسنى بايراق قىلىپ كۆتۈرۈپ چىقىسەن. قاناتلىرىڭنى كەڭ كېرىپ ئۇچىسەن. ئالدىڭغا نېمە كەلسە يەيسەن، نەدە ئۆلۈشۈڭنى، ئاتا ـ ئاناڭنى ئېسىڭدىن قەتئىي چىقىرىۋېتىسەن. شۇ چاغدا سەن ھەقىقىي ھايۋان بولىسەن ـ دە، شۇنىڭ بىلەن مۇراد ـ مەقسىتىڭ ھازىر بولىدۇ، — دەپتۇ تاشپاقا.

تەقدىم

ئۇ يەرگە نۇرغۇن كىشىلەر توپلىشىۋالغانىدى . مەن ئۇلارنى بىرەر دۆلەت باشلىقىنى كۈتۈۋالغۇچى كىشىلەر بولسا كېرەك دەپ ئويلىدىم . ئۇلار ئۇ يەردە ئۇزاق تۇردى، بىراق بىرەرمۇ ئۇلۇغ ئەرباب كەلمىدى.

گۈگۈم پەيتىدە ئۇلار بىردىن ئىككىدىن ئۆيلىرىگە تارقاپ كېتىشتى.

مەن ئەتىسى ئۇ كىشىلەرنى يەنە ئاشۇ يەردە كۆردۈم. ئۇلارغا نېمىشقىدۇر قىزىقىپ قالدىم - دە، كىيىنىشى ئاددىي، لېكىن چىرايىدىن نۇر يېغىپ تۇرىدىغان بىر كىشىدىن:

— تاغا سىلەر بۇ يەردە نېمىشقا تۇرىسىلەر، — دەپ سورىدىم.

— بىز مۇھەببەت تەقدىم قىلغۇچىلارمىز، — دېدى ئۇ كىشى ئوتلۇق كۈلۈمسىرەپ.

مەن ھەيران قالدىم ۋە مېھىر - شەپقەت يوقاپ كېتىۋاتقان بۇ شەھەردە باشقىلارغا مۇھەببەت تەقدىم قىلغۇچى كىشىلەرنىڭ بارلىقىدىن سۆيۈندۈم.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

قونالغۇ

تاغ باغرىنىڭ تۆۋەن ئېقىنىغا سېلىنغان ئاددىي بىر چايخانا بار ئىدى. بۇ چايخانا بوۋاينىڭ ئۆزى تۇغۇلۇپ ئۆسكەن ئەڭ قەدىمىي خانىسى ئىدى.

ئوتۇنچىلار، ئوۋچىلار بۇ يەردىكى سۆيگۈ ھەم ئارامىلىقتىن ھۇزۇر ئالاتتى.

تاغ تەرەپكە قارىتىپ قويۇلغان دېرىزىگە نېپىز، سۇس، كۆكۈش رەختتىن پەردە تارتىلغان بولۇپ، يولۇچىلار تاغ مەنزىرىسىدىن ئېستېتىك زوق ئالاتتى.

قونالغۇ زەي ھەم سوغۇق ئىدى، شۇنداقتىمۇ يولۇچىلار بۇ يەردە قونۇپ قالدى.

سۇبھىدە بۇ يەرگە تۇنجى ئاۋاز ئېلىپ كەلگۈچى تاغ قۇشلىرىنىڭ چايخانىنىڭ ئالدىدىكى توغراق دەرىخىگە قونۇپ سايراشلىرى يولۇچىلارنى ئويغاتتى.

ئوتۇنچىلار بوۋاي بىلەن خوشلىشىپ، تاغ باغرىغا تۇتىشىپ كەتكەن كىچىك چىغىر يول بىلەن ئوتۇنغا كەتتى.

ۋاقىت

ئۇنىڭ ئاۋازى يىغلامسىراپ چىقتى. كۆزلىرىدىن تۆكۈلگەن ياش زىناقلىرىدا ئېسىلىپ تۇرۇپ قالدى.

ئۇ قۇرۇپ قالغان بىر قېرى دەرەخنىڭ يېنىغا كەلدى. يالىڭاچلىنىپ قالغان دەرەخ شاخلىرىغا قاراپ يەنە ئۆكسۈشكە باشلىدى.

بۇ سەھەر پەيتى ئىدى. سۈبھىنىڭ گىرۋەكلىرىدىن قۇياشنىڭ نۇرلىرى تۆكۈلۈشكە باشلىدى.

بىر سىقىم ئوت دەرەخ شېخىدىن چاچراپ چىقىپ كۆزدىن غايىپ بولدى. ئەتراپنى ئاق تۈتەك قاپلىدى . ئۇنىڭ دىمىسى سىقىلىپ، نەپسى بوغۇلدى. ئۇ ئاخىر ھوشىدىن كەتتى. بىر چاغدا ھوشىغا كېلىپ قارىسا ئۇ يەنە ھېلىقى قاقشال دەرەخ يېنىدا ياتاتتى.

ئۇ يەردە ئۇزاق تۇرۇپ قالدى. ئۇنىڭ دەرەخ يېنىدىن ئايرىلىشقا كۆزى قىيمايۋاتاتتى.

قىشنىڭ سوغۇق قولى ئۇنىڭ بېشىنى سىلىدى. ئۇ غال ـ غال تىترەپ كەتتى. ئۇنىڭ يۈرىكى مۇزلاپ كېتىۋاتاتتى. ئۇ نۇرغۇن ۋاقىتنى ئۆتكۈزۈۋەتكەندى .

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uygurkitap.com

دوقمۇش

كىتابچى بوۋاي سوغۇققا قارىماي كىشىلەرنىڭ نەزىرىدىن ساقىت ھالدا ئاشۇ دوقمۇشتا يايما ئاچىدۇ.

غۇربەت باسقان شەھەر يولى، ئۇچۇپ يۈرگەن پاسكىنىچىلىق، كوچىلارغا تاشلانغان قەغەز، مۇھەببەتسىز قالغان بىنالار... ئۇلار ھەممىسى بۇ بوۋايغا ئەڭ تونۇش.

كىتابچى بوۋاي موساپىرنىڭ غېرىب خانىسىدەك، ئاشۇ دوقمۇشتا يايما ئاچىدۇ.

مەن ئۇ يەردىن بوۋاينىڭ گېگانت تۇرقىغا قاراپ قويۇپ، بىر خىل ئىپتىخارلىنىش ئىچىدە ئۆتۈپ كېتىمەن. كۈچ ـ قۇۋۋىتى تولۇپ ـ تاشقان، ئاجايىپ تەقدىرلەرنى بويسۇندۇرۇۋاتقان بۇ بوۋاينىڭ كىچىككىنە يۈرىكىگە خۇدا ئالەمچە مۇھەببەت ئاتا قىلغانىدى.

كىتابچى بوۋاي نامراتلارغا مېھرىبان ئانا، بەختسىزلەرگە كۆيۈمچان گۈلەختەك ئاشۇ ئىسسىق دوقمۇشتا يايما ئاچىدۇ.

ئەزەلدىن مېھرى ـ شەپقەتكە نائىل بولمىغان نامراتلار كىتابچى بوۋاينىڭ چىراغ يورۇقىدا ئۆز ئىقبال چېچەكلىرى ھەققىدە سۆزلىشىدۇ.

يىراقتا سەپەر قىلغان يولۇچىلار ئۇنىڭ مايا‌كى بىلەن يەنە يولىنى داۋاملاشتۇرىدۇ.

كىتابچى بوۋاي، ئاشۇ دوقمۇشقا ئورنىتىلغان نۇرلۇق چىراغ. مەن دائىم ئۇ چىراغ نۇرلىرىنى كۆرىمەن. ئۇ يەردە مۇھەببەت ۋە ئۈمىد مەڭگۈ مەۋجۇت.

دوقمۇش، كىتابچى بوۋاي، كىشىلەر، ئۇلارنىڭ يۈرىكى يۈكسەك ئىراده بىلەن كۆيىدۇ، ئۇلار ئۇلۇغۋار ئارزۇ - ئىستەكلىرى بىلەن ياشايدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

نەپەس

مېنىڭ تومۇرۇمدىكى قان زېمىننىڭ يۈرىكىدىن ئېتىلىپ چىققان قان. مېنىڭ تىنىقىم زېمىننىڭ ۋۇجۇدىدىكى روھ. مەن زېمىننىڭ تىنىقى بىلەن نەپەسلىنىپ ھايات كەچۈرۈۋاتىمەن.

مەن سەپەر قىلغىلى ئۇزۇن يىللار بولغان بولسىمۇ، مەنزىل تېخى مېنى كۈتۈۋالمىدى.

بۇگۈنمۇ ئارمان ـ ئىستەك ئۈچۈن بارلىقىمنى دوغا تىكىپ كېتىۋاتىمەن. يول جاپالىق ھەم ئۇزۇن.

مەنزىلگە تېخى يېتىپ بارمىدىم. ئۇزۇق ـ تۆلىكىم تۈگەپ، كىيىملىرىم يىرتىلىپ كەتتى. يالاڭ ئاياغ كېتىۋاتىمەن.

گۈگۈم يېتىپ كەلدى. ۋاراڭ ـ چۈرۈك بېسىقتى، مەن كونا بىر ئىبادەتخانا ئىچىدە ئارام تاپتىم.

ئەزانىڭ ساداسىدىن تاملار تىترەپ كەتتى. بۇ يەرنى ماكان ئەتكەن چاشقانلارمۇ ئۈۋۈسىدىن چىقتى، مەن ئۇلارغا ئۆزۈمنىڭ ھاياتلىقى توغرىسىدا سۆزلەپ بەردىم. ئۇلار مېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىمنى چۈشەنمەيتتى.

مەن نامازدىن كېيىن يەنە سەپەرگە ئاتلاندىم. جاپا ـ مۇشەققەت، جەبىر ـ زۇلۇم، تىل ـ ھاقارەت، ئاچلىق ـ ئۇسسۇزلۇق ماڭا نېمە ئېلىپ كېلىدىغانلىقىنى بىلمەيمەن.

زېمىن ئۇلۇغ كىچىك تىنغاندا، قەلبىمدىن قان ـ ياش تامچىلايدۇ. تاغلارنىڭ يىلتىزى يۈرۈكۈمنىڭ قاتلىمىدا ياشايدۇ. دەرەخلەرنىڭ يوپۇرمىقى نەپسىم بىلەن ناخشا ئېيتىدۇ.

كېتىۋاتىمەن، مەنزىلگە تېخى يېتىپ بارمىدىم. تېنىم

سوۋۇپ، ئاخىرقى تىنىقىم قالغۇچە ماڭىمەن، بۇ زېمىننىڭ مەندىن كۈتىدىغان ئەڭ ئۇلۇغ ئارزۇسى. مەن ئاخىرقى قېرىغاقتا يېتىپ بارغۇچە قېرىپ هالسىدىن كېتەرمەن بەلكىم. چاچلىرىم ئاقاردى، هايات ساهىللىرىدا مەن چوقۇم بىر ئۆمۈر ئىزدىگەن بەختكە نائىل بولىمەن.

مەن دەريا بويىدا قېرىغاقتا يېقىنلاپ كېلىۋاتقان يەلكەنلىك كېمىلەرنى كۆردۈم.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

گۈلچى

گۈلچى بىر كۈن كەچكىچە بازار ئايلىنىپ گۈللىرىنى ساتالمىدى. گۈگۈم چۈشكەندىمۇ ئۇ بازارنىڭ دوقمۇشىدا يالغۇز تۇراتتى. ئۇ ھەممىدىن زېرىككەنىدى . ئۇ سېۋىتىدىكى بارلىق گۈللەرنى ئېلىپ يەرگە تاشلىدى. گۈللەر ئۇنىڭ ئايىغى ئاستىدا چەيلەندى. ئۇ گۈللەرنىڭ تېنىدىن ئاققان قىپقىزىل قاننى كۆرۈپ قورقۇپ كەتتى. ئۇنىڭ يۈرىكى ئاشۇ گۈللەرنىڭ يۈرىكىدەك تىترەشكە باشلىدى. ئۇ ئۆلۈۋېلىش خىيالىغا كەلدى، بىراق ئۆلۈۋالمىدى. ئۇ ئەسەبىيلەشتى، يەردىكى گۈللەرنى ئالقىنىغا ئېلىۋىدى، ئۇنىڭ ئالقانلىرى قانغا بويالدى.

شامال چىقىشقا باشلىدى. ئۇ خۇرسەن بولۇپ، شامالدىن گۈللەرنىڭ بەرگىلىرىنى يىراقلارغا ئۇچۇرۇپ كېتىشىنى ئۆتۈندى. شامال چەيلەنگەن ئاشۇ گۈللەرنى يىراقلارغا ئېلىپ كەتتى.

ئۇ گۈللەرنىڭ كەينىدىن قاراپ قالدى. ئۇنىڭ ئالقىنىدىكى گۈل ياپراقلىرى ئۇنسىز ياش تۆكمەكتە ئىدى . گۈل ياپراقلىرىنىمۇ شامالغا بېرىۋەتتى.

ئۇ ئۆيگە قايتىپ كەلدى. ئۇنىڭ كۆزلىرى دېرىزە تەكچىسىگە تىزىپ قويۇلغان گۈللەرگە تىكىلدى. ئۇنىڭ كۆزلىرىدىن قانداقتۇر بىر خىل نۇر چاقناپ تۇراتتى.

ئۇ گۈللەرنى سېۋىتىگە قاچىلاپ، ئۆيدىن چىقىپ كەتتى.

سۆيگۈ ئىزلىرى

1

قۇشلار بىپايان ئاسماندا ئەركىن پەرۋاز قىلىدى ، سەن ئۇلارنىڭ ئىزلىرىنى كۆرەلمىدىڭ.

كېمە سۇ ئۈستىدە يىراقتا سەپەر قىلدى، سەن ئۇنىڭمۇ ئىزلىرىنى كۆرەلمىدىڭ.

تەبىئەتتە تۆت پەسىل بولغىنىدەك، تۇرمۇشنىڭمۇ ئوخشاشلا قىش، ياز، باھار ۋە كۈز پەسىللىرى بولىدۇ.

دۇنياغا ئادەملەر كېلىپ ـ كېتىپ تۇرىدۇ. بەزىلەر ھاياتىنى ئەھمىيەتلىك، مۇھەببەتلىك ئۆتكۈزىدۇ، ئۆز ھاياتىدا ئاجايىپ يېڭى ئىزلارنى قالدۇرۇپ كېتىدۇ. بەزىلەر ئۇنداق ئەمەس، ئەتراپىنى ئاختۇرۇپمۇ ئۇلارنىڭ قالدۇرغان ھېچقانداق ئىزىنى ئۇچرىتالمايمىز.

2

ئۇزاق ئېيتىلغان ناخشا ساداسى ئىچىدە كائىناتنىڭ تۈمەنمىڭ سىرلىرى ئارتىلغان تۆگە كارۋانلىرى بىپايان قۇملۇقنى بويلاپ يىراقتا، تولىمۇ يىراقتا سەپەر قىلدى. بۇ چېكى يوق چۆلدە ئەنە شۇنداق ئىزلار داۋاملىق كۆزگە چېلىقىپ تۇرىدۇ.

قاتتىق ئورۇندۇقنى ئۆز ھاياتىنىڭ ئەڭ يېقىن ھەمراسى قىلىۋالغان بوۋام ئاشۇ ئۇرۇش يىللىرىنىڭ بىرىدىنبىر ھايات شاھى

ئىدى. ئۇ ئاشۇ سوغۇق ئورۇندۇقتا ئولتۇرۇپ ئۆتمە ـ تۆشۈك بولۇپ كەتكەن ئىنچىكە ھەم ئورۇق پاقالچىقىنى بىزگە كۆرسەتتى. ئۆز ھاياتىنىڭ پارلاق ئىزلىرىنى يارانقان بۇ ئاق چاچلىق بوۋايغا يۈرىكىمىزدە باشقىچە بىر مۇھەببەت چېچەك ئاچقانىدى .

3

مەيلى خىزمەت، ۋە مۇھەببەتتە ئىز قالدۇر، ھەممىسى سۆيگۈ ئىچىدە ئاپىرىدە بولىدۇ. دۇنيانىڭ ئەسلى ماھىيىتى سۆيگۈنىڭ باغرىدا پىشىپ يېتىلگەن. سۆيگۈ دۇنيانىـــى يارانقۇچـــى ھەم گۈزەللەشتۈرگۈچى. ئىنسانىيەت ۋە تەبىئەتنىڭ يۈرىكىدە ئاجايىپ ئىزلارنى قالدۇرغان.

بەخت تىلەش

كېتەر چېغىدا دېرىزە تەكچىسىگە «مەن كەتتىم، خەير - خوش قەدىرلىكىم» دەپ خەت قالدۇرغىنىڭدىن كېتىپ قالغىنىڭنى بىلدىم. ئىشىكمىنىڭ تاقاقلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ كۆڭلۈڭ يېرىم بولغاندۇ بەلكىم. سەن كەتتىڭ، قىزىقتۇرغىدەك يېرى بولمىغان بۇ قەدىمىي شەھەردىن كەتتىڭ. سېنىڭ نەگە بارىدىغانلىقىڭنى بىلگەن بولسام ئىدى... ئەپسۇس سەن خېتىڭدە نەگە بارىدىغانلىقىڭنى يازماپسەن.

مەن تەنھا قالدىم، ناخشامنى ئاڭلايدىغان، ماڭا ئەپسانىلەرنى سۆزلەپ بېرىدىغان ئادەمىم يوق. ماڭا دوست بولالايدىغان ئاشۇ بىچارە كىتابلىرىمدىن باشقا ھەممە نەرسە بىلەن كۆرۈنۈشكە باشلىدى.

مەن كۈندىن - كۈنگە ئورۇقلاپ كېتىۋاتىمەن. تەرتىپسىز تۇرمۇش ئىچىدە ھۇرۇنلۇق بىلەن كۈن ئۆتكۈزۈشكە باشلىدىم. مېنى ئىزدەيدىغانلار ئەمدى ئىزدىمەس بولدى. مەن ئۇلارنىڭ ئىزدىشىنىمۇ خالىمايتتىم.

ئاردىدىن ئۇزۇن يىللار ئۆتتى. مەن سېنى شۇ چاغدا بىزگە مۇھەببەت ھەققىدە ھېكايە سۆزلەپ بەرگەن قېرى دەرەخ يېنىدا كۆپ ساقلىدىم. سەن كەلمىدىڭ، سەن پەقەت كەلمىدىڭ.

كۆزلىرىنىڭ نۇرى خىرەلەشتى. قۇشلار بىلەنمۇ سۆزلەشمەس، ھېچ نەرسىگە قىزىقماس بولۇپ قالدىم.

بۇلۇتلارنىڭ كۆز ياشلىرى توختىغان بىر كۈنى مەن قارلىغاچ بالىلىرىغا ھەمراھ بولۇپ ئېتىزغا باردىم. قىر بېشىدا تۇرغان

قارلىغاچ بالىلىرى قۇرۇپ قالغان بۇغداي مايسىلىرىغا نېمىلەرنىدۇر سۆزلەپ بېرىۋاتاتتى.

بۇ يەردە كىشىلەر قىزىقىدىغان ھېچ نەرسە قالمىدى. ئىللىق باھار، ئالتۇن كۈز، پىژغىرىم ئىسسىق ۋە قەھرىتان سوغۇقمۇ كېتىپ قالدى.

مەن ھېچ نەرسىگە ئېرىشەلمىدىم، سەن بولساڭمۇ بەختلىك بول پەرىشتەم.

دادا، قاچان قايتىپ كېلىسىز؟

قايغۇ سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭدا قانچە چوڭقۇر ئىز قالدۇرسا، سەن شۇنچىلىك خۇشاللىقنى سىغدۇرالايسەن.

—— جېبران خەلىل جېبران

قىزىم پەزىلەت ئەمدىلا بەش ياشقا كىرگەن يىلى، بەختسىزلىكنىڭ قارا قولى مېنى ئۇلاردىن ۋاقىتسىز ئايرىپ تاشلىدى. ئائىلىمىزگە كەلگەن بۇ تەتۇر قىسمەت بىزنى ياشقا - ياشقا يەرلەردە ياشاشقا مەجبۇر قىلدى.

ئارىدىن خېلى يىللار ئۆتكەن بولسىمۇ، ئايالىم ۋە قىزىم بىلەن كۆرۈشۈش ئىمكانىيىتى بولمىدى، خەت - ئالاقىمىزنىڭ ئۈزۈلۈپ قالغىنىغىمۇ بىر، ئىككى ئاي بولۇپ قالغانىدى. مۇشۇ كۈنلەردە نېمىشقىدۇر كۆڭلۈم يېرىم بولىدىغان، ئىچىم سىقىلىپ، روھىيىتىمدىكى غالىبلىق، ۋۇجۇدۇمدىكى جۇشقۇنلۇق بارا - بارا يوقاپ كېتىۋاتقاندەك ئىدى.

بۈگۈن سەھەردىلا يامغۇر يېغىشقا باشلىدى. يامغۇر ياغقان كۈنلىرى ئادەتتە ئىشقا چىقمايتتۇق. مەن فرانسىيە يازغۇچىسى ھيوگونىڭ «خارلانغانلار» رومانىنى كۆرۈۋاتاتتىم. بىزنىڭ ئەترەتنىڭ تەربىيىلەشكە مەسئۇل كادىرى بىر پارچە خەت ئېلىپ كىردى. ئۇ قىزىمنىڭ ماڭا يازغان خېتى ئىكەن:

«سۆيۈملۈك دادا، مۇشۇ تاپتا مېنىڭ نەدە ئولتۇرۇپ بۇ خەتنى يېزىۋاتقىنىمنى تەسەۋۋۇر قىلىپ بولىدىكىز، مەن سىزنىڭ يېزىق ئۇستىلىڭىزدە، ئاشۇ مېھرى ئىسسىق قۇياشتەك يېنىپ تۇرغان كىتابخانىڭىزدا ئولتۇرۇپ، سىزگە ئۆزۈمنىڭ ئاددىي قەلبىمنى ۋە

ئاپامنىڭ بۇيۇك مۇھەببىتىنى ئەۋەتتىم.

ئىككى ئاي بولدى خەت يازالمىدىم. ئاپامنىڭ كېسىلى يەنە قوزغىلىپ دوختۇرخانىدا يېتىپ قالدى. كۆڭلىڭىزنى پاراكەندە قىلمايلى دەپ بۇ خەۋەرنى سىزگە دېمىگەن. بۈگۈن ئاپام دوختۇرخانىدىن چىقىش ھارپىسىدا ماڭا بىر پارچە خەت يېزىشىمنى ئورۇنلاشتۇردى.

سۆيۈملۈك دادا، بىز ساناپ تۇرۇۋاتىمىز، بەختسىز كۈنلەر ئاخىرلىشىپ قالاي دەپلا. بېشىمىزغا كەلگەن تراگېدىيىلىك كۈنلەرنىڭ ھامان ئۆتۈپ كېتىدىغانلىقىغا ئىشىنىمىز. ئاپام: ھېچقانداق ئىنسان مەڭگۈ بەخت ئىچىدە ياشايمەن، ماڭا پالاكەت توزانلىرى قونمايدۇ دېيەلمەيدۇ، دەپ ماڭا نۇرغۇن گەپلەرنى دەپ بېرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ كۆڭلۈم تەسكىن تېپىپ، بىرخىل روھلۇق بولۇپ قالىمەن. يامان كۈنلەرنىڭ ئۆتۈپ كېتىشىگە ئىشەنچىم تېخىمۇ ئاشىدۇ.

دادا، مەن سىزنىڭ تاپشۇرۇقىڭىز بويىچە كۈندىلىك تۇرمۇشۇمدا ماڭا تەسىر قىلغان ۋە كۆرگەن ـ ئاڭلىغانلىرىمنى كۈندىلىك خاتىرە قىلىپ يېزىۋاتىمەن. خېتىمنىڭ ئارىلىقىغا ئىككى كۈنلۈك خاتىرەمنى يېزىپ قويدۇم.

16 ـ ماي، جۈمە، ھاۋا تۇمانلىق ئىدى.

مەكتەپتىن بالدۇر يانىدىم ـ دە، جەمئىتىللا كوچىسىدىكى نامراتلارنىڭ يىغىسى مېنى ئۆزىگە تارتتى. ئاسماندا ناله ـ زارلار، داد ـ پەريادلار ئۇچۇپ يۈرەتتى. گۈللەرنىڭ بەرگىلىرىگە ئۇلارنىڭ كۆز يېشى قان بولۇپ تۆكۈلەتتى. ئادەمنىڭ كۆزلىرىدە ياش ئەگىپ، قەلبىنى چوڭقۇر لەرزىگە سالىدىغان بۇ ئاۋازلار بۇ يەردىن ئانچە يىراق بولمىغان ئاشۇ كۆچمەنلەر كوچىسىدىن كېلىۋاتاتتى. مەن ئىختىيارسىز ئۇ يەرگە باردىم. بۇ يەردە تۇغۇلۇشىدىنلا ئاجىز يارىلىپ، باشقىلار تەرىپىدىن خارلانغانلار، پاكلىق گۈللىرى زوراۋانلارنىڭ رەزىل ئايىغىدا يانجىلىپ چەيلەنگەنلەر بار ئىدى.

پاسكىنچىلىققا تولغان كوچىلاردىكى بەتبۇي پۇراق ئادەمنىڭ دېمىنى بوغاتتى . مەن يۇندا تۆكۈپ قويۇلغان، ئەخلەتلەر رەتسىز دۆۋىلەنگەن يول بىلەن يىغا چىققان تەرەپكە يېقىنلاپ كەلدىم. مېنى بىر نامرات تام، بىر نامرات ئىشىك كۈتۈۋالدى. ئۇ يەردە بىر كەمبەغەل بىلەن تۆت بالىسى بىرلا ۋاقىتتا خۇدانىڭ دەرگاھىغا كەتكەنىدى. مەن ئۇلارنىڭ تۇل قالغان ئانىسىنى يىرتىلىپ جۇل - جۇل بولۇپ كەتكەن ئەسكى يوتقان ئىچىدە كۆردۈم. ئۇ ئىنتايىن زەئىپلىشىپ كەتكەن ئىدىكى يىغلاشقىمۇ مادارى يەتمەيتتى. مەن ئۇلارنىڭ قولۇم - قوشنىلىرى بىلەن مېيىتلارنى يەرلىككە قويۇشقا يارەملىشىپ، يەنە شۇ كوچا بىلەن ئۆيۈمگە قايتتىم. مېنىڭ بۇ يەردە كۆرگىنىم ئىشچىلار، قول ھۈنەرۋەنلەر، تىجارەتچىلەر، يېراقلاردىن كەلگەن كەمبەغەل دېھقانلار ئىدى. بۇ يەر ئاشۇ نامراتلارغا نىسبەتەن دوزاخ ئىدى.

مەن ئۆيۈمگە قايتىپ كەلدىم. كۆز ياشلىرىم بىلەن ئۇ قىسمەتلەرنى ئاپامغا سۆزلەپ بەردىم.

20 - ماي پەيشەنبە.

ئارزۇ - ئىستەكلىرىم كۆپ. مېڭىۋاتقىنىمدا، يوللىرىمنىڭ مېنى ئەگە ئېلىپ بارىدىغانلىقىنى ئۆزۈممۇ تېخى بىلمەپ كەتمەيمەن. تەقدىرىم ئۇستىدە باش قاتۇرۇش مېنىڭ دائىملىق خىيالىم بولۇپ قالدى. ھايات توغرىسىدا تەپەككۇر قىلىش خۇددى ئۇچ ۋاق تاماق يېيىشتەك ئادەتتىمگە ئايلاندى.

بۈگۈن چۈشتىن ئاۋۋال مەكتەپ بىزنى جەمئىيەت تەكشۈرۈشكە ئورۇنلاشتۇردى. مەن يولدا بىر قەلەندەرگە ئۇچراپ قالدىم. ئۇنىڭ كىيىملىرى يىرتىق بولسىمۇ چىرايلى قاشتېشىدەك سۈزۈك ئىدى. ئۇ مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ خۇددى دۆلەتمەن بىر ئائىلىنىڭ تەربىيە كۆرگەن بالىسىدەك سالام قىلدى. مەن ئۇ كىشىنى پەقەت كۆرۈپ باقمىغاچقا ھودۇقۇپ كەتتىم. ۋۇجۇدۇمنى قورقۇنچ باستى. ئۇ ماڭا مۇلايىملىق بىلەن: «دادىگىز قايتىپ كەلدىمۇ سىگلىم، سىز

دادىڭىزدىن پەخىرلىنىشىڭىز كېرەك. ئۇ تېپىلمايدىغان ئەنگۈشتەر، دەپلا كېتىپ قالدى. مەن ئۆيگە قايتىپ كەلسەم، ئاپام گۈل تەشتىكىگە سۇ قۇيۇۋاتقان ئىكەن. مەن ئاپامغا كۆرگەن ئەھۋالنى تەپسىلىي دەپ بەردىم. ئاپام ماڭا: «دادىڭىز ئاشۇ يوقسۇللارنىڭ دوستى ئىدى، دېگەن گەپنىلا قىلدى.

ئەي سەممىي، سۆيۈملۈك دادا، ئىككى كۈنلۈك خاتىرەم سىزنى باشقىچە ئويغا سېلىپ قويۇشى مۇمكىن. لېكىن، مەردانە روھىڭىز سىزنى تۇمەنمىڭ غەملەردىن خالاس قىلالايدۇ. سىزنىڭ دائىم: «مەردانە كىشىلەر جاپا چەكسىمۇ، ھاياتتا خورلۇقتا ئۆچرىسىمۇ، ئۆزىنىڭ پاك قەلبىنى بۇلغىمايدۇ، دەپ ئېيتقانلىرىڭىز ھېلىھەم ئېسىمدە.

بۇگۈن بىز سەھراغا چىقىپ، چوڭ دادام بىلەن چوڭ ئاپامنىڭ قەبرىسىنى يوقلاپ كىردۇق. ئاپام: «دادىڭ يېنىمىزدا بولغان بولسا قانچە ياخشى بولاتتى، دەپ كۆزلىرىگە ئىسسىق ياش ئالغاندا، بۇلۇتلارمۇ ياش تۆكۈشكە باشلىدى. بىز نامازشام بولغاندا ئۆيىمىزگە قايتىپ كەلدۇق.

دادا، يېزىدا نۇرغۇن ئادەملەر سىزنى سورىدى. ياشانغانلار سىزنىڭ ئۆمرىڭىز ۋە كەلگۈسىڭىز ئۈچۈن دۇئا قىلدى. بايا ۋاقىتتا تۇرۇپمۇ ناخشا ئېيتسا ئۇنى تىڭشايدىغان كىشى بولغىنىدەك، سىزنىمۇ ياد ئېتىدىغانلار كۆپ ئىكەن.

دادا، تۇن يېرىم بولۇپ قالدى. خېتىمنى مۇشۇ يەردە توختىتاي ئۆزىڭىزنى ئاسرىڭ. .

خەير، سىزنى سۆيۈپ: قىزىڭىز پەزىلەت. »

مەن خەتنى ئوقۇپ بولۇپ كىرپىكلىرىمگە قونۇپ قالغان ياشلىرىمنى سۈرتۈۋەتتىم. مېھرىبان قىزىمنىڭ ئەقىللىق چوڭ بولغانلىقىدىن سۆيۈنۈپ كەتتىم.

يامغۇر توختىماي يېغىۋاتاتتى. تالادا يامغۇرنىڭ ئاۋازىدىن باشقا ھېچقانداق ئاۋاز يوق ئىدى.

گۈگۈم يېقىنلاپ كەلمەكتە، ئەتراپىمنى قاراڭغۇلۇق ناخشىسى قاپلىدى. مۇزدەك سوغۇق كارۋىتىم مېنى ئۆز مېھرىگە چاقىردى. مەن تۇن يېرىم بولغۇچە ئۇيقۇغا ئەسىر بولالمىدىم. قۇلاق تۈۋىمدە قىزىمنىڭ «دادا، قاچان قايتىپ كېلىسىز» دېگەن ئاۋازى ئاڭلانغاندەك بولدى.

دادا، قاچان قايتىپ كېلىسىز...؟

ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى www.uyghurkitap.com ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

باغۋەن

تاڭ شامىلى كۆزلىرىمگە سۆيگەندە كۆزۈمنى ئاچتىم. باھارنىڭ ئىللىق شامالىدىن دېرىزە تۆۋىدە جىلۋە قىلىپ تۇراتتى. مەن دېرىزەمنى ئۇلارغا ئېچىپ بەردىم. ئۆيۈمنىڭ ئالدىدىكى گۈلزارلىقتا باغۋەننىڭ ناخشىسى ئاڭلىنىشقا باشلىدى. ئەتراپتىن گۈللەرنىڭ خۇشپۇراق ھىدى كېلىپ تۇراتتى.

مۇڭلۇق، لىرىك كۈيلەر يۈرىكىمگە ئېچىرىلەپ كىرىشكە باشلىدى. خۇپىيانە سۆيۈشلەر ئىچىدە كۆڭلۈم شېرىنلىككە تولدى.

مەن ئۇ ناخشا ئېيتۇاتقان گۈلزارلىققا باردىم. ئۇ گۈللەرنى مېھرى بىلەن سۇغۇرۇپ، گۈل ياپراقلىرىدىكى چاڭ ـ توزانلىرىنى كۆز يېشى بىلەن يۇيۇۋاتقان ئىكەن.

مەن سەندەل دەرىخى يېنىدا تۇرۇپ، باغۋەننىڭ قولىدا پەپلىنىپ چوڭ بولۇۋاتقان سەر خىل گۈللەرنى تاماشا قىلدىم. گۈللەر ئۆز ۋۇجۇدىغا مۇھەببەتتىن ئوزۇق بېرىۋاتقان ئۇشبۇ شەپقەتچىسىگە ساپ سۆيگۈسى بىلەن جاۋاب قايتۇرۇۋاتاتتى. كۈنلەر ئۆتۈپ كۆز يېقىنلىشىپ كەلمەكتە. گۈللەر قۇرۇپ ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرىنى شوخ شامالار يىراقلارغا ئېلىپ كەتتى. باغۋەن ئۇ يەردە قىمىر ـ سىدىر قىلماي تۇراتتى. ئۇ يەرگە چۈشۈپ قالغان يوپۇرماقلارنى بىر يەرگە يىغىپ قويدى.

قىشنىڭ بورانلىق كېچىسى باشلاندى. ئۇ ئاشۇ ھاياتلىق بوسۇغۇسىدا يەنە جىملا تۇراتتى. ئۇنى زېمىن ئۆز باغرىغا بىر ھەيكەل قىلىپ تىكلىگەندى . ئۇ يېگانە ئۇنۇپ چىققان گۈل

شېخىدەك تۇراتتى. ئۇ گۈلدەك گۈزەللىك ۋە سۆيگۈ تۆكۈپ، قىشنىڭ سوغۇق مېھرىگە نۇر چاچقۇسى كەلمەكتە ئىدى. مەن ئۇنى گويا باھاردىكى ئاشۇ گۈلزارلىقتا تۇرغاندەك ھېس قىلدىم.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

تاللاش

نۇرغۇن كىشىلەر بىللە سەپەرگە چىقتۇق. بۇ ھاياتىمىزدىكى ئىستىقبال سەپىرى ئىدى. بىز ئۆز ئىستىقبالىمىزنى ئىزدەپ كېتىۋاتىمىز. بىز بىر - بىرىگە قايچىسىمان تۇتاشقان يوللارنى ئارقىمىزغا تاشلاپ قويۇپ، «ھالاكەت دېگىزى» دېيىلگەن جەزىرىگە قەدەم باستۇق. بىز ئۇ يەردە نۇرغۇن نەرسىلەرگە، يەنى ئالتۇن - كۈمۈش، پىل چىشى، چىرايلىق قىز، ھەقىقەت، ئالماس - كەھرىۋا، ھوقۇق، ئاشلىق، سۇ، ئوت، ھۆرلۈك... قاتارلىقلارغا يولۇقتۇق. سەپەرداشلىرىم بۇ تۈگىمەس بايلىقلارغا ئۆزىنى ئاتتى. پۇلپەرەسلەر پۇل ئالدى، ھوقۇقپەرەسلەر ھوقۇققا نائىل بولدى، خوتۇنبازلار قىز تاللىدى، ھەقىقەتچىلەر ھەقىقەتكە يۈگۈردى. ئىش قىلىپ ئۇلار ئۆزلىرىگە ئاق كېرەكلىك نەرسىلەرگە ئېرىشىپ يوللىرىغا راۋان بولدى. مەن يالغۇز قالغان ھۆرلۈكىنىڭ يېنىغا باردىم. ئۇ گويا قۇلۇله قېپى ئىچىدىكى زۇمرەت ياقۇتتەك جۇلالىنىپ تۇراتتى. ئۇنىڭ چېھرىدىن چولپان يۇلتۇزىنىڭ يارقىن نۇرى يانىتتى. مەن ئۇنى ئاستا قولۇمغا ئالدىم. ئۇزۇن يىللاردىن بېرى تەشنالىق بىلەن كۈتكەن ئارمىنىمنىڭ ۋىسالىغا يەتكەنلىكىمدىن چەكسىز خۇرسەن بولدۇم. مەن ئۇنى ئۆز يۈرتۇمغا، ئاشۇ كىشىلەرنىڭ ئارىسىغا ئېلىپ باردىم. مېنىڭ ھېلىقى سەپەرداشلىرىمنىڭ ھەممىسى نامراتلىشىپ كەتكەنىدى. ئۇلار مېنىڭ ئېلىپ كەلگەن نەرسەمگە قاراپ ھاڭۇېقىپلا تۇرۇپ قالدى. مەن ئۇنى ھەربىر ئادەمنىڭ قولىغا بۆلۈپ بەردىم. كىشىلەر ئۇنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەندى، پەقەت ئەمدىلا چۈشەندى.

ئىشەنچ

تۇرمۇش يولىمىزدا ئاجايىپ ـ غارايىپ قىسمەتلەرگە نائىل بولۇپ قالىدىكەنمىز. بەزىلىرىمىزنىڭ بېشىغا ئۆلۈم كۆلەڭگۈسى يېپىشسا، بەزىلىرىمىزنىڭ پېشانىسىگە تۇرمە ئازابى پۈتۈلىدىكەن، يەنە بەزىلىرىمىز ئوخشاش بولمىغان كېسەللىككە مۇپتىلا بولۇپ قالىدىكەنمىز... ئىشقىلىپ ئىنسان بولغانلىقىمىز ئۈچۈنلا بۇ تەتۇر قىسمەتلەرنى كۆرمەسلىككە ئامالىمىز يوق ئىكەن.

دوستۇم تۇرمىگە كىرىپ كەتتى. بىز دوستلىرى ئۇنىڭ ئۈچۈن ھەسرەت چەكتۇق، قايغۇردۇق. بىر كۈنى مەن ئۇنى ئىزدەپ ئۇ تۇرۇۋاتقان ئەمگەك بىلەن تەربىيىلەش ئورنىغا باردىم. ساقچى ئۇنى قورۇ ئىچىدىن ئېلىپ چىققاندا، مەن كۆزلىرىمگە ئىشەنمەي قالدىم. ئۇنىڭ بۇرۇنقىدەكلا سالاپەتلىك، كېلىشكەن، پاكىز قىياپىتىدىن چەكسىز سۆيۈنۈپ كەتتىم. ئۇنىڭ روھى شۇنداق جۇشقۇن ئىدىكى، ئۇ ئۆز بېشىغا كەلگەن بۇ تەتۇرلۇككە پەرۋا قىلمىغاندەك شۇنچىلىك باتۇر كۆرۈنەتتى.

مەن ئۆيگە قايتىپ كېلىپ ئەينەككە قارىۋىدىم، ئۆزۈمنىڭ بەتبەشىرە تۇرقۇمدىن سەسكىنىپ كەتتىم. كۆز ئالدىمدا تۇرمىدىكى دوستۇمنىڭ پاكىز قامىتى نامايان بولدى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ھايات نېمىدېگەن قەدىرلىك ـ ھە! مەنچۇ؟ مەن ھاياتنى نېمىشقا ئۇنىڭدەك ئاسرىمايمەن، نېمىشقا ئۇنىڭدەك سۆيمەيمەن. مەن ئويلاندىم. تۇرمۇشتا ئوخشاشسىزلىقلارغا يولۇققاندا تۇرمىدىكى ئاشۇ دوستۇمنى ئەسلىدىم. ئۇ ماڭا ھاياتنىكى ئەڭ ئېگىز مۇنار، «ئىشەنچ»نى تىكلەپ بەردى.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

كۆرۈشۈش

مەن سەن بىلەن كۆرۈشۈش ئارزۇسىدا ياشاپ كەلدىم. سەن ئۆزۈڭنى تېخىچە نامايان قىلمىدىڭ. مەن سېنىڭ تۇرقىڭنى بىلمەيمەن، رەڭگى ـ روھىڭنى تېخىمۇ بىلمەيمەن. مەن سېنى ئىزدەپ گۇللەردىن سوردىم، دەرەخلەردىن سوردىم. قۇشلارمۇ سېنىڭ قەيەردىلىكىڭنى كۆرمەپتۇ.

باھار تېخى يېتىپ كەلمىدى. قىشنىڭ سوغۇق شامىلى باھارنىڭ ئۇخلاۋاتقان كارۋىتى ئۈستىدىن ئەگىپ ئۆتتى.

قارا قاغىلار نېمىشقىدۇر بۇ يەردىن كېتىپ قالدى، ھۆۋۈشمۇ ۋەھىمىلىك سايراشتىن توختىدى.

مەن يەنىلا سەن بىلەن كۆرۈشۈش ئارزۇسىدا ياشاۋاتىمەن. كۆنلىرىم بىھۇدە، مەنىسىز ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ. گۇللەرنىڭ ئېچىلىشىنى كۈتۈپ تېخىمۇ جىمىغۇرلىشىپ كەتتىم.

تۇن يېرىم بولغاندا، ئۆيۈمنىڭ ئالدىدىن كولدۇرمىلىق تۆگە كارۋانلىرى ئۆتتى، مەن ئۆگزىگە چىقىپ ئۇلار كېتىۋاتقان تەرەپكە ئۇزاق قارىدىم، سەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يوق ئىدىڭ. مەن بەكلا زېرىكتىم، ئۆيۈمدىكى ئىت ـ مۇشۇكلىرىمنىمۇ ئونتۇپ قالدىم.

تويۇقسىز مۇزىكا ئاۋازى ئاڭلاندى. مەن دېرىزە تۈۋىگە كېلىپ ئۇنى تىڭشىدىم، ئۇ راستتىنلا مۇزىكىنىڭ ئاۋازى ئىدى. قەلبىمدە ئىشەنچ پەيدا بولدى. ئاسمانغا ئۆمىد بىلەن باقتىم، يۇلتۇزلار ماڭا ئەڭ يېقىن جايدا ئەركىن ئويناۋاتقا ئىدى.

مەن سەن بىلەن كۆرۈشۈش ئارزۇسىدىلا ياشاپ كەلدىم، بەلكىم كېلىدىغان ۋاقتىڭمۇ بولۇپ قالغاندۇ.

ياشلىق جىلۋىسى

سەن مېنىڭ يېنىمدا تەۋەللۇت بولدۇڭ ، مەن زىنھار كۆرۈپ باقمىغان يۇلتۇزلار ئاسمىنىدا پەيدا بولدۇڭ . سەن ئاشۇ يۇلتۇزلارنىڭ ئۇستىدە يېگانە ئولتۇرغانسەن.

مەن سېنى كۆرۈپ قەۋەتلا خۇرسەن بولدۇم، سەن ماڭا بىر خىل ئىللىقلىق ئېلىپ كەلگەنسەن، سەن ماڭا جەننەت ھەم باھار ئېلىپ كەلگەنسەن.

سېنىڭ بىلەن بىرگە پەسىل قۇشلىرىمۇ قايتىپ كەلدى. غېرىبسىنىپ قالغان دەرەخ شاخلىرى شادلىق ناخشىسى ئېيتتى.

سەن ئۆزۈڭ بىلەن بىرگە مۇھەببەت ھەم سۆيگۈمۇ ئېلىپ كەلگەنسەن. ھەممە يەرنى يېشىللىق ھەم مۇھەببەت قاپلاپ كەتتى.

مەن سېنى كۆلبەمدە كۈتۈۋالدىم . سەن ياز شامىلىدەك غىپپىدە كەلدىڭ. مەن سېنى قۇچاقلاپ باغرىمغا باستىم.

مەن سېنىڭ پەيزىڭنى سۈردۈم، سېنى قەدىرلىدىم ھەم ئاسرىدىم، ساڭا بارلىقىمنى ئاتىدىم، سەندىن بەختىمنى تاپتىم .

باھار قۇشلىرى ئۇچۇپ كەتتى، سېنىڭمۇ كېتىدىغان چاغلىرىڭ يېتىپ كەلدى، بەلكىم ھاۋا سوۋۇنچە كېتىپ قالارسەن.

يوپۇرماقلار سارغىيىشقا باشلىغان چاغدا سەن ئاشۇ بۇلۇتلارنىڭ باغرىغا ئۇچۇپ كەتتىڭ.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uygurkitap.com

ھۇۋقۇش سايرىغان كېچە

دىلدارىم ئۆلۈپ كەتتى. مەن ئۇنىڭ تېنىنى دەريا بويىغا ئېلىپ بېرىپ دەپنە قىلدىم. دەريا ئېڭ بۇيۇك ماتەم مۇزىكىسىنى ياڭراتتى. مەن سان - ساناقسىز ئاق قۇچقاچلار بىلەن بىرگە دىلدارىم ئۈچۈن ماتەم شېئىرى ئوقۇدۇم. ئۇ يەرلىكىدە يېتىپ بىزنىڭ ناخشىلىرىمىزدىن ھۇزۇرلىنىپ شېرىن چۈشلەر قويىنىغا ئەسىر بولدى.

مەن يۇرىكى دەرد - ئەلەم بىلەن تولغان دىلدارىمنىڭ جەسىدى ئۈستىگە ئاخىرقى بىر كەتمەن توپىنى تاشلىغىنىمدا، توپىلاردىن كىشىنىڭ قەلب دۇنياسىنى ئېزىدىغان ناله - پەريات كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. مەن ئۇ بىچارە تۇپراقنىڭ قەلبىگە تەسەللىي بەردىم. ئۇ ئاخىر دىلدارىمنىڭ يېنىدا ئۆز ئورنىنى تاپتى.

دىلدارىم ئۆلۈپ كەتتى. مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاددىي، ئەمما نەپىس قىلىپ مەرمەر تاشتىن زىننەتلەنگەن بىر قەبرە تېشى قاتۇردۇم. ئۇنىڭ يۇزى دەريا بويىغا قارىتىلغان بولۇپ، دەريانىڭ ناخشىسى ئۇنىڭغا مەڭگۈ دوست بولغاندى.

دىلدارىم ئۆلۈپ كەتتى. خۇدا ئۇنى تۇپراقتىن ئاپىرىدە قىلغانلىقى ئۈچۈنلا يەنە تۇپراق باغرىغا ئېلىپ كەتتى. ئۇ قەبرىدە، خۇدانىڭ قېشىدا خۇشال ياتىدۇ. ئۇنىڭ تېنىدىن قىزىلگۈلنىڭ ھىدى كەلگەچكە، ئاق قۇچقاچلار قەبرە تېشى ئۈستىدە تۇرۇپ ئۇنىڭدىن ھۇزۇر ئالىدۇ.

مەن خېلى يىللاردىن كېيىن دىلدارىمنىڭ يالغۇز قويۇپ كەتىمىزگە قايتىپ كەلدىم. مەن كەتتىنىڭ ئىشىكىنى چەككەندە

كېچە ئىدى. يىراقتىن بۆرە بىلەن شەيتاننىڭ ئەنسىز ھۇۋلاشلىرى تېنىمنى شۇركەندۈردى. ئىتلار تەرەپ ـ تەرەپتىن قاۋاشقا باشلىدى. مەن مىڭبىر جاپادا ئۆيۈمگە قايتىپ كەلدىم. ئۆيۈمدە جىنلار مەشرەپ قۇرۇپ بەزمىگە چۈشكەنىدى. غەزەپتىن يېرىلغۇدەك بولۇپ كەتتىم. يۈرىكىم ئاغزىمغا تىقىلىپ گەپ قىلالماي قالدىم. ئۇلار پەرۋايىغا ئالمىغاندەك ناخشا ـ سازلار ئىچىدە مەست بولۇپ كېتىۋاتاتتى. مەن ئاتامدىن قالغان قەدىمىي شەمشىرىمنى كۆتۈرگىنىمچە ئۇ ئىپلاس جىن ـ شايتانلارنى خانەمدىن قوغلاپ چىقاردىم.

دىلدارىم مېنى مۇشۇ غېرىب كۆلبىگە تاشلاپ كېتىپ قالدى. مەن يىرتىلىپ كەتكەن ئەسكى كىگىزنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇپ ئۇنى سېغىنماقتىمەن. ئاردىدىن نەچچە يىللار ئۆتۈپ كەتتى. بىر كۈنى ھۇۋقۇشلارنىڭ دېرىزەم تۈۋىدىلا ئەنسىز سايراشلىرىدىن تالاغا چىقىشقا مەجبۇر بولدۇم. ئۇلار توختىماي سايرىماقتا ئىدى. ئۇلارغا قارىتىپ چالما ئاتتىم. ئۇلار ھېچنېمە كۆرمىگەندەك يەنە سايراۋەردى.

مەن ئۇلارنى ئۆيۈمنىڭ ئالدىدىن ھەيدىۋەتتىم، ئۇلار يەنە كەلدى، يەنە ھەيدىۋەتتىم... ئۇلار ئاخىر بۇ يەرگە كەلمەس بولدى.

ئەي مېنىڭ ئەزىز دىلدارىم، ھۇۋقۇش سايرىغان كېچىدىكى ھېكايىلەرنى بەلكىم سەنمۇ ئاشۇ پىنھان جايدا ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرۈپ، ئۇنسىز ياش تۆككەنسەن، قايتىپ كەل ئەزىزىم، مېنىڭ ئۇچۇن بولسىمۇ قايتىپ كەل، بۇ غېرىب كەپسەزنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقايلى!

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uygurkitap.com

شەيتان

شەيتان سۇپىدا يۆگىنىپ ئولتۇراتتى. ھۇۋقۇش ئۇنىڭ ھېسسىياتىنى بۇزىۋەتتى. قاقشال جىگدە شېخىدا ئولتۇرۇپ ھەدەپ ھۇۋلاۋاتقان ھۇۋقۇشنى كۆرۈپ ئۇنىڭ تېنى شۇركىنىپ كەتتى. ھۇۋقۇشنىڭ ئەنسىز ھۇۋلاشلىرى شەيتاننىڭ بارلىق ئەندىشە ۋە ئازاب ـ ھەسرەتلىرىنى قوزغاپ قويدى. ئۇ تېخىمۇ قورقۇپ كېتىۋاتاتتى، ئۇنىڭ قورقىشىدا چوقۇم بىر سىر بار ئىدى.

تاڭ سۈزۈلەي دېگەندە ھۇۋقۇش سايراشتىن توختىدى. شۇ چاغدىلا شەيتاننىڭ قۇلىقى تىنجىپ، كۆزى ئۇيقۇ سۆيدى، ئۇ شۇندىن كېيىن ھۇۋقۇشنى ئىككىنچى رەت كۆرمىدى. ئۇ شەيتانمۇ قېرىپ ھالىدىن كەتكەن، كۆزى كۆرمەس بولۇپ قالغانىدى .

چىراغ نۇرى

سەن دەريا بويىغا قاراپ ماڭدىڭ. قولۇڭدىكى كىچىككىنە چىراغ سېنىڭ ئۈمىدىڭ ئىدى. قولۇڭدىكى چىراغنىڭ نۇرىدا يول كۆندۈزدەك يورۇماقتا ئىدى.

سەن دەريانىڭ يېتىپ باردىڭ. ئۇ يەردە يېگانە قېيىق سۈنىڭ ئۈستىدە لەيلەپ تۇراتتى. سەن چىراغنى قېيىققا بەردىڭ، قېيىق ئۇنى كۆتۈرگىنىچە دەريانىڭ چوڭقۇنلىرىغا سىڭىپ كەتتى.

سەن قېيىقنىڭ كەينىدىن خېلى ئۇزۇنغىچە قاراپ تۇردۇڭ، چېھرىڭدە تەبەسسۇم جىلۋە قىلدى، سەن ئۆز ئىشىڭدىن مەمنۇن بولغانىدىڭ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مايسا

مەن پەقەت مايسا، مەن باھارنىڭ سەھەردە تۇپراقنىڭ تومۇرىغا ئېقىپ كىرگەن كىچىككىنە ئۇرۇقتىن ئاپىرىدە بولغان يۇمران سۆيگۈ. مېنىڭ يىلتىزىم يەرنىڭ قوللىدا چىڭ سىقىمداقلىق، ئۇ مېنى مېھرىبان قولى بىلەن ئاسرايدۇ.

مەن تېزلا چوڭ بولدۇم، مېنىڭ يېشىل تېنىم ئاسماندىن رەڭ ۋە ئوزۇق ئېلىپ، ھۆسنىم دېگىزدەك گۈزەللەشتى. مەن چەكسىز گۈزەللىك ئىچىدە ئەتىگە قاراپ كېتىۋاتىمەن.

مەن پەقەتلا مايسا، مەن بۇ ساپ تۇپراقتا بويلىرىدا ئۆستۈم. قۇياشنىڭ پاساھىتى مېنىڭ يۇرىكىمگە ئېقىپ كىرىپ ماڭا مېھىر ئاتا قىلدى.

كۈنلەر ئۆتكەنسېرى ھايۋانلارنىڭ ئايىغىدىن كۆتۈرۈلگەن چاڭ ـ توزانلار ئۈستۈمگە قوندى. مەن تەڭرىدىن يامغۇر تىلىدىم. تەڭرىم تىلىكىمنى قوبۇل قىلدى. مېنىڭ تېنىم پاكلاندى. لېكىن، توزانلار مېنىڭ گۈزەللىكىمگە يەنە ئارام بەرمىدى، نېمىشقىدۇر ئېغىر ـ ئېغىر ئايىغلار تەرىپىدىن دەسسىلىپ، تېنىم پاسكىنا ئايىغلارنىڭ ئاستىدا يانجىلدى، گۈزەللىكنى سۆيمەيدىغانلار تەرىپىدىن نابۇت قىلىندى. قۇلىقىمغا: «ئەي يۇمران مايسا، روھلۇق بولغىن، ئۇلار ھەرقانچە قىلسىمۇ سېنى پەقەت ئۆلتۈرۈۋېتەلەيدۇ، يىلتىزىڭنى قۇرۇتۇۋېتەلمەيدۇ، ياق. . . » دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى.

مەن ئاشۇ تەسەللىي ئىچىدە ئۈمىد بىلەن قايتا تىرىلدىم. مەن پەقەتلا مايسا.

ئىبادەت

دېڭىز قۇشلىرى ئۇۋۇسىغا قايتتى. كەچكى شەپەقنىڭ ئاخىرقى تەبەسسۇمى ساھىللارنىڭ قۇمساڭغۇ توپىلىرىنى سۆيۈپ ئۆتتى. ئۇ زۇمرەتتەك دېڭىز ئۈستىدە ياغاچ قېيىق بىلەن بىزدىن يىراقلاپ كەتتى.

گۈگۈم چۈشكەندە مەن قايتىپ كەلدىم. ئانام ئۆيدە يالغۇز ئولتۇرۇپ، تەڭرىگە ھەمدۇ سانا ئېيتىۋاتاتتى. تەڭرى ئانامدىن ئانچە يىراق بولمىغان ئارىلىقتا ئۈستۈېشىنى ئاق پەرەنجە بىلەن ئوراپ جىمجىت ئولتۇراتتى. مەن ئۇنىڭ يېنىغا باردىم. ئۇنىڭ قولىنى سۆيۈپ گۈناھلىرىمدىن ئۆتۈشنى تەلەپ قىلدىم. تەڭرى شەپەقتىك لەۋلىرىنى پېشانەمگە ئاستا تەككۈزۈپ بارلىق گۈناھلىرىمدىن ئۆتتى.

ئانام ئىبادىتىنى ئۇن ـ تىنسىز داۋام ئېتىۋاتاتتى. تاڭ ئاتقاندا ئۇ جەينامازدىن چۈشتى.

— ئانا، تەڭرىنى كۆردىڭىزمۇ؟ — دەپ سورىدىم.

ئۇ بىر خىل رەنجىش ئىچىدە:

— يوق گەپنى قىلما، بەندىگە تەڭرىنى كۆرۈش نېسىپ بولمايدۇ، — دېدى.

— ياق ئانا، بۈگۈن مەن تەڭرىنى راستىنلا كۆردىم. مەن ئۇنىڭدىن گۈناھلىرىمنى مەغپىرەت قىلىشنى ئۆتۈندۈم. ئۇ پېشانەمگە سۆيۈپ تۇرۇپ: «سېنىڭ قەلبىڭ مۇھەببەت بىلەن تولغان» دېدى.

— يامان بولىدۇ بالام، ئۇنداق گەپنى قىلما، — دېدى ئانام

مېھرىبانلىق بىلەن، — قىيامەت كۈنىسى مەشرىگاھتا ئۇنىڭ ھەممىمىز كۆرىمىز.

ئۇ شۇ گەپلەرنى دەپ قويۇپلا سىرتقا چىقىپ كەتتى. مەن ئانامغا خۇدانى كۆرگەنلىكىم توغرىسىدا قايتا ئېغىز ئاچمىدىم.

چاي ژاقتى بىلەن كۈندىلىك ئادىتىم بويىچە دېڭىز ساھىلىغا باردىم، قۇشلارمۇ كېلىپ بولغانىدى. نامرات بېلىقچىلار ياغاچ قېيىقلىرىنى دولقۇنلار ئىچىگە ھەيدەپ يىراقلارغا كېتىپ قالدى. دېڭىز گويا بىر يېشىل يايلاقتەك ئۆزىنىڭ مېھرى ـ مۇھەببەتكە تولغان سۈيىنى ئاشۇ ھاياتلىق دۇنياسىغا ھەدىيە قىلاتتى.

قۇياش غەرب تاغلىرىنىڭ لەۋلىرىنى سۆيۈشكە باشلىغاندا، سېۋەتنىگە لىققىنا بېلىق قاچىلىغان بېلىقچى بوۋاي بىلەن بىللە قايتتىم. ئۇ: «خۇداغا مىڭ مەرتىۋە شۈكرى، بۈگۈنكى ئەقىدەمگە يارىشا ئاز ـ تولا رىزىققا نائىل بولدۇم، ئۇششاق باللىرىم بىر قېتىم جەننەت كۆرىدىغان بولدى» دېدى.

مەن ئۆيگە كەلگەندە قاراڭغۇ چۈشۈپ بولدى. بۈگۈنمۇ ئانامنى ئىبادەت ئۈستىدە كۆردۈم.

تەنھا ھۇجرام سوغۇق ئىدى. مەن تاڭ سۈزۈلگىچە خىياللار قوينىغا ئەسىر بولۇپ، تەڭرى ھەققىدە پىكىر قىلدىم ھەم ئۇنى سېغىندىم، لېكىن ئۇ قايتا كەلمىدى. ئۇنى بىر مىنۇتمۇ ئېسىمدىن چىقىرىپ قويمىدىم.

كۈنلەر، ئايلار ئۆتۈپ كەتتى، دېڭىز سۈيىمۇ ئازلاپ كەتتى. دېڭىز قۇشلىرىنىڭ نەگە كەتكەنلىكىنىمۇ بىلمەيمەن، بېلىقچىلارمۇ بۇ يەرگە كەلمەس بولۇپ قالدى.

مەن ئۆيگە بېرىپ جەينامаз ئۈستىدە ئىبادەت قىلىۋاتقان ئانامنىمۇ يەنە قايتا ئۇچرىتالمىدىم.

ئانام، بېلىقچىلار، دېڭىز قۇشلىرى... ھەممىسى تەڭرىنى ئىزدەپ كەتكەنىدى.

ئۇۋا

ئەي قۇم كۆكسىدە ئۇنۇپ چىققان يېگانە دەرەخ، ئىللىق باغرىڭغا مۇستەھكەم ئۇۋا سېلىپ قويۇپ نەلەرگىدۇر ئۇچۇپ كەتكەن قۇشلىرىڭنى سېغىندىڭمۇ؟ تۇل ئايالىنىڭ يېتىم كۆلبىسىدەك غېرىب قالغان بۇ ئۇۋا يۇمران ياپراقلارغا ئۆز قىسمىتىدىن قانداق ھېكايەتلەرنى سۆزلەپ بېرەركىن!؟ سەن بىلىپ تۇرۇپمۇ سۆزلىمەيسەن.

سەن قەدىمكى جەمئىيەتنىڭ مەھسۇلى، ئىرماش ـ چىرماش ئۆسكەن شاخلار بۇگۈنكى سەن. يۇرتىكىڭ ئۆستىدىكى ئۇۋا سەن تۇغۇلۇپ ئۆسكەن يەر. ئۇ ئۇۋىدا سەن تالاي ـ تالاي قۇش بالىلىرىنى ئۇچۇرما قىلدىڭ، بۇ سېنىڭ ئانىلىق مەجبۇرىيىتىڭ...

كۈن ئولتۇرۇپ ھاۋا سوۋۇغان چاغدا بالىلار سېنىڭغا كەلدى. ئۇلار قىزىل قولتۇقلۇق پاتمىچۇق بالىلىرىنى ھېلىقى ئۇۋىڭغا تاشلىدى. بىراق، سالما بالىلىرى بۇ يەردە قانداقمۇ ياشىيالىسۇن. ئۇلار ئۆزلىرىنى ئېگىز دەرەخنىڭ ئۆستىدىن يەرگە ئېتىپ، كۆزىنى يۇمۇپ ـ ئاچقۇچە كۆزدىن غايىپ بولدى. بالىلار چۇقۇرۇشۇپ دۆۋە ـ دۆۋە قۇم بارخانلىرى ئارىسىدىكى پاتمىچۇقلارغا ئەگىشىپ يۇگۈردى.

ئەي، ئۆز قۇشلىرىنى سېغىنغان دەرىخىم، سېنىڭ خىيالىڭ قاتمۇقات قۇم ئاستىدىكى ھېسابسىز بايلىقتا، سېنىڭ خىيالىڭ تاغ قاپتىلىغا يوشۇرۇنغان ئەنگۈشتەردە، سېنىڭ خىيالىڭ سەن ئۇچۇرما قىلغان قۇشلاردا...

سەن قېرىپ كېتىشتىن بۇرۇن قۇشلىرىڭنى يېنىڭغا چاقىر.

ئۇلار ئۆز ئۇۋىسىنى قايتا تاپسۇن!

بالىلارنىڭ چۇقانلىرى يىراقلاپ كەتتى. ھەممە يەر شېرىن ئۇيقۇدا، پەقەت دەرەخلا، پەقەت ئاشۇ ئۇۋىلا ئۇخلىمىغاندى.

نېچۈن

بارماقلىرىمنى چىشلەپ ئۇزۇۋەتتىم. ئاچچىق ئاغرىق ئەلەم بىلەن يۈرىكىمگە سانجىلدى. ئىسسىق قېنىم يېتىمنىڭ كۆز يېشىدەك تۆپراققا ئېقىپ چۈشتى. تۆپراق ماڭا «نېچۈن؟» دېگەن ئاددىي پۇتۇكنى بەردى. مەن پۇتۇكنى ئېچىپ پەس ئاۋازدا ئوقۇدۇم، ئاۋازىمنى پەقەت تەڭرىلا ئاڭلىيالايتتى.

چاقماق چاقىدۇ، دېڭىز شاۋقۇنلايدۇ، دەريا چۈقان سالىدۇ، قۇم كۆچىدۇ، يەر تەۋرەيدۇ، تاغ ۋولقانلايدۇ، ئادەم ئۆلىدۇ، ئۇرۇش، كەمىستىش... ھەممىسى نېچۈن؟

ئەي، بىزگە باش سۆڭىكىلا بەرگەن شەپقەتلىك تەڭرىم، تۆپراقنىڭ سوئالىغا قېنى ئۆزۈڭلا جاۋاب بەرگىنە...

قاراش

ئادەتتىكىگە ئوخشاش يېڭى كۈن باشلاندى. قەلەندەر بوۋاي ئازاب - ئوقۇبەتلىك كەچۈرمىشلىرىگە بۈگۈن سەھەردىلا خاتىمە بەرگەنىدى . ئۇ شەھەرنىڭ مەركىزىدىكى ھەشەمەتلىك ئاشخانىنىڭ مەرمەر تاشلىق تۆۋرىكىگە يۆلەنگىنىچە مۈزلاپ قالغانىدى . ئادەملەر بۇ يەرگە توپلانغانىدى . بۇلارنىڭ كۆپ ساندىكىلىرى مۇساپىرلار، سودىگەرلەر ۋە ياللانما ئىشلەمچىلەر ئىدى. ئۇلار كۆزى ئوچۇق كەتكەن بۇ قېرى تىلەمچىنىڭ روھىغا ئاتاپ دۇئا قىلىشتى.

ۋاقىت ئۆتۈۋاتاتتى. ئادەملەر بارغانسېرى كۆپىيىپ كەتتى. كىشىلەرنىڭ قەلەندەر توغرىسىدا ئېيتقان سۆزلىرى قۇلىقىمغا كىرىپ تۇراتتى.

— ئاخىر ئۆلۈپتۇ ئەبگاھ، تولىمۇ قېلىن بىر نېمە ئىدى.

— خۇدا بۇنداق ئادەملەرگە مۇشۇنداق ئىتنىڭ ئۆلۈمىنى بېرىدۇ.

— سىنىت پۇلنى كۆزگە ئىلمايدىغان بۇ ئىپلاس قەلەندەرنىڭ ئاخىرىتىمۇ ياخشى بولماپتۇ.

— خوپ بوپتۇ، ئۇنىڭ جەسىتىنى تاشلىۋېتىش كېرەك.

— جەسىتىنى ئىت يېسۇن.

بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ تومۇرۇمدىكى قانلار ئۇيۇپ قالغاندەك بولدى. مەن ئادەملەرنىڭ بۇ قەلەندەرنىڭ ئۆلۈمىگە توغرا قارىمايۋاتقانلىقىغا ئۆكۈندۈم. ئۇ بىر قەلەندەر بولغانلىقى ئۈچۈنلا شۇنداق تىللارغا مۇناسىپمۇ؟ ئۇ قەلەندەر بولماي بىر مىنىستىر، مىليونېر ياكى شىركەت باشلىقى بولغان بولسىچۇ، ئەلۋەتتە ھەممە

ئادەم ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتاتتى. ئەپسۇس، ئۇ بىر قېلەندەر. كەچ بولغاندا، ئۇنىڭ جەستىنى ئىككى ياش بىر ھارۋىغا بېسىپ ئېلىپ كەتتى. مەن ئۇنىڭ ئارقىسىدىن خېلى ئۇزۇنغىچە قاراپ تۇردۇم.

شائىر

ئۇنىڭ روھى چاقماقنىڭ ئىچىدە ئاپىرىدە بولدى. يۇرىكىنىڭ سوقۇشلىرى دېڭىز شاۋقۇنلىرىغا تېگىپ خادا تاشلارنىڭ قەلبىگە سىڭىپ كەتتى. دېڭىز قۇشلىرى خادا تاشلارنىڭ تومۇرلىرىغا مەردانە قونۇپ، قۇلۇلە غەزىنىسىدىكى ياقۇت ـ بېليارتلارنى مەغرۇرلىنىپ سانىماقتا ئىدى. دولقۇنلار ئۇستىدە ئۇنىڭ غەزەپلىك كۆلكىسى ياڭرىماقتا. دېڭىزنىڭ تىنىقى ئاستا ـ ئاستا توختىدى. ئۇ ساھىلدا ئانا باغرىدەك يۇمشاق قۇم دانچىلىرىنى تېرىپ دېڭىز قۇشلىرىغا ھەدىيە قىلدى. قۇشلار دانە ـ دانە چەشمىلەرنى ئېلىپ يىراقلارغا سەپەر قىلدى.

سۇبھى ئەلەمسىز سۈزۈلدى. ئۇ گىرىمسەن ئۇپۇقتىكى مانانلىق بۇلۇتنىڭ قوينىدا چەكسىز سۈكۈت ئىچىدە خۇدانىڭ مۇبارەك ناخشىسىغا ئەگىشىپ كېتىپ قالدى. ئۇنى خۇدا جەننەتكە ئېلىپ كەتتى.

ئۇ خۇدانىڭ يېنىغا ئەڭ پاك بارغان تۇنجى ئادەم.

قىيىق

مەن تېكىرقاش ۋە ئازاب ئىچىدە دۇنياغا كۆز ئاچتىم. مەن تۇغۇلۇپ بىر نەچچە كۈندىن كېيىن دادام بىز بىلەن خوشلۇشۇپ جەڭگە كەتتى. ئانام ئىككىمىز ياغاچلىرى چىرىپ كەتكەن كونا كەپىدە يالغۇز قالدۇق. كەچ كۆزنىڭ ئاخىرقى كۈنلىرىمۇ يېتىپ كەلدى. جەڭگە كەتكەنلەرنىڭ تولىسى قايتىپ كەلدى، بىراق دادام قايتىپ كەلمىدى. قوشنىلىرىمىزنىڭ بۇلۇڭ - بۇلۇڭىدا دادام توغرىسىدا گەپ - سۆز قىلىشاتقانلىقىنى ئاڭلاپ قالدىم. مەن كۈندىن - كۈنگە جىمغۇر بولۇپ كەتتىم. ئانام مېنىڭ جىمغۇرلىقىمنى ياقتۇرمايتتى، شۇنداقتىمۇ ئۇ مېنىڭ كۆڭلۈمنى ئايايتتى.

بىر كۈنى قوشنىمىزنىڭ كىچىك قىزى ئۆيىمىزگە ئوينىغىلى كىرىپ دادامنىڭ ئۆلۈم خەۋىرىنى ئانامغا دەپ قويۇپتۇ. ئانام ئۆزىنى يەرگە تاشلاپ بۇقۇلداپ يىغلىۋەتتى. مەنمۇ دادام ھايات چېغىدا ئۆيىمىزنىڭ ئالدىغا تىكىپ پەرۋىش قىلغان ئارچا دەرىخى يېنىدا ئولتۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئونسىز ياش تۆكتۈم.

كەچ كىردى. ئانام مېنى ئۆيگە باشلاپ كىرىپ باغرىغا باستى. مەن ئۇنىڭ مېھرىلىك باغرىدا ئەركىن تىنىپ ئۇخلاپ قالدىم.

ئارىدىن خېلى يىللار ئۆتۈپ كەتتى. قۇياش چىققان بىر ئەتىگىنى ئانام مېنى دەريا بويىغا باشلاپ باردى. دەرەخلەرنىڭ ناز ۋاك يوپۇرماقلىرى بىلەن دەريانىڭ غول ئېقىنى بىرلىكتە بىر خىل كۈي ياڭرىتىۋاتاتتى. تەبىئەت دۇنياسىنى جەننەت كۆكسىگە ئېلىپ چىقىۋاتقان قۇشلار ئەركىن ناخشا ئېيتىۋاتاتتى. ئانام مېنى دەريانىڭ

ساھىلىغا باشلاپ باردى. ئۇ يەر ماڭا بۇۋى مەرىيەم ئانىنىڭ مېھرىبەك ئاق ھەم سۆيۈملۈك تۇيۇلدى. ئانام قېرى توغراق غولىغا باغلاپ قويۇلغان قېيىقنىڭ تانىسىنى يەشتى - دە:

— ئوغلۇم قېيىققا چىق، ئۇ سېنىڭ دادامنىڭ قېيىقى، بۇگۈن سېنىڭ بولدى، — دېدى.

ئانام كۆزلىرىگە لىققىنا ياش ئېلىپ دولقۇنلۇق دەريانى قارىغىنىچە جىممىدە تۇراتتى. مەن قېيىققا چىقتىم. قېيىقتا دادامنىڭ ئىزلىرى گويا تۇن ئاسمىنىدىكى چولپان سەيياردەك ئېنىق كۆرۈندى. مەن دەھشەتلىك ھەم قورقۇنچلۇق دەريانى يول ئالدىم. ئانام:

— ئوغلۇم قورقما، باتۇر بول، دادامنىڭ ئىزىنى داۋام ئەت، دولقۇنلار ئىچىدە يول تاپ. . . قېيىقىڭنى بىر مىنۇتمۇ توختىتىپ قويما. . . ، — دېدى

مەن سەپەرگە ئاتلاندىم. شۇ چاغدا ئانام دەريانىڭ بويىدا قالغانىدى . ئۇ مېنىڭ يەنە شۇ دەريا ساھىلىدا كۈتۈۋالىدۇ.

— قېيىقىڭنى توختاتما ئوغلۇم. . .

چاقىرىق

مەن سىلەرنى تونۇمايمەن. قار كۆچكەن ئاشۇ بىر يىلى ھارۋاكلارغا لەققىنە ئوتۇن بېسىپ، ئۆيۈمنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ كەتكىنىڭلار ھېلىھەم ئېسىمدە، مەن ئۇ چاغدا تولىمۇ كىچىك ھەم سەبىي ئىدىم. مەن ئارقاكلاردىن تاكى قاراكلار يوقالغۇچە قاراپ تۇردۇم. سوغۇقنىڭ نەشتىرى ۋۇجۇدۇمغا سانجىلسىمۇ مەن يەنە ئۆز ئورنۇمدا مىدىرلىماي تۇرىۋەردىم. سىلەر خېلى ئۇزاقتىن كېيىن ناخشا ئېيتتىڭلار:

قۇرۇپ قاقشال بولۇپ قالدۇق،
ئوتۇنچى ئاپىرىپ ساتسۇن.
خېرىدارى سوراپ كەلسە،
غېرىب ـ بىچارە دەپ ساتسۇن.

بەدىنىمنىڭ مۇزلاپ كەتكىنىنى بىلمەي قاپتىمەن. دادامنىڭ توم، قوپال ئاۋازدا توۋلىغىنىدىن قاتتىق چۆچۈپ كەتتىم. مەن ئۆيۈمگە كىرىپمۇ سىلەرنى ئۇنتىيالمىدىم. شۇ كېچىسى تاڭ سۈزۈلگىچە ئۇخلىيالمىدىم. سىلەرنىڭ يالاڭ كىيىمىڭلار، يىرتىق ئايغىڭلار، جۇلىقى چىقىپ كەتكەن باش كىيىمىڭلار مېنى باشقىچە ئويغا سېلىپ قويدى. سوغۇقتىن كۆكىرىپ كەتكەن بەدىنىڭلارغا قاراپ يىغلىۋەتتىم. . .

مەن سىلەرنى تونۇمايمەن. دادام سىلەرنى بىزنىڭ قېرىندىشىمىز دەيدۇ. مەن سىلەرنى سۆيىمەن، سەھەرنىڭ ئويغاق

قۇشلىرى سايرىغاندا مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ سىلەرنىڭ يولۇڭلارغا قارايمەن. ئوچاققا كالا تېزىكى سېلىپ قويدۇم، جاڭگالدىن يانغان چېغىڭلاردا ئۆيۈمگە كىرىپ ئۆتۈڭلار. ئۆيۈمنىڭ ئىسسىق باغرى سىلەرنىڭ كۆڭلۈڭلاردەك مېھرىبان.

قۇش

بىر توپ كىشىلەر چىرايلىق زىننەتلەنگەن بىر قەپەزنىڭ ئەتراپىدا قۇش كۆرگەزمىسى قىلماقتا ئىدى.

— بۇ بىچارە ئۇچۇشنى بىلمەيدىكەن.

— قانىتى سۇنۇق ئوخشايدۇ.

— ياق، باغرى سۇنۇق.

— ئۇنداقمۇ ئەمەس، ئۇنىڭ دىلى سۇنۇق.

— ياق ئۇنىڭ يۇرىكى يوق.

— جىگىرى يوق.

بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ چاچلىرى كۈمۈشتەك ئاقارغان بىر سالاپەتلىك مويسىپىت ئۇلارنىڭ سۆزىگە ئارىلاشتى.

— گەي ئەزىز قېرىنداشلار، سىلەر ئۇ قۇشنىڭ قەپەز ئىچىدە تۇرغانلىقىنى كۆرمىدىڭلارمۇ؟ سىلەر قەپەزنىڭ ئىشىكىنى ئېتىۋېلىپ ئۇچ دېسەڭلار، ئۇ ئەگە ئۇچىدۇ؟ سىلەر ئۇنىڭغا ھۆرلۈك بېرىڭلار، ئۇ ئاندىن ئۇچالايدۇ ۋە تالاي ـ تالاي قۇشلارغا ئوخشاش زۇمرەت ئاسماندا قانات قاقالايدۇ.

بالىلار ئەركىن ئۇچسۇن

«بالىلار شادلىقى» ناملىق تېلېۋىزىيە پروگراممىسىنى بېرىلىۋاتاتتى، تۇيۇقسىز دادامنىڭ سۆرىتىگە كۆزۈنۈپ قالدى. مۇخبىر دادامدىن بالىلارغا ئىككى كەلىمە سۆز قىلىپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى. دادام مۇخبىرنىڭ بۇ تەلىپىگە قوشۇلدى - دە، بالىلار توغرىسىدا ئون مىنۇتچە سۆز قىلدى. ئۇ سۆزىنىڭ ئاخىرىدا «بالىلار ئەركىن ئۇچسۇن» دېگەندە، كۆزلىرىمدىن تارام - تارام ياش چىقىپ كەتكىنىنى سەزمەي قاپتىمەن.

دادا، سىز نېمدېگەن ياخشى. سىنىپىمىزدىكى ساۋاقداشلىرىم: «بىزنىڭمۇ سېنىڭ دادىڭغا ئوخشاش دادىمىز بولسا، بىز ئۆزىمىزنى دۇنيادا ئەڭ بەختلىك ھېس قىلاتتۇق» دېدى. مەن چەكسىز پەخىرلىنىپ، پەزىلىتىڭىز ۋە سەمىمىيىتىڭىز توغرىسىدا، كۇن بويى ھاردىم - تالدىم دېمەي ئەقلىي ئەمگەك قىلىپ كىتاب يازىدىغىنىڭىز توغرىسىدا سۆزلىگىنىمدە، ساۋاقداشلىرىم ئۆزلىرىنىڭ ھاراقكەش، قىمارۋاز دادىلىرىنى پەس ئاۋازدا تىللاپ قويۇشىدۇ. مەن بۇ چاغدا سىزدىن تېخىمۇ پەخىرلىنىمەن.

دادا، بالىلار نېمىنى ئارزۇ قىلىدۇ؟ ئۇلار ئۆز دادىلىرىدىن نېمىنى كۈتىدۇ ۋە نېمىنى تەلەپ قىلىدۇ؟ دادىلارنىڭ بۇ دۇنيادا ئورۇنلىمىسا بولمايدىغان ئەڭ ئېغىر مەجبۇرىيىتى نېمە؟ دېگەن سوئاللار ساۋاقداشلىرىمنىڭ ئورتاق سوئالى. مەن سىزنىڭ «نۇر» گېزىتىدىكى «بالىلارنىڭ نالىسى» دېگەن ماقالىڭىزنى ئۇلارغا كۆرسەتتىم. ئۇلارنىڭ مۇنۇ قۇرلارنى ئوقۇۋېتىپ كۆزلىرىدىن

ئىختىيارسىز ياش قۇيۇلدى:

«بالىلار ئەركىن ئۇچسۇن، ئۇلار زۇمرەت ئاسماندىكى سەبىي قۇشلار، ئۇلار يېشىل كائىناتتىكى يۇمران مايسا، ئۇلار تەبىئەت دۇنياسىدىكى ئوماق تايچاق، ئۇلار چەكسىز ئۇپۇقتىكى يارقىن يۇلتۇز، ئۇلار نازۇك دەرەخ شېخى. ئەي يۇرتىكى تاش ئاتىلار، بالىلارغا ئازار قىلماڭلار، ئۇلارنى قەپەس ئىچىگە سولاپ قويۇپ دان بەرسەك، ئۇلار مەڭگۇ ئۇچۇرما بولمايدۇ، ئۇلارنى ئەركىن قويۇۋېتىڭلار. ئۇلار نېمىنى قىلغۇسى كەلسە شۇنى قىلسۇن. ئۇلارغا توسالغۇ بولۇش ئۇلارنىڭ روھىغا زەربە بەرگەنلىك، ئۇلارنى چەكلەش، ئەمدىلەتىن ئېچىلىۋاتقان ئارزۇ گۈللىرىنى بىراقلا توزىتىۋەتكەنلىك. ئۇلار ئىشىنى ئۆزى بىلىپ قىلسۇن. ئۇلار ئەركىن ئۇچسۇن، ئۇلار ئانچە ـ مۇنچە ئىشنى خاتا قىلىپ قويسىمۇ مەيلى، ئۇلار ئاشۇ خاتالىقلار ئىچىدىن يەنە يېڭى بىر ئەقىلگە ئېرىشىدۇ. ئۇلار ھامان بىر كۈنى يېڭى بىر تۇرمۇش يولىنى تاپالايدۇ. ئۇلار ئەركىن ئۇچسۇن. ئۇلارنى سولىۋالغان قەپەزلىكلاردىن قويۇپ بېرىڭلار!»

بالىلار گېزىتنى ئوقۇپ بولۇپ سىنىپ تەشەككۇر ئېيتتى. بىز ھەممىمىز سىنىپ تەشەككۇر ئېيتتۇق.

رەھمەت سىنىپ دادا.

تۇرمۇش

تۇغۇلغاندا ھەممىمىز ئوخشاش ھەم تەڭ تۇغۇلىمىز، ئانىمىزنى ئوخشاش ئېمىپ، ئوخشاش ھاۋادىن نەپەسلىنىپ چوڭ بولىمىز، لېكىن ئوخشاش ئائىلىدە چوڭ بولمايمىز. بەزىلىرىمىز بايلىقاتلىق ئىچىدە ئاجايىپ سەلتەنەتلىك قەسىرلەردە ياشايمىز، بەزىلىرىمىز ئاددىي كەپىلەردە ئاددىي ـ ساددا ھايات كەچۈرىمىز. مىليونېرلارنىڭ، ئەمەلدارلارنىڭ مەرمەر تۇۋرۇكلىك داچىلىرى بار، بېلىقچىلارنىڭ بولسا بىر ئېغىزلىق ئاددىي كۆلبىسىدىن باشقا ھېچنېمىسى يوق. تۇرمۇش بىزگە ئەنە ئاشۇنداق ئوخشاش بولمىغان ھايات بەخش ئېتىدۇ.

تۇرمۇشنىڭ ئۆزى ئاجايىپ گۈزەل، ئۇ مۇھەببەت بىلەن تېخىمۇ گۈزەللىشىپ كېتىدۇ. ھەشەمەتلىك قەسىرى بارلارغا قارىغاندا، ئاددىي كەپىلەردە ياشىغانلار تۇرمۇشنى ھەقىقىي چۈشىنىدۇ. ئۇلار قان ـ تەر بەدىلىگە يەر تېرىپ ھوسۇل ئالىدۇ. قاتتىق سوغۇققا قارىماي جاڭگالدىن ئوتۇن ئەكېلىدۇ. ئۇلار سوغۇقنىڭ تەمىنى، ئۇسسۇزلۇق ۋە ئاچلىقنىڭ ئەلىمىنى، يوقسۇزلۇقنىڭ دەردىنى يەتكۈچە تارقان، شۇڭا ئۇلارنىڭ تۇرمۇشقا بولغان كۆزقارىشى ئۇلۇغ، ئۇلارنىڭ ھەربىر قەدىمىگە مۇھەببەت ھەمراھ. ئاشۇ مۇھەببەت ئۇلارنى ئاشۇنداق جاسارەت ۋە يۈكسەك كىشىلەرگە ئايلاندۇرغان.

ھەشەمەتلىك قەسىرلەردە ياشاۋاتقان ئاقسۆڭەكلەرچۇ؟ ئۇلارنىڭ گەرچە تاماق يەيدىغان ئالتۇن قاچىسى، سۇ ئىچىدىغان كۈمۈش چاشكىسى بولسىمۇ ئۇلار خاتىرجەم ياشىيالمايدۇ، چۈنكى

ئۇلارنىڭ يۈرىكىدە بىر خىل قۇرقۇنچلۇق ۋەھىمە بار. ئۇلار يول يۈرسىمۇ ئاۋايلاپ دەسسەيدۇ.

بىز ھەقىقىي تۇرمۇشنىڭ ئىچىگە بۆسۈپ كىرىپ، جاپا-مۇشەققەتنى كۆرۈپ بېقىشىمىز، كۆرەش قىلىشىمىز كېرەك. مەيلى پادىشاھ ياكى گادايى بولسۇن، مەيلى ئەۋلىيا بولسۇن تۇرمۇشتىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ.

تەشنالىق

يوقسۇزلۇقنىڭ دەردىنى تارتقان ئادەم ئاشلىقنى قەدىرلەيدۇ. ئۇسسۇزلۇقنىڭ دەردىنى تارتقان ئادەم سۇنى قەدىرلەيدۇ. تۇرمىدىكى ئادەم، قەپەستىكى قۇش، باغچىدىكى ھايۋان ئەركىنلىكنى قەدىرلەيدۇ. ئۇلارنىڭ تەشنالىقىنى سۇ، نان ۋە پۇل-پۇچەك قاندۇرالمايدۇ. ئۇلارنىڭ تەشنالىقىنى ئېسىل ماشىنا، ھەشەمەتلىك ساراي قاندۇرالمايدۇ.

ئەي ئۇلۇغ كىشىلەر، ئۇلارنىڭ تەشنالىقىنى قاندۇراي دېسەڭلا، مېھرىسىز قالغان، كوچىدا خارلانغان، ئىشىك ئالدىغا تاشلانغان ئاشۇ بالىلارنىڭ پېشانىسىگە سۆيۈپ قويۇڭلار. ئۇلارغا ئاتىلىق مېھرى يەتكۈزۈڭلار. بالىلار ئەڭ راست گەپ قىلغۇچىلاردۇر.

ئەڭ گۈزەل ئاۋاز

كىشىلەرنى ئىرادىگە، مۇھەببەتكە، ھۆرلۈككە، ئېتىقاد ۋە ئىشەنچىگە، قەتئىيلىككە ئۈندەيدىغان ھەرقانداق نەرسىنى مەدھىيىلەشكە ئەرزىيدۇ. مۇزىكا ئەنە شۇنداق نەرسە، ئۇنى ھاياتلىقتىكى ئەڭ گۈزەل ئاۋاز دېيىشكە بولىدۇ. خۇدا ئىنسانلارنى ئاپىرادە قىلىشتىن نەچچە مىليون يىللار ئىلگىرىلا تۇنجى شېئىرنى يېزىپ، ئۇنىڭ ئۇچۇن تۇنجى مۇزىكىنى ئىجاد قىلغان. بۇ مۇزىكا يۇكسەك قاپىيە ۋە نۇرلۇق مىلودىيە ئۇستىگە قۇرۇلغان بولۇپ، ئۇنىڭ بىر قىسمىلا دەريا سۇيىگە قوشۇلۇپ ياكى بىر تامچە يامغۇر سۇيى بىلەن زېمىنگە، ئىنسانىيەتنىڭ بۇگۈنىگە چۈشكەن. ئىنسانلار ئاشۇ يۇكسەك ئاۋاز ئىچىدە تۇنۇگۈن ۋە بۇگۈن ئۇچۇن بارلىقىنى تەقدىم قىلماقتا.

ئەڭ گۈزەل ئاۋاز، بىز بارلىق شانۇ شەۋكىتىمىزنى سەندىن ئىزدەيمىز. سەن بىزگە ئۆز كۈچىمىزگە تايىنىپ قەممەت يارىتىشنى، ئۆزىمىزگە ئەقىدە قىلىپ مۇستەقىل ياشاشنى ئۆگەتتىڭ. سەن يەنە بىزگە باشقىلارغا بويسۇنماسلىقنى، باشقىلارنى بوزەك قىلماسلىقنى ئۆگەتتىڭ. بىز ئاشۇ ئەڭ گۈزەل ئاۋاز ئىچىدە يۇكسەك كىشىلەر قاتارىغا قوشۇلدۇق.

ئەڭ گۈزەل ئاۋاز، سەن بىزگە دوست ـ دۇشمەننى ئايرىشنى، نەپرەت بىلەن مۇھەببەتنى ئۆگەتتىڭ. سەن بىزنى خۇدانىڭ يېنىدىكى ئەڭ ئېگىز تاغقا، ئەڭ بۇيۇك چوققىغا باشلاپ چىقتىڭ. بىز بۇ چوققا ئۇستىدە تۇرۇپ، ئىنسانلار ئارىسىدىكى راست ـ

يالغاننى، خۇشاللىق ـ تراگېدىيىلەرنى ئېنىق كۆرىدۇق.

ئەي گۈزەل ئاۋاز، مەن سېنىڭ باغرىڭدا ئۆزۈمنى ھەقىقىي تونۇپ يەتتىم.

تىنچلىق

سېنى سۆيىمەن ئەركەم. سېنى سۆيىمەن ئەي مېنىڭ كۆك ئاسمىنىمدا قانات قاققان كەپتىرىم. سەن زېيتۇن يوپۇرمىقىنى چىشلەپ بۇ يەرگە ئۇچۇپ كەلگەن ئاشۇ شەھەر مېنىڭ ئىپتىدائىي جەمئىيىتىم بولۇپ، مەن شۇ جەمئىيەتنىڭ دەرىخىدىكى يېگانە چېچەك ئىدىم. خۇدانىڭ شەپقىتى ۋە قۇياشنىڭ نۇرى بىلەن تېز ھەم بېجىرىم ئايىنىدىم. ئارىدىن نەچچە مىڭ يىللار ئۆتۈپ كەتتى. زېمىننىڭ باغرى گاھ ئوت ئىچىدە قالسا، گاھ سۇ ئىچىدە قالدى. ئۇنىڭ تومۇرىدا گاھ زېمىستان ئاقسا، گاھ باھار بولدى. ئۇنىڭ پېشانىسىگە گاھ قىزىلگۈل ئونسە، گاھ خوخا ـ تىكەن ئوندى... ئۇ نەچچە رەت ئۆلۈپ، نەچچە رەت تىرىلىپ ئۆز ھاياتلىق مۇساپىسى ئىچىدە ئەتىگە قاراپ كېتىۋاتىدۇ. سېنىڭ زېيتۇن يوپۇرمىقىنى چىشلەپ ئۆيىمىزنىڭ ئالدىدىكى ئېگىز سۇۋاقان تېرەككە قونۇپ سايرىغىنىڭ بۇگۈن غۇۋا ئېسىمگە كەلدى. شۇنىڭغا قارىغاندا قېرىپ ھالىمدىن كەتكەن ئوخشايمەن. مېنىڭ ئەنسىز يىللىرىم مېنى جىمىغۇر قىلىپ قويغان ئوخشايدۇ. مەن سېنى كۈتۈۋاتىمەن. سېنى سۆيىمەن ئەركەم. مېنىڭ تۇن قوشىدەك قارا تومان ئىچىدە بۇلۇتلار يېنىدا سوقۇلۇپ يۇرۇپ، قاناتلىرىمدىن ئايرىلغۇم يوق. مېنىڭ ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئاياغ ئاستىدا يانجىلىپ قېلىۋاتقان ئاشۇ چۆمۈلىلەر بولغۇم يوق. مېنىڭ تېنىم، مېنىڭ يۇرىكىم زۇلۇمنى كۆتۈرەلمىدى.

سېنى سۆيىمەن ئەركەم، سېنى سۆيىمەن. ئەي گۈزەل تىنچلىق، ئىنسانىيەتنىڭ پارلاق كەلگۈسى سېنىڭ نۇرلۇق قەلبىڭدە

بالىلارنىڭ شادلىق ناخشىسى ياڭرىسۇن، تېز قايتىپ كەل پەرىشتەم، دىلى سۈنۈق قېرىنداشلىرىم سېنى ئۆز دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىدا نەغمە بىلەن كۈتۈۋالسۇن.

مەن قېرىپ كەتتىم، ئوغلۇم، مېنىڭ يېنىمغا كەل، ئەتە سەھەردە ھېلىقى كۆك كەپتەر ئۆيىمىزنىڭ ئالدىدىكى تېرەككە قونۇپ سايرايدۇ.

ئالتۇن چەمبىرەك

كۇمۇشرەك تەبەسسۇم يېشىل يوپۇرماقلار ئۇستىدە جىلۋە قىلماقتا. سەھەردىكى دېڭىز سۇيى لەرزان دولقۇنلىرىنى ئەك يېقىملىق مۇزىكا ئىچىگە قويۇپ بەردى. مۇزىكا ئاۋازى بۇلۇتلارنىڭ باغرىدىن تۆكۈلۈۋاتقان بىنەپشىرەك نۇرلار بىلەن قوشۇلۇپ كەتتى.

بىر توپ قىزلار ئوتقاشتەك تاۋلىنىپ تۇرغان دېڭىز ساھىلىغا يېتىپ كەلدى. قۇمساڭغۇ ساھىللار ئىنسانىيەتنىڭ بۇ ئەزىز پەرىشتىلىرىنى قۇچاقلىدى.

دېڭىز تەۋرەنمەكتە، قۇياشنىڭ سەر خىل زىياسى قىزلارنىڭ چىرايلىق قامىتىنى سۆيۈشكە باشلىدى. قىزلار چەكسىز شادلىق قەسىرىدە تۇرۇپ جەننەتنىڭ ھۇزۇرىنى كۆردى.

دېڭىز يالىڭاچ ئىدى، ساھىللارمۇ يالىڭاچلاندى، قۇشلارنىڭمۇ يېپىنچىسى يوق ئىدى. قىزلار بۇ گۈزەللىككە نائىل بولغانىدى. ئۇلار مۇھەببەت بىلەن تولغان ھاياتلىق ئالىمىگە قاراپ ئۆزلىرىنى تۇتالماي كۈلمەكتە ئىدى. ئۇلارنىڭ تاتلىق كۈلكىسى دېڭىز خادا تاشلىرىنىڭ يۈرىكىدىن تۆكۈلگەندەك شۇنچە يېقىملىق ئىدى. دېڭىز شامالىلىرى قىزلارنىڭ سەدەپتەك پاكىز بەدىنىنى يېپىپ تۇرغان نېپىز كۆينەكىنى يېشىپ تاشلىدى ۋە كۆينەكلىرىنى ئەلەرگىدۇر ئۇچۇرۇپ كەتتى.

ئۇلارنىڭ يۈمران تېنى قۇشلارنىڭ شۇڭىرلىشىدەك بىر خىل يېقىملىق مۇزىكا چالاتتى. بۇ مۇزىكا ئۇلارنىڭ ئالتۇن چەمبىرىكى ئىچىدىن تۆكۈلۈۋاتاتتى.

دېڭىز يالىڭاچلاندى، پۈتكۈل ئالەممۇ يالىڭاچ ئىدى. قىزلار تېخىچە شۇ ساھىلدا ئويناۋاتاتتى.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

چىراغ

مەن ھېچنەرسىنى كۆرەلمىدىم. ئەتراپ بەكلا قاراڭغۇلىشىپ كەتتى. چىرىغىڭنى ياققىن جېنىم، چىراغ نۇرى زۇلمەتتىكى بۇ غېرىب ھۇجرىنى يورۇتسۇن. قېنى سەن پەرىشتەم، مۇشۇنداق پەيتتە نەگىمۇ مۆكۈۋالغانسەن، مېنىڭدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرما.

مەن ھېچنەرسىنى كۆرەلمىدىم. ئالدىمغا ئىككىسى قەدەم مېڭىۋىدىم يىقىلىپ چۈشتۈم. ئورنۇمدىن تۇرۇپ يەنە ماڭدىم، يەنە يىقىلىپ چۈشتۈم. سەن تېخىچە ئۇخلاۋاتىسەن. سەن مېنىڭ نەچچە رەت توۋلىغىنىمنى زىنھار ئاڭلىمىدىڭ.

مەن دېرىزىگە يېقىنلاپ باردىم. ئۇ يەردە جىنچىراغ بار ئىدى. مەن ئۇنى يورۇتتۇم. سەن ئۆيۈمنىڭ بىر بۇلۇڭىدا ھېچنەرسىنى كۆرمىگەن قىياپەتتە ئۇخلاۋاتىسەن.

تاڭ سۈزۈلەي دەپ قالدى، جىنچىراغمۇ ئۆچۈپ قالدى، قۇشلار بىزنىڭ دەرىخىمىزنىڭ شاخلىرىغا قونۇپ سايراشقا باشلىدى. سەن يەنە ئۇخلاۋاتىسەن.

بىرسى ئىشىكنى چەكتى. مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ سىرتقا چىقسام، كىيىملىرى يىرتىلىپ جۇل - جۇل بولۇپ كەتكەن قەلەندەر بوۋاي تۇرۇپتۇ. مەن ئۇنى ئۆيۈمگە باشلاپ كىردىم، ئالدىغا ئىسسىق چاي قۇيدۇم، بىراق ئۆيۈمدە يېرىم بۇردا نانمۇ يوق ئىدى.

ئۇ ساقا قاراپ قويدى . سەن شۇنداممۇ ئويغانمىدىڭ. ئۇ ماڭا قاراپ: «سەن پەرىشتەڭنى ئويغىتىمەن دېسەڭ ئۇنى ھاقارەتلەپ كەمسىتكىن» دېدى.

ئۇ ئۆيۈمدىن چىقىپ كەتتى. سەن تېخىچە ئويغانمىدىڭ. . .

ئەگەر مەن...

ئىنسانلار ئۆز ھاياتىدا ئاجايىپ ئېسىل نەرسىلەرگىمۇ ئېرىشىدىكەن ھەم شۇ ئېسىل نەرسىلەردىن ئايرىلىپمۇ قالىدىكەن. ئېسىمدە قېلىشچە، بىزنىڭمۇ باي بولغان چاغلىرىمىز بولغانىدى. ئۇ چاغدا دادام شىركەت مەسئۇلى بولۇپ، كىشىلەرنىڭ نەزىرىدىكى مۆلكى ئەمەلدار ئىدى. بىزنىڭ كاتتا قورۇ - جاي ۋە ئېسىل ماشىنىمىزدىن باشقا، بىر نەچچە شەھەردە كىچىك دۇكانلىرىمىز بار ئىدى. بىزنىڭ تاپاۋىتىمىز كۆندىن - كۈنگە ئېشىپ، شۆھرىتىمىز پەلەككە يەتتى. دادام بۇنىڭدىنمۇ چوڭ باي بولۇش نىيتىگە كەلگەن بولسا كېرەك، بار دەسمايىسىنى قىمارغا ئاتتى. ئىنسانغا ئامەت دېگەن نەدىمۇ ئۇنداق كېلىۋەرسۇن، بىز بارلىق بايلىقىمىزدىن بىر كېچىدىلا ئايرىلىپ، ئادەتتىكى بىر نامرات ئائىلىگە ئايلىنىپ قالدۇق. دادام ئەلەمگە چىدىماي ئۆلۈۋالدى. بىزگە ھەممىدىن بەك ئېغىر كەلگىنى دادامنىڭ ئاشۇ ئېچىنىشلىق ئۆلۈمى بولدى.

مەن چوڭ بولۇپ ئەقىل تاپتىم. باشقىلار مېنى: «ھەر ھالدا دادىسىدەك ئادەم بولمىدى» دېگەندە، دادامنىڭ كىشىلەر ئارىسىدىكى ئىجتىمائىي ئورنىنىڭ ناھايىتىمۇ تۆۋەنلىكىنى ھېس قىلدىم. دادام پۇل تاپقۇچە يۈز تاپسىچۇ، دېگەن خىيال كۆڭلۈمدە پەيدا بولدى.

يىللار ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. مەن شەھىرىمىزنىڭ شىمالىدىكى بىر يېزا ئوتتۇرا مەكتىپىگە ئوقۇتقۇچى بولۇپ بارغىنىمغىمۇ مانا تۆت - بەش يىل بولۇپ قالدى. مەن كىشىلەرنىڭ نەزىرىدىكى مۇئەللىم بولۇپ قالدىم. بالىلار مېنىڭ ئەڭ يېقىن دوستۇمغا

ئايلاندى. مەكتەپ مېنىڭ ئائىلەم، سىنىپ قۇياش نۇرى يېنىپ تۇرغان كىچىك ھۇجرا بولدى. دادام بىر ئۆمۈر پۇل - پۈچەك يىغىپ بەختكە ئېرىشەلمىگەن بولسىمۇ، مەن بۇ ئاددىي، ئەمما يۇكسەك ئورۇندا بەخت تاپتىم. بەخت مېنىڭ نەزىرىمدە ئەڭ سۆيۈملۈك ۋە بۈيۈك مۇھەببەتتۇر.

مەن مەكتەپكە يالغۇز بېرىپ يالغۇز قايتىمەن. ئۇپۇقتا تۇتاشقان بۇ ئۇزۇن يوللار ماڭا خىلمۇخىل ھېكايە ۋە ئەپسانىلەرنى سۆزلەپ بېرىدۇ. مەنمۇ ئۇ ئۇزۇن يوللارغا ئوقۇشسىز قېلىۋاتقان ئاشۇ دېھقان بالىلىرىنىڭ قەلبىنى، كوچىلاردا سەرگەردان بولۇپ جىنايەتنىڭ چوڭقۇر ھاڭلىرىغا ئەستار بولۇۋاتقان بالىلارنىڭ دەردىنى سۆزلەيمەن، ئىشسىزلىق ئازابىدا بىر پارچە بولكىغا موھتاج بولۇۋاتقان يېتىم - يېسىرلار ھەققىدە سۆزلەيمەن. مەن يەنە يولنىڭ قۇلىقىغا پىچىرلاپ، سەن دېھقان بالىلىرى بىلەن بېلىقچىلارنىڭ بالىلىرىنى كۆرگەنمۇ؟ دەيمەن.

مەن مەكتەپ ئالدىدىكى لەڭپۈڭچى بوۋايغا سالام بېرىپ مەكتەپكە كىرىپ كەتتىم. كاللامدا ئەگەر مەن بىر لەڭپۈڭچى بولغان بولسام، ئوقۇغۇچىلار مېنى مۇئەللىم دەپ ئاتمايتتى، دېگەن بىر خىيال پەيدا بولدى.

دانىشمەن

دانىشمەن ئېتىزلىقتىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ قوش ھەيدەۋاتقان دېھقانغا كۆزى چۈشۈپ قالدى - دە، دېھقانغا قاراپ:

— ئېتىڭ نېمىدېگەن ئورۇق، ساپىنىڭ نېمىدېگەن كونا، ئاشۇ ھالىڭ بىلەن بۇ يەردىن نېمىمۇ ئالارسەن، — دېدى.

دېھقان ئۇنىڭغا قاراپ كۈلۈپ قويۇپ شۇنداق دېدى:

— تەقسىر، مەندە بارى مۇشۇ، سەۋەب قىلىپ باقمەن، بۇغداي تېرىسام بۇغداي ئالارمەن، قوناق تېرىسام قوناق ئالارمەن، ئاز ھوسۇل ئالسامۇ بالىلىرىمنى ئاچ قويمايمەن. بۇ ئەخمەق دانىشمەنلەرنىڭ قۇرۇق گەپ سېتىپ باشقىلارنى ئالدىشىدىن ياخشىراق.

دانىشمەننىڭ زۇۋانى تۈتۈلۈپ، تىلى گەپكە كەلمەي قالدى. ئۇ دېھقانغا گەپ قىلغانلىقىدىن پۇشايمان قىلغانىدى .

ئۇيغۇر كىتاب تورى يېكىنى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

كۆتۈش

سېنى سېغىنىدىم، سەن كەتكەندە ئەتراپ قاراڭغۇ ئىدى. يۈلتۈزلار سېنىڭ ئۈن ـ تىنسىزلا كەتكىنىڭنى ماڭا خەۋر قىلغاندا، مەن چەكسىز ئازاب ئىچىدە ئۆيۈمنىڭ كەينىدىكى ساسلىقتا غېرىب بۇلاقنىڭ باغرىغا ھەمراھ بولغانىدىم. قان ياشلىرىم بۇلاقنىڭ سۈلىرىنى قىزىل رەڭگە ئۆزگەرتىۋەتتى. شۇ كۈنى تۇندە ئازغان ياۋا ئۆردەكلەر بىلەن تۇننى ئۆتكۈزدۇم.

سېنى سېغىنىدىم، سەن كەتكەندە بۇ يەر زېمىستان ئىدى. بورانلار يۇمران گىياھلارنى يىلتىزىدىن جۇدا ئەيلىگەن، قىران دەرەخلەرنىڭ نازۇك شاخلىرى قايرىلغانىدى.

ھازىر ئاسماندا قارا تۇمان تارقاپ يۈلتۈزلار كۆرۈنۈشكە باشلىدى. ئايمۇ تەبەسسۇم قىلماقتا. سەن كەل جېنىم، بىز دەريا ساھىلىدىكى قىزىل قېيىنزارلىقتا قانغۇچە مۇڭدىشايلى. يۇرەكلەرگە كەشتىلەنگەن سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى خالىساڭ تېز قايتىپ كەل.

سېنى سېغىنىدىم، ئانام سېنى ساقلاۋاتىدۇ، قۇياش چىقىپ زېمىن ئىسسىغاندا ئۇ چاچلىرىڭنى تاراپ قويسۇن.

ئەي مېنىڭ ئوتلۇق ئارمىنىم، تېزراق قايتىپ كەل...

سەۋر

سەۋر قىلساڭ سېۋەتتە سۇ توختايدۇ .
— ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى

مەن ئۇنى كۆتۈۋاتىمەن، ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۆتۈۋاتىمەن. سوغۇق قىشمۇ، زۇلمەت كېچىمۇ ئۆتۈپ كەتتى. قار - مۇزلار ئېرىپ، زېمىن شىرىن ئۇيقۇسىدىن ئويغاندى.

مەن ياغاچ كۆۋرۈكنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئۇنى كۆتۈۋاتىمەن. ئۇنىڭ هامان قايتىپ كېلىشىگە ئىشەنچىم كامىل ئىدى.

ئەنە . . . ئەنە . . . ئۇ قايتىپ كەلدى.

— بۇ سەۋرنىڭ كۈچى، — دېدى دەرەخ شاخلىرى.

— سەن نېمىشقا تېز تۇغمايسەن، ماڭا بالا كېرەك، — دېدى نادان ئەر ئايالىدىن تېزرەك تۇغۇشنى تەلەپ قىلىپ.

— بۇ مېنىڭ ئىشىم ئەمەس، ۋاقىت - سائىتى كەلمىگۈچە ئۇ تۇغۇلمايدۇ، بۇ خۇدانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى، — دېدى ئايال تاقەتلىك بىلەن. لېكىن، ئەر ئۇنىڭغا ئۇنىمىدى، ئۇ ئايالىنىڭ قورسىقىنى پىچاق بىلەن ياردى، بىراق بالىمۇ ۋە ئايالىمۇ هايات قالمىدى، ئۇ چەكسىز پۇشايمان ئىچىدە ئۆكسۈپ يىغلىدى.

باغۋەننىڭ ئالمىجاناپلىقى ئۇنىڭ مېۋىلەرگە بولغان چەكسىز سەۋرچانلىقىدا. ئۇ مېۋە دەرىخى ئاستىدا ئولتۇرۇپ، مەي باغلىغان مېۋىنى تېتىيالايدۇ.

هەممە ئادەمنىڭ ئارزۇسى بولىدۇ، ئۇنى پەقەت تاقەت ئىچىدە كۈتكەندىلا، ئۇ ئادەملەرگە نۇسرەت ئاتا قىلىدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

سۆيگۈ چېچەكلىرى

سۆيگۈنى چۈشىنىش يولىدا يارىلانساق، ئىختىيارلىقىمىز بىلەن خۇشال ھالدا قېىنىڭنى ئاققۇز.

— جېبران خەلىل جېبران

1

مۇھەببەتسىز ھايات، گۈزەللىك بولمىغان تۇرمۇش بەگەينى تېنى بار، روھى يوق ھەيكەلگە ئوخشايدۇ.

ئادەمنىڭ تەقدىرى خۇدانىڭ قولىدا، ئاشىق ـ مەشۇقلارنىڭ تەقدىرى سۆيگۈنىڭ قولىدا.

سۆيگۈنىڭ يىلتىزى — سۆيگۈچىنىڭ قەلبىدە.

2

مەن دانىشمەندىن سورىدىم:

— گەي دانىشمەن، مۇھەببەت قەيەرلەردىن كېلىدۇ؟

— ئۇ ئېگىلمەس روھ ۋە سەۋرچانلىقتىن كېلىدۇ. ئۇ ئۆزىنى سۆيگۈچىگە بەخت، ئۆزىنى خورلىغۇچىغا نەپرەت بېرىدۇ. ئۇ شۇنداق دېدى ـ دە، كۆزۈمدىن غايىپ بولدى. ئۇنىڭ روھىدا مۇھەببەتنىڭ جىلۋىسى نۇرلانغاندەك بولدى.

3

سىزنىڭ لاتاپەتلىك، باتۇر بولۇشىڭىزغا، بۇ دۇنيانى چوڭقۇر چۈشىنىپ ئۇنىڭ ئۈچۈن بارلىقىڭىزنى بېغىشلىشىڭىزغا سۆيگۈدىن ئىبارەت بىر مۇقەددەس مايماق يول كۆرسىتىپ بېرەلەيدۇ.

4

رەھىمسىزلىك بورانلىرى ئۈچۈپ يۈرگەن يوللاردا پەقەت مۇھەببەت ۋە سۆيگۈ دەرىخىلا گېگانت قەد كۆتۈرۈپ تۇرالايدۇ.

5

كارۋان ئۇلۇغ بىر سۆيگۈنىڭ ھامىيىسى ئىچىدە مەنزىلگە يېتىپ بارالايدۇ. ئۇ شۇ چاغدىلا سۆيگۈنى ھەقىقىي چۈشىنىدۇ.

6

زېمىن ۋە دېڭىز ئىنسانلارغا زور نېمەتلەرنى ئاتا قىلىدۇ. مۇھەببەت ۋە سۆيگۈ ئىنسانلارنى ئويغىتىدۇ.

7

ئۆزىنى ھۆرمەت قىلمىغان ئادەم ئۆزىگە ئىشەنمىگەن ئادەمدۇر. ئۆزىنى كەمسىتكەن ئادەم مۇھەببىتى يوق ئادەمدۇر.

ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
www.uyghurkitap.com

8

بەزى كىشىلەر ھەشەمەتلىك قەسىرلەردە ياشىسىمۇ، كۈنلىرىنى كۆڭۈلسىزلىك ئىچىدە ئۆتكۈزىدۇ، يەنە بەزى كىشىلەر ئاددىي كەپىلەردە ئىنتايىن بەختلىك ياشايدۇ. چۈنكى ھەشەمەتلىك قەسىردىكىلەر مۇھەببەتنى مەجبۇرىي بويسۇندۇرغۇچىلاردۇر، ئاددىي كەپىدىكى نامراتلار بولسا مۇھەببەتنى ئۆز ئىختىيارى بىلەن بويسۇندۇرغۇچىلاردۇر.

9

پادىشاھ بىلەن قەلەندەرنىڭ پەرقى — ئۇلار ئولتۇرغان ئۆيدە، سۇ ئىچكەن قەدەھتە ۋە ئۇلارنىڭ يۈرەك قېتىغا يوشۇرۇنغان مۇھەببەتتە.

10

گۈزەللىكنىڭ مۇھەببىتى ۋە شاپائىتىگە سۆيگۈ بىلەن جاۋاب بەرگەندە، بەخت ئەڭ يېقىملىق ئاۋازى بىلەن چاقىرىدۇ.

11

چىكتى چۈشىنىڭ ئاپتىپىدا يەر ھەيدەۋاتقان دېھقانغا بىر قاچىدا سۇ، بىر قاچىدا سۆيگۈ ئېلىپ بارساڭ، ئۇ ئەلۋەتتە ھەر ئىككىسىنى تاللايدۇ، چۈنكى پۈتۈن ئىنسانىيەت ئۈنىڭ ئۈچۈن سۇمۇ، سۆيگۈمۇ كېرەك.

12

سۆيگۈ — ئوچۇق ـ ئاشكارا ئېيتىلغان ناخشا، بىراق ئۇنىڭ يوشۇرۇن كۈچى قاراڭغۇ تۇندە جىلۋە قىلىدۇ.

13

بىرەرسى مەندىن: «ئەگەر خورلانغان، بەختسىزلىككە يولۇققان بىر ئايال ساڭا قولىنى ئۇزاتسا، سەن ئۇنىڭغا نېمە بېرەتتىڭ» دەپ سورىسا، مەن ھېچبىر ئىككىلەنمەيلا: «سۆيگۈ بىلەن مۇھەببەت بېرەتتىم، سۆيگۈ ئۇنىڭغا تەسەللىي بولسا، مۇھەببەت ئۇنىڭ ئۇسسۇزلۇقىنى قاندۇرىدۇ» دەيتتىم.

14

ياخشى ئادەم ياش تۆكسە، ئاسمان ۋە زېمىنمۇ ياش تۆكىدۇ.

15

بەختسىزلىك — سۆيگۈ خورلانغان جايدا ئەڭ كۆپ بولىدۇ.

16

ئەزىزىم، مەن سېنى ھەقىقىي چۈشىنىش ئۈچۈن چىن دىلىم بىلەن سۆيۈشۈم، ھەقىقىي سۆيۈش ئۈچۈن ھەممىنى ئۇنتۇشۇم كېرەك.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

17

سۆيگۈ ناخشا ئېيتىپ، يېشىل ئوت ـ چۆپلەرنىڭ لېۋىگە قونغاندا، ئۇلار: «ئېھ باھار، سەن بىزنىڭ ئانىمىز» دېدى.

18

دېڭىزنىڭ مېھرىبانلىقى، بۇلۇتنىڭ كۆز يېشى، قۇياشنىڭ نۇرى، باھارنىڭ تىنىقى، قىزلارنىڭ تەبەسسۇمى ھەممىسى ئوخشاشلا بىر خىل مۇھەببەتتۇر.

19

سۆيگۈ سېنى يارىتالايدۇ، بىراق سەن سۆيگۈنى يارىتالمايسەن.

20

سۆيگۈ — مەڭگۈلۈك ھەقىقەت.

21

خۇشال بولغاندا قەلبىڭنىڭ چوڭقۇر قېتىدا مۇھەببەتنىڭ ئېچىلغان گۈللىرىنى كۆرىسەن.

22

گۈللەرنىڭ ناز ـ كەرەشمىلىرى شەپەقنىسىڭ قىزغۇچ تەبەسسۇمى بىلەن ئۇچراشتى. بىراق، ئۇلار ئۇزاق پاراڭلىشىدى. سۆيگۈ گۈللەرنىڭ يېنىغا كېلىۋىدى، ئۇلار قار ياغقۇچە سۆيۈشتى.

23

ئەي دوستۇم، ساڭا مالالىق يەتسە دېگىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولساممۇ دەرھال يېنىڭدا ھازىر بولىمەن، قەلب راۋىقىمدىكى ئاتەشتەك سۆيگۈم بىلەن جاراھەتلەنگەن ۋۇجۇدۇڭنى ئىللىتىمەن.

مەن مەيلى قەيەردىلا بولاي، يۈرۈگۈم سېنىڭ يېنىڭدا. تاغلارمۇ، توپىلىق يوللارمۇ، تىكەنلىك چۆللەرمۇ، تىك داۋانلارمۇ توسالغۇ بولالمايدۇ.

ئەي ئاق كۆڭۈل، سەمىمىي دوستۇم، رەزىل قوللارغا قول بەرمە، پاسىقلارغا يېلىنما، ناكەسلەردىن پاناھلىق تىلىمە، نادانلاردىن ئۈمىد كۈتمە، ئۇلار سېنى قاراڭغۇ كېچىگە باشلاپ كىرىدۇ، زۇلۇمەتنىڭ قاقشال دەرىخىگە باغلاپ قويىدۇ. ئۇلاردىن كۆرىدىغىنىڭ پەقەت قاراڭغۇلۇقلا، خالاس.

ساڭا مالالىق يەتسە يېنىڭدا بولاي، نامرات قەلبىمىدە تۆكۈلگەن ياش بىلەن ساڭا تەسەللىي بېرەي.

ئىگە ـ چاقىسىز قالغان، جىنايەت يولىغا ماڭغان بالىلارنى ئويغۇتۇڭلار، ئۇلارنى قۇچاقلاڭلار، ئۇلار مېھىرگە، مۇھەببەتكە موھتاج.

24

ئاتىنىڭ كۆزىدىن ئاققان ياش زېمىنىنىڭ چاناقلىرى ئارقىلىق

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

تاشلاندۇق، نارەسىدە بالىلارنىڭ قاغجىراپ كەتكەن يۇرتىمىغا تېتىپ باردۇ.

25

مۇھەببەت بار يەردە زۇلۇم ئاجىزلىشىدۇ.

26

سۆيگۈ — ئۇ ئۆزىنى مەڭگۈ قەدىرلەيدۇ.

27

پۇراقسىز گۈل ئەتىۋارسىز بولغىنىدەك، سۆيگۈسىز ھاياتنىڭ قىممىتى بولمايدۇ.

28

مەن ئامما ئارىسىدا ياشاشنى خالايمەن، چۈنكى ئۇلار ماڭا مۇھەببەت جامىدا سۆيگۈ شارابى بېرىدۇ. ئۇلار بىلەن كەلگۈسى ھەققىدە سۆزلىشىمىز، بالىلار ۋە نامراتلارنىڭ غېمىنى يەيمىز. مەن ئۇلارغا بىر تال دەرەخ يوپۇرمىقىدەك سايە بېرەلىسەم، ئۆزۈمنى چەكسىز بەختلىك ھېس قىلىمەن.

29

مەن قۇرۇپ قالغان بىر تۇپ دەرەختىن:
— ئەي بەختسىز دەرەخ، بالىلىرىڭ قېنى، — دەپ سورىدىم.
ئۇ لام ـ جىم دېمەي ئاسمانغا تىكىلىپ قاراپ تۇراتتى.
مەن يەنە سورىدىم. ئۇنىڭ كۆزى ياشقا تولدى. مەن ئۇنىڭدىن يەنە قايتا سورىغىنىمدا، ئۇ:
— بالىلىرىمنىڭ ھەممىسى ئۆلدى. مەن ئۇلارنىڭ بىرىنى تۇرمىگە، بىرىنى سۈرگە، بىرىنى ئوتقا دەپنە قىلدىم، — دېدى.
مەن بۇ قاقشال دەرەخنىڭ تېنىدىن تېمىۋاتقان قانىنى كۆرۈپ ئىختىيارسىز كەينىمگە داجىدىم.

30

سۆيگۈ — بىر مېۋە، ئۇ سېنىڭ قەلبىڭدە چېچەكلەپ ۋايىغا يېتىدۇ.

31

مۇھەببەت ئەگەر قەدىرلەنمىسىمۇ، ئۇ ھەسەلدەك تاتلىق، زەمزەم سۈيىدەك ساپ، ئەنجۈر شىرنىسىدەك شېرىن، باھار گۈلىدەك خۇشپۇراقلىقىنى ھەرگىز يوقاتمايدۇ.

32

مېنىڭ خىياللىرىم سۆيگۈ ۋە مۇھەببەت قاچىلانغان كېمە، ئۇ مېنى ئەركىنلىككە ئېلىپ بارىدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

33

سەن مۇھەببەتكە قانچە ئەقىدە قىلساڭ، ئۇ ساڭا شۇنچە شېرىن مېۋىلەرنى بېرىدۇ.

34

ئەي سۆيگۈ، ئەگەر سەن نادانلار تەرىپىدىن خارلانساڭ قىلچە قايغۇرما، ئەگەر ئاقىللار تەرىپىدىن خارلانساڭ ئۇلارغا غازات ئۇرۇشى قىل.

35

سۆيگۈگە نائىل بولۇپ تۇرۇپ ئۇنى سۆيمىگەنلەر ۋە ئۇنى سۆيۈپ تۇرۇپ خارلىغانلار ئەڭ بەختسىز ئادەملەردۇر.

36

مەن ناخشا ئېيتىپ كېتىۋاتقان بىر ئاشىقتىن سورىدىم:
— ئەي ئاشىق، قانداق كۆيلەردىن ئىز قالىدۇ؟
— قەلبى يارىلانغان، يۇرىكىگە ئوق تەككەن كۆيلەرلا ئىز قالدۇرالايدۇ، — دېدى ئۇ.

37

سەن مەغلۇپ بولغان چاغلىرىڭدا، ئازاب ـ ئوقۇبەتنىڭ توزانلىرى بېشىڭغا قونغاندا، بىرەر شۇم كېسەللىكنىڭ ئۆسمىسى تېنىڭدە يىلتىز تارتقاندا، ئاچچىق ۋە ئۇسسۇزلۇق سېنى ئۆز

ئىسكەنجىسىگە ئالغاندا، ھاياتتىن بىزار بولۇپ، ھەتتا ھاياتتىن كېچىسەن.
بىلگىن ئەزىزىم، بۇ پەقەت ئاجىزلارنىڭلا ئېتىقادى، خالاس.

38

شېئىر — تۇنجى قىز، گۈل — تۇنجى ناخشا.
بۇ ئىككىسى ئادەم ئاتا بىلەن ھاۋا ئانىنىڭ قەلب زۇننارىدىن ئۇخچۇپ چىققان سۆيگۈ.

39

ئانىنىڭ بۇيۇكلىكى — ئۇنىڭ پاكلىقىدا.

40

بەخت تىلىگەن قىزدىن قورۇق.
بەخت تىلىگەن ئانىنى سۆي.

41

ئەگەر گۈللەر ھۆپپىدە ئېچىلغان گۈلزارلىقتا تىنىقىڭ توختاپ قالسا، ئۆزۈڭنى بىھۇدە ئۆلۈپ كەتتىم دېمىگىن.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

42

سەن قولۇڭنى ئۇزاتتىڭ، مەن ساڭا ھېچنەرسە بەرمىدىم. قولۇڭنى يەنە ئۇزاتتىڭ، مەن يەرگە تاشلىۋىتىلگەن بىر دانە ئۇچكىنى بەردىم. سەن ئۇنى يانچۇقۇڭغا سېلىپ قويۇپ قولۇڭنى يەنە ئۇزاتتىڭ، مەن گۈل بەرگىسىنى سۇيۇپ ئويناۋاتقان كېپىنەكنى بەردىم، سەن ئۇنىڭ ئۆز ئەركىسىگە قويۇپ ئۇچۇرۇۋۈەتتىڭ. مەن ئىنتايىن ئەپسۇسلانغان بولسامۇ ساڭا چاندۇرمىدىم.

سەن يەنە قولۇڭنى ئۇزاتتىڭ. مەن ساڭا بېرىدىغان نەرسىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىندۇرمەسلىك ئۈچۈن قولۇڭنى مەھكەم تۇتتۇم. شۇ چاغدا سەن ئۆكسۈپ ـ ئۆكسۈپ يىغلىۋەتتىڭ. چۈنكى سەن مېنىڭ قوللىرىڭنى سۇيۇشۇمنى ئارزۇ قىلغانىدىڭ.

43

جىمىكى يورۇقلۇقنىڭ يىلتىزى — سۆيگۈدە.

44

يىلان گەرچە چۆل ـ جەزىرىدە ياشىسىمۇ: «ۋەتىنىم نېمە دېگەن گۈزەل ـ ھە!» دەپ ماختىنىدۇ.

45

مۇزىكا، شېئىر ۋە سۆيگۈ — بىر دەرەختە يېتىلگەن مېۋىدۇر.

46

ئۆلۈم بىلەن ھاياتنىڭ مۇناسىۋىتى سۇ بىلەن ئوتنىڭ مۇناسىۋىتىگە ئوخشايدۇ، ئادەم ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى خادا تاش ئۇستىدە ئولتۇرىدۇ. ئۇلارنىڭ قايسىسى ئۇنىڭغا يېقىنلاشسا ئۇ شۇنى كۈتۈۋالىدۇ.

47

مېنىڭ سەۋرچان قەلبىمگە ئالەمدىكى بارلىق گۈزەللىك سىغىدۇ.

48

سۆيگۈ چېچەكلىرى لەۋلىرىڭگە قونغاندا ئۇيقۇدىن ئويغاندىڭ، كۆزلىرىڭنى ئېچىپلا تەبىئەتنىڭ ئىللىق تەبەسسۇمىنى كۆرۈپ، جەننەت شادلىقىنى سۈردۈڭ. بۇ چاغدا ساڭا ئات مىنگەن بىر ئادەم ئۇچرىدى، ئۇنىڭ قوللىرىدا سۆيگۈ چېچەكلىرى بار ئىدى. سەن كۆزلىرىڭنى يوغان ئېچىپ، سېنى شېرىن ئۇيقۇدىن ئويغاتقان بۇ سۆيگۈ مۇئەككىلىگە ئۆزۈڭنى ئاتتىڭ. بۇ سېنىڭ تۇنجى سۆيۈشۈڭ ئىدى.

49

بەخت ھەممىلا ئادەمگە كۈلۈپ قارىمىغاندەك، سۆيگۈمۇ ھەممىلا ئادەمگە نېسىپ بولمەيدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

50

سۆيگۈدىن ئايرىلغان ئادەم بىر جۈپ قانىتىدىن ئايرىلغان قۇشقا ئوخشايدۇ.

51

مېنىڭ يۈرىكىم مەڭگۈ ھەقىقەت ئىچىدە ياشايدۇ. ئۇنىڭ ھەربىر تىنىقىدا سۆيگۈ بار. ئۇنىڭ ھەربىر قەدىمىدە گۈزەل ئەخلاق ۋە يۈكسەك پەزىلەت بار.

52

ئەزىزىم، ئەگەر سەن مېنى تاپاي دېسەڭ، دەشت ـ باياۋاندىكى قۇرۇپ قالغان توغراقلار ئارىسىغا بارغىن ، مەن ئاشۇ توغراقلارنىڭ تومۇرىدا ياشاۋاتىمەن. ئۇنىڭ قۇرۇغان شاخلىرى مېنىڭ ناخشىلىرىم. . .

53

دوزاخ ئوتىنىڭ تەپتى سۆيگۈ ئوتىنىڭ تەپتىدىن كۈچلۈك بولغىنىدا، بۇ دۇنيا مەۋجۇت بولمىغان بولاتتى. چۈنكى بۇ دۇنيادىكى ھەممە ئوت سۆيگۈ ئوتىدىن تارالغان.

54

يېلىنجاپ يېنىۋاتقان قوقاس ئوچاق بېشىدا خىيال سۈرۈپ ئولتۇرغان سۆيگۈگە قاراپ: «سەن نېمىدېگەن بېچارە، نېمىدېگەن ئاجىز. سەن بىر دەمدىن كېيىنلا شېرىن ئۇيقۇغا كېتىسەن» دېدى. سۆيگۈ بۇ گەپلەرگە كۈلۈپ قويۇپلا جاۋاب قايتۇرمىدى.

تۇن تېخى نىسپىي بولمايلا، قوقاس ئۆزى ئۆچۈپ قالدى.

55

سەييياھ بولۇپ ئالەمنى ئايلىنىپ ئۆزۈمنى چۈشەندىم، لېكىن بۇ چاغدا مەن خۇدانىڭ دەرگاھىغا كېتىپ باراتتىم.

56

ئۇيقۇ مېنى غەمدىن خالاس قىلالىسا، مەن بىر مىنۇتمۇ ئويغانمىغان بولاتتىم.

مېھرى ـ شەپقەت مېنىڭ گۈناھلىرىمنى بوينۇمدىن ساقىت قىلالىسا، مەن ھەر قەدەمدە مېھىر ـ شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغان بولاتتىم.

ئىچ ئاغرىتىش ئادەمنى ئادالەت ۋە ھەقىقەت گۈلزارلىقىغا باشلاپ بارالمىسا، مەن مەڭگۈ بېچارە بولۇۋالاتتىم. بىراق، بۇلارنىڭ ھېچقايسىسى مېنىڭ ھاياتىمنى قۇتۇلدۇرۇپ قالالمايدۇ.

57

سۆيگۈنىڭگە كۆڭلىڭنى ئىزھار قىلمەن دېسەڭ ئۆزۈڭنى ئۇنىڭغا پۈتۈنلەي تاپشۇر، ئۇنىڭ قەلبىدە مۇھەببەت بولسىلا ئۇمۇ ساڭا مېھىر بېرىدۇ.

58

ياخشى پەند ـ نەسىھەت كىشىنى پەقەت ئويغۇتالايدۇ، بىراق قۇتۇلدۇرالمايدۇ.

59

ئۆتمۈش بىلەن كېلىچەك قالدۇرغان ئىزلار تارىخ ۋاراقلىرىنىڭ ئاپئاق بەتلىرىنى سۆيۈپ ئۆتىدۇ، خالاس.

60

پاكلىق — مەڭگۈ سۆيگۈ ئۇخچۇپ تۇرىدىغان مۇھەببەت بۇلىقى، شۇڭا ئۇ مەڭگۈ ئەتىۋارلىنىدۇ.

61

سەن مەنزىلگە يېتىپ بېرىش ئۈچۈن ماڭىسەن، مەن قارا ئىغۇلۇقتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ماڭىمەن.

62

سۇبھى، شائىرنىڭ ئىشكى چېكىلدى. شائىر تۇنۇنۇشنىڭ ئىسسىق قوينىدا ئاپىرىدە قىلغان گۈزەل مىسرالىرىنى سۇبھىنىڭ قولىغا بەردى. سۇبھى بۇ لىرىك مىسرالارنى بۇلۇتلارنىڭ لەۋلىرىدىكى شەپەقنىڭ ئۈستىگە تاشلىدى. ئۇ تېخىمۇ جۇلالىنىپ كەتتى.

شائىر ئۆز مىسرالىرىنىڭ زېمىندا ئۇچۇپ يۈرگەنلىكىنى كۆرۈپ چەكسىز خۇرسەن بولدى.

دەرەخ يوپۇرماقلىرى مىسرالار بىلەن بىرگە ناخشا ئېيتتى، گۈل بەرگىلىرىمۇ مىسرالارنى ئۆز خانىسىغا قوبۇل ئەتتى. تەبىئەت مىسرالار ئىچىدە تېخىمۇ گۈزەل بولۇپ كۆرۈندى.

شائىر كىچىك ھۇجرىسىدا ئولتۇرۇپ ئۆكسۈپ يىغلاپ تاشلىدى. ئۇ ئۆز ـ ئۆزىگە: «كىشىلەر نېمىشقا مېنى چۈشەنمەيدۇ» دەيتتى.

63

خەير ـ خوش مېنىڭ يارقىن يولتۇزلىرىم. مەن سىلەرنى ئاخىرقى قېتىم ئۇزىتىپ قويايى. سىلەر تۇن ئاسمىنىدىن تېخىمۇ يىراقلارغا كۆچۈپ كېتىڭلار، شۇ چاغدا ئارامىڭلارغا يېتىسىلەر!

64

ئالىيجاناپ ئادەمدىن بىر تال يوپۇرماق سورىساڭ، ئۇ ساڭا گۈل بېرىدۇ. پاسىق ئادەمدىن گۈل سورىساڭ، ئۇ ساڭا تىكەن

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بېرىدۇ.

65

قۇربان بېرىش بەدىلىگە كەلگەن سۆيگۈ مەڭگۈ قەدىرلىنىدۇ.

66

ناۋادا يېقىن بىر ئادەمنىڭ ئايرىلىپ قالساڭ، ھەرگىز قايغۇرمىغىن. ئۇنىڭ بۇ دۇنيادا قىلىپ بولالمىغان ئىشلىرىنى ئۇستۇڭگە ئالساڭ، بۇ سەن ئۈچۈن ئەڭ ياخشى تەسەللىدۇر.

67

ئۇزىمەن دېسە گۈلمۇ يىغلايدۇ.

68

ئايالىنى قۇل ئورنىدا كۆرىدىغان ئەرنىڭ ئايالىغا شېرىن كېچىدىكى: «ئامرىقىم، مەن سېنىڭ مەڭگۈلۈك قۇلۇڭ بولۇپ كېتەي» دېگىنى نېمىدىن دېرەك بېرىدىكىن؟

69

ھايات — تىللاپ تۇرۇپ سۆيىدىغان قىزغا ئوخشايدۇ.

70

گۈل قىسقان بىر قىز دەريا بويىغا باردى. ئۇ دەريانىڭ چەكسىز سۇكۈتلۈك ئېقىنلىرىغا ئۆزاق قاراپ تۇرغاندىن كېيىن گۈلنى دەريا‌غا تاشلىدى. دەريا شۇئان چۈقان كۆتۈرۈپ، نەرە تارتىپ دولقۇنلاشقا باشلىدى.

قىزنىڭ گۈزەل رۇخسارى شەپەقتەك قىزاردى، كۆزلىرى خۇشاللىق يېشىغا تولدى. ئۇنىڭ كۆز يېشى دەريا‌غا ئېقىپ چۈشتى. دەريا ئۇنى دولقۇنلار ئىچىگە ئېلىپ كەتتى.

قىز دەريا‌غا قاراپ جاراڭلىق سادا قىلدى:

— ئەي مېھرىبان ھاياتىم، ئەي مېھرىبان سادا چۈقانلىرىم، جىمجىتلىق سىلەرنى نېمجان، ئەرزىمەس قىلىپ قويۇپتۇ. قەلبىڭلاردىكى ناخشاڭلارنىڭ مۇزلاپ قالماسلىقى ئۈچۈن مەن سىلەرگە گۈل، ياق سۆيگۈ بەردىم.

قىزنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ دەريالار يەنىمۇ دەھشەتلىك چۈقانلار ئىچىدە نەرە تارتتى. ئۇلارنىڭ ئاۋازى بۇلۇتلارنىڭ پەردىلىرىنى يىرتىپ تاشلىدى.

قىز يېشىل چۆپلۈك ئۈستىدە ئولتۇرۇپ، يىراقتا سەپەر ئەتكەن تۆگە كارۋانلىرىنىڭ جۇشقۇن ناخشىسىنى ئاڭلىغاندەك بولدى. . .

71

سەن ھاياتنى قانچە سۆيسەڭ، ھايات ساڭا شۇنچە سەرخىل گۈللەردىن تىزىلغان گۈلدەستە بېرىدۇ.

سەن ھايات دېگىنىغا قانچە ئىچكىرىلەپ كىرگەنسېرى، ئۇ ساڭا شۇنچە ئېسىل ئۇنچە ـ مەرۋايىت ۋە ياقۇت ـ كەھرىۋالاردىن تىزىلغان تىزىق بېرىدۇ.

72

ئېھ ئۇچقۇر شامالىلار، مېنىڭ يۈكسەك مۇھەببىتىمنى ئاشۇ بالىلارنىڭ، ئانىلارنىڭ سۈلغۇن قەلبىگە ئېلىپ كېتىڭلار، ئۇلارنىڭ كۆڭلى بىرئاز بولسىمۇ تەسەللىي تاپسۇن.

قارا كۆزلەر

ئۇ كۆزلەر مېنىڭ كۆزلىرىم، ئۇ كۆزلەر مېنىڭ سۆزلىرىم. مەن ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە سىنچىلاپ قارىغىنىمدا، خىيالىمدىكى مۇقەددەس يوللارنى كۆرىمەن.

ئەي بالىلار، مەن سىلەرنىڭ كۆزۈڭلاردا يۇلتۇزلاردەك چاقناپ تۇرغان ئۈمىدلىرىمنى كۆرىمەن. مېنىڭ ئۈمىدلىرىم سىلەرنىڭ ئاشۇ سەبىي قەلبىڭلاردا نۇر چېچىۋاتىدۇ. مەن «ياشىسۇن بالىلار» دەپ جاراڭلىق توۋلاپ، سىلەرگە بولغان ئەڭ بۈيۈك سۆيگۈمنى بىلدۈرىمەن.

باھار پەسلىدىكى كۈنلىرىمنىڭ تەڭدىن تولىسى ئاشۇ ياپيېشىل دېڭىز ساھىلىدا ئۆتىدۇ. مەن سىلەرنىڭ ئاشۇ ساھىلدا قۇلۇلە قاپلىرىنى بىر - بىرىگە مارجان قىلىپ ئوينىغىنىڭلارنى كۆرۈپ چەكسىز خۇرسەن بولىمەن. كۆزلىرىڭلار نەرە تارتىپ دولقۇنلاۋاتقان ئاشۇ دېڭىزغا تىكىلگەندە، پەخىرلىنىش ئىچىدە سىلەرگە تېخىمۇ مۇھەببەتلىك كۆزلىرىم بىلەن قارايمەن.

ئەي ئوماق قارا كۆزلەر، مەن سىلەرنى سۆيىمەن، پەقەت سىلەرنىلا سۆيىمەن. سىلەرنىڭ كۆزۈڭلاردىكى نۇر مېنىڭ ئارزۇلىرىم، غايەم ۋە ئىرادەم. مەن سىلەر ئارقىلىق ئۆز بەختىمنى تاپىمەن.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مېنىڭ بىر كۈنۈم

بالىلىق چاغلىرىم ئېسىمگە كەلسە، بەدىنىمنى تېتىرەك باسىدۇ، لەۋلىرىم تېترەپ، كۆزۈم قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ. ئاچ - يالىڭاچلىق تۇرمۇش، خار - زارلىق ھايات، مۇھەببەتسىز ۋە سۆيگۈسىز كۈنلەر ھېلىھەم كۆز ئالدىمدا كىنو ئېكرانىدەك زاھىر بولۇپ تۇرىدۇ.

بالىلىق چاغلىرىمدىكى ئاشۇ ئۇنتۇلغۇسىز بىر كۈننى سىلەرگە سۆزلەپ بېرەي:

كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئاچلىقتىن ئۆلەي دەپ قالدىم. ئائىلىمىزدە يېرىم بۇردا نانمۇ يوق ئىدى. مەن يانچۇق كولاش نىيىتىگە كەلدىم. ئاپتوبۇس قىستاڭ - قىستاڭ ئىدى. مەن يولۇچىلارنىڭ ئارىسىغا سوقۇنۇپ كىرىپ، بىر ئايالنىڭ سومكىسىنى ئاختۇردۇم. تەلىيىم ئوڭدىن كەلگەنىدى. پۇلنى ئېلىپ ئاپتوبۇسنىڭ كەينى تەرىپىگە بېرىپ تۇرۇۋالدىم. پەرىزىمدە ئۇ ئايالنىڭ خېلى كۆپ پۇلىنى ئېلىۋالغانىدىم. بىردەمدىن كېيىن قىيا - چىيا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. پۇل يوتتۇرگەن ئايال چاچلىرىنى يۇلۇپ، يۈز - كۆزلىرىنى كاچاتلاپ ئەسەبىيلەرچە جار سالدى. ئاپتوبۇستىكىلەر ئۇنىڭ ئەيىبلىگىلى تۇردى:

— خېنىم پۇل دېگەننى سومكىغا سالامدۇ، چىكىراق بىر يېرىڭىز يوقمىتى؟

— سىز بەكمۇ بىخەستە ئىكەنسىز، ياخشى بوپتۇ.

— ئۆزىڭىزنى چىڭ تۇتقان بولسىڭىز، مۇشۇ ئاقىۋەتتىنى كۆرمەيتىڭىز.

— ئۆزۈڭنى چىڭ تۇت خوشنالڭنى ئوغرى تۇتما، دېگەننى بىلمەمتىڭىز.

— ئەسلى يانچۇقتىكى پۇل خەقنىڭ رىسقى ئىكەن، خەقنىڭ بولمىسا يۈتەتتىمۇ.

ئاپتوبۇس ئىچى يىپ بازىرىغا ئايلىنىپ كەتتى. تىل - ھاقارەتلەر، مەسخىرىلەر بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى چىقىۋاتاتتى. پۇل يۇتتۇرگۇچى يېشىنى توختاتمىدى. مەن بۇ قىلمىشىمدىن نومۇس قىلغانىدىم. مەن ئۇ ئايالنىڭ يېنىغا باردىم. يانچۇقۇمدىكى قول ياغلىقنى ئۇنىڭغا بەردىم. ئۇ يىغىسىدىن توختىدى.

— ئاچا، بۇ كىشىلەر ئەسلى سىزنى ئەمەس، ئەكسىچە مېنى ئەيىبلىشى كېرەك ئىدى. بىراق، ئۇلار پۇل يۇتتۇرگۇچىنى ئەيىپلەپ، پۇل ئوغرىلىغۇچىنى ئۇنتۇپ قالدى، — دېدىم.

ئۇ نېمە دېيىشىنى بىلەلمەي تۇرۇپ قالدى. مەن ئۇنىڭ قولىغا پۇلىنى تۇنقۇزۇپ قويۇپ، ئاپتوبۇستىن چۈشۈپ كەتتىم. ئاپتوبۇستىكى كىشىلەر ماڭا بىر ئېغىزمۇ گەپ قىلمىدى.

ئۇلار ماڭا ئوخشاش ئوغرىدىن، مۇتھەم ئۇششۇقتىن قورقسا كېرەك.

مەن ئويلىنىپ قالدىم: ئۇ كىشىلەر نېمىشقا ئۆز رىزىقىغا چاڭگال سالغانلارغا يول قويىدۇ.

ئۇ مېنىڭ بالىلىق چاغلىرىمدىكى خىيالىم ئىدى.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مېنى سۆيۈپ قويساڭلارچۇ

بالىلار گۈلزارلىققا ئويىنغىلى باردى. گۈلزارلىق بالىلارنى ئۆزىنىڭ خۇشپۇراق ھىدىلىرى بىلەن قىزغىن كۈتۈۋالدى. يۇمران غۇنچىلار ئۇلارنىڭ كەلگەنلىكىدىن چەكسىز خۇشال بولۇپ كەتتى. گۈل بەرگىلىرى مەيىن شامالدا ئاستا تەۋرىنىپ، بالىلارغا لىرىك ناخشىلىرىنى ئېيتىپ بەردى. بىر دەمنىڭ ئىچىدە بۇ يەر شادلىق باغچىسىغا ئايلاندى، گۈللەر ۋە كېپىنەك بالىلىرىمۇ ئۆزىنى ئۇنۇتقاندى.

كەچكى شەپەق يىراقتىن بىشارەت بەرمەكتە. قىر بېشىدا يېگانە ئۆسكەن بىر ئاق ئەتىرگۈل بالىلارغا: «ئەي ئوماق بالىلار، مېنى سۆيۈپ قويساڭلارچۇ» دېدى. بالىلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشتى. ئاق ئەتىرگۈل يەنە: «ماڭا باشقىلارنىڭ نىگاھى چۈشمىسۇن، سىلەر ئېتىكىڭلار بىلەن يوشۇرۇپ تۇرۇڭلار، قارىغۇ چۈشكەندە كەتسەڭلار بولىدۇ. مەن تۇننىڭ چىرايلىق بېزەكلىرى بولغان يۇلتۇزلار بىلەن يالغۇز قالاي، ۋۇجۇدۇمدىن تېمىۋاتقان ئىپارلىرىمنى ئۇنىڭغا سوۋغا قىلاي. ئەي بالىلار مېنى سۆيۈپ قويۇڭلار» دېدى. بالىلار ئۇنى سۆيۈپ قويدى.

گۈگۈم چۈشكەندە بالىلار ئۆيلىرىگە كېتىپ قالدى. يالغۇزلۇق ئۇنى خۇشال قىلمۇەتتى. ئۇ يۇلتۇزلار بىلەن سۆزلەشتى، ئۇلارغا پۈتۈن ۋۇجۇدىدىكى ئىپارلىرىنى تۆكۈپ بەردى. ئۇ يەنە يۇلتۇزلارغا تەلمۇرۇپ قاراپ: «ئەي يۇلتۇزلار، مېنى سۆيۈپ قويساڭلارچۇ» دېدى.

يۇلتۇزلار ئۇنىڭ چىرايلىق، نازۇك لەۋلىرىگە سۆيۈپ قويدى.

پەرزەنت سۆيگۈسى

مەن سېنىڭ داداڭ قوزام، سەن ئىللىق قۇچىقىمدا بەختلىك ئەللەيلىنىۋاتىسەن، تاتلىق كۈلۈۋاتىسەن، شادىمان يايراۋاتىسەن، سېنىڭ كۈلكەڭ هاياتلىقنىڭ كۈلكىسى، سېنىڭ كۈلكەڭ بەختنىڭ كۈلكىسى، سېنىڭ كۈلكەڭ ئەتنىڭ كۈلكىسى.

مەن سېنى سۆيدۈم، سېنىڭ تىنىقىڭ يۈزۈمنى سۆيدى. مەن خۇددى ئۇيقىدىن ئويغانغاندەك ۋۇجۇدۇم جۇغۇلداپ پۈتكۈل تەبىئىتىمنى بىر خىل لەززەت چىرمىۋالدى.

سېنىڭ تىنىقىڭ قەلبىمدىكى تېخى تولۇق ئويغانمىغان ئاتىلىق مېهىر - مۇھەببىتىمنى ئويغاتتى. سېنىڭ تىنىقىڭ مېنى سەرخىل باهار گۈللىرى ئېچىلغان ياپيېشىل جەننەت ساهىلىغا باشلاپ باردى. مەن ئۇ يەردە سۆيگۈگە مۇيەسسەر بولدۇم. مۇھەببەت مېنى قايتا ئويغاتتى.

سېنىڭ تىنىقىڭ پەسىللەر ئەركىسى باهارنىڭ تىنىقى بىلەن ئوخشاش. باهار پەسلىنىڭ تۇنجى قەدىمى، سەنمۇ هاياتلىقنىڭ تۇنجى قەدىمى، هەر ئىككىڭلار بۇ دۇنياغا قول تۇتىشىپ كەلگەن.

مەن سېنى سۆيدۈم. سېنىڭ ئانا سۈتى تېمىپ تۇرغان كىچىككىنە ئېغىزىڭغا سۆيدۈم. سېنىڭ تىنىقىڭ مېنىڭ يۈرىكىمگە ئېقىپ كىردى. ئۇ مېنىڭ يۈرىكىمدە ئۆز مېهرىنى تاپتى.

سەن ئۇخلاپ قالدىڭ. سەن هاياتنى، دۇنيانى ۋە تۇرمۇشنى پەرۋايىسىغا ئالماي ئۇخلاپ قالدىڭ. سېنىڭ ئۇيقۇڭ بالىلىق ئۇيقۇسى. سەن ئاشۇ ئۇيقۇ ئىچىدە دۇشمەن كۈشەندىلىرىنى هەرگىزمۇ چۈشمەيسەن.

كېچىنىڭ ساپ ھاۋاسى دېرىزە كۆزنەكلىرىدىن كىرىپ، سېنىڭ تىنىقىڭ بىلەن دوست بولدى. ئۇلار باھار گۈللىرىنىڭ يېنىغا ئۇچۇپ كەتتى.

مەن سېنىڭ داداڭ قوزام، پەقەت سېنىڭ داداڭ، سەن ئويغانغاندا مېنى زىمىستاندىن ئىزدە!

ئاي

سەن شۇ تاپتا شەھرىن ئۈيقۇدا قىزىم. شىمال تاغلىرىنىڭ سالقىن شامالىلىرى دەرىزىدىن كىرىپ، بۇدۇر چاچلىرىڭنى يېنىك تاراپ قويۇپ يەنە ئۆز يولىغا كېتىۋاتىدۇ. سەن چەكسىز شەھرىنلىك ئىچىدە تاتلىق ئۈيقۇنى سۆيۈپ، گۈزەل چۈش ساھىللىرىدا شادىمان يايراۋاتىسەن.

ئاي تۇغۇلدى. مەن ئۇنىڭ تۇغۇلۇشىنى نەچچە سائەتتىن بېرى كۈتۈۋاتىمەن. سەۋر قىلسا ئادەم ئارزۇلىرىغا يېتىدىكەن. ئەنە ئايمۇ كۆلۈپ چىقتى. مەن ئۇنىڭ تۇمەنمىك قوللىرىنى تۇتۇپ، تۇمەنمىك كۆزلىرى بىلەن سۆزلەشتىم. ئۇ ماڭا گۈللەردىن تېزىلغان گۈلدەستە بەردى. مەن گۈللەرنىڭ بەرگىلىرىگە قاراپ سېنى سېغىنىدىم قىزىم. سەن يەنە شۇ ئۈيقۇنىڭ ئىسسىق باغرىدا بەختلىك ئۇخلاۋاتىسەن.

مەن ئايغا قاراۋاتىمەن. ئەنە ئايمۇ ماڭا قاراۋاتىدۇ، بىز يەنە سۆزلەشتۇق. مەن ئۇنىڭغا سېنى سېغىنغانلىقىمنى دېدىم. مەن ساڭا ئايدىن گۈل ۋە نۇر ئەۋەتتىم ئوماق جىگىرىم. ئۇ روجەكتىن ئاستا كىرىپ، تۇمەنمىك كۆزلىرىدىن تامغان نۇرلىرى بىلەن سېنىڭ پېشانەڭگە سۆيۈپ قويسۇن.

سەن شەھرىن ئۈيقۇ ئىچىدە ھېچنېمىنى بىلمەي قالدىڭ. ئاي نۇرى يەنە سېنىڭ يۈزلىرىڭگە ئاستا سۆيسۇن، دادامنىڭ بۇ مېھرىبان سۆيۈشلىرى دادامنىڭ مېھىر ـ مۇھەببىتىدۇر، دادامنىڭ ئاتىلىق بۇرچىدۇر.

ئاي بۇلۇتلار باغرىغا كىرىپ كەتتى، ئەتراپ قاراڭغۇلاشتى. سەن يېنىڭغا ئۆرىلىپ ئۇيقۇڭنى داۋام ئەتتىڭ. بەلكىم يېڭى بىر چۈش كۆرۈۋاتقانسەن قىزىم.

ھايات سۆنتلىرى

تۆگمەن تېشىنىڭ ساق ياكى كەمتۈك بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، دەريا سۈيى دېڭىزغا قاراپ ئېقىۋېرىدۇ.

— جېبران خەلىل جېبران

قەدىمىي يېپەك يولىنىڭ ئانىسى، ئىنسانىيەت مەدەنىيىتىنىڭ قەلئەسىنى ئاپىرىدە قىلغان مۇقەددەس بۇزرۇكۋار ئانا تەكلىماكان؛ ئۇزاق ئەسىرلەر ئېتەكلىرىدە بىر مىنۇتمۇ ئۆكسىمىگەن، تالاي قانلىق ۋە شادلىق يىللارنىڭ شاھىتى بولغان، سامان يولىنىڭ سىستېمىسىغا يانداش نۇر تۆككەن ھايات ـ ماماتلىق جەڭلەرنىڭ گۇۋاھچىسى بولغان مېھرىلىك تارىم ئانا، بۇ ئىلاھى مۆجىزىلەر ئۆزلىرىنىڭ ئىسىق باغرىدا مىليونلىغان ئەزىمەتلەرنىڭ قاتارىدا بىر دانىشمەن، ئىلىم ـ پەن مۇئەككىلى، ئىستېداتلىق ھەقىقەتچىنى دۇنياغا ياراتتى. ئۇ غەربتىكى ئالەمشۇمۇل ئېرفان بۆشۈكلىرىدە ئۇزاق بىر مەزگىل ئىلىم تەھسىل قىلغاندىن كېيىن، يەنە ئاشۇ تەڭرى شەھىرى، تارىخ مۇزېيىغا قايتىپ كەلدى. ئۇلۇغ كىشىلەرنى سۆيگۈچى خەلق ئۆزلىرىنىڭ قېنىدىن تامغان بۇ قىران بۇركۈتنى ئورنۇالدى. ھەقىقەتچى ئۆزىنى ئىلكىدە بېقىپ چوڭ قىلغان سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىغا قاراپ، كۆزلىرىگە ياش ئالغان ھالدا خىيال قىلدى: «ئۇلار مېنىڭ ئاتا ـ ئانامغۇ؟ ئاۋۇ نارەسىدە بالىلار بىلەن ئاشۇ كىيىم ـ كېچىكى جۇل ـ جۇل كىشىلەر مېنىڭ قېرىنداشىمغۇ؟ ئۇلارنىڭ يىغىسى مېنىڭ يىغام، ئۇلارنىڭ تەبەسسۇمى مېنىڭ شادلىقىم ۋە بەختىم ئەمەسمۇ؟

مەن ئۇ ئەزىزلىرىمگە چەت ئەلدىن نېمە ئېلىپ كەلدىم، ئۇلار

مەندىن نېمە كۈتۈۋاتىدۇ؟

باش ـ كۆزلىرىمنى سىلاۋاتقان يىرىك قوللار قىش ـ يازنى قىرلىرىدىن بىكار بولالماي جاپا چېكىۋاتقان ئاشۇ جاسارەتلىك دېھقانلارنىڭ مېھرى ئەمەسمۇ؟ يۈز ـ كۆزلىرىمنى سۆيۈۋاتقان ئوتلۇق تىنىقلار ئاشۇ قەھرىمان ئانىلارنىڭ مۇھەببىتى ئەمەسمۇ؟ ئۇلارنىڭ چېھرىدىكى بىر ـ بىرىگە تورسىمان گېرەلەشكەن قورۇقلار ئۇلار بېسىپ ئۆتكەن مۇقەددەس يوللارنىڭ شاھىتى ئەمەسمۇ؟ ئۇلارنىڭ كۆزلىرىدىن جەننەتنىڭ نۇرىنى كۆردۈم. ئۇلار خۇددى بىر تۇپ مېۋىلىك دەرەخنىڭ ئورۇۋالغاندەك مېنى ئورۇۋالدى. مەن ئۇلارنىڭ قاغجىراپ كەتكەن يۈرىكىگە بىر تال مېۋىچىلىك لەززەت بېرەلمىدىممۇ؟ ئۇلارنىڭ چېھرىنى كۆيدۈرۈۋاتقان قۇياش نۇرىغا سايە تاشلىيالمىدىممۇ؟ بۇلاق بولۇپ ئۇلارنىڭ ئېتىزلىرىنى سۇغۇرۇپ قويالمىدىممۇ؟

ئۇلار مېنى چىراغ دەۋاتىدۇ. مەن ئۇلارنىڭ زۇلمەتلىك يوللىرىنى، قاراڭغۇ دىللىرىنى يورۇتۇپ بېرەلمىدىممۇ؟ مەن قانداقمۇ ئۇلارنىڭ ئۆڭكۈرلىرىنى يورۇتقۇچى مۇقەددەس شام بولاي!

مەن ئۇلارنىڭ نەزىرىدە ئۇلارنى ئۆز ئارزۇ ـ ئارمانلىرىغا يەتكۈزگۈچى، ئۇلارنى قىرغاقتا ئۆتكۈزۈپ قويغۇچى، لېكىن ئەمەلىيەتتە مەن ئاددىي بىر ئوقۇتقۇچى. مەن ياقا يۇرتلاردىن ئۇلارغا نېمە ئېلىپ كېلەلىدىم؟»

ئۇ شۇ خىياللارغا بەنت بولۇۋاتقاندا خەلق ئۇنى كۆتۈرگىنىچە ئېگىز پەشتاقنىڭ ئۈستىگە ئاچىقىپ ئۇنىڭغا: «بىز سېنى ئۇزۇندىن بېرى كۆتۈۋاتىمىز. ئارزۇلىرىمىز چېچەك ئېچىپ، كۈتكەن كۈنىمىز ئاخىر يېتىپ كەلدى. خۇدانىڭ سېنى بىزگە ئەۋەتىپ بەرگەنلىكىدىن چەكسىز خۇرسەنبىز. خۇدا سېنى بىزگە شاراپ توشقۇزغان بىر قەدەھ، بىر تۇپ دەرەخ، بىر چىراغ قىلىپ ئەۋەتتى... بىز ئەمدى خاتىرجەم بولدۇق، شۇڭا سېنى بىز ھەقىقەتچى دەپ ئاتاپ، سەركىلىك تاجىسىنى كىيدۈرۈپ، ئاتامانلىق

ئورنىنى بەردۇق. سېنىڭ كۆزلىرىڭدىن يېنىۋاتقان ئوت بىزنىڭ قەلب ئارىلىمىزدىن يېنىۋاتقان ئوت، سېنىڭ ياڭراق ناخشاڭ بىزنىڭ يۇرەك سادايىمىز. بىز سېنى مۇھەببىتىمىز بىلەن قارشى ئالدۇق، سەن بىزگە سۆيگۈ بىلەن جاۋاب قايتۇرۇشنى ئويلاۋاتامسەن ـ يوق؟» دېدى.

ھەقىقەتچى نېمە دېيىشنى بىلمەي قالدى. كۆزلىردىن ھاياجانلىق ياشلىرى يامغۇردەك تۆكۈلەتتى. ئۇ بىردەم يەرگە قارىسا، بىردەم زېمىنگە نۇر تۆكۈپ تۇرغان قۇياشقا، يەنە بىردەم ئۆزىنى قانات ئاستىغا ئېلىپ ئەللەيلىتىۋاتقان ئاشۇ خەلققە قارايتتى. ئۇنى چەكسىز جاھان ھاياجان ئىچىدە گەپ قىلدۇرمايۋاتاتتى.

چىرايلىق بىر قىز ئوتلۇق تەبەسسۇم بىلەن ئۇنىڭ قولىنى مەھكەم تۇتتى.

1

— ئەي ئۆز ۋەتىنىگە مۇھەببىتى كۈچلۈك يىگىت، سېنىڭ بۇ يەرگە كەلگىنىڭ ھەقىقەتنىڭ كەلگىنىدۇر. ھەقىقەت بار يەردە پاسىقلار پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ، ھەقىقەت بار يەردە زوراۋانلىق، مۇشتۇمزورلۇق دەۋر سۈرەلمەيدۇ. ھەقىقەت زېمىنگە ئۇرۇق بولۇپ چېچىلسا، زېمىنگە ھۆرلۈك گۈللىرى ئۈنىدۇ. ئۇنى كىم پۈرسا قەلبى سۆيگۈگە، ۋۇجۇدى غۇرۇرغا تولىدۇ. ھەقىقەتچى، سەن بۇ يەرگە شادلىق ئېلىپ كەلدىڭ. سېنىڭ كېلىشىڭ بىلەن بۇ يەر كۈندۈزدەك يورۇپ كەتتى. بىز سەن بىلەن بىرگە بولساق، جەننەتنىڭ ھاۋاسىدىن نەپەس ئالغاندەك بولىمىز، سېنىڭ سۆزلىرىڭنى ئاڭلىساق مۇھەممەدنىڭ① ۋەز ـ نەسىھەتلىرىنى

① مۇھەممەد — مۇھەممەد پەيغەمبەرنى دېمەكچى.

ئاڭلىغاندەك بولۇپ قالىمىز، — دېدى.

ھەقىقەتچى خەلقنىڭ ئۆزىگە ئىشەنگەنلىكىدىن تولىمۇ خورسەن بولدى. ئۇ كىشىلەرگە قاراپ:

— مەن سىلەرنى سۆيىمەن، سىلەر مېنىڭ تۇپرىقىم، سىلەر مېنىڭ ۋەتىنىم، سىلەر مېنىڭ خەلقىم، مېنى سىلەر پاك قەلبىڭلار بىلەن قاتارغا قوشتۇڭلار، مېنىڭ بارلىقىم سىلەر ئۈچۈن. قېنى ئېيتىڭلار، مەن سىلەرگە نېمە ئىشلارنى قىلىپ بېرەي، — دېدى.

2

— ئەي ھەقىقەتچى، بىزگە ھايات ھەقىقەتلىرى توغرىسىدا سۆزلەپ بەر، — دېدى كىشىلەرنىڭ ئارىسىدىكى بىرسى، — ھاياتنى چۈشەنمەي ياشىغانلىقنىڭ قىممىتى ۋە ئەھمىيىتى بولماس، سېنىڭ بىزگە بەرگەن تۇنجى مېۋەڭ ھايات توغرىسىدا بولسۇن.

— ھاياتنىڭ تۇنجى قەدىمى تۇغۇلۇش، — دەپ سۆزىنى باشلىدى ھەقىقەتچى، — تۇغۇلۇشنىڭ ئۆزى ئۆلۈشتۇر. بۇ دۇنياغا ۋاقىتلىق مېھمان سۈپىتىدە ئاپىرىدە بولدۇڭلار. سىلەرنى يەنە بىر ھايات يارىتتى. بۇ دېگەنلىك ھاياتنى يارىتىدۇ دېگەنلىك.

ھاياتنىڭ ئۆزى كۆرەش دېمەكتۇر. كۆرەش ئىچىگە تۇغۇلدۇڭلار.

ھاياتنىڭ ئۆزى رىقابەت دېمەكتۇر. سىلەر رىقابەت ئۈچۈن يارالدىڭلار، ئەگەر ھاياتتا رىقابەت بولمىغىنىدا، ئۇ بىر دۆۋە ئەخلەت دۆۋىلىرى ئىچىدىكى ھېچنېمىگە ئەرزىمەيدىغان قۇرتتىن ئانچە پەرقلەنمەيدىغان بىر نېمە بولاتتى.

شۇڭا، سىلەر ھاياتنىڭ تۇنجى قەدىمىنى كۆز قارچۇقىنى سۆيگەندەك سۆيۈڭلار. بۇ سۆيۈش ھاياتقا ئاجايىپ بۈيۈك

ھەقىقەتلەرنى پىچىرلايدۇ. بۇ سۆيۈش ھايانقا غالىبلىق ۋە قەھرىمانلىقنى ئۆگىتىدۇ.

3

— ئەي خۇدانى سۆيمىدىغان ئىلىم ئىگىسى، سۆزلىرىڭ بىزنى ئويغىتىۋاتىدۇ. بىزگە بالىلار توغرىسىدا گەپ قىلىپ بەرگىن، — دېدى بالىلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرغان ياشانغان بىر چال.

بالىلىق گۈزەللىك، بالىلىق بەختىياشلىق، ئۇ ئىللىق باھارغا ئوخشايدۇ. ئۇ ئاسمانىنىڭ قەھرىدە جەۋلان قىلىۋاتقان يېڭى ئۇچىدىكى لەگلەككە ئوخشايدۇ.

ئۇ دالىدا ئۆسكەن يېشىل ئوت ـ چۆپتەك شامال قايسى تەرەپكە ئۇچۇرسا شۇ تەرەپكە ئۇچىدۇ.

ئۇ ئانىسىدىن ئايرىلغان كىيىك بالىسىدەك نېمە بەرسە شۇنى يەيدۇ. ئۇنىڭدا ئۆزىگە خاس بىر خىل ساددىلىق بار. ئۇنىڭ ساددىلىقى ئۇنىڭ پاكلىقىدۇر.

بالىلار كىم تەرىپىدىن تۇغۇلغانلىقى ئۇچۇنلا شۇنىڭ بولمايدۇ. بالىلار زېمىنگە مەنسۇپ، خۇددى بىر كۆچەت سۇپىتىدە زېمىن ئۇنى پەرۋىش قىلىدۇ، ئۇ چوڭ بولۇپ مېۋە بېرىدۇ، ئۇنىڭ مېۋىسىدىن بارچە ئاۋام بەھرىمەن بولىدۇ.

بالىلار سىلەرنىڭ كۆزۈڭلاردىن يانغان نۇر، ئۇ سۆيگۈ ئىچىدە زىبا تۆكىدۇ. بالىلار سىلەرنىڭ ئارمىنىڭلار، ئۇ سىلەرنىڭ چالا ئېيتىلغان ناخشاڭلارنى ئېيتىپ تۇگەتكۈچى. سىلەر بار يەردە ئۇلار ئازمايدۇ. دۇنيادىكى ئەڭ گۈزەل سۆيگۈلەر بالىلارنىڭ پاك مۇھەببىتىدىن تۇغۇلىدۇ. ئەڭ بۈيۈك ھەقىقەتلەر بالىلارنىڭ يۈرىكىدە مەڭگۈ ساقلىنىدۇ. سىلەر بالىلارنى سۆيۈشنى ھاياتتىكى مۇقەددەس بۇرچ دەپ قارايسىلار، ئۇلارنى ئاسراشنى ئۇلۇغ ۋەزىپە دەپ بىلىسىلار. بالىلارنى سۆيۈش ۋەتەننى سۆيۈش دېمەكتۇر.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uyghurkitap.com ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

4

— ئەي خۇدانىڭ تىلىدا سۆزلىگۈچى ئەۋلىيا يىگىت، خۇدا ساڭا كاتتا ئىنئاملارنى بەرسۇن، بىزگە ئەمدى ياشلىق توغرىسىدا گەپ قىلىپ بەر، — دېدى قولىدا كىتاب كۆتۈرگەن بىر ياش. ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى يىگىتلەر چۈقان كۆتۈرۈشتى.

— نۇرغۇن كىشىلەر ياشلىقنى باھار پەسلىگە ئوخشىتىدۇ، ئەمما مەن ياشلىقنى ھاياتنىڭ ياز پەسلىگە ئوخشىتىمەن. ياز پەسلىدە ھەممە نەرسە ۋايىغا يېتىدۇ، گۈللەر ئېچىلىپ پۈتۈن يەر گۈزەللىك تۈسگە كىرىدۇ. تەبىئەتنىڭ ھۆسنى تولۇپ جىمى ھاياتلىق نازاكەت ئىچىدە جىلۋە قىلىدۇ. ياپراقلارنىڭ تىلىدا يېقىملىق سۆيگۈ ناخشىسى ئېيتىلىدۇ. يوپۇرماقلار تاڭ سۈزۈلۈپ يۇلتۇزلار خىرە كۆرۈنگىچە ئۇخلىمايدۇ. ياشلىقمۇ خۇددى شۇنداق، ئۇ ھاياتنىڭ ئىككىنچى پەسلى. بۇيۇك ئېتىقاد، يۈكسەك ئارزۇ، تەۋرەنمەس ئىرادە ئۆز ئوبرازىنى تاپقان چاغ. سىلەر بۇ مەزگىلنى قەدىرلەشنى ئانا تۇپراقنى سۆيۈشتەك مۇقەددەس بىلىڭلار. سىلەرنىڭ بۇ مەزگىلىڭلار ھاياتىڭلارنىڭ تەقدىرىنى بەلگىلەپ بېرىدۇ. سىلەرنىڭ بۇ مەزگىلىڭلار سىلەرنى بۈيۈكلۈككە ياكى خارابلىققا ئېلىپ بارىدۇ.

ياشلىق تەبىئەتنىڭ تىنىقسىز يېقىملىق، شەمشاد ئورمانلىقىدەك مۇقەددەس. ياشلىق ھاياتنىڭ گۈل تاجىسى. ھايات ياشلىق بىلەن گۈزەلدۇر. سىلەر ئۇنى سۆيۈشنى بىلىڭلار، ھەر قەدىمىڭلاردا ئۇنىڭ قەدىرىگە يېتىڭلار.

ياشلىقنى قەدىرلىسەڭلارلا جەننەتنىڭ ئاچقۇچى چوقۇم سىلەرنىڭ قولۇڭلاردا بولىدۇ. سىلەر شۇنى ئېسىڭلاردا چىڭ

تۇتۇڭلاركى، هايات يولۇڭلاردا ئۆز چىرىغىڭلارنىڭ پەقەت ئۆز قولۇڭلار بىلەن تۇتۇپ مېڭىڭلار. سىلەرنىڭ چىرىغىڭلارنى باشقىسى تۇتۇپ بەرمەسۇن ھەم باشقىلارنىڭ چىرىغىنىڭ يورۇقىدا ماڭماڭلار، چۈنكى ياشلاردا مۇستەقىل ياشاش روھى بولۇشى كېرەك.

5

— ئەي ئەقىل ـ پاراسەت غەزىنىسى، سەن بىر مېۋىلىك دەرەخ سۈپىتىدە بىزنىڭ روھىيىتىمىزگە جان بېرىپ، ئۇسسىغان قەلبىمىزنى قاندۇرۇۋاتىسەن. بۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن ساڭا ئۆزۈن ئۆمۈر تىلەيمىز. ئەمدى بىزگە قېرىلىق توغرىسىدا سۆزلەپ بەرگىن، — دېدى ياشانغان بىر بوۋاي خىرە كۆزلىرىنى يىگىتكە تىكىپ.

— مېۋىنىڭ پىشقان مەزگىلى بولغاندەك، ھاياتنىڭ پىشقان مەزگىلىمۇ دەل قېرىلىق مەزگىلى. بۇ ھاياتلىققا نۇرغۇن تەجرىبە ـ ساۋاقلارنى يەكۈنلىگەن ئاخىرقى چاغ. بۇ چېغىڭلاردا سىلەر مەسىلىلەرگە نىسبەتەن ھادىسىگە قاراپ ماھىيەتكە قارىمايدىغان، بۇگۈننى ئويلاپ ئەتىنى ئويلىمايدىغان تراگېدىيىلىك ئەھۋاللارغا خاتىمە بېرىسىلەر.

ئەگەر سىلەر ياشلىقىڭلارنى گۈزەل ھەم ئەھمىيەتلىك ئۆتكۈزگەن بولساڭلار، ھاياتىڭلارنىڭ بۇ ئاخىرقى مەزگىلىمۇ مەنىلىك ئۆتۈپ، سىلەرنى ئۆز يارىشىغىڭلار بىلەن چىرايلىق ئۇزۇتۇپ قويىدۇ.

مەن كوچىدا ئۆلۈپ قالغان قېرى ئادەملەرنى كۆرگەن. ئۇلار قەلەندەر ياكى ساھىل ئەمەس، دەرۋىش ياكى ئەۋلىيا ئەمەس، ئۇ پەقەت ھاياتنى ئەيش ـ ئىشرەت بىلەن ئۆتكۈزگەن ئادەملەرنىڭ ئاقىۋىتىدۇر.

قىرانلىق دەۋرى قەدىرلەنسە، قېرىغاندىمۇ زېرىكىپ قارتىلايدۇ. سىلەر قېرىلار پەرزەنتىڭلاردىن پاناھلىق تىلىمەڭلار، پەقەت ئۆزۈڭلاردىنلا ئۈمىد كۈتۈڭلار، ئۇلار ئۆزىنى ئۆزى ئارانلا يولغا سالالايدۇ.

قېرىلىق — ھاياتنىڭ ئاخىرقى ناخشىسى، ئۆنچىلەر دۆۋىلەنگەن خامان.

قېرىلىق — ئېقىننىڭ ئاخىرى، سۇ لىپمۇلىق تولغان كۆل.

قېرىلىق — تاملىرى سىرلىنىپ زىننەتلەنگەن ھەممە نەرسىسى تەل قەلئە.

قېرىلىق — بىر ئۆمۈر ھايات ئۈستىدە سوغۇققانلىق بىلەن تەپەككۇر يۈرگۈزۈپ، ئۇزۇن بىر تارىخ ھەققىدە ئۇنسىز قەلەم تەۋرىتىدۇ.

قېرىلىق — تۇرمۇش سىرلىرىنى ئۇزۇن تەنھق قىلىپ، مەۋجۇدىيەتنىڭ ھېكمەتلىرى ئۈستىدە گەپ قىلىدۇ.

قېرىلىق — نىقابى پۈتۈنلەي ئېچىۋېتىلگەن ھايات، سىرلىرى ئاشكارىلانغان مەخپىيەتلىك.

قېرىلار ئۆزەڭلارنىڭ قېرىپ كەتكىنىڭلارنى بالىلار ئۆيلۈك - ئوچاقلىق بولغان چاغدا ھېس قىلمىسىلەر. ئۇ چاغدا سىلەر ئۆيدە يالغۇز قېلىپ: «بىز قېرىغان ئوخشايمىز» دەپ ئېغىر تىنغاندا، ئۆلۈم سىلەرنىڭ ئىشىكىڭلارنى چېكىدۇ.

6

— ئەي ھەقسىزچى، بىزگە ئۆلۈم ھەققىدە سۆزلەپ بەرگىن، — دېدى ئادەملەر ئارىسىدىكى بىرسى.

ئۆلۈم — باش - ئاخىرى يوق يول، بىز مەڭگۈ چۈشەنمەيدىغان ھەقىقەت.

ئۆلۈم — بىپايان كائىنات، چەكسىز سۈكۈت.

ئۆلۈم — ئەڭ بۈيۈك لىرىكا، تەڭرىنىڭ ئىنسانلارغا بەرگەن يۈرەك زۇننارى.

ئۆلۈم — هايات چىرىغىنىڭ ئۆچۈشى.

ئۆلۈم — ئەركىنلىك، ئۇ ئۆزى خالىغىنىنى قىلىدۇ.

ئۆلۈم — هەممىنى ئۇنتۇلدۇرىدۇ. ئۇ ئىنسانلارنى بارلىق رەزىل، شەرمەندە يوللاردىن، قۇللۇقتىن قۇتۇلدۇرىدۇ.

بىز هەممىمىز ئۆلۈمگە نائىل بولۇمىز. هەر بىرىمىزگە نىسىپ بولغان ئۆلۈم بىر - بىرىگە ئوخشىمايدۇ.

ئۆلۈم — قۇشقا ئوخشايدۇ، ئۇ ئۆزى خالىغان دەرەخقە قونىدۇ. ئەگەر ئۆلۈم كەلسە، ئۇنى مەردانىلىق بىلەن قارشى ئالالىغان ئادەم كىشىلەر تەرىپىدىن مەڭگۈ يادلىنىدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uyghurkitap.com ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

خارلاش

سەن ئۆزۈڭگە ئىشەنمەيسەن. سەن ھاياتلىققا قەدەم قويغىلى شۇنچە ئۇزاق يىللار بولسىمۇ، تېخى ئۆزۈڭ ھەققىدە بىرەر قېتىم ئويلانغىنىڭ يوق. ھەربىر باسقان قەدىمىڭدە ئۆزۈڭنىڭ مەۋجۇتلۇقىغا گۇمان بىلەن قارايسەن. سەن روھىڭنى ھەر كۈنى دېگۈدەك ئاختۇرىسەن، لېكىن بىردەمنىڭ ئىچىدىلا زېرىكىپ كېتىسەن. سەن قەلبىمدە ئۇمىد ـ ئارزۇ يوق دەپ قارايسەن، بىراق ئىزدەنمەيسەن.

سەن ئۆزۈڭنى «قۇرۇغان دەرەخ» دەيسىڭ.

دەريا ساھىلىدا ئولتۇرغىنىڭدا ئۆزۈڭنى «مەن سۈسىز دەريا» دەيسىڭ.

ئۆز ھىدى بىلەن ھاۋانى خۇشبۇي قىلغان سەرخىل گۈللەرنى كۆرگىنىڭدە ئۆزۈڭنى «مەن سولاشقان گۈل» دەيسىڭ.

ئەگرى ـ بۈگرى يوللارنى ئارقاڭغا قالدۇرۇپ، بىپايان دەشتى ـ باياۋاندا سەپەر قىلغىنىڭدا: «ئەي، گىياھ ئۇنمەس چۆل، يۇرىكىگە ئوت كەتكەن قاقاسلىق، مېنىڭ ۋۇجۇدۇمنۇ سەن بىلەن ئوخشاش» دەيسىڭ.

ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئاسمانغا ئۇنسىز تىكىلىسەن. چەكسىز قىزغىنلىققا تولغان ئانا ـ بالا كەپتەرلەر باش ئۈستۈڭدىن ئەگىپ ئۆتكەندە ئۆز ـ ئۆزۈڭگە: «مېنىڭ قانىتىم يۇلۇپ تاشلانغان» دەپ شۇبرلايسەن.

سەن ئۆزۈڭگە ئىشەنمەيسەن، سەن بۈگۈنگە قەدەر ئۆزۈڭگە ئىشىنىپ باقمىدىڭ.

كۆڭلۈڭدىكى سىرىڭنى يوشۇرما، گەپ بولسا دەۋەرگىن، بىراق ئۆز ـ ئۆزۈڭنى خارلىما...

پەيت

بۇ مۇساپەممۇ ئاخىرلاشتى. ماڭىدىغان يوللىرىم توڭىدى، ئاشىدىغان داۋانلىرىممۇ تاماملاندى. مەن يېگانە مەنزىلىنىڭ قىرغىقىغا يېتىپ كەلدىم.

ھاياتنىڭ تەقەززاسى مېنى ئاخىرقى ئۆتەڭگە ئېلىپ كەلدى. ھېسابسىز ئىسسىق ـ سوغۇقلار ئىچىدە گېگانتلاشقان ئۇشبۇ ھاياتنى تىنچىتاي، ھەسسىلەپ ئەلەم چەككەن كۈنلىرىمدىن خەيرلىشەي.

مەن ساھىلغا يېتىپ كەلدىم. ھەر خىل ئىستەكلىرىممۇ مەن بىلەن بىرگە بۇ يەرگە كەلدى. مەن ئېسىل ئارزۇ ـ ئىستەكلىرىمنى يېشىل يىپقا ئۆتكۈزۈپ دىلدارىمنىڭ بوينىغا ئېسىپ قويدۇم. ئۇ بىر جۈپ كۆزىنى بىز بېسىپ ئۆتكەن ئاجايىپ ئېغىر كۈنلەرگە شۇنچە مەيۈس ھالدا تىكەتتى. ئۇ شۇ خىيال ئىچىدە ئۇزاق ئولتۇردى. ئۇ ئۆزىنىڭ ئەقىل ـ پاراسەت دۇنياسىغا سىڭىپ كەتتى.

ئۇ خۇشاللىق ۋە خاپىلىقنىڭ ئەڭ ئاخىرقى يوللىرىدا بىر رەت ئايلىنىپ چىقتى.

كۈندۈزۈم چېكىگە يەتتى. زېمىننىڭ تېرەن قاتلاملىرىغا كۆمۈلۈپ كەتكەن ئارمانلار بېشىنى كۆتۈردى. نەچچە ئەسىر تېنىمسىز جىمجىت ئاققان دەريا سىلكىندى.

مەن زېمىنگە تىزلاندىم. زېمىن ئاننىڭ ئالتۇن تۆتىياسىنى ئېلىپ كۆزلىرىمگە سۈرتتۈم. خۇداغا ئىبادەت قىلىپ، مەدەت تىلىدىم.

مېنىڭ شادلىق بايرىمىم يېتىپ كەلدى. شادلىق، خۇشاللىق

ئىچىدە ئوتلۇق يۈرىكىم سوقۇشتىن توختىمايدۇ. چەكسىز مۇھەببىتىم دۇنيانىڭ ئىچىگە سىغىپ كېتىدۇ.

سىرلار يېشىلدى. بىزنى مەھلىيا قىلغان نىقاب يىرتىلىپ تاشلاندى.

بۇ ئوتلۇق دەملەر بىزگە ھەممىنى بەردى. ھەممە ھالىدىن كەتكەندە، بىپايان ئورمانىڭ زۇۋانىي تۇتۇلغاندا، كۇن نۇرىمۇ نىمجان بولغاندا بىز ئۇيقۇمىزدىن ئويغاندۇق. غەمكىن كۆڭۈللەر تىترەپ يىغلىدى، ئازابلىق قەلبلەر غالجىرلاشتى، ئوتلۇق يۈرەكلەر پارتلىدى.

مەن دۇنيانىڭ قارشى قىرغىقىغا يېتىپ كەلدىم. خۇشاللىق ۋۇجۇدۇمنى چىرمىدى. شادلىقىمدىن ئاۋازىمنى بارىغا قويۇۋەتتىم. ياڭراق سادالار دەرەخلەرنىڭ جىمجىت يوپۇرماقلىرىنى تىترەتتى. ئۇ يەنىمۇ قانات يېيىپ، قاقاس دالىلاردىكى قەدىمىي توغراقلارنىڭ بېشىغا قوندى.

مۇساپەم چېكىگە يەتتى.

تاڭ سەھەرنىڭ كۆزى ئېچىلىۋاتىدۇ. مەڭگۈلۈك كۇندۇزنىڭ قۇياشى بۇلۇتلار ئىچىدىن چىقتى.

مۇڭلۇق دىلىم غەم ـ قايغۇنى ئۇنتۇدى. جۇدالىق ۋە ئۆلۈم ئاددىي ئۇقۇمغا ئايلاندى.

سۆگەت دەرىخىنىڭ سالقىنىدا چۈش كۆرۈپ ياتقان سەبىي بالىلار يېنىمغا كېلىڭلار.

سازىمنى تەڭشەپ قويدۇم، ئۇنى ئەمدى مەڭگۈلۈك ناۋالارغا چالىمەن.

سەنمۇ كەل ئەزىزىم، مانا بۇ مەن كۇتكەن پەيت.

يىراق

سەھەردە يولغا چىقتىم. بارماقچى بولغان يېرىم تولىمۇ يىراق، ھەمراھىم تېخىچە يېتىپ كەلمىدى.

قېرى دەرەخنىڭ سايىسىدە ساقلاۋاتقىنىمغا خېلى بولدى، ئۇ تېخىچە كەلمىدى.

كۈن پاتاي دەپ قالدى. گۈگۈمنىڭ شېرىن كۆلەڭگۈسى ئەتراپىمغا تېزلا يېتىپ كەلدى. خىرە ـ شىرە قاراڭغۇلۇقتا كۆزلىرىم تېلىپ ئۈيقۇسىراشقا باشلىدىم.

ئۇ كەلمىدى . مەن ئاخىر ئورنۇمدىن تۇردۇم. بارماقچى بولغان يېرىم يىراق ئىدى. يىراقتا ماڭغانلارنىڭ ماڭا قاراشلىرىدىن خىجىل بولدۇم. ئاخىر سەپەرگە ئاتلاندىم. ئۇ تولىمۇ يىراق جاي ئىدى، تولىمۇ يىراق. . .

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بۇ يەردە

ئىشىكنى قويۇپ يېنىمغا كەل ئەزىزىم، بىز قول تۇتۇشۇپ ئۆگزىگە چىقايلى.

ئېتىزلاردىكى مايسىلار قۇرۇپ كەتكەن بولسىمۇ، پايانىنى يوقاتمىغان بۇ دالا بىزنىڭ كۆڭلىمىزنى بىرئاز تىندۇرىدۇ.

دەريالاردىكى سۇ قۇرۇپ كەتكەن بولسىمۇ، كىچىك ئېقىنلاردىكى يامغۇر تامچىلىرى ئۈسسۈزلۇقىمىزنى قاندۇرالايدۇ.

تاغ شامىلىنىڭ ئەنگىزى بار، بەلكىم گۈگۈم چۈشكىچە بۇ يەردىن ئۆتۈپ قالار.

تاغ قاپتىلىدىن پادىچىنىڭ ناخشىسى كېلىۋاتىدۇ.

كەل پەرىشتەم، يېنىمغا كەل، ئۆگزىمىزدىكى يۇلتۇزلارنىڭ يارقىن نۇرلىرىنى سۆيۈۋال، دانە ـ دانە بۇ نۇر چەمبىرىكىنى قاشتېشىدەك سۇزۇك بوينۇڭغا ئېسىۋال.

ياق، دېدىڭمۇ!؟

كۆڭلۈڭنى بۇزما ئاپپىقىم، راست، قەلبىڭنىڭ تېرەن قاتلىمىدىكى ئوتلۇق مۇھەببەتنى چۈشىنىمەن.

ياق دېگىنىڭ راست دېگىنىڭدەك، مانا بۇ يەردە، بۇ يەردە كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان نۇمۇسچان قىز يوق، ناتۇانلىق ئەخلاقنى كۆرگىلى بولمايدۇ.

بۇ يەردە ئىنسانلار قەلبىدىكى كۈچلۈك سادا، قاينىق ھېسسىيات، جۈشقۇن ناخشا، غالىب جەڭگىۋارلىق شېرىن ئۈيقۇدا.

روھ ۋە قاندىن ئاپىرىدە بولغان گۈزەل شېئىر، گېنىدىن ۋۇجۇدقا كەلگەن يارقىن مۇزىكا يوق، شائىرلارنىڭ قەبرە تېشىدا

ئوت كۆيۈۋاتىدۇ.

بۇ يەردە ئۇلۇغلار نامىنى ياد ئېتىش، ئالدىدا ئۆتكەنلەرنى سېغىنىش ھەمىسى گۈگۈم ئىچىدە، ئەقىدىمۇ پالەچ، سۆيگۈ تەرك قىلىنغان، بەختنىڭ گۈللىرى ئۆز دەرياسىنىڭ ساھىلىدا قۇرۇپ قالغان، ساختا مۇھەببەت ۋە يالغان ئىستەك تارقالغان. قارىلىق، نىجاسەت ئۇشبۇ ئادەملەرنىڭ كۆڭلىگە بۆسۈپ كىرگەن.

بۇ يەردە قۇش چاڭگىلىرى جىمىپ كەتكەن، دەرەخ يوپۇرماقلىرىنىڭ شۇنىرلاشلىرىمۇ سۈكۈتكە چۆمگەن.

مەن ھەمىسىنى كۆردۈم. ئۆلمىگەنلىكىم ئۈچۈن ھەممىنى كۆرۈۋاتىمەن. كۆرۈشنىڭ «گۇناھ» ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتسەمۇ يەنە كۆرۈۋاتىمەن.

ئەزىزىم، قاراڭغۇ چۈشەي دەپ قالدى، سەرەڭگىنى ئېلىپ چىقىپ پەنەرگە ئوت ياق. بىز بۈگۈنكى چىغىر يول بىلەن دەريادا بارايلى.

ئىلاھ ئۆكۈنگەن ۋە ئازابلانغان ھالدا بىزگە ئاق يول تىلىسۇن. ئىشىكنى قويۇپ پەنەرگە ئوت ياق ئەزىزىم.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

لەنىتى

چىرايىڭ سارغىيىپ كېتىپتۇ. قەلبىڭنىڭ ئۇنسىز ياش تۆكۈۋاتقانلىقىنى سېزىپ قالدىم. نېمىشقا يەرگە قاراپ يىغلايسەن.

ئۇ لەنىتى سېنى يەنە ئەيىپلىدىمۇ، ئۇ نېمە ئۈچۈن سېنى ئەيىپلەيدۇ.

مەكتەپنىڭ دەرۋازىسى ئوچۇق ئىدى. بىز ئىككىمىز قولتۇقلىشىپ كىرگىنىمىزدە ئۇ فاكۇلتېت بىناسىنىڭ پەشتىقىدا بىزنى كۆرگەن. شۇ چاغدىكى ئۇنىڭ چىرايى گويا ئەمدىلا كېزىكتىن قويۇقان ئادەمنىڭ چىرايىدەك بولۇپ كەتكەنىدى. ئۇنىڭ سېنى ئەيىپلىشىدىكى سەۋەب شۇ ئىكەن ـ دە؟ ئۇ نېمىدېگەن دۆت ـ ھە!

دولقۇنلاپ ئېقىۋاتقان دەريا سۈيىنى كەتمەندە توپا تاشلاپ توسالارمۇ؟ خۇدا قوشقان مۇھەببەتنى ئۇ ئايرىۋېتەلەرمۇ؟

سۆيۈملۈكۈم، ئۇ نىيىتى بۇزۇقنىڭ نېمىنى كۆزلەۋاتقىنىنى بىلمەن. ئۇ كىچىككىنە ئىشلار ئۈچۈن ئۆزىنى خەسلەشتۇرىدۇ. شۇڭا، ئۇ ئىنستىتۇتتىكى ساۋاقداشلار ۋە باشقا ئوقۇتقۇچى ـ ئۇستازلار ئالدىدا ئانچە تىلغا ئېلىنمايدۇ. ئۇنىڭ «كۆيدۈرگە»، «سۇخەنچى» دېگەن چىرايلىق ناملىرى مەكتەپ ئوبۇرنىلىرىنىڭ تاملىرىدا مەشھۇر.

بىز دەريا ساھىلىنى، يېشىل كۆنچى كوچىسىنى ئايلىنىپ كەلدۇق. بۇمۇ ئۇنىڭ باشقۇرۇشىدىكى ئىشمۇ؟

بىز مۇھەببەت توغرىسىدا، كەلگۈسى تۇرمۇش، گۈزەل ھايات ھەققىدە ئۇزاقتىن ـ ئۇزاق سۆزلەشتۇق، ئىزغىرىن شامالىلارغا

قوشۇلۇپ شېرىن سۆيگۈ ناخشىلىرىنىى ياڭراتتۇق. سۆيۈش، مۇھەببەتمۇ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئەيىپلىكمۇ؟ بىزنىڭ يوللىرىمىز ئۇنىڭ ئىرادىسى بويىچە بولامدۇ؟

دەرۋازا يېنىدا ئۇنى كۆرۈپ، قوشۇمام تۇرۇلدى. بىراق، ئۇنداق نەزىرى پەس، روھى يالاق، قەلبى نىجاسەت ئادەملەر بىلەن تەڭ بولۇشنى راۋا كۆرمىدىم. ئۇنداقلار بىلەن دۇئىلغا چۈشۈش مەزلۇم ئايالالار بىلەن چېلىشقانغا ئوخشاش بىر ئىش - دە!

سۆيۈملۈكۈم، سەن ئۆزۈڭنى قورشاۋ ئىچىدە قالغاندەك ھېس قىلىۋاتامسەن؟

ئۇ نېمە دېسە دەۋەرسۇن، نېمە قىلسا قىلىۋەرسۇن، ئۇنىڭ پېچىقى ھەرقانچە ئىتتىك بولسىمۇ ھېچنېمىنىى كېسەلمەيدۇ. ھاياتتىكى ئۇنچىكى توسالغۇلارنى پەرۋايىسىغا ئالمىغىن، ئۇ قاۋاپ - قاۋاپ قالمامدۇ، غاجاپ - غاجاپ ياتمامدۇ!

مەن سېنى چاقىرغاندا ھېچ ئىككىلەنمەيلا چىقىۋەر. كەينىڭدىن گەپ قىلغۇچىلار خاتىرىلىرىگە بىز ھەققىدە يېڭىدىن يېڭىى توقۇملارنى توقۇسۇن.

مېنى چەكسىز مۇھەببەت بىلەن سۆيگەنلىكىڭنى ئۇ بىلمىدۇ.

ۋاھ، لەنىتى ئېشەك، ئۆز ئىززەت - ئابرۇيىنى سانىغۇچى ئەبلەخ، بىز ئاشۇ مىليون خەلق قاتاردا كەلگۈسىمىز، پەرزەنتىمىز ئۈچۈن ماكان قۇرساق نېمە بوپتۇ؟

كەل ئاپىمقسم، بىز توي قىلايلى!

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

سېنىڭ تۇغۇلغان كۈنۈڭ

1

سەن بۇ دۇنياغا كۆز ئاچقان كۈنى، مەن سېنىڭ ئىشىكىڭنىڭ بوسۇغىسىدا ئىدىم. يىم يېپىلغان ئىشىكىڭنىڭ يوچۇقىدىن تەشنالىق بىلەن قارىدىم. سەنمۇ ئاق يۆگەك بىلەن بۆشۈكۈڭدە يېتىپ مەن تەرەپكە قارىدىڭ. بىزنىڭ كۆزلىرىمىز ئۆزئارا ئۇچراشتى.

بىز بىر يەردە چوڭ بولدۇق. قول تۇتۇشۇپ مەكتەپكە بارغىنىمىز، تال چۈشقىنى ئات ئېتىپ ساھىللار ئارا ئويىنىغىنىمىز بالىلىق ھاياتىمىزنىڭ مەڭگۈلۈك ئۇنتۇلماس خاتىرىسى.

سەن تېزلا كۆزگە كۆرۈندۇڭ. سەنئەتكارلار يارىتقان نەپىس سەنئەت بۇيۇمىدەك كىشىلەرنى ئۆزۈڭگە تېزلا جەلپ قىلىۋالدىڭ.

سەن كۈندىن ـ كۈنگە غۇنچىدەك ئېچىلدىڭ. تەبىئەت، سەرخىل جاۋاھىراتلار سېنى يېپىبچى ياساندۇردى. ھۆسنى ـ جامالىڭ ۋايىغا يېتىپ تېخىمۇ گۈزەللەشتىڭ.

بىز ياشلىق دەۋرازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا يېتىپ كەلدۇق. يۈكسەك ئارمانلار ئەۋج ئۇرغان، ئۇلۇغ ئارزۇ ـ ئىستەكلەر يوشۇرۇنغان، ئىنسان ئەقىل ـ پاراسىتى چېچەك ئاچقان ياشلىققا قەدەم تاشلىدۇق.

سەن تېخىمۇ رەڭدارلاشتىڭ، مەنمۇ سەگەكلەشتىم، بۇرۇتلىرىم خەت تارتتى.

سەن بالىلىقتىكى شېرىن خىيال، گۈزەكلىكىڭنى كەينىڭگە

چۆرۈپ تاشلىدىڭ. مېنىڭمۇ يۈرىكىم ئويغاندى، روھىم دەرد تارتتى.

بىزنىڭ قەلبىمىزنىڭ ئىلگۈنچىكىگە مۇھەببەت يىپى باغلىنىپ قالدى.

بىز شېرىن مۇھەببەتنىڭ ھەرخىل گۈللىرىدە بېزەلگەن گۈزەل دۇنياغا ئۆزىمىزنى تاشلىدۇق.

2

سېنى ئىزدەپ باردىم. داداڭ مەيدەمنى ئىتتىرىپ ئۆيۈڭدىن چىقىرىۋەتتى.

مەن بىز تۇنجى رەت سۆيۈشكەن ساھىلىنىڭ قىرغىقىدا سېنى ئۇزاق ساقلىدىم، سەن كەلمىدىڭ. تەنھالىق ھەم روھىي غېرىبلىق ئىچىدە سېبىنىڭ بۇ يەرگە، مېنىڭ قېشىمغا كېلىشىڭنى كۈتتۈم.

گۈگۈمۇ چۈشتى. قۇياشنىڭ ئاداقى نۇرلىرى دەريا بويىنى سۆيۈپ قويۇپلا غايىپ بولدى. مەن يۈلتۈزلارنىڭ يارقىن چىرايىغا تىكىلىپ غايىبانە ۋاقتىمنى ئۆتكۈزدۈم.

سۇبھى سۈزۈلدى. قۇياش نۇرىمۇ قۇمۇشلۇقنىڭ تۈۋىدىن ئەگمەي ئۆتۈپ يىراقلارغا كەتتى. مەن ئۆيۈمگە قايتىپ كەلدىم. غېرىب كۆلبەمدە ھېچنەرسە ۋە ھېچكىشى يوق ئىدى. ئۆيۈم گويا قەبرىدەك غېرىب بولۇپ قالغانىدى.

مەن ئۆيۈمگە قايتىپ كەلگەن ئاشۇ كۈندىن تارتىپ سېنى قايتا ئۇچراتمىدىم.

3

ماينىڭ يىگىرمە بەشى، سەن تۇغۇلغان كۈن. سەن بۇ دۇنياغا كۆز ئاچقان ئاشۇ كۈنى مەن ئىشىكىڭ ئالدىدا ئىدىم. سەن

تۇغۇلغاندا ھەممىدىن بەكرەك خۇشال بولغىنى مەن دېسەم بەلكىم ئىشەنمەيسەن. ئىشەندۇرۇش ھەم ئانچە مۇھىم ئەمەس. ئىشقىلىپ شۇ كۈنى سەھەرگىچە كىرپىك قاقماي چىققىنىم ئۆزۈمگە ئايان.

بۇگۈنمۇ دەل سېنىڭ تۇغۇلغان كۈنۈڭ. سېنىڭ قايسى قىرغاقتا ئىكەنلىكىڭنى بىلمەيمەن. ئەينى چاغدا تېرىۋالغان گۈللىرىمدىن بىر دەستە قىلىپ، كونىراپ كەتكەن لوڭقامغا سېلىپ قويدۇم. يىگىرمە ئىككى تال شامنى كۈجە ئورنىدا ئەبجەق كارىۋىتىمنىڭ ئەتراپىغا تىزدىم. ئۇ گويا مېنىڭ تۇنۇگۈنۈم ھەم بۈگۈنۈمدەك كۆيۈۋاتىدۇ.

خاسىيەتلىك چۈشلەر ئۆتۈپ كەتتى. شېرىن دەقىقىلەرنىڭمۇ يىلتىزى قۇرۇمىدى. بىراق، ئەزىزىم، سېنىڭ قايسى قىرغاقتا ئىكەنلىكىڭنى بىلمەيمەن.

ئۈمىد بار يەردە ھايات بار، ھايات بار يەردە مامات بار. بىز تېخى ماماتلاشمىدۇق.

كوچىدا يامغۇر يېغىۋاتىدۇ. مەن دېرىزەمدىن سىرتقا بىر خىل مەيۈسلۈك ئىچىدە قارىدىم. سېنىڭ بىلەن مېنىڭ يامغۇرلۇق كوچىدا ھېچنېمىنى پەرۋايىغا ئالماي ھېلىقى تاش ئورۇندۇق بار كونا جايغا كېتىۋاتقانلىقىمىزنى كۆردۈم. يۈرىكىم تىترەپ كەتتى. مەن ئۇلارنىڭ بىر ـ بىرىگە ماس كەلگەن گەۋدىسىگە قارىغىنىمچە تۇرۇپ قالدىم. ئۇلار ئاشۇ قاراڭغۇلۇق ئىچىدە غايىپ بولدى.

پەرىشتەم، مەن ئىككىمىزنى — سەن بىلەن مېنى ئەگە بارسام ئۇچرىتىپ تۇرىمەن. بىزنىڭ مۇقەددەس مۇھەببىتىمىز بىز ماڭغان بارلىق يوللارنىڭ قىرغاقلىرىغا گۈل بولۇپ ئۇنۇپتۇ. مەن ئۇ گۈللەرنىڭ ھىدىنى ئەينەك قۇتىغا قاچىلاپ قويدۇم.

سېنىڭ قايسى قىرغاقتا ئىكەنلىكىڭنى بىلمەيمەن. بۈگۈن تۇغۇلغان كۈنۈڭدە، سەن مېنىڭ يېنىمدا.

بىز بىللە ئويناپىدىغان چاغلارنىڭ ئۆتۈپ كەتكەنلىكىنى مانا مۇشۇ سۆيۈملۈك دەقىقىلەردىلا ھېس قىلدىم.

بەخت دەرىخى

خېلى يىللار ئىلگىرى ئايرىلىپ كەتكەن سۆيۈملۈك مەھبۇبەم بىلەن دېڭىز ساھىلىدا تاسادىپىي ئۇچرىشىپ قالدىم. ئۇ خۇددى مەن بۇرۇن سۆيگەندەك شۇنداق چىرايلىق تەبەسسۇم قىلىپ تۇراتتى. مەن ئۇنىڭ بىلەن ياشلىق باھارىمدىكىدەك ئوتلۇق كۆرۈشتۇم. ئۇ مېنى ئۇزاق قۇچاقلىغاندىن كېيىن: «بىزدە تېخىچە ئۇزۇلۈپ كەتمىگەن بىر سۆيگۈ يېپى مەۋجۇت ئىكەن» دېدى. ئۇنىڭ چىرايلىق، نۇر يېغىپ تۇرغان كۆزلىرىگە قاراپ: «بىزدە ئۇ يېپ مەڭگۈ ئۇزۇلمەيدۇ» دېدىم.

بىز دېڭىزنىڭ گۈزەل ساھىلىدا ئۆتۈپ كەتكەن ياشلىق ھاياتىمىز ئۈستىدە توختالدۇق. ياشلىقتىكى سەۋەنلىكلەرنى قايتا تەكرارلىمىدۇق ھەم ئۇ كۈنلەرگە سالۋات دېدۇق.

بىز كېتىۋاتىمىز. ئۆمرىمىزنىڭ ئاخىرقى مىنۇتلىرىدا بەخت دەرىخىنى قايتا ئاپىرىدە قىلدۇق. بۇ يېشىل دەرەخ بىزنىڭ بۈگۈنكى ھاياتىمىزنىڭ ئەڭ جەڭگىۋار ۋە بۈيۈك ناخشىسى.

بىز كېتىۋاتىمىز. دېڭىزدا، يېگانە قۇلۇاق ئۈستىدە ئولتۇرۇپ ھايات دولقۇنلىرىنىڭ دەھشەتلىك قاينىمىدا مەغرۇر كېتىۋاتىمىز.

بىز كېتىۋاتىمىز. بىزنىڭ ئارمىنىمىز، بىزنىڭ غايە، ئارزۇ ـ ئىستەكلىرىمىز بىزنى كۈتۈۋاتىدۇ. بىز ئاشۇ ئارمان بوستانلىقىنى ئىزدەپ كېتىۋاتىمىز. «يالغۇز ئاتنىڭ چېڭى چىڭماس، چېڭى چىڭسىمۇ دېگى چىڭماس»، «ئىش ئۆملۈكتە، كۈچ بىرلىكتە» دېيىشىپ، بىر ئېتىقادنىڭ كۈچى بىلەن بىز مەڭگۈ قول تۇتۇشۇپ ئالغا باسىمىز.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىكىنى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

سۆيگۈ مەكتۇپلىرى

ئەگەر ئالسا بۇ كۆڭلۈمنى ئاشۇ شىراز جانانى،
بېرەتتىم قارا خالغا سەمەرقەنت ھەم بۇخارانى.
— ھافىز شىرازى

1

تۇن يېرىملاشتى، ھايات ئۇچۇن كۆرەش قىلغۇچىلارنىڭ دېرىزە پەردىلىرى چۈشۈرۈلدى. نامراتلارمۇ ئىشىكلىرىنى يېپىشتى. ساھىللارمۇ كۇنچى بۇلۇڭلاردىن پاناھلاندى.

ئالەمدىكى ماي بويياق رەسسام تېخى چالا ئىدى. رەڭگە چىلانغان موي قەلەمنىڭ تال ـ تال چاچلىرىغا قايغۇ ئارىلىشىپ كەتكەندەك، شۇنچە غېرىب ھەرىكەت قىلاتتى. مەن قولۇمدىكى ئىشنى تاشلاشنى راۋا كۆرمىدىم. تاڭ سۈزۈلەي دېگەندە ئاخىرقى مەنزىلگە يېتىپ باردىم.

سەۋر ماڭا بۇيۇك ھاياتنى سۆيدۈردى. مەن مەڭگۈلۈك سۇكۇت بولمىغان تەنھا ئۆيۈمدە مۇھەببەتتىن باشقىنى ئىزدىگىنىم يوق. ناخشىغا ئوخشاش ساپ سۆيگۈ مېنىڭ ھەربىر تىنىقىمدىن گۈل بولۇپ تۆكۈلىدۇ.

ئەي مېنىڭ ئۇماق كەپتىرىم، مەكتۇپنى ئالغاچ كەت!
سېنى سۆيىمەن ئامرىقىم، پەقەت سېنىلا سۆيىمەن.

2

مەن سەندىن: «سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭدا نېمە بار» دەپ سورىغىنىم ھېلىھەم ئېسىمدە، سەن ماڭا بالىلارچە تەلمۇرۇپ: «مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئازابلىق قان، ھەسرەتلىك كۆز ياش بار» دەپ جاۋاب بەرگىنىڭنى ئەسلەيمەن. مۇبادا، ئۇ قايغۇلار سېنىڭدە راستلا بولسا، ئۇ مېنىڭ ئازابىم، كۆز يېشىم، مېنىڭ دەرد ـ ئەلىمىم.

مەن ھاياتىمنىڭ باش ـ ئايىغىنى سېنىڭ قۇچىقىڭدا ئاشكارا قىلدىم. ئۇزۇپ يۈرگەن بۇلۇت پارچىلىرىدىن دالىلارغا يامغۇر تۆكۈلگەندەك، مەنمۇ ساڭا ھەممىنى، ھەممىنىلا بەردىم.

يىغلامسىرىغان كۆزلىرىڭنىڭ قارىچۇقلىرىدا، قەلبىڭنىڭ ئاھۇ ـ زارلىرىنى كۆرگىنىمدە، ھەممە يەر ماڭا قاراڭغۇ بولۇپ تۇيۇلدى. رەزىللىك ئىچىدە ھايات كەچۈرۈۋاتقىنىڭنى دېمىسىمۇ ھەممە يەر رەزىللىك توزانلىرىغا تولۇپ كەتتى. چاقناپ تۇرغان گۈزەللىك، پارلاپ تۇرغان سۆيگۈ ئۇچۇپ كەتتى.

سۆيۈملۈكۈم، بىز مۇشۇ ئازاب ئىچىدە ھەممىنى يېڭىشىمىز كېرەك. بىز قويغان دەرەخنىڭ مېۋىلىرى ھامان پىشىپ يەرگە چۈشىدۇ، گېزى كەلگەن ھايات دېگەنىنى ئالقانغا ئېلىپ، ئۆركەشلەپ ئېقىۋاتقان ئاشۇ دولقۇنلۇق دەريانغا قويۇپ بەرگۈلۈك.

سېنى سۆيىمەن ئامرىقىم، پەقەت سېنىلا سۆيىمەن.

3

ئۇخلاپ قالغىنىمدا كۆرىدىغىنىم پەقەت چۈش، ئويغانغاندا كۆرىدىغىنىم ئازاب.

مەن سېنى سۆيگەنلىكىم ئۈچۈن ئازاب ئىچىدە ياشايمەن. سېنىڭ روھىڭ مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ھەسرەت بولۇپ مېنى قىينايدۇ. مەن ئاۋات بازارنىڭ دوقمۇشىدا تۇردۇم. بىر ساھىل ماڭا قولىنى

ئۇزاتتى. مەن ئۇنىڭغا ھېچ نەرسە بېرەلمىدىم، يانچۇقۇم قۇيقۇرۇق ئىدى. قەلبىمدىكىنى ئۇنىڭغا بېرىۋېتىش مۇمكىن ئەمەس ئىدى.

مەن تېپتىنچ ئېقىۋاتقان دەريا ساھىلىدا ئولتۇردۇم. دەريا سۈيى قەغەزدىن ياسالغان كىچىك كېمىلەرنى نەلەرگىدۇر ئېلىپ كېتىۋاتاتتى. لېكىن، ئۇ سەندىكى نەرسىلەرنى نەگىمۇ ئېلىپ كېتەلىسۇن.

چىغىر يولدىكى ئەگرى - توقايلىقنىڭ قەيەردە تۇگەيدىغانلىقىنى بىلمىدىم. كېتىۋاتىمەن، كىشىلەر مېنىڭ نەدىن كېلىپ نەگە كېتىۋاتقانلىقىمنى بىلمەيدۇ. ھايات تېپىشماقلىرىنى ھەربىر باسقان قەدىمىمدە كۆرۈۋاتىمەن. كېچىدىكى ھاياتنىڭ كۆرىدىغىنى پەقەت يۇلتۇزلارنىڭ نازۇك تىترەشلىرى بىلەن ئاينىڭ ئەلەملىك شۇڭىرلىشى.

چۆچۈپ ئويغاندىم، ناخشىلىرىم سۈمبۈل چاچلىرىڭدا ئويناۋاتىدۇ، مېنى قۇچىقىڭغا ئال جېنىم، قۇچىقىڭدا جان بېرىش مەن ئۈچۈن خۇشاللىق.

سېنى سۆيىمەن ئامرىقىم، پەقەت سېنىلا سۆيىمەن.

4

نامراتلىقتىن ھالىمدىن كەتتىم، ئۇستۇبۇشىمدىكى جۇل - جۇل كىيىملىرىمنى سەندىن يوشۇرالمايمەن.

سەن بۇ دۇقمۇشتىن ئۆتكىنىڭدە ساڭا ھەممىدىن بەكرەك دىققەت قىلىدىغىنى پەقەن مەن. سەن مېنىڭ مۇزدەك تاتىرىپ كەتكەن چىرايىمغا قاراپمۇ قويماستىن ئۆتۈپ كېتىسەن. مەن تاكى سېنىڭ قاراڭ يىتكۈچە قاراپ تۇرىمەن.

نامراتلىقىم ئۆزۈمگە ئايان، ئاشخانا ئوچىقىغا ئوت قالاش، چېنە - قاچا يۇيۇش، كاۋاپ پىشۇرۇش. . . بۇ چىرايلىق كىيىمگە نىقابلانغان ئاشۇ ھايۋان مىجەز ئىپلاسلارنىڭ سەلتەنەت تۇرمۇشىدىن

كۆپ ئۇلۇغ.

مەن پەقەت ئۆزۈملا ئۇچۇن ماڭمايمەن. مەن مېنى سۆيگەن كىشىلەر ۋە ئۆزۈم سۆيگەن ئادەملەر ئۇچۇن ياشايمەن. تەڭرى مېنى سۆيۈپ ئاپىرىدە قىلدى، مەنمۇ ھاياتلىقنى سۆيۈپ ياشايمەن.

كەچ كىردى. مەن يەنە سېنى ساقلاۋاتىمەن. سەھەر يۇلتۇزى ئۇستۇمدىلا پارلاۋاتىدۇ، دېرىزە كۆزنىكىدىن كارىۋىتىمغا كۆمۈش شولا چېچىۋاتىدۇ.

ئاپىقىم، سېنى ھەقىقىي سۆيگەچكىلا قەلبىمدىن چىقارغۇم كەلمەيدۇ.

كەلگىن، ۋاقتىڭ بىھۇدە ئۆتۈپ كەتمىسۇن.

5

مەن دېرىزە تۇۋىدە تۇرۇپ «كەلگىن جېنىم» دېگەن ناخشاڭنى ئاڭلىدىم.

دەريانىڭ شاۋقۇنىمۇ، قۇشلارنىڭ سايرىشىمۇ خۇددى سېنىڭ ناخشاڭنىڭ ئۆزى. ئىزغىرىن شامال دېرىزە ئەينەكلىرىنى چېكىپ يېقىملىق كۈي ئۆڭي ئىچىگە ئەنبەردەك تۆكۈلگەندە ئۇ سېنىڭ ناخشاڭنى ئەسلىتىدۇ.

ناخشاڭنىڭ يۇرىكىم قاتلىمىغا چوڭقۇر كىرىپ، ئۇماق پەپلەشلىرى ئارقىلىق ھاياتىمنى ئويغاتقانلىقىنى ئەمدىلا بىلدىم.

سەن ناخشا ـ كۈيلىرىڭنى گەرچە توختاتمىغان بولساڭمۇ ئۆيۇمنىڭ ئالدىدىكى كونا ئۆستەڭ بويىدىكى قارا سۆگەت يېنىدا تۇرۇپ ياش تۆكۈۋاتسەن. بۇ ئۆستەڭ سۈيىنىڭ نەدىن كېلىپ نەگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەن. باھار گۈللىرىنىڭ ۋاقتىسىز سولاشقىنى، يوپۇرماقلارنىڭ سارغايغانلىقى ھەرگىزمۇ ئۆلۈمدىن دېرەك بەرمەيدۇ. ناخشاڭ ئۆزۈلۈپ قالمىسۇن قوزام، ماڭا يىراقتىن بولسىمۇ مەڭگۈلۈك ناخشىلارنى ئېيتىپ بەر، مەن

قايغۇلىرىمنى ئۇنتۇپ قالاي.

6

سەن بۇيۇك مۇھەببەت بىلەن پۈتمەس ـ تۈگىمەس بايلىق ياراتتىڭ.

ئۇ بايلىقلار بولسا سېنىڭ ئېپىپتىڭ، غۇرۇرۇڭ... سەن شۇنىڭ ئۈچۈن قەدىرلىنىشكە، سۆيۈشكە ئەرزىيسەن.

مەن سېنى سۆيىمەن ئەزىزىم، پەقەت سېنىلا...

7

بۇ يەردە نېمە بار؟

بۇ يەردە مەن بار جېنىم، بۇ يەردە ئازاب ھەم تراگېدىيە بار.

ئۆيۈمنىڭ ئالدىغا كەلگەنلىكىڭنى بىلىمەن. سەن ماڭا تەسەللىي ھەم ئىچ ئاغرىتىش ئېلىپ كەلدىڭ، بۇ مەن ئۈچۈن بىر مەسخىرە.

بىچارىلەرچە قارىغىنىڭدىن زېرىكتىم، مېنى ئىچ ئاغرىتىپ سۆيگەنلىكىڭدىن تېخىمۇ نەپرەتلەندىم.

بۇ يەردە مەن بار ئاپىپىقىم، پەقەتلا مەن بار. ناۋادا مېنى ئىزلەپ كەلسەڭ، ماڭا چوڭقۇر مۇھەببەتتىن سۇغۇرۇلغان جەڭگىۋار سۆيگۈ ئېلىپ كەل. مەن ئۇنى سېنىڭ ماڭا بەرگەن تۇنجى ۋە ئەڭ ئاخىرقى قەلبىڭ دەپ قوبۇل قىلاي.

بۇگۈن مېنى ئىزدەپ كەلمىدىڭ. گەرچە بۇگۈن ئۆتۈپ كەتكەن بولسىمۇ بىز يەنە كېچىكمەيمىز. مۇھەببەت ۋە سۆيۈشتە مەڭگۈ كېچىكىش مەۋجۇت ئەمەس.

سەن مېنى چوڭقۇر مۇھەببەت بىلەن سۆي. بۇ سۆيۈش مەن ئۈچۈن سۆيۈشلەر ئىچىدىكى ئەڭ بۈيۈك سۆيۈشتۇر.

8

بىر دەقىقىمۇ توختاپ قالمىسام دەيمەن، قەدەملىرىمدىن گۈللەر چېچىلىپ تۇرسا، گۈزەل ناۋالار ئېغىزىمىزدىن تۆكۈلۈپ تۇرسا، مۇھەببەت گۈللىرى ھەممە يەردە ئېچىلىپ تۇرسا...

تىرىكلىكىم ئۆزۈمگە ئايان، يوللىرىمدا ئەپلەپ يۈرىمەن. كۆزۈمنىڭ قارىچۇقلىرىمۇ ساق، ئۇنىڭمۇ كۆرۈۋاتقىنى كۆپ، تىلىممۇ كەمتۈك ئەمەس، ئۇمۇ تەلۈلەرچە سۆزلەپ يۈرىدۇ.

بارلىقىم، ئۇمىد - ئارزۇيۇم، چەكسىز سۆيگۈ - مۇھەببىتىم ھەمىشە ئۇن - تىنسىز ھالدا ساڭا تەلپۈنىدۇ.

دەريانىڭ ئۇ تەرىپىگە ئۆتتۈم. سېنىڭ ئۆيۈڭ دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدىكى قورغاننىڭ ئىچىدە. ئىشىكنىڭ ئالدىدا ئىككىلىكىنى تېخى بىلمەيمەن.

يۈرىكىم سېنى سىرلىق قەسىرىڭنىڭ تاملىرى يېرىلغۇدەك چاقىرۋاتىدۇ.

كۆڭلۈڭدىكى سىرىڭنى يوشۇرمىغىن، قەلبىم سېنى چۈشىنىشكە نەقەدەر تەشنا - ھە!

سېنى سۆيىمەن، پەقەت سېنىلا...

9

مەيلىڭ بولمىغان مۇھەببەت ئۈچۈن بەدەل تۆلىمە، مەيلىڭ بولمىغان كۈلكىنى زورمۇزور كۈلمە، مەيلىڭ بولمىغان ناخشىنى ئېيتما، مەيلىڭ بولمىغان يولنى ماڭما.

ئۆزۈڭنى تۇتۇۋال، ھاياتلىقتىكى ئالدىراقسانلىق كىشىگە بەخت ئېلىپ كەلمەيدۇ.

ئادەملەرنىڭ چۈشەن، كەمتەر ھەم ئېھتىياجان بول. ئەتىرگۈللىرىڭنى ياخشى ئادەملەرگە بەر، ياخشى ئادەملەر گۈللەرنى ئۆز قەلبىدە ئەھيا قىلىدۇ. گۈللىرىڭ نامەرت، تۇزكورلارنىڭ ئايىغى بولۇپ كەتمىسۇن.

ھاياتنى سۆي، ھاياتىڭ، قىزغىن ئارزۇ - ئارمىنىڭ، كۆچلۈك ئىستەكلىرىڭ ئۇلۇغ بولسۇن، دۇنيانىڭ ئىشلىرىغا ئىنچىكە قارا.

ئەي مېنىڭ ئاي يۈزلۈك گۈزىلىم، سەن ئاسماندىكى يۇلتۇزلار ئىچىدىن ئۆزەڭگە كېرەك بولغان نەرسىنى ئىزدەپ تاپالمغىنىڭدا ئۆز - ئۆزۈڭدىن سۆيۈنگىن.

10

قاچان ئۇخلاپ قالغىنىمنى بىلمەيمەن. غۇربانە ئۆيۈمنىڭ دېرىزىلىرىنى بىر كىملەر چەككەندەك قىلدى.

قۇشلارنىڭ سايراشلىرىنىمۇ غۇژا ئاڭلىدىم. تولىمۇ يىراقتىن بىر تۈرش كېلىۋاتقاندەك قىلدۇ.

ئۇخلاۋەردىم. قوشنىلىرىمنىڭ بىرەرسى كىرىپ ئويغۇتۇپمۇ قويمىدى. كۈننىڭ چۈش بولۇپ كەتكىنىنى بىلسەممۇ ئورنۇمدىن تۇرمىدىم.

بىر چاغدا ئىشىك ئېچىلىپ كەتتى. كۆزۈمنى ئاستا ئېچىپ قارىۋىدىم ھېچنېمە كۆرۈنمىدى. مەن شۇ چاغدا ئىشكىمنىڭ بوراننىڭ ئېچىۋەتكەنلىكىنى بىلدىم.

كوچىدىكى ھەممە ئاۋاز كېچىككىنە ھۇجرامغا ئۇسۇپ كىردى. مەن گويا ھېچ ئىش بولمىغاندەك ئىسسىق ئورنۇمدىن مىدىرلاپمۇ قويماي يېتىۋەردىم. كۆز قارىچۇقلىرىمدا ئۇيقۇ تېخى كەتمىگەندى.

بىر چاغدا قىزلارنىڭ ئۇنىدەك يېقىملىق بىر ئاۋاز قۇلاق تۈۋىمدە ياڭرىدى. ئۇ بىر قىزنىڭ چېلىۋاتقان نەي ساداسى ئىدى.

ئۇ نېيىنى يېنىـــــمدىلا چالدى. مەن پۈتۈنلەي ئويغاندىم. نەي ساداسىنىڭ ياڭراق دەۋەت قىلىشلىرى ئىچىدە مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ كەتتىم.

سېنى سۆيىمەن ئاپپىقىم، پەقەت سېنىلا. . .

11

كېتەر ۋاقتىم بولۇپ قالدى. ئەڭ ئاخىرقى ناخشامنى ئېيتىپ تۇگىتەي، سەن بالىكوندىكى كەپتەرلىرىڭ بىلەن بىرگە مەن تەرەپكە ئۇچۇپ كەل، بۇ يەرنىڭ ئاسمىنى سېنىڭ ئۆگزەڭگە تۇتىشىدۇ.

ناخشام تۇگەيلا دەپ قالدى. كۆز ئالدىمدا ھەممە نەرسە غايىپ بولۇۋاتىدۇ، دەرەخ يوپۇرماقلىرىمۇ سارغىيىپ يەرگە چۈشتى.

مەن سېنىڭ چىرايىڭنى ئاخىرقى قېتىم بىر كۆرۈۋالاي. ئېگىلىپ تازىم قىلاي، ئېغىر يۈكۈڭنى ئۆشنەمگە ئارتىپ سېنى ئاسارەتتىن ئازاد قىلاي.

مەن قەلبىمدىكىنى بىرلا، پەقەت بىرلا ئادەمگە بېرىشنى ئەڭ لايىق تاپتىم.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بەخت

مەن ھايات سەپىرىمدە مۇنداق بىر ئىشقا دۇچ كەلگەنمەن. بىر كۈنى بوغچا كۆتۈرگەن بىر ئايال ئىشىكىم ئالدىدىن ئۆتتى. مەن ئۇنىڭدىن:

— نەگە كېتىۋاتىسىز؟ — دەپ سورىدىم.

— ئېرىمدىن ئاجرىشىپ كەتتىم، ئۆز ئانامنىڭ قەسرىگە كېتىۋاتىمەن، — دېدى ئۇ ئاچچىق كۈلۈمسىرەپ.

— ئېرىڭىزدىن نېمىشقا ئاجرىشىپ كەتتىڭىز؟ — سورىدىم مەن يەنە.

— بەختكە ئېرىشەلمىدىم، — دېدى ئۇ ئۇلۇغ كىچىك تىنىپ.

— ئېرىڭىزنىڭ تۇغمەس بايلىقى بار ئىدىغۇ، — دېدىم مەن ھەيران بولۇپ.

— بەختكە بايلىق بىلەن ئېرىشكىلى بولمايدىكەن، — دېدى ئۇ. ئاندىن ئۆز مەنزىلىگە قاراپ كۆز ئالدىمدىن يىراقلاشتى. مەن ئۇنىڭ قارىسى يوتكۇچە قاراپ تۇردۇم.

بىر مەزگىلدىن كېيىن، يىراق تاغلىق يېزىدىكى بىر دېھقاننىڭ ئۆيىدە بولدۇم. ئۇ ئىنتايىن نامرات بولۇپ، ئۆي بىساتلىرىمۇ يوق دېيەرلىك ئىدى. ئەمما، ئۇنىڭ ساداقەتلى بىلەن ئايالىنىڭ مېھرىبانلىقى قوشۇلۇپ، بۇ ئۆينى بەختىنى بەخت ئوردىسىغا ئوخشىتىپ قويغانىدى. مەن ھەيرانلىق بىلەن كۆزلىرىمنى ئۇۋۇلاپ قايتا نەزەر سالدىم. بەخت ئىچىدە يايراۋاتقان بۇ ئايال مەن بىر چاغدا كۆرگەن ھېلىقى «بەختسىز» ئايال ئىدى.

مۇزىكا

ھاياتىمنىڭ ئالتۇن پەسلىدە مۇزىكا مېنى ئۆزىگە ئەسىر قىلدى. ئۇ ماڭا ئۈمىد يۈلتۈزى بولۇپ، ئۇستۇمگە ئۆزىنىڭ رەڭدار شولىسىنى چېچىپ، روھىمغا روشەنلىك بېغىشلىدى. مەن ئاشۇ بەختىنىڭ زەڭگەر دالاسىدا ئەتراپىنى ئايلىنىمەن...

مەن يېشىل مەخمەلدىن لىباس ئارتقان بىپايان، زۇمرەتتەك دالىغا يېتىپ بارغاندا، ئۇپۇقنىڭ چەكسىز ئېقىنىدا بىر نۇر پەيدا بولدى. ئۇ نۇر ئاستا ـ ئاستا كېڭىيىشكە باشلىدى. مەن دالىغا قارىدىم، ئۇ يەردە گۈللەر تەكشى ئېچىلغان بولۇپ، باھار ناخشىسى جەۋلان قىلماقتا ئىدى. مەن باھار تۇغۇلغان بۇ يەرنىڭ ئۇستىگە تاشلىنىپ زەڭگەر ئاسمانىنىڭ جىمى جايلىرىنى كۆزەتتىم، جاھانئى مۇزىكا سادالىرى قاپلىغانىدى.

مەن ساماۋىكى بۇ ساناقسىز كۆيلەرنى ساناپ تۈگىتەلمىدىم. سۈكۈت تېنىمنى چىرمىۋالدى. مەن كۆز ئالدىمدا ھەيكەلدەك قېتىپ تۇرغان روھىمغا سەپسالدىم ھەم ئاستا پىچىرلىدىم:

مۇزىكا — روھ

روھ — مۇزىكا...

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

دادا، ئانامنى ئاسراڭ!

دادا، ئونتۇلغۇسىز خاتىرىلەرنى قالدۇرۇپ كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۆتۈپ كەتكەن بالىلىق ھاياتىمنى دائىم سېغىنىمەن. ئۇ چاغلار بەختىنىڭ شېرىن پەيزىنى سۈرۈپ ئانام بىلەن سىزنىڭ ماختاپ ئەركىلىتىشىڭىزدىن باشقىنى بىلمەيدىغان بەڭۈاش مىنۇتلار ئىدى. مەن باھارنىڭ خۇشپۇراق شامالىرى يېزىمىزنىڭ جىمى جايلىرىغا چېچىلىپ، زېمىننى يېشىللىق پەردىسى ئوراپ، دالىلاردا گۈل ـ چېچەكلەر تەبەسسۇم قىلغاندا ھاياتىنى گۈزەللىككە سۇغا قىلغان كېپىنەكنىڭ كەينىدىن ئەگەشتىم. ئۇ ھەربىر گۈلگە قونغاندا مەنمۇ شۇ گۈلنى پۈرىغاندەك شادلىق ھېسسىياتى قەلبىمدە جۇش ئۇراتتى. ئۇ رەڭدار قانىتىنى كېرىپ ئۆرلىگەندە مەنمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ پەرۋاز قىلغاندەك بولاتتىم. ئۇ سەھەردىن كۈن پاتارغىچە بىزنىڭ ئاشۇ دالىدا ئەركىن ـ ئازادە ئۇچۇپ گۈزەللىكتىن بەھرە ئالاتتى. مەن ئۇنىڭ ئاشۇنداق پەرۋازلىرىغا ئەجەپمۇ ھېرىسمەن بوپتىكەنمەن ـ ھە! ئۇ كەچ كىرگەندە كۆز ئالدىمىزدا كۆرۈنۈپلا تۇرغان ئاقباش تاغنىڭ باغرىغا ئۇچۇپ كۆزىمىزدىن غايىپ بولىدۇ. مەن ئۇنىڭ كەينىدىن قاراپ قالىمەن. دادا، ئۇ تاغدا راستىنلا ئۇنىڭ دادىسى، ئانىسى، قېرىنداشلىرى بارمىدۇ؟ ئۇ ئەتىسى ئۇيۇق قىزارغاندا بۇ چەكسىز دالىغا يەنە كېلىدۇ...

دادا، سىز ماڭا دۇنيادا ھەرقانداق نەرسىنىڭ دادىسى، ئانىسى بولىدۇ دېگەنىدىڭىز. مەن شۇ چاغلاردا كېپىنەكنىڭ دادىسى، ئانىسى بارلىقىنى جەزىم قىلغانىدىم. ئۇلارنىڭ دادىسى، ئانىسىمۇ مېھرىباندۇ ـ ھە!

دادا، ئاپرىل ئايلىرىدا دائىم مېنى ئاي تولغان كېچىسى باغنىڭ ئارقىسىدىكى بېغىمىزغا سۇ ئاچقىلى ئاچقىنىڭىزدا مەن ئېچىق ساقلىغاچ يۇلتۇز ساناپ ئولتۇراتتىم، سىز بولسىڭىز قوشنىمىزنىڭ بېغىغا سۇ ئېچىپ بېرىمەن دەپ بىر - ئىككى سائەت يوقاپ كېتەتتىڭىز، بىر چاغلار بولغاندا چۆچەكلەردە ئېيتىلغان ھېلىقى يەتتە باشلىق يالماۋۇز كۆز ئالدىمغا كېلىۋالاتتى - دە، سىزنى چاقىرسام قېشىمغا كېلىپ: «ئوغۇل بالا دېگەن باتۇر بولۇشى كېرەك» دەيتتىڭىز بېشىمنى سىلاپ تۇرۇپ. بىز باغ ۋە ئېتىزلىرىمىزغا ئەنە شۇنداق سۇ ئاچاتتۇق. بىر كۈنى كېچىدە بىر ئىت ئىككىمىزنى چۆچىتىۋەتكەندە سىز: «ھۇ، لالما» دەپ تىللىدىڭىز، مەن كۈلۈپ كەتتىم. نېمىشقا دېمەمسىز، سىز مەھەللىمىزدىكى بىشەم، خۇشامەتچى ئادەملەرنىلا «ھۇ، لالما» دەپ قوياتتىڭىز. شۇ كېچىسى ئۇ ئىتنىمۇ «لالما» دەپ تىللىغىنىڭىز مېنىڭ كۈلكەمنى قىستىدى.

دادا، بالىلىق بەكۈڭاشلىقىم قالدۇرۇپ كەتكەن ئىزلارغا سىنچىلاپ قارىغانسېرى باشقىچە بولۇپ قالىمەن. ئانامنىڭ گېپىگە كىرمەي قوشنىمىزنىڭ كاتىكىدىن توخۇ ئوغرىلاپ ساتقانلىقىم ئۇچۇن سىزدىن قورقۇپ ئىككى كۈن ئۆيگە كىرمەي بالىخانىدىكى سامانلىقتا مۆكۈنۈپ ياتقاندا، سىز ۋە ئانام مېنى ئىزدەپ بارمىغان كەنت، يېزىلار قالمىغاندى. قورسىقىم بەك ئېچىپ، ئوچەيلىرىم تارتىشىپ كەتكەنلىكتىن ئوغرىلىقچە قازناقتا كىرگىنىمدە ئانام مېنى تۆتۈۋېلىپ تازا ئۇردى. ئۇرۇپ بولۇپ مېنى قوچاقلىغىنىچە ئۆكسۈپ يىغلاپ كەتتى، مەنمۇ يىغلىدىم. ئائىلىمىزگە، قوشنىلىرىمىزغا مالالىق يەتكۈزۈپ قويغانلىقىمدىن پۇشايمانىنى ئالىدىغان قاچا تاپالماي يەتكۈچە ئازابلاندىم. سىز شۇ چاغدا مېنى ئىزدەپ شەھەرگە كەتكەندىڭىز. قايتىپ كېلىپ مېنى كۆردىڭىزىۋ، ماڭا گەپ قىلمىدىڭىز، مەنمۇ گەپ قىلىشقا پېتىنالماي ئۆينىڭ بىر بۇلۇڭىدا شۇمشۇيۇپ ئولتۇردۇم. شۇ

كېچىسى مەن پەقەت ئۇخلىيالمىدىم. سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ غېپىدە مەكتەپكە كەتتىم. مۇئەللىمدىن، ساۋاقداشلىرىمدىن كەچۈرۈم سورىدىم.

دادا، مەن شۇندىن بېرى ئۆزۈمگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، سىنىپ ۋە مەھەللىدىكى ئىلغار ئوقۇغۇچىلار بىلەن رىقابەت بەيگىسىگە چۈشىدىغان بولدۇم. بىرىنچىسى مەۋسۈمدە ئۇلارغا يېتىشتىم. مەۋسۈملۇق باھالاشتا ئەخلاقى ياخشى ئەمەس دېگەن سەۋەب بىلەن ئۇچتە ياخشى بولالمىدىم. بىراق، ئۇمىدسىزلەنمەي تېخىمۇ تىرىشقاچقا يىل ئاخىرىدىكى باھالاشتا ئىلغار ئوقۇغۇچى بولۇپ مەيدەمگە قىزىل گۈل تاقىدىم. شۇندىن كېيىن دۇنيادا قىيىن ئىش مەۋجۇت ئەمەسلىكىنى چۈشىنىپ يەتتىم. ئوتتۇرا مەكتەپكىمۇ بىرىنچى بولۇپ تاللاندىم. سىز شۇ چاغدا پېشانەمگە سۆيۈپ قويغانىدىڭىز، ئانامۇ يۈزۈمگە بىر نەچچىنى سۆيۈپ قويغانىدى. بۇ ئىشلار ماڭا غايەت زور ئىلھام بولدى. مەن يۈگۈرۈش سىزىقىدا ئالدىدا يۈگۈرۈپ ئالمي مەكتەپ دەرۋازىسىدىن بىرىنچى بولۇپ كىردىم ھەم پۈتۈن ۋۇجۇدۇم بىلەن ئىلىم - پەن ئۆگىنىشكە كىرىشىپ، ۋەتەن، خەلقىمگە تۆھپە قوشۇشقا بەل باغلىدىم.

دادا، سۆيۈملۈك دادا، مېھرىبان ئانامنىڭ پەرىشتىدەك نۇرلۇق سىماسى كۆز ئالدىمدا دائىم قۇشتەك ئۇچۇپلا يۈرۈيدۇ. چۈشۈمدە ئۇنىڭ سىزگە چاي قاينىتىپ بېرىۋاتقانلىقىنى، يىرتىلىپ كەتكەن چاپىنىڭىزنى پېشايۋاندا مۇكچىيىپ ئولتۇرۇپ ياماۋاتقانلىقىنى، ئوماق سۆزلىرىمگە نان چىلاپ بېرىۋاتقانلىقىنى، ئېغىلدىكى كالا - قويلارغا ھەلەپ ئېتىپ بېرىۋاتقانلىقىنى، يالغۇز ئولتۇرۇپ مېنى سېغىنىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، «ئانا» دەپ بىر نەچچە رەت جۆيلۈپ كەتكىنىمنى سىز بىلمەيسىز... ئۇ نېمىدېگەن ئاددىي ھەم مۇقەددەس كۆرۈنۈشلەر - ھە؟

دادا، سىز ئورما ئورغاندا، تونۇردەك ئىسسىققا قارىماي باشاق تېرىپ، ھېرىپ ـ چارچاپ كەتسىمۇ سىزگە، ئۆكىلىرىمغا تاماق ئېتىپ بېرىۋاتقان، كەچتە ئورۇن تەييارلاپ ئۇلارنى يېشىندۇرۇپ، يۇيۇندۇرۇپ ياتقۇزىدىغان، سەھەردىن كەچكىچە ئېغىل ـ قوتانلاردىن چىقماي چارۋىلارنىڭ پېيىدا بولغان ئانامنى سېغىندىم. ئۇ ھېلىھەم ئاشۇ گۆدەك قېرىنداشلىرىمنىڭ كىر ـ قاتلىرىنى يۇيۇش بىلەن ئاۋارىدۇ؟

دادا، بەزى چاغدا ئانامغا ئورۇنسىز كايىپ قالىسىز، ئۇنىڭغا بىھۇدە ئازار بەرمەڭ دادا! ئۇ ئائىلىمىزنىڭ شامى، بىزنىڭ بەختىمىز، سىزنىڭ بۇگۈنكىز ھەم كەلگۈسىڭىز. ئۇنى يەتتە قەۋەت كۆرپىگە ئولتۇرغۇزۇپ قويىسىڭىزمۇ ئۇ ھەرگىز ئولتۇرمايدۇ، يەنىلا بىزنىڭ تۇرمۇشىمىز ئۈچۈن باۋاش كالىدەك خىزمەت قىلىدۇ. ئۇ ئاجايىپ سېھرىي كۈچكە ئىگە پەرىشتە، سىز ئۇنى ئاسراڭ، دادا! ئۇ سىزنىڭ كەلگۈسىڭىز...

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئوقۇتقۇچى ۋە مەن

ئاشۇ سەلتەنەتلىك يۈكسەك قەسىردە، ئالتۇن ئورۇندۇقتا ئولتۇرۇپ، بۇ دۇنياغا مۇھەببەت، ئەقىل نۇرى چېچىۋاتقان ئاشۇ كەمتەر كىشى — ئوقۇتقۇچى.

مەن قاتتىق تاشلىق خاتىرە دەپتىرىمنى ۋاراقلاپ پىلاتون ۋە ئارستوتېلنى كۆردۈم. ئۇلار ئىنسانىيەتنىڭ يىراقتىكى بۇيۇك ئۇستازى. ئۇلارنىڭ سىيماسى ھېلىھەم قەلبىمىزنى نۇرلاندۇرۇپ كەلمەكتە. مەن ئۇلارنىڭ روھىنى بۇ مۇقەددەس زېمىندا كۆردۈم. ئۇ روھ بىزگە ئويغاقلىق ئاتا قىلماقتا.

مەن ياشاش ئۈچۈن تۇغۇلدۇم. ياشاش ئۈچۈن ئىزدىنىمەن، ئىزدىنىش ئۈچۈن ياشايمەن.

تەڭرى ماڭا «يارىتىشنى مەن ياراتتىم، يارالمىشىڭ ئۆزۈڭدىن» دېگەندە، مەن تەكلىماكان دېڭىزى ساھىلىدىكى قەدىمىي قەلئەدە، بىر چىرايلىق سارايدا، ئاتامدىن مىراس قالغان بۆشۈكتە ئويغاق ياتقانىدىم. شۇ چاغدا مېنىڭ بۇ دۇنياغا بولغان قىزىقىشىم يەنمۇ ئاشتى بولغاي، ئانامغا «مېنى زاكامدىن ئايرىۋەت، مېنى ئاق يۆگەككە يۆگىمە ئانا، پۈت ـ قولۇمنى يېشىۋەت» دەپ جان ـ جېنىم بىلەن يىغلىدىم. ئانام مېنى يېشىۋەتتى.

مەن خۇدانىڭ «يارالمىشىڭ ئۆزۈڭدىن» دېگىنى بىلەن يارىلىش ۋە يارىتىش ئۈچۈن تۇنجى قېتىم ئەقىل بەرگۈچى، روھ ئاتا قىلغۇچى، ئىستىقبال تاپقۇزغۇچى، پارلاق يول كۆرسەتكۈچى ئوقۇتقۇچىنى تاپتىم. شۇ دەل باھارنىڭ ئىللىق ئاپتىپى تۆگەپ، ياز، پىژغىرىم ئىسسىق باشلانغان، مېۋە ـ چېۋە ۋاينىغا يېتىپ مەي

باغلىغان چاغ بولۇپ، مەن ئەمدىلا يەتتە ياشقا كىرگەنىدىم.

ئۇ مېنى بىر بوستانلىققا، گۈللەر ھۆپپىدە ئېچىلىپ، قۇشلار سايرىغان گۈلزارلىققا باشلاپ كىردى. ئۇ مەن ئارزۇ قىلغان بۆشۈك — مەكتەپ ئىدى.

مەن ئۇ يەردە ماڭا ئوخشاش يۈمران كۆچەتلەر بىلەن قول ئېلىشىپ كۆرۈشۈپ، بىر نىشان، بىر مەقسەت، بىر ئارزۇ، بىر ئارمان ئۈچۈن چەكسىز دېڭىزغا چۆكۈپ كەتتۇق.

«مەن سەندىن قالامىدىم، مەنمۇ بىر ئادەم، مېنىڭمۇ يەتتە ئەزايىمنى خۇدا ئوخشاشلا يارىتقان، سەندە بار كاللا مېنىڭدىمۇ بار، سەندە بار كۆز مېنىڭدىمۇ بار» دەپ رىقابەت دەريياسىغا قولۇاق سالدۇق. مەن سالغان قولۇاق ئەڭ ئالدىدا ماڭدى. ئوقۇتقۇچى: «كەينىدە قېلىشنىڭ ئۆزى يوقىلىش، ھالاك بولۇش، ئاجىزلىق» دېگەنىدى. مەن باشقىلارنىڭ كەينىدە قېلىپ ئاھانەتكە ئۇچراشنى راۋا كۆرمىگەچكە يەنمۇ دولقۇنلۇق دەريياغا بارلىقىمنى ئاتتىم. دەريا مېنى خۇددى مېھرىبان ئانامدەك ئۆز باغرىغا ئالدى، مەنمۇ ئۇنى ئانام كەبى سۆيدۇم.

شۇ ئانا دەريادا ساق ئون بەش باھارنى سۆيدۇم. ئاخىر گۈزەل بىر قىرغاقتا مەن كۆتكەن بەختكە نائىل بولدۇم. بەخت دېگەن ئاشۇنداق قان ۋە تەر بىلەن قولغا كېلىدىغان بىر گۈزەل ساھىبجامال ئىدى.

قىرغاقتا ھېلىقى ئوقۇتقۇچىمنى ئۇچرىتىپ قالدىم. . . ئۇنىڭ چاچلىرى خانتەڭىرىدەك ئاقىرىپ كەتكەنىدى. مەن ئۇنىڭ نۇرسىز كۆزلىرى ئىچىدىن قۇياشتەك يېلىنجاپ تۇرغان ئالەمچە سۆيگۈنى كۆردۇم. ئۇ مەندىن رازى ئىدى. چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئۈمىدىنى ئاقلىدىم.

يىللارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن ئوقۇتقۇچىم قېرىپ كەتتى. ئەجەل ئۇنى ئاخىر باقىي دۇنياغا چاقىردى . مەن ئۇنىڭ قەبرە تېشىغا مۇنۇ بىر كۇپلېت نەزمىنى پۈتۈپ قويدۇم:

سەن ئاددىي شام، سەن ئاددىي چىراغ،
بار روھىڭدا ئەسرچە قۇياش.
قىزىل گۈل ئۇنگىدەك بىر ئوچۇم تۇپراق،
ساڭا يۈز مىڭلىغان قەلبلەر تۇتاش.

* * *

ئوقۇتقۇچى — يېشىل باھار، ئۇ زېمنغا يېڭىدىن بىر ھاياتلىقنى ئەھيا ئېتىدۇ.

مەن — يۇمران بىر مايسا، مەن ئۇنىڭ بىلەن ۋايسىمغا يېتىمەن.

ئوقۇتقۇچى — سېخىي قۇياش نۇرى، ئۇ پاساھەتلىك نۇرى بىلەن دۇنيانى قايتا ـ قايتا تۇغىدۇ، قايتا ـ قايتا ھاياتلىققا ئۇندەيدۇ.

مەن — ئاشۇ نۇر بىلەن ئەمدىلا يېتىلىۋاتقان، ئېچىلىش ئالدىدا تۇرغان يۇمران غۇنچە.

ئوقۇتقۇچى — يىراقتىن يىراقتا ئاققان ئەزىم دەريا. ئۇ ساھىللارنى سۆيۈپ ياشايدۇ.

مەن — زۇمرەت ساھىلىدىكى يېگانە قولۇاق، مەن ئاشۇ دەريا بىلەن ھاياتلىققا ئېرىشىمەن.

ئوقۇتقۇچى — ئاسمانىنى تىرەپ تۇرغان تاغ، مۇقەددەس چوققا، ئۇ بۇلۇتلارنى قۇچاقلايدۇ...

مەن ئۇنىڭ ئېتىكىگە چۈشكەن تامچە، ئاپئاق قار، مەن ئۇنىڭ مېھرىبان باغرىدا كۈلۈپ ياشايمەن.

ئوقۇتقۇچى — بىر ئۇۋا — تاغ چوققىسىدىن ماكان تۇتقان؛ مەن بىر قۇش — ئاشۇ ئۇۋىدا ياشىغان...

ئوقۇتقۇچى — زۇمرەت ئاسمان — پۈتكۈل دۇنيانى قۇچاقلىغان.

مەن — بىر يۇلتۇز — كۆكتىن ساقىغان، زېمىننىڭ باغرىدا ئايلىنىپ زەر نۇرلار چاچقان.

ئوقۇتقۇچى — ئىنسانىيەت روھىنىڭ ئىنژېنېرى. ئۇ قاراڭغۇ دىللارغا مەشئەل تۇتىدۇ، قاقشال دەرەخلەرگە شولا چاچىدۇ.

مەن — بىر ئۆڭكۇر، ئاشۇ نۇر قوينىغا ئىنتىلىپ ئۆتىمەن.

ئوقۇتقۇچى — بىر لىرىك كۇي، بىر شېئىر؛ بۇ شېئىرنى مىليونلىغان ئىنسانلار ياد ئېتىپ ياشايدۇ.

مەن — بىر ياد ئەتكۇچى ھەم بىر قەدىرلىگۇچىمەن.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىدىن
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرىسى

تارىم دەرياسى

ئۇ — يىراقتا ئېتىلغان ئوق، مەڭگۈ توختىماس ئېقىن، كۈن - تۈن بويى ياڭرىغان كۈي، ئەبەدىلئەبەد ھارماس ناخشا.

ئۇ — سەھەر پەيتىدىكى تاڭ نۇرى، كېچىدىكى ئاي شولىسى، ئەتىگەن ئۇچقان قۇش.

ئۇ — ئاشىق - مەشۇقلار ئارىلىقىغا تارتىلغان يىپ، ئىككى قىرغاق ئۇلارنى مەڭگۈ بىر - بىرىگە باغلاپ تۇرىدۇ.

ئۇ — مىڭلىغان «مەن»لەر، يۈرەكنىڭ ئەڭ تېرەن قاتلىمىدىن ئىرغىپ چىققان كۆز ياش؛ ئانا يەرنىڭ كۆكسىدە ئارام ئالماي پارلاپ تۇرغان قۇياش.

ئۇ — ھاياتنىڭ ۋاقىت سائىتىنى بەلگىلەيدىغان سائەت ئىستىرېلكىسى — ئەسلا توختىماس ئاۋاز.

ئۇ — بالىسىنىڭ دەردىدە كۆيۈپ كۈل بولغان ئانا، دۇنياغا ھاياتلىق ئاتا قىلغۇچى ئىلاھ، قۇشلارغا روھ ئاتا قىلغان مۇزىكا.

ئۇ — قىزىل گۈل بەرگىلىرىدىكى يامغۇر تامچىسى؛ سامادىن يەرگە ئاققان يۇلتۇز پارچىسى.

ئۇ — مەھمۇدنىڭ ئالتۇن تاشلىق لۇغىتىدىكى مارجان سۆزلەر؛ يۇسۇپنىڭ بىر - بىرىگە زەنجىرسىمان باغلانغان نۇرلۇق مىسرالىرى.

ئۇ — مەن، ئۇ — بىز، ئۇ — بۈيۈك دەريا، ئۇ — بىز سۆيگەن زېمىن.

ئۇ — مەڭگۈ بىزگە تەئەللۇق پىلانېتا.

نۇزۇگۇم

ئۇنى «تۇمەن كۆل» ئانا بۇ دۇنياغا بىر پەرىشتە قىلىپ ياراتتى. سۇمبۇل چاچلىق بۇ گۈزەل بۇيۇك قەشقەر يېرىدە چوڭ بولدى.

پەلەك بورانلىرى بۇ زېمىنىنى قاراڭغۇلۇق، ئاچلىق، مۇستەبتىلىك ئىچىدە تاسقاپ، خاتىرجەملىك ئىچىدىكى بەخت گۈللىرىنىڭ يۇمران بەرگىلىرىنى ئۇچۇرۇپ تاشلىدى. قارا كۆز، چىرايلىق نۇزۇگۇم بۇ تەقدىرگە دۇچار بولدى. ئۇ سۆيگەن ئانىسىدىن، كۆيگەن دادىسىدىن، ئاشۇ زۇمرەتتەك كۆل، ئۆستەڭلىرىدىن ئايرىلىپ چەيلەندى. ئۆز پېشانىسىگە پۈتۈلگەن بۇ قىسمەتتىن بىر خىل جەسۇر روھ بىلەن شىكايەت يازدى. ئۇ شۇنداق ياشىغانلىقى ئۈچۈن قەتلى قىلىندى.

ئۇ يىراقتىكى كۈن. ياق، تۇنۇگۈنكى ئىش. ياق، بىز كۆرگەن تارىخ.

مەن قىزلىرىمغا نۇزۇگۇمنىڭ رەسىمىنى سىزىپ بەردىم. ئۇلار نۇزۇگۇمنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمىدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

تاشۇاي

ئۇنىڭ جەستى تالادا قالغانىكەن، ئۇ قاتتىق سوغۇقتا مۇزلاپ ئۆلۈپ قالغانىكەن، ئۇ بىزنىڭ ئاشۇ قەدىمكى شەھىرىمىزنىڭ بىر تار كوچىسىدا، بىر كاھىش تامغا يۆلىنىپ پانىي دۇنيادىن خوشلاشقانىكەن، ئۇ دۇنيادىن ئاشۇنداق غېرىبلارچە كېتىپ قالدى. . .

يانۇارنىڭ قاتتىق سوغۇق بىر كۈندۈزى، قولىدا «قەشقەر راۋابى» تۇتقان بىر بالىنىڭ يولىنىڭ قاپ ئوتتۇرىسىدا مۇزلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ چۆچۈپ كەتتىم. ئاغزىدىن ئانىسىنىڭ سۈتى تېمىپ تۇرغان بۇ بالا تېخى ئەمدىلا ئون ياشقا كىرگەن بولۇپ، مۇشۇ كۈندۈزنىڭ سوغۇقىدا تەڭرى ئاتا قىلغان جېنىدىن ئايرىلىپ قالغانىدى. مەن ئۇنى كۆتۈردۈم. ئوماق قولىدا مەھكەم قامالغان راۋابىنى مەن بىللە ماڭدى. مەن ئۇنى ئۆز ئۆيۈمدە يۇيۇپ ـ تاراپ يەرلىكىگە قويدۇم. راۋاب مەندە قالدى. ئۇ ماڭا ئاشۇ كوچىدا ئۆلۈپ قالغان بالىدەك بىچارە، مىسكىن كۆرۈندى. مەن ئۇنى تۇنجى رەت قولۇمغا ئالدىم. ھەممە يېرى گۈل نەقىشلەر بىلەن بېزەلگەن راۋابقا قاراپ داڭ قېتىپ تۇرۇپ قالدىم. ئۇنىڭ ھەممە يېرى «تاشۇاي» دېگەن ئىسىم بىلەن تولغانىدى. مەن راۋابقا يەنىمۇ سىنچىلاپ قارىدىم، تاشۇاينىڭ ئاشۇ مىسكىن روھى بىلەن غېرىب گۆلەختە ئېيتقان ناخشىلىرى بوينىنى قىسىپ تۇرۇپتۇ. مەن تارىغا قىستۇرۇلغان پىل سۆڭىكىدىن ياسالغان زەخمەكنى بۇ ئالتۇن مىراسنىڭ سىم تارلىرىغا ئۇردۇم. راۋابتىن تاشۇاينىڭ ھەسرەتلىك ياشلىرى يامغۇردەك تۆكۈلۈشكە باشلىدى. زەخمەكنى

يەنە ئۇردۇم، راۋابتىن تاشۋاينىڭ پىغانلىق ئاۋازى ئاڭلاندى. . . مەن مىڭ قايغۇ ئىچىدە راۋابنى مەھكەم قۇچاقلاپ تۇرۇۋالدىم. ئۇ: «مېنى ئارامىمغا قوي، مەن بىر پەس خاتىرجەم بولاي» دېدى. مەن ئۇنى ئارامىدا قويدۇم.

ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uygurkitap.com

سىيىت نوچى

مەن ئۇنى ھېيتكاھنىڭ غەرب تەرىپىدىكى بىر كوچىدا ئۇچرىتىپ قالدىم. ئۇ چوڭ ـ چوڭ قەدەم تاشلاپ بىر قولىدا بادام دوپپىسىنى، بىر قولىدا ئۇچتۇرپان ئامبىلى يېزىپ بەرگەن «ئۆلۈم خېتى» نى كۆتۈرگىنىچە كېتىۋاتاتتى. مەن ئۇنى توختاتتىم. خەتنى كۆرۈپ بېقىشنى تەۋسىيە قىلدىم. بىراق، ئۇ: «بۇ مىللىتىمىزنىڭ ئەخلاق ئۆلچىمىگە توغرا كەلمەيدۇ» دەپ خەتنى بەرمىدى. ئۇ دوتەي مەھكىمىسىگە ئالدىراپ كەتتى. ئەخلاق؟ . . . مەن ئويلىنىپ تۇرۇپ قالدىم، ئۇ كۆزۈمدىن غايىب بولدى. شۇنداق، كۆزىمىزدىن غايىب بولدى. . .

مەن ئەتراپقا نەزىرىمنى تىكىپ ئۇزاق ئويلاندىم. . .

دانىشمەن دادام: «نادانلىق، ساۋاتسىزلىقتا قالغان مىللەت ئاسانلا زاۋاللىققا يۈزلىنىدۇ» دەپ تەلىم بەرگەنىدى. ئەمما، بىزدە ئەزان ئېيتىپ قويۇلغان مۇقەددەس ئىسىم ـ فامىلىسىنىمۇ يازالمايدىغان «نوچىلار» خېلى سالماقنى ئىگىلەيدۇ. باشقىلارنى بىرنى قويۇپ ئۇجۇقتۇرۇۋېتىدىغان ئەزىمەتلەرمۇ «خەت» دېسە، يەيدىغان نەرسىمۇ دەپ ئادەمنى گاڭگىرىتىپ قويىدۇ. بېلىگە بەلۋاغ باغلاپ، يېنىدىن خەنجەر ئۇزمەي، شەھەر سوراپ يۈرگەن گاڭگۇڭلار ساۋاتسىزلىق ئاسارىتىدە قانۇن دەرۋازىسى ئىچىدە گويا ئەما ئادەمدەك غېرىبلىق ناخشىسىنى ئېيتىپ ئولتۇرىدۇ. ئەقىلدىن ئادىشقان «ئۇلار» زامانىمىزنىڭ مەشھۇر «سىيىت نوچى»لىرى ئىدى.

سىيىت نوچى بۇ دۇنياغا توغۇلمىغان بولسا، بىز ھەممىمىز

ساۋاتسىزلىقنىڭ نېمىلىكىنى بىلمەي كېتەتتۇق. ئۇ تارىخىمىزدىكى نادانلىق ۋە ساۋاتسىزلىقنىڭ بىر بالا ـ قازا ئىكەنلىكىنى بىزگە تونۇتقان تۇنجى ئادەم.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ئىنساپ

مەن بازار تەرتىپىنى كۆزدىن كەچۈرۈش ئۈچۈن مىغلداپ تۇرغان ئادەملەر توپىغا ئارىلاپ كىردىم. تاسادىپىي ئالدىمدا غوۋغا كۆتۈرۈلدى. مەن دەرھال باردىم، ئەھۋال جىددىي ئىدى. كۆزلىرىدىن ساددىلىق، ئەپتىدىن نامراتلىق چىقىپ تۇرغان دېھقان ھېلىلا يانچۇقىدىن يوقالغان 100 سوم پۇل ئۈچۈن ئاللا ـ توۋا سېلىۋاتاتتى:

— بۇرادەرلەر، ئوغرىنىڭ كىملىكىنى دەپ بەرسەڭلار، مەن بىچارىگە بەك ئۇۋال بولدى، ئۇ پۇلغا ئىككى خالتا خىمىيىۋى ئوغۇت سېتىۋالماقچىدىم.

بۇ گەپنى ئاڭلاپ تۇرغانلار ئىچىدىن سالاپەتلىك بىر كىشى:

— ھەي، قانداق نېمە ماۋۇ، «تونۇيمەن» دەپ قويسام شۇنداقمۇ ئېسىلىۋالغان بارمۇ! — دېدى.

مەن ئويلىنىپ قالدىم. بۇ كىشى تونۇيمەن دەيدۇ يۇ نېمىشقا يانچۇقچىنىڭ كىملىكىنى ئېيتمىپ بەرمەيدۇ؟ مەن دېھقاندىن ئىشىنىڭ ئۆتمۈشىنى سوردىم. دېھقان پۇلنى ئوغرىغا قايسى تەرىقىدە ئالدۇرۇپ قويغانلىقىنى چۈشەندۈرگەندىن كېيىن:

— بۇ كىشى ئىسپات بېرەلەيدۇ، ئۇلار يانچۇقۇمغا قول سالغان ئوغرىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەن كىشىلەر، — دېدى ئەستايىدىللىق بىلەن توپ ئىچىدىن ئىككى كىشىنى كۆرسىتىپ.

— سىلەر ئوغرىنى ئېنىق كۆرگەنمۇ، — دەپ سوردىم مەن ئۇلارنى يېنىمغا چاقىرىپ.

— ياق، بىز كۆرمىدۇق، — دېدى ئۇلار سەل ئەندىككەن

ھالدا.

— راستىنى ئېيتىڭلار، ھەقىقىي كۆرگەن بولساڭلار كۆزۈڭلارنى يۇمۇۋالماڭلار، — دېدىم.

— تەقسىر بىزنى تولا ئاۋارە قىلمىسىلىچۇ، — دېدى ئۇلارنىڭ بىرى. غەزەپلەنگەن پۇل يوقاتقۇچى ئۇ كىشىنىڭ ئالدىغا كېلىپ ياقىسىنى تۇتتى.

— سەن ھېلىقى «سېنىڭ پۇلۇڭنى ئالغان ئوغرىنى تونۇيمەن» دەپ ئېيتقان ئىدىڭغۇ؟ مانا ئەمدى...

ئەتراپتىكى ئادەملەر ھەدەپ سۆزلەيتتى:

— يۈز سومغىمۇ شۇنچە قىلامدۇ، ساقچى ئەكەلگىنىنى تېخى...

— پۇلنى مەھكەم ساقلىسا بولمامدۇ؟

— تازا مۇتتەھەممۇ نېمە بۇ، ئۇ كىشىنىڭ ياقىسىغا ئېسىلۇالغىنىنى...

— قارا ئۇنىڭ چىرايى تامدەك ئاقىرىپ كېتىپتۇ.

مانا ئۇلار ئۇ بىچارىنى ئەيىبلەپلا كەتتى. مەن توپ ئارىسىدىن پۇل يوقاتقۇچىنى بىر چەتكە تارتىپ چىقتىم، ئۇنىڭ كۆز ياشلىرى يامغۇرىدەك قۇيۇلاتتى.

— كۆردىڭىزمۇ ساقچى ئەپەندى ماۋۇ ئادەملەرنى، ئۇلار نېمە ئۈچۈن بىر ئوغرىنى قانات ئاستىغا ئالىدۇ، — دېدى مەيۈس ھالدا! مەن ئۇنىڭغا تەسەللى بەردىم، ئىككىمىز ئادەملەر توپىدىن يىراقلاپ كەتتۇق.

مەن قايىرىلىپ ئادەملەر توپىغا قارىدىم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ھەقىقەتكە كۆزىنى يۇمۇۋالغانلار بىزنىڭ كەينىمىزدىن كۈلۈپ قاراپ تۇراتتى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uygurkitap.com

ھالاكەتتىن قۇتۇلۇش

ئۇمىد ۋە سۆيگۈ ئىچىدە تېڭىرقاپ يۇرگەن بىر ياش قاغجىراپ كەتكەن چۆلدە يالغۇز كېتىۋاتاتتى. ئۇ ئۆزىنىڭ ئۆتمۈشى ۋە كېلەچىكى ئۈستىدە ئويلاپ يەنىمۇ ھەسرەت ئىچىدە ئۆرتەندى. ئۇ ئاخىر بىر خارابىزارلىققا كېلىپ توختىدى. ئۇ ئۇ يەردە مەڭگۈ دەرۋىش بولغانىدى. ئۇ ئاشۇ چەكسىز كەتكەن دۆۋە - دۆۋە قۇم بارخانلىرى ئىچىگە قاراپ ئۆزىلا ئاڭلىيالايدىغان، ئەمما باشقىلارنىڭ قۇلىقىغا يەتمەيدىغان ئاۋازدا گۈدۈڭشىپ سۆزلەشكە باشلىدى: «بۇ جۇدالىق، مەغلۇبىيەت، بۇ ھالاكەت». ئۇ ئورنىدىن چاچراپ تۇرۇپ كەتتى. ئۇ كۆزىنى يۇمۇپ خىيال سۈرۈشكە باشلىدى. ئەركىنلىكتىن مەھرۇم بولغان قۇشلار، ھالاۋەت ۋە بەخت ئىچىدىكى غەمسىز دۇنيا، بارلىق نەرسىلەرگە شاپائەت قىلغۇچى دېگىز، كۈن - تۈن بويى ئۆچمەي يېنىۋاتقان تۇرىدىغان يالقۇن، بۇلۇتلار بىلەن بوي تالىشىپ تۇرغان يۈكسەك چوققىلار، ئېگىز يېشىل يوپۇرماقلىرىدىن ئايرىلىپ يالىڭاچلىنىپ قالغان دەل - دەرەخلەر، بىر چاغلاردا ئالتۇن باشاقلار بىلەن تولۇپ، ئەمدىلىكتە قاقاس بولۇپ قالغان ئېتىزلار، سۇلىرى قۇرۇپ قالغان بۇلاقلار، قۇرۇغان دەريالار، تۇزۇرۇك، مۇنارلىرى چېقىلغان ئايۋان - سارايلار... ئۇ خىيالىدا بۇلارنى كۆزۈپ يەنىمۇ لاغىلداپ تىترەپ كەتتى. ئۇ شۇنداق بىر خىل قورقۇنچ ئىچىدە تىترەيتتى. ئۇ ئالدىغا بىر قەدەم چامدىدى. بىراق، بىرسى ئۇنى چامدىغىلى قويمىدى. نۇرغۇنلىغان ئادەملەرنىمۇ ئوخشاشلا چامدىغىلى قويمىدى. ئۇ يەنە ئۇنسىز شۇڭرىلىدى. «بۇ —

يوقىلىش، بۇ — ئۆلۈم، بۇ — ھالاكەت» ، ئۇ ئۆزىنى پەقەتلا كونترول قىلالمىدى. ئۇ يەنە ئالدىغا چاپىدى. بەختسىزلىككە، يوقسۇزلۇققا، ئاجىزلىققا ۋە زوراۋانلىققا تەن بەرمەستىن يەنىمۇ ئالغا قارىدى. ئۇ ھالاكەت ئىچىدە ئەقىل ـ ئىدراكقا مۇيەسسەر بولدى. ئۇ يوقىلىش ئىچىدە تىرىلدى. ئۇ مەغلۇبىيەت ئىچىدە جانلاندى.

ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بالىسى ۋە دادىسى

بىر كەپىدە نامرات ئاتا ـ بالا ھايات كەچۈرەتتى. ئۇلار تۇرمۇشىنى تاغ ئېتەكلىرىدىن تېرىپ كەلگەن ئوتۇنلار بىلەن قامدايتتى. بىر كۈنى ئۇلار ئوتۇنلىرىنى ناۋايغا سېتىپ كەپكە يېنىپ كەلدى. ئۇلار ھايال ئۆتمەيلا ئۇخلاپ قالدى. تۇن يېرىم بولغاندا بۇ ئاتا ـ بالا ئوتۇن كەسكىلى تاغ باغرىغا باردى. دادا ماغدۇرسىزلانغان ھالدا ئوتۇن كېسىلمەي بىر خادا تاش ئۇستىدە جىملا ئولتۇردى. بالا بىردەمنىڭ ئارىلىقىدا نۇرغۇن ئوتۇنلارنى يىغىۋەتتى. دادىسى بالىسىغا كايىپ سۆزلەپ كەتتى:

— ھۇ بەتبەخ سەن مېنىڭ كۈچۈمنى ئوغرىلاپ كېتىپسەن، ياشلىق باھارىمنى ئىگىلىۋاپسەن، ئەمدى ـ پاراسىتىمنى تارتىۋاپسەن، مەن پالەچ، ئەرزىمەس نەرسىگە ئايلىنىپ قاپتىمەن، — دېدى.

بالا غەزەپ بىلەن دادىسىغا:

— سەن قاچانغىچە ياشايتىڭ، سەن قېرىدىڭ، ھالىڭدىن كەتتىڭ، ئۇ ماغدۇرسىز قوللىرىڭ بىلەن قانداقمۇ ئوتۇن كېسەلەيتىڭ، — دېدى.

ئۇلار ئىككىسى گويا دۈشمەنلىغا چۈشكەن رەقىبلەردەك بىر ـ بىرىگە ئېتىلدى. بۇ چاغ سۇبھى شامالىرى تۇن بۇلۇتلىرىنى يىراققا ھەيدىگەن چاغ بولۇپ، ئىسسىق يوتقاندا بىرگە ياتقان ئاتا ـ بالا ئورۇنلىرىدىن چاچراپ تۇرۇپ كەتتى.

— دادا، سىز ھاياتمۇ؟ — سورىدى بالىسى.

— خاتىرجەم ئۇخلاۋەر ئوغلۇم، — دېدى دادىسى ئوغلىنىڭ پېشانىسىنى سىلاپ تۇرۇپ.

ئۇلار قۇياش چىققاندا يەنە شۇ تاغقا ئوتۇن كەسكىلى ماڭدى.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئوت

قاتتىق سوغۇق بولغان چاغدا ئۆيدە ئوت بولمىسا، ئىسسىق جېنىمىزدىن ئايرىلىپ قالىمىز.

قۇياش يەر شارىغا ئوت ئاتا قىلمىسا، دۇنيادا ھاياتلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرمايدۇ.

ئوت مەۋجۇت بولغاچقا بىز ئىپتىدائىي ھالەتتىن بۈگۈنگە يېتىپ كەلدۇق، يەنە ئوت بىلەن يىراقتا سەپەر قىلىمىز.

مەن ئۆزۈمگە ئاستا قاراپ باقتىم، يۈرىكىمنىڭ ئەڭ تېرەن قاتلىمىغا قاراپ باقتىم. ئوتۇم ئۆچۈپ قالاي دەپ قاپتۇ. مەن قورقۇپ كەتتىم. لاغىلداپ تىترەپ ئۆكسۈپ يىغلاپ كەتتىم.

ئوت بولمىسا ھېچ نەرسە قىلغىلى بولمايدۇ ئەمەسمۇ؟ مەن يۈرىكىمنى پۈۋلىدىم. يۈرىكىم سەل يالقۇنجاشقا باشلىدى. مەن قەلبىمدە ئاستا ـ ئاستا يېنىۋاتقان ئوتقا ئاستا شۇرلىدىم.

ئوت — مۇقەددەس كۈچ.

ئوت — جاسارەتلىك روھ.

ئوت — ئىگىلمەس ۋىجدان.

ئوت — تەۋرەنمەس غۇرۇر.

كەپتەر ۋە كەپتەرۋاز

بىر توپ كەپتەر ئۆز ئاسمىنىدا قانات قېقىپ ھاياتىنى خۇش ئېتىۋاتاتتى. يەنە بىر توپ كەپتەر كەپتەرۋازنىڭ ئۆگزىسىگە ئۇچۇپ كېلىپ قوندى. ئۇلار ئۆگزىگە چېچىپ قويۇلغان دانلارغا قاراپ خۇشاللىقتىن سۆيۈنۈپ كەتتى. ئۇلار دانلارنى دانلاشقا باشلىدى. شۇ چاغدا كەپتەرۋاز ئۇلارغا تور تاشلىدى، كەپتەرلەر تور ئىچىدە تۇرۇپ ئاسماندىكى قېرىنداشلىرىغا قارىدى. شۇنداق، بىز كىچىككىنە تاماگەرلىك بىلەن نەپسىمىزنىڭ قۇربانى بولۇپ كېتىمىز. تەبىئىتىمىزدە بۇ خىل ئىللەت بار بولغاچقا قەدەم تاشلاپ، غۇلاچ كېرىپ، كەڭرى، ئازادە يۇرەلمەيۋاتىمىز. شۇنى ئېسىمىزدە چىڭ تۇتۇشىمىز كېرەككى، بىز كەپتەرۋازنى تىللىمايلى قاغجىراپ قۇرۇپ كېتىۋاتقان روھىمىزنى تىللايلى.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

قۇش باققۇچى

قۇشچى قەپەسنى ئورمان بىلەن قاپلانغان دەريا بويىغا ئەكەلدى. ئۇ قەپەسنى بىر چەتتە قويۇپ ئۆزى يېشىل چىملىقتا سۈنايلىنىپ ياتتى، بىر توپ چىرايلىق قۇشلار قەپەسنىڭ ئۈستىدە ئايلىنىشقا باشلىدى، ئۇلار ئاللىنېمىلەرنى دەپ سايرىشاتتى. قەپەستىكى قۇشمۇ بىر نېمىلەرنى دەپ جىملا تۇردى. قۇشچى ئەتراپتا ئەگىپ يۈرگەن قۇشلارغا قاراپ:«سىلەر مېنىڭ قۇشۇمنىڭ جىمجىتلىق ئىچىدىكى ئەركىنلىكىنى بۇزۇۋاتىسىلەر »دەپ قاتتىق ۋارقىرىدى. قۇشلار قۇشچىغا قاراپ قويۇپ يەنە قەپەستىكى قېرىنداشى بىلەن چوڭقۇر مۇڭداشتى.

ئۆلۈم ناخشىسى

بىز چىرايلىق ئېچىلغان سەرخىل گۈللەرگە قاراپ: «بىر مىنۇت بولسىمۇ گۈلدەك ياشىغان ئەلا» دەپ كېتىمىز.

بىز يەنە باراقسان ئۆسكەن يېشىل يوپۇرماقلارغا قاراپ: «ئېھ يېشىللىق، سەن مەڭگۈ ھايات» دېيىشىمىز.

بىز تىك قىيالاردا، مەزمۇت تاغلار باغرىدا ۋەتىنىنىڭ قوغداۋاتقان مەغرۇر قارىغايلارغا قاراپ: «مەڭگۈ ساقا ئوخشاش باش ئەگمەي ياشايمىز» دەپ ئەرزىمەس قەسەملەر بىلەن بەند بولىمىز. دۇنيادىن قۇرۇق گەپلەر بىلەنلا ئۆتىمىز. بىز ئۇنى دەپ بۇنى دەپ، ئاخىر ھاياتىمىزنىڭ ئاخىرلىشىپ قالغانلىقىنى سەزمەي قالىمىز.

ئۆلۈم ناخشىسى كۆز ئالدىمىزدا چىرايلىق قىزدەك بىزگە كۈلۈپ باقسىمۇ، بىز ھەرگىزمۇ ئۇنىڭغا قاراشنى خالىمايمىز، بىراق ئۇ بىزنى ھامان ئۆزىگە قارىتىدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تورى يېكىنى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ئاسارەتتىن قۇتۇلۇش

زىمىستاننىڭ قاتتىق سوغۇق بولغان بىر كۈندۈزى قارا قاغا تار تۇرمە ئىچىدە سوغۇق دەرىدىن توڭلاي دەپ قالغان مەھبۇسقا مەيۈس قارىدى. مەھبۇس لاغ ـ لاغ تىترەۋاتقان قاغىغا ئىچ ئاغرىتىپ: «كەل، مەن سېنى قۇتۇلدۇرۇۋالاي، تالادا مۇزلاپ ئۆلۈپ قالمىغىن» دېدى.

قاغا مەھبۇسنىڭ بۇ خىل مېھىر ـ شەپقىتىگە سۆيۈنۈپ قاتتىق كۈلۈپ كەتتى.

— تەقسىر، ياخشى كۆڭلىڭىزگە رەھمەت، مەن سىز بىلەن بىرگە ئاشۇ يەردە ئىسسىق ياشاشتىن، بىپايان ئاسمىنىمدا ئۆلۈپ قېلىشنى خالايمەن، — دېدى ـ دە، ئۇچۇپ كەتتى.

مەھبۇس ئۇچۇپ كېتىۋاتقان قاغىغا قاراپ ئۆز ـ ئۆزىگە ئاستا شۇنىرلىدى: «سەن ئاسارەتتىن قۇتۇلدۇڭ».

نېمىشقا

مەن بۇ دۇنياغا بۇرۇنلا تۇغۇلۇپ قالغانىكەنمەن. مەن دەريا، دېڭىزلار ۋە تاغلار بىلەن بىرگە چوڭ بولدۇم. مەن ئۆز ئورنۇمدا تۇرۇپ قالغىنىمغا خېلى يىللار بولۇپ قالدى. بىراق تاغلار ئاسمانغا تاقاشتى، دېڭىزلار كەڭرىپ ئالەمدىن ئاشتى، دەريالار غۇلاچمۇ غۇلاچ ئۆزىراپ مەنزىلسىرى كېتىۋەردى.

مەن بىر خىل ئۆرتىنىش ۋە ھەسرەت ئىچىدە ئۇلارغا قاراپ: ئۆز - ئۆزۈمگە سوئال قويىمەن: «نېمىشقا، زادى نېمىشقا. . . » دەپ.

كۈنلەر خۇددى تۆگە كارۋىنىدەك بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى ئەگىشىپ ئۆتىۋەردى. مەن يەنە تۇرغۇن ھالەتتىكى جىسىمغا قاراپ، يەنە مەن بىلەن بىرگە ئاپىرىدە بولغان دوستۇم تاغ، دوستۇم دېڭىز ۋە دەريالارغا ئۆكۈنۈش ئىچىدە قارايمەن.

ئۇلار نېمىشقا. . . ؟

مەن نېمىشقا. . . ؟

مەن تالاغا چىقمايدىغان بولدۇم. بىرخىل روھىي ئازاب ئىچىدە بۇگۈنۈم ۋە كەلگۈسۈمگە قاراپ تىمتاسلىق ئىچىدە ئولتۇرىدىغان بولدۇم. مەن كىتاب ئىشكاپىمدىكى چىرايلىق تىزىلغان كىتابلىرىمنى بىر - بىرلەپ كۆرۈشكە باشلىدىم. سادىر پالۋان بىلەن نۇزۇگۇم ماڭا غەزەپ بىلەن قارىغاندەك، سىيىت نوچى ماڭا پەشۋا ئاتقاندەك پۈتۈن بەدىنىم سوغۇق تەرگە چۆمۈپ، خۇددى شېخىدىن غۇلاپ چۈشكەن كۆز يوپۇرمىقىدەك تىترەپ كەتتىم. مەن كۆزۈمنى بىر پەس يۇمۇۋالدىم. ئۇلار يەنە كۆزۈمگە مىختەك

تىكىلىپ قاراپ تۇردى. بىر غەيرىي ئاۋاز قۇلىقىم تۈۋىدە جاراڭلاپ كەتتى:

سەن نېمىشقا، زادى نېمىشقا. . .

مەن يۈگۈرگەن پېتىم سىرتقا چىقىپ كەتتىم. يېشىل ئاسمان ئۈز قۇياشىنى كائىنات قوينىغا نۇر بېرىشكە قويۇپ بېرىپتۇ. مەن بۇ چەكسىز ئاسمىنىمغا قاراپ بار ئاۋازىم بىلەن توۋلىدىم.

مەن نېمىشقا، زادى نېمىشقا. . .

خالاستان[1]

(چاتما نەسر)

مۇقەددىمە

قۇياش ئاپىرىدوت ئالەمگە ئاپىرىدە بولدى. ئۇ نۇرغۇن تۇرغۇن يۇلتۇزلارغا ئوخشاش ئاتەش چېچىرىدىن پۈتكۈل كائىناتقا نۇر سوۋغا قىلدى. يەرنىڭ مەغرىب ۋە مەشرىقىدىن تارتىپ جىمى جايلىرىدا تاغلار تۇغۇلدى، دەريا، دېڭىزلار كۆز ئاچتى، ئىنسانلارغا ھاياتلىق ئاتا قىلغۇچى تۇپراق يارالدى. قۇياش ھاياتلىققا نۇرغۇن زىرائەتلەرنى سېخىيلىق بىلەن بېرىۋەتتى. دۇنيادا يېڭى بىر ئېرا باشلاندى.

ئانا ماكانىمىزدىكى تاغلارنىڭ بىرى خانتەڭرى، يەنە بىرى ئالتاي، يەنە بىرى كوئىنلۇن، يەنە بىرى مۇقەددەس قاراقۇرۇم ئىدى. بۇ تاغلاردا ئىنسانلار ھايات كەچۈرۈشكە باشلىدى. مەدەنىيەت، يېزىق ۋە ناخشا ـ مۇزىكا دۇنياغا كەلدى. غۇر ـ غۇر مەيىن شامال بۇ نەرسىلەرنى ئالەمنىڭ يىراق ـ يىراق بولۇڭ ـ پۇچقاقلىرىغىچە ئېلىپ كەتتى... زامانلارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن يېزىلار شەھەرلەرگە، قىشلاقلار يېزىلارغا كۆچتى. نۇرغۇن شەھەرلەر دۇنيانىڭ ياقۇت كۆزىگە ئايلاندى. مەن بۇنىڭدىن نەچچە مىڭ يىللار ئىلگىرى ئۇلۇغ قارا قۇرۇم ئاتا تەرىپىدىن قۇرۇلغان قەدىمىي شەھەرگە تەڭرىنىڭ شاپائىتى بىلەن قەدەم تەشرىپ

---

① خالاستان — زەرەپشان دەرياسىنىڭ بىر ئېقىنى، قاغىلىق ناھىيىسى تەۋەسىدىكى دەريا نامى.

قىلدىم. ئۇ ماڭا يېغلاپ تۇرۇپ، ياق، كۆلۈپ تۇرۇپ قۇچاق ئاچتى. ئۇ مېنىڭ ئەڭ گۈزەل جەننىتىم...

بۇ يەر قاغىلىق

مەن كۆزۈمنى ئېچىپ ئەتراپقا باقتىم. يېنىمدىلا ئاق شايىغا يۆگەلگەن بىر پەرىشتە ماڭا كۆلۈپ باقتى. مەن ئۇنىڭ يېنىغا باردىم. ئۇ مېنىڭ بوينۇمغا ئېسىلىپ مېنى سۆيدى. مەن كۆزۈمنى يۇمۇۋالدىم. كۆزۈمنى ئاچسام ئۇ قۇياش نۇرى بىلەن بىرگە زېمىننىڭ ئۈستىدە گويا يېڭى ئۇچۇرما بولغان كۆك كەپتەر باچكىسىدەك ئۇچۇپ يۇرمەكتە ئىدى. مەن ئۇنىڭغا يەنمۇ سىنچىلاپ قارىدىم. ئۇ مېنىڭ قىپقىزىل يۇرىكىمدىن ئوقچۇپ چىقىۋاتقان ئوتلۇق سۆيگۈ ئىكەن. مەن سۆيگۈمنى، مۇھەببىتىمنى بارلىق ياخشى نەرسىلەرگە ھەدىيە قىلىمەن.

مەن بازارغا چىقتىم. مېنىڭ خەلقىم خورجۇن - خالتىلىرىغا لىققىدە ئازاب توشقۇزۇپ كوچىلاردا ئۇيان - بۇيان مېڭىپ يۇرۇپتۇ. ئۇلارنىڭ سۇلغۇن چىرايلىرى شۇنداق پارلاق كۆندۈزدە قۇياش ئىلاھى ئاتا قىلغان نۇردىن بەھرە ئالالماپتۇ. روھى يۇيۇپ - تاراپ يەرلىكىگە قويۇلغان ئەرۋاھتەك چۈشكۈن. مەن بۇ ئېچىنىشلىق مەنزىرىنى كۆرۈپ چۆچۈپ كەتتىم. ئۆزۈمنى تۇتۇۋالالماي ۋارقىراپ كەتتىم. ئەتراپىمغا نۇرغۇن ئادەملەر ئولاشتى. ئۇلار ماڭا قاراپ كۈلۈشتى. مېنىڭ ئەسەبىيلەشكەنلىكىمنى كۆرۈپ «سارائ» بولۇپ قاپتۇ دېيىشتى. مەن يەنمۇ قاتتىقراق توۋلىدىم، ۋارقىرىدىم، ئەتراپىمغا ئولىشۋالغان ئادەملەر ماڭا قاراپ، «بۇ سارائنى چالما - كېسەك قىلىپ ھەيدىۋېتەيلى، ئۇ شەھەرنىڭ كەيپىياتىنى بۇزدى» دەپ ماڭا قارىتىپ چالما - كېسەكلەرنى ئاتتى. ئۇستۇبشۇم قانغا مىلىنىپ كەتتى. مەن ئاشۇ يەردە قىمىر قىلماي تۇرۇۋەردىم. يۇرىكىمدىن ئوقچۇپ چىققان ناخشام يەنمۇ پەرۋاز قىلىشقا

باشلىدى.

قۇياش قارا قۇرۇم تاغ تىزمىلىرىغا قىزغۇچ شەپەق نۇرىنى چېچىپ ئاستا ـ ئاستا كۆزۈمدىن غايىب بولدى. مەن ھېلىقى يەردە يېتىپ قالدىم. ئۇ يەر مېنىڭ ئەمەسمۇ! مەن ئۆز يېرىمدە ئۆلۈپ كېتىشنى خالايمەن. جەستىم تار كوچىدا قالسىمۇ، مېنى چالما ـ كېسەك قىلغان ھېلىقى ئادەملەر ھامان بىر كۈنى ئۆز يېرىمگە دەپنە قىلىدۇ.

مەن قەشقەردىن خېلى يىراق ئاشۇ يۇرتنىڭ ئاۋات كوچىلىرىدا ئايلىنىپ يۈرىمەن. ئۇ خالاستان دەرياسىنىڭ تامچە ـ تامچە زەمزەملىرى بىلەن چېچەن خوتۇن ـ قىزلىرىنى، كۆزلىرىدىن ئەقىل ـ پاراسەت ۋە باتۇرلۇق يېنىپ تۇرغان ئەر ـ يىگىتلىرىنى ئارمانغا يەتكۈزىدۇ.

مەن مەسچىت مۇنارىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ يىراقتىكى قاراقۇرۇمنى كۆردۈم.

قارا قۇرۇم

ئۇ مۇقەددەس تاغ. مىڭلىغان دەريا ـ ئۆستەڭلەرنى ئاپىرىدە قىلغان ئىلاھ.

مەن تۇمانسىمان ئاپئاق بۇلۇتلار بىلەن بوي تالىشىپ مەغرۇر غادىيىپ تۇرغان ئۇ سەلتەنەت باغرىغا قاراپ خېلى ئۇزاق تۇرغاندىن كېيىن، قۇياش كۆزۈمدىن غايىب بولدى. قاراڭغۇدا كۆرىدىغىنىمىز پەقەت قاراڭغۇلۇق. مەن بىر شامالغا ئەگىشىپ ئۇ تاغقا باردىم. ئۇ يەرگە باردىم يۇ، قېتىپ تۇرۇپلا قالدىم. ئۇنىڭ مىليونلىغان يۈرىكى بىلەن مىليونلىغان كۆزى بار ئىدى. ئۇ يۈرەكلەر يىغلايتتى. يۈرەكلەرگە ئەگىشىپ كۆزلەرمۇ يىغلايتتى. بۇ كۆزلەردىن ئاققان ياش خالاستان دەرياسىنىڭ سۈيى ئىدى.

ئاتا ئازابلىق ياش تۆكىدۇ. ئۇنىڭ يۈرىكى ئەنە شۇ نەچچە مىڭ

ئەسىرلىك ئازابلارنى ئۆزىنىڭ تېرەن قاتلىمىغا يوشۇرغانىدى.

مەن تاڭ ئاتقىچە ئۇ يەردە تۇردۇم. كۆز ياشلاردىن تىلىدىم. مەن ئەتراپىمغا نەزەر تاشلاپ مەيۈسلۈك ئىچىدە قارىدىم. ماڭا ئوخشاش ئادەملەر ياش ئىچمەكتە ئىدى.

بىز بۇ بۈيۈك ئاتا تاغنىڭ كۆز يېشىنى ئىچىمىز. ئۇنىڭ كۆز يېشى ئادەملەرنىڭ ئازابى ئىدى.

تەجەللى ياشىغان ماكان

مەن بىر كوچا دوقمۇشىدا تەجەللى ئۇستاز بىلەن ئۇچرىشىپ قالدىم. مەن بالىلىق ھۆرمىتى بىلەن ئۇ پەرىشتىگە ئېگىلىپ سالام بەجا كەلتۈردۈم. ئۇ دانىشمەن بوۋاي ماڭا ئىللىق جاۋاب ئورنىدا پېشانەمگە سۆيۈپ قويدى. بىز گۈللەر ھۆپپىدە ئېچىلغان يەردە ئەمەس، يوپۇرماقلىرى سارغىيىپ كەتكەن بىر ئورمان ساھىلىغا بېرىپ مۇڭداشتۇق. بۇ كىشى ماڭا نېمە قىلىش كېرەكلىكىنى، ئارزۇ ـ ئىستەكلەرگە قايسى يول بىلەن يېتىش كېرەكلىكى توغرىسىدا تەلىم بەردى. مەن دانىشمەنلەرنىڭ دانا سۆزلىرىنى ياشاش قىيىلنامەم قىلدىم. بۇ ئەقىل ئۇنچىلىرىنى يۈرىكىم بەتلىرىگە نەقىش قىلىپ ئويدۇم. تەجەللى بىر قاتار ئەقىل مېۋىلىرىنى ماڭا بېرىپ كۆزۈمدىن غايىب بولدى. مەن سۇغا تەشنا ئاۋۇ سارغايغان يوپۇرماقلارنىڭ سۇلغۇن ھالىغا قاراپ ئورنۇمدىن دەس تۇردۇم:

— مەن سىلەرگە سۇ ئەكىلىپ بېرىمەن! — دېدىم.

ياڭراق ئاۋازىمنى ئاڭلىغان تەجەللى بىر كۆك نۇردىن نامايان بولدى. ئۇ يۇمشاق قوللىرى بىلەن بېشىمنى سىلاپ تۇرۇپ:

— ئوغلۇم، ئەمدى ئەقلىڭنى تاپتىڭ! — دېدى ـ دە، كۆز ئالدىمدىن غايىب بولدى.

ياڭاق

بۇ يەردە ياڭاق كۆپ بولىدۇ. ياڭاقنى كۆپ ئىستېمال قىلغۇچىلار ئەقىللىق بولىدىكەن.

كۆپنى كۆرگەن پېشقەدەم مۇئەللىم نەۋرىسىنى ئەركىلىتىپ تۇرۇپ، ئۇنىڭ كىرلىشىپ كەتكەن شاپاق دوپپىسىغا بىر قانچە تال ياڭاق سېلىپ بەردى. ئۇ گۆدەك بالا دەرۋازا ئالدىدىكى كونا قارىياغاچ سايىسىدا ئولتۇرۇپ ياڭاق بېقىۋاتاتتى. بىر توپ ئادەم كېلىپ ئۇنىڭ ياڭاقلىرىنى تارتىۋالدى، بالا يىغلىغىنىچە بوۋىسىنىڭ يېنىغا كىرىپ داتلىدى. بوۋىسى:

— ئوغلۇم، ياخشى نەرسىلەرنىڭ ئىگىسى كۆپ بولىدۇ. بىز ئۆزىمىزنىڭ ياخشى نەرسىلىرىمىزنى ئۆزىمىز دېگەندەك قەدىرلىيەلمىگەنلىكىمىز ئۈچۈن، خەقلەرنىڭ بولۇپ كېتىۋاتىدۇ. سەن گۈناھنى ئۆزۈڭدىن كۆر، ياڭاقلىرىڭنى مۇشۇ هويلىدا چېقىپ يېسەك باشقىلار كۆرمەيدۇ ئەمەسمۇ...

مەن ياشانغان مۇئەللىمنىڭ پىكرىنى ماقۇل تاپتىم. بىز ئۆزىمىزنى مەھكەم تۇتۇشىمىز، ئىشىمىزغا پۇختا بولۇشىمىز كېرەك ئىكەن. شۇنداق بولغاندا ياخشى ياشىيالايدىكەنمىز.

ئالدامچىلىق

مەن چوڭ كوچىنىڭ بىر چېتىگە جايلاشقان سودا بازىرىدا ئايلىنىپ يۈردۈم.

ئۇ گويا ئادەم دېڭىزى ئىدى. ئادەملەر دەريادەك ئۇيان ـ بۇيان ئاقاتتى. مەن ئادەملەر توپلىشىۋالغان بىر دۇكاننىڭ ئالدىدا توختىدىم. دۇكاندار مالىرىنى هەدەپ كۆككە ئۇچۇرۇپ ماختايتتى.

— خالايىق، بۇ مۇقەددەس بەيتۇل هەرەمنىڭ مېلى، ئۇلۇغ

خۇدا شاپائەت، بەخت ـ سائادەت ياغدۇرغان قىبلىگاھىمىزنىڭ مېھلى!

مەن رەختلەرگە زەن قويۇپ سەپسېلىپ چىقتىم. باشقا نۇرغۇن ئادەملەر، يىراقلاردىن كەلگەن سودىگەرلەر، يېزىلاردىن كەلگەن دېھقانلار مىڭبىر جاپادا تاپقان پۇللىرىغا ئۇلۇغ «ھەرەم» نىڭ ئاشۇ مالليرىدىن ئېلىپ كېتىشتى. مەن سودىگەردىن سورىدىم:

— تاغا، بۇ مالىلار راست ھەرەمنىكىمۇ؟

ئۇ گېپىمدىن ئاچچىقلاندى بولغاي، سۆزلەپلا كەتتى.

— ئۇكام، تەقى ـ تۇرقلىرىدىن قارىغاندا ئوقۇغانىدەك قىلىلا، مەن ياشىنىپ قالغان موللا ئادەممەن. بىر پۈتۈم گۆرگە سالغىلىدى. مانا مۇشۇ روزا ـ رامىزان كۈنلەردە مۇقەددەس ئىسلام دىنىمىزنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ بېرىمەن. بۇ مالىلار ھەرەمدە ئىشلەنگەن...

مەن بۇ ئادەم بىلەن گەپ تەگىشىشنى راۋا كۆرمەي، رەختلەردىكى «china» (جۇڭگو) دېگەن خەتنى ئوقۇپ قويۇپلا ئۆز يولۇمغا راۋان بولدۇم. شۇنداق، ئادەملەر بىر ـ بىرىنىڭ نادانلىقىنى بىلمۇالدى. شۇڭا، نادانلىقتىن پايدىلىنىپ مەقسەتلىرىگە يېتىشمۇاتىدۇ.

مۇساپىرلار قەسىرى

شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىغا جايلاشقان بۇ قەسىر ئەسلىدىن بىر بايىنىڭ ھەشەمەتلىك مېھمانخانىسى بولۇپ، يېتىم ـ يېسىرلەرگە ۋەخپە قىلىپ بېرىلگەنىدى. بۇ يەرنى ھەر يەرلەردىن كەلگەن چوڭ ـ كىچىك مۇساپىرلار ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ھەرەمخانىسى قىلىۋالغانىدى. بىر كۈنى مەن ئۇ يەرگە باردىم. ئۇ يەردە دەھشەتلىك ئۇرۇش بولۇپ كەتكەنىدى. قىيا ـ چىيا، پىغانلىق ۋارقىراش ـ جارقىراشلار ساراينى بىر ئالغانىدى. مەن ئىككى ياقا

يۈرتلۇقنىڭ قانغا مىلەنگەن ئۇستۇبشىغا قاراپ ئاچچىق خۇرسىنىدىم.

توۋا ئىلاھىم، ئۇلار نېمە تالىشۋاتقاندۇ، تالىشىدىغان نېمىسى باردۇ؟ . . . مەن بىر بىرى بىلەن زەھەرلىك چاياندەك ئېلىشۋاتقان، قەدىمكى رىم قۇللىرىدەك مۇشتلىشۋاتقان، ئەقىل ـ پاراسىتىنى يۇندا ئازگىلىغا تاشلاپ قويۇپ، دەلدۇش، سارائىلارچە يۈرۈۋاتقان ئۇ بىر تىللىق دوستلىرىمغا غەزەپ كۆزلىرىمدە چەكچىيىپ قارىدىم. غەزەپ ـ نەپرىتىم ئىچىمگە سىغماي توۋلاپ كەتتىم: «ھۇ، مۇناپىقلار، سىلەر مەڭگۇ مۇشۇنداق قەلەندەر بولۇپ ياشاۋاتسىلەر». ئۇلارنى سۈكۈت باستى. ئۇلار جىمجىت ئولتۇراتتى.

تونۇر كاۋىپى

ئىلاھىم كارامەت ياراتقان بۇ زېمىننىڭ جىمى يۈرتلىرىدىكى ئۆزگىچە تائاملارنى ئالاھىدە قەدىرلەشكە، ماختاشقا ئەرزىيدۇ. مەن بۇ يەرنىڭ تونۇر كاۋىپىغا ئالاھىدە قىزىقىپ قالدىم. ھەر كۈنى دېگۈدەك كاۋاپخانىغا بېرىپ ئۇ تائامدىن ھۇزۇر ـ ھالاۋەت تاپىمەن.

بىر كۈنى كاۋاپچى تاماق ئۈستىلىدىكى سۆڭەكلەرنى يىغىشتۇرۇۋاتاتتى. تويۇقسىز بىر سۆڭەك زۇۋانغا كەلدى:

— ئۇستام، بىز سىزدىن ئۆتۈنۈپ قالايلى، بىزنى بۈگۈندىن ئېتىبارەن ئىتقا تاشلاپ بەرمەڭ. ئۇ بىزنى يەپ يەنە بىزگە خىرىس قىلىدىكەن. بىز جان بەرگەن نەرسىنىڭ بىزگە ئاپەت بېرىشىنى ياقتۇرمايمىز. خالىسىڭىز بىزنى ئاشۇ ياۋاش ـ يۇمشاق قويلارغا تاشلاپ بېرىڭ. ئۇ ئىتقا ئوخشاش چىشلەشنى بىلمىسىمۇ قاۋاشنى بىلىپ قالسا ئەجەب ئەمەس. . .

كاۋاپچى سۆڭەكنىڭ يىغلاپ تۇرۇپ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلاپ كۈلۈپ قويدى ـ دە، سۆڭەكلەرنى يەنە ئىشىك ئالدىدا

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

تەلمۈرۈپ قاراپ تۇرغان ئىتلارغا تاشلاپ بەردى.

خالاستان

مەن بىر ئوتۇنچى بىلەن بىللە جاڭگالغا ئوتۇنغا باراتتىم. ئۇ قېرىپ ھالىدىن كەتكەن ئېشەكنى ئۈستىدە ئولتۇرۇپ بىر ناخشىنى جارانگلىق باشلايتتى، بىراق ناخشىنىڭ ئاخىرىنى چىقارمايلا ئۆيقۇغا كېتەتتى.

مېنىڭ بىر بېلىقچى ئاغىنەم بار ئىدى. ئۇ داۋاملىق بېلىق تۇتقىلى دەريياغا باراتتى، تورنى بىر قانچە قېتىم تاشلاپ قويۇپلا بېلىق چۈشمىسە قۇرۇق قول قايتىپ كېلەتتى.

يەنە بىر دوستۇم بار ئىدى. ئۇ ئۆزۈنغا يۇگۈرۈشكە خۇشتار ئىدى. بىراق، ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىلەردە يېرىم يولدىلا توختاپ قالاتتى.

يەنە بىر مۇنچە ئاغىنىلىرىمنىڭ ئۇنداق قىلمۇېتىمەن، بۇنداق قىلمۇېتىمەن، دەپ يوغان سۆزلەپ ھېچ ئىشنى بىر باشقا ئېلىپ چىقالماي يۈرگەنلىكىنى كۆردۈم.

مەن بۇ خالاستان دەرياسىنىڭ گۈزەل ساھىلىدا تۇرۇپ ئۇنىڭدىن:

— ئەي دەريا، سەن كىم بولىسەن؟ — دەپ سورىدىم.

— مەن قاراقۇرۇم قولىدىكى ئالتۇن يادىن ئېتىلىپ چىققان كۆمۈش ئوق بولىمەن، — دېدى دەريا.

— سېنىڭ نىشانەڭ قەيەر؟

— مېنىڭ نىشانەم ئۇزۇن، — دېدى دەريا.

— سەن ئۇ يەرگە بارغۇچە ھېرىپ قالمامسەن؟

— مەن ھېرىپ قېلىشنى ئويلىغان بولسام ئالتۇن يادىن ئايرىلىپ قالمىغان بولاتتىم. مەن ئوقتەك قىزىپ، پوقتەك

سوۋۇيدىغانلاردىن ئەمەس — دېدى دەريا.

مەن گەپ قىلماي تۇرۇپلا قالدىم. ھەيۋەتلىك ئېقىۋاتقان بۇ ئۇلۇغ ئېقىن ماڭا بىر روھ ۋە جاسارەت بېغىشلىدى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uygurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى تورىسى

مىراس

يىللارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن دادامنىڭ ئالمىدەك چىرايىدا خەرىتە سىزىقلىرىدەك ئۆتۈشمە سىزىقلار پەيدا بولدى. ئۇ يۈمشاق كرېسلو ئۇستىدە يېتىپ تۇرۇپ ئۆزىنىڭ قېرىغانلىقىنى ئاخىرقى قېتىم ھېس قىلىپ، بوغدا چوققىسىدەك ئاقارغان ئاپئاق ساقىلىنى سىلاپ قويدى. ئۇ خىيال سۈرەتتى، چوڭقۇر سۈكۈت دېڭىزىنىڭ تېرەن قاتلاملىرىغىچە ئۆزەتتى. ئۇھ تارتىپ شۇنداق ئازابلىق ئۇنسىز ياش تۆكەتتى. مەن ئۇنىڭ نېچۈن بۇنچە ھەسرەتلىنىۋاتقانلىقىنى بىلمەن. ئۇ تولىمۇ يېراقتا قالغان ئالتۇن باھارنى، يوقالغان گۈھەرنى، ئېسىراپ قىلغان ئابىي كەۋسەرلىرىنى خىيال قىلىۋاتىدۇ، ئۇ ئۆز ھاياتىدا تۇنجى قېتىم ئۆزىنىڭ ئەقىلسىزلىقىنى ھېس قىلدى بولغاي. . .

دادام ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قالدى. مېھرىبان ئانام خېلى بۇرۇنلا باقىي ئالەمگە كېتىپ قالغاچقا دادامنىڭ كۆتتۈم. ئۇ ئورنىدىن ئاستا تۇرۇپ بوۋامدىن قېپقالغان كۆركەم ساندۇقنىڭ يېنىغا ئاستا يېقىنلاشتى. ئۇ ياپراقتەك تىترەۋاتقان بارماقلىرى بىلەن ساندۇقنى ئېچىپ، ئۇنىڭدىن بىر جۈپ «قىزىل ئۆتۈك»نى ئېلىپ كۆزىگە سۈرتتى، بىر ئۆزۈنغىچە ئۇنى سىلىدى. ئاندىن ماڭا مەنىلىك قاراپ دېدى:

— ئوغلۇم، دادامدىن قالغان بۇ ئۆتۈكنى مەن كىيگەن، ئىككى پۇتۇم گۆرگە ساڭگىلاي دەپ قالدى، ساڭا مىراس قالدۇرغۇدەك باشقا ئالتۇن ـ كۈمۈشلىرىم يوق. ساڭا قالدۇرغىنىم مۇشۇ بىر جۈپ ئۆتۈك، ئۇنى كۆزۈمنىڭ ئوچۇقىدا كىيىۋال.

مەن ئۆتۈكنى كىيىۋالدىم. بىراق، ئۇ پۇتۇمغا چوڭ كەلگەچكە ماڭالماي يىقىلىپ چۈشتۈم. مەن ئۆتۈكنى سېلىۋېتىپ ئورنۇمدىن تۇردۇم. دادام ئۆتۈكنى سېلىۋەتكەنلىكىمنى كۆرۈپ، ماڭا غەزەپلىك كۆزلىرىنى چەكچەيتىپ ۋارقىرىدى:

— ئەبلەخ، ئۇ داداڭنىڭ مىراسى، داداڭ نېمە كىيگەن بولسا شۇنى كەي، نېمە قىلغان بولسا شۇنى قىل! . . .

مەن ئامالسىز ئۆتۈكنى يەنە كىيىپ دادامنىڭ ئالدىغا تىزلاندىم. ئۇ رازىمەنلىك بىلەن كۈلۈپ قويغاندىن كېيىن، بېشىنى يۇمشاق پەر ياستۇققا ئاستا قويدى.

دادامنىڭ روھى مېنى كۆرۈۋاتامدىغاندۇ؟ مەن قورقۇنچ ئىچىدە ئۇزۇنغىچە ئويلاندىم. بۇ مىراس ئۆتۈكنى كىيىۋېرەمدۇ؟ سېلىۋېتەمدۇ؟ . . .

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىدىن
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

خازان ئۆمۈر

ئاق قۇشقاچ يىراق تاغ جىلغىسىدىن ئۇچۇپ كەلدى. ئۇ شەھەرنىڭ قاپ ئوتتۇرىسىدا قەد كۆتۈرۈپ تۇرغان قېرى ئارچا دەرىخىگە قونۇپ، شەھەرنىڭ شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان كەڭ ئاسفالت يولى، يولنىڭ ئىككى قاسنىقىدىكى تەكشى بىنالارغا ئۇزاق قاردى.

كىيىملىرى جۇلجۇل، ساقال - بۇرۇتى ئۆسۈپ كەتكەن، يۈز - كۆزلىرىنى كىر قاپلىغان ياش دېۋانە نەچچە ئون يىرىگە يامىلىق چۈشكەن ئەسكى خۇرجۇنىنى كۆتۈرۈپ، بۇ قەدىمكى دەرەخ يېنىغا كېلىپ توختىدى. ئۇ ئارام ئېلىش ئۈچۈن يەلكىسىنى بېسىپ تۇرغان خۇرجۇنىنى مۇرىسىدىن ئېلىپ يەرگە قويدى. بىر ئاز ئارامىنى ئېلىۋالغاندىن كېيىن، كۈن بويى تىلىگەن يارماقلىرىنى ساناشقا باشلىدى. خۇشاللىق، شادلىق قېنى ئۇنىڭ كۆرۈمسىز چېھرىنى قاپلىدى. غايىۋانە بىر لەززەت پۈتۈن بەدەنلىرىگە تاراپ، تېنى شامدەك ئېرىدى. ئۇ كېرىلىپ ئاسمانغا قارىۋىدى، ئاق قۇشقاچنىڭ سېسىق مايىقى ئۇنىڭ يۈزىگە ئۇچۇپ چۈشۈپ چاپلاشتى.

پاسىق

ھايات ئىچىدە ئەركىنلىك بار، ئەركىنلىكنىڭ ئۆزى بەخت دېمەكتۇر. مېنى غالچا، چاكىنا، پەس ئادەملەر بىر يەرگە مەھكۇم قىلىپ، مېنىڭ ئەركىنلىك، ھايات ۋە مۇھەببەت يولۇمنى توسۇپ قويدى. ئۇلار مېنى ئۆز ئىرادىسىگە تېز پۇكتۇرمەكچى بولدى. مەن بىر قورشاۋ ئىچىدە قىسىلىپ قالغان روھىمغا قامچا ئۇردۇم. ئۇ ئۆز ئىسكەنجىسىدىن ھالقىپ ئۆتتى.

مەن قۇم دۆۋىلىرى ئەسلىي ھالىتىدىن بۇزۇۋېتىلگەن بىر چۆلدە غىڭشىپ ناخشا ئېيتىپ ماڭدىم، مېنىڭ ناخشامدىن قۇملارنىڭ كۆڭلى بۇزۇلدى، ئۇلارنىڭ يىغىسى مېنى يىغلاتتى، مەن ئۇلارنىڭ تېنىگە قاراپ ئۇسسۇزلۇق ئىچىدە جان تالىشىۋاتقانلىقىنى سەزدىم.

ئاشۇ بىچارە قۇم بارخانلىرى يەنمۇ يىغلاشقا باشلىدى. مەن غەزەپ بىلەن ۋارقىرىدىم: «ھەي، چېچىلاڭغۇ ئەبلەخلەر!» قۇملار جىممىدە بولۇپ قالدى. بۇ سۇكۇت ئىچىدە يىراقتىن تۆگە كارۋىنىنىڭ قوڭغۇراق ئاۋازىنى ئاڭلىدۇق. ئۇ يېقىنلاپ كەلدى. كۆزلىرىمگە تۆگە كارۋىنى ئەمەس، «ئالۋاستىلار كارۋىنى» كۆرۈندى. ئۇلار بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى ئەگىشىپ، بىر ئۇزۇلمەس يىپ كەبى تارتىلدى. مەن بىر قۇم دۆۋىسىنىڭ ئۈستىگە چىقىپ ئۇلارنىڭ تەلەتىگە زەن سالدىم. ئۇلار «تاڭ راھىبىنىڭ» ھاياتلىق يولىنى توسۇپ، ئاچلىق، ئۇسسۇزلۇقتا دۇچار قىلغان «پاسىق سۆڭەكلەر» ئىدى.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uygurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

دېھقان يىگىت

زەڭگەر رەڭ بۇغدايلىقنىڭ ئۈستىنى ياز بۇلۇتلىرىنىڭ كۆلەڭگىسى سىيپاپ ئۆتتى. سەھەرنىڭ سالقىن شامىلى ياپراقلارنى ئەركىلەتتى، ئۇنىڭ كەينىدىن قۇياشمۇ ئۇپۇقىدا جەۋلان قىلىپ پارلىدى.

تۇن يېرىمىغىچە ئېتىزلىرىغا سۇ ئېچىپ چارچىغان دېھقان يىگىت باغنىڭ كەينى ئىشىكى بىلەن ئۆيگە كىرىپ ئايالى خېلى بۇرۇنلا راسلاپ قويغان ئىسسىق يوتقاندا ئۇيقۇ سۆيدى. ئۆينىڭ نەم ھاۋاسى ئۇنىڭغا ھۇزۇر بېغىشلايتتى.

ئوغلاقتەك بېقىلغان مۇشۇك يىگىتنىڭ ئوڭ تەرىپىدىكى كۆرپىدە تاتلىق چۈش كۆرۈۋاتاتتى. قېرىلىق قىرولىرى بېشىغا قونغان چوڭ ئانا سۈت ئۇيقۇسىغا غەرق بولغان ئوغلىنىڭ بېشىنى سىلىدى.

جىمجىت تۇن، يىراقلاردا پاقىلارنىڭ كوركىراشلىرى، ئېتىلارنىڭ ھاۋشىشلىرى، يەنە نەدىندۇر بىرىنىڭ يۇرەكنى ئېزىدىغان مۇھەببەت ناخشىسى ياڭرايتتى. قورۇنىڭ ئالدىدىكى قەدىمكى دەريا شۇنداق شاۋقۇن سالغىنىچە توختىماي ئاقاتتى. ئانا ئوغلىنىڭ چۈش ناخشىسىنى ئاڭلىغاچ ئويغا چۆكتى...

تۇن يېرىمىدىن ئېشىپ ئۇپۇق سۇزۇلەي دەپ قالدى، ئانا ئوغلىنى ئويغاتتى:

— ئوغلۇم كۆزۈڭنى ئاچ، خوراز چىللىدى. مۇرەڭنى بېسىپ تۇرۇۋاتقان شەيتاننى قوغلىۋەت. يەر سېنى چىللىماقتا، مايسىلار سېنى كۈتمەكتە.

خۇراپاتلىق

بوۋام داخان، ئاتام رەمچى، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئاشۇ خىل كەسىپلىرىدىن ھۇزۇرلىنىپ، كۆكسىلىرىنى كېرىپ يۈرۈشىدۇ. مازار ـ ماشايىخلارغا باش ئۇرۇپ، تەڭرى يولىنى تەرك ئېتىدۇ.

كېسەللىك تۈپەيلى ئالىي مەكتەپكە ئۆتەلمەي قالدىم. ئاتام، بوۋامىلار ماڭا خەيرخاھلىق قىلىش ئۈياقتا تۇرسۇن، ئەكسىچە:

— بوپتۇ ئوغلۇم، بىزمۇ خۇدادىن شۇنى كۈتكەنىدۇق، سېپىمىزدە ئادەم ئاز ئىدى، ئەمدى ياخشى بولدى، ئۇلۇغ تەڭرىمىزگە سەجدە قىلغىن، — دېدى.

— ياق، سىلەرنىڭ بۇ خىل ئادىتىڭلارنى ياقتۇرمايمەن، مەن ئۆز ئېتىقادىم بىلەن ياشايمەن، — دېدىم. ئۇلار:

— ئوغلۇم، تەقدىرگە بويۇن ئەگمەي چارەڭ يوق، — دېدى.

مەن ئەسەبىيلەرچە توۋلاپ:

—تەقدىرگە بويسۇنمەن، ئەمما سىلەرگە بويسۇنمايمەن، مەن سىلەرگە ئۆز تەقدىرىم ئۈستىدىن غەلىبە قىلالايدىغانلىقىمنى كۆرسىتىپ قويىمەن، — دېدىم.

بوۋام مەسخىرىلىك كۈلۈپ:

— سەن تەقدىر بىلەن ئېلىشماقچىمۇ؟ — دېدى.

— ياق، مەن ئۈمىد بىلەن ياشايمەن، قەلبىمدە ئۈمىد ناخشىسى ياڭرايدۇ، — دېدىم.

— قۇرۇق گەپمىكىنى قوي، مەن سېنىڭ ئۇنداق گەپلىرىڭنى ئۇقمايمەن.

— توغرا، مەن شۇنىڭ ئۈچۈن ساڭا ئېچىنىمەن، — دېدىم.

— سەن ئاتاڭغا ھاقارەت قىلىۋاتسەن، — دېدى ئۇ.
— سەن ھاقارەت قىلىشقا ھەقلىق، چۈنكى سەن ئۆزۈڭنى ئۆزۈڭ ھالاك قىلىۋاتسەن ئەمەسمۇ، — دېدىم.

www.uyghurkitap.com

ئاقسۇ قىسسىسى

1

مەن بۇ ئاجايىپ سېھىرلىك ھاياتلىق ئالىمىگە ئاپىرىدە بولۇپ، قۇياشنىڭ ئۇلۇغ قۇدرىتىگە ھەيران بولغانىمەن. ئۇ پۈتكۈل ھاياتلىق ئالىمىگە ھاياتلىق شىپاسى تارقاتقۇچى ئەڭ قۇدرەتلىك بىر كۈچ ئىكەن. مەن ئۇنى «ھاياتلىقنىڭ شاھىتى» دەپ ئاتىدىم.

شۇنداىن بېرى مەن بىر يول تاللىدىم. ئۇ ئۆزۈم تاللىغان، ئۆزۈم ياراتقان ھەم ئۆزۈملا ماڭىدىغان بىر يول ئىدى. مەن بۇ يولدا مېڭىپ مەڭگۈ ئۆلمەسلىكنىڭ «سېھىرلىك ئالىمىنى» تاپماقچىمەن.

مەن سەپەرگە ئاتلاندىم. چەكسىز قۇملۇقنىڭ غەربىي گىرۋىكىدىكى پەرىشتىلەر كۈلگەن، پەرىشتىلەر تاۋاپ قىلغان بىر زۇمرەتتەك ماكانغا قەدەم تەشرىپ قىلدىم. ئۇ يەردە ئىككى ساھىلى بۇك ـ باراقسان ئورمان بىلەن قاپلانغان بىر قەدىمىي دەريا بار ئىدى. ئۇ دەريا غەربتىن شەرققە توختىماي ئېقىپ تۇرىدىغان جۇشقۇن دەريا ئىدى. مەن ئۇ ئېقىنىنىڭ ساھىلىغا كەلدىم. ياپيېشىل ئوت ـ چۆپىنىڭ ئۇستىدە ئولتۇرۇپ دەريانىڭ ئېقىنىغا ئوخشاپ كېتىدىغان مەڭگۈلۈك ناخشامنى شاۋقۇنغا جۇر قىلدىم. بىزنىڭ تېنىمىز بىر ـ بىرىگە قوشۇلۇپ كەتتى. بىز ناخشىمىزنى ياڭراتتۇق، ناخشىمىزدىن سۆيۈنگەن ئارچا دەرىخى: «ئۆزۈڭارا قوشۇلماي تۇرۇپ ۋىسالغا يەتكىلى بولمايدۇ» دېدى.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاپ تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

2

مومام ھېكايىچى ئىدى. مەن كىچىكىمدىن مومامنىڭ ئاجايىپ ھېكايىلىرىنى ئاڭلاپ ئۆزۈمنى سادىرەدەك، رۇستەمدەك تاۋلىدىم. دۇنيادا ھېچنېمىدىن قورقماسلىق روھىنى يېتىلدۇردۇم. ئاجىزلارغا خەيرخاھلىق قىلىشنى، ياۋۇزلارغا نەپرەتلىنىشنى، دوست بىلەن دۇشمەننى ئېنىق ئايرىشنى، ئۆزىنى بىلىشنى ئۆگەندىم. مۇھەببەت بىلەن نەپرەتنى ئېنىق ئايرىيالايدىغان كۆزگە ئىگە بولدۇم. بۇۋام دائىم دېگىز سەپىرى قىلاتتى. ئۇ ئۆز كېمىسىنىڭ يوشۇرۇن خادا تاشلارغا ئۇرۇلۇپ كېتىشىدىن قورقمايتتى. بۇ ئۇنىڭ ئۆلۈمدىن قورقمايدىغانلىق روھى، ئەلۋەتتە. مەنمۇ شۇنداق جاسارەتلىك روھقا ئىگە جەڭچى. دەريا ئۆلۈمدىن قورقمايدۇ، ئۇ ئۆز تېنىنى ئېگىز قورام تاشلارغا ئۇرۇپ شىددەت بىلەن ئالغا ئىلگىرىلەيدۇ. مەنمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاشلا جانلىق ھايات.

بەخت — باتۇرلۇقنىڭ مەھسۇلى، بەخت — ھاياتنىڭ چېچىكى. مەن بەختكە ئېرىشىش ئۈچۈنلا مىدىرلايمەن. ئاشۇ دەريادەك ياشايمەن.

3

ئۇ مېنى ئۆز باغرىغا چاقىردى. مەن ئانام كەبى ئۇلۇغ دەريانىڭ مېھرىبان قۇچىقىدا بەخىرامان بوۋاقتەك، بەخت ئىچىدە كۈلۈۋاتقان يۈمران بېلىنجاندەك، چەكسىز دالىدا تايتاڭشىپ ئويناۋاتقان بۇغا بالىسىدەك بەخت ناخشىسىنى ياڭراتتىم. ئۇ مېنىڭ ئۈستۈبشىمنى يېنىك ـ يېنىك سۆيدى. خۇددى ئانام مېنى دادامنىڭ قۇچىقىدىن ئېلىپ قانماي سۆيگەندەك سۆيدى، ئەركىلەتتى. مەن يۇلتۇزلار ئارا ئۇزۇۋاتقان تولۇن ئايدەك بۇ مېھرىبان ئانامنىڭ

باغرىدا بەخىرامان ئۇزدۇم. قارىغاي، شەمشاد، كەك غوللۇق قەيسەن دەرەخلىرىگە قونۇۋېلىپ ئاللىقانداق بىر خىل يېقىملىق ناخشىلارنى ئېيتىۋاتقان قۇشلار مېنىڭ ئۆز ئانامنىڭ قۇچىقىدا ئەركىن ئوينىۋاتقانلىقىمنى كۆرۈپ ماڭا بەخت تىلىدى.

4

تۇنۇگۈنكى يول مەڭگۈ ئارقىدا قالغان يول، مەن بۇگۈننىڭ يولىدا گېگانت قەدەم تاشلاپ كېتىۋاتىمەن.

شۇنداق، بۇگۈن — ئۇلۇغ، بۇگۈن — مۇقەددەس، بۇگۈن — بەخت، بۇگۈن — غەلىبە، بۇگۈن — مۇھەببەت، بۇگۈن — ۋىسال، بۇگۈن — كۆرەش، بۇگۈن — ئارمان. مەن بۇگۈننىڭ بايرىقىنى كۆتۈرۈپ كېتىۋاتىمەن. ئۇ زەڭگەر ساماداا تەڭرى تېغىدىن ئۇچۇپ كەلگەن مەيىن شامالدەك لەپىلدىمەكتە ئىدى. مەن بۇ يولدا موللا مۇسانىڭ مۇقەددەس قامۇسىنى قۇچاقلاپ، لۇتپۇللا بىلەن سىرداشتىم، مەن تۇمان باسقان يەنە بىر دالىدا نىمشېھىتنىڭ ئۇلۇغ سىماسىنى كۆردۇم. ئۇلار شۇنداق روھلۇق ئىدى. دەريا ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە توختىماي سۆيىمەكتە ئىدى. ئۇلارنىڭ تۇپرىقىدىن قىزىلگۈل ئۇنۇپتۇ، مەن چەكسىز ھۆرمەت ئىچىدە بۇ گۈللەرنى پۇرىدىم. ئۇنىڭ خۇش ھىدى تېنىمنى جەننەتكە ئېلىپ كىردى.

كاللامدا بىر خىيال، قەلبىمدە بىر ناخشا: «مەنمۇ ئادەم، بارلىقىنى ئاشۇ ئېقىن دەرياغا بېغىشلىغان ئادەملەردەك ئادەم. بۇ دۇنياغا سايىدەك پەيدا بولۇپ، ئىستەك يوقاپ كېتىدىغان ئادەملەرنى ئادەم دېگىلى بولماس. مەن ئۆزىنى ئادەم سانايدىغانلارنىڭ پىكىرىدىشى، سەپدىشى، يولدىشى ھەم دوستى».

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

5

مانا بۇ ئاقسۇ، ئۇ تەڭرىتاغنىڭ ئوغلى، تارىمنىڭ قىزى. مەن ئۇنىڭ تۇپرىقىنى كۆزۈمگە تۇتىيا قىلىپ سۈرتتۈم. ئەنبەر كەبى ساپ شامالىلىرىدىن لەززەتلەندىم.

ئېھ، بۇ ئۇلۇغ ۋەتەننىڭ قويىندا گۈللەپ ياشناۋاتقان ئالتۇن زېمىن! مەن دەرەخلىرىڭنى قەلەم، سۇلىرىڭنى سىياھ قىلىپ سېنىڭ ئۆتمۈشۈڭنى، كەلگۈسىڭنى ۋە ھازىرىڭنى سىزىپ چىقىمەن.

يول، ئۇ مېنىڭ يولۇم. مەن بۇ يولدا ئۆزۈملا ماڭىمەن. ئۇپۇق سىزىقىدا بىر باغچا بار، ئۇ مېنىڭ جەننىتىم...

دادام

قۇياش پۈتكۈل كائىناتنىڭ ئاتىسى، يەر ئىنسانلارنىڭ ئانىسى. قۇياش نۇرى بولمىسا ھاياتلىق مەۋجۇت ئەمەس، يەر بولمىسا ئادەملەرمۇ مەۋجۇت ئەمەس. مەن مۇشۇ دۇنيادىكى ئەڭ جاپاكەش ئاتىنىڭ بالىسى. دادام قارا ئالتۇن كېنىنىڭ قورقماس باتۇرى. ئۇ ئۆزىنىڭ بۇ خىزمىتىدىن پەخىرلىنىپ، ئۇنى دۇنيادىكى ھەرقانداق كەسىپكە تەڭ قىلمايدۇ.

بىر كۈنى ئۆيدە يالغۇز ئولتۇرسام، دادام غەپلەپ ناخشا ئېيتقىنىچە ئۆيگە كىرىپ كەلدى. مەن ئۇنىڭ ناخشىسىغا قىزىقىپ، شۇ ناخشىنى ئېيتىپ بەر، دەپ تۇرۇۋالدىم. ئۇ ئاتىلارچە مېھرىبانلىق بىلەن كۈلۈپ قويۇپ ناخشىسىنى باشلىدى:

خاڭچىمەن، خاڭ ئۈستى ئۇزۇن ھەم يىراق،
قەلبىمدىن كەسپىمگە ئۇرغۇيدۇ ئىشتىياق.
شۆھرەتنى قوغلىشىپ ئۆچمايمەن ھەرگىز،
مەن ئۆچۈن بىھاجەت نام، ئابرۇي ـ ئاتاق.

مەن دادامنىڭ يالقۇنلۇق ناخشىسىنى ئاڭلاپ، ھاياجىنىمنى باسالماي، ئۇنىڭغا ئەركىلەپ، ئۇنى مەھكەم قۇچاقلىۋالدىم. مەن ئۇنىڭ يىللار تامغىسى بېسىلغان يادائىغۇ چېھرىگە قاراپ كۈلدۈم. مېنىڭ بۇ كۈلۈشلىرىم ئانام مېنى ئەركىلەتكەن چاغدا كۈلگەن كۈلكىلىرىمگە پەقەت ئوخشاشمايتتى. مەن دادامنىڭ يىرىك ساقاللىرىنى سىلاشقا باشلىدىم. بۇمۇ مېنىڭ ئوماق، بۇدرۇق قوللىرىم بىلەن ئانامنىڭ يۈزىنى سىلىشىمغا پەقەت ئوخشمايتتى.

— ئوغلۇم، ئاپاڭنى سېغىنىدىڭمۇ؟

مەن ئۇنىڭغا قاردىدىم، ئۇنىڭ تاتىراڭغۇ يۈزىدە ياش ئەگىشىك باشلىدى. مەن ئۇنىڭغا قاراپ ئۆزۈمنى باسالماي يىغلاپ كەتتىم. بىزنىڭ يىغىمىزدىن بىر خىل ئېچىنىش، نەپرەت، قايغۇ ۋە سېغىنىشلارنىڭ خۇش پۇرىقى بىلەن مۇڭلۇق ساداسى جاراڭلاپ تۇراتتى. مەن دادامنىڭ سېغىنىش يېشىنى ئاپامنىڭ قولياغلىقى بىلەن سۈرتۈپ قويدۇم. ئۇ قولياغلىقنى قولىغا ئالدى ـ دە، بىر نەچچىنى سۆيۈپ كەتتى. ئاھ، بۇ قانداق قەلبىتۇ؟ دادام ئىككىمىز بىر ئورۇندۇقتا ئولتۇرۇپ، قورسىقىمىزنى تويغۇزدۇق، ئۇ يېنىك ـ يېنىك نەپەس ئېلىپ، ئاندا ـ ساندا يۆتىلىپ قوياتتى. مەن ئۇنىڭغا ئېچ ئاغرىتىپ، غەمكىن قاراپ قويدۇم. ئۇ ماڭا قارىمايتتى. بەلكىم شۇ تاپتا ئاپامنى ئويلاۋاتقاندۇر...

دادام بۇگۈن سەھەردىلا خاڭغا كەتتى. مەن ئۇنى ئىزدەپ بېرىۋېدىم، نەچچە يۈز ئادەمنىڭ ئارىسىدىن قايسىسى دادام ئىكەنلىكىنى پەرق ئېتەلمىدىم.

— ئوغلۇم!

دادامنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا قاراپ يۈگۈردۈم.

— مېنى تونۇدۇڭمۇ؟ — دېدى دادام قولۇمنى تۇتۇپ.

مەن دادامغا مەھكەم يېپىشتىم. ئۇ مېنىڭ ھەقىقىي مېھنەت، جاپا ـ مۇشەققەت ئاسمىنىدىكى شۇڭقارەك دادام ئىدى. مەن ئۇنى ھېلىقى ناخشىنى ئېيتىپ بېرىشكە دەۋەت قىلدىم. ئۇ كۆلۈپ تۇرۇپ ناخشىسىنى باشلىدى:

خاڭچىمەن، خاڭ ئاستى ئۆزۈن ھەم يىراق،
قەلبىمدىن كەسپىمگە ئۇرغۇيدۇ ئىشتىياق. . . . . .

. . . . . .

ئۇنىڭ بۇ ناخشىسى زېمىنىدىكى تۈگىمەس بايلىق — قارا ئالتۇن كان ئىچىدىن ھەيۋەت بىلەن جاراڭلىماقتا ئىدى.

ئاق ئەتىرگۈل

(ئايالىمغا بېغىشلايمەن)

1

سەن چەكسىز شېرىنلىك ئىچىدە مەۋجۇتلۇققا ئايلاندىڭ، سېنى ئاي بىلەن قۇياش يۇلتۇزلار تۇرکۈمىگە ھەدىيە قىلدى. مەن ئاشۇ سامانيولىدا سېنى ئۇچرىتىپ، ھاياتىمنىڭ مەڭگۈلۈك ئەتىرگۈلى قىلىپ كۆكسۈمگە تاقىدىم.

2

مەن ھېچقانداق ئادەم تۇتۇپ باقمىغان ھەم پۇراپ باقمىغان ئاق ئەتىرگۈلگە قاراپ بىر يىپيېڭى دۇنيانى ياراتتىم.

3

ئۇ جۇلالىنىشقا باشلىدى. سۈۋارکىنىڭ نۇرىدەك كۈچلۈك نۇر كۆزلىرىمنى قاماشتۇردى. مەن ئۇنىڭغا ئىنچىكە نەزەر تاشلىدىم. نازۇكلۇق ۋە چەكسىز ئاياش بىلەن پۇرىدىم. ئۇ تېخىمۇ چىرايلىق تۇسكە كىردى. مۇھەببەت مەن بىلەن گۈل ئارىلىقىغا ئەبەدىلىكەبەد ئۇزۇلۇپ كەتمەيدىغان يىپ بولۇپ تارتىلغانىدى.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

4

ئاق ئەتىرگۈل — سۈبھىدىكى تولۇن ئايغا ئوخشايدۇ. ئۇ مەن تاللىغان ئەڭ پاك سۆيگۈ. ئەبەدىلئەبەد پۈرلىشىپ كەتمەيدىغان ئاق يەكتەك. ئۇ مەۋجۇتلۇقۇمنىڭ مەبۇدىسى.

5

سۆيۈش — ياشاش، سۆيۈش — مۇھەببەت. پاك روھىمدا پەقەت بىرلا مەبۇد تۇيراققا كىرگۈچە ھاياتتۇر.

6

مەن بىر سەييارە سۈپىتىدە سەپەرگە ئاتلاندىم. دەريا ـ كۆللەر، چۆل ـ جەزىرىلەر، تاغ ـ داۋانلاردىن ئاشتىم. كۆرمىگەننى كۆرۈپ، بىلمىگەننى بىلدىم. چەكسىز مۇساپە مېنى بۇ دۇنياغا قايتىدىن ئاپىرىدە قىلدى.

مەن ئۇخلاش ئۈچۈن چاپىنىمنى سېلىپ بېشىمغا تەكىيە قىلدىم. ئوڭ يېنىمدا يول، سول يېنىمدا بىر زۇمرەت كۆل بار ئىدى. كۆل زەڭگەر كۆزلۈك ساھىبجامال قىزنىڭ كۆزىدەك يېشىل ئىدى. كۆلنىڭ ئەتراپى قۇمۇشلۇق بىلەن ئورالغان بولۇپ، نەپىس سىزىلغان ماي بويىق رەسسامەك كۆركەم كۆرۈنەتتى. كۆلنىڭ شەرقىي گىرۋىكىدە ئاق قۇدەك ئاپئاق بىر جۈپ ئاق ئۆردەك لەرزان ئۇزۇپ يۈرەتتى. مەن ئۇخلىمىدىم، مەن ئۆردەكلەرنىڭ ئازادە ئۇزۇشلىرىگە مەستخۇشلۇق ئىلكىدە مەپتۇن ئىدىم. ئۇلار ئاشۇ كۆلدە ئەركىن ئۇزۇپ يۈرەتتى.

بىر تۇپ سۆگەت دەرىخى

ئۆتۈپ كەتكەن كۈنلىرىمنى دائىم ئەسلەپ تۇرىمەن. كىچىك چاغلىرىم، گۆدەكلىكتىكى كەپسىزلىكلىرىم، ئاسمانغا پىچاق ئېتىپ ئۆتكەن بەڭگۈاشلىقىم بىر مىنۇتمۇ ئېسىمدىن چىقمايدۇ. ئۇ چاغ مېنىڭ ھېچنېمىدىن غېم ـ ئەندىشە قىلمايدىغان، توققۇز ۇم تەل، قولۇمنى قەيەرگە سوزسام شۇ يەرگە يېتىدىغان ئاقسۆڭەك ۋاقتىم ئىدى.

دادام مېنى: «ئوغلۇم مېنىڭ كەلگۈسۈم، ئىز باسارىم» دېگەچكە، مەن دادام ئۈچۈن جاننى پىدا ئەيلىدىم.

دادام ئورمان قاراۋۇلى ئىدى، مەنمۇ ئورمان قاراۋۇلى بولدۇم. دادام دائىم ياۋا توڭگۈز ئوۋلايتتى، مەنمۇ ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ «توڭگۈز» ئوۋلىدىم. دادام بۇ توڭگۈزلارنىڭ ئورمانلىرىمىزنى چەيلىشىگە پەقەت يول قويمايتتى. توڭگۈزلارنىڭ دەرەخ يوپۇرماقلىرىنى، يۇمران شاخلارنى ۋەيران قىلغانلىقىنى كۆرۈپ قالىدىغان بولسا «ئالماس قىلىچى» بىلەن چېپىپ تاشلايتتى. ئۇ ماڭا: «ئوغلۇم، توڭگۈز دېگەن بەك قۇۋ، ھېيلىگەر كېلىدۇ. ئۇ ساڭا يېغلامسىراپ قارىسا ھېسداشلىق قىلىپ كۈلۈپ باقما، ئۇ سېنى قارماققا ئىلىندۇرۇۋالسا بوش قويمايدۇ» دېدى.

مەن توڭگۈزلارنى كۆرۈپ قالساملا، غەزەپلەنگەچكە نەشتىرىمنى سانجىيىدىغان بولدۇم...

كۈنلەر شۇنداق ئۆتۈۋەردى. مەنمۇ چوڭ بولدۇم. بالىلىرىمۇ بويىغا يېتىپ قالدى. دادام شۇ چاغدا بېغىمىزغا قويۇپ قويغان بىر تۇپ سۆگەت دەرىخىمۇ نەچچە ئەۋلاد بادرا قالدۇردى. بىز ئۇ

بادرىلارنى ئەچچە ـ ئەچچە ئىمارەتلەرگە ۋاسا قىلدۇق، يەنە نۇرغۇن كىچىرەكلىك جايلارغا ئىشلەتتۇق. بۇ بىر تۈپ سۆگەت دەرىخى يەنە بادرا بىرىۋاتىدۇ.

بىر باھاردا سۆگەت دەرىخى كۆكلىمەي قالدى. مەن ھەيران قالدىم، سۆگەت دەرىخىنىڭ ئەتراپىدىكى توڭگۇز ئىزلىرىنى كۆرۈپ چۆچۈپ كەتتىم. سۆگەت دەرىخىنىڭ ئەسلىدە توڭگۇزلار قۇرۇتۇۋەتكەنىدى. غەزەپتىن تىترەپ كەتتىم. ئۇۋ مىلتىقىمنى ئېلىپ ئۇيان ـ بۇيان نەزەر سالدىم، ئۇلار كۆرۈنمەيتتى. ئۇلارنى ئىزدەپ تاپالمىدىم، پەقەت تاپالمىدىم، كۆزۈم كور بولۇپ قالدىمۇ؟ ياكى بولمىسا غەزەپ ۋە نەپرەتتىن مېنىڭ يۈرىكىمدە ئىستەك غايىپ بولدىمۇ؟ . . . مەن سارائىدەكلا بولۇپ قالدىم. . .

بوۋام ئېيتقان ناخشا

مەن بوۋامدىن ئۆگىنىۋالغان بىر ناخشىنىڭ جارانلىقىنى ئېيتىۋاتاتتىم، دوستلىرىم مېنى زاڭلىق قىلىپ كۈلدى.

— نېمىشقا كۈلىسىلەر؟ — دەپ سورىدىم.

— سېنى مەسخىرە قىلىپ كۈلۈۋاتىمىز، سەن بىر كونا مۇقامنى توۋلاۋاتىسەن، — دېدى ئۇلار مەسلىھەتلىشىۋالغاندەك.

مەن ئۇلارنىڭ گېپىگە پىسەنت قىلماي، بوۋامنىڭ بۇ قەيسەر ھەم جەڭگىۋار ناخشىسىنى ئېيتىشقا باشلىدىم، چۈنكى ئۇنتۇشنىڭ يوقلىش ئىكەنلىكىنى بىلەتتىم.

ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

قاپاق تېرەك

ئۇ ئانا زېمىننىڭ تېرەن قاتلاملىرىغا يىلتىز تارتىپ يەر شارىنىڭ قاپ ئوتتۇرىسىدا گويا گېگانت ئادەمدەك قەد كۆتۈرۈپ تۇراتتى. ئۇ يەر مېنىڭ ئۆيۈمنىڭ ئالدى، مەن چوڭ بولغان يېزا، مەن پادا بېقىپ مۇڭلۇق نېيىمنىڭ نازۇك ئاۋازىنى ئەتراپقا ئەنبەر قىلىپ چاچقان دالا ئىدى. ئۇ قاپاق تېرەك ئاشۇ يەردە خۇددى دادامدەكلا سۆيۈملۈك تىكىلىپ تۇرىدۇ.

ئۇ نۇرغۇن ئۇچار جانۋارلارنىڭ پاناھگاھى، ھۆكۈمران ۋە ئاجىز قۇشلار ئۇ قاپاق تېرەكنىڭ ئايرىم - ئايرىم شاخلىرىغا قونۇپ، ئايرىم - ئايرىم ئۇۋا سېلىپ تىنچ ياشاۋاتىدۇ. ئۇرۇش - جېدەل ئۇ يەردە مەۋجۇت ئەمەس، تىل - ھاقارەتتىن ئۇ قۇشلار سەسكىنىدۇ. ھۆكۈمران قۇش ئاجىزلارغا خەير - ساخاۋەت كۆزى بىلەن قارايدۇ. كىچىك جانۋارلارمۇ ئۆزىنى بىلىپ ياشايدۇ. ئۇلار ھەممىسى ئۇ مۇقەددەس قاپاق تېرەكنى «ئانا يەر» دەپ قەدىرلەيدۇ.

ئۇ ئېگىز دەرەخنىڭ ئۇستىگە زەھەرلىك يىلان چىقالمايدۇ. ئەگەر يىلاننىڭ دەرەخ شاخلىرىغا قاراپ تۇرغانلىقىنى كۆرگەن قۇشلار بولسا ئۇ زەھەرخەندىنى تۇرلۇك ھىيلە بىلەن بەربات قىلىدۇ.

ئۇ ئانا تېرەك ئىگە - چاقسىز، يېتىم - يېسىرلارنىڭ پاناھگاھى، مۇساپىرلار يىراقلاردىن ھېرىپ - چارچاپ كەلگەندە قاپاق تېرەك ئۇلارغا مېھرىلىك باغرىنى ئېچىپ، ئۇلارغا قۇچاق ئاچىدۇ. مۇساپىرلار ئۇنىڭ سايىسىدىن ھۇزۇرلىنىدۇ، ئۆزلىرىنى چەكسىز بەختلىك ھېس قىلىدۇ.

ئۇ مېنىڭ قاپاق تېرىكىم ھەم سېنىڭ، ئۇنىڭمۇ قاپاق تېرىكى. ئۇ شاخلىرىنى زېمىننىڭ تۆت ئەتراپىغا ئۇزاتقان، بىز ئۇ شاخلارغا ئېسىلىپ ئويناپمىز. رەھمەتلىك بوۋامنىڭ ماڭا: «ئوغلۇم، سەن سايىداۋاتقان تېرىكىڭنى كېسىۋەتكەن ياۋۇزلارغا ھەرگىزمۇ ئاق كۆڭۈللۈك قىلما» دېگىنى ھېلىھەم ئېسىمدە.

مەن قاپاق تېرىكىمنى قەدىرلەيمەن، ئۇنى سۆيىمەن ھەم باشقىلارنىڭمۇ سۆيۈشىنى ئارزۇ قىلىمەن.

ئېھە، مېنىڭ قاپاق تېرىكىم، سەن ئەبەدىلئەبەد قەدىڭنى ئەگمەي ياشا. . .

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

ئورمان

ئۇ بىر كۆچ. ئۇ ماڭا جاسارەت بەخش ئېتىدۇ. مەن ئۇنىڭ مۇقەددەسلىكىدىن سۆيۈنىمەن، چۈنكى ئۇ ئىناقلىق، ئىتتىپاقلىقنىڭ سىمۋولى.

يۇرتىمىزنىڭ تۆت ئەتراپىنى ئاسمانغا تاقاشقان تاغ تىزمىلىرى قورشاپ تۇرىدۇ. ئۇ مۇقەددەس تاغلار بۇك ـ باراقسان ئورمانلار بىلەن قاپلانغان بولۇپ، گويا ئۆز ۋەتىنىنى ياۋلاردىن قوغداۋاتقان مۇنتىزىم قوشۇنغا ئوخشايدۇ. بىز بالىلار بىلەن ئۇ ئېگىز چوققىلارغا چىقىپ رەت ـ رەت ئورمانلار بىلەن سىردىشاتتۇق، يەنە كۆپكۈك ئاسماندا ئۇيانىدىن بۇيانغا لەيلەپ يۈرگەن غېرىب بۇلۇتلار بىلەن مۇڭدىشاتتۇق. قۇشلار بىزنىڭ ئەڭ يېقىن دوستىمىز سۈپىتىدە بىزگە ئەڭ يېقىملىق ناخشا ئېيتىپ، بىزنىڭ غەم ـ قايغۇلۇق كۆڭلىمىزنى ئارام ئالدۇراتتى. بىز ئاشۇ تاغدىكى ئورماندا ئۆسۈپ چوڭ بولدۇق، ئورمان بىزگە باتۇرلۇقنى ئۆگەتتى. ئۇنىڭ بىر ـ بىرىگە چەمبەرچاس باغلىنىپ تۇرغانلىقى بىزگە تىلىمىز ۋە دىلىمىزنىڭ بىردەك بولۇشنى، روھىمىزنىڭ پاك بولۇشنى ئۆگەتتى. بىز ئورمان ئارىسىدا ياشىدۇق ھەم ياشاۋاتىمىز. دادام: «ئورماندا ياۋا تىكەن، خوخا كۆپ، ئۇنى داۋاملىق تېنىدىن بىتچىت قىلىپ تۇرۇش كېرەك» دەپ ئېيتقانىدى. بىز بالىلار بىلەن ئۇ ئەرزىمەس نەرسىلەرنى تازىلاپ تۇردۇق، ھېلىھەم تازىلاۋاتىمىز.

مەن ئورماننى سۆيىمەن. ئورمان مەن ئەڭ قەدىرلەپ سۆيگەن خەلقىم.

يىلتىز

تەڭرى ئاپىرىدە قىلىپ مەۋجۇتلۇققا ئايلاندۇرغان جىمىي نەرسىنىڭ يىلتىزى بولىدۇ. مۇقەددەس ئارچا، زەيتۇن، قارىغاي دەرەخلىرى نەچچە مىڭ يىللاپ پانىي دۇنيادا ھېچنەرسىگە ئېگىلمەي ياشايدۇ، ئۇنىڭمۇ يىلتىزى بار.

ياۋا گۈل، چىڭگىلەكلەرمۇ ئوخشاشلا تۇغۇلغان. ياشىشى چەكلىك بولسىمۇ، بىراق ئۇنىڭمۇ يىلتىزى بار. تاغ، دەريا، بىپايان دېڭىز، چەكسىز قۇملۇق، يېشىل دالا ھەممىسىنىڭ يىلتىزى بار.

ھايۋانلارمۇ ئۆز يىلتىزى بىلەن ياشاپ، ئۆز يىلتىزى ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىدۇ.

مەن...

مەن ئادەم. مەن يىلتىزىمنى ئىزدەپ قەدىمكى ئەقىدەمگە نەزەر تاشلىدىم، ئۇ مېنىڭ يىلتىزىم يوشۇرۇنغان، مىڭلىغان ئەلئىبرا ملار يوشۇرۇنغان ئانا قۇملۇق ئىدى. مەن ئۇلۇغ ھەۋۋا ئانامدىن سورىۋېدىم، ئۇ: «يۇرىكىمنىڭ ئەڭ چوڭقۇر قېتىدا ساقلىنىۋاتىدۇ، ئۇ مەڭگۈ قۇرۇپ كەتمەيدۇ، پەقەت سەن ئەقىدە قىلساڭلا!...» دېدى.

مەن يىلتىزىمنى كۆردۈم. ئۇ ئاشۇ تۆت تاغنىڭ قاپ ئوتتۇرىسىدا شەرقتىن غەربكە، شىمالدىن جەنۇبقا كەڭ سوزۇلغانىدى. مەن ئۇنى ئانام بىلەن دادامنى قەدىرلىگەندەك قەدىرلەيمەن.

مەن يىلتىز، سەن ھەم ئۇ... ھەممىمىز يىلتىز. بىز

يىلتىزىمىزنى قۇرۇتمايمىز، ئۇنى ھەرگىزمۇ قۇرۇتمايمىز.

ئېھ سۈرگۈن قىلىنغان شامالار، سىلەر يىلتىزىڭلارنى ئىزدەپ نەگە ماڭدىڭلار؟...

يېشىل نۇر

1

مەن كۆيغىنىپ بىر جۇپ قولۇمنى ئاسمانغا كۆتۈرىۋېدىم، ئاسماندا بىر نۇر پەيدا بولدى، ئۇ مەن ئارزۇ قىلغان يېشىل نۇر ئىدى.

2

مەن كۆزۈمنى يەنە ئېچىۋېدىم، زېمىندا يەنە باشقىچە گۈزەللىك ئاپىرىدە بولدى، ئۇ مەن تەشنا بولغان يېشىل هايات ئىدى.

3

مەن كۆزۈمنى يەنە ئاچتىم. زېمىن يېشىل تون كىيگەندەك ئەتراپ يېشىل نۇر بىلەن چۆمكەلگەنىدى. مەن تەڭرىنىڭ بۇ مۇنبەت تۈپرىقىغا سىنچىلاپ قارىدىم، هەممە ئۆسۈملۈك، گۈل ـ گىياھ، دەل ـ دەرەخلەر چەكسىز مېهرى بىلەن يېشىل نۇرنى سۆيمەكتە ئىدى.

4

يېشىل نۇر، ئۇ ئۆزىنىڭ يۈلتۈزى ۋە هىلال ئېيىنى بەكمۇ سېغىنىدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

5

يېشىل ئاسمان. . . ھىلال ئاي، يېگانە يۇلتۇز. . .

چاقماق ناخشىسى

مېنىڭ ئىسمىم چاقماق، مەن قۇياشنىڭ غۇرۇرلۇق، ئەركە ئوغلى. مەن پەقەت غەزەپسىم ئۆرلەپ، ئاچچىقىم كېلىپ قالغاندىلا دەھشەتلىك ئاۋاز چىقىرىپ، چاراسلاپ كېتىمەن، سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمنى «گۈلدۈرماما» دەپ ئاتايسىلەر. سىلەر كۆرگەن نۇر كۆزلىرىمدىن چىققان غەزەپ ئۇچقۇنى. ئەي ئىنسانلار! ئويلاپ بېقىڭلارچۇ، نېمە ئۈچۈن ۋۈجدانىم قوزغىلىدۇ؟ كۆزلىرىمدىن شۇنچە زور ئوت ئۇچقۇنلىرى چاقنايدۇ!...

بوران ناخشىسى

مېنىڭ ئىسمىم بوران، ئەي ئادەملەر! مېنىڭ ئىسمىمغا ۋە يىرگىنچلىك چىرايىمغا قاراپ مەندىن ئۆزۈڭلارنى قاچۇرماڭلار. ئۆزۈم پاك، كۆڭلۈم ئاق، مەن پەقەت سۈرلۈك مارشىمنى ياڭرىتىپ، يەر يۈزىدىن ئەخلەتلەرنى سۈپۈرىمەن، كۈن نۇرىنى توسۇۋالغان بۇلۇتلارنى ھەيدەيمەن. ئەي ئىسسىل ئادەملەر مېنى ھاقارەتلىمەڭلار، مەندىن ئۆزۈڭلارنى قاچۇرماڭلار، مەن ئېيتقان ناخشىنى زېھنىڭلارنى قويۇپ تىڭشاڭلار، ئۇ سىلەرنى سەگەكلەشتۈرىدۇ، ئۇيقۇڭلارنى ئاچىدۇ، قاراڭغۇ قەلبىڭلارنى يورۇتىدۇ. سىلەر بىلەمسىلەر، مېنىڭ ناخشام سىلەرگە نېمىدىن بېشارەت بېرىۋاتىدۇ؟!...

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

ئانا قەسىدىسى

1

ئانا، سىز گويا قۇياشتىن ئاپىرىدە بولغان بىر نۇر دەرىخسىز. زېمىن سىزنىڭ بوّشۇكىڭىز. سىز بۇ زېمىندا باراقسان بولۇپ ياشىدىڭىز، بىز ئاشۇ دەرەختىن بۇ دۇنياغا كوّز ئاچتۇق.

سىز مېنى «بالام» دەپ چاقىرغاندا، ۋۇجۇدۇم قۇياش سىماسىغا تولىدۇ.

2

سىز بۇلۇتلار قوينىنى يېرىپ چىقتىڭىز. سىز مېنىڭ كوّك ئاسمىنىمدا پارلاشقا باشلىدىڭىز. مەن بىر كىچىك يۇمران مايسا بولۇپ، سىزدىن مېھىر سورىدىم. سىز ماڭا قول ئۇزاتتىڭىز. مەن بارماقلىرىڭىزنى تۇتتۇم. شۇ چاغدا مەندە بىر روھ پەيدا بولدى. ئۇ روھ جەسۇرلۇق، غالىبلىق روھى ئىدى.

مەن ئۇ روھ بىلەن يېڭى بىر دۇنياغا مۇيەسسەر بولدۇم.

مەن شۇ روھ بىلەن مەنزىلىمگە ماڭىدىغان يولۇمنى تاپتىم.

سىز كارۋان بېشى. . .

3

مەن ئەقىل تېپىپ تۇنجى رەت بىر قارا تاغ باغرىغا كەلدىم.

ئۇ تاغ مېنىڭ بوۋام ئوتۇن ئەكېلىدىغان قورقۇنچلۇق تىلسىمات دۇنيا ئىدى.

مەن تاغ باغرىدىكى بىر قۇش ئۇۋىسىنى كۆردۈم. ئۇ ئۇۋا تىك چوققىنىڭ بىر قاپتىلىغا جايلاشقان بولۇپ، ناھايىتىمۇ مۇستەھكەم ئىدى. ئۇۋىدا بىر قۇشنىڭ ئۆز بالىلىرىغا دان بېرىۋاتقانلىقىنى كۆردۈم.

ئانا، سىز ئاشۇ ئانا قۇش ھەم بىر مۇقەددەس ئۇۋا، بىز شۇڭا ھېچنەرسىدىن قورقمايمىز. بىز چوڭ بولۇپ يىراقلارغا ئۇچۇپ كېتىمىز، لېكىن سىزدىن مېھرىمىزنى ئۈزەلمەيمىز. سىز بىزنىڭ ۋەتىنىمىز...

4

ئانا، مەن دەريا بويىغا كەلدىم. تاشتىن تاشقا ئۇرۇلۇپ ئېقىۋاتقان سۇزۇك سۇلار سىزنىڭ مېھرى - شەپقىتىڭىز ئىدى. مەن ئاشۇ سۇلارغا قاراپ مېھرىڭىزنى ئەسلەيمەن.

دەريا — ۋەتەن، سۇ — سىز.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

قار

مەن يىپى ئۈزۈلگەن لەگلەكتەك، يۈگەنسىز ئاتتەك، خىيالىي دۇنيانىڭ ھەممىلا يېرىدە ئويناپ يۈردۈم. دادام بىلەن ئانام مېنىڭ شوخلۇقۇمغا سۆيۈنۈپ مەندەك بىر ئوغلىدىن پەخىرلەندى.

قار ياغقان بىر سەھەر، بىز ساۋاقداشلار بىلەن دالىغا باردۇق، ئاپئاق قارلارنىڭ ئۈستىدە يۈگۈرۈشۈپ ئويناشتۇق، ئاپئاق قاردا ھەۋۈڭا ئانام بىلەن ئادەم ئاتامنىڭ ھەيكىلىنى ياساپ ئويىنىدۇق. بىر چاغدا دالىدىكى قار ماڭا ئاستا شۇڭىلىدى: «ئەي چېۋەر يىگىت، ئادەم كۆپ ھاللاردا ئۆزىنى بىلمەي قالىدۇ. سەن يىگىت بولۇپ قالدىڭ، باشقىلار سەندىن نېمە ئىش قىلالايسەن دەپ سورىسا، نېمىدەپ جاۋاب بېرىسەن؟ . . . » مەن پاك قارنىڭ بۇ سوئالىدىن ئويغىنىپ كەتتىم، دەل مەن ئويغانغان كۈندۈز قار ياغقان «يېڭى بىر كۈن» ئىدى. مېنىڭ قەلبىمگە قاردەك مۇھەببەت سىلجىپ كىرىشكە باشلىدى.

گۈل ۋە شۇمبۇيا

گۈل قىزىمنىڭ لېۋىدەك چىرايلىق، شەپەقتەك گۈزەل، قوقاستەك قىزىل، ئەتىرەدەك خۇش پۇراق. ئۇنى زېمىندىكى ھەممە كىشى سۆيىدۇ، قەدىرلەپ بىر - بىرىگە سوۋغا قىلىشىدۇ، ئەتىۋارلاپ چېكىلىرىگە قىستىشىدۇ.

شۇمبۇيا قاغىدەك كۆرۈمسىز، چوشقا تېزىكىدەك قەدىرسىز. ئۇ زېمىننىڭ جىمى يېرىدە پالاستەك سۆرۈلۈپلا يۈرىدۇ. .. شۇڭلاشقىمۇ كىشىلەر ئۇنى گۈلدەك ئەزىزلىمەيدۇ.

مەن بۇ يەردە گۈلدەك ھەم شۇمبۇيىدەك ئادەملەرنىمۇ ئۇچرىتىپ تۇرىمەن. شۇڭا، ھامان كۆزۈمدە مۇھەببەت ۋە نەپرەت ئۇچقۇنى چاقنايدۇ. . .

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ساختا تەبەسسۇم

«ساختا تەبەسسۇم بىلەن جان بېقىۋاتقانلار ھاياتلىق ئالىمىدە ساناپ تۈگەتكۈسىز» . بۇ سۆزۈمگە بەلكىم ئاقىللار ئىشىنەر. ساختا تەبەسسۇم ئاتا قىلغان شېرىن ئۇيقۇدا مەستخۇش يۈرگەنلەر بەلكىم ئىشەنمەس.

ھاياتلىق دۇنياسىدا ھېيلىگەرلىك مەۋجۇت! ئەپتى ئادەمگە ئوخشايدىغان، بىراق كۆڭلى قارا، پەيلى يات ئادەملەر كۆڭلىدىكى قارىلىقنىڭ ئىزناسىنى يوشۇرۇش ئۈچۈن يۈزلىرىگە ساختا تەبەسسۇم پەردىسىنى ئارتىپ يۈرىدۇ، ئاشۇ نىقابى بولمىسا ئىدى، ئاللىبۇرۇنلا خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ بەتبەشىرە قەلبى چېنىپ قالغان بولاتتى.

قەترىلەر

1

سەمەندەر ئۆز تېنىنىڭ ئوت ئىچىدە كۆيۈپ كېتىشىدىن قورقىدىغان بولسا، ئوت ئىچىدە ياشىمىغان بولاتتى.
سەن ئۆلۈمدىن قورقامسەن، ئۇنداقتا جەڭ مەيدانىغا بېرىپ باق.

2

— سىلەر ئاسمان ـ پەلەك قەد كۆتۈرۈپ تۇرغان تاغلارغا قارىغىنىڭلاردا قانداق ھېسسىياتتا بولىسىلەر؟ — دەپ سورىدىم مەن پاكار ـ پاكار دۆڭلۈكلەرگە قاراپ.
دۆڭلەر مېنىڭ سوئالىمغا جاۋاب ئىزدەپ چەكسىز سۈكۈت دېڭىزىغا پاتتى.

3

سۆيگۈ قەلبىمدىن، قەلبىم سۆيگۈدىن تۇغۇلغان. روھىم ھەر ئىككىسىنى ياراتقان.

4

دېگىز دولقۇنلىرى ھەر كۈنى يېگىدىن ئېيتىلىپ تۇرىدىغان مۇقەددەس ناخشا.

5

مەن روھىيىتى باي بۇ ھاياتمدا باشقا كىشىلەرنىڭ ماڭا ئېچ ئاغرىتىشىغا موھتاج ئەمەس، چۈنكى مەن ئاجىزلىق تونىنى كىيىپ باقمىدىم.

6

ھاياتىمنىڭ ئەڭ گۈزەل، ئەڭ شېرىن، ئەڭ بەختىيار، ئەڭ غۇبارسىز چاغلىرى مېنىڭ سۆيگۈ گۈلىنى پۇرىغان چاغلىرىمدۇر. بۇ چاغ مەن بىر قىزنىڭ قولىنى مەھكەم تۇتقان، ئۇ قىزمۇ مېنىڭ قولۇمنى مەھكەم تۇتقان شېرىن مىنۇتتۇر.

7

مەن ئۇنىڭغا قاراپ يىغلىدىم. ئۇمۇ ماڭا قاراپ كۆز يېشى قىلدى. مەن ئۇنىڭ كۆز يېشىنى سۈرتسەم، ئۇمۇ ماڭا تەسەللى بەردى. مەن كۈلدۈم، ئۇمۇ ماڭا يېقىملىق تەبەسسۇم قىلدى. «مەن سىزدىن مەڭگۈ كۆلكە كۈتىمەن» دېدىم ئۇنىڭغا. ئۇ: «سىزمۇ يىغلىماڭ» دېدى. بىز مەھكەم قۇچاقلاشتۇق. بۇ چاغدا ئاي بۇلۇت ئارىسىدىن جامالىنى زېمىنغا يايغانىدى.

8

چۈشىدە مۇھەببەت چۈشىگەن ئادەم ياخشى ئادەمدۇر.

9

ئادەملەر مېنىڭدىن: «سەن قانداق كىشىلەردىن نەپرەتلىنىسەن؟» دەپ سورىدى. مەن: «ئالىيجانابلىقنى ھاسا قىلىپ، رەزىللىك ۋە پەسكەشلىك ناخشىلىرىغا خۇپىيانە رېژىسسورلۇق قىلىۋاتقانلاردىن» دەپ جاۋاب بەردىم.

10

مۇھەببەت — يۈرەكتىكى لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان ئوت. ئۇ ئىككىنچى بىر شەخسنىڭ يۈرىكىگە تۇتاشقاندا چوغقا ئايلىنىدۇ.

11

مەن گۈزەللىكنى ئىزدەپ، ئۇپۇقتا تۇتىشىپ كەتكەن بىر دۆۋە ئەخلەتنى تىرناقلىرىم بىلەن تاتىلىدىم. بارلىقىنى ئويۇن ـ تاماشاغا تىكىپ قويغان ئادەملەر مېنى زاڭلىق قىلىپ تازا كۈلدى. مەن ئۇلارنىڭ كۆلكىلىرىگە پەرۋا قىلماي، ئەخلەتنى كولاۋەردىم. ئاخىر گۈزەللىكنى تاپتىم. ئۇ ئاشۇ بۇلغانغان ئالەمدىمۇ ئۆز پەزىلىتىنى نامايان قىلىپ، ئالتۇندەك نۇر تۆكمەكتە ئىدى. ئەتراپىمدا تۇرغانلارنىڭ ھەممىسى زوقمەنلىك بىلەن بۇ نۇرغا قاراشتى...

12

مەن ئالەمنى ئايلىنىپ ئىككى مەخلۇقنى ئۇچراتتىم، ئۇلارنىڭ بىرى ئېشەك، يەنە بىرى چوشقا، ئۇلار خاراكتېرى جەھەتتىن بىر - بىرىگە ئەسلا ئوخشاشمايدۇ. چوشقا ھۆرۈن، ئەمما ھارماي يەيدۇ؛ ئېشەك بولسا ئاز يەيدۇ يۇ، كۆپ ئىشلەيدۇ. بۇ نېمىدېگەن تەڭسىزلىك - ھە!

13

بىز مۇھەببەتلىشىش ئۈچۈن سۆزلەشمەيمىز، پەقەت سۆزلىشىش ئۈچۈن مۇھەببەتلىشىمىز.

14

ئۆز ناخشىسىنى يۈرەكلىك ئېيتالمايدىغان كىشى ئۆزىنىمۇ قوغدىيالمايدۇ.

15

مەن شاۋقۇنلۇق ناخشىسىنى ئېيتىپ، كېچە - كۈندۈز توختىماي ئېقىۋاتقان دەريادىن سورىدىم:

— سەن دائىم توختىماستىن ناخشا ئېيتىپ، شۇنداق شىددەت بىلەن ئاقسەن، ھارغىنلىق ھېس قىلمامسەن؟ دەم ئېلىۋېلىشنى ئويلىمامسەن؟

— شۇنى بىلىشىڭ كېرەككى، — دېدى ئۇ قانداقتۇر بىر خىل مەسخىرىلىك ئاھاڭدا كۈلۈپ، — ئارمانغا يەتمەي تۇرۇپ ئارام

ئېلىش ئۆزىنى ئۆزى ئۆلۈمگە تۆتۈپ بەرگەنلىك بولىدۇ. ئەگەر مەن توختاپ قالسام قۇرتلاپ كەتكەن كۆلگە ئايلىنىپ قالمامدىمەن؟
ئەقىللىق گاچىلار مەززىسىز، ئەرزىمەس گەپ قىلىدىغان ناتىقلاردىن ئۆلۈغ!

16

گۈزەللىك بىزنى كۈلدۈرىدۇ. زىيادە گۈزەللىك بولسا بىزنى بەختكە ئېرىشتۈرىدۇ ياكى جېنىمىزغا زامىن بولىدۇ.

17

قەلبىمدىكى سۆيگۈ قەلبىڭدىكى ئاشۇ جاراھەتتىن تۇغۇلغان. ئەي گۈزىلىم، سەن ئۇنىڭ مەڭگۈ ئۆلمەسلىكىگە ئىشەن، ئۇ پەقەت سەن ئۈچۈنلا يارالغان!

18

ياش بىلەن كۆلكە ئادەم ئاتا بىلەن ھەۋۋا ئانىسىنىڭ ھەشەمەتلىك قەسىرىدە تۇغۇلغان. ئۇ ھېلىھەم كۆركەم سارىيىمدا ياشاۋاتىدۇ.
نادانلىق — ئۆلۈم، ئەمما زامانىمىزدىكى يېڭى فىرئەۋن①لار ئۆزلىرىنىڭ ئۆلۈپ كەتكەنلىكىنى تېخىچە سەزمەيۋاتىدۇ.

① فىرئەۋن — قەدىمكى مىسىر پادىشاھلىرىنىڭ نامى.

19

ئالىيجانابلىق ئۆز ماھىيىتىنى پۈتۈنلەي يوقاتقاندا، مۇقەررەر ھالدا رەزىللىك ئۇلۇغلۇق بىلەن تەڭ تۇرۇشقا ئۇرۇنىدۇ.

20

ئىنسانلار ھاياتنى بىر كۈن سۆيمەيدىكەن، بىر كۈن ئۆلىدۇ؛ ئىككى كۈن سۆيمەيدىكەن، ئىككى كۈن ئۆلىدۇ؛ مەڭگۈ سۆيمەيدىكەن، مەڭگۈ ئۆلىدۇ.

21

مەن ئۆزۈمدىن ئىككى قېتىم نەپرەتلەنگەن: بىرىنچى قېتىم، بەخت شىرەسىدىكى شادلىق رىمكىلىرى چېقىلىپ، بۇ دۇنيانىڭ دورا ئىشىكىگە تۇنجى رەت قەدەم قويغىنىمدا؛ ئىككىنچى قېتىم، ئاشۇ ئىشىكتىن چىقىپ، يەنە شۇ بوسۇغىدىن ئاتلىغىنىمدا...

22

ئوتلۇق تەبەسسۇمدىن سۆيگۈ تىلىگەنىدىم، تەبەسسۇم ماڭا نەپرەت ئاتا قىلدى. مېنى سەۋدالىق كوچىسىغا ھەيدىگەن بۇ قانخورلاردىن يەنىلا مېھرىمنى ئۈزەلمەيۋاتىمەن.

23

خادا تاشنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەيمەن. مالچى بوۋامنىڭ ئېيتىشىچە، ئۇ چوڭقۇر دېڭىزلارغا يوشۇرۇنغان رەقىب ئىكەن، مەن ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرۇش خىياللىرىنى سۇرۇپ، تۆن كۆكسىدىكى يارقىن يۇلتۇزغا ئايلىنىپ قالغىنىمنى سەزمەي قاپتىمەن.

24

مېنىڭ ھايات سەپىرىمدە ھالاكەتكە يولۇقۇشۇم ، روھىمنىڭ ناپاك بولغانلىقىدىندۇر.

25

گاچا ناخشا ئېيتىۋاتىدۇ، سەن كۈلمە؛ توكۇر ھەربىكەت قىلىۋاتىدۇ، سەن زاڭلىق قىلما. ساق تۇرۇپ ناخشا ئېيتمايۋاتقانلارغا كۈل، بېجىرىم تۇرۇپ ماڭمايۋاتقانلارغا مەسخىرە تېشىنى ئات.

26

مەن بۇرۇنقى زاماندا ئۆتكەن بىر دانىشمەننىڭ بىر پارچە كىتابىنى بىر قەدىمىي قەلئە خارابىسىدىن تېپىۋالدىم، ئۇنىڭغا ھاياتلىق توغرىسىدا مۇنداق گەپلەر يېزىلغانىكەن:

ھايات — ئېچىلمىغان غۇنچە، توزۇپ كەتكەن گۈل.

ھايات — ئەڭ چىرايلىق بەخت ھەم ۋەيران بولغان تەخت.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

ھايات — شۇنىڭغا ئوخشاش ئۇ ئۆزىنى ئۇنتۇپ قالغان.
ھايات — باھار، ئالتۇن كۈز.
ھايات — قار.
ھايات — مۇز.
ھايات — يېقىملىق ناخشا.
ھايات — ۋاپادار ئاشنا.
مەن دانىشمەنلىك بۇ بىر قاتار تەبىرلىرىگە قاراپ، ئىچىمدە: توغرا، ھايات ئەبەدىي توزمىغان بىر غۇنچە، دېدىم.

27

مەن كۆچەت تىكتىم، كۆچەتنىڭ زېمىنغا گۈزەللىكى ۋە خۇشبۇي ھىد چاچتى. مەن ھاياجان بىلەن ناخشىغا جور بولدۇم. ناخشام پەلەككە ئۇرلەپ، ئەتراپقا شادلىق بېغىشلىدى. زېمىندىكى جانلىقلار بۇ گۈزەللىكتىن ئورتاق بەھرىمەن بولماقتا ئىدى. مەن مۇشۇ تۇيراقتا ئاپىرىدە بولغانلىقىمدىن رازى ئەلۋەتتە، چۈنكى مەن ھاياتنى قەدىرلەيمەن.

28

مەن قەپەستە بىر بىچارە قۇشنى كۆردۈم. ئۇ بۇ دۇنياغا ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى بىرەر قېتىممۇ ھالاۋەت رىمكىسىدا بەخت شارابى ئىچىپ باقمىغاندەك كۆرۈنۈپ كەتتى، مەن ئۇنىڭ يېنىغا باردىم، قەپەسنىڭ ئىشىكى ئوچۇق ئىدى. مەن ئۇ قۇشقا قاراپ «ئەي قۇش ئۇچۇپ چىق، تەڭرىنىڭ كۆكىدە پەرۋاز قىل» دېدىم. ئۇ سۈكۈتتە ئىدى. مەن ئۇنىڭ نېمە ئۈچۈن شۇنچە سۈكۈت ئىچىدە قەبرىگە ئوخشاپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ھەيران قالدىم. ئۇنىڭ

كۆزىدىن بىر تامچە ياش دومىلاپ چۈشتى. مەن ئۇنى ئۇچۇرۇۋەتمەكچى بولۇپ قەپەسنىڭ ئىچىگە قولۇمنى ئۇزاتتىم. ئۇزاتتىم يۇ تۇرۇپ قالدىم، چۈنكى ئۇنىڭ پۈتىدا بىر ئالتۇن زەنجىر تۇراتتى. . .

29

ئۆز ئىرادىسىگە خىلاپ ھالدا باشقىلارنىڭ قۇلىغا ئايلىنىپ، شۇلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىش نېمىدېگەن بەختسىزلىك ـ ھە!

30

بارلىق قايغۇلىرىم مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا زەھەرلىك يىلاندەك چىرمىشىۋالدى. ئۇلار مەندىن ئۆزلىرىنىڭ قانداق جانىۋار ئىكەنلىكىنى سوراۋېرىپ، مېنى سارالىڭ قىلىپ قويايلا دېدى.

31

ھايات مېنى كۇلدۇرمەيدۇ، مەن ھاياتنى كۇلدۇرىمەن.

32

ئۇ ناخشا ئېيتىدۇ، مەن ئۇنىڭ ناخشىسىنى ياقتۇرۇپ ئاڭلايمەن؛ مەن ناخشا ئېيتىمەن، ئەمما ئۇ مېنىڭ ناخشامغا ھەسەت ئوتلىرىنى چاچىدۇ.

33

هايات گۈزەل، چۈنكى ئۇ هەر خىل رەڭلەردىن خالىي ئەمەس.

34

زېمىن ئانام يىغلايدۇ بالىسىغا قاراپ، بالا يۈرۈيدۇ يۇندا يالاپ.

مېنىڭ ئانام — ئاشۇ قەلبى نۇر

دۇنيادا ئۆتكەن مەشھۇر شەخسلەرنىڭ قايسى بىرى سۆيۈملۈك ئانا توغرىسىدا بىرەر پارچە ئەسەر يېزىپ قالدۇرمىغان!؟ مەنمۇ شۇلارنىڭ ئىزباسارى سۆپىتىدە ھاياتلىق ئالىمىدىكى ئاشۇ قۇياش سۆيەت ئانىلارنىڭ سۈرىتىنى سىزىپ باقماقچىمەن.

*　　*　　*

ئانا، مەن باغرىڭنى يېرىپ چۈشكەندە قانچىلىك شادلانغان بولغىيتتىڭ؟! كۆكسۈڭدىن ئاپئاق سۈت بېرىپ، ئارزۇ - ئارمانلىرىڭنى ئەللەي ناخشىسى قىلىپ ئېيتىپ، قانچىلىغان تۈننى تاڭغا ئۇلىغان بولغىيتتىڭ!؟

مانا سېنىڭ جاپالىق ئەجرىڭدە ئۆسۈپ چوڭ بولدۇم. سەن بوينۇمغا يېڭى جىلتىنى ئېسىپ مەكتەپكە ئۇزاتقان چېغىڭدا: «مانا، مېنىڭ ئوغلۇممۇ چوڭ بولدى، ئوقۇيدۇ، ئالىم بولىدۇ، شائىر بولىدۇ» دەپ ئەركىلىتىپ مەكتەپكە سۆيدۈڭ، مەكتەپكە ئۇزىتىپ قويۇپ، قارام يېتكىچە ئارقامدىن قاراپ قالدىڭ. «ئانا! ئانا! گالىستۇكۇمنى ئېسىپ قويۇڭچۇ، بۇگۈن بىزنىڭ پىئونېرلار پائالىيىتى كۇنىمىز» دېگىنىمچە تاپشۇرۇقلىرىمنى ئىشلەپ بولۇپ، ئائىلىدىكىلەرنىڭ بىر دۆۋە كىر - قاتلىرىنى يۇيۇۋاتقان ئانامنىڭ يېنىغا كەلدىم. ئۇ قولىنى چېلەكتىكى سۇزۇك سۇ بىلەن چايقىۋەتتى - دە، ئاللىبۇرۇن يۇيۇپ، دەزمالالاپ قويغان گالىستۇكۇمنى بوينۇمغا ئېسىپ قويۇپ:

— سەن كىملەرنى ھەممىدىن بەكرەك ھۆرمەت قىلىسەن بالام؟ — دەپ سورىدى.

— بىلىم بەرگۈچى مېھرىبان ئوقۇتقۇچى - ئۇستازلارنى، —

دەپ جاۋاب بەردىم. ئۇ كۈلۈپ قويدى. بۇ ئانامنىڭ مەندىن مەن كۈنى سورايدىغان سوئالى ئىدى.

مەن مەكتەپكە كەتتىم، كۆڭلۈم يەنىلا ئاشۇ باغرى يۇمشاق، قەيسەر ئانامدا ئىدى. مۇئەللىم دەرستىن قايتىدىغان چاغدا بىزدىن سوراپ قالدى.

— سىلەر ئۆچۈن ئەڭ قەدىرلىك نەرسە نېمە؟

— ئۇستازلار، — دەپ چۇرقىراشتۇق ھەممىمىز.

— شۇنداق، — دېدى مۇئەللىم خۇددى ئانامدەكلا كۈلۈپ قويۇپ، — ئاتا ـ ئانا سىلەر ئۆچۈن ئەڭ قەدىرلىك. ئانا بولسا ئۇ بېپايان مېھرى ـ مۇھەببەت دېڭىزى، سىلەر ئائىلەڭلەردە ئۇلارنى ھۆرمەتلەڭلار، ئىشلىرىغا ياردەملىشىڭلار، ئانا دۇنيادا مۇقەددەستۇر.

* * *

ئالىي مەكتەپنىڭ چاقىرىق قەغىزى قولۇمغا تەگكەن كۈنى خۇشاللىقىم يۈرىكىمگە پاتماي يۇگۈرگەن پېتى ئۆيگە كىرسەم، ئانام يەنە كىر ـ قات يۇيۇۋاتقانىكەن. مەن ئۇنى كۆتۈرۈۋالدىم، ھەيران بولغان مېھرىبان ئانام ماڭا مەنىلىك قارىدى، مەن ئۇنىڭغا ئالىي بىلىم يۈرتىغا ئۆتكەنلىك خەۋىرىمنى سۆزلىۋەردىم، ئۇ يوغان، ئويچان كۆزلىرىگە ئىسسىق ياش ئالدى. ئۇنىڭ تەسۋىرلىگۈسىز خۇشاللىقى كۆزى بىلەن لەۋلىرىدە ئېنىق بىلىنىپ تۇراتتى.

— ئانا يىغلىماڭ، مەن ئوقۇپ ئۆز خەلقىم ئۈچۈن ئالىم بولىمەن. سىزنىڭ مەندىن كۈتكەن ئۈمىدىڭىزنى ھەرگىزمۇ يەردە قويمايمەن، — دېدىم. ئۇ مېنى مەھكەم باغرىغا باستى، خۇددى بوۋاق مەزگىلىمگە ئوخشاشلا. . .

* * *

ئوقۇش تۈگەپ يۇرتقا قايتتۇق. سۆيۈملۈك ئانامنى كۆرۈش پۇرستىگە مۇيەسسەر بولغانلىقىم ئۈچۈن يۇرەكلىرىم خۇشاللىقتىن تېپىچەكلىمەكتە ئىدى. ئىشىكنى ئاستا ئېچىپ كىردىم. ئانام

دۇمچەيگەن پېتى كىر يۇيۇۋاتاتتى. ئۇ مېنى كۆرۈش بىلەنلا ئورنىدىن ئاستا تۇردى ـ دە، «ئاھ... بالام!» دېگىنىچە ئۆزىنى ماڭا تاشلاپ، خۇددى بالىلىق چاغلىرىمدىكىدەك بېشىمنى يۇمشاق سىلىدى، مېنى قۇچاقلاپ تۇرۇپ ئۆزاق كۆز يېشى قىلدى.

— يىغلىمىغىن ئانا، مەن سېنىڭ تۆھپەڭ، سەن هاياتلىق ئالىمىدىكى تۆھپىكار جەڭچى.

*　　*　　*

مانا ئەمدى ئانىسىز ياشاپ، بىر جۇپ قانىتىمدىن ئايرىلغاندەك بولۇپ قالدىم. ئاشۇ سۆيۈملۈك ئانام مېنىڭ ئىلهامچىم، تاغدەك يۆلەنچۈكۈم، جاپا ـ مۇشەققەتتە يارەمچىم ئىدى. ئۇ بۇ پانىي ئالەم بىلەن خوشلاشتى. باقىي ئالەمدە راستىنلا جەننەت بولىدىغان بولسا، بەلكىم ئۇ جەننەتتىن ئورۇن ئالغاندۇ.

مەن ئاشۇ باغرى ئاتەش، قەلبى نۇر مېهرىبان ئانامنىڭ ئەجرى ئۈچۈن نېمە قىلىپ بېرەلىدىم!؟ پەقەت كۆز ياشلىرىم بىلەن نەمدەلگەن بۇ گۈلدەستىنى قەبرىسىگە قويدۇم، خالاس. جېنىم ئانا، مەن ئۈچۈن سىڭدۈرگەن قان ـ تەرنىڭ ئۈچۈن رازى بول.

ئاھ... ! ئانىلار، سىلەرنىڭ سېخىيلىقىڭلارنى قۇياشقا؛ مېهرى ـ مۇھەببىتىڭلارنى دەريالغا؛ تەبەسسۇمىڭلارنى باهارغا؛ كۆز يېشىڭلارنى غۇبارسىز ۋە سۈزۈك تاغ سۇلىرىغا ئوخشىتىمەن. مىڭلىغان ـ مىليونلىغان ئوردىنلار سىلەرگە مەنسۇپ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

قەبرى دەرەخ

ئۆيمىزنىڭ ئالدى چەكسىز ئورمانلىق ئىدى. دادام ئادەتتە كەمبەغەل ئائىلىنىڭ پەرزەنتى بولغاچقىمىكىن ، داۋاملىق بۇ ئورمانلىققا بېرىپ قۇرۇپ قاقشال بولۇپ قالغان دەرەخلەرنى كېسىپ ئەكېلىپ، نامرات، ئاجىزلارغا ئوتۇن قىلىپ بېرەتتى. قولۇم ـ قوشنىلار بىزنى بەكمۇ ھۆرمەتلەيتتى.

بىر كۈنى مەن دادام بىلەن ئورمانغا باردىم. ئۇ يەردىكى سانجاق ـ سانجاق ئورمانلار مېنى ھەيران قالدۇردى. مەن قېرىپ ھالىدىن كەتكەن بىر قېرى دەرەخنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا قاراپ تۇردۇم. ئۇ شۇنداق چوڭ ئىدىكى، چوڭ ئادەملەرنىڭ غۇلىچى ئاران يېتەتتى، ھەر تەرەپكە سوزۇلغان شاخلار ئەتراپقا قويۇق سايە تاشلاپ تۇراتتى.

دادام دەرەخنىڭ قۇرت يەپ كەتكەن غولىنى تۇتۇپ تۇرۇپ: «ئېھە، دەرەخ! يىلتىزىڭ مۇستەھكەم بولغاچقا ھېچنېمە بولماپسەن، يىللار بورىنى جىسمىڭغا چوڭقۇر قورۇقلارنى سالغان بولسىمۇ، ھاياتىي كۈچۈڭ يەنىلا بەرق ئۇرۇپ تۇرۇپتۇ» دېدى.

دادامنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ كۆڭلۈم ۋاللىدە يورۇپ كەتكەندەك بولدى ـ دە: «دادا، سىزمۇ شۇنداق بىر قېرى دەرەخ!» دېدىم.

شېرىن خىيال

مەن مەست بولۇپ قاپتىمەن. مەن مەست بولۇپ قالغاندىلا ئۆزۈمنىڭ زادى كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەيلا قالىمەن. ئەنە شۇ چاغدا ئۆز ـ ئۆزۈمگە «ھەي، سەن كىم؟ سەن نەدىن كەلدىڭ؟ كىمدىن تۇغۇلغان بىر نېمە سەن؟» دەپ سورايمەن. بىراق ، مەن ئۇ سوئاللارغا جاۋاب بېرەلمەي يەرگە باققىنىمچە سۈكۈتكە پاتىمەن.

مەن مەست بولۇپ قاپتىمەن. مەن مەست بولغاندىلا تالاي شېرىن خىيالغا ئەسىر بولىمەن. شېرىن خىيال مېنى قىزدەك ئۆزىگە جەلپ قىلىۋالىدۇ. مەن ئاشۇ شېرىنلىك ئىچىدە ئۆز تېنىمنىڭ يۇندا ئازگىلىغا چىلىنىپ كەتكەنلىكىنىمۇ سەزمەي قاپتىمەن.

ھەي، شېرىن خىيال. . .

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئېھ، يىراقتىكى مەيىن سابا

ماشىنامنىڭ ئىچى بەك ئىسسىپ كەتتى. مەن ماشىنىنىڭ دېرىزىلىرىنى ئېچىۋېتىپ سەپىرىمنى داۋام قىلدىم. بىراق، ئىسسىق شامالدىن باشقا سالقىن شامال كىرمىدى. مەن ماشىنامنى توختاتتىم.

يول، چۆل، قاقشال دەرەخلەر، سۇسىز ئېرىقلار، مەن ئاشۇ ماكاندا قالدىم. ئەتراپقا قارىدىم. نەگىلا باقسام ئاشۇ تاقىر هايات...

ئۇسسۇزلۇق مېنى قىينىدى. پۈتۈن ئىسسىق تېنىمدىن ئۆتۈپ جېنىمغا يەتتى. مەن ئوت كېتىۋاتقان يۈرىكىمنى تەسكىن تاپقۇزۇش ئۈچۈن سۇدانىي ئالدىم. ئۇنىڭدىمۇ ئوتتەك قىزىق سۇ بار ئىدى. ئۇ ئاغزىمنى كۆيدۈردى.

مەن ئوت ئىچىدە قالدىم. ھەممىلا يەر تونۇرەدەك ئىسسىق، تۈرمىدەك دىمىق ئىدى. مەن قىيىن سوراقتا دۈچ كەلگەن جىنايەتكارەدەك تەرلەپ، تەپچىپ كەتتىم، كىيىم ـ كېچىكىم سۇغا چۈشكەندەك هۆل ئىدى. مەن يەرنىڭ شەرق، غەرب، شىمال، جەنۇب ياقىلىرىغا تىكىلدىم. ئۇ يەردىمۇ شامال، مەيىن سابا كۆرۈنمەيتتى. مەن قۇمغا تىزلىنىپ تەڭرىگە يېغلىدىم.

ئېھ، يىراقتىكى مەيىن سابا...

جەمجىت تۇنۇنىڭ سالقىن شامىلى

سىز تۇننى كۆرۈمسىز دەپ ئەيتالمايسىز. چۈنكى، تۇن شەرىن ھاياتنىڭ ئەڭ گۈزەل ناخشىسى ئوقۇلىدىغان چاغ. ئاجايىپ كۈلكە، ئالەمچە شادلىق ، دۇنيادىكى بارلىق لەززەت، ئاشۇ چىرايلىق تۇنۇنىڭ قوينىدا. . . ئادەم، دەرەخ، ئورۇندۇق. سىز تۇندەك ئەڭ پاك، سالقىن مەيىن ساباغا تەشنا يۈرىكىڭىز بىلەن يىراق - يىراقلارغا نەزەر كۆزىڭىزنى تىكىسىز.

ئۇ يىراقتىن كېلىدۇ، سىزنى سۆيىدۇ، سىزمۇ ئۇنى باغاشلايسىز.

ساھىبجامالنىڭ كۈلكىسىدەك كەچكى شەپەق شەردەك كۈلگىنىچە تۇن قوينىغا مۆكۈندى.

سىز جەمجىت تۇنۇنىڭ سالقىن شامىلىنى كۆردىڭىز. ئۇ ئەتراپىنى ئورىۋالدى، ئەتراپقا ئىپار ھىدى چاچتى. ئەتراپقا مۇھەببەت، سۆيگۈ گۈللىرىنىڭ خۇشپۇرىقى تارىدى. سىز قۇياش نۇرىدەك كۆزىڭىزنى يۇمۇۋالدىڭىز. . . بەخت سىزنى ئەسىر قىلدى، سىز مۇھەببەتكە قۇل بولدىڭىز.

تاغ باغرىدىكى كىچىك بىر گۈلزارلىقتا سىز بىر ساھىبجامال شامال بىلەن كۆرۈشتىڭىز. سىز ئۇنى، جەمجىت تۇنۇنىڭ سالقىن شامىلى، دەپ چاقىردىڭىز.

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بۇلۇت

سەن بەخت ئىچىدىكى ھايات. سېنى يىراقتىن ئەگىپ كەلگەن يۇمران سابا سۆيۈپ قويدى. سەن كۆزلىرىڭنى يۇمۇۋالدىڭ. ئەنە شۇ چاغدا بىر پارچە بۇلۇت ساڭا شېرىنلىك بېغىشلاپ، سېنى خامۇش ھالەتكە ئەكېلىپ قويدى. سەن بىر خىل لەززەت ئىچىدە بەختنى كۆردۈڭ. ئۇ سېنىڭ چۈشۈڭ ئەمەس.

سەن شۇنداق خۇشاللىقنىڭ بولۇشىنى ئارزۇ قىلىسەن. ئۇ سېنىڭ قەلبىڭ. لېكىن، ئىنسان دېگەن شەيتانغا مەڭگۈ يار بولمايدۇ.

سەن دالىغا چىقتىڭ، ئۇ يەردىكى گۈلنىڭ خۇش ھىدى سېنى ئازراقمۇ جەلپ قىلالمىدى. چىرايلىق ئېچىلغان گۈللەرمۇ سېنى ئويغىتالمىدى. سەن ئەتراپقا باقتىڭ، بىر پارچە بۇلۇتنىڭ سۆيۈشىنى ناھايىتىمۇ ئارزۇ قىلاتتىڭ...

تەسىرات دېڭىزىدىن ئۇنچىلەر

نادان ۋە تەخسىكەش

ئۇ ئۇخلىغاندا مۇشۇكنى كۆرگەندەك بولىمەن. ئۇ ئويغانغاندا ئىتنى كۆرگەندەك بولىمەن.

ئىناقلىق

ئادەملەر يۇلتۇزدەك ياشاشنى بىلگەندە ئاندىن قۇياشقا ئايلىنالايدۇ.

خىتاب

قۇملار بېسىۋاتىدۇ، تەكلىماكان يىغلاۋاتىدۇ...

ياش

ئۇ يۈرەكنىڭ خۇنى، بارلىق ساپ ھۇجەيرىلەردىن ھاسىل بولغان تامچە. ئۇ ئازاب ۋە خۇشاللىقتىن ئاپىرىدە بولىدىغان ئەڭ مۇقەددەس نۇر.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

گۈزەللىك

ئۇ يۈندا ئازگىلىدىمۇ نۇر چېچىپ تۇرالايدۇ، شۇڭا ئۇنىڭ ئىگىسى كۆپ.

مۇھەببەت

مەن بىر قىزنى ھاياتىمنىڭ بىر ئۆمۈر مەھبۇسى سۈپىتىدە سۆيدۈم. ئۇمۇ مېنى لەيلى كەبى سۆيدى.

بىز بۇ ئەرزىمەس ھاياتنى گۈزەللىككە پۈركىدۇق. دانىشمەن بىزدىن: «سىلەرنىڭ مۇھەببىتىڭلار قەيەردە؟» دەپ سوراپ قالدى. بىز تەڭلا: «ئۇ تېخى تۇغۇلمىدى» دەپ جاۋاب قايتۇردۇق. دانىشمەن كۈلۈپ كېتىپ: «مۇھەببەت — ئۇ پەرزەنت» دېدى.

سۇ

ئۇ يەردىكى نۇر. ئۇ ھاياتلىقنىڭ ھاياتى. سىز ئۇنىڭ بىلەن ھايات.

ھەقىقەت

بىر قەسىر، ھەيۋەتلىك بىر قەسىر، روھىم ئۇنىڭدا تۇرەلدى. ھازىر بېجىرىم، ئۆمىڭ چوڭ بولۇۋاتىدۇ.

بىراق، ۋۇجۇدۇم ھىجران بۆشۈكىگە تېڭىلىق... بەلكىم روھىمنى چوڭايتىۋاتقان يەنىلا شۇ ھىجران سۆيگۈسىمىكىن؟

پەزىلەت

پەزىلەت — گۈزەللىك تاجىسى. ئۇنىڭ جۇلاسى بەخت، ئۇ دەشت ـ بایاۋاندا بولسىمۇ، مەن يەنىلا ئۇنى سۆيىمەن.

ئۆمۈر

تۇنۇگۈن مەن كۆلۈپ تۇرۇپ ناخشا ئېيتقانىدىم. بۈگۈن يىغلاپ تۇرۇپ ئېيتىۋاتىمەن. ئەتىچۇ؟ . . .
تەسەۋۋۇر كۆزلىرىم بەكمۇ ئاجىزلاپ كەتتى. ئاھ، مەن ياش تۇرۇپ ئۆلۈپ كېتىدىغان ئوخشايمەن.

ناتىق

بىر ناتىق ئادەملەر توپلاشقان سورۇندا توختىماستىن ھەقىقەت ئۈستىدە سۆز ئېچىۋىدى، كىشىلەر ئۇنى مەسخىرە قىلىپ كۈلۈشۈپ كەتتى. مېنىڭچە، ئۇ ھەقىقەت ئىشىكىنى چەككەنىدى.

ئاسمان

يامغۇر ئاسمانىنىڭ كۆز يېشى، ئاسمان غەزەپلەنگەندە ياش تۆكىدۇ. بۇ ئۇنىڭ ئاجىزلىقى ئەمەس.

ئاگاھلاندۇرۇش

ھەقىقەت — بوۋاقتەك پاك، سۈبھىدەك گۈزەل، ئۈپۈقتەك يارقىن، قۇياشتەك نۇرلۇق.
كىمكى تۆھمەت سىرتمىقى بىلەن ھەقىقەتنى بۇغۇشقا

كتاب تورىيكتى www.uyghurkitap.com

ئورۇندىكەن، كۆنلەرنىڭ بىرىدە ئۇمۇ ئۆزىگە ئوخشاش كىشىلەر تەرىپىدىن بوغۇلۇشقا ئۇچرايدۇ.

لەش ۋە نېلۇپەر

ئېقىن دەريانىڭ ئىككى قاسنىقىدا ئىككى كۆل بار. بىرى نېلۇپەر كۆلى، يەنە بىرى لەش كۆلى. نېلۇپەر كۆلىگە سۇ كىرىپ - چىقىپ تۇرىدۇ، شۇڭا چىرايلىق ئېچىلغان نېلۇپەرلەر قەلبلەرگە گۈزەللىك بەخش ئېتىدۇ. لەش كۆلىگە بولسا دەريا سۈيى كىرىپ - چىقىپ تۇرمايدۇ، شۇڭا بۇ كۆل سېسىق ھەم بەتبۇي.

نېلۇپەر كۆلىدە بېلىجانلار ئەركىن - ئازادە شۇڭغۇيدۇ، لەش كۆلىدە بولسا پاقىلار بىر - بىرىنى قىستىشىپ، بىر - بىرىنى يەپ ياشايدۇ.

ئىت ۋە سۆڭەك

ئىت:

— ھەي بىچارە تاشلاندۇق سۆڭەك، مېنىڭ ساڭا ئىچىم ئاغرىيدۇ، — دەپتۇ.

سۆڭەك:

— نېمە ئۈچۈن ماڭا ئىچ ئاغرىتىسەن؟

ئىت:

— ئادەملەر ئۈستۈڭدىكى تېرەڭنى سويۇۋېلىپ سېنى يالىڭاچ تاشلاپ قويىدۇ. سېنىڭ ئاشۇ بىچارە قىياپىتىڭگە ئىچىم ئاغرىيدۇ، — دەپتۇ.

سۆڭەك:

— مېنىمۇ ئادەملەر سېنىڭ بىچارە ھالىتىڭگە قاراپ تاشلاپ

قويىدۇ، سېنىڭچە بولغاندا ئۇستۇمدىكى تېرەمنى سويمايلا تاشلاپ بەرسە ياخشى بولاتتىمۇ، — دەپتۇ.

ئانا

مەن ھاياتلىق دۇنياسىدا بىر دېڭىزنى كۆردۈم، مانا ئۇ — ئانا.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى

نۇر گۈلدەستىسى

1

ئەي دىلبىرىم، سەن گۈزەل، مەن بۈلبۈل، مېنىڭ ئاشقىلىق شېخىغا قونۇۋېلىپ چاڭىلداپ سايراۋاتقانلىقىمنى ھەربىر قېتىم كۆرگىنىڭدە قانداق ھېسسىياتتا بولىسەن؟ مەن مەڭگۈلۈك مۇھەببەتنىڭ قۇلى.

2

خىلۋەت بىر باغچىدا يانمۇ يان كېتىپ بارىمىز. ئارىلىقىمىز پەقەت بىر مېتىر. دىلبىرىم ئېيتقىنا، قەلبىمىزدە بىر سانتىمېتىرچە ئارىلىق مەۋجۇتمۇ؟

3

ئەي دىلبىرىم، سەن گۈزەل، بۇنىڭغا كۆز يۇممايمەن، بىراق ماڭا گۈزەللىك توغرىسىدا سۆزلەپ بېرەلمەيۋاتقانلىقىڭغا ئەپسۇسلىنىمەن.

4

گۈلزارلىق ئىچىدە ئايلىنىپ يۈرەتتىم. بىر بۈلبۈل ماڭا «سەن نېمە ئۈچۈن مېنىڭ سۆيگەن گۈلۈمنى پۈرايسەن» دەپ خاپا بولدى. مەن گۈلدەك قىزارغان يۈزۈمنى يەرگە قارىتىپ كېتىپ

قالدىم.

5

بىر سۆزۈڭ بىلەن ئۆلدۈم، بىر سۆزۈڭ بىلەن تىرىلدىم. مەن ساڭا مەڭگۈ ئېتىقاد قىلىمەن.

6

سۆيۈملۈكۈم بىلىپ قالغىن، كۈلكەڭدىن شادلىنىمەن، بىراق يىغاڭدىن چەكسىز ئازابلىنىمەن.

10

تۇن. ئايدىڭ كېچە.
سەن تولۇن ئايغا قاراپ ئۇنىڭ گۈزەللىكىنى ماختىدىڭ، مەن يېنىمدىكى گۈزەل ئايغا قاراپ ئۇنىڭ تەڭداشسىزلىقىنى ماختىدىم.

11

مەن سېنىڭدىن «مۇھەببەت»تىن باشقىنى كۈتمەيمەن.

12

تۇندىكى خىيال — تاڭدىكى ۋىسال.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مەن شۇ

1

كۈندۈز ئاخىرلىشىپ قالاي دېدى. قىزغۇچ شەپەق نۇرلىرى دەرەخ يوپۇرماقلىرىنىڭ يۈزىنى سىيپاپ ئۆتۈپ كەتتى. ناماز شام قۇشقىچى ئۈۋۈسىنىڭ يېنىدا بالىلىرىغا چۆچەك ئېيتىپ بېرىۋاتىدۇ. قۇياشنىڭ ئاداققى ناخشىسىمۇ بىزدىن خېلىلا يىراقلىشىپ كەتتى.

گۈگۈم چۈشتى. سېنىڭ مېنى چاقىرغان ئاۋازىڭ نامرات كۆلبەمنىڭ ئىشىكىنى چەككەندە مەن چەكسىز خىيال ئىچىدە سېنى ياد ئېتىۋاتاتتىم. مەن ئورنۇمدىن تۇردۇم، بىراق ئىشىكنى ئېچىشقا مادارىم يوق. قولۇمنىڭ بارماقلىرى ئىختىيارسىز ئىشىك زەنجىرىگە ئۇرۇلدى. ھەرقانچە ئۇرۇنسامۇ ئىشىكنى ئاچالمىدىم. سېنىڭ مېنى چاقىرغان ئاۋازىڭ قۇلاق تۈۋىمدە تېخىمۇ ئېنىق ئاڭلاندى. ماغدۇرسىزلاندىم. بىر خىل ئازاب قەلبىمدىكى يارىنى قاناتتى. كۆزۈمدىكى ياش زېمىنىڭ مەڭزىنىگە يۇيۇپ، تېرەن قاتلاملىرىغا سىڭىپ كەتتى. مەن سېنىڭ ئاۋازىڭدىن پۈتۈنلەي ھوشسىزلاندىم.

مېنى ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلمە جېنىم. چۈشۈڭدە كۆرگەن غۇۋا چىغىر يولىنىڭ ئاخىرقى دوقمۇشىغا بارساڭ، قېرى سۆگەتنىڭ ئاستىدا ئۈستۈېشىنى كىر قاپلىغان، چاچ ـ ساقىلى ئۆسۈپ تىزىغا چۈشكەن بىر بوۋاي بار. ئۇ خان ـ خاقانلار پۈشتى، پەيغەمبەرلەر نەسەبىدىن. سەن ئۇنىڭغا قولۇڭنى ئۇزات. ئۇ ساڭا سەن ئارزۇ

قىلغان مۇھەببەتنى بېرىدۇ. ساڭا ئاشۇنداق بۇيۇك مۇھەببەتنى ھەدىيە قىلغان ئاشۇ بوۋاي مەن شۇ.

2

مېنى ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلمە جېنىم. جىمجىت ئۆيۈمنىڭ ئىشىكى تاقاپ قويۇلغان، زەنجىرى ئېلىنغان. بۇ يەرگە ئېزىپ قالغان شامالمۇ، غېرىب ئاسمانىنىڭ غېرىب قۇشلىرىمۇ كىرەلمەيدۇ. بۇ يەردە تەنھالىق مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرگەن.

مەن سېنىڭ ئاۋازىڭنى ئاڭلىدىم. سېنىڭ ئاۋازىڭ مىليون ئاۋازلار ئىچىدىكى ئەڭ گۈزەل، ئەڭ بۇيۇك ئاۋاز. مەن ئاشۇ لىرىك ئاۋاز ئىچىدە يەنىمۇ شېرىن ھەم بەختلىك ياشايمەن.

مەن ئىشىك يوچۇقىدىن ئاستا قارىغىنىمدا، سەن مېنىڭ سۆيۈپ باققان قۇشۇمنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇپسەن. قۇشۇم ساڭا بىر نېمىلەرنى دېدى، بىراق سەن چۈشەنمىدىڭ، پەقەتلا چۈشەنمىدىڭ. ئۇ ساڭا يەنە ئۇزاقتىن - ئۇزاق شېرىن گەپلەرنى قىلدى. سەن يەنىلا مېنىڭ ئىشىكىم تەرەپكە قارىغىنىڭچە خىيال سۈرۈپ ئولتۇردۇڭ. ياشلىرىڭ كۆزلىرىڭدە يالتىرىدى.

مېنى ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلمە جېنىم. سەن تەنھا قۇشۇمنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماڭ. ئۇ سېنى مەن بار يەرگە باشلاپ بارىدۇ. ئۇ يەردە سۈكۈت يوق. ئۇ يەر مىخ - مىخ ئادەملەر دۇنياسى. ئۇ يەردە ئادەملەر ئادەم گۆشى ساتىدۇ. ئۇ يەردە بالا ئاتىسىنى، ئاتا بالىسىنى تونۇمايدۇ. ئادەملەر بىلەن ھايۋانلار ئارىلىشىپ كەتكەن. ئۇ يەردە كىشىلەر قاندا قولىنى يۇيۇپ، ناشتىلىق قىلىدۇ. ئەڭ سەت، رەزىل گەپلەر ئۇ يەردە مېڭىگە قان چۈشۈرىدۇ. ھاياتلىق ئۆركەشلەپ چۈقان كۆتۈرۈۋاتقان ئۇ يەردىكى ھېلىقى يوقسىز، نامرات يىگىت مەن شۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاپ تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتاپلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

3

مېنى ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلمە جېنىم. ھەممە ئۇچۇن سىرلىق بۇ قەسىر ھەممە ئۇچۇن ناتونۇش. بۇ يەرنىڭ تاملىرى قان ـ قان يىغلايدۇ. بۇ يىغا مېنىڭ قەلبىمنىڭ خۇنۇك كۆزلىرىدىن ئوخچۇپ چىقىدۇ.

سەن كۆرۈۋاتىسەن، قۇرۇپ قاقشال بولۇپ كەتكەن دەرىخىم ئۇششۇك تەگكەن مەزلۇم يوپۇرماقلىرىنى ساڭا كۆرسىتىۋاتىدۇ. ئەمدىلا ئانا تېنىدىن تۇغۇلغان بىخ، يۇمران مايسىلار بۆشۈكىدە تۇنجۇقتۇرۇلدى. بۇ قارا تەقدىر، قارا قىسمەتنى سېنىڭ ئاجايىپ نۇرلۇق كۆزلىرىڭ تەرك ئەتمىدى. سەن ھەممىنى كۆرۈۋاتىسەن. سېنىڭ ئاشۇ كۆرۈۋاتقىنىڭ، سېنىڭ سۆزلەۋاتقىنىڭ مېنىڭ ئۆيۈمنىڭ ئالدىدىكى يوقلىش، سەن كېتىۋاتقان، مېڭىۋاتقان يولدىكى قورقۇنچلۇق تراگېدىيە.

مېنى ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلمە جېنىم. سېنىڭ مۇھەببىتىڭ ئۇلۇغ ئەسلىمىگە، ھەسرەتلىك كۈي، لىرىك شېئىرلارغا سىڭسۇن. ئاجايىپ جەڭگىۋار مەزمۇن سىڭگەن، جۇشقۇن ناخشىلىرىڭ كۆكنى يېرىپ ئۆتسۇن. سەن مەردانە قەدەملىرىڭنى دادىل يۆتكەپ سەپەر قىلغىن، بۇ سەپىرىڭدە سەن ئەقىل تاپسەن، قەلبىڭدىكى ئويغاق قۇشلىرىڭ تېخىمۇ يۇكسەك قانات قاقىدۇ، سولىشىپ قالغان يۇمران گۈللىرىڭ تىرىلىدۇ.

مېنى ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلمە جېنىم. بۇ يەرنىڭ ھاۋاسىغا قايغۇ ئارىلىشىپ كەتكەن. ھاياتىمنىڭ باش ـ ئاخىرى، ساڭا تونۇش ھەم ناتونۇش بولغان بۇ يەردە ئاستا ـ ئاستا نەپەس ئېلىۋاتىدۇ. ئۇ پۈتۈنلەي ئۆزىنى ئاشكارىلىدى. مەن سەندىن ھېچنېمىنى يوشۇرمىدىم ھەم ئازراقمۇ قالدۇرۇپ قويمىدىم. سەن مەن ئۇچۇن گۈمانلىق ئادەم ئەمەس. شۇنىڭ ئۈچۈندۇركى ساڭا ھەممىنى

دېدىم.

پادىچى قويلىرىنى ھەيدەپ بىر قورغانىنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈۋاتقاندا قويلىرى پۈت - قولى زەنجىرلەنگەن بىر قۇلنىڭ جۇلجۇل تۇرقىدىن قورقۇپ ھەر تەرەپكە قېچىشتى. ھېلىقى قۇل پادىچىغا مىيىقىدا كۈلۈپ قويۇپ قورغانىنىڭ ئىچىگە كىرىپ كەتتى.

مېنى ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلمە جېنىم. سەن غېرىب پادىچىنىڭ يالغۇز ھۇجرىسىغا ئىزدەپ بار. پادىچى يىگىت ساڭا ئۆزىنىڭ ھاقارەتلىك قەلبى بىلەن مېنى كۆرسىتىپ قويىدۇ. ئۇ كۆرسىتىپ قويغان ئادەم پۈت - قولى زەنجىرلەنگەن قۇل دەل مەن شۇ.

4

بىئارام بولۇۋاتىمەن. مۇھەببىتىم غەزەپ تۇپەيلىدىن تېخىمۇ قىزغىنلاشتى. تۇنۇگۈنكى ۋاقىت ئۆتۈپ كەتتى. ئېرىقمىدىكى لاي سۇلار ئېقىپ كەتتى. مېنىڭ كۈتكىنىم جىمجىت كوچىنىڭ ئاخىرىدىكى يەرگە كېلىپ توختىدى. مەن ئۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن ئوتلۇق سۆيۈشتۇم. ئۇ ھەش - پەش دېگۈچە كۆزۈمدىن غايىب بولدى. سىرلىق تۇمان ئۇنى ئۆز باغرىغا ئېلىۋالغانىدى. مەن ئۇنى ئىزدەپ ئارقامغا ئۆرۈلدۇم . ئۇ كۆرۈنمەيتتى، پەقەتلا كۆرۈنمەيتتى.

مېنى ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلمە جېنىم. مېنىڭ دەرىخىمنىڭ يوپۇرماقلىرى ئارىسىدا ئۇيناۋاتقان شامالنىڭ كەينىدىن يۈگۈر. ئۇ شامالنىڭ سېنى مەن بار يەرگە باشلاپ بارىدۇ. ھېلىقى بۇيۇك نەرسىنى ئىزدەپ يۈرگەن چەۋەندىز دەل مەن شۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

5

گۈگۈم چۈشتى، كېچە يېقىنلاپ بوسۇغا تۈۋىگە كېلىپ قالدى. مەن ئۈمىدكە تولغان كۆزلىرىمدە بۇلۇتلار باغرىغا مۆكۈنگەن تولۇن ئايىنى ئىزدىدىم. ئۇ بىر پەستىن كېيىن ئالتۇن نۇرلىرى بىلەن پارلىدى.

ئات تۈۋىقىنىڭ ئاۋازى ئاڭلاندى. ئۇ يىراقتىن بارغانسېرى يېقىنلاپ كەلدى. ئۆيۈمنىڭ ئالدىدىن ئىتتىك ئۆتۈپ كېتىپ، ھەش - پەش دېگۈچە غايىب بولدى. ئۇنىڭ ئاۋازى ئىككىنچى رەت ئاڭلانمىدى.

مېنى ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلمە جېنىم. سەن گويا بىر تارتىنچاق قۇشتەك قىزغىن مۇھەببەت بىلەن قەلبىم دەرىخىدە مەڭگۈلۈك ئارمان بىلەن سايراشنى ئارزۇ قىلىسەن. مەنمۇ سېنىڭ ئۈمىدكە تولغان ناخشىلىرىڭنى مەڭگۈ ئاڭلاشنى خالايمەن. مامۇقتەك يۈمشاق قۇچىقىڭدا ئەللەيلىنىشنى، چەكسىز سۆيۈلۈشنى ئارزۇ قىلىمەن.

مېنى ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلمە جېنىم. مېنى سەن ھەر قەدىمىڭدە ئۇچرىتىسەن. مەن ئۆزۈمنى مەڭگۈ يوشۇرۇپ ئالالمايمەن. مەن بۇ تۈپراقنىڭ ھەممە يېرىدە بار. كۆزۈڭنى يوغان ئېچىپ قارا. قۇلىقىڭنى سەگەك تۇت. گەپ - سۆز ۋە سۆكۈتلىرىمنى تېخى سەندىن يوشۇرمىدىم.

6

بۇ ئۇيغۇلۇق زېمىندا ياقۇت لەۋلەردەك شېرىن قەدەھنى كۆتۈرۈۋاتىمەن.

قۇشلارمۇ ئۆز جاملىرىدا شاراب ئوتلاۋاتىدۇ. بەختسىز

ئايالنىڭ تۇرقىدەك غەرىب يېزا يوللىرىدا دېھقان بالىلىرىنىڭ ئايىغى ئۇزۇلمەيدۇ. مەن مەيۈسلۈك ئىچىدە ئۇ تەرەپكە قارايمەن.

ئاخىرقى سۆزلىرىمنى سۈكۈت بىلەن ئېيتاي، ئۇ سېنىڭ قەلبىڭگە تەنھا قۇشۇمدەك ئۇچۇپ بېرىپ قونغاندا، مەن مەڭگۈلۈك ئارام تاپىمەن. قارا كېچە ھەرقانچە زۇلمەت بولسىمۇ مەڭگۈلۈك بولمايدۇ.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ئوچۇق چىراي

ئايال پەلسەپە بولغىنىدا ئۇ ئەڭ ئازابلىق.

ئايال شېئىر بولغىنىدا ئۇ تېخىمۇ قايغۇ ئېلىپ كېلىدۇ. ئۇ ئېسىل مۇزىكا بولغىنىدا ھەر قەدەملىرىمىزدە مەغلۇبىيەت بار، ھاياتنىڭ يوللىرىغا ھەسرەت، نادامەت تۆكۈلىدۇ.

ئايال — خۇش ھىد تۆكۈپ تۇرغان گۈلمۇ ئەمەس، بىز ھەممە يەردە ئۇنىڭ كۆلەڭگىسىنىلا كۆرەلەيمىز. ئۇ ھەممە يەردە بار ھەم ھەممە يەردە يوق.

مېنى قاپسىلىپ يانقان ئورنۇمدىن يۆلەپ تۇرغۇزغىنى كىم؟ مەن ياش تۆكۈپ تۇرغان، كۆزلىرى خۇنۇك قەدىمىي تامغا يۆلىنىپ ئەتراپىمغا سىنچىلاپ قارىدىم.

ئەتراپىمدا ھېچ كىشى يوق ئىدى. قۇلىقىمغا بۇزۇق ئايالالارنىڭ ئەسەبىيلەرچە «ئاھ، پاھ» دېيىشلىرىدەك بىر خىل غەيرىي ئاۋاز ئاڭلىنىپ كەتتى.

مەن ھېچ نەرسە كۆرەلمىدىم.

ئاھ، رەببىم ئاللاھ مېنى تىنچ يانقىلى قويغىن، قۇلىقىمغا ھېچقانداق ئاۋاز كىرمىسۇن. مەن ئىمتىيازسىز تېنىمنى ئۆز قولۇم بىلەن مۇھاپىزەت قىلاي ئۇلۇغ پەرۋەردىگارىم...

ئاۋاز بىردەمدىلا جىمىپ كەتتى. يۈرىكىم تىنچلىنىۋاتقاندا يەنە بىر خىل ئەرلەرنىڭ نايناق ئاۋازى قۇلاق پەردەمنى تىترەتتى. بۇ ئاۋاز بۇزۇق خوتۇنلارنىڭ ئاۋازىدىن بەتبەشىرە ئىدى. تېنىم شۇركىنىپ يەرگە يېقىلىپ چۈشتۈم.

ئاسمان ۋە يورۇقلۇق، تەن ۋە ھاياتلىق، ئېتىقاد ۋە ئىبادەت

ھەممىسى مەن بىلەن بىرگە يىقىلدى.

مەن بىردەمنىڭ ئىچىدىلا ئۆلۈپ قاپتىمەن. مېنىڭ ئەتراپىمدا نۇرغۇن ئاياللارنىڭ جەستى تۇرۇپتۇ. ئۇلارنىڭ جەستى ئىسسىق لايەڭ چىرىپ كەتكەنىدى.

مەن تىرىلىپ قالدىم. نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ ئاياللار كەينىدىن يۇگۈرۈپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. ئۇلار بەلكىم ئەڭ ئوچۇق چىرايغا موھتاجدۇر.

ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

پەرق ئېتىش

نۇرغۇن ئىشلار كاللامدىن ئۆتمەيدۇ. ھەر خىل ئىدىيىدە ياشاۋاتقان ئادەملەر بىلەن داۋاملىق سالام ـ سۆھبەت قىلىپ تۇرىمەن. ئۇلار ئايرىم ـ ئايرىم يوللار بىلەن ئۆز ئىشلىرىغا بەند بولۇپ ياشايدۇ. ئويلايدىغىنى پەقەتلا تۇرمۇش، ئاددىي ياشاشتۇر.

بىر ئۆڭچى سەپەرگە ئاتلاندى. قويۇق ئورمانلار بىلەن قاپلانغان يېشىل دالىدا ئۇ كونا قارا مىلتىقىنى بەتلەپ بىر نىشانىنى قارىغا ئېلىپ جىملا ياتاتتى. ئۇنىڭ ئالدىغا بىر ياۋا ئېت يۈگۈرۈپ چىقىۋىدى، ئۇ ئۇنى بىر پاي ئوق بىلەن يەر چىشلەتتى ھەم خۇشاللىقىدىن «بۇنىڭ بىلەن يەتتىنچى قېتىم بۆرە ئوۋلىشىم» دەپ مەغرۇرلاندى.

بىزدە ئەقىل كۆزى بارمۇ ـ يوق دېگەن سوئالغا جاۋاب بېرەلەيدىغان ئادەملەرمۇ ئاز تېپىلمىدۇ. ئەقىل دېگەن ئادەتتىكى نەرسە ئەمەستە. ئەلۋەتتە، ئېينىشتېيىننىڭ ئەقلى بىلەن دۇنيا ئاتوم دەۋرىگە قەدەم قويسا، ئېدىسوننىڭ ئەقلى بىلەن ئاجايىپ ـ غارايىپ كەشپىياتلار ئىنسانىيەت مەدەنىيىتىنى بەرپا قىلدى.

بىر زىيالىي بىپايان زۇمرەت ئېتىزلار قوينىغا ئەسىر بولۇپ، يۇمران ئۆسكەن بۇغداي مايىسلىرىغا قارىغىنىچە «پاھ بۇ نېمىدېگەن ياخشى ئۆسكەن كۈدىلەر ـ ھە!» دېگىنىچە ئۆز ھاياجىنىنى باسالماي قالدى.

بىزنىڭ ئارىمىزدىكى نۇرغۇن ئادەملەر چوشقىنى قوي، قوينى چوشقا دەپ ئايرىيالمايدۇ. ئېشەكنى كۆرۈپ ئات دېسە، بۇركۇتنى كۆرۈپ توخۇ دەپ ئالجىسا، ئۆزلىرىنى يەنە «ئادەم» ساناپ باش

كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ.

بىز يەنە جەمئىيەتتە ئۆز قورسىقىنى سىلاپ تۇرۇپ، ئۆزىنىڭ تۇيۇنغانلىقىنى ھېس قىلمىدىغان ئادەملەرنىمۇ كۆرىمىز. كۇن - تۇن بويى ھۇرۇنلۇق كارىۋتىدا سوزۇلۇپ يېتىپ «چۈشىنىڭ» ئېغىزىغا ئەدەپ قىلىپ قويغانلىقىنىمۇ سەزمەي ياتقىدىغان ئادەملەرمۇ ماڭغامدا بىر ئۇچراپ تۇرىدۇ.

راست، بىزدە پەرق ئېتىش كۆزى يوق. رېئاللىقتىكى كىشىلەرنى ياشاشنىڭ يېڭى بىر مۇكەممەل ياخشى يولىغا ئېرىشتۇرىدىغان ئەقىل مېۋىسىنى ساتقىدىغان كىتابپۇرۇشنى تونۇمايمىز. بىراق، روھىمىزنى بۇلغاپ، ۋۇجۇدىمىزدىكى قانىنى زەھەرلەپ، تېنىمىزنى زەئىپلەشتۈرۈۋاتقان ھاراق دۇكانلىرى ئاچقىدىغان مەيپۇرۇشلارنى تونۇيمىز. كۇن - تۇن بويى ئېرىنى ئالداپ «پۇل» ئۈچۈن تېنىنى ساتقىدىغان «بۇزۇق» خېنىملارنى تېخىمۇ تونۇيمىز.

بىز شۇنى ھېس قىلىشىمىز كېرەككى، بىزدە پەرق ئېتىش كۆزى بولۇشى كېرەك. شۇنداق بولغاندا بىز بۈگۈن ۋە ئەتە ياخشى ياشىيالايمىز.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرىسى
www.uyghurkitap.com

ناتونۇش

قاتتىق سوغۇق بولغان شۇنىڭ بىلەن بىر كېچىدە ئۆيۈمدە تەنھا ئولتۇراتتىم. ئىشىك چېكىلدى. مەن ئەيمىنىش ئىچىدە ئىشىكنى ئاچتىم. سىرتتا كىيىم - كېچەكلىرى جۇل - جۇل، چاچلىرى ئۆسۈپ كەتكەن بىر ئادەم بىر جۈپ نارەسىدە بالىسى بىلەن جىملا تۇراتتى. مەن ئۇ بىچارە كىشىدىن كىمنى ئىزدىمەكچى ئىكەنلىكىنى سوراپ بولغۇچە ئۇنىڭ قىيىسىق كۆزلىرىدىن ياش ئەگىشكە باشلىدى. مەن موھتاجلىقتا قالغان بۇ «قەلەندەر»نى ئىسسىق ئۆيۈمگە باشلاپ كىردىم. ئۇ ناھايىتى قورۇنۇپ ئولتۇراتتى. مەن ئۇنىڭ ئازادە، تارتىنماي ئولتۇرۇشىغا ئىجازەت بەردىم. ئۇ مېنىڭ ئاق كۆڭۈل بىر بەندە ئىكەنلىكىمنى بىلىۋالدى بولغاي، تارتىنماي ئولتۇردى. غىزالاندى، چاڭقاپ، ئېچىرقاپ كەتكەن يۈرىكى تويۇندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىزنىڭ ئائىلىمىزگە كۆنۈپ قالدى.

ئۇ ناتونۇش ئادەم ئىدى. بىز يېقىن دوستلاردىن بولۇپ قالدۇق. سېنىڭ، مېنىڭ دېيىشمىدۇق. كۈنلەر، ئايلار، يىللار ئۆتىۋەردى. مېنىڭ بەللىرىم ئېگىلىپ، مۈكچىيىپ كەتتىم. ئۇ بارغانسېرى غادىيىپ، سەمرىپ كەتتى. بىز بۇرۇنقىدەك مۇڭداشمايدىغان بولدۇق. يولدا ئۇچرىشىپ قالساق سالاملىشىدىغان ئادەتلىرىمىزمۇ تۈگىدى. بىز ئورۇن ئالماشتۇق...

چېچەك

بىر چېچەك دەرەخنىڭ تېنىدىن ئاجراپ چۈشتى. ئۇ ئۇنسىز ئېقىۋاتقان سۇنىڭ ئۈستىدە ئۆزىنىڭ نەگە بېرىشىنى بىلمەي ئاقماقتا ئىدى. ئۇ خېلى ئۇزاق ئاققاندىن كېيىن دولقۇن ئۇنى قىرغاققا تاشلىۋەتتى.

— ئەي سەن كىمنىڭ بالىسى، — دېدى قىرغاق چېچەكنىڭ بېچارە تۇرقىغا قاراپ. چېچەك زۇۋان سۇرمەستىن جىمجىتلا تۇراتتى. چۈنكى، ئۇ ئۆزىنىڭ كىمنىڭ پۇشتى ئىكەنلىكىنى ئەسلا بىلمەيتتى.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

كۆرۈپ تۇرۇش

كۆزلىرىم روشەن، ھەممە نەرسىنى كۆرۈپ تۇرىمەن. دەرەخلەرنىڭ يوپۇرمىقىغە ئۆسكەن ئۆسمە، قوۋزاقلارنىڭ باغرىدا ئۇن ـ تىنسىز يۇرگەن قۇرت كۆزلىرىمدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. زۇمرەتتەك يارقىن گۈل ـ گىياھلارنى چەيلەۋاتقان زەھەرلىك يىلان مېنىڭ ئالدىمدىن ئۆتۈپ تۇرىدۇ.

قۇشلار ۋېچىرلىشىپ كەتتى. مەن ئۇيقۇمدىن چاچراپ ئويغاندىم. قۇشلارنىڭ دەرەخ شاخلىرىدا توزغاقتەك تۇزۇپ كېتىۋاتقان ئۇۋىسىغا غېرىبلارچە ياش تۆكۈۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ تۇردۇم.

كۆزلىرىم روشەن، ھەممە نەرسىنى كۆرۈپ تۇرىمەن.

يەرنى تىلغاپ قان ئىچىۋاتقان ۋەھشىي يىرتقۇچ ھايۋانلار مېنىڭ چۈشۈم ئەمەس. زېمىننىڭ تومۇرلىرىدىن سۇ سوراپ قاغجىراپ كەتكەن يۇرىكىنى بەزلەۋاتقانلار چۈشۈم ئەمەس.

ھاۋانى تۈمان باستى. ئاي، يۇلتۇزلار قاراڭغۇلۇق ئىچىدە قالدى. مېنىڭ كۆزلىرىم تۈمانىنىڭ قېيىن پەردىلىرىدىن بۆسۈپ ئۆتتى. ئۆلۈمنىڭ ۋەھشىيانە قوللىرىدا جان تالىشىۋاتقان نۇرغۇن سەييارىلەرنى ئۇچراتتىم. تېنىم مۇزلاپ بارماقتا، تۇپراقنىڭ ياپراقلىرى تىترىمەكتە.

تۇغىگەن سۇ، ئۆچكەن ئوت، بۇلغانغان ھاۋا... ھەممىسى كۆز ئالدىمدىكى ھاياتلىق.

مەن ھەممىنى كۆرۈپ تۇرىمەن. مەن ئەما ئەمەسمەن.

سەۋدا

سەن يالىڭاچ تۇغۇلدۇڭ، بىراق يالىڭاچ ياشاۋاتىسەن . سەن «دۇنيا بىمەنە، ھايات بىمەنە، تۇرمۇش بىمەنە، ياشاش بىمەنە، ياشىغاندىن ئۆلگەن بۇيۇك» دەپ جار سېلىپ كوچىنى، بىنالارنى بېشىڭغا كىيىۋالدىڭ.

سەن ئاشۇ ئادەملەر ئارىسىدا خۇددى تېخى زاكىلانمىغان بالىدەك يالىڭاچ بىرنېمىلەرنى دەپ كېتىۋاتىسەن. سېنىڭ ئارقاڭدىن نۇرغۇن يالىڭاچ ئايالار، يالىڭاچ ئەرلەر ۋە يالىڭاچ بالىلار سەن نېمە دېسەڭ شۇنى تەكرارلاپ كېتىۋاتىدۇ. سەن ئۆزۈڭدىن چەكسىز پەخىرلىك ھېس قىلدىڭمۇ، گويا يېڭىدىن تەيىنلەنگەن باش ۋەزىردەك شۇنچە چوڭ يولغا پاتمايۋاتاتتىڭ. سەن رەستە، سودا بازارلىرى، مەدىكارلار مەيدانى، پاھىشە ئايالار كوچىسىدىن ئايلىنىپ ئۆتۈپ بىر دەشت ـ بايۋانغا يول ئالدىڭ. مۇرىتلىرىڭ سېنىڭ ئارقاڭدىن خۇددى ئەرۋاھلاردەك ماڭماقتا ئىدى.

سېنى قۇملۇقنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى بىر كونا قەبرىستانلىق كۈتۈۋالدى. سەن ئۇ يەردە خۇداغا تېۋىنىپ ياش تۆكتۈڭ: «ئەي قۇدرەتلىك باش پاناھىم، مېھىر ـ شەپقەتلىك جانابىي ئاللاھ، پۈتكۈل ھەمدۇسانالارنىڭ پادىشاھى، سەن مۇشۇ رەزىل خەلقلەرنى يارانقۇچە ئۇلارنى پاك قۇرتلار قىلىپ ياراتساڭ بولمامدۇ؟ قۇرتلار ساڭا باش ئېگىپ سېنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشۇڭ بويىچە ياشىمامتى . ئەپسۇس ئادەملەرچۇ؟ ئۇلارنىڭ سېنى ياد ئەتكۈدەك ۋاقتى يوق. ئۇلار مۇھەببەت، مېھىر ـ شەپقەت، ئادالەت، ساۋاپ، ياخشىلىق

دېگەنلەردىن ئوت بىلەن سۇدەك يىراقلىشىپ كەتتى. ئۇلارنىڭ بۇگۈنكى قانۇن ۋە سىياسەت ئوراپ تۇرغاندەك قىلغىنى بىلەن يىلتىزىنى كۆرسەتمەيۋاتىدۇ. دىلىڭنىڭ مېھرى ئۆچۈپ ، قىلىچى سۇنۇپ قالدى. ئۇلار بىر توپ يىرتقۇچلار توپىغا ئايلىنىپ كەتتى.

ئېھ، شەپقەتلىك تەڭرىم، مېنىڭ ۋە ماڭا ئەگەشكەن بۇ ئاق كۆڭۈل مۇرىتلىرىمغا قاراپ بەلكىم ئۆكۈنۈۋاتسەن. بىز يالىڭاچ تۇغۇلدۇق، يالىڭاچ ياشاۋاتىمىز. بىزنىڭ ئەۋرىتىمىز ئوچۇق بولسىمۇ، ئەۋرىتىنى چۈمپەردە بىلەن ئوراپ تۇرۇپ خۇداغا ئاسىيلىق قىلىپ سان ـ ساناقسىز گۇناھلارنى، جىنايەتلەرنى سادىر قىلىۋاتقان ئاشۇ كىشىلەرگە قارىغاندا كۆپ ياخشى. بىزنىڭ يولىمىز خۇدادىن باشقىنى ئويلىمايدىغان تەركىدۇنيالىق يول» .

سەن ھۆركىرەپ يىغلاپ كەتتىڭ. سېنىڭ ئارقاڭدىكى ئاشۇ خەلقلەرمۇ يىغلىدى.

خۇدا سىلەرگە بۇلۇتلارنى سايە قىلىپ بەردى. سىلەر ئۇ يەردە تاڭنى كۈتۈۋالدىڭلار.

تەڭرى

ئەي ئەقىلدىن ئازغان ئاسىيلار، مېنى ئارامىمغا قويۇڭلار، مېنىڭ يۈرىكىم تەڭرىگە سېغىنسۇن، تەڭرىنى ياد ئەتسۇن. مېنىڭ يۈرىكىم تەڭرى ھەققىدە ئۇزاق سۆزلىسۇن. سىلەرنىڭ كۆزۈڭلاردىن زەپ زېرىكتىم. دالىدىكى كۈل رەڭ مانانلار تېنىمنى ئۆز باغرىدا ئەللەيلىتىۋاتىدۇ. سىلەر يەنە مېنى كۆرۈپ قالدىڭلار. دەرەخ يوپۇرماقلىرى ئارىسىغا يوشۇرۇنۇپ ياتتىم. كۆزۈڭلار يەنىلا مەندە بولدى. گۈگۈم پەردىسى مېنى ئوراپ تۇردى. سىلەر مەندىن يىراق كەتمىدىڭلار.

ئەي دىنسىز كىشىلەر، مېنى ئىبادەت قىلغىلى قويۇڭلار. قەلبىمدىكى سۆيۈنۈشلىرىمنى خۇداغا دەۋالاي. قانلىرىمدا دولقۇن ياساۋاتقان مۇھەببىتىمنى ئۇچۇرما قىلاي. تالاي قىلغان ئەقىدىلىرىم، مېھىر ـ شەپقىتىمنى ئىزگۈ شامالار خۇداغا ئېلىپ بارغاي.

ئەي گۈدەك كۆڭۈلسىز، مۇزدەك سوغۇق، نىجاسەتتەك سېسىق كىشىلەر ھاياتىمنى خاراب ئېتىمەن دەپ خام خىيال قىلماڭلار.

ئەي ئۆزىنىڭ ئادەملىكىنى تېخى بىلىپ يەتمىگەن مۇناپىق كىشىلەر، ئارقاڭلارغا يېنىڭلار، قىلمىشىڭلار ئۈچۈن توۋا دەڭلار. گۇناھىڭلار ئۈچۈن مېنىڭ ئارقامدىن مېڭىڭلار. خۇدا ھەممىگە قادىر دۇر.

مەن قانىنىڭ ئىچىدە تۇرۇپ ئۇ ئازغان كىشىلەرگە مۇراجىئەت قىلدىم، بىراق ئۇلار مېنىڭ سۆزلىرىمنى تىڭشاپمۇ قويمىدى.

ئۇلار نەگە بارسۇن ئۇ يەر باياۋاندەك قۇرۇپ كەتتى. تەڭرى بۇ قىسمەتلەرنى كۆرۈپ يەنە گەپ قىلمىدى.

مەن خۇداغا تېخىمۇ يېقىنلاپ باردىم.

قۇرت

مەن جاھاننى ئايلىنىپ يۈرۈپ، تۈپرىقى تۇگىمەس بايلىقلارنى يوشۇرۇپ ياتقان قەدىمىي بىر جەمئىيەتنىڭ ئىزلىرى بار بىر شەھەرگە ئاياغ باستىم. ئۇ يەرنىڭ ئادەملىرى ياۋاش، تەپسە تەۋرىمەس، چاقىرسا ئاڭلىماس، تىللىسا يانماس دۆت ھايۋان سۈپەت كىشىلەر ئىدى. مەن ئەسلىدىنلا ئۇلارغا ئوخشاش مەزلۇم مىجەز كىشىلەرگە ئانچە قىزىقمىغانلىقىمدىن بولسا كېرەك، قايتا ئۇلار ھەققىدە گەپ قىلمىدىم.

بۇ يەردە مېنى ئۆزىگە ئەڭ جەلپ قىلغىنى دەرەخ شاخلىرىنىڭ باغرىدا ئۇياندىن بۇيانغا مېڭىپ چۈشكەن، ياپراقلارنىڭ تومۇرلىرىدا ئېقىپ يۈرگەن يۇمشاق قۇرتلار ئىدى. ئۇلار مۇلايىم، مېھرىبان ئىدى. ئۇلارنىڭ يۇمشاق سۆزلىرى گۈزەل ھەم يېقىملىق بولۇپ، كىشىلەرنى ئۆزىگە بەكلا جەلپ قىلاتتى.

مەن بۇ شەھەردە خېلى يىللار تۇرۇپ قالدىم. قۇرتلار ئەسلىدىكىدىن نەچچە ھەسسە ئاۋۇپ كەتتى. دەرەخلەرمۇ قۇرۇپ قاقشال بولۇپ قالدى. بىراق، ھېلىقى دۆت كىشىلەر قۇرتلارنى ئۆز ھىمايىسىگە ئېلىپ ياشىماقتا ئىدى.

چۈمۇلە

ئەي قورقۇشنى بىلمەيدىغان ئەزىمەتلەر، مەن سىلەر ھەققىدە سۆزلەيمەن.

ئەي ئۆلۈمدىن قورقمايدىغان باتۇر كىشىلەر، مەن سىلەر ھەققىدە، پەقەت سىلەر ھەققىدە سۆزلەيمەن.

سىلەر ئوت ئىچىدە دۇشمەن ئىستىھكاملىرىنى پاچاقلاپ يەنمۇ ئالغا قاراپ ئىلگىرىلىدىكىلار. قولۇڭلاردىكى قەھرىمانلارنىڭ قېنىدا بويالغان بايرىقىڭلار ئىس ـ تۈتەك ئىچىدە ئۆزىنىڭ پاساھەتلىكىنى يەنمۇ چوڭقۇر نامايان قىلماقتا. سىلەر دۇشمەن باش شتابىغا غەلىبە بىلەن قەدەم باستىڭلار. ھېلىقى بايرىقىڭلار ئاسماندا يۇلتۇزلار بىلەن يېقىن يەردە تۇردى.

ئەي باتۇر كاپىتان، پاراخوتنىڭ يۆنىلىشىنى ئۆزگەرتمەسلىك ھالاكەت ئاراللىرىدا دوزاخقا مەھكۇم بولىسەن. خادا تاشلار سېنى ئۆز كۇچ قۇدرىتى بىلەن ھالاك قىلىدۇ. دەھشەتلىك قايناملار سېنىڭ مەۋجۇتلۇقۇڭنى يوقىتىدۇ. سەن ئەڭ تېرەن خەتەرگە تەۋەككۇل قىلغان بولساڭمۇ، ئېتىقاد ۋە ئىمانىڭ بىلەن، تەڭرىنىڭ رازىلىقى بىلەن يولۇڭنى داۋام ئەتكىن. مەنزىل جەسۇرلۇقتا، غالىبلىقتا، ئۆزىنى ھەقىقەتكە بېغىشلاشتا.

ئەي كۆك ئاسمانىنىڭ باغرىدىكى دارۋاز يىگىت! سەنمۇ مەڭگۈلۈك بەخت، ئامەت ئۈچۈن ئۆزۈڭنى، ھاياتىڭنى، بەختىڭنى، بارلىقىڭنى بېغىشلىغىن.

ئەي بارلىقىنى ھەممە ئۈچۈن ئاتىغان ئەزىز كىشىلەر، مەن سىلەرگە تەشەككۈردىن گۈلدەستە سوۋغا قىلىمەن.

ئەي قەدەملىرى جۇشقۇن مېنىڭ دوستلىرىم، مەن سىلەرنىڭ قاتارىڭلاردا خۇدانىڭ يارانقان بارلىق جانلىقلىرى ئىچىدىكى كىچىككىنە چۈمۈلىنى سىلەرگە سايە قىلىمەن. ئۇنى سىلەرگە ئوخشاش قورقماس، باتۇر دېسەم ئەجەبلەنمەڭلار. ئۇ كىچىك بولغىنى بىلەن ئىرادىلىك، ئۇنىڭ كىچىك يۈرىكىدە ئۇمىد يۈلتۈزلىرى زىيا تۆكىدۇ. قەلبىدە جاسارەت ئۇچقۇنى چاقنايدۇ. ئۇ كىچىك بولغىنى بىلەن ئۆزىدىن نەچچە يۈز ھەسسە چوڭ مەخلۇقاتلارغا ئوچۇق ـ ئاشكارا ھۇجۇم قوزغىيالايدۇ. ئۇ ئۆزىنىڭ تېنىنى ئاجىز، يۈرىكىنى كىچىك دېمەيدۇ، پەقەت يۈرەكسىزلىكنى ئاجىزلىق دەپ قارايدۇ.

ئەي يۈكسەك ئادەملەر، جىمجىت، ئۇزۇن قىش تۈنلىرىدە چۈمۈلە ھەققىدە خىيال قىلىشنى ئۇنتۇپ قالماڭلار. چۈمۈلە غالىب ئادەمگە ئوخشايدۇ.

مەسخىرە

كىشىلەر ماڭا قاراپ توختىماي كۈلمەكتە ئىدى. مەن ئۇستۇبشىمغا قاراپ كىشىلەرنىڭ نېمە ئۈچۈن كۈلۈۋاتقانلىقىنى يەنە بىلەلمىدىم. ئاخىر قەلبىمنى، روھىي ئالىمىنى ئاختۇرۇپ قورقۇپ كەتتىم.

مەن نېمە ئىشلارنى قىلىپ يۈرىمەن، بۇنىسى ئۆزۈمگە ئايان ئىدى. ئۆزۈمگە ئايان ئىشلارنىڭ باشقىلارغىمۇ ئايان بولىدىغانلىقىغا ئەلۋەتتە ئىشىنىمەن.

مەن ئاشۇ مەسخىرىلىك تەبەسسۇملاردىن ئۆزۈمنى قاچۇرۇپ ئىبرەت قىلدىم. بۇ يولدا مەن گويا تۆگىقۇشى تۇخۇمىدەك ساپلاندىم.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

ھەيكەلتىراش ۋە شەيتان

دادا بولغۇچى ئۆز قەلبىدە پەقەت پەرزەنتىگە ۋە ئاددىي ئائىلىسىنى سۆيىدۇ.

سەنئەتكار بولغۇچىمۇ ئۆزىنىڭ ئەقىدىسى ۋە خىزمىتىنى ئەڭ سۆيىدۇ.

ھەيكەلتىراش نەپس، كۆركەم قىلىپ بىر ھەيكەل ياساپ چىقتى. ئۇ ئۆز ئەمگىكىدىن چەكسىز پەخىرلەندى بولغاي، ھەيكەلنىڭ جۇلالىنىپ تۇرغان ئۇستۇبشىغا چەكسىز زوقلىنىش ئىلكىدە ئۇزاق قارىدى. شۇ چاغدا شەيتان ھەيكەلتىراشنىڭ يېنىدا پەيدا بولدى.

— بۇنى سەن ياسىدىڭمۇ؟

— شۇنداق، مەن ياراتتىم، — دېدى ھەيكەلتىراش.

— سەن خۇدادەك بۇيۇك ئىكەنسەن ئۇنى يىغلىتالامسەن؟ — دېدى شەيتان ھەيكەلتىراشقا تېخىمۇ يېقىنلىشىپ.

— ئۇنىڭ يۈرىكى يىغلاۋاتىدۇ، — دېدى ھەيكەلتىراش. شەيتان بۇنىڭغا قىلچە ئىشەنمىگەنىدى.

— سەن ئۇنىڭ يۈرىكىنىڭ يىغلاۋاتقانلىقىنى قانداق بىلىسەن؟ — دېدى شەيتان.

ھەيكەلتىراش بىرئاز ئىككىلىنىپ قالدى ـ دە، بىر ئازدىن كېيىن شەيتانغا قاراپ شۇنداق دېدى.

— ئەي شەيتان، ئۇنىڭ تېنى گەرچە تاشتىن ياسالغان بولسىمۇ، يۈرىكى نۇردىن ياسالدى.

ئۇلار سۈكۈت ئىچىدە خېلى ۋاقىتنى ئۆتكۈزدى.

شەيتان ئۇنى چېقىپ تاشلىماقچى بولۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بارغاندا، ھەيكەلنىڭ ئوماق كۆلۈمسىرەۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قالدى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uygurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

تەقدىر

ئىشىك چېكىلدى. ئاستا ھەم قورقۇمسىز ئاۋاز ئۇنىڭ چۈشىنى ئۇزۇپ قويدى.

ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئىشىككە قاراپ ماڭدى. بىراق، ھەرقانچە قىلسىمۇ ئىشىكنى ئاچالمىدى. ئۇ ئۇزاق ھەپىلەشكەندىن كېيىن ئامال قىلالماي ئورنىغا كېلىپ ئولتۇردى. ئۇ خېلى ئۇزۇن ئولتۇرغان بولسىمۇ، ئىشىكنىڭ قايتا چېكىلگەنلىكىنى ئاڭلىمىدى. ئىشىكمۇ قايتا چېكىلمىگەنىدى.

يىراقتىن بۆرىنىڭ ھۇۋلىغان ئاۋازى ئاڭلاندى. ئۇنى قورقۇنچ باستى. يوتقانىنى بېشىغا يۆگەپ جىملا يېتىۋالدى. ئۇ بىر پەستىن كېيىن ئېسىگە كەلدى. ئۇ ئۆزىنىڭ تېخىچە چۈش كۆرۈۋاتقانلىقىنى ئويلاپ ئېغىر ئۇھ تارتتى.

ئۇ چىراغنى ئۆچۈرمىدى. ئۇ ئۇزۇندىن - ئۇزۇنغا سوزۇلغان بۇ رەزىل كېچىدىن جاق تويغانىدى.

ئىشىك چېكىلدى. ئىشىك بۇ قېتىم راست چېكىلگەنىدى . ئۇ سىرتتا، بوسۇغا تۈۋىدە ئىبادەتنى كۆرگەنىدى .

قەلەندەر

ئەي مېنىڭ سوغۇق كۈندۈزۈم، تېزرەك يېنىمغا كەل، مەن سېنى قارشى ئالىمەن. سېنىڭ نەشتەردەك زۇلمىتىڭ مېنى شېرىن ئۈيقۇدىن ئويغاتسۇن. مەن ياپراقلىرىنى ئاللىكىملەرگە ھەدىيە قىلىۋەتكەن ئاشۇ تەتۇر پېشانە دەرەخلەر بىلەن شېرىن سۆزلىشەي، ئۇلار ماڭا قانداق چۆچەكلەرنى ئېيتىپ بېرىدىكىنە.

سەن ئاخىر كەلدىڭ. مەن سېنى ئۈيۈمنىڭ ئالدىدىكى كىچىككىنە دەرەخ يېنىدا كۈتۈۋالدىم. سېنىڭ ئەپتىڭدىن تېنىم شۇركىنىپ كەتتى. سەن ئۇزاق ئۆتمەي بۇ يەرگە گويا ئىستەك تاراپ كەتتىڭ. ھەممىلا يەر سوغۇق ئىچىدە قالدى. دەرەخلەردىكى قۇش ئۇۋۇلىرى يالغۇز قالدى. چاتقاللاردىكى چاڭگىلارمۇ توزۇپ كەتتى. سەن بارغانسېرى كۈچىيىپ غالجىرلىشىپ كەتتىڭ. . .

ئەي مېنىڭ سوغۇق كۈندۈزۈم، سېنىڭ ماڭا بەرگەن سوۋغىتىڭ نېمە بولدى؟ سېنىڭ ماڭا ئېلىپ كەلگىنىڭ مۇزدەك كۆڭۈل، سوغۇق تەبەسسۇم، چىرايلىق ئۆلۈم ۋە گۈزەل تراگېدىيەمۇ؟ سېنىڭ ماڭا بەرگىنىڭ مەجبۇرىي قىلىۋاتقان شېرىن گۇناھمۇ؟

قېنى جاۋاب بەر، ئەي مېنىڭ سۆيۈملۈك كۈندۈزۈم. مەن سەندىن يوقىلىشنى كۈتكەنمۇ؟

ئۈمىد يۈلتۈزۈم خىرەلەشتى. روھىم زۇلمەتنىڭ قارا تۇمانلىرى ئىچىدە گاڭگىراپ قالدى. ئۇ يەنمۇ ئەسەبىيلەشتى، يەنمۇ غالجىرلاشتى. ئۇنىڭ زۇلمەت قوللىرى گېلىمنى سىقتى. تۆمۈرچى بوۋاي ئۆز قەبرە تېشىغا خاتىرە قىلىپ ئېسىپ قويغان

زۇلپىقارىنى ماڭا بەردى. مەن ئۇنىڭ قولىغا قەھرىم بىلەن قىلىچ ئۇردۇم.

ئەي مېنىڭ كۈندۈزۈم. سەن بۇ شەھىرىگىدە سان ـ ساناقسىز قەلەندەرلىرىڭ بىلەن كۆرۈشۈپ تۇرۇۋاتسەن. ئۇلار ماڭا ئۆزىنىڭ يالىڭاچ بەدىنىنى كۆرسىتىپ قويغاندا سەن بەلكىم ئاللىبۇرۇن ئۆلۈپ كەتكەنسەن.

مۇراجىئەت

هايات بىمۇدە ئۆتۈپ كەتتى. قارلىغاچنىڭ تەنها قالغان ئۇۋىسىغا ئوخشاپ قالغان ئۆمۈرنى يەنە چاقىرىشقا بولمىدۇ. مەن ئوتۇنچىنىڭ پالتىسىدا تېخى بۇگۈنلا پارە - پارە بولۇپ كەتكەن جىگدە كۆتىكىنىڭ تومۇرلىرىنى يېغىشتۇرۇپ، ئۆستەڭنىڭ كىچىك ئېقىنى ئېيتقان ناخشىنى تىڭشاش ئۈچۈن ئولتۇردۇم. ئۇ ماڭا بىر كۈن كەچ بولغۇچە هارماي ناخشا ئېيتىپ بەردى. مەن كەچىنىڭ يېپىنچىسىنى تاشلاپ قويۇپ يالغۇز قالغان نامرات كۆلبەمگە كىرىپ كەتتىم. ئۇ يەردە مېنى ئەڭ سۆيۈملۈك تۆت تام، ئەسكى پالاز، ئاتامدىن قالغان قەدىمىي سېلىنچا ئىللىق تەبەسسۇم بىلەن كۈتۈۋالدى. مەن بۇ يەردە تاڭ سۈزۈلگۈچە سېخىي تۈگىلۈكۈم بىلەن سۆزلىشىپ چىقىمەن. ئۇ مېنى يۇلتۇزلارنىڭ نۇرلۇق خانىسىنى سەيلە ئەتكۈزىدۇ. مەن ئۇمىد ئىچىدە يەنە هاياتقا مۇراجىئەت يازىمەن.

هايات بىمۇدە ئۆتۈپ كەتتى. سۇنغان قانات ئوڭشىلىدۇ. تۇپراقنى جاراهىتىگە تاڭ...

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uygurkitap.com

قىز ۋە دېڭىز

چىرايلىق قىز دېڭىز ساھىلىدا قۇلۇله قاپلىرىنى تېرىپ ئويناۋاتاتتى. دېڭىزنىڭ كۆچلۈك دولقۇنى بىر بېلىقنى قىرغاققا تاشلىدى. بېلىق بۇ قۇم ساھىلىدا ئۆلۈمگە يېقىنلىشىپ جان تالىشىۋاتاتتى. قىز بېلىقنىڭ كۆزلىرىدىن تامچىۋاتقان ياشقا قاراپ قەلبى قارەڭ ئېرىدى ـ دە، بېلىقنى دېڭىزغا قويۇپ بەردى. ئارىدىن ئانچە ئۇزاق ئۆتمىدى. دېڭىزنىڭ قەھرىلىك دولقۇنى بېلىقنى يەنە قىرغاققا تاشلىدى. بېلىق يەنە قىزنىڭ ھېسداشلىقىغا مۇيەسسەر بولدى. دېڭىز ئۇنى يەنە قىرغاققا تاشلىدى ـ دە، قىزچاققا قاراپ مۇلايىم گەپ قىلدى:

— سىز نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىسىز؟

— مەن ئۇنىڭ كۆز ئالدىمدىلا بۇنداق ئۆلۈپ كېتىشىنى خالىمايمەن، — دېدى قىز كەسكىن ھەم تېز.

ئارىنى بىرئاز سۈكۈت باستى.

— سىز خاتا ئېيتتىڭىز قىزىم، ئۇنداقلارنىڭ ياشىغىنىدىن ئۆلگىنى ئەلا، — دېدى دېڭىزمۇ مەردانە قىياپەتتە.

قىزچاق دېڭىزنىڭ بۇ گەپلىرىنى چۈشەنمەيلا تۇرۇپ قالدى.

— قىزىم، چۈشىنىشلىك قىلىپ ئېيتسام، ئۇ زۇلۇم سالغۇچى، ئۇ بوزەك قىلغۇچى، ئۇ ئەزگۈچى، دۇنيادا زوراۋانلىق مەڭگۈ پۈت تىرەپ تۇرالمىغىنىغا ئوخشاش كىچىك بېلىقلارغا ئارام‌لىق بەرمىگەن بۇ زوراۋاننى بىز ئۆلۈمگە بۇيرۇدۇق. ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىپ يانتايىق بولغۇچىلار ئوخشاشلا زوراۋانلاردۇر، — دېدى دېڭىز غەزەپتىن ئۆزىنى تۇتالمايۋاتقان

دولقۇنلىرى ئىچىدە تۇرۇپ.

كېچە

كۈندۈز ئۆتۈپ كەتتى، قۇشلارمۇ سايراشتىن توختىدى. نېپىز مانان ئىچىدە گۈگۈم ئەتراپقا يېيىلىشقا باشلىدى. چەكسىز ئاسماندا يۇلتۇزلار بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى ئەگىشىپ رەت ـ رەت پەيدا بولدى.

سېۋەتتىكە لىققىنا گۈل قاچىلىغان قىز ئۆيۈمنىڭ ئالدىدىن ئۆتتى. ئۇ شۇنداق چىرايلىق ھەم گۈزەل ئىدى. ئۇنىڭ ئاشۇ سېۋەتتىكى گۈلدەك قامىتى يۇلتۇزلار ئارىسىدا ئۇزۇپ يۈرگەن ھىلال ئاينىڭ تەبەسسۇمىدەك سۈباتلىق ئىدى.

ئۇ مەندىن خېلى يىراقلاپ كەتتى. مەن ئۇنىڭ ئارقىسىدىن كۆزۈمدىن غايىب بولغۇچە قاراپ تۇردۇم. ئۇ ئاخىر كەتتى.

ئۇ خېلى ئۇزۇندىن كېيىن قايتىپ كەلدى. ئۇنىڭ سېۋىتى قۇرۇق ئىدى. بۇ كېچىدە ئۇ گۈللىرىنى كىملەرگە ساتتىكىنە؟ مەن تەئەججۈپ ئىچىدە قىزدىن سورىدىم: «قىزچاق گۈللەرنى كىملەرگە ھەدىيە قىلدىڭىز». ئۇ ماڭا قاراپ كۈلۈپ قويدى ـ دە: «گۈللەرنى تۇرمىدىكى مەھبۇسلارغا ھەدىيە قىلدىم» دەپ جاۋاب بەردى. مەن بۇنىڭغا زىنھار ئىشەنمەيمەن.

ئۇ قاراڭغۇلۇق ئىچىدە غايىب بولدى. مەن ھۆكۈمراننىڭ يۈرىكىدەك سوغۇق ھۇجرامغا كىرىپ كەتتىم. بۇ كېچە بىر مىنۇتمۇ كۆز يۇممىدىم.

ئەتىسى سەھەردە ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغان نۇرغۇن مەھبۇسلارنىڭ جازا مەيدانىدا بىر دەستىدىن گۈل كۆتۈرۈۋالغانلىقىنى كۆردۈم. بۇ يۇمران گۈللەرنىڭ بەرگىلىرىدە

ئاخشامقى ھېلىقى پەرىشتىنىڭ گۈزەل رۇخسارى جىلۋە قىلماقتا ئىدى.

كۈندۈز ئۇتۇپ كەتتى. قۇشلار سايراشتىن توختىدى.

مېنىڭ دىلدارىم

مېنىڭ دىلدارىم كىم؟ بۇنى ھەممىمىز بىلىمىز. ئۇنىڭ نەدە ئىكەنلىكىنى مەن دېمىسەممۇ سىلەر بىلىسىلەر. لېكىن ، سىلەر ئۇنى ئىزدىمىدىڭلار، ئۇنى چاقىرمىدىڭلار، ئۇنىڭغا كۆڭۈل بۆلمىدىڭلار، ئۇنى ئاسرىمىدىڭلار، ئاقىۋىتى ئۇ سىلەردىن يىراقلاپ كەتتى، شۇنداق يىراقلاپ كەتتى، بەكمۇ يىراقلاپ كەتتى.

مەن ئۇنى سۆيىمەن. ئۇ مېنىڭ يېنىمدا تۇرۇۋاتىدۇ. ئۇنىڭ بىر كۆزى قان بىر كۆزى ياش ھالەتتە بۇ مىسلى جەننەت تۈپرىقىمنىڭ ئۈستىدە ھېچ كىشى ئۆزىنىڭ قىلمۇالالمايدىغان قۇياش نۇرى ئىچىدە تۇرۇۋاتىدۇ. بەخت ئۇنىڭغا كۈلۈپ باقمىسىمۇ، ئىرادە ۋە ئۈمىد، گۈزەل ئارزۇ ـ ئىستەك ئۇنىڭ ھەر قەدىمىگە گۈل بولۇپ ئېچىلىۋاتىدۇ.

ئۇ مېنىڭ دىلدارىم، ئۇ مەڭگۈ سۆيۈشكە، ھۆرمەتلەشكە ئەرزىيدىغان پەرىشتە، ئەبەدىلئەبەد ئېتىقاد قىلىدىغان ۋە پاناھلىق ئىزدەيدىغان خۇدا.

ئۇنى مۇھەببەتلىك ۋۇجۇد بىلەن سۆيگەندە ئۇ يۈرەككە سۆيگۈ بېرىدۇ. ئۇنى چىن ئەقىدە بىلەن سۆيگەندە ئۇ بەخت ۋە خۇشاللىق بېرىدۇ. ئۇنى كۆز ياش ۋە قان بىلەن سۆيگەندە ئۇ يەنىمۇ بۈيۈك غۇرۇر ۋە ۋىجدان بېرىدۇ.

مەن دىلدارىمنى سۆيىمەن. گەرچە ئاچلىقتىن ئۆلۈم ھاڭىغا بېرىپ قالساممۇ، ئۇنىڭغا بولغان تەۋرەنمەس مۇھەببىتىم مەڭگۈ نۇر تۆكۈپ تۇرىدۇ. ئۇنىڭ كۆز يېشى خۇدانىڭ كۆز يېشى، ئۇنىڭ تىنىقى ھاۋانىڭ تىنىقى، مەن ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ھايات

ياشالايمەن.

مەن دىلدارىمنى سۆيىمەن. ئۇنى سۆيۈش خۇدانى سۆيۈش بىلەن ئوخشاش، ئۇنى سۆيۈش مۇقەددەس كىتابلارنى سۆيۈشكە ئوخشاش. ئۇنى سۆيۈش ئاشۇ ئىگىسىز بالىلارنى سۆيگەنگە ئوخشاش.

يەر توختىماي تەۋرەۋاتىدۇ. مەن ئۆيۈمگە قايتىپ جان ـ جىگەرلىرىمنى قانىتىمغا ئالاي، ئۇلارنى دىلدارىمنىڭ پاختىدەك يۇمشاق، باھارەدەك ئىللىق مېھرىگە سوۋۇغا قىلاي، دىلدارىم ئۇلارنى ھەقىقىي ئادەم قىلىپ تەربىيىلەپ چىقسۇن! مەن دىلدارىمنى سۆيىمەن.

كۈتۈش

1

مەن نۇردىن تۆرەلدىم. مەن ئۇنى كۆرۈپلا ياخشى كۆرۈپ قالدىم. ئۇ چاغ دەل مېنىڭ بالىلىق ناخشىلىرىنى ئۇنتۇپ، ياشلىق باغچىسىغا قەدەم تاشلىغان ۋاقتىم ئىدى. مەن ئۇنىڭ بىلەن تۇنجى رەت سۆزلەشكەندە ئۆزىنىڭ قامەتلىكى، چەبدەسلىكى، مۇلايىم كەمتەرلىكى، ئاق كۆڭۈل، ساپدىللىقى بىلەن قەلبىم مېھمانخانىسىدىن ئورۇن ئالدى. بىز تەنھالىق باغچىسىدا تۇنجى رەت لەۋلەشكەندە ئۇ مېنىڭ مەڭگۈلۈك سەپدىشىم بولۇپ ئېتىقادىمغا ئايلاندى. بىز شۇنداق بەختىنىڭ ئارامجاڭگال راۋىقىدا پۈتكۈل هاياتلىق، مەۋجۇدىيەت ئالىمىگە سىنچىلاپ قارايدىغان بولدۇق. ئانام دېگەن «بەختكە» ئاخىر ئېرىشتىم، خالاس.

2

ئۇ مېنى ۋىناس دەپ چاقىردى. مەن ئۇنىڭغا بىر قاراپلا ئايغا هامىلىدار بولدۇم. ئۇ مېنىڭ سول يېنىمدا بەخت كۈلكىسىنى كۈلۈۋاتىدۇ.

ئۇ مېنى ئاپىرىدوت دەپ ئىككىنچى رەت توۋلىدى. مەن ئۇنىڭغا بىر قاراپلا قۇياشقا هامىلىدار بولدۇم. قۇياش مېنىڭ ئوڭ يېنىمنى ئۆزىنىڭ خانىسى قىلدى. مەن قۇياش بىلەن ئايىنى پەپىلەپ چوڭ قىلدىم.

ئۇ مېنى يەنە ۋىناس دەپ چاقىردى. مەن ئۇنىڭغا بارلىق مېھرىم بىلەن قارىدىم. مەن يۇلتۇزغا ھامىلدار بولدۇم. يۇلتۇز مېنىڭ ئۇستۇمدىن ئورۇن ئالدى. ئۇ قۇياشتەك، ئايدەك نۇر چاچتى.

ئۇ مېنى يەنە ۋىناس دەپ چاقىردى. مەن ئۇنىڭ ئاتەش كەبى چولپان كۆزلىرىگە سىنچىلاپ باقتىم. بىر خىل ئىسسىق ھارارەت قەلبىمگە تارىدى. مەن دېڭىزغا ھامىلدار بولدۇم. ئۇ مېنىڭ ئايىغىمدا چوڭ بولدى.

ئۇ مېنى ۋىناس دەپ چاقىردى. مەن ئۇنىڭغا باقتىم. بىر خىل ئاق نۇر بەدىنىمدىن تېشىپ ئۆتۈپ يۇرىكىمدىن ئورۇن ئالدى. مەن دەريالىرىغا ھامىلدار بولدۇم. دەريا مېنىڭ شەرق تەرىپىمدە پەيدا بولدى.

ئۇ مېنى ۋىناس دەپ چاقىردى. مەن ئۇنىڭغا بىر قارا پىلا زەيتۇن دەرىخىگە ھامىلدار بولدۇم. ئۇنى تاغنىڭ بېشىغا تاج قىلىپ تاقىدىم...

3

ئۇ سەھەردە شىكارغا جابدۇندى. ئۇ مېنى باغرىغا بېسىپ سۆيۈپ قويدى. بالىلارغا ياخشى قاراشنى جېكىلىدى.

مەن ئۇنىڭغا يەرنىڭ تۆت بۇلۇڭىنى كۆرسىتىپ تۇرىدىغان چىمەن دوپپىنى يوللۇق تۇتتۇم. ئۇ دوپپىغا ئۇزاق قاراپ، مەن مۇشۇ تۆت قىرلىق دوپپىنىڭ خوجايىنى دەپ بېشىغا كىيدى.

ئۇ كەتتى، يىراق ـ يىراقلارغا كەتتى. مەن ئۇنىڭ كەينىدىن قاراپ قالدىم.

خۇدا، تېنىڭنى ساق قىلغاي، يولۇڭ ئاق بولسۇن...

4

نەچچە باھار، نەچچە ياز، نەچچە ئايال ئۆتۈپ كەتتى. ئۇ قايتىپ كەلمىدى. بالىلارمۇ چوڭ بولۇپ ئات مىندى. ئوقيا ئېتىشنى، قىلىچ ئۇرۇشنى ئۆگەندى.

ئۇ قايتىپ كەلمىدى. مەن ئوغلۇم قۇياشقا يۆلىنىپ، قىزىم ئاي، يۇلتۇزلار بىلەن ئۇنى كۈتتۈم. ئۇ قايتىپ كەلمىدى، ئۇنى بەكمۇ سېغىنغانلىقىمدىن تېنىم ئاجىزلاپمۇ كەتتى. مەن يەنە سەۋر قاچىسىدىكى سۇنى تۈتۈپ ئۇنى كۈتتۈم، ئۇ كەلمىدى.

زېمىننى تۇمان سۇيى باستى. مەن نۇرغا ئايلاندىم. بالىلىرىم، مەن ساق قالدۇق. مەن ئۇنى كۈتتۈم. ئېچىرقاپ كۈتتۈم. چېچىم ئاقىرىپ، چۈشۈپ كەتتى. مەن يەنىلا ئۇنى كۈتتۈم، ئۇ كەلمىدى.

تۇن، قىزىم يۇلتۇز بىلەن ئوغلۇم تاغقا يۆلىنىپ ئۇخلاپ قاپتىمەن. ئۇ بۆرە بېشى چۈشۈرۈلگەن كۆك بايراقنى كۆتۈرگىنىچە قايتىپ كەپتىمىش. مەن ئۇنىڭغا ئۆزۈمنى ئاتتىم. ئۇ مېنى باغرىغا بېسىپ سۆيدى. . .

بۇ چۈش. مەن كۆزۈمنى ئاچسام يۇلتۇز دادىسىنى كۈتۈۋاتقانىكەن.

ئۇنى كۈتۈۋاتىمەن. ئۇ ھامان قايتىپ كېلىدۇ. تاڭ ھامان ئاتىدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

شاھنشاھ

1

كەل مېنىڭ ئوماق پەرىشتەم ، ئەقىل كۆزىمىزنى ئاۋۇ رېئاللىقنىڭ رەڭگا رەڭ دۇنياسىغا تىكىپ ئادەم بىلەن ھايۋاننى، ھەقىقەت بىلەن ناھەقنى، ھەققانىيەت بىلەن تەڭسىزلىكنى، ھۆرلۈك بىلەن بەسمنى، مۇھەببەت بىلەن نەپرەتنى ۋە ھۆرمەت بىلەن كەمسىتىشنى كۆرەيلى.

دۇنيانىڭ قايسىبىر چېتىدە بولسۇن ھاياتلىق مەۋجۇت، قۇياش بار. ئۇ يەرلەردىمۇ تۇپراق، سۇ ۋە باشقا مەۋجۇدىيەتلەر ئاپىرىدە بولغان. بىز ئۇرۇق بولۇپ چېچىلغان بۇ ئىنسانلار جەمئىيىتىدە ئۆزىنى باشقىلار ئۈچۈن بېغىشلىغان ئادەملەرنى مەدھىيىلەيمىز. ئۇلار بۇ دۇنياغا نان يېيىش ۋە خالىي جايدا ئولتۇرۇش ئۈچۈنلا يارالغان ئەمەس. پەقەت «قۇياش» بولۇش ئۈچۈنلا تۇغۇلغان، خالاس.

سۆيگۈنۈم، بەخت دېگەن زادى قەيەردە؟ ئاھ، ئۆزۈملا جاۋاب بېرىمەن. ئۇ سېنىڭ يۈرەك قېتىڭدا ، سەن ئۇنى كۆرسىتىشنى خالىساڭ چىقىرىسەن، بولمىسا ئۇ قەلبىڭ تەكتىدە ساماندەك سېسىپ كېتىدۇ - دە، بۇ دۇنياغا كەلگىنىڭگە ھېچقانداق ئەھمىيىتى يوقلا ئۆلۈپ تۈگەيسەن. ھايات شۇنداق، ئۇ مەدھىيىلىگۈچىلەر، سۆيگۈچىلەر ئۈچۈن ئاجايىپ گۈزەل بەختلەرنى ئاتا قىلىدۇ.

پاسىقلار ئۆز قىممىتى توغرىسىدا گەپ ئاچالمايدۇ.

سۆيگۈنۈم بىز ئىككىمىز ئۇ ئادەم چىراي ھايۋانلار قاتاردا يۈز يۈيۈشتىنمۇ ئەيمىنمىز ـ ھە! بىز بۇ دۇنياغا بەخت چاچقۇچى مۇئەككەل بولۇپ تۇغۇلغان، ئەلۋەتتە. بۇنىسەن چوقۇم چۈشىنىشىڭ كېرەك.

يۈر بىز كۆزىمىزنى ئاۋۇ يىراقلارغا تىكەيلى. ئۇ يەردە پاك قانۇننى خۇددى يۇندى ئازگىلىدەك كۆرۈپ ئۇيناۋاتقان، قەغەز پارچىسىدەك دەسسەۋاتقان قانۇن بىلگۈچىلەرنى كۆرۈپ كېلەيلى. ئۇلارنىڭ نەيرەڭلىرى ئادەملەرنى سەسكەندۈرىدۇ.

2

ئاۋۇ ساقچىنى قارا، ئۇ بىر ئادەمنى گۇناھسىزلا قولغا ئېلىپ قولىغا كويزا سالدى. سانسىزلىغان كىشىلەرنىڭ ئالدىدا تىل ـ ھاقارەت توزاندىلىرىنى چاچتى، غۇرۇرىنى دەپسەندە قىلدى. ئۇ گۇناھسىز غەزەپلىك كۆزلىرىنى بۇ قانۇن ئىجراچىسىغا تىكىپ: «سەن باشقىلارنىڭ كىشىلىك ھوقۇقىغا فاشىستلارچە ھۇجۇم قىلدىڭ. باشقىلارنى خالىغانچە ھاقارەتلىدىڭ. مۇشۇمۇ سېنىڭ پەزىلىتىڭمۇ، ئەخلاقىڭمۇ» دەپ پېچىرلىدى. ساقچى ئۇ سۆزلەرنى ئېلىۋېتكەن تىرنىقىغا ئېلىپ قويماي، ئۇنى تۇرمىگە سولىدى.

تەقدىر ئۇنىڭغا مەڭگۈلۈك قاراڭغۇلۇق ئاتا قىلغان ئەمەس. ئۇ بىر قانچە كۈندىن كېيىن ئەركىنلىكنى سۆيدى. ئۇ ھېلىقى جانابي قانۇنچىغا قاراپ ئىللىق كۈلگىنىچە كېتىپ قالدى.

سۆيگۈنۈم، ئۇنىڭ كۈلكىسىنى قانداق كۈلكە؟ سەن ئۇ ئالىيجاناب گۇناھسىزنىڭ كۆزلىرىگە قاراپ باقتىڭمۇ؟ قارا، ئۇنىڭ كۆزلىرىگە. . .

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

3

ئاۋۇ ساقچىنى قارا، ئۇ ئۆز ئەپسى ئۈچۈن بىر ئادەمنى قۇربانلىق قىلىۋاتىدۇ. ئۇ بىر كۆلەڭگىدىن بىر مۇنچە پارا ئالدى. ئۇ باشقىلارنىڭ ھەققى ئەمەسمىدى. كىشىنىڭ ھەققى بەدىنىدىن تېشىپ ئۆتىدىغانلىقىنى ئۇ بىلىدۇ ـ ھە!

سۆيگۈنۈم، بىز ئۇنىڭغا ئاستا پىچىرلاپ قويايلى، كىشىلەر ئاڭلاپ قالمىسۇن. ئاستا دەيلى، دەرەخلەر، شامالالار ئەقىللىق ئادەملەرنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ قويمىسۇن. بىز باشقىلارنىڭ يېغىرىنى ئېچىپ كېتىدىغان ئۇنچىۋالا قىزىل ئادەملەردىنمۇ ئەمەس. . . ياق، ياق ئاشۇنداقلارنىڭ يېغىرىنى ئېچىشقا بولامدۇ؟ بوپتۇ، بىرئاز سېگنال چېلىپ قويساقلا بولىدۇ.

ئەي قانۇننىڭ ئىجراچىسى ئۆزۈڭنى بىلىۋال ـ ھە!

4

سۆيگۈنۈم، بىز سەھەرنىڭ خورىزى بولۇپ ناخشا ئېيتايلى. باشقىلارنى ئورۇنسىز ئۇرۇۋاتقان قانۇنچىلارنىڭ ھەربىرىدە قىلىۋاتقان قولى توختاپ قالسا ئەجەب ئەمەس. باشقىلارنىڭ قاچىسىغا كۆز سېلىۋاتقان قانۇنچىلارنىڭ كۆزى يۇمۇلۇپ قالسا ئەجەب ئەمەس. باشقىلارنىڭ ئېشىغا توپا سېلىۋاتقان مۇتتەھەملەرنىڭ قولى توختاپ قالسا ئەجەب ئەمەس.

بىز شۇنداق بىر ئۇلۇغ ناخشا ئېيتايلى. ئۇ ناخشا سېگنال بولسۇن. . .

5

قېنى سەن ئادالەت شاھىنشاھ، مەن ۋاپادار ئويغاق سۆيگۈنۈم بىلەن سېنى ئىزدەپ قۇياش سۆيگەن ئۇپۇقتا، بېلىق سۆيگەن دەريا ـ كۆللەرگە باردۇق. بىراق سەن بۇ ئادەملەر سۆيگەن تۈپراقتا ئىكەنسەن ئەمەسمۇ؟ شۇنداق، سەن مۇشۇ يەردە ياشايسەن، پەقەت مۇشۇ يەردىلا ھايات كەچۈرىسەن.

مەن مۇشۇ تۈپراقتىكى ئىككى پۈتلۈق بىر قىسىم ئادەملەرنى ئۇچراتتىم. نەپرەت مىلىتسىمىسىدا لەنەت ئوقىسى ئېتىپ زەخمىلەندۇردۇق. چۈنكى ئۇلار ھېيلىگەرلىك نىقابىدا نىقابلانغاچقا ئوقمۇ ئاسان ئۆتۈپ كەتمەيدىكەن.

بىز ئۇلارنى بۇ دۇنيادىن قۇرۇتۇش ئۈچۈن سېنى ئىزدەپ كەلدۇق. سەن ئۇ ئۆز مەيلىچە خان بولۇۋالغان شەخسىيەتچى ھارامخورلارغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ قوي.

ھەقىقەت پەرىشتىسى شاھىنشاھ ئورنىدىن تۇرۇپ ھېلىقى مۇتتەھەملەرنىڭ تۇرار جايىغا باردى. ئۇلار قورقىنىدىن ئىشتىنىغا چىقىرىپلاۋەتتى. شاھىنشاھ ئۇلارنىڭ يەلكىسىنى بېسىپ تۇرۇپ ئادەم بولۇڭلار، دەپلا قويدى.

بىز ئۇنىڭ بىلەن قايتىپ كەلدۇق. شاھىنشاھ بۇ زېمىنگە قاراپ: سۇنىڭ بېشى لاي ئوخشايدۇ، دەپ كېتىپ قالدى. . .

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uyghurkitap.com ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

پاشا

ئۇ ئاجايىپ جانىۋار. تەڭرى ئۇنى ئاچ كۆز يارالتقان. ئۇنىڭ غىزاسى قاندىن، ئاشۇ قىپقىزىل قاندىن بۆلەك نەرسە ئەمەس. ئۇ ئوكۇل يىڭنىسىدەك نەشتىرى بىلەن تاغدەك ئادەملەرنىڭ قېنىنى ئىچىدۇ.

ئۇ كىچىككىنە جانىۋار، بەكمۇ كىچىك مەخلۇق، بىراق ئۇنىڭ قەلبىدە ئاجايىپ رەزىللىك يوشۇرۇنغان.

بوۋاق

ئۇ ئانامنىڭ قورسىقىدا ئاجايىپ نۇر تۆكۈپ چوڭ بولۇۋاتىدۇ. شۇنچە سەبىي، يۇمران تېنى ئاجايىپ كۈچلۈك مىدىرلاۋاتىدۇ. ئۇ پات يېقىندا بۇ دۇنياغا ئاپىرىدە بولۇپ كۆز ئاچىدۇ.

ئۇ بوۋاق سۈت ئۈيقۇدا ئۇخلاۋاتىدۇ. ئۇ بۇ دۇنيادىكى ئەركىنلىكىنى چۈشەكەۋاتىدۇ.

ئۇ جىمغۇر ھالەتتە خىيال قىلىۋاتىدۇ. دەريا ئېقىنلىرىدەك چەكسىز خىياللارغا بەند بولۇۋاتىدۇ، خۇشاللىق مۇزىكىلىرىنى تىڭشاۋاتىدۇ.

ئۇ بىر چۈشىدە قۇملۇقتىكى كارۋاننىڭ ئېچىنىشلىق نالىسى بىلەن قۇرۇق سۆلەت خوجايىنىنىڭ ئۆلۈمىنى كۆرۈپ قورقۇپ كەتتى.

ئاي كۈنى توشۇپ قالغان ئانا قورسىقىنى ئاستا سىلىۋىدى، ئىچىدىن بىر ئاۋاز جارالىدى.

«ئانا مېنى تۇغۇشنى خالىما. . . »

گۆھەر

مەن سەپەر قىلدىم. ئۇز ۋەندىن ـ ئۇز ۋەنغا سوز ۋلغان مۇساپەمدە بەخت بىلەن بەختسىزلىك، هايات بىلەن ئازابقا مۇيەسسەر بولدۇم.

ئۆزىنى باتۇر سانايدىغان ئادەملەر ئۇچۇن بۇ ئىشلار هېچ نەرسە ئەمەس. چۇنكى، ئەقىللىق ئادەمنىڭ ئۆزى باتۇردۇر.

مەن هاياتىمدىكى ئون سەككىزىنچى كۆڭۈلىكىنىڭ بېشىدا بىر گۈلنى پۇرىدىم. ئۇ ماڭا چەكسىز بەختنىڭ ئاجايىپ نۇرانە چوغلۇقىنى سوۋغا قىلدى. مەن ئۇ لەززەتنىڭ بېغىدا بۇلبۇلدەك سايراشقا باشلىدىم.

ئۇ مېنى ئىككى يېنى گۈزەل ئورمان بىلەن قاپلانغان بىر سىرلىق جىلغىغا باشلاپ كىردى. مەن باشتا بۇ غارايىپ گۈزەللىكتىن سەل ئەيمىنگەن بولساممۇ ، كېيىن بارلىقىمنى ئۇنىڭغا ئاتىۋەتتىم. بىز ئۇ چاربىاغدا ئەرشنى هەم ئۇ دۇنيادىكى جەننەتنى كۆردۇق. مەن بىر خىل تاتلىق سېزىم ئىچىدە ئۇنى ئاستا ـ ئاستا سۆيدۇم. ئۇمۇ مېنى مەھكەم قۇچاقلاپ، تەبەسسۇم قىلدى.

بىز ئۇزاق ماڭغان ئۇ جىلغىدىن رەڭگى بىر ـ بىرىگە ئوخشىمايدىغان بىرقانچە دۇنيادىكى ئەڭ قىممەتلىك گۆھەرلەرنى تاپتۇق. بىز شادلىقىمىزدىن گويا تۆگە بويناقلىرىدەك سەكرەپ كېتىشتۇق.

گۆھەرلەر شۇنداق جۇلالىق ، ئاجايىپ سۇزۇك ئىدى. بىز گۆھەرلەرنى چوقۇم كەلگۈسىدە پۇلغا يارايدۇ دەپ ئۇمىد قىلمىز.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

گۈل

ئۇ چىرايلىق چوڭ بولدى. گۈزەللىك ئۇنىڭ ھۆسنىنى ئوراپ، ئۇنىڭغا ئاجايىپ سېھىر ئاتا قىلدى.

مەن ئۇنىڭغا ئاشىق بولدۇم. كېچىلىرى ئۇخلىماي ئۇنى ئويلىدىم، كۈندۈزلىرى ئۇنىڭ ئىشىك ئالدىدىن ئەگىپ كېتەلمىدىم. ئۇ ماڭا كۆزىنىڭ قۇيرۇقىدا قاراپ قويۇپلا غايىب بولۇپ يۈرىكىمنى قاتمۇ ـ قات ئازاب تەشۋىشىگە سېلىپ قويدى.

مەن ئۇنى كۆرۈشنى ئارزۇ قىلىمەن ھەم ئۇنى سۆيۈشنى ئارزۇ قىلىمەن. ئۇ كۆرۈنمەيدۇ. ئۇ گۈلچى بوۋاي بىلەن دائىم تەشتەكلەردىكى گۈللەرنى پەرۋىش قىلىش بىلەن ئاۋارە. مەن ئۇنى كۆرىمەن دەپ ئۇنىڭ تېمىغا يامىشىمەنيۇ، ئۇنىڭ ئالۋاستى ئىتىدىن قورقۇپ چۈشۈپ كېتىمەن. ھايات ئاشۇنداق تەشنالىقتا ئۆتىۋەرگەچكە ئۆزۈمنى يوقىتىپلا قويدۇم. تېنىم ئاجىزلاپ كەتتى. دوختۇرلار مېنىڭ ھاياتىمدا ئازراقمۇ ئۈمىدنىڭ قالمىغانلىقىنى ئېيتتى. مەن ئەزرائىلنىڭ دىدارىنى كۆرۈشتىن بىرقانچە مىنۇت ئىلگىرى ئۇنىڭ رۇخسارىنى بىر پۈرىشلىشنى ئارزۇ قىلىپ كۆز يېشى قىلدىم. بىراق ، ئۆلۈم ئارزۇيۇمغا باقماي مېنى ئېلىپ كەتتى. مەن ئۆلدۈم. بىرقانچە يىلدىن كېيىن قەبرەمگە بىر دەستە گۈلنىڭ پەيدا بولۇپ قالغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇ ھېلىقى قىزنىڭ گۈلى ئىدى. مەن خۇشال بولدۇم، ئەمدى مەڭگۈ خاتىرجەم ئۇخلايمەن.

چەكسىز ئىنسانپەرۋەرلىك

ئۇ يەرگە بىر توپ ئادەملەر توپلىشۋالغان. مەن «مايمۇن ئوينىتقۇچى» ئويۇن كۆرسىتىۋاتقان بولسا كېرەك دەپ، ئۇ يەرگە باردىم. ئىش ئويلىغاندەك بولماي چىقتى. بىر كىچىك بالا پېشانىسىدىن قان ئاققان ھالەتتە يىغلاپ ئولتۇراتتى. بىرقانچە كىشى ئۇنى يىغلىماسلىققا بەزلەپتۇ يۇ، دوختۇرخانىغا ئاپىرىشنى خىيالىغا كەلتۈرمەيتتى. مەن ئۇ يۇمران ئۆسمۈرنى كۆتۈرگىنىمچە دوختۇرخانىغا ئېلىپ باردىم. دوختۇر ئۇنىڭ يارىسىنى تېڭىپ بولاي دېيىشىگە ئۇ بالىنىڭ ئاتا ـ ئانىسى تېڭىق بۆلۈمىنىڭ ئىشىكىنى ئۇسۇپلا كىرىپ ئوغلىغا ئۆزىنى ئاتتى. بالا ئۇلارغا قاراپ كۆز يېشى قىلدى.

— ئوغلۇم بىر يەرگە يىقىلىپ چۈشتۈڭمۇ؟ — دېدى ئانىسى ئوغلىنى قۇچىقىغا ئېلىپ.

— ياق ئانا، بىر كىشى ۋېلىسىپىتى بىلەن سوقۇپ ئۆتۈپ كەتتى، — دېدى ئوغۇل دەردىنى ئىزھارلاپ.

— قانداق كۆزى كور مۇناپىقتۇ ئۇ، قېچىپ كەتكىنىنى تېخى، — دېدى بىر ياندا ئوغلىنىڭ قولىنى تۇتۇپ ئولتۇرغان دادىسى.

مەن ئۇلارغا چەكسىز سۈكۈت ئىچىدە قاراپ ئولتۇردۇم. ئارىنىمۇ سۈكۈت باستى. دوختۇرمۇ ئۆز ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىپ بولدى.

— سىز ئۇ كىشىنى تونۇمىسىز، — دەپ جىمجىتلىقنى بۇزدى ئانىسى ماڭا بىرخىل سوغۇق كۆزى بىلەن قاراپ.

— ياق خانىم، تونۇمايمەن. بۇ ئوغۇلنى ۋېلىسىپىت ئۇرۇۋەتكەنلىكىنى ھازىرلا بىلدىم، — دېدىم مەن.

— سىز ئۇ كىشى بىلەن يېقىن بولغاچقا ئوغلۇمنى دوختۇرغا ئەكەلمىسىڭىز، ئۇ بالا سىزگە يات تۇرسا. . . — دېدى دادىسى.

ئۆزۈمنى تۇتۇۋالالماي ئۈستۈمدە چاقماق چاققاندەك لاغىلداپ تىترەپ كەتتىم.

— ئەپەندىم، ئۇ ئوغلىڭىزنى ئۇرۇۋەتكەن ئادەمنى كۆرمىدىم ھەم ئۇ مېنىڭ دوستۇم ياكى يېقىن تۇغقىنىممۇ ئەمەس، — دەپ ئورنۇمدىن دەس تۇرۇپ كەتتىم.

— ئۇنداق بولسا نېمە ئۈچۈن ھېسداشلىقىڭىز تۇتۇپ كەتتى. سىز ئۇ ئادەمنى كۆرگەن، ئۇ سىزنىڭ يېقىن ئادىمىڭىز، — دېدى ئانىسى تەلەتىدىكى قىزىللىقنى بۇزۇپ تۇرۇپ. مەن نېمە دېيىشىمنى بىلەلمەي قالدىم. لەۋلىرىم گەپكە كەلمىدى. يۈرىكىم قىسىلىپ نەپسىم بوغۇلدى. گېلىمنى گويا ئەزرائىلنىڭ قولى سىققاندەك رەڭگىم كۆكىرىپ كەتتى. مەن ئاخىر ئۇ بېشىم ئاتا ـ ئانىغا قاراپ ئىللىق كۈلدۈم.

— سىلەرنىڭ، باشقىلارنىڭ قەلبىنىڭ نەقەدەر پاك ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن، — دېدىم ـ دە، دوختۇرخانىدىن چىقىپ كەتتىم.

چايان دېگەن. . .

كىچىك چاغلىرىم بولسا كېرەك، بوۋام چايانىنىڭ ھېكايىسىنى سۆزلەپ بەرگەنىدى.

بوۋام سودىگەرچىلىك قىلىپ دېڭىز بويىدىكى شەھەرلەرگە كۆپ بارغانىكەن. بىر كۈنى ئىسسىق بەلۋاغ رايونىغا جايلاشقان بىر شەھەرگە كەلگەندە بىر توپ ئادەملەرنىڭ بىر مەيدانغا يىغىلىۋالغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ يەردە نېمە ئىش بولغاندۇ دەپ بارسا بىر پىل سۈنايلىنىپ ياتقۇدەكمىش. بوۋام بۇ پىلنىڭ چايان چېقىۋالغانلىقىنى بىلىپ «توۋا» دېگىنىچە يۈرىكىنى تۇتۇپ قويۇپتۇ ۋە ئۆز - ئۆزىگە «چايان دېگەن. . . » دەپ ئاستا شۇڭىرلاپتۇ. مەن ئويلىنىپ قالدىم. دۇشمەن دېگەنگە سەل قارىغان بىلەن بولمايدىكەن. پىل ئېھتىيات قىلغان بولسا. . . دۇشمەن دېگەننىڭ چوڭىدىن كىچىكى يامان بولىدۇ، چۈنكى كىچىك نەرسە نىقاب ئىچىدە ياشايدۇ.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئەلۋىدا يىگىرمە سەككىز ياش

1

مەن ئۇنىڭ بىلەن تۇنجى رەت كۆرۈشكەندە، ئۇ سەرۋى قامەتلىك، گۈزەللىك سەيناسىدا شاھلىق تاجىسى كىيگەن ئاجايىپ چىرايلىق ساھىبجامال پەرىشتە ئىدى. مەن ئۇنىڭ تىنىق كۆلدەك سۈزۈك مېھرىدىن بەختىنىڭ نۇرلۇق يېشىل چىرىغىنى، بۇلاقتەك كۆزلىرىدىن بۇگۈنكى ۋە ئەتىكى ھاياتىمنىڭ گۈزەللىكىنى كۆرۈپ شادلىق رومكىسىدا توشقۇزۇلغان سۆيگۈ شارابىنى ئۇنىڭغا ئېھتىرام قىلدىم. ئۇ قوينىڭكىدەك قاپقارا نىگاھىغا بىر خىل مەمنۇنلۇق ياشلىرىنى جىلۋە قىلدۇرۇپ رومكامنى ئالدى. ئويماقتەك نېپىز لەۋلىرىنى ئاستا تەگكۈزدى. . .

ئىككىمىزنى خۇددى ياز ساباسىدەك ۋىسالنىڭ خۇش پۇراق گۈللىرى ئېچىلغان باغچىسىغا باشلاپ كىردى. بىز ئۇ باغچىدا بىر - بىرىمىزگە گۈل سوۋغا قىلىشقان چاغدا ئۇ ماڭا تويماي باقتى، مەنمۇ ئۇنىڭغا ئۆزۈمنى ئاتىدىم. ئۇ ماڭا ئاستا شۇڭىلىدى: «بىز باغۋەن، بۇ گۈللەرنى پەرۋىش ئېتىمىز - ھە!» دېدى. مەن چەكسىز مۇھەببەتلىك بۇ سۆزدىن ھاياجىنىمنى باسالماي ئۇنى قۇچاقلىدىم. ئۇ بېشىنى كۆكسۈمگە قويدى.

2

بىز بىر ئوچاقتا بىر چۆگۈننىڭ چېيىنى ئىچىشكە باشلىغان چاغدا ھاياتنىڭ پەيزىدىن ئىككى گۈل ئېچىلدى. ئۇلار بىزنىڭ ئورتاق سۆيگۈمىزدىن بەرق ئۇرۇپ ئېچىلىشقا باشلىدى. بىز ئۇ گۈللەرنى پەرۋىش قىلىشقا باشلىدۇق. گۈللەر ئەمدىلا خۇش پۇراق چېچىپ بىزگە بەخت كۈلكىسى ئېلىپ كېلىۋاتقاندا بىر قارا بوران گۈللەرنىڭ بىر شېخىنى قايرىۋەتتى. . .

ئۇ ئۇلۇغ ئانا ھەم ئۇلۇغ ئوقۇتقۇچى. ئۇ دەرسخانىدىكى ئىلاھ پەرىشتە، مەكتەپتىكى ھاۋا ئانا، ئائىلىدىكى ئوت.

مەن ئۇنىڭ بىر جۈپ كۆزىنىڭ بىر سېكونت ئىچىدە توساتتىنلا يۇمۇلۇپ قالغىنىنى كۆرۈپ خەمىت[1]تەك تىترەپ بار ئاۋازىم بىلەن ۋارقىراپ كەتتىم. ئۇ تىپتىنچ، مىدىر - سىدىر قىلماي ياتاتتى. ئۇ گەپ قىلماي ياتاتتى، غۇنچىلىرىم ئۇنىڭغا بۇغا بالىسىدەك تەلمۈردى، بۇدرۇق ئوماق قوللىرى بىلەن ئۇنىڭ يۈزىنى سىلىدى. ئۇ گەپ قىلماي ياتاتتى. يەر، دەل - دەرەخ، گۈل - گىياھ، ئۇچار قۇشلار سۈكۈت ئىچىدە ئۇنىڭغا تەلمۈردى، لېكىن ئۇ يەنىلا جىمجىت ياتاتتى. ئۇنىڭ تۇڭرۇكى — ئۇنىڭ دادىسى، باغرى — ئانىسى ئۇنىڭغا قارىدى. ئۇ يەنىمۇ بىر قاچا سۇدەك مىدىرلىماي ياتاتتى. سەپداشلىرى، ئوقۇغۇچىلىرى ئۇنىڭغا باش قويدى. ئۇ ئويغانماي ياتاتتى. . . ئۇنىڭ مەڭگۈلۈك كۆز يۇمغانلىقىنى بىلدىم. گۈلدۇرماما، چاقماق، دەريا شاۋقۇنى، دېڭىز دولقۇنى زېمىننى تىترەتتى. مەن يۇرەك باغرىمغا، ھاياتىمنىڭ جەنىنىگە، مەڭگۈلۈك ئايرىلىپ قالغان ئاپادارىمغا ئۆزۈمنى ئاتتىم. . . تەۋرەپمۇ قويمىدى. ئۇنىڭ ئالتۇندەك نۇر يېغىپ تۇرغان لاتاپەتلىك چىرايىغا ئۇزاق قاراپ، چۇڭۇلۇپ كەتكەن چېچىنى تۇزەشتۇردۇم.

---

① خەمىت - پاكىستانىڭ «مەڭگۈلۈك مۇھەببەت» فىلىمىدىكى رۇخسارىنىڭ سۆيگۈنى.

رەھىمسىز يەر ئۇنى باغرىغا ئالدى.

ئەلۋىدا سۆيگۈنۈم ، مەڭگۈلۈك ھەمراھىم، سەن بۇ رەھىمسىز دۇنيادا سانسىزلىغان ئادەملەرگە ئوخشاش ياشىشىڭ كېرەك ئىدى. بىراق، سېنى تەقدىر دوستلىرىڭدىن، جورائڭدىن، بالىلىرىڭدىن، ئاتا ـ ئاناڭدىن، ئۇرۇق ـ تۇغقان، قېرىنداشلىرىڭدىن، سەپداشلىرىڭدىن ئايرىۋەتتى. بىز ھەسرەت ئىچىدە يىلاندەك تولغىنىپ خۇداغا «سەن نېمە ئۈچۈن پاك، ئاق كۆڭۈل ياخشى ئادەملىرىڭنى بۇ دۇنيادا ياشىغىلى قويمايسەن» دېگەن سوئاللارنى قويساقمۇ، ئۇ بىزگە جاۋاب بېرەلمىدى.

ئېھ پەرىشتەم، سەن بۇ دۇنيادا ئارانلا يىگىرمە سەككىز باھارنى كۆرەلىدىڭ، غايە، ئارزۇ ـ ئارمانلىرىڭ تولىمۇ كۆپ ئىدى. ئۇ ئارمانلار ئىستەك غايىب بولۇپ كەتمەيدۇ. ئۇ ئارمانلار ھامان بىر كۈنى ئۇيۇقتىكى زەر قۇياشتەك نۇر چاچىدۇ. مەن سېنىڭ يۈلتۈزۇڭنى ياندۇرىمەن.

ئەلۋىدا يىگىرمە سەككىز ياش. ئۇماق بالىلىرىڭ خەلقىنىڭ ياخشى ئوقۇتقۇچىسى. . . سۆيۈملۈك ئانىسى.

مەن يوق

«مەرھۇم ئەدىب تۇردى سامساقنىڭ شۇ ناملىق شېئىرىنى ئوقۇغاندىن كېيىن»

1

مەن بىر ئۇلۇغ ئانىنىڭ مېھرىبان قوينىدا بۇ ئەرزىيدىغان دۇنياغا ئاپىرىدە بولۇپ، ئۇزۇن ئۆتمەي ئادەملەر توپىغا قوشۇلدۇم. خۇدا بۇ مىليونلىغان ئادەملەرنىڭ رەڭگى ـ چىرايىنى ئوخشاش ياراتمىغىنىدەك، ئۇلارنىڭ روھىنىمۇ، تەبىئىتىنىمۇ ئوخشاش ياراتمىغانىدى. مەن ئۆزۈمگە ماس كېلىدىغان تىلى بىلەن دىلى بىر، ئۆزىنى بىلەلەيدىغان ھەم ئۆزگىنىمۇ بىلەلەيدىغان، ئورتاق نىشان، مەقسىتى مېنىڭ بىلەن بىر بولغان، روھىيىتى باي ئاجايىپ ئويغاق ئادەملەر بىلەن چىرمىشىپ كەتتىم. مەنمۇ ئولارغا دانكونىڭكىدەك ئوتلۇق لاۋۇلداپ تۇرۇۋاتقان يۈرىكىمنى كۆرسەتتىم. ئۇلارمۇ بىتخوۋېننىڭكىگە① ئوخشاش لىرىك ھېسسىياتقا تولغان، گۈزەللىك تومۇر ـ تومۇرلىرىدا ئاققان جۇشقۇن قەلبىنى ئاچتى. بىز بۇ ھاياتلىق ئالمىدە بىر تۇز سىزىقتا مېڭىۋاتقانلىقىمىزدىن چەكسىز ھاياجانىنىڭ چوڭقۇر قاينىملىرىغا غەرق بولدۇق. بىز جىمجىت بىر تىنىق كۆلگە ئۇزاق قارىغاندىن كېيىن ھېلىقى روھى بىزگە يېقىنمۇ كەلمەيدىغان «ئادەملەر» گە قاراپ ناخشا ئېيتتۇق.

① بىتخوۋېن ـــ گېرمانىيىنىڭ دۇنياۋى مۇزىكا ئۇستازى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uygurkitap.com ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى تورىسى

2

ئۇلارنىڭ روھى نىجاسەتنىڭ كۆچلۈك ئوتىدا تاۋلانغان، قەلبى پاسكىنا ۋىجدان بىلەن يۇغۇرۇلغان، غۇرۇرى يالاقچى ئىتنىڭ ئەرزىمەس كۆزىدەك كور، يۈندە ئازگىلىدەك قەدىرسىز، ئەخلەت ساندۇقىدەك كۆرۈمسىز ئاشۇ پاسكىنا ھاياتلىق دۇنياسىدا مەن يوق.

ئۇلار ھەيكەلدەك قېتىۋالغان لاتا قونچاقلار، ئۇلارنى بىز «تېشى پال - پال، ئىچى غال - غال، قورسىقىدا ئۇماچ يوق» خانزادىلەر، بەگزادىلەر دەپ ئاتايمىز. ئۇلار ئەتىدىن - كەچكىچە بوش يولنى چىڭداپ مېڭىشنىلا بىلىدىغان بايۇەچچىلەر، قورسىقى ئاغرىسا بېشىم ئاغرىۋاتىدۇ دەيدىغان روھىي كېسەللەر. ئۇلار بۇ دۇنياغا پەقەت ئۆز ئېغىرىنى چۈشۈرۈش ئۈچۈن تۇغۇلغان، خالاس. ئۇ قاقشال دەرەخكە ئوخشايدىغان سۆلەتۋازلار قاتارىدا مەن يوق.

ئۇلار ئۆزگىلەرنىڭ رىزقىنىڭ پارازىت قۇرتتەك دەپسەندە قىلغۇچىلار. ئۇلار ئۆزىنىلا ئويلاپ، باشقىلارنى ۋەيرانلىق يولىغا، ئاچلىق، ئازابلىق ئاچىلىغا باشلاپ قويىدىغان پەسكەش ئوغرىلار. ئۇلارنىڭ كۆزىدىن رەزىللىكنىڭ نۇرلىرى يېغىپ تۇرىدۇ، تىلىدىن ئالدامچىلىق، كازىزاپلىق زەمزىمى تېمىپ تۇرىدۇ. كۈن بويى ھالالدىن مېھنەت قىلغۇچىلارنى يوشۇرۇن ئۆلتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ رىزقىغا نائىل بولۇۋاتقان ئۇ «ئىت»لارنىڭ ئارىسىدا مەن يوق.

ئاچچىق سوغۇقتەك كۆرۈمسىز كۆزلىرىدىن بىر خىل تەبەسسۇم ياغدۇرۇپ مەيدىسىنى مۇشتلاپ يۈرگەن قاۋۇل «نوچىلار»نى كۆردۈم. ئۇلار تاكى ئاتقاندا ئۇۋلىرىدىن چىقىپ بىر دوقمۇشقا جەم بولۇپ، خالىي جايىنى تېپىپ «تاۋكا» قۇرۇشنى مەسلىھەتلىشىدۇ. ئۇلار سۇمۇ ئىچمەي، تاماقمۇ يېمەي كۈن پاتقۇچە، تاكى ئاتقۇچە «دەتتىكام» ئاتىدۇ. تاماق ئېتىپ ساقلاپ

تۇرغان مېھرىبان ئاياللىرى، كېسەل بولۇپ ئىگىراپ ياتقان ئۇماق بالىلىرى خىيالىنىڭ بوسۇغىسىغىمۇ يولاپ باقمايدۇ. ئۇلار يېنىدىكى بار دۇنياسىنى ئۇيان - بۇيان قىلمىغۇچە ئورۇنلىرىدىن تۇرۇشنى خالىمايدۇ. ئۆي - ماكان، تۇتقان جاھان ھەتتا خوتۇنلىرىنى ئۇنتۇرۇۋەتمىگۈچە ئۇخلىمايدۇ. پەسكەشلىك ئۇلارغا رودۇپايدەك چاپلاشقان. ئۇلار رەزىللىكتىن قول ئۈزمىگۈچىلەر، چاشقان تېرىسىگە ئوخشاپ كېتىدىغان نومۇسسىزلار ئارىسىدا مەن يوق.

يالغاندىن گەپ توقۇپ ياخشىلارغا بوھتان قىلغۇچىلارنى كىم دەيدۇ. مەن ئۇلارنى كۆرۈپ چوشقا قوتىنىدىن سەسكەنگەندەك سەسكىنىپ كەتتىم. ئۇلارنىڭ كۆزلىرى تۇلكىنىڭ كۆزلىرىگە ئوخشاپ كېتىدۇ، ماھىيىتىمۇ تۇلكىگە ئوخشايدۇ. ئۇ يوتىسىغا بىرنى قويۇپلا يۇزىنى ئېشەك تېرىسىدەك قىلىپ ھۇجۇمغا ئۆتىدۇ. «ئەسكىدىن جىن قورقىدۇ، تۆھمەتخوردىن ئالۋاستى» دېگەن گەپ يالغان ئېيتىلمىغان - دە، ئۇ بىر توقامنى توقۇپ خەقنى ئازابلايدۇ. باشقىلارنىڭ كۆزىدىن ئاققان خۇرۇستالدەك ياشاشنى كۆرۈپ غەلىبىسىدىن مەمنۇن بولۇپ، ئاجايىپ خۇشال بولىدۇ، قاقىرىنىڭكىدەك بوينىنى غادايتقىنىچە كېتىپ قالىدۇ. ۋىجدانىنى ئەرزىمەس بىر ماددىغا تېگىشىۋاتقان ئۇ نائەھلىلەر ئارىسىدا مەن يوق.

ئۇلار جازانىخورلۇق كەسپىنى ئەۋزەل بىلگۈچى بېسىمدارلار. ئۆز ئەمرىدىكى مېھرىبان جورىسىنى خارلاپ «ئۇچ تالاق» قىلغان ۋىجدانسىز ئەرلەر، ئۇلار كۇن بويى ئاياللىرىنىڭ پېيىغا چۈشۈپ ئورۇنسىز كۈندىشچىلەر، بىراۋ بىلەن گەپ قىلىشىپ تۇرسا كۈندىشلىقى تۇتۇپ، قوي - كالىغا ئوت ئالىمەن دەپ قوناقلىققا كەتسە كارى بولمايدىغان ئەرلەرنى كۆپ ئۇچرىتىمەن. ئۆز ئاياللىغا ئىشەنمەي كەچۈرگۈسىز ئازاب - ئوقۇبەتلەرنى ئاتا قىلمىغان ئۇ «غانجۇغا» لار ئارىسىدا مەن يوق.

ئۇلار ئۆزىدىكى نۇقساننى بىلمەيدىغان ئادەملەر، ئۇلار كۆزى ئەما ئادەمنى مەسخىرە قىلىپ ئۆزىگىلەردىن ئېغىنىپ، تېتىقسىز كۈلكىلەرنى ياڭرىتىۋاتقان «شەيتانلار» ئارىسىدا مەن يوق.

مەن تۇغۇپ ئۆستۈرگەن، پەپلەپ چوڭ قىلغان ئاتا ـ ئانىسىنى قاقشىتىپ نارازى قىلغان، ۋارقىراپ چوماق كۆتۈرگەن ئادەملەرنى بىلمەن. ئۇلار بۇ دۇنيادا خۇددى ئەجىرسىزلا يارىلىپ ئۆزىلا چوڭ بولۇپ قالغاندەك مەيدىسىنى كېرىپ ئون مېتىرلىق يولغا پاتماي، ئالدىغا كەلگەننى سوقۇپ زوراۋانلىق قىلىدۇ. بۇ ئالەمدە ياشاشنىڭ قىلچىلىكمۇ يولىنى بىلمەي، خالىسا ئاتا ـ ئانىسىنى قاقشىتىپ پۇل ئالىدۇ، خالىمىسا بىراۋنىڭ توخۇسىنى ئوغرىلاپ ياشايدۇ. مەن ئۇلارغا شۇنى تەۋسىيە قىلىمەن: «ئەي ئادەملەر، ئۇلۇغ ئانىنىڭ بىر كېچە ئۇخلىمىغان ۋاقتىنىلا ئويلاپ قويساڭلار». ئۇلار بۇ سۆزۈمنى چوقۇم چۈشىنىشى كېرەك، ئەلۋەتتە. ئۇ داتلىشىپ كەتكەن «تۆمۈر»لەر ئارىسىدا مەن يوق.

مەن بىر ئىتنى بىلمەن، بىزنىڭ مەھەللىدىكى بىرسىنىڭ ئىتى. ئۇ ئىگىسىگە ئانچە ۋاپا قىلمايدىغان مەخلۇق. مەن ئۇنىڭغا بىر پارچە سۆڭەك تاشلاپ بەرسەم مېنىڭ بوسۇغامدىن كەتمەيدۇ، قوشنام بىر پارچە گۆش تاشلاپ بەرسە ئۇنىڭ ئىشىكىدىن كەتمەيدۇ، يەنە بىرسىمۇ شۇنداق قىلسا ئۇنىڭغىمۇ سادىق بولىدۇ. ئۇ ئاجايىپ «پەس» ئىت. مەن ئاشۇ ئىتقا ئوخشايدىغان «ئادەملەر»نى بىلمەن. ئۇلار بۇ ھاياتتا ياشاشنى بىلمەيدىغان «ئىتلار»، مەن بىر نان بەرسەم مېنىڭ ئايىغىمغا باش ئۇرۇپ مېنىڭ گېپىمنى قىلىدۇ. باشقا بىرسى نان بەرسە ئۇنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ ئۇنىڭ ئۆچۈن ياشايدۇ. ئۇنىڭ پۈتۈن ۋۇجۇدى خۇشامەتچىلىك ھۆجەيرىسى بىلەن تولغان. ئۇنى مەن «قۇل» دەپ ئاتايمەن. بۇ زېھنىدىكى ئاشۇ دۈشمەندەك «قۇللار» قاتارىدا مەن يوق.

3

مەن يوق. . .

هارام تاماق، روھى پەس، ھەسەتخور، كۆرەلمەس، غۇرۇرسىز يالاقچىلار ئارىسىدا مەن يوق.

مۇتتەھەم، ئۇششۇق، خۇشامەتچى، تەخسىكەش، كۆكەرمە، قىزىل تۇمشۇق سالار قاتاردا مەن يوق.

كۆيدۇرگە، قانخور، لايغەزەل، بوشاك، ھۇرۇن، قاشاك توقماقلار ئارىسىدا مىك ھاقارەتتىنمۇ تەۋرەنمەيدىغان «ئېشەكلەر» ئارىسىدا مەن يوق.

پاسىق، سارىك، سەۋدايى، ياسالما مۇھەببەت نىقابىنىسى كىيىۋالغان پاك مەسۇم نارەسىدىلەرنى ئالداۋاتقان قاراقچىلار ئارىسىدا مەن يوق. مەن يوق. . . رەزىل ئىبلىسلارنىڭ ھەشەمەت قەسىرلىرىدە مەن يوق. ھاراقكەش مەيخۇمارلارنىڭ ئىشرەت راۋانىدا مەن يوق. . .

مەن ناخشامنى تۆگىتىپ ئاسمانغا قارىدىم، ئىلاھىي قۇياش ماڭا قاراپ «چۈنكى سەن ئادەمسەن» دەپ ئىللىق تەبەسسۇم قىلدى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

سەن يوق

«شائىر مۇھەممەتجان راشىدىنىڭ شۇ ناملىق شېئىرىنى ئوقۇغاندىن كېيىن»

ئەي پۈتكۈل ھاياتلىق دۇنياسىنى مۇھەببەتكە ئوراپ سۆيگۈ ۋە گۈزەللىك بىلەن بېزىگۈچى پەيغەمبەر ۋە پەرىشتىلەرنىڭ ئانىسى مېھرىبان ئانا، مېنى بۇ دۇنياغا ئاپىرىدە قىلىپ قويۇپلا باقي ئالەمگە كەتكەنكەنسەن. مەن ئايىغىم چىقىپ تەمتىرەپ ماڭدىم. ئەنجان تاملىق ھويلا ـ ئارامىلارنىڭ، باغ ـ ۋارانلارنىڭ ھەممىسىنى ئىزدەپ سېنى «ئانا، ئانا» دەپ چاقىردىم. بىراق ، مەن ئىزدىگەن ئاشۇ يەرلەردە سەن يوق.

ھەش ـ پەش دېگۈچە ئالتە باھارنىڭ مەيىن شامىلى يۈزۈمنى سىيپاپ ئۆتتى. مەن يەتتىنچى باھارنىمۇ كۈتۈۋالدىم. مېنى دادام باغۋەنلەرنىڭ تەربىيىلىشىگە بەردى. ئۇ يەردە ئاجايىپ چىرايلىق «ئانىلار» مېنىڭ بېشىمنى سىلىدى. مەنمۇ ئۇلارغا قەلبىم تەكتىگە يوشۇرۇنغان مېھرىمنى بەردىم. ئۇزۇن ئۆتمەي بىز ئانا ـ بالىلاردەك چىقىشىپ قالدۇق. ئانا مېنى تەربىيىلەۋاتقان ئاشۇ ئۇلۇغ ئانىلارنى ساڭا كۆرسىتەي دېسەم سەن يوق.

بىز «ئې، ل، پ»نى ئۆگەندۇق. مېنىڭ تىرىشچانلىقىم بەكمۇ زور بولدى. مۇئەللىم مېنىڭ سىنىپ بويىچە ئەڭ يۇقىرى نومۇر ئالغانلىقىمنى تەبرىكلەپ پېشانەمگە سۆيۈپ قويدى. مەن كۆزۈمگە لىققىدە ياش ئالدىم، ئۆيگە كېلىپ سېنى ئىزدىدىم، ئەكس سادالىرىم ئاۋاز قايتۇرمىدى. مەن سېنى قايتا ـ قايتا توۋلىدىم. ئىمتىھان قەغىزىمنى كۆتۈرگىنىمچە پېشايۋانلىق ئۆگزىگە چىقىپ

توۋلىدىم، بىراق ئوتلۇق لېۋى بىلەن پېشانەمگە سۆيۈپ قويىدىغان «ئانا» سەن يوق.

مەن چوڭ بولدۇم، ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك بەردىم. ئۇزاق ئوقۇمەي ئالىي مەكتەپ چاقىرىق قەغىزىنى تاپشۇرۇۋالدىم. چەكسىز خۇشاللىق ماڭا كۈچ، غەيرەت ـ شىجائەت ئاتا قىلدى، مەن قانات چىقاردىم. مېنى چەكسىز باغرىغا بېسىپ نۇرلۇق كۆزلىرىدىن مىڭ مۇھەببەت ياغدۇرۇپ «ئوغلۇم سېنى قوتلۇقلايمەن» دەپ ھاياجاندا ئاققان ياشلىرىمنى سۈرتۈپ قويىدىغان «ئانا» سەن يوق.

تەتىل كۈنلىرىمۇ يېتىپ كېلەي دەپ قالدى، مەن ئائىلەمگە قايتتىم. ئۇزۇندىن ـ ئۇزۇنغا كەتكەن توپىلىق يولدا ئاستا قەدەم ئېلىپ كېتىۋاتىمەن. يۈرىكىم خۇشاللىقتىن تېپىچەكلىمەكتە ئىدى. ئائىلەمنى كۆرۈشكە بولغان ئىنتىزارلىقىم قەلبىمگە پاتماي قەدەملىرىمنى تېزلەتتىم.

ئۇ، ئۆي. ئۇ، ئۆي مەن تۇغۇلغان قەسىر. ئۇ، مەن چوڭ بولغان سارايى. مەن دەرۋازىنى ئاستا ئېچىپ كىردىم، «ئوغلۇم تىنچ ئامان كەلدىڭمۇ؟» دەپ مېنى ئۆز ھىمايىسىگە ئالىدىغان «ئانا» سەن يوق.

مانا بەش يىل ئۆتۈپ كەتتى. ھەرقانداق ئىنسان ئۆتەشكە تېگىشلىك مەجبۇرىيەتنى ئۆتەيدىغان سائەت داڭ ئۇردى. مەن بىر مېھرىبان قىزنى تاللىدىم. ئۇنىڭ ۋىجدانى چەكسىز قىممەتكە ئىگە، قەلبى ئالەمچە مۇھەببەت بىلەن تولغان، ساداقەتمەن، ئاق كۆڭۈل قىز ئىدى، بىز تويلاشتۇق...

شۇنداق ئەپسۇسلىنىمەن، ھەسرەتلىنىمەن، بېغىمىزنىڭ كەينىدىكى ئورمانغا چىقىپ ئۇزاق يىغلىدىم، ئاھ ئۇردۇم، ئاۋازىمنى جارانلىتىپ توۋلىدىم. سەن يوق... ئۆيىمىز توي تەنتەنىسىگە چۆمگەن، مەن سۆيگەن قىزنى ئائىلىمىزنىڭ مەڭگۈلۈك بىر ئەزاسى سۈپىتىدە قوبۇل قىلدىم. ئۇ بىزنىڭ ئائىلىگە مەنسۇپ

«بالا» بولدى. مەن مىڭلىغان شادلىققا چۆمگەن كىشىلەر ئارىسىدىن سېنى ئىزدىدىم، مەڭگۈلۈك ئايالىمنىڭ پىشانىسىگە سۆيۈپ قويۇپ «مېنىڭ كېلىنىم، مېنىڭ قىزىم» دەپ باغرىغا ئالىدىغان «ئانا» سەن يوق.

ئاھ، يىللارنىڭ رەھىمسىز شامالىلىرى چاچلىرىمغا ئاق سانجىپ ئۆتۈپ كەتتى، بىزمۇ ھايات دېگىزىدىكى تۇرمۇش دەريالىرىغا قولۇڭاق سالدۇق. تەڭرى بىزگە ئىككى پەرزەنت ئاتا قىلدى، تۇنجى قىزىم تۇغۇلدى. «مېنىڭ ئوماق نەۋرەم تەڭرى سېنىڭ ئۆمرۈڭنى ھەم بەختىڭنى بەرگەي» دەپ تۇنجى رەت ئاق يۆگەككە يۆگەپ بۆشۈككە تاڭىدىغان ئانا سەن يوق.

بەختلىك ھاياتنىڭ شاھىتى بولدۇق. شۇنداق، سەن «بەختىڭنى بەرگەي ئىلاھىم» دەپ دۇئا قىلغان ، ئۇمۇ بىرگە ھېساب. بىز ھاياتنى سۆيگۈچىلەر، مۇھەببەتنى قەدىرلىگۈچىلەر. بەخت بىزنىڭ مېھنىتىمىزنىڭ جەۋھىرى. دىلى بىلەن تىلى تۇتاش ئىككى ئوتلۇق يۈرەكنىڭ مەھسۇلى. ئانا، بىز كۈلۈۋاتقان ھەشەمەت راۋاقتا سەنمۇ بولساڭ ئىدى، بىز ئولتۇرغان ئورنىمىزنى، ياتقان كارۋىتىمىزنى، يېگەن تامىقىمىزنى، ئىچكەن قايماق چېيىمىزنى ساڭا پەخىرلەنگەن قەلبىمىز بىلەن سۈنغان بولاتتۇق. بىراق، ئۇ گۈللەر ئېچىلغان گۈلزارلىقتا سەن يوق.

ئانا، سەن يوق. دولامغا ئېلىۋېلىپ ئالدىمدىكى ئاجايىپ سىرلىق مۆجىزاتلارنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى كۆرسىتىپ كېلەي دېسەم سەن يوق.

مۇھەببەت ئىلاھى ئاپىرىدوت تۇغۇلغان يەرنى، فرىئۇن دەپنە قىلىنغان ئېھرامنى، ئىسكەندەر زۇلقانەيىن بەيگىگە چۈشكەن تۈپراقنى، پارىژنىڭ گۈزەل ھەشەمەت باغچىلىرىنى، بىز باش قويىدىغان مۇقەددەس بەيتۇل ھەرەمنى كۆرسىتىپ كېلەي دېسەم سەن يوق.

ئانا، سەن يوق. بۇ مەن ئېزىزلايدىغان ھەم جېنىمدىنمۇ

ئەتىۋارلاپ سۆيىدىغان تۇپراقتا سەن يوق. ئاسمانىنىڭ چەكسىز بوشلۇقىدا ئۇزۇپ يۈرگەن بۇلۇتلار ئارىسىدا سەن يوق.

تۇن كېچىگە مايماك بولۇپ پۈتكۈل ھاياتلىق دۇنياسىغا شولا چېچىۋاتقان يۇلتۇزلار ئارىسىدا سەن يوق.

قەلبى چەكسىز ھەسرەتكە تولۇپ بىر كۇن خۇشال بولسا، بىر كۇن قايغۇرىدىغان ساھىبجامال تولۇن ئاي باغرىدا سەن يوق.

شاۋقۇنلۇق ناخشىنى زېمىنگە چېچىپ ئەسلا ئۇخلاشنى خالىمايدىغان دەريا ساھىلىدا سەن يوق.

نەچچە مىڭ يىللاردىن بېرى ئويغانماي ياتقان تەۋرەنمەس قۇملار ئارىسىدا سەن يوق.

ئانا، سەن يوق. ئوغلۇڭنىڭ جاسارەتلىك ۋۇجۇدىدىن تامچىغان ناخشىنى ئاڭلاشقا سەن يوق. سەن يوق...

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uygurkitap.com

شوتا

دوستۇم، ئاۋۇ تەرەپكە قارا، بۇ دۇنيادا ياشاشنىڭ ئۆزگىسىگە چىقىشقا شوتا ياساۋاتقان قېرىنداشلارنى كۆر.

ئۇ مۇھەببەتتىن شوتا ياسىدى. ئۇ ئاشۇ خىيالىي شېرىنلىق بىلەن ھايات كەچۈرۈشنى ئىزدەپ بىر گۈلنى ھەدەپ پۈرىدى. ئۇنى قەدىرلەپ كۆكسىگە قىستى، بىراق ئۇ گۈل ۋاقىتلىق چىققان بوراندا يەرگە چۈشۈپ كېتىپ توزۇپ كەتتى.

ئۇ يانچۇقىدىكى قاتلاق پۇللاردىن ھاياتنىڭ ئەبەدىلىكىگە گۈزەللىكتە ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن مۇقەددەس شوتا ياساپ، ئۆزىنى رېئاللىقتىكى ئەڭ قالتىس ئادەم كۆرۈپ شادلاندى. ئۇ كېرىلىپ يولغا پاتماي قالدى. كۆزى ئوچۇق تۇرۇپ ئالدىدا قاراپ تۇرغان ئانسى بىلەن دادىسىنىمۇ بىلمەي ئۆتۈپ كەتتى. ئۇ بۇ ھاياتنى شۇنداق ئويىنىدىكى ئاشۇ پول بىلەن خار قىلدى. ئۇ ھېلىقى بوراندا قالغان گۈلگە ئوخشاش توزۇپ كەتتى.

ئۇ بىلىم بىلەن شوتا ياسىدى. بۇ ئەڭ كۆچلۈك ئېگىلمەس شوتا بولۇپ، ئۇنىڭ بىلەن سامانيولىدىكى بارلىق پلانتلارنىڭ ئايلانغىلى بولاتتى. ئۇ، ئۇنىڭ بىلەن ئالغا قاراپ ئىلگىرىلىدى. ئۇنىڭغا نۇرغۇن قەلبلەر ئاق يول تىلىدى، نۇرغۇن قىزلار گۈل سوۋغا قىلىشتى. ئۇ چەكسىز ئۇپۇق سىزىقىدا بۇ دۇنيادا ياشاشنىڭ يولى بىلەن ماڭدى. خۇدا ئۆزىنى بۇ ئالەمگە ئاپىرىدە قىلغانغا ئەڭ مەمنۇن بولۇپ، ھاياجانلىق يېشىنى تۆكتى. ئۇ يەرگە قاراپ بەزى ھەمراھلىرىنىڭ ھاراق بوتۇلكىسىغا مىنىۋېلىپ بەخت ئىزدەۋاتقىنىنى، بىر نان ئۈچۈن تەخسە كۆتۈرۈپ يۈرۈۋاتقانلارنى،

ئىت، مۇشۇكلەرنى، قوتۇر چاشقانلارنى، ھۇرۇن ئېشەكلەرنى كۆردى.

ئۇ شۇنداق ئىنسان، ئۇنىڭ بەختى، ھاياتى — بىلىم، ئۆگىنىش، ئىزدىنىش. ئۇ دوراشنى، قېيىداشنى ياقتۇرمايدىغان ھايات.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

رەسسام

ئاھ، مېنىڭ يۈرەك، ئوماق، سەبىي ۋە گۈناھسىز چاغلىرىمدىكى بالىلىق رەسسامىم. سەن ئەمدى مەڭگۈ كەلمەيسەن. سەندىكى سەبىيلىك ئەمدى مەڭگۈ قايتىپ كەلمەيدۇ.

مەن تۆت ئەتراپى چىرايلىق گۈللەر بىلەن سىزىلغان جازىنى قولۇمغا ئېلىپ، ئۆتۈپ كەتكەن بوۋاقلىقىمنى، بالىلىق چاغلىرىمنى، ئۆسمۈرلۈك ھاياتىمنى ۋە ياشلىق باھارىمنى چوڭقۇر خىياللار قوينىدا ئەسلىدىم. ئۇ چۈش باغچىسىدا ئېچىلغان سۈلياۋ گۈل. مەن ئۇنى كۆرۈپلا قويمەن، ئەمما پۈرىمايمەن.

خىيال مېنى رەسمىي ئۆز ئىلكىگە ئالغاندا ئىشكىنىڭ ئېچىلىپ ناتونۇش بىر ئادەمنىڭ كۆز ئالدىمدا ئۆرە تۇرغىنىنىمۇ سەزمەي قاپتىمەن. ئۇ ماڭا قاراپ جىمجىت تۇراتتى، مەنمۇ ئۇنىڭغا قاراپ تۇرۇپلا قالدىم.

مەن ئۇ ناتونۇش ئادەمنىڭ زادى كىم ئىكەنلىكىنى بىلىش نىيىتىدە ئۇنىڭدىن بىر قاتار سوئاللارنى سورىدىم، ئۇ گەپ - سۆز قىلماي ئولتۇرۇۋەردى. مەن ئېچىم سىقىلغانلىقتىن ئورنۇمدىن تۇرۇپ كەتتىم. گۈللۈكتە ئېچىلغان گۈللەرگە قاراپ دېرىزە يېنىغا كېلىپ ئىزغىرىن مەيىن شامالدىن شادلاندىم. شۇ چاغدا ئۇ ناتونۇش كىشى شامالغا ئايلىنىپ ئاجايىپ يېقىملىق كۈلگىنىچە دېرىزىدىن چىقىپ كەتتى.

مەن ھېلىقى رەسسامغا قاراپ بىھۇدە ئۆتكەن ھاياتىمنى ھاقارەتلىدىم.

شائىر

ئۇ ئۇچۇۋاتىدۇ، خۇددى دەھشەتلىك شۇنىرغانلاردىن غالىب كېلىپ، گويا دېگىز ئۈستىدىن گۈركىرەپ چىقىۋاتقان بوران قۇشىدەك ئۇچۇۋاتىدۇ، يۈلتۈزسىز تۈن قاراڭغۇسىدا يورۇقلۇق ئىزدەپ ئېگىلمەس قانىتىنى مەغرۇر تۇتۇپ تىنچلىق پەرىشتىسى ئۇچۇن ئەركىن قانات قېقىۋاتىدۇ. ئۇ ئۇچۇۋاتىدۇ، كۆركەم تەڭرىتېغىنىڭ ئېگىز چوققىلىرىنى ئايلىنىپ، جۇڭغار ۋە تەكلىماكان ئېتراپلىرىغا ئۆتكۈر كۆزىنى تىكىپ ئۇزمەستىن زوقلىنىپ قاراۋاتىدۇ. ئاھ، ئۇ نېمىدېگەن باتۇر ـ ھە!

ئۇ قەلبى گۈزەل، پاك سۈيەت ئانىنىڭ مۇبارەك قەلبىنى يېرىپ چۈشۈپ قۇياشلىق دۇنياسىغا كۆز ئاچقاندا مېھرىبان ئانا ئۇنىڭ بېشىنى سىلاپ، تەپەككۇر ۋە ئەقىل ئاسمىنىدىكى سان ـ ساناقسىز كۆزنى قاماشتۇرغۇدەك پارقىراق يۈلتۈزلارنى كۆرسەتتى، ئاسمان بىلەن بوي تالاشقان ئېگىز تاغلارغا قاراشنى، مۇقەددەس زېمىننى سۆيۈشنى ئۆگەتتى. ئوماق بالىنىڭ نۇرلۇق كۆزلىرى ئاشۇ ماكان ۋە ئىنسانلار ئالىمىگە تىكىلىپ، مېھرى ـ مۇھەببىتى چەمبەرچاس باغلىنىپ كەتتى.

مانا ئۇ قەلبىمىنى قولىدا تۇتقان ھالدا جىم ـ جىم تاغ باغرىدا نۇرلۇق كۆزلىرىنى چەكسىز ئۇپۇققا تىكىپ، گىگانت ئادەمدەك قەد كۆتۈرۈۋاتىدۇ.

مانا ئۇ ئادىمىزات ئاسمىنىدا مەغرۇر ئۇچۇپ يۈرۈيدۇ. ئۇ ھەق ـ ناھەقنىڭ تارانچىسى، تېپىلماس ئىنسان، زېمىن ئانامنىڭ

قەدىردان بالىسى، تەڭرىتېغىنىڭ قورقماس بۈركۈتى، ئىنسان تىنچلىقىنىڭ قوغدىغۇچىسى، ھەقىقەت پەرىشتىسى...

شائىر پەقەتلا شائىر...

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى
www.uyghurkitap.com

باھار قۇشى

(چاتما نەسرلەر)

ئۇ باھار قۇشى

ئۆينىڭ شەرق تەرىپىدە دېرىزە بار ئىدى. ئۇنىڭ ئەينەكلىرى زىمىستاننىڭ قاتتىق سوغۇقلىرىدا مۇزلاپ كېتەتتى. مەن قارىغاي يوپۇرماقلىرىنىڭ شەكلىدە مۇزلاپ كەتكەن، دېرىزىلەرگە قاراپ باھارنىڭ قۇياش نۇرىنى سېغىنىپ چەكسىز خىيال قاينىمىغا ئەسىر بولاتتىم.

باھار ھامان كېلىدۇ. ئۇنىڭ تىنىقى دىماقلارغا ئۇرۇلۇپ قارا قىشتا سۆت ئۇيقۇغا كەتكەن ھۇجەيرىلەرنى ئويغىتىپ، روھىنى يېڭى بىر ھاياتقا ئۇرغۇتىدۇ.

ئەنە، ئۇ كەلدى. مەن ئەمدىلا ئېرىپ قۇياش نۇرىدا خرۇستالدەك پارقىراۋاتقان دېرىزە يېنىغا كېلىپ، رامنى ئاچتىم. پاھ، بىر مەيىن شامال ھۇجرامغا كىرىپ، ئۆيۈمنى خۇشپۇراقلىق ئەتىرگە ئورىدى. مەن ئالەمچە خۇشاللىق ئىلكىدە چاچلىرىمنى تاراپ، پۈتۈن تېنىمنى سۆيۈۋاتقان باھار شامىلىنى قۇچاقلىدىم. ئۇ مەستخۇشلاندى. ئۇنىڭدا بىر سېھرىي كۈچ بار ئىدى.

مەن سامانىڭ تەكشى بوشلۇقىدا ئىككى ھاياتنى كۆردۈم. بىرى ئىلاھى نۇر، يەنە بىرى ئەلچى، ئۇچۇر، خەۋەرچى مۇڭكىلى باھار قۇشى. ئۇ يىراقتىن، تولىمۇ يىراقتىن بىزگە يېقىنلاپ كېلىۋاتىدۇ.

ئەنە ئۇ كەلدى. ئۇ ئۆيۈمنىڭ ئالدىدا ئاسمانغا بوي تارتقان

ئاق تېرەك شېخىغا قوندى. ئۇ مەن تەرەپكە قاراپ ئىللىق تەبەسسۇم قىلدى.

مەن چاپىنىمنى ئېلىپ تالاغا چىقتىم.

باھار دېگەن ئاشۇمۇ؟

قىشنىڭ ئۇزۇن كېچىلىرىدىن زېرىكىپ كەتكەن ئوغلۇم يوتقىنىدىن سۇغۇرۇلۇپ چىقتى ـ دە، يېنىمغا كېلىپ مېنىڭ بىلەن بىرگە يىراقلا نەزەر تاشلىدى.

— دادا، باھار دېگەن ئاۋۇ دەرەخ شېخىغا قونۇپ سايراۋاتقان قۇش شۇمۇ؟ — دەپ سورىدى ئوغلۇم كۆرسەتكۈچ بارمىقىنى ئاسمانغا بوي تارتقان دەرەخكە قارىتىپ .

— ھەئە ئوغلۇم، دەل ئاشۇ قۇشنىڭ ئۆزى باھار، — دېدىم مەنمۇ قىزغىنلىق بىلەن.

ئۇ، ئۇ قۇشقا ئۇزاق قاراپ بىرپەس تۇرغاندىن كېيىن ماڭا قارىدى.

— دادا، ئۇ بەك تېتىك، جۇشقۇن قۇش ئىكەن. سايراشلىرى شۇنچە يېقىملىق، ئادەمنىڭ مەسلىكى كەلگۈدەك قۇشكەن ـ ھە! — دېدى باھارغا تېخىمۇ قىزىققاندەك .

— شۇنداق ئوغلۇم، باھار دېگەن جۇشقۇن، تېتىك ئالتۇن چاغنىڭ ئۆزى. ئۇنى قەدىرلىسىلا ئالەمنىڭ سىرىنى يەشكىلى، ئەڭ ئۇلۇغ، ئۆلمەس ناخشىلارنى يارىتقىلى بولىدۇ. ئەنە شۇ قۇشتەك يېقىملىق ناخشىمۇ ئاشۇ باھاردا تۇغۇلىدۇ، — دېدىم.

ئۇ سۈكۈت دەرىخىگە يۆلەنگىنىچە خىيالغا چۆمدى. ئۇنىڭ بىر جۈپ كۆزى يەنىلا ئاشۇ قۇشتا ئىدى.

مازار چاشقىنى

باھار ھەممە مەۋجۇداتقا ھاياتلىق بەخش ئېتىدۇ.

قۇشنىڭ يېقىملىق ناخشىسىنى مازار چاشقىنىمۇ ئاڭلىدى. ئۇ ئۆز قۇلىقىغا بىر ئىشىنىپ بىر ئىشەنمەي، مازارنىڭ كىچىككىنە يوچۇقىغا قۇلىقىنى يېقىن ئەكېلىپ ناخشىنىڭ راستلىقىنى ئاخىر جەزم قىلدى.

ئۇ كامارىدىن سۈغۇرۇلۇپ چىقتى. بۇ چاغدا قۇياشمۇ ئۇپۇق سىزىقىدا تەبەسسۇم قىلىۋاتاتتى. ئۇ بىر قۇياشقا قارىسا بىر زېمىنغا قاراپ، شادلىق ناخشىسىنى ئېتراپقا چېچىشقا باشلىدى.

قۇش مازار چاشقىنىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ: «گۈزەللىككە پۈتۈن بەدىنىدىن رەزىللىك، پەسكەشلىك يېغىپ تۇرىدىغان جانلىقلارمۇ ئىنتىلىدىكەن ـ ھە!» دېدى.

زېمىننىڭ سۆزى

باھار مېنىڭ ئارزۇلۇق قىزىم. مەن ئۇنى تەبىئەتتىن ئاپىرىدە قىلدىم. ئۇ ئىككى قۇتۇپتا ياشايدۇ. مەن ئۇنى يىلدا بىر قېتىم كۆرەلەيمەن. ئۇ ئۆزى كېلىپ يەنە ئۆزى كېتىدۇ. ئۇ كەلگەندە سۆيۈپ قارشى ئالىمەن، كەتكەندە يىغلاپ ئۇزىتىپ قويىمەن. ئۇ ھەر كەلگەندە ئۆتكەنكىگە ئوخشىمايدۇ. خۇددى كەچكى شەپەقتەك ئۆزگىچە، ھەر خىل كېلىدۇ. مەن ئاشۇ ھەر خىل باھاردىن ھەر خىل ئارتۇقچىلىقلارنى سېزىمەن.

باھار ساھىبجامال قىز، ئۇنى كىمكى سۆيىدىكەن ئۇ سۆيگۈچىگە چەكسىز مۇھەببەت، ئالەمچە بەخت ئاتا قىلىدۇ.

بەخت — باھارنىڭ نۇرى.

قۇش زېمىننىڭ سۆزىدىن خۇرسەن بولدى بولغاي، ئاپئاق مامۇقتەك قانىتىنى كېرىپ بىر رەت سايرىۋەتتى.

ئۇيغۇر كتاب توربېكىتى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مېھىر

تەكرى مۇشۇ ئالەمنى بىنا قىلغاندا ئەڭ يۈكسەك مېھرىنى ئۇچ مەۋجۇداتقا بەرگەنىكەن.

ئۇلار قۇياشتەك ئۇلۇغ مۇقەددەس ئانا، پەرىشتىسەك پاك ساھىبجامال قىز، جەننەتتەك گۈزەل باھار.

مېھىر — پەقەت گۈزەل نەرسىلەردىلا بولىدۇ.

ئوغلۇمنىڭ ناخشىسى

مۇزلار ئېرىپ زۇمرەت سۇلار ئېرىقلاردا جەۋلان قىلدى. مەن تەبىئەتنىڭ ئاجايىپ قۇدرىتىگە ھەيران بولۇپ، يىراقلارغا نەزەر تاشلىدىم.

زېمىندا ھەممە نەرسە ئويغانغاندى. مەن ئۇ «ئويغاق» ھايانقا مەدھىيە ناخشىسى ياڭراتتىم.

راست، زېمىنده قۇرت ـ قۇڭغۇزلارمۇ ئويغىنىپتۇ.

مەن دەرەخ شېخىدىكى ھېلىقى قۇشقا قاراپ:

— ھەي قۇش، سەن ماڭا قۇرت ـ قوڭغۇزلارنى يېگىن، — دېدىم.

قۇش بىرئاز قاراپ تۇرغاندىن كېيىن، ئېتىز قىرلىرىدا، يۇمران مايسىلار ئارىلىقىغا كىرىۋالغان قۇرت ـ قۇڭغۇزلارنى كۆرۈپ ئوقتەك ئېتىلدى.

مەن قۇشقا قاراپ:

— ھەي قۇش، ئۇ جانىۋالارنى نېچۈن يەيسەن، — دېدىم.

ئۇ خۇددى مېنى زادىلىق قىلغاندەك كۈلۈپ كەتتى. ئۇنىڭ كۈلكىسى خېلى ھازاغىچە بېسىقمىدى. مەن ئۇنىڭدىن يەنە سورىدىم.

— ئېيتىپ باققىن قۇش، سەن ئۇلارنى نېمە ئۈچۈن جېنىدىن جۈدا قىلىسەن؟

— ئۇلار زىياندا‌شلار، ئۇلار گۈزەللىكنى نابۇت، ۋەيران قىلغۇچىلار، ئۇلار ئاڭسىز قارىغۇلار، ئۇلارنى يوقاتمىغاندا ئۇلار يۈمران ئۆسۈپ كېتىۋاتقان مايسىلارنى جېنىدىن جۈدا قىلىدۇ، — دېدى قۇش.

مەنمۇ زىيانداشلارنى ئىزدىدىم.

ئىنتىلىش

بىر مەجنۇنتاللىق ئاستىدا ئىككى ئادەم ئولتۇراتتى. ئۇلارنىڭ ھەر ئىككىلىسى ياش ئىدى. ئۇلار ئىككى ئورۇندۇقتا ئولتۇرغان بولۇپ ، ھەر ئىككىسى خىيالغا ئەسىر بولدى .

بىرى قاتتىق چۈشتىن ئويغىنىپ كەتكەندەك قاتتىق سىلكەندى — دە، قولىدىكى قورۇغدىنىپ قالغان رومكىسىغا ھاراقنى لىق تولدۇرۇپ، يەنە ئاۋۇالقىدەكلا خىيال قىلىشقا باشلىدى. يەنە بىرىمۇ چۆچۈپ ئويغاندى. ئۇ قولىدىكى خاتىرىسىگە ئاللا نېمىلەرنى جېجىپ يەنە خىيالغا پاتتى.

ئۇ يەردىكى ھايات شۇنداق داۋام ئەتتى. ئۇ يەردە ئىككى ھايات بىر ئۇلۇغۋار ئارمانغا ئىنتىلمەكتە ئىدى.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ھايات ۋە بەخت

مۇزدىن ياسالغان ھەيكەل كۆركەم، چىرايلىق بولسىمۇ، ئۇ مەڭگۈلۈك قەددىنى تىكلەپ تۇرالمايدۇ. ساختىلىق، مەككارلىق بىلەن ئېرىشكەن بەختمۇ ئۇزۇنغا بارماي كۈلى كۆككە سورۇلدۇ.

ھاياتنى گۈزەللىككە ئىگە قىلىش ئۈچۈن پۈتۈنلەي ساختىلىقتىن خالىي قىلىش زۆرۈر دەپ قارايمەن.

قاقشال دەرەخنىڭ چۈشى

مەن قاتتىق سوغۇقتىن سىلكىنىپ ئويغاندىم. ئوڭ تەرىپىدىكى سوغۇق ئېقىن سول تەرىپىمگە ئۆتۈپ كەتتى. مەن ئوڭ تەرىپىمدە شۇنداق ئىللىق بىر نۇرنى كۆردۈم.

غۇۋا نۇر ئاستا ـ ئاستا يوقىلىشقا باشلىدى. ئۇ تاغ ئارقىسىغا مەڭگۈلۈك ئۇيقۇنى سۆيۈش ئۈچۈن كېتىپ قالدى. ئۇ مەڭگۈ كەلمەيدىغان نۇر.

مەن چۈش كۆردۈم.

ئۈستۈبۈشىغا يېشىل لىباس ئارتقان بىر گۈزەل قىزنى كۆردۈم، لاتاپەت باغچىسىدىكى پەرىشتىنى كۆردۈم. گۈزەللىك شاھىتى زەڭگەر نۇرنى كۆردۈم. ئۇ ئاستا ـ ئاستا مەن تەرەپكە يېقىن كەلدى.

ئۇ مېنى سۆيدى. مەنمۇ قۇچاقلىدىم. ئەركىنلىك، ھۆرلۈك — ئۇ باھار، مەن ئۇنى چۈشىدىم، مەن ئۇنى ھامان كۆرىمەن. ئېھ باھار.

ئېھ، ئورمان

ئېھ، ئورمان.
تىمتاسلىق ئىلكىگە چۆمگەن ئورمان باھارنى سېغىنغانىدى.
سوغۇق دەستىدىن تارتقۇچە ئازابلانغان يۈمران تەنلەر ئىللىق نۇرنى سېغىنغانىدى .
ئۇلار جىمجىتلىق ئىچىدە بىر تۇيۇقسىز قۇلاق سالماقتا ئىدى.
ئۇ تۇيۇش ئاستا ـ ئاستا ئورمانغا يېقىنلاشتى.
قۇش ئۇ يەردە پەيدا بولدى.
— سىلەر تاڭنى سېغىنىدىغىلارمۇ؟ — دەپ سورىدى قۇش ئورماندىن.
— سېغىنىدۇق ، — ئورمان ياڭراق جاۋاب قايتۇردى.
— سىلەر ئۇنى قانداق قارشى ئالماقچى؟ — سورىدى قۇش.
— بىز ناخشا ئېيتىپ قارشى ئالماقچى، — دېدى ئورمان.
— ياخشى، سىلەر بىرلىك ، ئىناق ـ ئىتتىپاقلىق ناخشىسى بىلەن باھارنى كۈتۈۋېلىڭلار، — دېدى ـ دە، قۇش ئەرشكە قاراپ قانات قاقتى.
ئېھ، ئورمان، سىلەر مۇقەددەس كۈچ، پولات قورغان، سۈنماس ئىستىھكام.

قىزىمنىڭ كۈلكىسى

ئەمدىلا ئىككى ئايازنى بېشىدىن ئۆتكۈزگەن قىزىم دېرىزە تەكچىسىگە چىقىپ شەرقىنىڭ ئۇپۇق ئېتىزىدا جىلۋە قىلىۋاتقان قۇياشقا قاراپ ئوماققىنا كۈلدى. مەن ئۇنىڭ ئاجايىپ چىرايلىق

كۆلكىسىدىن گۈزەل باھارنىڭ رۇخسارىنى كۆرگەندەك بولدۇم. باھار ئەنە شۇنداق كۆلىدۇ.

بۈلبۈل ۋە چوشقا

چوشقىنىڭ كۆچۈكى مەھكۇم قىلىنغان قەپەسكى بۈلبۈلغا قاراپ شۇنداق دېدى:

— ھەي بىچارە مەھبۇس، سەن بۇ داچىغا ماكان ئەتكەندىن بېرى بىرەر قېتىممۇ سايراپ باقمىدىڭغۇ؟

بۈلبۈل كۈلۈپ كەتتى. چوشقىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كۈلدى. لېكىن، بۇ ئىككى كۈلكە ئوتتۇرىسىدا پەردە بار ئىدى.

بۈلبۈل سۆكۈت ئىچىدە خىيال قىلىپ تۇرغىنىدا چوشقا يەنە سۆز قىلدى.

— ھەي تۇرمىدىكى ئاشىق، باھار تىنىقى دىمىقىڭغا كىرمەيۋاتامدۇ. باھار زېمىنغا ھاۋادەك يېيىلىپ يەر ئىللىقىغا باشلىدى. سېنىڭ سۆيگەن گۈلۈڭمۇ ئاپىرىدە بولۇش ئالدىدا تۇرۇۋاتىدۇ. مانا مۇشۇنداق خۇشاللىق پەيتىلەردە نېچۈن سايرىمايسەن؟

بۈلبۈل چوشقا كۆچۈكىگە مۇختەك قادالدى. ئۇنىڭ كۆزلىرىدىن بىر خىل نۇر چوشقىنىڭ كۆزىگە تىكىلدى. چوشقا ئەيمەندى بولغاي جىمجىتلىق ئاستىدا يەرگە قاراپ تۇرۇۋالدى.

بۈلبۈل يەنە جىمجىتلىق دەرياسىغا شۇڭغۇدى، ئۇنىڭ خىيالىدا، دەريا، دېڭىز، زەڭگەر كۆكتىكى قۇش ئەكس ئەتمەكتە ئىدى.

پەرىشتە

قۇياش پاتقانىدى. موردىكى جىنچىراغقىمۇ ئوت يېقىلدى. غۇۋا يورۇقلۇق ئىچىدىكى تىمتاسلىق شۇنچە سۈرلۈك ئىدىكى، ئۇ يەردە يەڭگىل تىنىقتىن باشقا ھېچقانداق تىۋىش يوق ئىدى.

قۇۋ چاشقان قورسىقى ئاچتى بولغاي ئۇۋۇسىدىن چىقتى ـدە، ئۇيان ـ بۇيان قاتىراپ ئازراقمۇ ئۇزۇقلۇق تاپالمىغاندىن كېيىن يەنە ئۇۋۇسىغا كىرىپ كەتتى. ئۇ بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن يەنە ئۇۋۇسىدىن سۇغۇرۇلۇپ چىقتى. ئۇ ئۇيان ـ بۇيان يۈرگەندىن كېيىن گۈل تەشتىكى يېنىغا كېلىپ توختىدى. چىرايلىق ئېچىلغان قىزىلگۈل ئۇنى بەكمۇ خۇرسەن قىلىۋەتتىمكىن، ئۇ ئۇچلۇق بۇرنىنى گۈلگە سوزۇپ پۇراشقا باشلىدى.

«پاھ، پاھ، بۇ ئالەمدىمۇ بۇنداق مەززىلىك پۇرايدىغان دەرەخنىڭ بارلىقىنى ئەمدى كۆرۈشۈم» دېگەن خىياللار بىلەن تۇرغاندا چاچلىرى بوغدا چوققىسىدەك ئاقىرىپ كەتكەن موماي ئۇنىڭغا كۆتمەك سۇپۇرگە ئاتتى. چاشقان بەختىگە يارىشا قۇتۇلۇپ ئامان قالدى. ئۇ كىچىككىنە كامېرغا ئاران كىرىۋېلىپ «ھۇ ئۆلمۈگۈر قېرى تۆلكە» دەپ تىللىغىنىچە كۆزدىن غايىب بولدى.

تاڭ ئاتتى. قۇياش كۈلۈپ، زېمىنغا بەخت نۇرى تارالدى.

مۇزلىغان يۇرەك

— دادا، ئاۋۇ كىشى نېچۈن باھاردا جۇۋا كىيىۋالىدۇ؟

— ئۇ قۇياشنىڭ نۇرىنىى كۆرمەيدىغان ئەما ئادەم بولسا كېرەك.

— ياق دادا، ئۇنىڭ كۆزى ساق، بىراق رەڭگى نورمال ئەمەستەك قىلىدۇ، سىز زەن سېلىپ قاراپ باقتىڭىزمۇ؟

— شۇنداقتەك تۇرىدۇ بالام. ئۇ كىشى بىرەر كېلىشمەسلىككە يولۇققان ئادەم ئوخشايدۇ؟

— نېمىشقا قارا قىشتىكىگە ئوخشاشلا قېلىن جۇۋا كىيىپ يۈرىدۇ؟

— ئۇنىڭ يۈرىكى مۇزلاپ كەتكەن.

— ھە، يۈرىكى مۇزلاپ كەتكەن دېدىڭىزمۇ؟ يۈرەك ئادەمنىڭ ئىچكى قىسمىدا تۇرسا، بەدەننى قېلىن چاپانلار ئوراپ تۇرغان تۇرسا قانداقمۇ يۈرىكى مۇزلاپ كەتسۇن.

— بالام بۇنى سەن تېخى چۈشەنمەيسەن، ئۇ كىشىنىڭ ھەقىقەتەن يۈرىكى مۇزلىغان.

— نېمە ئۈچۈن يۈرەك مۇزلايدۇ؟

... ...

— ئۇ كىشى نېمە ئۈچۈن باشقا نۇرغۇن كىشىلەردەك خۇشال - خورام يۈرمەيدۇ.

... ...

— ئۇ كىشىنىڭ نېمە ئۈچۈن كېيىملىرى كونا، خۇددى باشقىلار سەدىقە بەرگەندەكلا جۇل - جۇل.

— ئۇ تىلەمچىلەرنىڭ ماكانى يوقمۇ؟ ياسىداق ساراي، داچىلىرى يوقمۇ، ئۇلار نېمە ئۈچۈن كۆركەم ئىمارەتلەرنى سالمايدۇ.

— پۇلى بولمىسا كىشەك، پۇلى بولمىغاندىكىن قولى ھېچ يەرگە يەتمەيدىغان گەپكەن.

— دادا، بىز ئۇ كىشىگە پۇل بېرەيلىچۇ، بىز ئۇ ئادەمنى قۇتۇلدۇرۇۋالايلى، ئۇنىڭغا ئۆيىمىزنىڭ بىر ئېغىزىنى بېرەيلى، ئۇ تالادا توڭۇپ قالمىسۇن، ئېچىرقاپ كەتكەن. لالما ئىتلار ئۇنى جەسەت ئوخشايدۇ دەپ يەۋەتمىسۇن. بىز ئۇنىڭغا كۇنەيلى، ئۇمۇ

بىزگە ئوخشاشلا ئادەم تۇرسا، تىلىمىز بىر بولغاندىكىن شۇنداق قىلايلى دادا.

— بولىدۇ بالام، بىز ئۇنىڭ يۇرىكىگە باھار مېھرىنى بېرىپ ئۇنى غەپلەت ئۇيقۇسىدىن ئويغىتايلى.

سۆيگۈ

بىر تىنىق يۇزۈمگە ئۇرۇلدى. يۇرىكىم ئوت ئىچىدە ئاستا تەۋرەندى.

ئۇ تىنىق ئاستا ـ ئاستا بەدەنلىرىمنىڭ ھەممە جايلىرىغا تاراپ كەتتى. مەن مەستخۇشلۇق ئىچىگە غەرق بولدۇم.

مەن كۆزۈمنى بىر ئېچىپ بىر يۇمۇپ چەكسىز شېرىنلىك ئىچىگە باغلانغان ھالدا ئۇنىڭغا ئۆزۈمنى ئېتىۋەتتىم.

بەدەنلىرىمدىكى بىر خىل سېزىم ئۇنىڭ نازۇك تېنى بىلەن ئۇچراشقاندا مەن ئەرشنى كۆردۈم.

ئۇ ئاستا ئىڭىرىدى. مەن بۇ ئىڭىراشلار قوينىدا يەنىمۇ چەكسىز مەستخۇشلاندىم.

ئۇ ئاخىر ھوشىدىن كەتتى، مەنمۇ ئۆزۈمنى يوقاتقان ھالدا ئۇنىڭ جىمى جايلىرىنى، قىزىلگۈلگە ئوخشاپ كېتىدىغان ئەڭ نازۇك يوپۇرماقتەك ئەزالىرىنى پۇرىدىم. يېنىش ـ يېنىشلاپ سۆيدۈم.

ئۇ ھوشىغا كەلدى. ماڭا كۈلۈپ قارىدى. مەن ئۇنى قوينۇمغا ئالدىم. ئەسەبىيلەرچە، ياق مېھرىبانلارچە سۆيدۈم.

مەن بۇ يۈكسەك سۆيگۈ پەرىشتىسىدىن باھارنى كۆردۈم. ئۇ ئەڭ گۈزەل باھار.

ئادەملەر

ئېھ، ئادەملەر، ھاياتنى سۆيۈڭلار، چۈنكى ھايات سىلەرگە بەخت گۈلى سوۋغا قىلىدۇ. سىلەر ۋاقىتنى قەدىرلەڭلار، ۋاقىت بەختنى يارىتىدۇ.

قەلبىڭلار باھارەك مېھىر - مۇھەببەتكە، ئالىيجاناب پاك سۆيگۈگە تولسۇن.

ۋۇجۇدۇڭلاردا كۈزەك سېخىيلىق ناخشىسى ئۇرغۇپ، ئۆزگىلەرگە سېخىيلىق ئۇرۇقى چېچىڭلار.

بەدىنىڭلار قىشتەك چىداملىق بولسۇن، ھايات باتۇرلۇقنى تەشەببۇس قىلىدۇ.

يازدەك قەلب ئىگىسىنى ھەممە كىشى ياقتۇرىدۇ. ياز تەبىئەتنىڭ ئەڭ تاتلىق كۈلكىسى، بۇ كۈلكە قوينىدا نۇرغۇن مەۋھۇملار مەۋجۇتلۇققا ئايلىنىدۇ.

ئېھ ئادەملەر، ئۆزۈڭلارنى سۆيۈڭلار، چۈنكى ئادەملەر ئۆزىنى ئەڭ سۆيۈشى كېرەك.

باھار خىتابى

ئۇ ھەركۈنى شۇنداق ئاشۇ ھالەتتە، ئاشۇ دوقمۇشتا قېلىن چاپانغا يۆگىنىپ ئولتۇرىدۇ. زېمىنغا قىزىلگۈلنىڭ ھىدى تاراپ، جىمى ئەتراپ خۇش پۇراققا پۈركەندى. سەن كىيىۋالغان ئاشۇ ئەسكى چاپىنىڭنى تاشلىۋەت،» دەپ مۇراجىئەت ناخشىسى ئېيتتىمەن. بىراق ، ئۇ گويا «AQ» دەك ھېچنېمىنى بىلمىگەن قىياپەتتە ئىللىققىنا نۇر تۆكۈۋاتقان قۇياشقا ئېغىر خورسىنغان ھالدا قاراپ قويۇپ يەنە مۇشۇك كەبى مۆگدەيدۇ.

مەن ئۇنىڭغا تىكىلىپ قارايمەن، ئۇ ماڭا قاراپمۇ قويمايدۇ. قارىغاندىمۇ يەرنىڭ تېگىدىن ئاستا قارىغىنىچە ئاللا نېمىلەرنى

غودۇكشىغىنىچە يەنە شۇ ئورۇندا خىيالغا چۆمىدۇ.

چۈشىنىلەر، ھەرىلەر ئۇنىڭ يۈز ـ كۆزىگە قونۇۋالىدۇ، لېكىن ئۇ «سىلەرمۇ مەندەك بىر يەرنى تېپىپ ئولتۇرساڭلار بولىمامدۇ» دەپ كايىيدۇ.

مەن ئۇنى يەنە بۇگۈن ئاشۇ دوقمۇشتا كۆردۈم. ئۇ ئاشۇ يەرنى «مەڭگۈلۈك ماكان» سۈپىتىدە قەدىرلىگەنىدى. شۇڭا، ئۇ باشقا ئادەملەرنىڭ ئۇ يەرگە كېلىشىنى ئەسلا ياقتۇرمايتتى. ئۇ كۈن چىقىپ ئولتۇرغۇنچە، ئادەملەرمۇ ئۆيلىرىگە كىرىپ كەتكۈچە ئۇ يەرنى ساقلايدۇ.

ئورنۇڭدىن تۇر، قەبرى ھۇرۇن! ئەسكى چاپىنىڭنى سېلىۋەت رودۇپاي ئېشەك، باھار شۇنداق دېگىنىچە ئۇ يەردىن ئۆتۈپ كەتتى. لېكىن، ئۇ قىمىر ـ سىمىر قىلماي ئولتۇرىۋەردى. چاپىنىڭنى سېلىۋەت قەبرى...

ئارچا

ئۇ تۇغۇلۇشىدىنلا مەزمۇت، باتۇر، گۈزەل ئىدى. ئۇ بۇگۈنمۇ شۇنداق مۇقەددەس، ئەتىمۇ ئۆزىنى يوقىتىپ قويمايدۇ.

ئۇ مەڭگۈ باھاردەك كۈلۈپ تۇرىدۇ، باھاردەك ياشىرىپ تۇرىدۇ.

مەن ئادەملەرنى ئارچىدەك بولسىكەن دەيمەن.

زەيتۇن دەرىخى

قىزىلگۈللەر ھۈپپىدە ئېچىلغان دالىدا زەيتۇن دەرىخى كۆك نۇر چېچىپ، تەبىئەت دۇنياسىغا گۈزەللىك ئاپىرىدە قىلىدۇ.

ئۇ ھاياتلىقنىڭ سىمۋولى سۈپىتىدە ئاشۇ دالىدا باھاردەك چىرايلىق.

بىر توپ ئۆچكە پادىلىرى بۇ دالىغا كەلدى. ئۇلار

قىزىلگۈللەرنى ئاق ئەتىرگۈللەرنى بىر ۋاخلىق ئىزا سۈپىتىدە ھەزىم قىلىشقا باشلىدى. ئۇلار ھايال ئۆتمەي گۈللەرنى جېنىدىن جۇدا قىلدى.

ئۇلارنىڭ بۇ قىلمىشىغا قاراپ تۇرغان زەيتۇن دەرىخى ئاچچىق كۈلدى.

— كۆزى كور، ئاچ كۆزلەر، ئۆزۈڭلار ئاپىرىدە قىلمىغان گۈزەللىك بولغاندىكىن يەڭلار، بۇلاڭلار...

ياپراقتىكى قۇرت

باھاردا دەرەخلەر پوتلا چىقىرىدۇ، ئاندىن پوتلا يوپۇرماقنى تۇغىدۇ.

بۇ ئالەمدىكى ئەڭ ھەسەتخور مەخلۇق ئىت، ئۇنىڭدىن قالسىلا پارازىت قۇرت، ئۇ باشقىلارنى كۆرەلمەيدۇ، گۈزەللىكنى تېخىمۇ كۆرەلمەيدۇ.

مەن بىر قۇرتنىڭ بىر يېشىل يوپۇرماقنىڭ ئۈستىدە ھەدەپ ئۇنى چەيلەۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. ئۇ ھەش - پەش دېگۈچە چىرايلىق يوپۇرماقنى جەسەت ئىسكىلىتلىرىغا ئوخشىتىپ قويدى. ئۇ يەنە بىر يوپۇرماققا ياماشتى، ئۇنىمۇ بىر دەمنىڭ ئىچىدىلا تېنىدىن جۇدا ئەيلىدى.

مەن باھاردىكى بۇ قىسمەتتىن ئۆكۈندۈم. ئادەملەر دۇنياسىغا قايتىپ كەلدىم، ئۇ يەردىكى پارازىت قۇرتلارنىڭ كۆپلۈكىدىن قورقۇپ كەتتىم.

ئادەم ۋە تەبىئەت

تەبىئەتنىڭ قوينى گۈزەللىككە پۈركەنگەندە باھار قۇشى بۇ يەردىن ئۇچۇپ كەتتى. يازنىڭ جانغا ھۇزۇر بەخش ئەتكۈچى ساپ ھاۋاسى زېمىنغا تارىدى. ئىلاھي قۇياش قۇدرەتلىك نۇرىنىسى ئايمدى. بۇغداي مايسىلىرى گويا كەڭ سەھنىدە ئۇسسۇلغا چۈشكەن ئۇيغۇر قىزلىرىنى ئەسلىتىپ لەرزان تەۋرىدى.

ئاھ، گۈزەللىكنىڭ شاھىتى تەبىئەت، سېنىسى ئادەملەر يارانقان، سەن ئادەملەرنى ياراتتىڭ.

گۈزەللىك — ئىككى جىسىمنىڭ ئورتاق ئۇچىرىشىدىن ھاسىل بولىدىغان نۇر. ئۇ مەۋھۇملۇقتىن مەۋجۇتلۇققا مۇيەسسەر بولىدۇ.

ئادەم ئۆزىنى ئاشۇرۇپ داڭلاشقا ئەرزىمەيدۇ. چۈنكى، ئۇ بىلىمنى، ئەقلىنى تەبىئەتتىن كۆرگەن، ئۆگەنگەن. تەبىئەت بىزنىڭ ئانىمىز، بىز تەبىئەتنىڭ بالىلىرى. بىز تەبىئەت ئۇچۇنلا بۇ دۇنيادا ياشايمىز، تەبىئەت ئۇچۇنلا ھاياتىمىزنى قەدىرلەيمىز. بارلىق گۈزەللىك تەبىئەتتە، بارلىق پاكلىق، ساپلىق تەبىئەتتە. سەن ئۇنى سۆيسەڭ، سەن ئۇنى قەدىرلە.

تەبىئەت — زېمىن.
تەبىئەت — ئانا يەر.
تەبىئەت — ۋەتەن، سۆيۈملۈك تۇپراق.
تەبىئەت — ئادەم، تەبىئەت — بىز.
باھار قۇشى ئەنە شۇنداق دېگەن.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

قاناتلىق ئادەم

(چاتما ئەسەرلەر)

دارۋاز ئادىل ھۇشۇرغا بېغىشلايمەن

مۇقەددىمە

دۇنيادا ھېچكىم ئۇنى كۆرمىگەن، ھېچ كىشى ئۇنى يۈزمۇ يۈز كۆرۈپ باققىنى يوق. ئۇنىڭدەك بېجىرىم سۆزلىيەلەيدىغان، تەمتىرىمەي ماڭالايدىغان، ئاڭلىيالايدىغان ھەم روشەن كۆرەلەيدىغان بىر روھنىڭ يۇلتۇزلار يۈرتىدىكى ئۇپۇق سىزىقىدا يالت ـ يۇلت قىلىپ نۇرانە تەبەسسۇم قىلىشى پۈتكۈل ئىنسانىيەت توپىنى ئورنىدىن تەۋرىتىپ قويدى. ئۇلار سامان يولى سىستېمىسىدا خۇدانىڭ يېڭى بىر «پەيغەمبىرى» نى كۆرگەنىدەك، ئەرشكە ئوتلۇق كۆزلىرىنى تىكىپ، چاڭقىغان تەشنا يۈرەكلىرىگە ئارام ئىزدىمەكتە ئىدى. ئۇلار ئاستا ـ ئاستا تارقاپ يېڭى بىر تاڭ، يېڭى بىر شەپەق، يېڭى بىر باھار تەكشىلىكىدە ئۆز سىماسىنى ئاپىرىدە قىلدى.

قىقاس ـ چۇقان پەلەك شاھنى سۈت ئۇيقۇدىن مەھرۇم قىلدى. كۆك ئاسمان بىر ئاۋانگارت «شاھ» قا ئۆز ئوردىسىدىن ئالتۇن تەخت بىنا قىلدى. ئۇ جەننەت بىلەن دوزاخ ئوتتۇرىسىغا تارتىلغان پولات يىپنىڭ ئۇستىدىكى ئىنچىكە جاي ئىدى. ئۇ بۇ يەرنىڭ ئەڭ مۇكەممەل بىر دۇئېل سەھنىسى ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدى. ئۇ جەڭگە ئاتلاندى، بۇ جەڭ ئۇنىڭ ئۇچۇن ھېچنېمە ئەمەس ئىدى.

غەلىبە قۇشى ئۇنىڭ بادام دوپپىسى ئۈستىگە قونۇپ ئوچۇق پېشانىسىنى سۆيگەن چاغدا، ئۇنىڭ كۆزلىرىدىن تارامىلاپ ياش تۆكۈلدى .

بۇ ياش مىليون ئادەملەرنىڭ يۈرىكىگە ئوچۇپ بېرىپ قونغانىدى.

— يارايسەن، يارايسەن.

— ئاپىرىن ساڭا قاناتلىق ئادەم.

— مەن سېنى سۆيىمەن ئوغلۇم. . .

ئۇ ئەتراپىنى ھاۋادەك ئورىغان تەشەككۇر ساداسى ئىچىدە، تولىمۇ يىراقتىكى قۇم بارخانلىرى ئاستىدا جەمئىيەت يانقان مۇقەددەس تاش مۇنارلىرىنى چەكسىز سېغىنىش ئىچىدە ئەسلىدى.

قەدىمىي ئەقىدە

كەچ كىردى. قۇياشنىڭ ئۆلۈمى يېقىنلاپ بارماقتا ئىدى. دەريانىڭ بېرىپ سۇ ئەكىرىۋېلىش مېنىڭ ئەڭ چوڭ مەقسىتىم ئىدى؛ بىراق مەن دەريانىڭ يېتىپ بارغۇچە قۇياش ئۆلۈپ بولدى. مەن زۇلمەت بورىنىڭ دۈچ كەلدىم. بۇ رەھىمسىز قارا كۈچ مېنى بۇرۇنقى زامانىنىڭ خارابلاشقان خارابىلىرىگە باشلاپ كىردى. مەن ئۇ يەردە قەدىمىي ئەقىدىلەرنى ئۆچراتتىم. بۇ تارىخنىڭ تۆھپىسى ئىدى. مەن بىر خىل غەلىتە، ئادەم پەقەت چۈشەنگىلى بولمايدىغان بىر ئاۋازنىڭ ئارقىسىدىن ئەگىشىپ، ئادەم سۆڭەكلىرى دۆۋىلىنىپ كەتكەن بىر ئالەمگە يېتىپ باردىم. ئۇ يەردە مېنى ئەڭ قىزىقتۇرغىنى بىر تاش ئويمىچىنىڭ قېيا تاغ باغرىغا بىر قاناتلىق ئادەمنىڭ بىر سۈمۈرغ ئانىسى بىلەن بەسلىشىپ، كۆكتە پەرۋاز قىلىۋاتقان ئاجايىپ كۈچ ـ قۇدرەت مۇجەسسەملەشكەن ئويما رەسىمى ئىدى. مەن ئۇ ئەقىدىنى قۇچاقلاپ سۆيدۈم، ئۇنىڭغا باش ئۇردۇم. قەدىمىي جەمئىيەتنىڭ بۇ ئەزىز ئابىدىسىدىن مۇكەممەل بىر

پاكىتنى، ئېسىل بىر تارىخنى بىلىۋالدىم. ئۇ مېنىڭ يېخىم ئىدى. مەن ئاشۇ جەڭگىۋار مومىيانىڭ ئېسىل ئەسلىمە بولغانلىقىمدىن چەكسىز سۆيۈندۈم. بۇ سۆيۈنۈشۈم ئازاب تىكەنلىرى گۈل ئاچقان، ئەمما ئۇلۇغۋار مۇھەببەت تاڭدەك نۇر تۆككەن بىر قەلبنىڭ ئەڭ تېرەن قاتلىمىدىكى لىرىك كۈي ئىدى.

قۇياش تەڭرىنىڭ يۈكسەك قۇم بارخانلىرى ئارقىسىدىن يەنە قايتا تۇغۇلدى. ئۇلۇم بىلەن تۇغۇلۇش ئەسلىدىنلا يېڭىلمىق ئەمەس. مەن قۇياشقا ئانچە قىزىقىپ كەتمىدىم. مەن ئاخىرەتنىڭ تولغاق ئانىسىنى چەكسىز كەتكەن قۇم دانچىلىرىدەك يەنە قايتا ئۇچراتمىدىم. كۆرگىنىم مېھىرلىك، ماڭا ئۆز ئەقىدىسىنى ۋە تارىخىنى سىزىپ بەرگەن ھېلىقى تاش ئويمىچى ۋە قاناتلىق ئادەم ئىدى. ئۇ بۇرۇنقى ناخشا، قەدىمىي كۈي تولىمۇ ئۇزاقتىكى ئىز. بىز سۆدىن ئۆز ئەكسىمىزنى كۆرەلەيمىز.

تۇغۇلۇش

ئاي تولۇن بولدى. دەريا دەھشەتلىك بىر سىلكىنىشىدى بېلىقلار ساھىلغا چاچراپ چىقتى. يەر شارى ئۆز ئوقى ئەتراپىدا مەغرۇر ئايلىنىپ تۈيۇقسىز توختاپ قالدى. تاغلار دەھشەتلىك ژۇلقانلاشقا باشلىدى. يەر يېرىلىپ يەنە ئۆز ئەكسىگە قايتتى... ئاخىرقى مىنۇت، ھاياتنىڭ چېكى، ئەۋلىيالار ئۇلۇمى، بۇگۈن ۋە ئەتە، سارغايغان ياپراق، پىشقان مېۋە... ھەممىسى مەۋجۇدىيەت ئالىمىدە مەۋجۇت ھەقىقەتلەر. بۇنىڭ تۇغۇمىسى ۋە قىيامىتى مەۋجۇت...

ئۇ سەھەر پەيتىدە، سۇبھىسى سوزۇلۇپ ئۇپۇققا گرىمسەن شولىلار قاينىاق نۇر تاشقىنىغا چۆمگەندە، بۇ گۈزەل ھەم بىمەنە ھاياتلىق توپىغا قوشۇلۇپ كەتتى. ئانا ئۇنىڭغا ئوغۇز سۈتىنى بېرىۋىدى، خانتەڭرى ئۈستىدە گىگانت ئولتۇرغان ئوغۇزخان ئۇ

كىچىككىنە، بۇدرۇق ئەۋلادتىن سۆيۈندى. ئۇنىڭ دۇئاسى، تارىنىڭ ئەركەك سۈلىرى ئىچىدە ئېقىپ، ئۇ كىچىككىنە هاياتلىقنىڭ قېنىغا سىڭدى. بۇ روھ ئۇنى قەيسەر، باتۇر، قورقماس، مۇستەقىل بىر «ئەۋلىيا» قىلىپ قاتارغا قوشتى.

بۆشۈكنىڭ ئاستا تەۋرىنىشى، ئۇنىڭغا سەۋر ۋە مۇكەممەل ئېتىقادنى پەيدا قىلدى. ئۇ پىنهاندىكى تۆشۈكتىن قىقاس - چۇقانلىق ئىنسانلار ئالىمىگە قاراپ خىلمۇخىل ئەقىلغا مۇيەسسەر بولدى. ئۇ بۆشۈكتىن يەرگە يېقىلىپ كەتتى. ئانا ئۇنى تۇنجى رەت يۆلەپ قويدى ۋە ئۇنىڭغا ئاستا شۇنداق دېدى:

«ئوغلۇم مەن ئەمدى سېنى يەنە قايتا يۆلىمەيمەن، سېنىڭ بارلىق هاياتىڭ، بۈگۈنۈڭ ۋە ئەتەڭ ئۆز قولۇڭدا بولىدۇ. سېنىڭ تەقدىرىڭنى هەرگىز باشقا بىر كۈچ بەلگىلەپ بەرمەيدۇ. بۇ دۇنيادا قانداق ياشاش، نېمە قىلىش پەقەت ئۆزۈڭگىلا باغلىق، پارلاق يول، ئۇلۇغ ئىستىقبال، بەخت قەسىرى، ساپ هاۋا، يېشىل ئاسمان پەقەت سېنىڭ ئەقىدەڭنىڭ بەدىلى.»

بەدەل تۆلەش — مەڭگۈلۈك بەخت بايرىقىنى ساقلاپ تۇرالايدۇ. بەدەل تۆلەش بەدىلىگە ئۆز ئارمان گۈللىرى خۇش هىد چاچىدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى نادىرسى

قۇياش مېھرى

چىراغ ، ئاھ چىراغ سەن نەدە؟ مەن سېنى ئىزدەۋاتىمەن. ئاچ قالغان ساھىل بىر بۇردا نانغا موھتاج بولغاندەك، مېنىڭ تەشنا يۈرىكىم سېنىڭ نۇرلىرىڭغا موھتاج، سېنىڭ پاساھەتلىڭ نۇرلىرىڭنى سېغىنىۋاتىدۇ. ئېيتىپ باققىنا، مەن زۇلمەتتىكى قېقىندا ئادەم، كېچىدىكى تاشلاندۇق روھىي كېسەل، دالىدىكى سەرگەردان شامال، زېمىندىكى شور تۇپراقمۇ؟ مېنىڭ يولۇم سائا تۇتىشىدۇ. مەن بۇ يولدا ئەنە ئاشۇ بىمەنە سوئاللىرىم بىلەن ئۆز روھىمنى بەزلەپ، سېنى ئىزدەيمەن. چىراغ ، ئاھ چىراغ، سەن نەدە؟

ئانا سۈكۈتتىكى ئوغلىنىڭ ئوي ـ خىيالىنى بۇزۇپ تاشلىدى. ئۇ ئوغلىنى بۆشۈكتىن يېشىپ ئالغاندا، قۇياش شەرقىنىڭ يىراق ئاسمىنىدا نەيزە بويى ئۆرلىگەنىدى. ئانا ئۇ ئاق يۆگەككە يۆگەلگەن بالىنى كوچىغا ئاچقىپ قۇياشقا كۆرسەتتى. قۇياش ئۇنى سۆيدى، بۇ سۆيۈش ئۇنىڭغا مۇھەببەت ئاتا قىلدى. ئانا ئۇنى سۆيدى، بۇ سۆيۈش ئۇنىڭغا جاسارەت ۋە غالىپلىق ئاتا قىلدى. بۇ مۇقەددەس قۇياش ئىلاھلىرى بۇ كىچىككىنە ھاياتلىقنى ئۆزلىرىنىڭ مېھرى ئەمچىكىدىكى ئاپئاق ئوغۇز سۈتى بىلەن يېڭى بىر يولغا ئۇزىتىپ قويدى.

چىراغ ، ئاھ چىراغ، سەن نەدە؟

بۇ يورۇقلۇققا تەلپۈنگۈچىنىڭ ئەڭ بۈيۈك ناخشىسى ، ئەلۋەتتە.

ئايىغى چىقىش

يولنىڭ ئىشكى چېكىلدى، ئىشىك ئېچىلدى. بىر بالا يولدا تەمتىرەپ مېڭىپ كەلمەكتە. يىقىلىش، قوپۇش، يەنە يىقىلىش يەنە ئورنىدىن تۇرۇش ئۇزاق ئۆتمۇشنىڭ سېغىنالى بولۇپ، ئۇنىڭ قۇلاق پەردىسىنى يېنىك تىترەتمەكتە ئىدى. ئۇ ئۆزىگە خۇداغا ئىشەنگەندەك ئىشىنەتتى، شۇڭا ئۇ جاسارەت بىلەن ئالغا چاپىدىدى. يەر قاتلىمىدىن قىيسىپ چىققان بىر ياۋا پۇتاق ئۇنى يەر چىشلەتكۈزدى. ئۇنىڭ ئۇستۈبشى، يۈز ـ كۆزى قىپقىزىل قاننىڭ ئىچىدە قالدى. ئۇ يىغلىۋەتكىلى تاسلا قالدى. بىراق ، ئانا سۈتى، قۇياش مېھرى ئۇنىڭ غۇرۇرىنى بەزلىدى. ئۇ يەنە ئالغا ئىلگىرىلىدى. ئۇنىڭ ئايىغى رەسمى چىققانىدى.

يولنىڭ ئىشكى چېكىلدى. ئۇ يۈگۈرۈشكە تەييارلانماقتا ئىدى.

قاپاق تېرەك

ئۇنىڭ ئەڭ سۆيىدىغىنى پەقەت قۇشلار ئىدى. چەكسىزلىك ئىچىدە پەرۋاز ئەيلىگەن بۇيۇك قانات قېقىشلار ئۇنىڭ ئەقىل كۆزىنى ھەم بارلىق سەزگۈسىنى بىراقلا ئويغاتتى. ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ، قۇشلارغا ھەمراھ بولاتتى، ئۇلار بىلەن سۆزلىشەتتى، ئۇلاردىن قانات سورايتتى، بىراق قۇشلار ئۇنىڭغا قانات ئەمەس ئىرادە ئاتا قىلاتتى. ئۇ ئەنە ئاشۇنداق روھ ئىچىدە ئۆزىنى تونۇپ يەتتى.

باھار ئويغانغاندا ئۇمۇ ئويغاندى. ئۇ ئاسمانغا قۇچاق يېيىپ، چىرايلىق ئۆسكەن مۇقەددەس قاپاق تېرەككە قەدەم باستى، ئۇنىڭغا ئىنتىلدى. ئۇ ئۇپۇققا قانات قېقىپ ئاجايىپ خۇشاللىق شارابلىرىغا مۇيەسسەر بولغاندەك شادلىق بۇلۇتلىرىدا ئولتۇردى. قاپاق تېرەك ئۇنىڭ تۇنجى ئۇستازى ھەم تۇنجى مەيدانى بولۇپ قالدى. ئۇ بىر - بىرىگە يانمۇيان تۇتىشىپ كەتكەن ئىنچىكە شاخلار ئۇستىدە ئەركىن قەدەم تاشلاپ، ئېتىقاد ۋە ماھارەت يېتىلدۇردى، روھ ۋە غۇرۇر مۇستەھكەملىدى. ئەنە شۇ چاغدا ئۇ بۇلۇتلار ئارىسىدا ئالغا قەدەم بېسىپ كېتىۋاتقان قەدىمىي ئەجدادنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر بولدى. ئۇلارنىڭ روھى بۇ بالا «شاھ» نى قۇۋۋەتلىدى، ئۇنىڭغا مەدەت ۋە ئىلھام بەردى. بۇ يىراقتىكى ئېقىننىڭ تىنىمسىز دولقۇنلاپ، بۇ يەرگە يېتىپ كەلگەنلىكىدىن بېشارەت بېرىۋاتاتتى. ئۇ ئارمىنى ئىچىدە تەۋەللۇت بولدى. ھاۋا ئۇنىڭغا كەڭ ئىشىكىنى ئاچتى. دادا ئەقىدىسى داۋام قىلىندى.

تۇنجى سىمتاناپ

ئۇ چوڭ بولدى. ئەقىل نۇرى ئۇنىڭ يۈمران قەلب ئېتىزىغا بىخلاندى. ۋىجدان ۋە ئېتىقاد ئۇنى جاسارەت تاسمىسىغا ئېگە قىلدى.

دادىسى ئۇنى ئاسمانغا تارتىلغان يىپنىڭ يېنىغا چاقىرغاندا، ئۇ نېمە قىلارىنى بىلمەي ھودۇقۇپ كەتتى. مۇنچاق - مۇنچاق تەرلەر كەڭ پېشانىسىدىن يۇزلىرىگە سىرغىپ چۈشتى. ئۇ دادىسىغا بىرخىل مېھىرلىك كۆزلىرىنى تىككىنىچە قاراپ تۇردى. «قورقما ئوغلۇم، پىداكار بول، ئۈمىدلىك، جاسارەتلىك ئىنسانىنى ھەرقانداق كۈچمۇ تەۋرىتەلمەيدۇ». بۇ بۈيۈك سادا ئۇنىڭ قۇلاق پەردىسىنى تىترىتىپ، يۈرىكىگە زەخمەك ئۇرغاندا، ئۇ جەڭگە كىرگەن پالۋاندەك ئاسمانغا تارتىلغان يىپقا تۇنجى قەدىمىنى ئالدى. ئۇ قىلىچ

بىسى ئۇستىدە ئاستا ـ ئاستا ئىلگىرىلىمەكتە ئىدى. ئۇ نۇقتىغا يەتتى. ئۇ يەنە ئىلگىرىلىمەكچى بولدىيۇ، جۇرئەت قىلالمىدى. قەدىمىنى ئېلىۋىدى يىقىلىپ چۈشتى. دادا ئۇنىڭغا قاراپ ئۇنلۇك توۋلىدى: «مەن سېنى بىرلا قېتىم يۆلەپ قويغان، يەنە قايتا يۆلىمەيمەن!» ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ غالىبلارچە ئالغا ئىلگىرىلىدى. ئۇ ھاياتنىڭ بالىلىق چاغلىرىدىكى تۇنجى پەردە ئويۇن ئىدى.

دادا ئۆزىنىڭ بۇ ئۇمىدلىك مېۋىسىنى باغرىغا باسقىنىچە: «سەندە ئوغۇز بوۋامنىڭ قېنى بار، سەندە باتۇر ئەجدادلارنىڭ قېنى بار، سېنى خۇدا ئالەمگە تونۇتسۇن، سەن ئۆزۈڭنى ئالەمگە تونۇت» دەپ ئۇنىڭ پېشانىسىگە سۆيۈپ قويدى.

ئىللىق تەبەسسۇم

ئۇ ئۆزىنىڭ كۆككە تارتىلغان بۇيۇك سېپىلىدىن ئىپتىخارلىق ھېس قىلىدۇ. ئۇ نەچچە مىڭ يىللىق مەدەنىيەت تارىخىنى يارىتقان ئۇلۇغ ئەجدادىنىڭ كۆككە، پەلەككە ئىنتىلىشتەك ئۇلۇغ، باتۇر روھىدىن ئىپتىخارلىنىدۇ. ئۇ پايانسىز مەدەنىيەت دۇنياسىنىڭ ئالتۇن ئاچقۇچىنى ئۆز قولىدا مەھكەم تۇتۇپ، قەدىمىي ئالەمنىڭ گېگانت قۇلۇپىنى ئېچىش ئالدىدا تۇرۇۋاتقان سۆيۈملۈك ھاياتلىق دېگىزى تەكلىماكان ئانىسىدىن سۆيۈنىدۇ، خانتەڭرىنىڭ بىر جۈپ كۆكسىدىن ھاسىل بولغان تالاي ھاياتلىققا بەختتىن شاراب ھەم مۇسەللەس بېرىۋاتقان تارىمدىن پەخىرلىنىدۇ...

ئۇ ئۆز بەختىنى ئۆزىدىن تىلەيدۇ. باشقىلاردىن بەخت تىلەشنىڭ نەقەدەر بىچارىلىك ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ. شۇڭا، ئۇ ھاياتقا، ۋەتەنگە، خەلقە ئىللىق تەبەسسۇم قىلىدۇ. ئۇنىڭ ئىللىق تەبەسسۇمى ئۇنىڭ ئىشەنچىسى، ئۇنىڭ ئىللىق تەبەسسۇمى ئۇنىڭ غۇرۇرى...

ۋىجدان ۋە رىقابەت

ئۇ سەھەرنىڭ پەيزىدىن ھۇزۇرلىناۋاتاتتى. بېگانە ئاققۇشقاچ بىر «پەلەك شاھى» نىڭ مەيدانىغا كىرىپ، غەلىبە تۇغىنى ئۈپۈقنىڭ ئېگىز كۆكىدە لەپىلدەتكەنلىكىنى خەۋەر قىلدى. ئۇ ئورنىدىن تۇردى.

- ئۇ كىم ؟

- ئامېرىكىلىق . . .

ئۇ تاتلىققىنا كۈلۈپ قويۇپ، يەنە شىمالىي تاغلاردىن ئېقىپ كەلگەن پاك ئىزغىرىن شامالالاردىن ھۇزۇرلىنىۋەردى. ئۇ ئېگىز ئۆسكەن ئارچا - چىنار شاخلىرىدا ھاياتلىققا، تەبىئەتكە مەدھىيە ناخشىسى ئېيتىۋاتقان رەڭمگا رەڭ قۇشلارغا قارىغىنىچە: «ئېھ قۇشلار، مېنى ئاراڭلارغا ئېلىۋېلىڭلار، مەنمۇ سىلەرگە ئوخشاش ئۈپۈقتا پەرۋاز ئەيلەي» دەپ ئۇنسىز شۇڭىرلىدى. قۇشلار ئۇنى ئۆز يېنىغا چاقىردى.

مېنىڭ سەپەر ۋاقتىم ئۇزۇن ، بېسىپ ئۆتىدىغان يوللىرىم مۇشكۈل، ئۇ ئۆز ۋىجدانىنىڭ رىقابەت سەندىلىدە بىسى يانماس شەمشەر كەبى تاۋلىنىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، مۇقەددەس چىغىر يولغا قەدەم تەشرىپ قىلدى.

ئۇ كېتىۋاتىدۇ، ئۆز ئارمىنىنىڭ گۈزەل باغچىسىنى ئىزدەپ كېتىۋاتىدۇ. ئۇ كېتىۋاتىدۇ، ئۆز مەقسىتىنىڭ گۈزەل تۇپرىقىنى ئىزدەپ كېتىۋاتىدۇ. ئۇ كېتىۋاتىدۇ، غېرىب جەننىتىنىڭ ئالتۇن ئاچقۇچىنى ئىزدەپ كېتىۋاتىدۇ.

خىيال

زەي تۇپراقنىڭ ئىسسىق باغرىغا سېلىنغان كىچىككىنە كەپە ئۇنىڭ بۇيۇك ۋەتىنى. ئۇ ئاشۇ بىچارە تۇپراقتا مەردانە، روھلۇق

چوڭ بولدى. ساددا، گۈزەل مەنزىرىلەر، چىرايلىق كۆي ـ ناۋالار ئۇنىڭ ئەڭ يېقىن سىردىشى ھەم دوستى بولۇپ قالدى.

ئۇ كىچىككىنە ھۇجرىدا قۇياشنىڭ ئىسسىق نۇرلىرى بىلەن سىردىشۇاتقان تۇڭلۇككە قارىغىنىچە خىيال دېڭىزىنىڭ بىپايان چوڭقۇرلۇقىدا ئاستا ـ ئاستا ئېقىپ بارماقتا ئىدى. ئۇ قۇشلارنىڭ ئاخشامقى مەردانە مۇراجىتىنى يەنە قايتا ئېسىگە ئالدى. «ئەي ئادەمنىڭ بالىسى، خۇدانىڭ يېقىن بەندىسى، ئورنۇڭدىن تۇر، ئالەم بولسىڭ ئالەم سېنىڭكى، باتۇر جەڭگاھتا تۇغۇلار، ئاناڭنىڭ ئاپاق بىر تامچە سۈتىنىڭ ھەققى ئۈچۈن بولسىمۇ جەڭگە كىر، ئۇنىڭغا جەڭ ئېلان قىل، ئۆلۈم يا كۆرۈم. ياپسام پىشارمۇ، كۆمسەم پىشارمۇ دېيىش قورقۇنچاقلارنىڭ پەلسەپىسى». ئۇ ئورنىدىن تۇردى. قۇياش ئۇنىڭغا نۇردىن ئۈمىد بەردى. ئۇ جەڭ مەيدانىغا كىرىشكە تەييارلىق قىلماقتا ئىدى. ئۇ ئۆز ـ ئۆزىگە: «بۇ سەپەر ئۇزۇن ھەم مۇشكۈل» دەپ ئاستا پىچىرلىدى.

«پىلىسىرات» كۆۋرۈكى

يامغۇر يېغىشقا باشلىدى. ئۇنىڭ قاغجىراپ كەتكەن قەلبى يامغۇرنىڭ ئىسسىق مېھرىدىن نازاكەت تاپتى. ئۇ ئاسمانغا قىيا باققان بىكۆركەم تاغنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ يىراقتىكى تاغ ـ جىرالارغا نەزەر سالدى. ئۇ يەرلەرنى مانان قاپلىغان. ئۇ بۇ مانان قاپلىغان قەدىمىي تۈپراقتىن ئۆزىنىڭ يېڭى بىر سىماسىنى كۆرگەندەك، چەكسىز سۆيۈنۈش ۋە بۇيۇك مۇھەببەت قەلب ئاسمىنىدا ئايان بولدى.

«سەن پىلىسىرات كۆۋرۈكى، سەن ھالاكەت يولى». ئۇ شۇنداق دېگىنىچە ئىككى ئۇلۇغ تاغ — ئانا بىلەن ئاتىنىڭ ئوتتۇرىسىغا تارتىلغان سۆيگۈ يىپىغا قەدەم تەشرىپ ئەيلىدى.

يېپىنىڭ ئاستىدا يىراقتا ئاققان شانلىق تارىخنىڭ شاھىتى، گۈزاھچىسى پېشقەدەم دەريا بۇ قەيسەر پىداكار ئوغلانغا ئومىد ۋە جاسارەت ئۇنچىلىرىنى چاچرىتىپ ئاقماقتا ئىدى.

ئۇ كېتىۋاتىدۇ، قىلىچنىڭ نۇرلۇق بىسى ئۇستىدە مەردانە ئالغا ئىلگىرىلەپ كېتىۋاتىدۇ. ئومىدسىزلىك ھېسسىياتلىرى روھىي ئالىمنى ئۆز ئىسكەنجىسىگە ئالغان مىليونلىغان ئادەملەرنىڭ قەلب ئاسمىنىدا مەردانە ئوغلىغا بولغان ئىشەنچىسى ھەسسىلەپ ئاشتى. ئۇنىڭ ئىرادىسى ۋە جاسارىتى ئۇنىڭغا غەلىبىدىن بەخت ئىمتىياز تەختى بەردى. ئۇ ئاخىر «پىلسىرات» كۆۋرۈكىدىن ئۆتۈپ كەتتى. يامغۇر ياغماقتا ئىدى. كائىنات يېشىللىق ئىچىدە جۇلا قىلماقتا ئىدى. گۈل ـ گىياھلار، ئۇچار قۇشلار ئۇنىڭ غەلىبە مېۋىسىنى قۇتلۇقلىدى. يىراقتىكى خانتەڭرى، قەدىمىي تەكلىماكان، تارىم ئانا بۇ يېگانە يۇلتۇزنىڭ پارلاق تەبەسسۇمىدىن سۆيۈندى. ئوتلۇق تەشەككۇرلەر زېمىنگە ھاۋادەك تارىدى. پۈتكۈل يەرشارىنىڭ دىققەتسىزلىك ئېتىبارىنى قوزغىغان بۇ بىر قېتىملىق ھايات ـ ماماتلىق جېڭى ئاخىر غەلىبە بايرىقىنى دۇنيانىڭ ئېگىز ئاسمىنىدا جەۋلان قىلدۇردى. ھەممە يەرنى قاپلاپ تۇرغان چۇقان ـ سۈرەن ۋە دەريالارنىڭ دولقۇنلۇق لىرىكىسى ئۇزاق ـ ئۇزاققىچە توختىمىدى.

جەك ئۆتۈپ كەتتى. چۈشمۇ ئۆتۈپ كەتتى. ئۇ شېرىن ئۇيقۇدىن سىلكىنىپ ئويغىنىپ كەتتى ـ دە، ئۆزىنىڭ كىچىككىنە تار ئالەمگە ھەقىقىي بىر ئادەم بولۇپ تۇغۇلغىنىغا رازى بولدى. ئۇ ئۆزىنىڭ بىر «ئادەم» ئىكەنلىكىنى ھەقىقىي تونۇپ يەتكەنىدى.

خاتىمە

ئانا تۇپراقنىڭ ئىللىق ھىدى ئۇنىڭ ئىللىق پىشانىسىنى، پۇت ـ قوللىرىنى، قاپقارا چاچلىرىنى سىلىدى. ئۇ، بۇ ئىللىق

مېھرىبانلىقىنى ئۆزىگە بېرىلگەن شان ـ شەرەپ دەپ بىلەتتى. ئۇ شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈنلا پۈتكۈل ئىنسانىيەت ئالىمىدىكى بارلىق ئىنسانلارنىڭ «تۇنجى» سى بولۇپ قالدى. شۇنىڭ ئۈچۈن قالتىس تۆھپە يارىتتى. ئۇنىڭ بۇ تۆھپىسى ئۇنىڭ شان ـ شەرىپى، بۇ شان ـ شەرەپ شۇ مىللەتكە مەنسۇپ ئىدى.

يول پەقەت ئىككىگە بۆلۈنىدۇ، بىرى دوزاخ يولى، يەنە بىرى جەننەت يولى. ئىنسانلار قايسى يولنى تاللىسۇن خۇدا ئانچە رەنجىپ كەتمەيدۇ ھەم خۇشالمۇ بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ بۇيۇك روھ ئىنسانلارغا ئەسلىدىنلا قانۇن تۈزۈپ بەرگەن.

«پەلەك شاھى» نىڭ يولى پەقەت ئۆزىنىڭ بولىدۇ. ئۇ شۇ يولدا ئۆزىنى تۈنجى قېتىم ئۇچراتتى ھەم ھېس قىلدى. ئۇ شۇنىڭ ئۈچۈنلا دەرۋازىنىڭ سىرتىدا ياشاۋاتىدۇ. ئۇنىڭ روھىي دۇنياسى بىپايان ئالەمگە چەكسىز كەتكەن يۇلتۇزلاردەك سەمىمىي ھەم گۈزەل ئىدى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uygurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بالىلار دۇنياسى

(چاتما ئەسەرلەر)

ئانا قەلبىدە جەم تۇرغان شېئىر بالا ئاغزىدىن چىقىدۇ.
— جىبران خەلىل جىبران

ئارزۇ

ئەي سىرلىق بالا، يېگانە يۇلتۇزغا ئوخشاش دەريا ساھىلىدا نېمە ئۈچۈن شۇنچە جىمجىت ئولتۇرىسەن. قەيىنى ئېيتقىن، سەن تەلمۈرۈپ كۈتۈۋاتقان كىم؟ بېلىقچىمۇ؟ كاپىتانمۇ؟ دوستۇڭ ياكى قېرىنداشىڭمۇ؟

ئۇ مېنىڭ گېپىمنى ئاڭلىمايۋاتقاندەك، پەرۋاسىزلارچە دەريانىڭ دولقۇنلىرىغا كۆزىنى ئۈزمەستىن قاراپ تۇراتتى.

ئەي قوزىچاق، گەپ قىلساڭچۇ، زادى كىمنى شۇنچە بىتاقەت ئىچىدە كۈتۈۋاتىسەن؟ دادامنىمۇ ياكى ئاناڭنىمۇ؟ يىراق كەتكەن كارۋانلار كېلىپ بولدى. ھارغىن بېلىقچىلارمۇ قەسىرلىرىدە ئۇخلاپ قالدى. بۇنچە قاراڭغۇلۇق ئىچىدە كۈتۈۋاتقىنىڭ زادى كىمدۇ؟

ئۇ كۆزۈمگە قاراپ قويۇپ يەنە جاۋاب بەرمىدى. ئۇ چەكسىز سۈكۈت ئىچىدە يەنە يىراقلارغا تىكىلىپ ئولتۇردى. ئۇنىڭ تۇرقى تېخىمۇ سىرلىقلاشتى. ئاي تۇغدى، يۇلتۇزلارمۇ چاقناشقا باشلىدى. ئۇ شۇندىمۇ گەپ ـ سۆزسىز ئولتۇرىۋەردى.

ئەي ئەخمەق بالا، گەپ قىلغىنا، سېنىڭ كۈتۈۋاتقىنىڭ

مەشئەل كۆتۈرگەن كىشىلەرمۇ؟ چىغىر يولدا چىراغ كۆتۈرۈپ كېلىۋاتقان قىزمۇ؟ يىل بويى غېرىب ـ غۇربانە ئاددىي كەپسىدە ئولتۇرۇپ خۇدادىن بەخت تىلەپ يىغلاۋاتقان نامراتلارمۇ؟ كۈلكە ـ چاقچاق، ئەيش ـ ئىشرەتنىڭ باش پېشۋاسى بولغان بەگلەرمۇ؟ ئۇ يەنە گەپ قىلمىدى.

شۇ چاغدا دەھشەتلىك بوران گۈركىرەپ چېقىشقا باشلىدى. سىرلىق بالا ئورنىدىن چاچراپ تۇردى.

— مېنىڭ كۈتۈۋاتقىنىم مانا شۇ، ئاشۇ باتۇر بوران، ھەممە يەرنى ئۆز قوينىغا ئالغان ئاشۇ گۈزەل بوران!

باچكىلار يىغلىماقتا

قېرىپ پۈتۈنلەي بوشىشىپ كەتكەن قېرى كەپتەرۋاز تېخى دۇنياغا يېتىلا ئاپىرىدە بولغان ئوماققىنا باچكىلارنىڭ كۆرۈپ خۇشاللىقىدىن يايراپ كەتتى. ئۇ باچكىلارنى قولىغا ئېلىپ، ئۇلارنىڭ زەئىپ، جانسىز تېنىنى ئاستا تۈتۈپ، ئۇلارنىڭ ئۆزىدەكلا بېجىرىم ئەمەسلىكىنى كۆردى.

ئۇ ئەتىسى سەھەردىلا ئۆگزىگە چىقتى. ئۇنىڭ قولىدا ماي قاچىسى ۋە پاختا بار ئىدى. ئۇ باچكىلارنى بىردىن بىردىن قولىغا ئېلىپ ئۇلارنىڭ پۈتۈن بەدىنلىرىگە ماي سۈرۈتتى. كەپتەر باچكىلىرى بۇنىڭ نېمە ئىش ئىكەنلىكىنى پەقەت بىلەلمىدى.

ئوزۇقلۇق ئىزدەپ دالىغا كەتكەن ئانا كەپتەرلەر قايتىپ كەلدى. ئۇلار بالىلىرىنىڭ سىياقىغا قاراپ چىرقىراپ يىغلاپ كەتتى. بۇ يىغا ئاۋازى ئاسمانىنى بىر ئالدى، باچكىلارنى چۆچۈتۈۋەتتى.

شۇنىڭدىن بېرى، كەپتەرلەر زۇۋان سۈرمەس بولۇپ كەتتى. يىللار ۋە ئايلارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن باچكىلارنىڭ ئۇچۇرما ۋاقتىمۇ ئۆتۈپ كەتتى. باچكىلارنىڭ تېخىچە تۇك، قانات ۋە پەيلىرى

يېتىلمىگەنىدى . باچكىلار مانا شۇ چاغدا ئانىنىڭ دەھشەتلىك يىغىسىنى ئېسىگە ئالدى. باچكىلار غېرىب بېسىپ تۇرغان كوۋىتىغا قاراپ: «بىز نېمىدېگەن شور پېشانە، نېمىدېگەن بەختسىز-ھە!» دەپ ئاستا شۇبرلىدى.

مۇشۇك

قەدىمدىن تارتىپ مۇشۇك بىر ئائىلىنىڭ ئەزاسى، شۇنداقلا بالىلارنىڭ ئەتىۋارلىق دوستى ھەم يېقىن سىردىشى.

بالىلار مۇشۇكنى قەدىرلەيدۇ.

بالام كوچىغا تاشلىۋېتىلگەن مۇشۇكنى كۆتۈرۈپ ئۆيگە ئەكىردى.

ئۇ ئاچلىقتىن ئۆلەيلا دەپ قالغان بىر مەجرۇھ جانۋارغا ئىسسىق ھۇجرا، يۇمشاق كۆرپە، تاتلىق تائام بەردى. ئۇ ئۇزاققا قالماي سەمرىپ ئوڭشىلىپلا قالدى. ئۇ خۇددى مۇشۇ ئۆيدە تۇغۇلۇپ چوڭ بولغاندەك ھېچ نەرسىدىن تارتىنماس بولدى. ئۇ مەيلى قاراڭغۇلۇققا كۆمۈلگەن تۈنلەر بولسۇن ياكى قۇياشنىڭ سېخىي نۇرلىرىغا چۆمۈلگەن يوپيورۇق كۈنلەر بولسۇن بىزدىن بىر قەدەممۇ ئايرىلمىدى.

بالام مەكتەپتىن بالدۇر قايتىپ كەلدى ـ دە، سافادا خورەك تارتىپ ئۇخلاۋاتقان مۇشۇكنى ئويغاتتى.

— كەل قوزام، ساڭا سەرخىل تۇرۇملەردىن غىزا ئەككەلدىم، يەۋېلىپ ئۇخلا، — دېدى. مۇشۇك خالتىدىكى ھەرخىل قورۇملارغا تۇمشۇقىنى ئۇزاتتى ـ دە، كەينىگە داجىپ تۇرۇپ ئەتراپقا مەنسىز قارىدى. ئوغلۇمنىڭ غەزىپى تاشتى .

— ھۇ ئىزززىتىنى بىلمەس ھايۋان، كېرەكسىز، تەييارتاپ، بېشىڭنى سىلىغان ئادەمنى بىلمەيدىغان تۇزكور. ئەسلى بىلسەڭ ساڭا پاناھ بولىدىغان جاي ئۆي ئەمەس ، بىر سامانلىق. ساڭا غىزا

بولمىدىغان نەرسە گۆش، ماي ئەمەس، بەلكىسى ئاشقان قۇرۇق ئۇستىخان. ساڭا كېرەك بولمىغان نەرسە چىرايلىق مېھرى - مۇھەببەت ئەمەس، غەزەپ - نەپرەت ئىدى. سېنى مۇرابا ۋە سېرىق ماي بېرىپ، مىڭ يىل ئەقىدە قىلساممۇ بىزگە بىر كەتمەن قىغ بېرەلمەسلىكىڭ ھەق. يوقال كۆزۈمدىن ، ئىپلاس مۇشۇك !

بالام ئۇنى كوچىغا تاشلىۋەتتى. بىراق، مۇشۇك ئۆگزىمىزگە چىقىۋالدى.

مىسكىنلىك

بالىلار بىپايان دۇنيانىڭ ساھىلىغا كەلدى. يېشىل چۆپلەرنى ئەللەي ئەتكەن مېھرىبان شامال بالىلارنىڭ تىنىقىغا ئۇرۇلدى.

بالىلار چۈرقىرىشىپ تايچاقلاردەك سەكرىشىپ كەتتى. ئۇلار يېشىل گىياھلارنىڭ ئۈستىگە تاشلىنىپ ئاسمانىنى كۆردى. ئاسمان ئۇلارغا شۇنچە يېقىن بىلىنىپ كەتتى. ئۇلار يۇمران قوللىرىنى كۆك ئاسمانغا ئۇزاتتى، بىراق ئۇلارنىڭ قوللىرى ئاسمانىنى تۇتالمىدى. ئۇلار ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ ئاسمانغا يەنە قوللىرىنى ئۇزاتتى، بىراق ئۇلارنىڭ قوللىرى يەنە يەتمىدى.

كەچ كىرىپ يۇلتۇزلار كۆرۈنۈشكە باشلىدى. يۇلتۇزلار بالىلارنىڭ باش ئۈستىدىلا نۇر چېچىۋاتقاندەك كۆرۈندى. بالىلار يۇلتۇزلارغا قاراپ يۇگۈردى، ئۇلار شۇنچە تېز يۇگۈرگەن بولسىمۇ يەنە يېتەلمىدى. ئۇلار قوللىرىنى سوزۇپ ئۇزاتتى، بىراق قوللارمۇ يۇلتۇزلارغا تەگمىدى.

ئېگىز قارىغاي شاخلىرى ئۇلارنى چاقىرمىدى. ئاسمانغا تۇتاشقان دەريالارمۇ بالىلارنى باغرىغا ئالمىدى.

بالىلار مىسكىنلىك ئىچىدە تۇپرىقىنىڭ زەئىپ كۆكسىنى ئاران ئېمىپ تەستە چوڭ بولۇۋاتقان گىياھلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەتتى.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

جىمجىتلىق

سەن جىمجىتلىقنى سۆيىسەن قوزام. سۇ ئاستىدىكى بېلىق سېنىڭ دوستۇڭ، قارا لاي ئىچىدىكى بىچارە قۇرت سېنىڭ سىردىشىڭ. كۆك ئاسماندىكى بۇلۇتلارنىمۇ سەن چىن قەلبىڭدىن سۆيىسەن.

ئۆيىڭدە بېكىنىپ ئولتۇرۇپ خىيال سۈرۈشتۈرىسەن ھاجىتى بارمۇ؟ ھاياتىڭ باھارىنى ۋە بەخت ـ سائادەتنىڭ گۈل تاجىسىنى ئاشۇ جىمجىتلىق ئىچىدە تاپقىلى بولامدۇ؟ دەريانىڭ ئۇ چېتىدىكى مۇھەببەتنى جىمجىتلىق ئىچىدە سۆيگىلى بولامدۇ؟ مەڭگۈلۈك ئەركىنلىككە ئاشۇ جىمجىتلىق ئىچىدە يەتكىلى بولامدۇ؟

جىمجىتلىق خۇددى ئۇيقۇ، ئۇيقۇدا كۆرىدىغىنىمىز پەقەت چۈش. چۈش ئارقىلىق يورۇقلۇققا چىققىلى بولمىغىنىدەك، جىمجىتلىق ئىچىدىمۇ ھاياتلىقنىڭ ئۇزۇن ھەم مۇشكۈل مۇساپىسىنى ماڭالمايمىز.

بالام، بۇ يەرگە كەل، مېنىڭ ۋاپادار ئەقىللىق ئوغلۇم، يېنىمدىكى مايسىلارنىڭ شۇنچىلاشلىرىغا قۇلاق سال. ئۇلار ئازغان ۋە تەكەبباشلىرىغا قاراپ: «سىلەر ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرگەندەك قىلغىنىڭلار بىلەن قىممەتسىز ياشىدىڭلار» دېدى.

يوقىلىش، ھالاكەت ۋە ئۇمىدسىزلىكنىڭ ھەممىسى جىمجىتلىق ئىچىدە يۇز بېرىدۇ.

سەن قايناق بازارغا بار ئوغلۇم، ئۇ يەردە ۋاراڭ ـ چۇرۇك بار. سەن يانار تاغقا بار ئوغلۇم، ئۇ يەردە چۇقان بار.

چىراي

مەن بالىلار دۇنياسى ئىچىدە ياشايمەن، بالىلار مېنىڭ

ئاسمىنىمدا قانات قاقىدۇ.

مەن تۇمەنمىڭ خىل چىرايلار بىلەن تونۇش. بۇ چىرايلار مېنىڭ كۆز ئالدىمدىن ھەر دەقىقىدە ئۆتۈپ تۇرىدۇ. مەن يېنىمدىكى بۇ چىرايلارغا قارىغانسېرى، ئۇلارنىڭ ئىچكى دۇنياسىغا شۇڭغۇپ كىرىپ كېتىمەن.

بالىلارنىڭ چىرايى چوڭلارنىڭ چىرايىغا ئوخشمايدۇ. بالىلار ئۆچەكىشىشنى، ھىيلە - مىكىر ئىشلىتىشنى، قىزغىنىشنى بىلمەيدۇ. ئۇلارنىڭ ئوتلۇق تەبەسسۇمى ئۇلارنىڭ ماھىيىتىنى كۆرسىتىپ تۇرىدۇ.

مەن بالىلار دۇنياسى ئىچىدە ياشايمەن. بالىلارنىڭ گۈزەك، غۇبارسىز ھەم سەبىي چىرايى پاك دۇنيانىڭ ئۆزى.

بالىلارنىڭ ئوماق تەبەسسۇمى مېھىر - مۇھەببەت شەربىتى تۆكۈلۈپ تۇرغان مېھرىبان ئانىنىڭ قەلبى.

ئەي بالىلار، سىلەرنىڭ چىرايىڭلار قەلبىڭلاردىكى گۈزەللىكنى ئىپادە قىلسۇن!

سىلەرنىڭ چىرايىڭلار ۋۇجۇدۇڭلاردىكى سۆيگۈ - مۇھەببەتنى خۇش پۇراق كەبى تاراتسۇن!

قۇياشنىڭ غۇبارسىز نۇرى پۈتكۈل ھاياتلىققا شادلىق بېغىشلىغاندەك، سىلەرنىڭ ئاشۇ چىرايىڭلار قۇياشقا ئوخشاش ھاياتلىققا شاد - خۇراملىق بەرسۇن!

خەير - خوش قۇش

قۇشنىڭ ئۆلۈمى ئۇنى بىئارام قىلدى. ئۇ قەپەس ئىچىدە جىمجىت ياتقان قۇشنىڭ يېنىدا يەككە - يېگانە ھالدا ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇۋاتىدۇ. نۇرغۇن قۇشلار قەيەردىندۇر ئۇچۇپ كېلىپ ئۆلگەن قۇشنىڭ ئەتراپىغا ئولاشتى. ئۇلار قۇشنىڭ ئەتراپىدا بىر - بىرىنىڭ قوللىرىنى تۇتۇشۇپ ئايلىنىشقا باشلىدى. بۇ

ئۇلارنىڭ ماتىمى ئىدى.

قۇش ئۆلدى. ئاشۇ نۇرغۇن قۇشلارنىڭمۇ بۇ قىسمەتلەرنى بېشىدىن كەچۈرۈشى ئېنىق ئىدى.

ئۇلار چەكسىز سېغىنىش ۋە مېھرى - مۇھەببەتنى ئۆلگەن قۇشنىڭ ئۇستىگە قويۇپ ئۈچۈپ كەتتى.

قۇش يالغۇز قالدى. ئۇنىڭ دەھشەتلىك ئۆلىمى ئۇنى تېخىمۇ ئويلاندۇردى، تېخىمۇ سېغىندۇردى.

ئۇ قەپەسنى كۆتۈرۈپ دەريا بويىغا كەلدى.

بېلىقچى بوۋاينىڭ ناخشىسى دەريا شاۋقۇنلىرىغا قوشۇلۇپ، ئەتراپقا يېيىلغانىدى.

كىچىككىنە قولۇاق سۇ ئۈستىدە ئۈسسۈل ئويناماقتا ئىدى.

ھېلىقى بىر توپ قۇشلار يەنە بۇ يەردە پەيدا بولدى. ئۇلار دەريانىڭ ئۈستىنى بىر رەت ئايلىنىپ كۆزدىن غايىب بولدى.

ئۇ قەپەسنى ساھىلغا قويۇپ قويدى. ئۇ ئۇنىڭ يېنىدا خۇددى ئۇ ھايات چاغدىكىدەك تۇرۇۋاتىدۇ. گويا ئۇ بىر ئېسىل ناخشا ئېيتىپ بېرىۋاتقاندەك جىمجىت تۇرۇۋاتىدۇ. قۇياشنىڭ نۇرى بۇ يەرنى سۆيگەن چاغ ئىدى.

ئەركىن ۋە شاد بېلىقچىلار ئۇلارغا قاراپ قويۇپ ئۆتۈپ كەتتى. ئۇلار دۇنيادىن غەمسىز ئىدى، ئۇلار ھېچ نەرسىنى ئويلىمايتتى، ئويلاشنىمۇ خالىمايتتى. چۈنكى ئۇلار بېلىق تۇتۇشتىن باشقىنى بىلمەيتتى.

ئۇ قۇشقا قاراپ خېلى ئۇزاق ئولتۇرغاندىن كېيىن ئۇنى ئاشۇ ساھىلغا قويۇپ ئۆيگە قايتىپ كەلدى.

ئەتىسى سەھەردە ئۇ يېقىملىق سايرىغان قۇشنىڭ ئاۋازىدىن ئويغىنىپ كەتتى. ئۇ ئۇنىڭ قۇشى ئىدى. ئۇ دېرىزە يېنىدا تۇرۇپ قۇشنى كۆرۈپ سۆيۈنۈپ كەتتى. قۇش ئۇنىڭغا قاراپ قويۇپ ئۈچۈپ كۆزدىن غايىب بولدى.

ئۇ ئىچىدە «خەير - خوش ئوماق قۇشۇم» دەپ ئاستا ئۇزىتىپ

قويدى.

ئۇزاق يول

شام يورۇقى غۇۋا چۈشۈپ تۇرغان دېرىزە يېنىدا بىر بالا يالغۇز تۇراتتى. ئۇ بۇ يورۇقلۇق ئىچىدىكى سىرلىق، ھېسسىياتلىق، جەزىبىدار بىر كۈچكە سىنچىلاپ قاراپ كەتتى.

بىر پەرۋانە پەيدا بولۇپ قالدى. ئۇنىڭ ئۆڭي ئىچىگە قايسى ۋاقىتتا كىرىۋالغانلىقىنى ئۇ ئەسلەپ يېتەلمىدى. پەرۋانە شامنىڭ ئەتراپىنى ئايلىنىشقا باشلىدى. ئۇ يورۇقلۇقتىن بىر نېمە ئىزلەۋاتقاندەك ھەرىكىتىنى بىردەممۇ توختىتىپ قويمىدى.

پەرۋانە ئاخىر ئوت ئىچىدە ئۆزىگە كېرەكلىك نەرسىنى ئىزدەپ تاپقاندەك قاناقلاپ كۆلگىنىچە ئوتنىڭ ئىچىگە كىرىپ كەتتى. ئۇ ئوت ئىچىدە ھەش - پەش دېگۈچە كۆيۈپ كۈل بولدى.

بالا ئۇنىڭ قارىداپ كەتكەن تېنىنى شامنىڭ غۇۋا يورۇقىدا ئىزدەپ تاپتى. ئۇ بالىنىڭ قولىدا كۆزىنى لاپىيدە ئاچتى: «مەن مەخسىتىمگە يەتتىم» دېگەن جۈشقۇن بىر ئاۋاز بالىنىڭ قەلبىنى لەرزىگە سالدى.

بالىنىڭ قولىدا، شامنىڭ يورۇقىدا يېڭى بىر ھايات بىخلىنىپ كامالىغا يەتكەنىدى.

بالا ئوتقا قاراپ سۈكۈتكە چۆمدى. ئۇ ئالدىدا ناھايىتىمۇ مۇشكۈل ۋە ئۇزاق بىر يولنىڭ بارلىقىنى ھېس قىلدى.

ھېس قىلىش

ئۇ سەھرالىق يالىڭاچ بالا، ئۇنىڭ كىچىك ئەۋرىتىنى يېپىپ تۇرغان تامبالدىن باشقا ئۇنىڭ ھەممىلا يېرى يالىڭاچ ئىدى.

ئۇ غېرىب يېزىنىڭ قۇملۇقتا تۇتىشىپ كەتكەن قاقاسلىقتىكى

خارابى كەپىدە تۇرىدۇ. يوقسۇللۇق دەردىدە چىرايى سومىدەك قارىداپ سەتلىشىپ كەتكەن، ئورۇقلاپ قورايدەك بولۇپ قالغان، ئەتىدىن كەچكىچە ئۆيىدە باش كۆتۈرمەي نېمە بىلەندۇر مەشغۇل بولىدىغان بۇ بىچارە يىگىت مېنىڭ كۆزۈمدە ياشايدۇ.

ئۇنىڭ نامرات كەپىسى، كەپە ئالدىدىكى شاخ - شۇمبىلار ئۇنىڭ ھېكايىسىنى ئېيتالايدۇ. ئۇ بالىسىمۇ غېرىب كەپىنىڭ ئازاب - ئوقۇبەتلىرىنى ئىچ - ئىچىدىن ئۇرغىتىپ، ئۆكسۈپ تۇرۇپ سۆزلەپ بېرىدۇ.

ئۇ يەردە بىر ئۇلۇغ ھېكايە، بۇيۇك بىر قىسسە مەڭگۈ ئاۋاز چىقىرىپ تۇرىدۇ.

ئۇ يەردە بىر مۇقەددەس دولقۇن توختىماستىن كۆۋەجەپ تۇرىدۇ.

ئۇ يەردە بىر روھ ئۆز - ئۆزىگە پىچىرلاپ دەرد تۆكىدۇ.

مېنىڭ كۆزلىرىم ئۇلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچى، قەلبىم ئۇلارنىڭ دۇنياسىنى سېزىپ تۇرغۇچى. ئەگەر ئۇلار ئوردا ئىچىدىكى شاھ - ئەمىرلەر بولغان بولسا، مېنىڭ كۆزۈم ئۇلارغا زەن سالمىغان بولاتتى. بىراق ئۇ بىر يالىڭاچ بالا، يالىڭاچ ھايات، يالىڭاچ دۇنيا، مېنىڭ كۆرىدىغىنىم پەقەت شۇ.

زېرىكىش

ئۇ ھەممىدىن زېرىككەنىدى. ئۇنىڭ ئوينىشىنى كۈتۈپ تۇرغان ئويۇنچۇقلار ئۆينىڭ بىر بولۇڭىدا كۆزلىرىگە مۆلدۈرلەپ قارىغىنىچە جىمجىت تۇراتتى.

بالا بۇ ئويۇنچۇقلىرىدىن زېرىككەنىدى . ئۇ ئويۇنچۇقلارنى ئويناش تۈگۈل ئۇنىڭغا قارىماپمۇ قويمىدى.

ئۆي ئىچى شۇنچە سۈرلۈك ھەم جىمجىت ئىدى. ئۇ يۇرىكىنى تۇتۇپ باقتى، ئۇنىڭ يۈرىكى خۇددى دەرەخ يوپۇرماقلىرىدەك بىر

خىل ئاۋازدا يېقىملىق شۇنىرلايتتى.

كېچە ئاسمىنىدا ئاي بۇلۇتلار بىلەن قۇرداش بولۇۋالدى. تالادىكى ناخشا ھۇجرىنىڭ ئىچىدە ياڭىرىغاندەك بىلىنەتتى. ئۇ ئويۇنچۇقلار بولسا شۇ بۇلۇڭدا يەنىلا جىمجىت تۇراتتى.

بىر چاغدا، قوشنىلارنىڭ ئۆيىدە بالىلارنىڭ ئاۋازى كۆتۈرۈلدى. ئۇلارنىڭ قىقاس - چۇقانلىرى تالاغا ئۇچۇپ چىقتى، ئۆي - ئۆيلەرگە بۆسۈپ كىردى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئويۇنچۇقلارنى تالىشىۋاتقانلىقىنى سېزىپ قالدى. ئۇلار راستتىنلا ئويۇنچۇق تالىشىۋاتاتتى.

ئەتىسى ئۇ بىر دۆۋە ئەخلەت ئۈستىدە بالىلار تالاشقان ئويۇنچۇقلارنىڭ پارچە - پارچە تاشلىنىپ يانقانلىقىنى كۆردى.

بۇ ئويۇنچۇقلار پۈتۈنلەي لايدىن ياسالغان بولۇپ، قىلچە قىممىتى يوق ئىدى.

ئۇ ئۆيگە كىرىپ بۇلۇڭدىكى ئويۇنچۇقلىرىغا زەن سالدى. ئۇلارمۇ لايدىن ياسالغانىدى.

موھتاجلىق ۋە مۇھەببەت

— غېرىب ئىشىكىڭنى چەككەندە، سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا نېمەڭنى ئېلىپ چىقىسەن؟

— ئاھ، مەن بۇ ئەۋلىيا مېھمىنىمنىڭ ئالدىغا پۈتمەس - تۈگىمەس سۆيگۈگە لىققىدە توشقۇزۇلغان بىر قەدەھ جامنى ئېلىپ چىقىمەن. بۇنىڭدىن بەلكىم ئۇنىڭ نامرات قەلبىنى ئارام تاپقاي ئىلاھىم.

— غېرىب بالا ئىشىكىڭنى چەككەندە، سەن ئۇنىڭ ئالدىغا نېمەڭنى ئېلىپ چىقىسەن؟

— خرۇستالدەك سۈزۈك شېشىگە مۇھەببەت ۋە گۈزەل ھايات قاچىلاپ قويدۇم، ئۇنىڭغا شۇنى ھەدىيە قىلىمەن. مەن ھەرگىزمۇ

ئۇنى قۇرۇق قول ياندۇرمايمەن.

— غېرىب بالا ئىشىكىڭنى چېكىپ، قولىنى ئۇزاتقاندا ئۇنىڭغا نېمە بېرىسەن؟

— ھويلامدىكى گۈللىرىمنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇنى ھويلامغا باشلاپ كىرىپ ئۆزۈڭ خالىغانچە ئۇزۇۋالى، دەيمەن.

ئىشىنىش

مەن كېتەر بولدۇم. ئوغلۇم، دۇنيادىن كېتەر بولدۇم، شۇنداقلا سېنىڭ قېشىڭدىن، ئانا زېمىندىن كېتەر بولدۇم.

ھايات دېگىنىدەكى كىچىككىنە كېمە، ئۇ يۇرەر مۇشكۈل سەپەردە، بەخت نازۇك ئېچىلغان گۈل، ئۇ سېنىڭ بولار بەرسەڭ كۆڭۈل.

مەن ياراتتىم ئۆزۈمنى ئۆزۈم. ئاڭلا ئوغلۇم بۇ يۇرەك سۆزۈم. خەير ـ خوش قوزام، خەير ـ خوش كۈندۈز ھەم ئاخشام، خەير ـ خوش قەلب ھەم ناخشام.

ئۇ شاققىدە بۇرۇلۇپ چوڭ يول ياقىسىدىكى قاراڭغۇلۇق ئىچىگە كىرىپ غايىب بولدى.

تىنىمسىز ئۆتكۈنچى شامال مېنىڭ يۈزلىرىمنى سۆيۈپ ئۆتتى.

زىيادە، ئەرزىمەس خىياللار قەلبىمدىن ئاستا ـ ئاستا چىقىپ كەتتى. مەن دۇنياغا يېڭىدىن ئاپىرىدە بولدۇم.

مۇجۇلغان يۈرىكىم دادامنىڭ نۇر زىياسى ئىچىدە ھۆر بولدى، بوغۇشلانغان قانىتلىرىم ئەركىنلىك سۆيدى.

«مەن ياراتتىم ئۆزۈمنى ئۆزۈم».

مەن تاغلارنىڭ تىلىدىن، دەريالارنىڭ يۈرىكىدىن دادامنىڭ ئەكس سادالىرىنى يەنە قايتا ئاڭلىدىم.

توغرا يول

تەسىرلەن دۇنيادىن، تەسىرلەن شېئىرىدىن، تەسىرلەن

ھەممە ـ ھەممىدىن، تەسىرلەن. . .

كۆزۈڭنىڭ قارىچۇقى چىقىپ كەتسۇن، يۈرىكىڭ تېرىپ كەتسۇن، قانلىرىڭ تېشىپ كەتسۇن، سەن سۆيگەن، سەن يۇرگەن چىغىر يوللاردا، سەن ئۇچقان، سەن قۇچقان ئۇشبۇ جاھاندا.

تىلىڭ ئۇزارسۇن گويا يىپ كەبى، يېتىپ بارسۇن چەكسىز قۇملۇققا، گىياھ ئۇنمەس تاقىر دالىغا.

سەن يېگانە دەرەخ، شاخلىرىڭ تېنىڭنىڭ تومۇرلىرى ئىچىدە بار، سەن ئالەمنىڭ نۇرى، سەن قۇياشنىڭ گۈلى. سەن ئاشۇ قەلب ئىچىدە تۇرىسەن پىنھان.

جەزىبدار ناخشاڭنى ئۇرۇقتەك چاچ. ئۇ ئۇنسۇن ئادەملەرنىڭ بېشىدا، مېڭىلىسۇن كۆزلىرىدە. سەن ئېقىپ بارغىن كىچىك دەريادا، ئۇرۇقۇڭنى سۆيگەن دۇنياغا.

توڭلا، بار ئاۋازىڭنى بېرىپ ھاۋاغا.

چۇقان سال، قەلبىڭ يېرىلىپ كەتسۇن ئۆز يېرىڭدە ، سەن سۆيگەن ئاسمانىڭدا.

تەسىرلەن دۇنيادىن، تەسىرلەن شېئىردىن، تەسىرلەن ھەممە ـ ھەممىدىن.

ئۇيقۇڭ روھىڭدا ئۆلۈپ كەتسۇن، ئەندىككەن يۈلتۇزدەك، ئەركىن قولۇاقتەك يۇرۇپ كەتسۇن. قونسۇن كىرپىكىڭگە مۇزدەك سوغ شامال، ئۇ ئۇيقۇنى ئەيلىسۇن قامال.

يۇگۇر، تاڭلىرىڭدىن ئېشىپ كەت، دېڭىزىڭدىن تېشىپ كەت. ئارزۇيۇڭدا، ئېتىقادىڭدا پۈتلىرىڭ كەتسۇن سۇنۇپ، ۋۇجۇدۇڭ كەتسۇن قۇرۇپ.

سىرلىق ھايات سېنىڭ قولۇڭدا، غەرق مەست بول ئەقىل يولۇڭدا.

سەن پەقەتلا كىچىك قوڭغۇراق ئىشىك بېشىغا ئېسىلغان، سەن يېتىم بالا شامال بىلەن ئويناغان. چاچلىرىڭ ئارىسىغا يوشۇرغانسەن پۈتكۈل دۇنيانى، كۆتۈرۈپ يۈردۇڭ مۇھەببەتنى.

شېئىر ئوقۇ، پەزىلەت چېھرىگە چۆمۈلگىن، مۇزىكا دېڭىزىغا قولۇاق سال، سەن دۇنيادا پەقەتلا ئادەم.

تەسىرلەن دۇنيادىن، تەسىرلەن ھەممە ـ ھەممىدىن.

خەيرلىك ھايات

ئەي ئانا، سىلاي قوللىرىڭنى ئۇزاقتىن ـ ئۇزاق، ياقاي يۇزلىرىڭنى مەڭزىمگە مەھكەم، ۋۇجۇدۇڭ ئەنبەرلىرىنى سۆيۈپ ئىشتىياق، مەن گويا قولۇڭدىكى يېشىل يوپۇرماق.

قەلبىڭ بىرەر بىر لىرىك ئاھاڭ، زېمىن كەبى ئۇلۇغۋار سۆيگۈ، مەن سۆيگۈدە تۇغۇلغان نۇر تاڭ.

ئەي ئانا، چاچلىرىڭنى پۇراي قانغۇچە، قەلبىمدە پىغان بار ئۇ بىر ئىسيان، سۆزلەپ بېرەي ساڭا ھەممىنى تاڭلار ئاتقۇچە.

ئەللەي ئەتمە، بولدى بەس ئانا! يامغۇر كەبى، نۇر كەبى تۆكۈۋالاي دەردىمنى ساڭا.

سەن سۈكۈتتە كۆزلىرىڭدە ياش، ئازابمنى بىلگەندە كۆزلىرىمگە قارىدىڭ ئۇزاق، ۋۇجۇدۇڭدىن ياندۇرۇپ قويماش.

مېھرىبان ئانا، سۆيۈۋالاي ئاتەش لېۋىڭنى، سۆيۈۋالاي زېمىستاننىڭ قارا بورانلىرىدا ياشناپ تۇرغان دەرىخىڭنى، ئىسسىق ئوت كەبى ئاسمىنىڭدا چاقناپ يۈلتۈزۇڭنى.

سۆيۈۋالاي ھاياتىڭنى، پەقەت ھاياتىڭنى...

سەن ماڭا تونۇش، ماڭا دوست، سەن ماڭا يولداش، ماڭا قولداش، ئەي خەيرلىك ھايات.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىدىن
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بالىلار ئۆچمەيدۇ

قوياش ئۆچۈپ ئەتراپنى زۇلمەت باستى، ئايمۇ بىر يەرلەرگە كىرىپ كەتتى، يۇلتۇزلار ساقىپ ئىز - دېرەكسىز يوقالدى، گۈلخانمۇ ئۆچتى. كارۋانلارنىڭ قولىدىكى مەشئەل، مەزلۇملارنىڭ ئۆيىدىكى شام، غېرىبلارنىڭ يولىدىكى چىراغ... ھەممىسى بىر - بىرلەپ ئۆچتى.

ئۆت ئۆچتى، پەقەت ئوت ئۆچتى...

بالىلار ئۆچمەيدۇ...!

بالىلار ئۆچمەيدۇ...! مەڭگۈ ئۆچمەيدۇ!

مۇشكۈلگە تەۋەككۈل قىلىش

تۇنجى سەپەرگە ئاتلانغان چېغىمدا ھېچنېمىنى سەزمىگەنىدىم. بۇ بىپايان تىلسىم ھاياتنىڭ ئاجايىپ خەتەرلىرىنى باشتىن كەچۈرگەن چاغلىرىمدا ھەممىنى چۈشەنىدىم.

ئوغلۇم سەپەرگە چىققان چاغدا، مەن ئۇنى قىرغاقتا تۇرۇپ ئۇزىتىپ قويدۇم.

ئۇ كەتتى. ئۇنىڭ مەردانىلەرچە سەپىرىدىن قەلبىمگە ئالەمچە خۇشاللىق ياماشتى. كۈندۈزنىڭ ئاجايىپ ئىسسىق دەھشىتىمۇ ماڭا يېقىملىق تۇيۇلدى.

ئۇ مەندىن خېلىلا يىراقلاپ كەتتى. ئۇنىڭ قارىسى كۆزۈمدىن يىتكەن چاغدا ئۆيۈمگە قايتىپ كىردىم.

بۇگۈن مېنىڭ ئەڭ سۆيۈملۈك كۈنۈم ئىدى. بۇ كۈن

هاياتىمدىكى يوپيورۇق كۈن ئىدى.

مەن ئوغلۇمنى سېغىنىدىم، شۇنداقتىمۇ ئۇنىڭغا مەدەت بەردىم.

يولۇڭنىڭ ئاخىرقى مەنزىلىدە گۈگۈم پەردىسى يېپىلىپ يوللار توسۇلۇپ قالسىمۇ، سەن باشقىلاردىن پاناھ تىلىمەن دېمە، مۇشكۈلگە تەۋەككۈل قىل ئوغلۇم. سەن ئارزۇ قىلغان ھەممە نەرسە پەقەت مۇشكۈل ئىچىدە بولۇشى مۇمكىن.

ئۇيغۇر كىتاب توربېكىتى
www.uygurkitap.com
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

سۆيگىنىم سەن قەيەردە؟

سۆيگىنىم، چاقىرغىنىمنى ئاڭلىدىڭمۇ؟ مۆكۈۋالغان يېرىڭدىن بۇ يەرگە تېز كەل، مەن دىدارىڭنى كۆرۈپ ئازابلىق قەلبىمنى ئارام تاپقۇزاي.

مەن بۇ بۇلۇڭدا ئولتۇرۇپ سېنى چاقىرىۋاتىمەن. قەلبىمنىڭ چوڭقۇر يېرىدىن تۆكۈلۈۋاتقان ناخشا بىلەن چاقىرىۋاتىمەن. سەن يېنىمغا تېخىچە يېتىپ كەلمىدىڭ.

قەيەرگە يوشۇرۇنۇۋالغان بولساڭ قارىڭغۇ كۆرسەت. ھېچقانداق نەرسە سېنى مەڭگۈ يوشۇرۇپ قالالمايدۇ. مۇھەببەتسىز كۈنلىرىڭنى تاشلاپ بۇ يەرگە تېزرەك يېنىپ كەل.

مەن ئۆيۈمنىڭ ئالدىدىن ئۆتكەن كىشىلەردىن سېنى سورىدىم. ئۇلار سۈكۈت بىلەن ئۆتۈپ كەتتى، مەن يەنىلا سېنى چاقىردىم.

مەن ئۆيمۇ ئۆي تىلەمچىلىك قىلىپ سېنى ئىزدىگەن بولسامۇ، قۇرۇقتىن قۇرۇق قايتىپ كەلدىم. سېغىنتىمدىكى ئەتىرگۈللىرىمۇ قۇرۇپ قالدى.

بىر كېچە ـ كۈندۈز ئۆتۈپ كەتتى. مەن قۇرۇپ قالغان دەرەخنىڭ يېنىدا ناخشا ئېيتىپ، سېنى سېغىندىم. تېنىمنى ھارغىنلىق، روھىمنى ئۈيقۇ ئىگىلىدى، خىرەلەشكەن كۆزلىرىم بىلەن يولۇڭغا تەلمۈردۈم. ئەركىن قۇشلار باش ئۈستۈمدىن بىر نېمىلەرنى دەپ ۋېچىرلىشىپ ئۇيناۋاتىدۇ. ئۇلار سېنىڭ بار يېرىڭنى بىلسە ئىدى، مەن قۇشلارنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىپ سېنى تاپقان ۋە باغرىمغا باسقان بولاتتىم. روھىڭغا قوشۇلۇپ يىراقلاردىن، يېزا ـ قىشلاقلاردىن سېنى ئىزلىدىم، لېكىن سېنى

تاپالمىدىم.

سېنى چاقىرىۋاتىمەن ئومىقىم، تېز كەل، قەلبىم سەن ئۈچۈن كۆيۈۋاتىدۇ، ئۇ سېنىــــڭ ۋۇجۇدۇڭدىن تۆكۈلگەن مۇھەببەت ياشلىرى بىلەن ئۆز ئەركىسىنى تاپسۇن.

ۋاقىت ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ. دەريالاردىكــى سۇلارمۇ ئازلاپ قالدى. قېرى دەرەخنىڭ يوپۇرماقلىرى سارغىيىپ يەرگە چۈشتى، بىراق سېنىڭ سايەڭمۇ كۆرۈنمىدى.

نەگىمۇ مۆكۈۋالغانسەن جېنىم، چاقىرغىنىمنى ئاڭلىدىڭمۇ؟ مەن گۈگۈم پەيتىدە، ئوت ـ چۆپ بىلەن قاپلانغان ئاشۇ ساھىلدا ئولتۇرۇپ سېنى ئەلەم بىلەن كۈتۈۋاتىمەن.

قايتىپ كەل ئاپپىقىم، مەندە سەن ئارزۇ قىلغان ھەقىقىي سۆيگۈ، ساڭا ھېچ كىشى بەرمىگەن مۇھەببەت بار.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ھايات شۇ قەدەر گۈزەل

سەن گاڭگىراپ قالدىڭ. كېچىدىكى ئادەمدەك، قاراڭغۇلۇق ئىچىدىكى يولۇچىدەك گاڭگىراپ قالدىڭ. كۆز ئالدىڭدىكى چەكسىز باياۋان، دەشت ـ قۇملۇق، قاتمۇقات تاغلار سېنى گاڭگىرىتىپ قويدى. ئەتراپىڭدىكى ئەنسىز ئاۋازلار، يېقىمسىز كۈلكە ـ چاقچاقلار، رەھىمسىز ھىيلە ـ مىكىرلەر سېنى گاڭگىرىتىپ قويدى. سەن ئۆلۈۋاتقان ئادەمدەك تىترىدىڭ، لەۋلىرىڭ قارا كۆزنىڭ غېرىب ياپراقلىرىدەك قارايدى. كۆزلىرىڭ تاشپاقنىڭ قېپىدەك يېپىلدى. سەن دۇنيادىن پۈتۈنلەي ئۈمىدسىزلەندىڭ، ھاياتتىن تەئەججۇپ بىلەن ۋاز كەچتىڭ.

لەنەت ساڭا، ئەي ئاجىز ئادەم! مەن سېنى ھاقارەتلىدىم. مەن سېنى مەسخىرە قىلدىم، مەن سېنى ئاگاھلاندۇردۇم.

بىلمەمسەن؟ ھايات شۇ قەدەر گۈزەل! سەن ئۇنىڭدىكى يۈكسەكلىكنى، كۆچ ـ قۇدرەتنى، مىسلىسىز ئېنېرگىيە، بايلىقنى ھېس قىلغاندىلا، ئۇ شۇ قەدەر گۈزەل! سەن ئۇنىڭدىكى ئۇلۇغلۇقنى، قىممەتنى، ھەقىقەت ۋە مۇھەببەتنى ھېس قىلالىغاندىلا، ئۇ شۇ قەدەر گۈزەل!

ئەمدى سەن ئۆزۈڭگە ئەقىدە ۋە مۇھەببەت بىلەن يەنە بىر قېتىم قارىغىن! ئەنە شۇ چاغدا ئۆزۈڭنى قايتىدىن چۈشىنىپ قالارسەن.

ئىنسانىيەت

سەن كىچىنىڭ يۇلتۇزلۇق ئاسمىنىغا قارىغىن.

ئىنسانىيەت بەئەينى ئاشۇ بىپايان بوشلۇقتا پارلاپ تۇرغان يۇلتۇزلارغا ئوخشايدۇ. ئۇلار ئاشۇ يۇلتۇزدەك تىنىم تاپماي يۇرۇپ تۇرىدۇ، مېڭىپ تۇرىدۇ، ئېقىپ تۇرىدۇ، ئۇلارنى دەھشەتلىك بوران ـ چاپقۇن، كۆچلۈك قار ـ يامغۇر، زامانىۋى قورال ـ ياراغلار يوقىتالمايدۇ، قورقۇتالمايدۇ، ئۇلار ئاخىر پەللىگە يېتىدۇ، دۇنيانىڭ ئاخىرىغىچە ياشايدۇ.

سەن قانداق ئويلا، قانداق چۈشەن، بۇ دۇنيانى قان ـ تەرى ۋە ئەقىدىسى بىلەن يارىتىۋاتقان، بېزەۋاتقان خەلقلەر سىماسى پاك قەلبلەردە يەنىلا ئۇلۇغ! يەنىلا بۈيۈك!

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

مەيۇسلەنمىگىن

مەيۇسلەنمىگىن! بۇ مەن ساڭا ئېيتماقچى بولغان ئەڭ ھېكمەتلىك گەپ.

ھاياتلىق يولۇڭدىكى يوشۇرۇن خادا تاشلارغا پۇتلىشىپ يىقىلىپ كەتكىنىڭدە، ھامان ئورنۇڭدىن قوپۇپ كېتەلەيسەن.

يامغۇرلۇق كېچىدىكى ۋەھىمىلىك ئاۋازنى ئاڭلىغىنىڭدا، بورانلىق قىشتىكى جۇدۇنلۇق كۈنلەرنى كۆرگىنىڭدە مەيۇسلەنمىگىن. قىيامەت دەشتىدە قالغان تۇپراقنىڭ ئاجىز نىدالىرى قۇلاق تۇۋۈڭدە ياڭرىغاندا، خورلانغان جاندارلارنىڭ ئاھۇ ـ زارلىرى كۆكتىن بالقىغاندا مەيۇسلەنمىگىن.

مانا مەن مەيۇسلەنمەيمەن، ھەرگىزمۇ مەيۇسلەنمەيمەن. چۈنكى، چىرايلىق گۈل بەرگلىرىنىڭ توزۇپ كېتىشى، يېشىل دەرەخلەرنىڭ كېسىلىپ كېتىشى — ئۇ يوقىلىش ئەمەس، قارا بۇلۇتلارنىڭ قۇياش يۈزىنى توسۇۋېلىشىمۇ زۇلمەت ئەمەس.

مەيۇسلەنمەيمەن، ھاياتلىقتىكى ئوڭۇشسىزلىقلارغا، تۇرمۇشتىكى كۆڭۈلسىزلىكلەرگە مەيۇسلەنمەيمەن. ھەر ۋاقىت، ھەر سائەت ئۆزۈمگە تەسەللى بېرىپ ياشايمەن. ھەر قەدەمدە كۈنلىرىمنى ئۈمىد ۋە ئارزۇغا تولدۇرىمەن، مۇھەببەت ۋە ئەقىدەمنى مايماك قىلىمەن. ئىرادەمنىڭ كۈچ ـ قۇدرىتىنى قەدىرلەيمەن. ئارزۇلىرىمنىڭ مەنزىللىرىگە گۈل تېرىيمەن.

مانا مەن مەيۇسلەنمەيمەن.

سەندىن يوشۇرمايمەن، مېنىڭ قەلبىم كۆكسى ئىشەنچ يۈلتۈزلىرى بىلەن بېزەلگەن.

باھار كېلىدۇ

كۆزلىرىڭنى كۆتۈرۈپ بىر باققىنا — بىپايان بوشلۇقتىكى يارقىن يۇلتۇزلارنىڭ ئېتەكلىرىدىن جانغا ھۇزۇر بېغىشلىغۇچى باھار كېلىدۇ.

ئاق تونغا ئورالغان چەكسىز دالىنىڭ تېرەن باغرىدا يېشىل باھارنىڭ يېقىملىق ناخشىسى جاراڭلاپ تۇرىدۇ.

ئانا زېمىننىڭ ئۇستىدە قەد كۆتۈرۈپ تۇرغان جىمجىت دەرەخلەرنىڭ چوڭقۇر قەلبىدىن باھار ھېكمەتلىرى كۈلۈپ تۇرىدۇ.

ئەي غېرىب ئوتۇنچى، قار ـ مۇز بىلەن قاپلانغان بۇ ئويمان دالىلارغا مەيۈس قارىغىنىڭدا، سەن سۇكۇتكە تولغان شۇ دەقىقىدە باھار پەرىشتىسىنىڭ ئىسسىق تىنىقى ئاشۇ قار ـ مۇزلارنىڭ ئۇستۈېشىنى سۆيۈپ ئۆتۈپ كەتتى.

ئەي يىراقلاردىن بەخت ئىزدەپ سەپەر قىلغان يولۇچىلار، سەپىرىڭلار خەيرلىك بولسۇن!

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uyghurkitap.com ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

سۆزلەش

سەن كۆپ سۆزلىدىڭ. كۆپچىلىككە، ئاۋام خەلققە سۆزلىدىڭ. ھەشەمەتلىك چېركاۋلارنىڭ ئېگىز پەشتاقلىرىغا چىقىپ سۆزلىدىڭ. ئېسىل مەسچىتلەرنىڭ مېھرابلىرىدا ئولتۇرۇپ سۆزلىدىڭ. سەن يەنە شەھەرلەرنىڭ ئاۋات كوچىلىرىدا مېڭىپ سۆزلەيسەن، جەمجىت قىشلاقلارنىڭ پىنھان جايلىرىدا يۈرۈپ سۆزلەيسەن.

سەن ھارماي ـ تالماي سۆزلىدىڭ. ئەپسۇس، كۆپچىلىككە سۆزلىگىنىڭدە ئاڭلايدىغان بىرمۇ ئادەم بولمىدى. يول بويىدا توپا چېچىشىپ ئويناۋاتقان يالىڭاياغ كەپسىز بالىلار، سېنىڭ ئارقاڭغا كىرىۋېلىپ دادىسى ئۆگىتىپ قويغان تىل بىلەن سېنى تىللىدى. ئۆستەڭلەرگە سۇغا چىققان ئاياللارمۇ سېنى مەسخىرە قىلىپ كۈلۈشتى. نەلەرگىدۇر پادىلىرىنى ھەيدەپ ماڭغان پادىلارمۇ سېنى مەسخىرە قىلدى.

سەن سۆزلەۋاتىسەن، دۇنيانىڭ بۇ چېتىدىن ئۇ چېتىگە بېرىپ سۆزلىدىڭ. خەلقلىرى كېسەل ئەللەرگە بېرىپمۇ سۆزلىدىڭ، يامغۇرلۇق كۈندۈزلەر، تۇمانلىق كېچىلەرنىڭ ۋە بورانلىق دالىلارنىڭ دەھشىتىمۇ سېنى توسالمىدى.

سۆزلىرىڭدە دۇنيا ۋە ھايات ھەققىدىكى ھېكمەتلەر چىن ئىنسان بولۇپ، مەنىلىك، ئارمانسىز ياشاش ھەققىدىكى نەسىھەتلەر، پىداكارلىق، ۋاپادارلىق، مېھىر ـ مۇھەببەتلىك بولۇش ھەققىدىكى مەسلىھەتلەر بار...

بىلىمەن، سېنىڭ يۈرىكىڭ چەكسىز تىمتاسلىق ئىچىدە سېنى

سۆيۈپ تۇرغان مۇنبەت تۇپراققا شەيدادۇر.

بىلمەن، سېنىڭ قەلبىڭ مىسلىسىز قايغۇ ۋە ھەسرەت ئىچىدە ئۆز ناخشىلىرىنى يوشۇرۇۋاتقان دەريالارغا ئاشىقتۇر.

بىلمەن، سېنىڭ بارلىقىڭ بىر يېنىپ بىر ئۆچۈپ تۇرغان يۇلتۇزلاردەك ئاۋام خەلقىگە تالىقتۇر.

سەن سۆزلەۋاتىسەن، چاقماق چاققان شۇ دەقىقىدە، مۆلدۇر ياغقان شۇ مىنۇتتا سۆزلىدىڭ، سېنىڭ يارقىن ھەم سادالىق ئاۋازىڭنى ئۇلار ئاڭلىمىدى. سېنىڭ مەزمۇنلۇق ھەم پىكىرلىك ناخشىلىرىڭغا ئۇلار قۇلاق سالمىدى.

سەۋر قىل، دانالارنىڭ، قەھرىمانلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدىغانلار چىقىدۇ. ئەقىل چىرىغى چاقنىمىغان قوۋمنىڭ زالالەت دەۋرى پاراسەت ۋە دىيانەتكە ئېرىشكەندە ئاخىرلىشىدۇ.

سەن مەڭگۈلۈك پىكىر، سېنىڭ مەڭگۈلۈك ئېقىن ناخشىلىرىڭ خۇددى تىمتاس دالىدىن ئۆچۈپ كەلگەن قۇياشتەك يىراقلارغا قاراپ ئۇچىۋەرسۇن!

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورىبېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

كېسەللىك

بۇ دۇنيادا ئەقىللىق ئادەملەردىن ئەقىلسىز ئادەملەر كۆپ ئىكەن، ئۇلار قورسىقى تويغانسېرى ھاماقەتلىشىپ، ئۇچىسى سەر خىل كىيىملەر بىلەن ئورالغانسېرى دۆتلىشىپ كېتىدىكەن. ساداقەت ۋە مۇھەببەتتىن يىراقلاپ كېتىۋاتقان بۇ بىچارە مەخلۇقلارنىڭ ئارزۇ - ئارمىنى پۇل ، مال - دۇنيا، ساختا شان - شۆھرەت بولغاچقا، ھەققانىيەت ۋە ئادالەت يولىدىكى ئادەملەرنىڭ سۆز - ھەرىكەتلىرى ئۇلار ئۈچۈن تولىمۇ كۈلكىلىك بولۇپ كۆرۈنىدۇ.

يول سوراش

بىر ئەما تۆت يولنىڭ دوقمىسىدىكى قارا ياغاچ سايىسىدە مىدىر ـ سىدىر قىلماي تۇراتتى. مەن ئۇنىڭ يېنىدىكى يەنە بىر قارا ياغاچ دەرىخى ئاستىدىكى تاش ئورۇندۇقتا ئولتۇرۇپ بىر دوستۇمنى كۈتمەكتىمەن. كۈن پاتاي دەپ قالدى، ئالدىمىزدىكى يوللاردا باپكارنىڭ موكىسىدەك ئۆتۈشۈپ تۇرغان ماشىنىلارمۇ ئازلاپ قالدى، ئۇ ياندىن بۇ يانغا، بۇ ياندىن ئۇ يانغا مېڭىشىپ تۇرغان ئادەملەرمۇ ئازلىدى. ئېغىر يۈك ـ تاقلىرىنى كۆتۈرگەن بىر يولۇچى بىز تۇرغان يەرگە قاراپ كەلدى. ئۇ ماڭا بېشىنى لىڭشىتىپ قويۇپ، هېلىقى ئەما ئادەمنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن ئۆزى بارماقچى بولغان يەرنىڭ قەيەرلىكىنى سورىدى. ئەما بېشىنى يېنىك لىڭشىتىپ، بىلمەيدىغانلىقىنى ئىپادىلىدى. مەن هېلىقى يولۇچىنىڭ كۆزىگە قاراپ قويدۇم ـ دە، ئۇ يەردىن كېتىپ قالدىم. چەكسىز ئىزتىراپ ئىچىدە يول يۈردۈم. بۇ هاياتىمدا ئۇچراتقان هەممە ئەزاسى ساق بىر مەخلۇقنىڭ يورۇقلۇقتىن، نۇردىن پۈتۈنلەي مەهرۇم قالغان بىر ئەمادىن يول سوراۋاتقىنىدىن تەئەججۈپلەندىم.

دۇنيا بەزىدە شۇنداق ئوخشايدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئەگىشىش

دۇنيانىڭ قانۇنىيىتى شۇكى، سەن نېمىگە ئەگەشسەڭ، نېمىگە مەھلىيا بولساڭ، شۇنىڭ خۇيىنى ئالىسەن، ئاخىردا شۇ بولىسەن. ئىت ئارسلانغا ئەگىشىۋىدى، ئۇ ئارسلان بولدى. ئارسلان ئىتنىڭ كەينىدىن يۈرىۋىدى، ئۇ ئىتقا ئايلاندى. قاغىنىڭ ئارىسىدا چوڭ بولغان بۇلبۇلنىڭ پوق يېمىكى بەرھەق. ئۇنىڭ سايراشلىرىنى زەن سېلىپ ئاڭلىغىنىمىزدا ئۆز قۇلقىمىزغا ئىشەنمەي قالىمىز. ھەر ھالدا قاغىنىڭ قاقىلداشلىرىغا ئوخشاپ كېتىدۇ.

ھايات شۇنداق، ماڭغان يولىمىزدا نېمە ئۇچرىسا شۇنى كۆرىمىز، چىققان تېغىمىزدا نېمە بولسا شۇنى ئالىمىز.

ياشىغان ئىكەنمىز، تۇزۇك ياشىشىمىز كېرەك. «بىر كىچىككىنە دۇنيا بىزگە مەڭگۈلۈك ئەمەس، ئويناپلى، كۈلەيلى، ئىچەيلى» دەپ مەيدە كېرىپ يۈرۈش ئەركەكلىك ئەمەس، «جاپا چېكىپ نېمە قىلىمىز، ئۆگىنىپ نېمە قىلىمىز، پېشانىمىزگە پۈتۈلگەننى كۆرمەيمىزمۇ» دېيىش ئەركەكلىك ئەمەس.

ئەزىمەتلەر نادان ئەمەس، ئۇلار نادانلارنىڭ ئۇمىدسىز توۋلىغان شوئارلىرىغا قۇلاق سالمايدۇ. ئۇلار ئەخمەقلەرنىڭ ئويۇن - تاماشىلىرىغا قىزىقمايدۇ.

مەن ئەزىمەتلەرگە ئەگىشىمەن!...

ئىككى خىل ئادەم

بەزى ئادەملەر ئۆز ئۆيىدە يىرتقۇچ ھايۋانلارنى بېقىپ چوڭ قىلىدۇ. يەنە بەزى ئادەملەر ئۆيلىرىدە ئاق كۆڭۈل، سەمىمىي ئادەملەرنى بېقىپ جەمئىيەتكە قاتىدۇ. مەن شۇنداق ئويلايمەن، بىز ھايۋان دەپ ئاتىغان ياكى ئېسىل ئادەملەر دەپ ماختىغان بۇ كىشىلەرنىڭ ئاتا ـ ئانىسى چوقۇم ئادەم.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

بۈيۈك پەلسەپە

ئازغان قوۋمنىڭ بىر ئاتامانى يەر يۈزىدىكى ئەڭ ئۇلۇغ دانىشمەننىڭ ئالدىغا كەلدى. ئۇ دانىشمەننىڭ قولىدىكى ساماۋى دەستۇرىنى قولىغا ئېلىپ پېشانىسىگە تەككۈزۈپ سۆيدى. ئۇ:

— بۇنىڭ ئىچىدىكى نېگىزلىك ماھىيەتنى ماڭا سۆزلەپ بەرگىن، مەن ئۇنىڭدىكى جاۋاھىراتلارنى خەلقىمنىڭ ئۇستۇبۇشىغا چىچىپ ، ھاياتلىق يولىغا يول بەلگىسى قىلاي، — دېدى.

دانىشمەن كەمتەرلىكى ۋە سەمىمىيلىكى مېھىر ـ رۇخسارىدىن يېنىپ تۇرغان ئاتامانغا قاراپ شۇنداق دېدى:

— زۇلۇم قىلماسلىق، ئۆزىگە ھەم ئۆزگىگە زۇلۇم قىلماسلىق، زۇلۇم قىلغانلارغا سۈكۈت قىلماسلىق.

دانىشمەن كۆزىنى يۇمۇۋالدى. ئۇ مۇقەددەس دەستۇرنىڭ نېگىزلىك ماھىيىتىنى ئاتامانغا دەپ بولغانىدى.

سېنىڭدە بىر گۈزەل روھ بار

سەن يىغلىدىڭ، ئۆكسۈپ ـ ئۆكسۈپ يىغلىدىڭ. سەن ئۆيۈڭدىن تۇنجى رەت سەپەرگە چىققان ئاشۇ كۈن، ئاشۇ سائەتتىن تارتىپ يول بويى يىغلاپ ماڭدىڭ. سەپەرداشلىرىڭنىڭ ھېيلە ـ مىكىرلىرىگە قاراپ يىغلىدىڭ. دوستلىرىڭنىڭ شەرمەندىلىكىگە قاراپ يىغلىدىڭ. ئادەملەر ئارىسىدىكى نومۇسسىزلىق، ساختىلىق، پەسكەشلىكلەرگە قاراپ يىغلىدىڭ.

مەسچىتلەرنىڭ ئىچىگە كىرىپمۇ، چېركاۋ ۋە بۇتخانىلارنىڭ ئالدىدىن ئۆتكەندىمۇ يىغلىدىڭ.

قىرائەتخانا، دەرسخانىلاردا يۇرۇپمۇ، كەچكى بەزمىخانا، ئارامگاھلاردا يۇرۇپمۇ يىغلىدىڭ.

سەن يىغلاۋاتىسەن، ھەممە نېمىسىدىن ئايرىلغان يېتىم بالىلاردەك يىغلاۋاتىسەن.

سەن يىغلاۋاتىسەن. ئانىلاردەك قىيامەت دەھشىتىدە قالغان، خورلانغان ئانىلاردەك يىغلاۋاتىسەن. شاخلىرى سۇندۇرۇلغان، يىلتىزلىرى كېسىلگەن دەرەخلەرگە قاراپ، ساھىللىرى قۇرۇغان، سۇلىرى توختىغان دەريالارغا قاراپ يىغلاۋاتىسەن.

ئۆلگەن ھايات، مەنسىز تۇرمۇش، يالغان مۇھەببەتكە قاراپ يىغلىدىڭ، ساختا دوستلۇق، سۈنئىي ئەقىدىلەرگە قاراپ يىغلىدىڭ.

ئۇلار مەۋجۇت بولغاچقا، ئۇنى سەن ھېس قىلغان، شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ قەلبىڭ يىغلىغان!

بىلىمەن، سېنىڭدە بىر گۈزەل روھ بار.

سېنىڭدە ئاق ـ قارىنى پەرق ئېتىدىغان، زاۋال ۋە يوقۇلۇشنى ھېس قىلالايدىغان كۆزەل بىر روھ بار.

سېنىڭ قەلبىڭ دېڭىز دولقۇنلىرىدەك خادا تاشلارغا ئەزەلدىن بىلەن ئۇرۇلماقتا.

بىر بالىنىڭ ئىلتىجاسى

ئېغىزىدىن ئانا سۈتىنىڭ ھىدى يېنىپ تۇرغان بىر بالا تەڭرىگە شۇنداق ئىلتىجا قىلدى:

ھاراقكەشلەرنى سائادەتمەن كىشىلەرگە ئايلاندۇرغىن، نىشكەش چېكەرمەنلەرنى ۋاپادارنىڭ يولىغا ماڭدۇرغىن؛ ئوغرى، قاراقچىلارغا ئېھسان، ھىدايەت بېرىپ دۇرۇس ئادەملەرنىڭ قاتارىغا قوشقىن؛ زىناخور، تەمەخورلارنى گۈزەل ئەخلاقلىقلارغا دوست قىلغىن. ئەي تەڭرىم! توغرا يولدىن ئاداشقان دادامنىمۇ بىزنىڭ يېنىمىزغا قايتۇرۇپ كەلگىن!

مېھرىبان ئانا ئوغلىغا قاراپ ئىختىيارسىز يىغلاپ تاشلىدى.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ھەقىقىي دوست

ھەقىقىي دوست كىم؟

بۇ دۇنيادا سېنى ھەممىدىن بەكرەك ياخشى كۆرىدىغان، چۈشىنىدىغان، سۆيىدىغان، ھۆرمەتلەيدىغان، سېنىڭ ھەممە ئارتۇقچىلىقىڭنى، ھەممە كەمچىلىكىڭنى بىلىدىغان ئادەم.

بۇ دۇنيادا سېنى قوللايدىغان، بارلىقى بىلەن قوغدايدىغان، ساڭا ئەقىدە قىلىدىغان، ساڭا مۇھەببەت بېرىدىغان، مەرتىۋە ۋە سالاھىيىتىڭنى تىكلەيدىغان ئادەم.

شۇنىڭ ئىچىدە ئايالىڭمۇ بار. سەن ئۇ مەزلۇمكە قانداق قارىغىن ياكى ئۇنى قانداق چۈشەنگىن، ئۇ مەڭگۈ ئائىلە ئۈچۈن غەمخانە، بالىلار ئۈچۈن گۈلخانە، سېنىڭ ئۈچۈن نۇرخانە!

مانا ئۇ سەن ئىزدەپ يۈرگەن يەنە بىر دوست .

دادام ۋە بىز

دادام غەزەپلىك ئادەم ئىدى. تەڭسىزلىككە سۈكۈت قىلمىدىغان مەزلۇم سۈپەت ئەرلەردىن بولمىغاچقا، يۇرتىمىزدا ھەممىلا ئادەم دادامنىڭ ياخشى تەرىپىنى قىلىپ، ئۇنى «مۇلايىملىقتا قويدەك، جەسۇرلۇقتا ئارسلاندەك، باتۇرلۇقتا يولۋاستەك، غالىبلىقتا شىرەدەك ئەزىمەت» دەپ ماختايتتى.

بىز ئەقلىمىزنى تاپقاندا، دادامنىڭ ھەقىقەتەن كىشىلەر تەرىپلىگەندەك سۈپەتكە ئىگە ئادەم ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتتۇق. دادامنىڭ بۇ خىل سۈپىتى بالىلارغا تەسىر يەتكۈزدى. بىز ھەممىمىز دادامدەكلا مەغرۇر، مەردانە چوڭ بولدۇق. بىزگە تېگىل بولغان ھاياتنى قەدىرلىدۇق، دۇنياغا ئەقىدە قىلدۇق، ئىنسانىيەتكە مۇھەببەت بىلەن قارىدۇق. زۇلۇم ۋە ھاقارەتلەرگە سەۋر قىلمىدۇق. دادام بىزدىن رازى بولدى. ئۇ ھاياتىمىزدىكى بارلىق خىزمەتلىرىمىزدىن رازى ئىدى. ھېلىھەم دادامنىڭ يولىدا كېتىۋاتىمىز. چۈنكى، ئۇنىڭ يولى دۇنيادىكى بارلىق ئاتىلارغا ئۈلگە بولالايدىغان ئەڭ توغرا يول ئىدى.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

ئادەمنىڭ باھار پەسلى

خېلى ئۇزۇن يىللار كۆرۈشمىگەن بىر دوستۇم بىلەن ئۇچرىشىپ قالدىم. ئۇ شۇنداق ئېسىل، چىرايلىق كىيىملەرنى كىيگەن بولۇپ، سالاپەتلىكى كىشىلەرنى ئۆزىگە جەلپ قىلاتتى. ئەمما، چېھرىدىن بىر خىل تەپەككۇرلۇق چىقىپ تۇراتتى. بىرنەچچە مىنۇتلا پاراڭلاشتۇق، ئۇ ئالدىراشلا كېتىپ قالدى.

مەن يولدا كېتىۋېتىپ ئۇ دوستۇمنىڭ بۇرۇنقى ھالىتىنى ئويلاپ قالدىم. ئۇ چاغلاردا ئۇ كەمتەر، مۇلايىم، چىقىشقاق ئىدى. كىشىلەرگە مۇئامىلە قىلغاندا مېھرىدىن نۇر ياغاتتى. بىراق، بۈگۈن ئۇنىڭ ئەسلىدىكى گۈزەل سۈپەتلىرىنى ئۇنىڭ تەقى - تۇرقىدىن ئىزدەپ تاپالمىدىم. پۇل، ھوقۇق، مەرتىۋە، ئىمتىيازلار ئۇنىڭ ئىنسانلىقىنى نامايان قىلىپ تۇرىدىغان بارلىق ئېسىل سۈپەتلىرىنى قارا بۇلۇتتەك توسۇۋالغانىدى.

شۇنداق، ئادەم ئۆزگىرىشچان كېلىدۇ. تەقدىرنىڭ، ۋەتەننىڭ، ئىنسانىيەتنىڭ كۆرۈپ تۇرىدىغىنى پەقەتلا ئۆزىنىڭ ئەسلىمىسىنى ساقلاپ قالالايدىغان ئادەملەردۇر. مانا بۇ ئادەملەرنىڭ باھار پەسلى.

ئەگەر سەن ئۆز تۇرمۇشۇڭدىن مەمنۇن بولساڭ...

ئەقىدە ۋە مۇھەببەت بىلەن چوڭ بولدۇڭ، باھار تەبىئەت دۇنياسىغا يېشىللىق بەخش ئەتكىنىدەك، مۇھەببەت ۋە ئەقىدە پۈتكۈل ھاياتىڭنى گۈزەللىك لىباسىغا ئوراپ، سېنى بەختىنىڭ ئىللىق دالاسىدا يايراتتى، ساڭا نېسىپ بولغان ئەقىل - پاراسەت خەزىنىسىنىڭ ئۇنچە - مەرۋايىتلىرى سېنى تاكامۇللاشقان ئادەملىكىنىڭ يۇقىرى پەللىسىگە كۆتۈردى. سەن زېمىندا كىشىلەر تەرىپىدىن يۇقىرى سانالدىڭ، ۋەتەن، يۇرتتا ھۆرمەت تاپتىڭ.

ئەگەر سەن بۇ خىل تۇرمۇشۇڭدىن مەمنۇن بولساڭ، ساڭا ھەمىمە نەرسىنى بەرگەن، سېنى شۆھرەتلىك قىلغان، ئەزىز ۋە ئۇلۇغلۇق چوققىسىغا ئېلىپ چىققان ئاتا - ئاناڭغا تەشەككۇر ئېيت، ئۇلارغا ھۆرمەت بىلدۇر، ئۇلارنىڭ ئىسمىنى ئەستايىدىل چاقىرىپ تۇر، ئۇلارنىڭ ئەمگىكىنى بىر ئۆمۈر قەدىرلە. چۈنكى، ئۇلار سېنى بار قىلدى. چۈنكى، ئۇلار سېنى ھاياتلىقتىكى بارلىق بەختكە يار قىلدى.

www.uygurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

قاراڭغۇ پەيت

قاراڭغۇ پەيت.

بىر نىيەت ـ مەقسەتتە توپلانغان چەۋەندازلار ئورمانلىقتىكى يېگانە كەپىدە زۇلۇم ۋە زالالەتكە قارشى ئەركىنلىكنىڭ مەخپىي ئارخىپىغا ئىمزا قويۇشتى، قانلىرىنى ئاققۇزۇپ، ئۆلۈم ئالدىدىمۇ باش ئەگمەسلىككە ۋىجدان قاچىسىدا قەسەم شارابىنى ئىچىشتى.

قاراڭغۇ پەيت.

ئەقىل ۋە ئىماندىن ئازغان ئادەملەر يەر ئاستى بەزمىخانىسىدا يېشىل ئىچىملىكلىرىنىڭ جەزبە ۋە كۈچ ـ قۇدرىتى بىلەن ۋەھىمىلىك رىتىملىرىغا مەستخۇش بولۇپ، غازاڭ پەسلىدەك بىئەتىۋار مۇھەببەتنىڭ ئەركىلەشلىرىگە غەرق بولۇپ كېتىشتى.

قاراڭغۇ پەيت، ئويغاق ئىنسانلارنىڭ گۈزەل كېلەچىكىنى يارىتىدۇ. قاراڭغۇ پەيت، يەنە زالالەت يولىدىكى گۈمراھ ئادەملەرنىڭ مەڭگۈلۈك ھالاكىتىنى ئاپىرىدە قىلىدۇ.

ئازغۇنلۇق

دانىشمەنلەر ئەقىلسىدىن ئېزىپ قەدىمىي ئۇلۇغ ھەقىقەتلەردىن يۈز ئۆرۈگەن چېغىدا، ئازغۇنلارنى دوست تۇتىدۇ. سانغۇن، سەردارلار ئۆزىگە ۋە مۇقەددەس قوشۇنغا بولغان ئىشەنچىسى يوقاتقىنىدا ئەتراپىدىكى تۈزكورلاردىن يول سورايدۇ.

بىر قوۋمدىكى ئازغۇنلۇق ئەنە شۇنداق بولىدۇ.

www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مۇقەددەس سەپەر

پۇل، مال ـ دۇنياغا زىيادە ھېرىسمەن ئادەم ئۇنى ئىزدەپ سەپەرگە ئاتلاندى. ئەس ـ يادى ۋە ۋۇجۇدى بىلەن سەپەر قىلغان ئۇ پۇلخۇمار ئاخىر تۇغمەس بايلىقلار خەزىنىسىنى تاپتى.

زىمىستان سوغۇقنىڭ نەشتەردەك ئاچچىق ئازابلىرىغا سەۋر قاچىسى توشقان ئادەملەر ھاياتلىق، گۈزەللىك ۋە ئاسايىشقا تولغان گۈللەر خۇشپۇراق چېچىپ، لاتاپەتلىك مېھرىدىن نۇر سۈمۈرگەن يېشىل دۇنيانى ئىزدەپ سەپەر قىلدى. چىدىغوسىز جاپا ـ مۇشەققەتلەر، يەتكۈسىز دەرد ـ ئەلەملەر ئۇنىڭ قەدەملىرىگە تاغ ۋە باياۋان بولغان بولسىمۇ، ئۇ ئاخىر باھارنى تاپتى.

ئىلىم ـ ئېرپان ئىزدىگەن ئادەم خۇش پۇراق، رەڭدار گۈللەر نۇر تۆكۈپ تۇرغان گۈزەل مەرىپەت باغچىلىرىغا كىرمەي قالمايدۇ.

دېمەك، سەپەر ـــ ئۇلۇغ قەدەم. نېمىنى كۆزلەپ، نېمىنى ئىزدەپ يول يۈرىدىكەنمىز، شۇنىڭغا ئېرىشمەي قالمايمىز.

قېنى سەنمۇ تەۋەككۈل قىلىپ باق، بۇ ھاياتلىق بۇلۇڭىدا ئىشقىلىپ بىرەر نەرسىگە ئېرىشىسەن، سائادەتكە ياكى نادامەتكە.

ئۆكۈنۈش

قولۇمغا قەلەم ئالغان شۇنچە يىللار ئىچىدە گۈل ۋە تىكەننى يازدىم. ئىتنىڭ ئۆتكۈر چىشلىرى ئارىسىدا جان تالىشىۋاتقان ئاسلانچاقنىڭ ئېچىنىشلىق ئاھۇ زارلىرىنى يازدىم؛ بۈركۈتنىڭ كۆچلۈك تىرناقلىرىدىن قېچىپ قۇتۇلالمىغان ياۋا توشقاننىڭ جان تالىشىنى يازدىم؛ گۈمراھ بولغان ئىمپېرىيەلەرنى، گۈناھ ۋە زالالەت تۈپەيلى يەرنىڭ تېرەن قاتلىمىغا كۆمتۈرۈۋېتىلگەن تراگېدىيىلىك هايات ۋە ماماتنى يازدىم، بەلكى هاياتىمنىڭ ئاخىرقى كۈنلىرىگىچە يازارمەن. ئەپسۇس، يازمىلىرىم مېنىڭدىن باشقا ئادەمنىڭ قەلب ئېكرانى بىلەن دىدارلىشىپ باقمىدى.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uyghurkitap.com

سۈكۈت مەرسىيىسى

يىغلىما يۈرىكىم، سانسىز قەبرىگە،
ئۇ پاتقان سۈكۈتكە، سۈكۈتتە ئۆتەر.
شاۋقۇنىنى مىراس قىپ قالدۇر نەۋرىگە.
قەبرىنىڭ تېشى ھەم ئىچىمۇ ئۆلەر!

بۇ، بىراۋنىڭ ئاشۇ كونا دۇنيا قالدۇرۇپ كەتكەن كونا تامغا يۆلىنىپ ئېيتقان كونا ناخشىسى.

بىراق، ئاشۇ ھاياتلىق دۇنياسىدىكى چالا ئۆلۈكلەر ئۇنىڭ مۇڭلۇق ناخشىلىرىنى قەدىرسىز كۆرۈپ، گويا ۋابا كېسىلىنى ئېلىپ كېلىدىغان قارا بورانغا دۇچ كەلگەندەك تىترەشكە باشلىدى. بۇنداق تېنى بار، جېنى يوقلار ئاز ـ تولا مىدىرلاشنى بىلمەيدىغان ئادەملەردىن ئىنتايىن نەپرەتلىنەتتى.

ئۇ يا يىغلاشنى يا كۈلۈشنى بىلمىگەن ھالدا يېڭى تۇغۇلغان بوۋاقتەك، بۇ جانسىزلار ئالىمىگە قارىدى.

ئۇ ئاستا ئورنىدىن تۇردى ـ دە، كونا قەبرى سۆگەتنىڭ ئاچمىسىدىن ھاسا ياساپ، قەبرىلىق چاپانلىرىنى ئۈستىگە ئارتقىنىچە قەبرىلەر دۇنياسىغا يۈرۈپ كەتتى.

يۇز مىڭلىغان جانسىزلارنىڭ جىمجىت ماكانى بولغان بۇ قەدىمىي گۆرىستانلىقتىكى رەت ـ رەت قەبرىلەرنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ قەلبى ئۆلگەن قەلبىنىڭ ئۆتمۈشتىكى سېغىنىشىنى ئەسلەپ، قاتتىق ئازاب ھېس قىلدى، ئۇ ئۇچقۇر ئاتلارغا ئوخشايدىغان كۆڭۈل سۆزلىرىنى بەيگە مەيدانىدىكى ئەركىن دالىغا قويۇۋەتتى.

قەبرىلەر، سىلەرنىڭ ئىنسان كۆڭلىنى بىئارام قىلىدىغان سۇكۇتلىرىڭلارغا ئاداققى ئارمان سۈپىتىدە نامايىش قوزغىسام، سىلەر ئويغىنامسىلەر؟ يامغۇردەك تۆكۈلۈۋاتقان مۇنچاق ـ مۇنچاق ياشلىرىمدىن قاغجىرىغان يۈرىكىڭلارنى قاندۇرۇپ تىرىلەرسىلەرمۇ؟ ياش ئانىنىڭ ئەڭ ئۇلۇغۋار ئارمانلىرىغا مەلھەم بېرىش يۈزىسىدىن بولسىمۇ سىلەرنىڭ ئۇيقۇڭلارغا خاتىمە بېرىلىدىغان كۈنلەر كېلەرمۇ.

مەن ئانام كۆزۈمنى ئېچىپ قويغان كۈندىن تارتىپ مۇشۇ مىنۇتقىچە سۇكۇتلۇككە مەرسىيە ئوقۇپ، شاۋقۇنىي تەرغىب قىلىۋاتقان ئىلاھنىڭ ئوڭ قول پەرىشتىسىمەن. ئىلاھ مېنى زېمىنگە ئەۋەتكەندە قۇلىقىمغا ئاستا پىچىرلاپ: خورلۇق كانىيغا پىچاق بولۇپ سۇركىلىۋاتسىمۇ تاتلىق چۈش كۆرۈپ ئۇخلاۋاتقانلارغا ئەركىنلىك، ئويغىنىش ناخشىسىنى ئوقۇپ بېرىپ ، قۇرتچىلىكىمۇ مىدىرلاشنى بىلمەيدىغان، ئەجدادقا ھاقارەت، ئەۋلادقا داغ تەگكۈزۈۋاتقانلارنى قوزغىغىن» دېگەنىدى.

مەن ئىلاھنىڭ ۋەزىپىسىنى ئورۇنلىدىم، لېكىن سىلەر ئۈچۈن ئوقۇغان مەرسىيىنامىدىن خۇشاللىنىمەن. گەرچە سىلەرنىڭ قاتارىڭلارغا قوشۇلۇپ كەتسەممۇ بۇ رەزىل دۇنيادىن بىئارمان كېتىمەن. ئۇ شۇنداق سۆزلەرنى قىلىپلا كۆزدىن غايىب بولدى. مەن ئۇنىڭ ئارقىسىدىن ئىز بېسىپ يۈگۈردۈم. جاراڭلىق ناخشىنىڭ ياڭرىشىنى تەقەززالىق بىلەن كۈتۈپ يۈگۈرمەكتىمەن. يۈگۈرۈپ كېتىۋاتىمەن.

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
www.uygurkitap.com

مۇكەممەل ئادەم بولۇش كېرەك

مەن شۇنداق ئويلايمەن ، مۇكەممەل ئادەم بولۇش كېرەك. ئىنسانىي پەزىلەت جەھەتتە مۇكەممەل ئادەم بولۇش ئالەمدىكى شەيئىلەر مۇكەممەللىكىنىڭ يۇقىرى پەللىسىدۇر. ئۇنداق ئادەملەرنىڭ ۋىجدانى بالاغەت تاپقان، غۇرۇرى يېتىلگەن بولىدۇ. ئۇلار زامانىنىڭ مەشئىلى بولۇپ، ئازغانلارغا يورۇقلۇق بېرىدۇ، ئۇخلاۋاتقانلارنى ئويغىتىدۇ؛ موھتاجلارنىڭ ھاجىتىنى راۋا قىلىدۇ، دەردمەنلەرنىڭ دەردىگە يېتىدۇ؛ ناتىۋانلارنىڭ سۈنغان كۆڭلىنى ئالىدۇ؛ بالىلارنىڭ ئىستىقبالىغا كۆڭۈل بۆلىدۇ؛ سورۇنلاردا كىشىلەرگە ھەقنى تەۋسىيە قىلىدۇ. ياخشىلىق يوللىرىغا پۇل ـ مال سەرپ قىلىدۇ. ئۇلار ئۆزىنىڭ قەدىر ـ قىممىتىنى ساقلايدۇ. ئائىلىسىنىڭ، مەھەللىسىنىڭ، يۇرتىنىڭ، ۋەتىنىنىڭ ئىپپىتىنى قوغدايدۇ. ئۇلار ئۆز بېشىغا كەلگەن بارلىق قىسمەتلەرنى سەۋرچانلىق بىلەن يېڭىدۇ. زۇلۇمغا، ھاقارەتكە، خورلۇقلارغا سۈكۈت قىلمايدۇ. مەن شۇنداق ئويلايمەن: بارلىقىنى، ھەممە نېمىسىنى ئۆز خەلقىنىڭ مەڭگۈلۈك ئىستىقبالىغا بېغىشلىغۇچىكەن ۋە بۇ يولدا قۇربان بېرىشتىن قورقمايدىغان مۇكەممەل ئادەم بولۇش كېرەك. كېسەل خەلقەردىن ئۈمىد كۈتكىلى بولمايدۇ. كېسەل خەلقەرنىڭ ئېتىقادىمۇ، ئىمانىمۇ كېسەل. كېسەل خەلقەردىن مۇكەممەل ئادەم چىقمايدۇ. ئۇلار توشقان يۈرەك بولغاچقا، توشقاندەك ھايات كەچۈرىدۇ، زوراۋانلىققا قارشى تۇرمايدۇ. ئۇلارنىڭ روھىنى قۇللۇق چىرمىۋالغان بولىدۇ. ئۇلارنىڭ روھىنى غالچىلىق، ساتقىنلىق، مۇناپىقلىق چىرمىۋالغان بولىدۇ. ئۇلار

ئۆزلىرىگە ئىشەنمەيدۇ. ئېتىقادىغا، ئىمانىغا ئىشەنمەيدۇ. ئۇلار ئاتا ـ ئانىسىغا، قېرىنداشلىرىغا، دوست ـ يارەنلىرىگە، قولۇم ـقوشنىلىرىغا ئىشەنمەيدۇ. ئۇلارنىڭ قەلبى قېقىرساي، ئۇلارنىڭ روھى بۇلغانغان ھاۋا، ئۇلارنىڭ يوللىرى زالالەت ھەم گۇناھ. . .

ئۇلار مۇكەممەل ئادەملەرنىڭ توغرا سۆزلىرىدىن قاچىدۇ. توغرا سۆزلىرىگە ئىشەنمەيدۇ. توغرا سۆزلىرىنى ئىنكار قىلىدۇ.

مەن شۇنداق ئويلايمەن: مۇكەممەل ئادەم بولۇش كېرەك. روھىي جەھەتتە يېڭىلمەس ۋە ئېگىلمەس كۈچكە تولغان ئادەم بولۇش كېرەك. دۇنيادىكى بارلىق مۇۋەپپەقىيەتلەرنى ئەنە ئاشۇ كۈچ يارىتىدۇ. تېرىقتەك چېچىلغان ئادەملەرنى ئەنە ئاشۇ كۈچ بىر يەرگە يىغىدۇ.

ئۇيغۇر كتاب تورى
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە كتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

مەسئۇل مۇھەررى: ئەنۋەر سابىت
مېھرىگۈل ئوبۇلقاسىم
مەسئۇل كوررېكتورى: مۇنىرە مۇساجان

ئىبراھىم ئالىپ تېكىن ئەسەرلىرى (1)
ئاپتورى: ئىبراھىم ئالىپ تېكىن

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى №348)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ خۇجىتۇ باسما چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتىدە بېسىلدى
فورماتى: 850×1168 مىللىمېتىر 1/32
قەستۈرما ۋارىقى: 6 باسما تاۋىقى: 13.625
2005 ـ يىلى 7 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2005 ـ يىلى 7 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
تىراژى: 1 — 3000
ISBN 7-228-09343-7
ئومۇمىي باھاسى: 60.00 يۈەن
يەككە باھاسى: 20.00 يۈەن